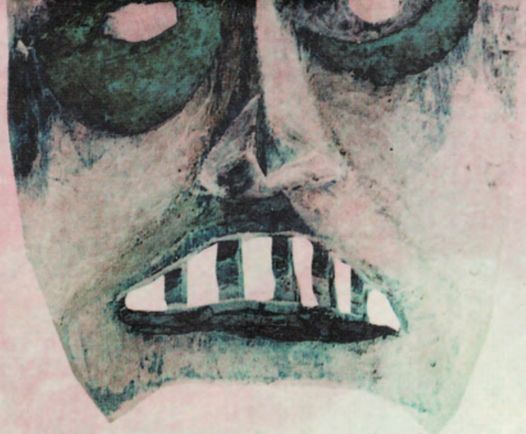

HANIBALAS

Thomas Harris

VAGA

Thomas Harris

HANIBALAS

Iš anglų kalbos vertė
INGA TULIŠEVSKAITĖ

VAGA

UDK 820(73)-3
Ha331

Thomas Harris. HANNIBAL
Delacorte Press, New York, 1999

ISBN 5-415-01677-5

I

VAŠINGTONAS, KOLUMBIJOS APYGARDA

1 skyrius

Neabejoji, kad tokia diena turėtų sudrebėti brėkšdama

Klarisės Starling *Mustangas,* taupymo sumetimais nuomojamas iš garbingojo San Miung Muno, užlėkė rampa prie BATF* Masačūsetso aveniu.

Puolimo grupė laukė tamsiame garaže trijuose automobiliuose: pirmas stovėjo nutriušęs slaptųjų operacijų furgonas, už jo – du juodi SWAT** furgonai įjungtais varikliais, prisėsti žmonių.

Starling ištraukė iš mašinos krepšį su ekipiruote ir nubėgo prie pirmojo automobilio purvino balto furgono su ant šono priklijuotu užrašu *Marcell's Crab House.*

Pro atviras užpakalines furgono duris keturi vyrai žiūrėjo į artėjančią Starling. Apsitempusi mėlynos drobės kombinezonu ji atrodė labai liekna, lengvai bėgo nešina sunkiu ekipiruotės krepšiu, o jos plaukai švytėjo vaiduokliškoje fluorescencinių lempų šviesoje.

– Moterys. Jos visada vėluoja, – mestelėjo policininkas iš Vašingtono.

Už operaciją buvo atsakingas specialusis BATF agentas Džonas Brigemas.

– Nevėluoja, pakviečiau ją, tik kai gavome pranešimą. Ko gero, atlėkė čia tiesiai iš Kvantiko, – tarė Brigemas. – Ei, Starling, duokš krepšį.

Ji pliaukštelėjo jam per delną.

* Alkoholio, tabako ir ginklų kontrolės biuras.
** Specialusis ginklų ir taktikos būrys.

– Sveikas, Džonai.

Brigemas kažką pasakė sėdinčiam prie vairo nevalyvam slaptųjų operacijų policininkui ir dar nespėjus uždaryti užpakalinių durų furgonas išnėrė į malonią rudens popietę.

Klarisė Starling, pasivažinėjimų slaptųjų operacijų furgonais veteranė, pasilenkė eidama pro periskopą ir atsisėdo gilumoje, arčiausiai pusantro šimto svarų sauso ledo luito, kuris laukiant pasaloje išjungtu varikliu atstojo oro kondicionierių.

Senas furgonas dvokė baime ir prakaitu, to kvapo negalėjai išvėdinti. Per ilgus tarnavimo metus ne kartą keitėsi užrašai ant jo šonų, dabartinis, purvinas, išblukęs, buvo užklijuotas prieš pusvalandį. Kramtomąja guma užlipdytos kulkų skylės buvo senesnės.

Tamsinti galiniai stiklai buvo lyg veidrodis, pro kurį matyti tik iš vidaus. Starling žiūrėjo į važiuojančius iš paskos juodus SWAT furgonus. Tikėjosi, kad neteks valandų valandas lindėti furgone.

Kaskart, kai ji nusisukdavo į langą, vyrai įsmeigdavo į ją žvilgsnius.

Trisdešimt dvejų metų specialioji FTB agentė Klarisė Starling visada atrodė savo metų, ir visada atrodė gerai, net su darbiniu mėlynos drobės kombinezonu.

Nuo priekinės sėdynės Brigemas paėmė lentelę su prispaustais lapais.

– Starling, kodėl tu visada įsiveli į tokį mėšlą? – paklausė šypsodamasis.

– Todėl, kad tu visada reikalauji manęs, – atsakė ji.

– Nes man tavęs reikia, o tave skiria gaudyti gatvių padaužų. Neguldyčiau galvos, bet, atrodo, kažkas iš Suopių kyšulio tavęs nemėgsta. Tau reikėtų dirbti su manimi. Susipažink, čia mano vaikinai, agentai Markesas Barkas ir Džonas Heiras, o čia pareigūnas Boltonas iš Vašingtono policijos departamento.

Jungtinis puolimo būrys, kurį sudarė Alkoholio, tabako ir ginklų kontrolės biuras, SWAT kovos su narkotikais grupė ir FTB pareigūnai, buvo neišvengiamas apkarpyto biudžeto rezultatas tais laikais, kai dėl lėšų stygiaus uždarė net FTB akademiją.

Berkas ir Heris atrodė kaip policininkai. Policininkas iš Vašingtono, Boltonas, atrodė kaip dvaro valdytojas: gal keturiasdešimt penkerių, nutukęs, pasipūtęs.

Vašingtono meras, pats teistas už narkotikus, dabar siekė pasirodyti esąs kietas kovotojas prieš narkotikus ir primygtinai reikalavo, kad Vašingtono policijos pareigūnai dalyvautų kiekvienoje didesnėje operacijoje. Todėl Boltonas sėdėjo furgone.

– Dramgo puodai šiandien kunkuliuoja, – tarė Brigemas.

– Evelda Dramgo, taip ir žinojau, – pritarė Starling be didelio džiaugsmo.

Brigemas linktelėjo.

– Prie Felicianos žuvų turgaus, upės pakrantėje, ji atidarė ledo gamyklą. Mūsų žmogus pranešė, kad šiandien ruošia kvaišalų partiją. Ir užsisakė vietas šio vakaro reisui į Didįjį Kaimaną. Negalime laukti.

Nuo metamfetamino kristalų, vadinamų „ledu", trumpam užlieja begalinio malonumo banga ir prie jų velniškai lengva priprasti.

– Kvaišalai – kovos su narkotikais grupės reikalas, o mums Eveldos reikia dėl neteisėto ginklų gabenimo tarp valstijų. Orderyje minimi keli *Beretta* automatai ir keli *MAC 10*, o ji žino, kur yra daugiau. Starling, tu turėsi imtis Eveldos. Jums jau teko bendrauti. Vaikinai tave pridengs.

– Gavome lengvą darbelį, – nudžiugo policininkas Boltonas.

– Starling, gal papasakok jiems apie Eveldą, – tarė Brigemas.

Starling palaukė, kol furgonas persikratė per bėgius.

– Evelda kovos, – tarė. – Nors atrodo trapi, kažkada net buvo manekenė, ji kovos. Ji – Dižono Dramgo našlė. Buvau ją suėmusi du kartus, su orderiais dėl neteisėto ginklų gabenimo, pirmą kartą – kartu su Dižonu. Suimama antrą kartą, rankinuke turėjo devynių milimetrų kalibro pistoletą su trimis apkabomis ir dujų balionėlį, o liemenėlėje – spyruoklinį peilį. Nežinau, ką turės šį kartą. Antrąjį kartą labai mandagiai paprašiau ją pasiduoti, bet ji nesutiko. Paskui Vašingtono kalėjime ji šaukštelio kotu nudūrė kitą nuteistąją, Maršą Valentain. Todėl niekada nežinai... jos veidas nieko neišduoda. Didžioji žiuri ją išteisino, pripažindama būtinąją gintį. Ji paneigė pirmą kaltinimo punktą, o kitus sugebėjo sumenkinti. Kai kuriuos kaltini-

mus ginklų gabenimu visai panaikino, nes ji turėjo kūdikį, o jos vyras nesenai nukautas per susišaudymą Plezant aveniu, kurį, atrodo, užvirė Splifų gauja. Prašysiu, kad pasiduotų. Tikiuosi, klausys. Parodysim jai savo jėgą. Bet žinokite, jei teks suimti Eveldą Dramgo, laukiu rimtos pagalbos. Žiūrėkite ne į mane, visą dėmesį sutelkite į ją. Ponai, nesitikėkite pamatyti mūsų purve.

Buvo laikai, kai Starling paisė vyrų nuomonės. Dabar, nors jautė, kad jos žodžiai jiems nepatinka, buvo per daug patyrusi, kad dėl to rūpintųsi.

– Per Dižoną Evelda Dramgo susijusi su Tri-Eit Kripų gauja, – aiškino Brigemas. – Mūsų žmogus pranešė, kad Kripai ją saugo, o būtent jie tiekia pakrantei kvaišalus. Jų apsauga labiausiai reikalinga nuo Splifų. Nežinau, ką Kripai darys mus pamatę. Paprastai jie stengiasi išvengti susidūrimo su federaline policija.

– Žinokite, kad Evelda užsikrėtusi ŽIV, – tarė Starling. – Ją užkrėtė Dižonas, leisdamas dozę tuo pačiu švirkštu. Ji tai sužinojo kalėjime ir vos neišprotėjo. Tą dieną nužudė Maršą Valentain ir užpuolė kalėjimo apsauginius. Jei ji neturės ginklo ir kausis, galite tikėtis, kad apipils jus tuo, kas papuls po ranka. Ji kandžiosis, spjaudysis, šlapinsis ir tuštinsis, kai bandysite pargriauti ant žemės. Todėl būtinai apsimaukite pirštines ir užsidėkite kaukes. Jei teks ją kišti į patrulio automobilį, prieš dėdami ranką ant galvos įsitikinkite, kad jos plaukuose nėra adatos, ir nepamirškite surišti kojų.

Berko ir Herio veidai ištįso. Policininkas Boltonas atrodė nelaimingas. Jis linktelėjo storu smakru į Starling ginklą, seną *Colt 45 Government Model* su izoliacija apvyniota rankena, kyšančia iš dėklo prie dešiniojo šono.

– Vaikštinėji pakėlusi šito daikčiuko gaiduką? – paklausė Boltonas.

– Pakėlusi ir pasirengusi šauti bet kurią akimirką, – atsakė Starling.

– Pavojinga, – tarė Boltonas.

– Policininke, eime kartu į šaudyklą ir pamatysite.

Įsiterpė Brigemas.

– Boltonai, treniravau Starling, kai ji trejus metus iš eilės tapo policijos čempionato šaudymo iš kovinio pistoleto čempione. Dėl jos ginklo nesirūpink. Starling, kaip tave pavadino vaikinai iš įkaitų gelbėjimo būrio, kai juos nugalėjai? Ene Oukli?

– Nuodingaja Oukli, – atsakė ji ir nusigręžė į langą.

Dvokiančiame, vyrų pilname furgone Starling jautėsi vieniša ir sugniuždyta. *Chaps, Brut, Old Spice,* prakaito ir odos kvapas. Ji jautė baimę, kurios skonis buvo lyg monetos po liežuviu. *Atmintyje iškilo paveikslas: tabaku ir muilu kvepiantis tėvas virtuvėje lenktiniu peiliuku su nulaužtu geležtės galu lupa apelsiną ir duoda jai. Tėvo pikapo užpakalinių žibintų šviesos išnyksta tamsoje, tą vakarą, kai jis išvažiavo į naktinį budėjimą, per kurį buvo nušautas. Jo drabužiai rūbų spintoje. Languota palaidinė. Jos spintoje keletas gražių drabužių, kurių ji taip niekada ir neapsivilko. Liūdni šventiniai drabužiai ant pakabų lyg žaislai palėpėje.*

– Dar dešimt minučių, – šūktelėjo vairuotojas.

Brigemas pažvelgė pro priekinį stiklą ir dirstelėjo į laikrodį ant rankos.

– Štai planas, – tarė.

Rankose jis turėjo markeriu grubiai nubraižytą schemą ir neryškų aukšto planą, faksu gautą iš Statybos departamento.

– Žuvų turgaus pastatas pakrantėje rikiuojasi į vieną eilę su parduotuvėmis ir sandėliais. Aikštėje prieš žuvų turgų. Parsel gatvė atsiremia į Riversaido aveniu. Kaip matote, žuvų turgaus užpakalinė siena stovi prie pat vandens. Per visą pastato ilgį tęsiasi dokas, štai čia. Greta žuvų turgaus, pirmame aukšte, įsikūrusi Eveldos laboratorija. Įėjimas štai čia, prie žuvų turgaus tento. Kai Evelda verda kvaišalus, mažiausiai per tris kvartalus aplink pastato saugus. Jie praneša jai apie pavojų, kad spėtų nuleisti produkciją į kanalizaciją. Todėl lygiai trečią valandą būrys iš kovos su narkotikais skyriaus, važiuojantis trečiuoju furgonu, išlips doko pusėje. Mes privažiuosime arčiausiai durų porą minučių iki operacijos pradžios. Jei Evelda išeis pro priekines duris, čiupsime ją. Jei ji liks viduje, įsilaušime pro duris į vidų iškart po to, kai jie įsiverš iš kitos pusės. Antruoju furgonu važiuoja mūsų užnugaris, septyni vyrukai, jie pasirodys lygiai trečią, nebent pagalbos prireiktų anksčiau.

– Kaip įsilaušime? – paklausė Starling.

– Jei viduje bus tylu – taranuosime, – tarė Berkas. – Jei išgirsime triukšmą ar šūvius, teks pasidarbuoti Eivonui.

Berkas patapšnojo savo šautuvą.

Starling jau teko tai matyti: Eivonas turėjo trijų colių *magnum* šautuvo tūtelę, prikimštą švino miltelių, kuri išlaužia užraktą nesužeisdama viduje esančių žmonių.

– Kur Eveldos vakai? – paklausė Starling.

– Mūsų žmogus matė, kaip ji paliko juos darželyje, – atsakė Brigemas. – Mūsų žmogus tai šeimai labai artimas, toks artimas, koks gali būti saugiai mylėdamasis.

Brigemas ausinėse išgirdo traškesį ir pažvelgė pro galinį langą į dangaus lopinėlį.

– Gal tai tik kelių policija, – tarė į mikrofoną prie kaklo, vairuotojui šūktelėjo: – Antrasis būrys ką tik pastebėjo televizijos sraigtasparnį. Tu ką nors matai?

– Ne.

– Norėčiau, kad tai būtų tik eismo kontrolė. Gerai, pradėkime šarvuotis.

Šimtas penkiasdešimt svarų sauso ledo šiltą dieną neatvėsins penkių žmonių metaliniame furgone, ypač kai jie apsivilkę apsaugines liemenes. Kai Boltonas pakėlė rankas, buvo akivaizdu, kad pasipurškus dezodorantu rezultatas ne toks pat, kaip išsimaudžius po dušu.

Į marškinius Klarisė Starling buvo įsisiuvusi petukus, tikėdamasi, kad jie sumažins neperšaunamos liemenės spaudimą. Liemenė buvo dar sunkesnė dėl priekyje ir nugaroje įsiūtų papildomų keraminių plokštelių.

Iš savo karčios patirties ji žinojo plokštelės nugaroje vertę. Pavojinga vadovauti puolimo būriui, sudarytam iš nepažįstamų, įvairaus pasirengimo žmonių. Einant nepatyrusio, išsigandusio būrio priekyje stuburą gali sutraiškyti ir saviškių paleista kulka.

Likus dviem myliom iki upės trečiasis furgonas atsiskyrė ir nuvežė kovos su narkotikais skyriaus būrį į valtį, o užnugario furgonas deramu atstumu atsiliko nuo balto slaptųjų operacijų furgono.

Rajonas atrodė vis labiau nušiuręs. Trečdalio pastatų langai ir durys buvo užkalti, šalikelėje stovėjo paliktos sudegusios mašinos. Prie barų ir krautuvėlių būriavosi jaunuoliai. Ant šaligatvio vaikai žaidė aplink degantį čiužinį.

Jei Eveldos saugai budėjo, jie buvo puikiai užsimaskavę. Automobilių stovėjimo aikštelėse prie alkoholio ir bakalėjos parduotuvių mašinose šnekučiavosi vyrai.

Keturi jauni juodaodžiai žema atvira *impala* lėtai važiavo paskui furgoną. Automobilis kone lipo ant šaligatvio, kad atkreiptų pro šalį einančių merginų dėmesį, o iš jo sklindanti muzika drebino metalinį furgono stogą.

Žiūrėdama pro veidrodinį galinių durų stiklą Starling matė, kad jaunuoliai automobilyje nepavojingi. Kripai beveik visada važiuodavo galingu limuzinu arba *station wagon*, pakankamai senu, kad nekristų į akis, su atvirais galiniais langais. Juo važiuodavo trys, kartais keturi vyrai. Jei esi įtarus, pavojinga gali atrodyti ir biuiku važiuojanti krepšinio komanda.

Sustojus prie šviesoforo, Brigemas nuėmė dangtelį nuo periskopo ir paplekšnojo Boltonui per kelį.

– Apsidairyk, ar nematyti kokių vietinių garsenybių, – tarė.

Periskopo objektyvas buvo paslėptas stogo ventiliatoriuje. Pro jį galėjai matyti tik tai, kas vyksta iš šonų.

Boltonas apsuko ratą ir sustojo trindamasis akis.

– Įjungtu varikliu per daug krato, – tarė.

Brigemas radijo ryšiu susisiekė su būriu valtyje.

– Keturi šimtai metrų pasroviui, ir atplauks į vietą, – pakartojo savo būriui furgone.

Furgonas sustojo prieš raudoną šviesą už kvartalo nuo Parsel gatvės ir ilgokai stovėjo prie turgaus. Vairuotojas pasisuko lyg tikrindamas dešinį veidrodėlį ir puse lūpų tarė Brigemui:

– Atrodo, žuvies pirkėjų nedaug. Važiuojam.

Įsižiebė žalia, ir antrą valandą penkiasdešimt septynios minutės, likus lygiai trim minutėms iki sutartos valandos, nutriušęs slaptųjų operacijų furgonas sustojo prieš Felicianos žuvų turgų.

Sėdintys furgone išgirdo, kaip vairuotojas traukia rankinį stabdį.

Brigemas užleido Starling vietą prie periskopo.

– Patikrink.

Pro periskopą Starling apžvelgė pastato fasadą. Po drobiniu tentu ant šaligatvio stovėjo stalai ir prekystaliai, ant jų žvilgėjo ledas ir

žuvys. Menkės nuo Karolinos krantų gulėjo meniškai išdėstytos ant grūsto ledo, krabai judino žnyples pintinėse, omarai vienas per kitą lipo iš rezervuarų. Sumanūs žuvies pardavėjai drėgna vata pridengė savo didžuvių akis, kad spindėtų iki vakaro, kai čia atvilnys iš Karibų kilusių įtarių, pasiruošusių uostinėti ir tyrinėti, namų šeimininkių banga.

Virš stalo, ant kurio buvo valomos žuvys, švirkštė vanduo ir spindėjo vaivorykštė, o tamsiaodis raumeningas vyras grakščiais judesiais lenktu peiliu kapojo mako ryklį, perliedamas jį galinga vandens srove. Kruvinas vanduo tekėjo į lietaus nutekamąjį griovį, Starling girdėjo jį gurgant po furgonu.

Starling žiūrėjo, kaip vairuotojas kalbasi su žuvies pardavėju, kažko klausia. Pardavėjas žvilgtelėjo į laikrodį, gūžtelėjo pečiais ir parodė į netolimą užkandinę. Vairuotojas kiek pasidairė po turgų, prisidegė cigaretę ir nužingsniavo užkandinės link.

Iš garsiakalbio turgaus gilumoje sklido *La Macarena,* taip garsiai, kad Starling furgone turėjo jos klausytis. Tai dainai pajuto neapykantą visam gyvenimui.

Stebimosios durys buvo kiek dešiniau – dvivėrės, metalinės, su metaline stakta ir viena betono pakopa.

Starling jau norėjo trauktis nuo periskopo, kai durys staiga atsidarė. Pro jas išėjo stambus baltaodis su havajietiškais marškiniais, apsiavęs sandalais. Ant krūtinės kabėjo krepšys, už kurio laikė užkištą vieną ranką. Jam iš paskos sekė juodaodis garbanotais plaukais, nešdamas lietpaltį.

– Pasiruošti, – sukomandavo Starling.

Už jų ėjo Evelda Dramgo, pro nugaras buvo matyti jos ilgas lyg Nefertitės kaklas ir dailus veidelis.

– Už vyrukų žingsniuoja Evelda, atrodo, jie ginkluoti, – tarė Starling.

Nespėjo vikriai pasitraukti nuo periskopo ir susidūrė su Brigemu. Starling užsidėjo šalmą.

Brigemas kalbėjo radijo ryšiu.

– Visi būriai, pasirenkite. Einam, einam. Ji šitoje pusėje, mes judame pirmyn.

– Lipkite kuo tyliau, – liepė Brigemas, užtaisydamas savo automatą. – Valtis atplauks po trisdešimties sekundžių. Einam.

Starling pirmoji paliečia kojomis žemę, Eveldos kasos švysteli į šonus, kai pasisuka į ją. Starling jaučia aplink save vyrus, kurie atstatę ginklus rėkia:

– Ant žemės! Gult!

Evelda išnyra iš už dviejų vyrų.

Nešioklėje ant Eveldos krūtinės – kūdikis.

– Palaukit, nenoriu nemalonumų, – pasakė ji vyrams. – Palaukit.

Ji žengė į priekį didingai, iškėlusi prieš save kūdikį, kiek leido nešioklės diržas.

Leiskite jai eiti. Starling apgraibomis įkišo pistoletą į dėklą ir ištiesė tuščias rankas.

– Evelda! Pasiduok. Ateik pas mane.

Už Starling nugaros sukriokė galingas *V8* variklis ir sucypė padangos. Ji negalėjo atsisukti. *Tikėkimės, tai paramos būrys.*

Evelda nekreipia į ją dėmesio, ji eina tiesiai prie Brigemo, kūdikio antklodėlė plevėsuoja, pasigirsta *MAC 10* serija, Brigemas krenta, jo šalmo antveidį užlieja kraujas.

Baltasis vyras numetė krepšį. Berkas pamatė jo automatinį pistoletą ir šovė į jį nekenksmingais švino milteliais, kuriais buvo užtaisytas šautuvas. Pabandė vėl užtaisyti, nespėjo. Vyras paleido seriją, suvarpydamas Berko kirkšnis žemiau apsauginės liemenės ir pasisukdamas į Starling, kuri akimirksniu išsitraukė pistoletą ir dukart iššovė tiesiai į jo havajietiškų marškinių vidurį.

Šūviai už Starling nugaros. Garbanotasis juodaodis nutraukė lietpaltį nuo savo ginklo ir šoko atgal į pastatą, Starling staiga pajuto lyg stiprų smūgį į nugarą, užgniaužusį jai kvapą. Pasisuko ir pamatė Kripų automobilį, kadilaką, nuleistais langais, du vyrai šaudė virš stogo, išlindę pro langus priešingoje pusėje, trečiasis – nuo galinės sėdynės. Ugnis ir dūmai iš trijų vamzdžių, ore aplink ją švilpė kulkos.

Starling šoko tarp dviejų stovinčių automobilių. Gatvėje iš skausmo raitėsi Berkas. Brigemas gulėjo nejudėdamas, aplink jo šalmą plito kraujo dėmė. Heris ir Boltonas šaudė pasislėpę už mašinų kažkur kitoje gatvės pusėje, ant automobilių stiklų šukėmis nukloto asfalto

sprogo padanga, tačiau iš kadilako paleista automato serija neleido jiems judėti. Starling, viena koja stovėdama lietaus latake, išniro pažiūrėti.

Du vyrai išlindę pro langus šaudė iš automatų virš automobilio stogo, vairuotojas laisva ranka šaudė iš pistoleto. Ketvirtasis vyras, ant užpakalinės sėdynės, atidaręs duris traukė į vidų Eveldą su kūdikiu. Ji laikė krepšį. Jie šaudė į Boltoną ir Herį kitapus gatvės. Parūko užpakalinės kadilako padangos, ir mašina pajudėjo. Starling atsistojo, nukreipė pistoleto vamzdį į automobilį ir nušovė vairuotoją į smilkinį. Dukart iššovė į pirmąjį prie šoninio lango sėdėjusį vyrą, šis krito aukštielninkas. Išmetė tuščią 45-ojo kalibro apkabą ir, nenuleisdama akių nuo automobilio, įdėjo pilną, tuščiajai dar nespėjus nukristi ant žemės.

Kadilakas pasuko prie kitapus gatvės stovinčių automobilių voros ir atsitrenkęs į juos sustojo.

Dabar Starling žengė prie kadilako. Antrasis šaulys vis dar sėdėjo lange, išplėtęs akis, rankomis atsirėmęs į automobilio stogą, suspaustas tarp dviejų automobilių. Jo šautuvas nuslydo nuo stogo. Pro galinės sėdynės langą pasirodė tuščios rankos. Išlipo vyras su didele mėlyna skara ant kaklo, iškėlė rankas ir leidosi bėgti. Starling nekreipė į jį dėmesio.

Šūvis iš dešinės, ir bėglys krito kniūbsčias veidu į žemę, dar bandė šliaužti po automobiliu. Virš galvos dūzgė sraigtasparnio velenas.

Žuvų turguje kažkas rėkia:

– Pasitraukite, pasitraukite.

Žmonės sulindę po prekystaliais, prie tuščio žuvų dorojimo stalo į viršų kyla vandens srovė.

Starling eina prie kadilako. Ant galinės sėdynės kažkas juda. Kadilake kažkas juda, automobilis siūbuoja. Viduje klykia vaikas. Šūvis, galinis stiklas sutrupa ir subyra į vidų.

Starling iškelia ranką ir šaukia neatsisukdama:

– Nešaudykite. Nešaudykite. Saugokite duris. Už manęs. Saugokite žuvų sandėlio duris.

– Evelda.

Ant galinės sėdynės kažkas juda. Viduje klykia kūdikis.

– Evelda, iškišk pro langą rankas.

Evelda Dramgo lipa iš automobilio. Kūdikis klykia. Iš garsiakalbių žuvų turguje griaudi *La Macarena*. Evelda jau išlipo ir eina prie Starling, nuleidusi savo gražiąją galvą, rankomis apglėbusi kūdikį.

Tarp jų ant žemės raitosi Berkas. Jau ne taip smarkiai – jis neteko daug kraujo. *La Macarena* pritaria jo kančiai. Kažkas pasilenkęs pribėga ir atsigulęs greta užspaudžia žaizdą.

Starling stovi, pistoleto vamzdį nukreipusi į žemę prie Eveldos kojų.

– Evelda, parodyk rankas, prašau, parodyk rankas.

Antklodėlė pūpso. Evelda, su kasomis ir juodomis egiptietiškomis akimis, pakelia galvą ir žiūri į Starling.

– Sveika, Starling, – taria.

– Evelda, nedaryk to. Pagalvok apie kūdikį.

– Tegul maišosi mūsų kraujas, kale.

Antklodėlė subliūško, orą perskrodė smūgio banga. Starling peršovė Eveldai Dramgo viršutinę lūpą, kulka nuplėšė pusę pakaušio.

Starling nejučia atsisėdo ant žemės, nepajėgdama atgauti kvapo, siaubingai geliančia galva. Evelda irgi sėdėjo, gatvėje, pusiaulinka, kraujas iš jos burnos sruvo ant kūdikio, šis rėkė, prispaustas jos kūno. Starling prišliaužė prie jos ir pabandė atrišti slidžius nešioklės diržus. Iš Eveldos liemenėlės ištraukė lenktinį peiliuką, nežiūrėdama atlenkė ir perpjovė diržus. Kūdikis buvo slidus ir raudonas, Starling sunkiai jį nulaikė.

Laikydama kūdikį Starling pakėlė sielvarto kupinas akis. Pamatė žuvų turguje trykštantį vandens fontaną ir nubėgo prie jo, nešina kruvinu kūdikiu. Pastūmė į šalį peilius ir žuvų vidurius, padėjo kūdikį ant pjaustymo lentos, paleido ant jo stiprią vandens srovę. Tamsiaodis vaikas gulėjo ant baltos pjaustymo lentos tarp peilių ir žuvų vidurių, šalia – ryklio galva, nuo jo teka ŽIV užkrėstas kraujas, Starling kraujas tykšta ant jo ir teka kartu su Eveldos krauju viena jūros sūrumo srove.

Vanduo trykšta, jame nušvinta Gerosios Vilties vaivorykštės parodija tarsi spindulinga vėliava virš aklu Dievo kaltu išrėžto kūrinio. Žmogutis nesužeistas, Starling nemato nė vienos žaizdos. Iš garsiakalbių griaudi *La Macarena*, blykstė žybteli vieną, antrą, trečią kartą, pagaliau Heris nutempia fotografą šalin.

2 skyrius

Akligatvis Arlingtono (Virdžinijos valstijoje) darbininkų rajone, kiek po vidurnakčio. Šilta rudens naktis, po lietaus. Oras spiriasi prieš šaltąjį frontą. Kvepia šlapia žeme ir šlapiais lapais, vienišas žiogas čirpia savo melodiją. Nutyla pajutęs galingą vibraciją penkių litrų talpos mustango su chromuoto plieno buferiais, lėtai sukančio į akligatvį. Iš paskos važiuoja federalinės policijos šerifo automobilis. Abi mašinos suka į kelią prie tvarkingo sublokuoto namo ir sustoja. Mustango variklis dar kurį laiką veikia. Kai jis nutyla, žiogas akimirką lukteli ir vėl užgriežia savo melodiją, paskutinę prieš šalnas, paskutinę gyvenime.

Uniformuotas federalinės policijos šerifas išlipo iš mustango, vairuotojo pusėje. Apėjo mašiną ir atidarė duris Klarisei Starling. Ji išlipo. Baltas tvarstis ant ausies. Ant kaklo, virš žalių ligoninės marškinių, kuriais vilki vietoj palaidinės, tamsiai oranžinės *Betadino* dėmės.

Jos asmeniniai daiktai – plastikiniame krepšyje su užtrauktuku. Jame kelios monetos, raktai, Federalinio tyrimų biuro specialiosios agentės pažymėjimas, penkios apkabos, mažas dujų balionėlis. Kartu su krepšiu ji nešasi diržą ir tuščią dėklą.

Policijos viršininkas paduoda mašinos raktelius.

– Ačiū, Bobi.

– Gal mes su Faronu pabūsim su tavim? O gal atvežti Sandrą? Ji manęs laukia. Tuoj pristatyčiau, tau nereikėtų būti vienai...

– Ne, viskas gerai. Greitai grįš Ardelija. Ačiū, Bobi.

Šerifas sėda į laukiantį automobilį, už vairo – jo partneris, ir kai Starling uždaro paskui save namų duris, federalinės policijos automobilis nuvažiuoja.

Starling namų skalbykloje šilta, kvepia audinių minkštikliu. Skalbimo mašinos ir drabužių džiovintuvo žarnos plastmasiniais laikikliais pritvirtintos prie sienos. Starling sudeda savo daiktus ant skalbimo mašinos. Automobilio rakteliai garsiai skimbteli į metalinį paviršių. Ištraukia skalbinius ir sukiša juos į džiovintuvą. Nusimauna mėlynos drobės kombinezoną, įkiša į skalbimo mašiną, paskui nusivelka žalius ligoninės marškinius, liemenėlę su kraujo dėmėmis

ir įjungia mašiną. Lieka su kojinėmis, kelnaitėmis ir dėklu su 38-ojo kalibro pistoletu prie kulkšnies. Gaidukas nuleistas. Nugara ir šonkauliai nusėti mėlynėmis, alkūnė nubrozdinta. Dešinė akis ir skruostas ištinę.

Skalbimo mašina įkaista ir pradeda suktis. Starling apsivynioja didelį paplūdimio rankšluostį ir eina į svetainę. Grįžta su taure, per tris pirštus pripilta neskiesto *Jack Daniel's*. Atsisėda ant guminio kilimėlio prieš skalbimo mašiną ir tamsoje atsiremia į ją nugara. Šilta mašina drebėdama suka skalbinius. Ji sėdi ant grindų pakėlusi galvą, keliskart sausai sukūkčioja, kol susitvenkia ašaros. Karšti lašai teka skruostais ir veidu.

Vyras, su kuriuo tą vakarą susitiko Ardelija Mep, parvežė ją namo iš Keipmėjaus apie pirmą valandą, prie durų ji palinkėjo jam labos nakties. Tualete Mep išgirdo tekant vandenį ir šniokščiant vamzdžius – veikė skalbimo mašina.

Ji nuėjo į užpakalinę namo dalį ir įjungė šviesą virtuvėje, kuria dalinosi su Starling. Iš jos galėjo matyti skalbyklą. Išvydo ant grindų sėdinčią Starling aptvarstyta galva.

– Starling, vaikeli! – ji priklaupė greta. – Kas atsitiko?

– Man peršovė ausį. Buvau Vuolterio Rydo ligoninėje. Prašau, nejunk šviesos.

– Gerai. Tuoj tau ko nors paruošiu. Nieko negirdėjau – mašinoje mes klausėmės muzikos. Pasakok.

– Ardelija, Džonas negyvas.

– Tik ne Džonas Brigemas!

Mep ir Starling paikai mylėjo Brigemą, kai jis dar dirbo FTB akademijos šaudymo instruktoriumi: pro marškinėlius bandydavo įžiūrėti, kas ištatuiruota jam ant peties.

Starling linktelėjo ir lyg vaikas ranka perbraukė akis.

– Evelda Dramgo ir Kripų gauja. Jį nušovė Evelda. Jie nušovė ir Berką, Markesą Berką iš BATF. Mes buvome kartu. Kažkas įspėjo Eveldą, todėl televizijos naujienų reporteriai atsirado ten beveik kartu su mumis. Evelda atiteko man. Ardelija, ji nenorėjo pasiduoti. Ji nenorėjo pasiduoti, ant rankų laikė kūdikį. Mes šovėme viena į kitą. Ji žuvo.

Niekada anksčiau Mep nematė Starling verkiančios.

– Ardelija, šiandien nušoviau penkis žmones.

Mep atsisėdo ant grindų šalia Starling ir apkabino ją per pečius. Abi atsirėmė į dūzgiančią skalbimo mašiną.

– O Eveldos kūdikis?

– Nuprausiau nuo jo kraują, ant kūno nepastebėjau jokių žaizdų. Ligoninėje sakė, kad fiziškai sveikas. Po poros dienų jį žada atiduoti Eveldos motinai. Ardelija, ar žinai, kokie buvo paskutiniai Eveldos žodžiai? Ji pasakė: „Tegul maišosi mūsų kraujas, kale".

– Aš tau ko nors atnešiu, – pasiūlė Mep.

– Nereikia, – atsakė Starling.

3 skyrius

Brėkštant aušrai pasirodė laikraščiai, prasidėjo ankstyvosios televizijos žinios.

Išgirdusi Starling vaikščiojančią po namus, Mep atėjo nešina spurgomis, ir jos kartu pažiūrėjo televizijos reportažus.

CNN ir kitos agentūros nupirko autorių teises rodyti WFUL-TV medžiagą, filmuotą iš sraigtasparnio. Tiesiai virš įvykio vietos.

Starling žiūrėjo reportažą tik vieną kartą. Jai rūpėjo įsitikinti, ar Evelda iššovė pirma. Ji pažvelgė į Mep ir tamsiame jos veide pamatė įniršio šešėlį.

Paskui nubėgo išsivemti.

– Negaliu žiūrėti, – pasakė grįžusi balta, drebančiomis kojomis.

Mep kaip paprastai prakalbo be užuolankų.

– Tu klausi, kaip jaučiuosi dėl to, kad šovei į tą juodaodę moterį su kūdikiu ant rankų. Atsakysiu. Ji iššovė pirma. Man reikia tavęs gyvos. Bet, Starling, kas sugalvojo tą beprotybę? Koks subingalvis sumanė įmurkdyti tave į šitą mėšlą kartu su Evelda Dramgo, kad šūviais išspręstų narkotikų problemas? Ar tai protinga? Tikiuosi, ateityje pamąstysi, ar nori būti ta ranka, kuria jie žarsto žarijas.

Mep įsipylė arbatos, kad galėtų patylėti.

– Nori, kad pabūčiau su tavim? Pasiimčiau laisvą dieną?

– Ačiū, nereikia. Tik paskambink.

National Tattler, vienas iš pirmųjų dešimtojo dešimtmečio bulvarinių laikraščių, išėjo su neįprastu net pagal jo standartus priedu. Ryte kažkas numetė jį prie durų. Išgirdusi triukšmą Starling nuėjo pažiūrėti. Ji tikėjosi blogiausio ir sulaukė.

„MIRTIES ANGELAS: KLARISĖ STARLING – FTB ŽUDYMO MAŠINA", rėkte rėkė riebus, 72-o dydžio šriftu išspausdintas pavadinimas pirmame *National Tattler* puslapyje. Iš trijų nuotraukų tame pačiame pirmame puslapyje žvelgė Klarisė Starling su kombinezonu, varžybose šaudanti iš 45-ojo kalibro pistoleto; gatvėje sukniubusi Evelda Dramgo, palinkusi virš savo kūdikio lyg *Cimabue* madona, ištaškytomis smegenimis; ir vėl Starling, guldanti juodaodį nuogą kūdikį ant baltos pjaustymo lentos greta peilių, žuvų vidurių ir ryklio galvos.

Parašas po nuotraukomis: „Specialioji FTB agentė Klarisė Starling, nušovusi žudiką maniaką Džeimį Gambą, gali papuošti savo ginklą dar penkiomis įrantomis. Nepavykusios operacijos prieš narkotikus aukos – motina su kūdikiu ant rankų ir du policininkai."

Straipsnyje buvo pasakojama Eveldos ir Dižono Dramgo karjera narkotikų pasaulyje ir Kripo gaujos atsiradimo istorija gaujų karų drebinamame Vašingtono gyvenime. Trumpai paminėta policininko Džono Brigemo tarnybinė biografija ir išvardinti jo apdovanojimai.

Starling skirta visa skiltis po nuotrauka iš restorano, kurioje ji linksma, su suknele gilia iškirpte.

Klarisė Starling, specialioji FTB agentė, kuri prieš septynerius metus jo namų rūsyje nušovė žudiką maniaką Džeimį Gambą, pramintą Bafalou Bilu, galėjo džiaugtis penkiolika šlovės minučių. Dabar jai gresia tarnybinis tyrimas ir byla dėl ketvirtadienį Vašingtone nužudytos motinos, įtariamos neteisėta amfetamino gamyba. (Žr. straipsnį p. 1.)

„Tai gali būti jos karjeros galas", – teigia šaltinis Alkoholio, tabako ir ginklų biure, agentūroje, giminingoje FTB. – Dar nežinome visų įvykio smulkmenų, bet šiandien Džonas Brigemas galėtų būti gyvas. Po Rubi Ridžo istorijos kaip tik to FTB trūko mažiausiai", – pasakė šaltinis, norėjęs likti nežinomas.

Spalvinga Klarisės Starling karjera prasidėjo, kai ji įstojo į FTB Akademiją. Geriausiais įvertinimais baigė, įgijusi psichologės ir kriminologės specialybę Virdžinijos universitete, ji gavo užduotį apklausti pavojingą beprotį daktarą Hanibalą Lekterį, mūsų laikraščio pramintą „Hanibalu kanibalu", ir gavo iš jo informacijos, turėjusios lemiamos įtakos ieškant Džeimio Gambo ir išlaisvinant jo įkaitę Kateriną Martin, buvusios Tenesio valstijos senatorės dukterį.

Agentė Starling trejus metus buvo policijos čempionato šaudymo iš pistoleto čempionė. Vėliau nutarė varžybose nebedalyvauti. Likimo ironija: operacijoje žuvęs pareigūnas Brigemas FTB Akademijoje dirbo šaudymo instruktoriumi, kai Starling ten studijavo, ir buvo jos šaudymo treneris.

FTB atstovas spaudai pranešė, kad kol bus gauti FTB tarnybinio tyrimo rezultatai, agentės Starling tarnybiniai įgaliojimai sustabdomi, tačiau atlyginimas mokamas. Klausymas įvyks šią savaitę Profesinės atsakomybės skyriuje – FTB vidaus inkvizicijoje.

Eveldos Dramgo giminės teigė sieksiantys, kad JAV vyriausybė ir asmeniškai Starling atlygintų žalą.

Trijų mėnesių Eveldos sūnelis, dramatiškose nuotraukose iš susišaudymo vietos matomas ant motinos rankų, nesužeistas.

Advokatas Telfordas Higinsas, gynęs Dramgo šeimą įvairiose kriminalinėse bylose, pareiškė, kad specialiosios agentės Starling ginklas, patobulintas pusiau automatinis pistoletas Colt 45, *draudžiamas naudoti Vašingtono mieste vykdomose policijos operacijose. „Tai mirtinas ir labai pavojingas ginklas, kurį draudžiama naudoti policijos operacijose. Jis kelia mirtiną pavojų žmonių gyvybei", – sakė garsus advokatas.*

Iš vieno savo informatoriaus *Tattler* nusipirko Klarisės Starling namų telefono numerį, todėl aparatas nesiliovė skambėti, kol Starling nukėlė ragelį. Į biurą ji paskambino mobiliuoju FTB tarnybiniu telefonu.

Neliečiant tvarsčio peršautoji ausis ir sutinęs skruostas nelabai skaudėjo. Žaizda bent jau netvinkčiojo. Padėjo dvi *Tylenol* tabletės. Nereikėjo gerti daktaro išrašyto *Percocet.* Ji snūduriavo atsirėmusi į lovūgalį, su parako dulkėmis ant delnų, išdžiūvusių ašarų dryžiais ant skruostų, nuo užkloto ant grindų nuslydo *Washington Post.*

4 skyrius

Tu įsimyli FTB, bet FTB neįsimyli tavęs.

(Iš patarimų tiems, kurie turi palikti FTB)

Tą ankstyvą rytą FTB sporto salė Dž. Edgaro Houverio pastate buvo beveik tuščia. Du pusamžiai vyrai lėtai bėgo taku. Erdvioje patalpoje iš tolimojo kampo aidėjo duslus sunkumų kilnojimo staklių žvangėjimas ir skvošo žaidėjų šūksniai bei smūgiai.

Bėgiojančių vyrų balsų nebuvo girdėti. Džekas Kroufordas bėgo kartu su FTB direktoriumi Tanberiu šio paprašytas. Jie nubėgo jau dvi mylias ir truputį uždusо.

– Bleilokui iš BATF teks gerokai pasisukti toje audroje. Tai atsitiks ne iš karto, bet jam viskas baigta, ir pats tai žino, – tarė direktorius. – Jau gali pranešti gerbiamam Munui, kad užleidžia patalpas.

Tai, kad Alkoholio, tabako ir ginklų kontrolės biuras nuomojosi patalpas iš gerbiamo San Miung Muno, buvo FTB juokų šaltinis.

– O Faridėjus atleidžiamas dėl Rubi Ridže istorijos, – tęsė direktorius.

– Negaliu suprasti, – stebėjosi Kroufordas. Aštuoniasdešimtaisiais jis su Faridėjumi dirbo Niujorke, kaip tik tada, kai vyko piketai prie FTB operatyvinio biuro Trečiosios aveniu ir 69-osios gatvės sankryžoje.

– Faridėjus – geras vyras. Ne jis sukūrė darbo taisykles.

– Vakar ryte ir aš jam tai sakiau.

– Jis išeina nekeldamas triukšmo? – paklausė Kroufordas.

– Galiu tik pasakyti, kad jam palieka visas pajamas. Džekai, dabar sunkūs laikai.

Abu vyrai atlošę galvas bėgo truputį greičiau. Akies krašteliu Kroufordas matė, kad direktorius vertina jo fizinį pasirengimą.

– Džekai, tau penkiasdešimt šešeri?

– Teisingai.

– Dar metai, ir išeisi į pensiją. Daugelis pasitraukia keturiasdešimt aštuonerių, devynerių, kol dar gali susirasti darbo. Tu niekada to nenorėjai. Po Belos mirties turėjai kuo nors užsiimti.

Kroufordas tylėjo pusę rato, ir direktorius suprato perlenkęs lazdą.

– Džekai, atleisk, nenorėjau įskaudinti. Anądien Doryn sakė, kaip...

– Kvantike dar yra darbų. Norime surinkti visą informaciją į VICAP* tinklapį, kad ja galėtų naudotis kiekvienas policininkas, gal matei planus?

– Džekai, ar kada norėjai būti direktoriumi?

– Niekada nemaniau, kad toks darbas man tiktų.

– Teisybė, Džekai. Tu ne politikas. Niekada nebūtum tapęs direktoriumi. Džekai, tu niekada nebūtum tapęs Eizenhaueriu ar Omaru Bredliu, – mostelėjo Kroufordui sustoti, ir jie sunkiai alsuodami paėjo nuo takelio. – Bet galėjai tapti Petonu, Džekai. Tu moki vesti juos į pragarą ir priversti save mylėti. Tokio talento aš neturiu. Man tenka visus varyti.

Tanberis apsidairė, paėmė nuo suoliuko savo rankšluostį ir užsimetė ant pečių lyg teisėjas togą. Jo akys spindėjo.

Kai kuriems žmonėms tenka tramdyti pyktį, kad atrodytų kieti, galvojo Kroufordas žiūrėdamas į trukčiojančias Tanberio lūpas.

– Kalbant apie narkotikų gamybą ir automatą laikančią velionę Dramgo, kuri buvo nušauta su kūdikiu ant rankų: teisingumas reikalauja žmogaus aukos, šviežios, kraujuojančios mėsos. Ir žiniasklaida. Reikia ką nors paaukoti. BATF turi duoti savo auką. Ir mes turime ką nors paaukoti. Bet iš mūsų gal pakaks paukštienos? Krendleris mano, jog atidavus Klarisę Starling mus paliks ramybėje. Aš su juo sutinku. BATF ir DEA kalti dėl operacijos plano. Starling nuspaudė gaiduką.

– Ji nušovė policininkų žudikę, kuri iššovė pirma.

– Džekai, dėl visko kaltos nuotraukos. Žmonės nematė, kaip Evelda Dramgo nušovė Džoną Brigemą. Nematė, kaip Evelda pirma šovė į Starling. To nepamatysi nežinodamas, kur žiūrėti. Bet du šimtai milijonų žmonių, dešimtadalis tų, kurie turi balsavimo teisę, matė Eveldą Dramgo, sukniubusią gatvėje, ištaškytomis smegenimis, palinkusią virš kūdikio, lyg norėtų jį apsaugoti. Džekai, nieko nesakyk, žinau, norėjai globoti Starling. Tačiau jos ilgas liežuvis, ir kai kam ji iš pat pradžių užmynė ant nuospaudos...

* Sulaikytų smurtinių nusikaltėlių programa.

– Krendleris niekšas.

– Prašau, paklausyk ir leisk man baigti. Starling karjerai galas. Ją atleis be įrašo apie pražangas, dokumentuose nebus jokių pastabų, gal išskyrus kelias nuobaudas už vėlavimą ar neatvykimą į darbą. Ji susiras darbą. Džekai, FTB tu padovanojai nuostabų dalyką – Elgesio tyrimo skyrių. Daugelis mano, kad jei tik norėtum pasirūpinti savimi, galėtum siekti aukštesnių pareigų nei skyriaus vedėjo, nes esi vertas. Aš pirmas tai pasiūlysiu. Džekai, išeisi į pensiją iš direktoriaus pavaduotojo posto. Pažadu.

– Jei nesikišiu į šitą istoriją?

– Džekai, tai neišvengiama. Taip atsitiks, ir visoje karalystėje įsiviešpataus taika. Džekai, pažvelk į mane.

– Taip, direktoriau.

– Tai – ne prašymas, tai – įsakymas. Nesikišk. Nepraleisk progos, Džekai. Kartais privalai nusigręžti. Aš taip padariau. Klausyk, žinau, kad sunku, patikėk, suprantu, kaip jautiesi.

– Kaip jaučiuosi? Atrodo, man reikia nusiprausti, – atsakė Kroufordas.

5 skyrius

Starling mokėjo šeimininkauti, bet nebuvo smulkmeniška. Jos namo pusėje buvo švaru, ji lengvai rasdavo savo daiktus, tačiau viskas turėjo kažkokį keistą polinkį kauptis: švarūs nesurūšiuoti skalbiniai, žurnalai, kurių buvo daugiau negu vietos jiems padėti. Ji tobulai mokėjo išsilyginti paskutinę minutę, nors neturėjo jokio poreikio puoštis, todėl nė kiek dėl to nesijaudino.

Kai pasigesdavo tvarkos, pereidavo per bendrą virtuvę į Ardelijos Mep namo pusę. Jei Ardelija būdavo namuose, galėdavo pasiklausyti jos patarimų, kartais tokių teisingų, kad net nusmelkdavo širdį. Jei Ardelijos nebūdavo namie, Starling, pasižadėjusi *nieko neliesti*, galėdavo mėgautis idealia Mep namų tvarka. Šiandien ji sėdėjo ten. Tai buvo tokie namai, kuriuose visada jauti jų savininką, nesvarbu, namuose jis ar ne.

Starling sėdėjo žiūrėdama į Mep senelės gyvybės draudimo liudijimą rankų darbo rėmeliuose, kabantį ant sienos taip, kaip jis kabėjo senelės nuomotoje sodyboje ir Mep šeimos bute, kai Ardelija dar buvo maža. Jos senelė prekiavo daržovėmis ir gėlėmis, taupė kiekvieną centą, kad sumokėtų įmokas, o vėliau, užstačiusi jau apmokėtą draudimo dalį, pasiskolino pinigų ir padėjo Ardelijai susimokėti už mokslą koledže. Greta kabėjo nuotrauka senos smulkutės moters, nė nesistengiančios šypsotis, su balta standžia apykakle ir seno žmogaus išmintimi juodose akyse po šiaudine skrybėlaite.

Ardelija jautė savo šaknis, kiekvieną dieną sėmėsi iš jų tvirtybės. Starling pamėgino susikaupti, užčiuopti savąsias. Liuteronų namai Bozemane ją maitino, rengė ir auklėjo, tačiau dabar jai reikėjo kraujo ryšių.

Ką turi, jei gimei vargingų baltųjų aplinkoje? Ten, kur rekonstrukcijos tęsėsi iki pat 1950-ųjų. Jei tavo aplinkos žmones mokyklose dažniausiai vadina kuoktelėjusiais ir juodakakliais, arba, švelniai, darbininkais ir vargšais baltaisiais indėnais? Jei net tariamoji pietinių valstijų aristokratija, niekinanti fizinį darbą, tavo aplinkos žmones vadina skurdžiais – kokia tradicija gali pasiremti? Kad įkrėtėme jiems prie *Bull Run?* Kad tavo proprosenelis prie *Vickburgo* pasielgė teisingai, kad *Shilon* kampas per amžius bus *Yazoo City?*

Daug daugiau garbės ir prasmės rasi tame, ką pavyko išspausti iš likučių – prakeiktų keturiasdešimties akrų žemės ir mulo, bet reikia mokėti ieškoti. Niekas tau neparodys.

FTB akademijoje Starling mokėsi gerai būtent dėl to, kad neturėjo į ką atsiremti. Didžiąją gyvenimo dalį ji praleido įvairiose valstybinėse įstaigose, išmoko jas gerbti ir griežtai laikytis jų taisyklių. Ji nuolat darė pažangą, gaudavo stipendiją, buvo gera kolektyvo narė. Po puikios pradžios nesėkmė FTB jai buvo nauja ir siaubinga patirtis. Ji daužėsi į stiklo sieną tarsi į stiklainį pakliuvusi bitė.

Keturias dienas galėjo gedėti Džono Brigemo, nušauto jos akyse. Kažkada labai seniai Džonas Brigemas jai kai ką pasiūlė, tačiau ji atsisakė. Tada jis paklausė, ar jie galėtų likti draugai, galvoje turėdamas tik draugystę, ji sutiko, galvoje turėdama tik draugystę.

Reikėjo susigyventi su tuo, kad Felicianos žuvų turguje nušovė penkis žmones. Mintimis vis grįždavo prie matyto vaizdo, kuriame vienas iš Kripų gaujos, suspaustas tarp dviejų automobilių, mėgina įsitverti į stogą, o jo ginklas slysta ant žemės.

Norėdama nusiraminti nuėjo į ligoninę aplankyti Eveldos kūdikio. Ten sutiko Eveldos motiną su vaiku ant rankų, susiruošusią pasiimti jį namo. Ji atpažino Starling iš nuotraukų laikraščiuose, padavė vaiką sesutei ir, Starling nespėjus susivokti, trenkė jai antausį per sutvarstytą veidą.

Starling netrenkė atgal, tik prispaudė senąją moterį prie palatos lango ir laikė užlaužusi ranką, veidu prie nešvaraus stiklo, kol ši liovėsi spurdėti. Starling kaklu sroveno kraujas, nuo skausmo darėsi silpna. Priimamajame jai pertvarstė ausį. Ji atsisakė rašyti pareiškimą. Priimamojo sanitarė apie incidentą pranešė *Tattler* ir uždirbo tris šimtus dolerių.

Dar du kartus buvo išėjusi iš namų: pasirūpinti Džono Brigemo šarvojimu ir dalyvauti jo laidotuvėse Arlingtono kapinėse. Brigemas turėjo tik kelis tolimus giminaičius ir pagal jo paskutinę valią visi rūpesčiai užgulė Starling pečius.

Dėl sudarkyto veido jis buvo pašarvotas uždarame karste, bet ji pasirūpino jo išvaizda. Pašarvojo su puikia tamsiai mėlyna jūrų pėstininko uniforma, su sidabro žvaigžde ir kitų apdovanojimų juostelėmis.

Po laidotuvių Džono Brigemo vadas perdavė Starling dėžutę su jo asmeniniais ginklais, apdovanojimais ir keliais niekučiais nuo jo amžinai apkrauto stalo bei juokingą žvirblį, kuris gerdavo iš stiklinės.

Po penkių dienų Starling laukė apklausa, galinti ją sužlugdyti. Jos telefonas tylėjo – gavo tik vieną žinutę iš Džeko Kroufordo, o Brigemo, su kuriuo galėjo pasitarti, jau nebebuvo.

Paskambino savo atstovui FTB agentų asociacijoje. Šis patarė einant į apklausą nesiverti žvilgsnį traukiančių auskarų ir nesiauti atvirų batelių.

Kiekvieną dieną televizija ir laikraščiai vis ištraukdavo Eveldos Dramgo žūties istoriją ir mėsinėdavo po kaulelį.

Čia, idealiai tvarkinguose Mep namuose, Starling bandė mąstyti.

Tave graužiantis kirminas – tai pagunda sutikti su savo kritikais, pelnyti jų užtarimą.

Į galvą smelkėsi kažkoks garsas.

Starling bandė prisiminti, ką sakė furgone. Ar ji pasakė daugiau negu reikėjo? Į galvą smelkėsi kažkoks garsas.

Brigemas paprašė, kad visus informuotų apie Eveldą. Gal ji pasakė ką nors priešiško, ką nors neaiškaus...

Į galvą smelkėsi kažkoks garsas.

Ji atsipeikėjo supratusi, kad girdi skambutį į gretimas duris.

Matyt, reporteris. Bet laukė ir šaukimo į teismą. Atitraukė Mep lango užuolaidą ir pamatė laiškininką, grįžtantį prie savo automobilio. Atidarė Mep buto duris, spėjo jį pasivyti ir pasirašė, atsukdama nugarą fotoreporteriui su teleobjektyvu kitoje gatvės pusėje stovinčiame automobilyje. Vokas buvo rausvai violetinis, suploname drobiniame popieriuje įaustais šilko siūlais. Nors negalėjo susikaupti, jis kažką jai priminė. Pažvelgė į adresą. Aiški kaligrafiška rašysena.

Pro galvoje skambėjusią pratisą monotonišką baimės aidą Starling išgirdo aštrų pavojaus signalą. Pajuto, kaip suvirpėjo pilvas, tarsi būtų apsipylusi lediniu vandeniu.

Starling paėmė voką už kampo ir nusinešė į virtuvę. Išsitraukė iš krepšio baltas pirštines – jas visada turėjo po ranka ir apsimaudavo imdama įkalčius. Prispaudė voką prie kieto virtuvės stalo ir kruopščiai apčiupinėjo. Nors popieriaus sluoksnis buvo gana storas, ji būtų užčiuopusi laikrodžio baterijos dydžio sprogstamąjį užtaisą. Žinojo, kad reikėtų nunešti voką peršviesti rentgenu. Jei atplėš pati, gali sulaukti nemalonumų. Nemalonumų. Teisingai. Nesąmonės.

Perrėžė voką virtuviniu peiliu ir ištraukė iš jo vieną vienintelį šilkinio popieriaus lapą. Nė nedirstelėjusi į parašą žinojo, nuo ko jis.

Brangioji Klarise,

džiugiai sekiau viešą Jūsų negarbės ir gėdos istoriją. Dėl savosios niekada nesisielojau, gal tik įkalintas jaučiausi kiek nepatogiai, bet Jūs turbūt jaučiatės praradusi viltį.

Iš mūsų pokalbių kalėjimo požemiuose supratau, kad Jūsų tėvo, žuvusio naktinio patrulio, vaidmuo Jūsų vertybių sistemoje yra nepaprastai svarbus.

Manau, Jūsų šlovė, įgyta nutraukus couturier Džeimio Gambo karjerą, Jums buvo maloni pirmiausia todėl, kad įsivaizdavote, jog tai padarė jūsų tėvas.*

Dabar FTB žiūri į Jus kreivai. Ar įsivaizdavote ten dirbantį savo tėvą, įsivaizdavote jį – skyriaus vedėją ar net viršesnį už Džeką Kroufordą – direktoriaus pavaduotoją, besididžiuojantį Jūsų pažanga? Ar dabar įsivaizduojate jį pažemintą ir sužlugdytą Jūsų gėdos? Jūsų nesėkmės? Liūdno, vargano, vilčių teikusios karjeros galo? Įsivaizduojate save tvarkančią svetimus namus, kaip Jūsų motina, kai kažkokie narkomanai nugalabijo Jūsų tėtį? Tiesa? Jūsų nesėkmė mes šešėlį ant Jūsų tėvų, ir žmonės klaidingai manys, kad jie buvo tik baltosios šiukšlės iš viesulo lengvai nušluojamos namukų ant ratų gyvenvietės? Specialioji agente Starling, noriu sužinoti tiesą.

Pamąstykit prieš skaitydama toliau.

Dabar atskleisiu Jums vieną tikrai vertingą Jūsų bruožą: neleidžiate, kad jus apakintų ašaros, nes norite aiškiai matyti.

Štai pratimas, kuris, tikiuosi, Jums padės. Atlikime jį kartu.

Ar turite juodą geležinę keptuvę? Jūs kilusi iš pietinių kalnų, netikiu, kad tokios neturite. Padėkite ją virtuvėje ant stalo. Įjunkite šviesą.

Mep paveldėjo iš savo senelės keptuvę ir dažnai ją naudojo. Juodo blizgaus jos paviršiaus negadino jokie valikliai. Starling pasidėjo keptuvę ant stalo prieš save.

Starling, pažvelkite į keptuvę. Pasilenkite ir pažiūrėkite į ją. Jei tai Jūsų motinos keptuvė – neabejoju, taip gali būti – jos molekulėse įsigėrę visų kada nors prie jos vykusių pokalbių virpesiai. Visos mintys, pykčiai, svarbios žinios, pranešimai apie nelaimes, meilės atodūsiai ir poezija.

Klarise, atsisėskite prie stalo. Žiūrėkite į keptuvę. Jei ji nesubraižyta, atrodo lyg juoda bala, tiesa? Lyg žiūrėtum į šulinį. Dugne nėra ryškaus Jūsų atspindžio, bet kontūrai matyti, tiesa? Kai šviesa krinta Jums iš už nugaros, matote savo juodą siluetą su liepsningų plaukų karūna.

Klarise, mes esame atspindžiai. Jūs, keptuvė, nužudytas ir palaidotas tėvas, šaltas lyg keptuvė. Viskas ten. Pasiklausykite. Kaip jie iš tikrųjų skam-

* Moteriškų drabužių siuvėjas *(pranc.)*.

ba – ir kaip jie gyveno, Jūsų vargą vargę tėvai. Pasiklausykite tikrų atsiminimų, ne širdį spaudžiančios vaizduotės.

Kodėl Jūsų tėvas nebuvo šerifo pavaduotojas, artimas teismų galingiesiems? Kodėl Jūsų motinai teko dirbti valytoja moteliuose, kad galėtų jus išlaikyti, nors jai taip ir nepavyko Jūsų užauginti?

Koks ryškiausias Jūsų atsiminimas iš virtuvės? Ne ligoninės, virtuvės.

Mano motina plauna kraują nuo tėvo skrybėlės.

Koks mieliausias Jūsų prisiminimas iš virtuvės?

Mano tėvas senu lenktiniu peiliuku su nulaužtu geležtės galu lupa apelsinus ir dalina mums skilteles.

Klarise, Jūsų tėvas buvo naktinis patrulis, o Jūsų motina – kambarinė.

Ar karjera federalinėje tarnyboje buvo Jūsų ar jų svajonė? Kaip žemai turėjo lenktis Jūsų tėvas, kad prasimuštų pro sustabarėjusią biurokratinę sistemą? Kiek užpakalių turėjo išbučiuoti? Ar kada nors gyvenime matėte jį šunuodegiaujant ar padlaižiaujant?

Klarise, ar pastebėjote kokių nors savo viršininkų vertybių? O savo tėvų? Ar tos vertybės vienodos?

Pažvelkite į tiesos veidrodį ir atsakykite man. Ar nuvylėte savo mirusius tėvus? Ar jie norėtų, kad žemintumėtės? Kaip jie vertino drąsą? Galite būti tokia stipri, kokia norite būti.

Klarise, jūs kovotoja. Priešas negyvas, vaikas saugus. Jūs – kovotoja.

Klarise, patys patvariausi elementai yra periodinės lentelės viduryje, maždaug tarp geležies ir sidabro.

Tarp geležies ir sidabro. Manau, toji vieta skirta būtent Jums.

Hanibalas Lekteris

P.S. Nepamirškite, jūs man šį tą skolinga. Praneškite, ar jus vis dar žadina avinėlių bliovimas. Times, International Herald Tribune *ir* China Mail *– kurio nors sekmadienio numerio užuojautų skyrelyje išspausdinkite skelbimą. Adresuokite jį A. A. Aaronui, kad būtų pirmas, o pasirašykite Hana.*

Skaitydama Starling girdėjo žodžius, tariamus tuo pačiu balsu, kuris saugiausioje beprotnamio kameroje šaipėsi iš jos, skverbėsi į ją, zondavo jos gyvenimą ir mokė, kai ji Hanibalui Lekteriui atskleidė savo gyvenimo gyvuonį mainais už jo gyvybiškai svarbią informaciją apie Bufalou Bilą. Metalinis to retai naudojamo balso gergždesys vis dar skambėdavo jos sapnuose.

Virtuvės kampe, palubėje, atsirado naujas voratinklis. Starling žiūrėjo į jį, o mintys ritosi viena per kitą. Džiaugsmas ir liūdesys, liūdesys ir džiaugsmas. Džiaugsmas dėl suteiktos pagalbos, dėl parodyto kelio į išsigelbėjimą. Džiaugsmas ir liūdesys, kad Los Andželo pašto tarnyba, persiunčianti daktaro Lekterio laiškus, matyt, samdo nekvalifikuotus darbuotojus, kurie tiesiog pasinaudojo automatiniu pašto skyriumi. Džekas Kroufordas džiaugtųsi gavęs šį laišką, būtų patenkintas ir pašto valdžia, ir laboratorija.

6 skyrius

Kambaryje, kuriame gyvena Meisonas, tylu, tačiau jis turi savitą švelnų pulsą – ritmiškai švilpčiojantį ir švokščiantį respiratoriaus alsavimą. Tamsu, tik blausiai šviečia didžiulis akvariumas, kuriame egzotiškas ungurys be paliovos suka aštuonetą, o jo šešėlis kaip tamsi juosta juda kambario sienomis.

Meisono plaukų kasa lyg virvė susukta ant jo krūtinę dengiančio respiratoriaus kiauto, lova truputį pakelta. Prieš jį kabo į birbynę panašus aparatas iš vamzdelių.

Pro dantis išlenda ilgas Meisono liežuvis. Apsiveja apie artimiausią vamzdelį ir papučia sulaukęs respiratoriaus atodūsio.

Iš garsiakalbio ant sienos pasigirsta balsas:

– Klausau, pone.

– *The Tattler.*

Pirmosios *t* nesigirdi, tačiau balsas sodrus ir skambus lyg iš radijo imtuvo.

– Pirmame puslapyje...

– Neskaityk. Parodyk.

Meisono kalboje neliko ir *n* bei *p*.

Nušvinta aukštai iškelto monitoriaus ekranas. Jo žydrai žalias švytėjimas virsta rožiniu, kai pasirodo raudonos straipsnio iš *Tattler* pavadinimo raidės.

„Mirties angelas: Klarisė Starling – FTB žudymo mašina", – skaito Meisonas trim lėtais respiratoriaus atodūsiais. Jis gali valdyti vaizdą monitoriuje.

Ant antklodės guli tik viena jo ranka. Jis gali ją judinti. Ranka kruta lyg blyškus krabas, varoma pirštų, o ne apmirusios rankos raumenų. Meisonas negali pasukti galvos, smilius ir didysis pirštais slenka į priekį tarsi antenos, o nykštys, bevardis ir mažylis velka paskui save ranką. Randa nuotolinio valdymo pultelį, juo gali valdyti ir vaizdą monitoriuje, ir versti lapus.

Meisonas lėtai skaito. Monoklis ant vienintelės jo akies tyliai švirkšteli du kartus per minutę, užpurkšdamas drėkinamojo skysčio ant akies obuolio be voko, todėl monoklio stiklas dažnai rasoja. Per dvidešimt minučių perskaito pagrindinį straipsnį ir šoninę skiltį.

– Parodyk rentgeno nuotrauką, – taria baigęs skaityti.

Reikia valandėlę palaukti. Kad didelė rentgeno nuotrauka būtų gerai matoma monitoriuje, reikia ją padėti ant šviesos stalelio. Nuotraukoje – žmogaus plaštaka, akivaizdžiai traumuota. Kita nuotrauka – plaštakos ir visos rankos. Ant nuotraukos nupiešta rodyklė nukreipta į seną žąstikaulio lūžį tarp alkūnės ir peties.

Meisonas ilgai žiūrėjo į nuotrauką.

– Parodyk laišką, – pagaliau tarė.

Ekrane pasirodė aiški kaligrafiška rašysena, absurdiškai dideli rašmenys.

– „Brangioji Klarise, – skaitė Meisonas, – džiugiai sekiau viešą jūsų negarbės ir gėdos istoriją"...

Balso ritmas pažadino senas mintis, šios įsuko jį kartu su lova, su visu kambariu, apnuogino gėdingas svajones, privertė širdį plakti tankiau. Aparatas pajuto jo susijaudinimą ir vis greičiau pūtė orą į plaučius.

Jis perskaitė visą laišką skausmingai lėtai, sekdamas akimis judėjimą ekrane tarsi skaitytų jodamas. Meisonas nepajėgė užsimerk-

ti, bet kai baigė skaityti, jo protas atsiribojo nuo akies, kad galėtų pamąstyti. Kvėpavimo aparatas sulėtino darbą. Paskui jis papūtė į vamzdelį.

– Klausau, pone.

– Sujunk su kongresmenu Velmoru. Atnešk ausines. Išjunk garsiakalbį.

– Klarisė Starling, – tarė pats sau, sulaukęs naujo aparato atodūsio. Šiame varde nebuvo raidžių, kurių nepajėgtų ištarti. Laukdamas pokalbio telefonu valandėlę nusnūdo. Ungurio šešėlis šliaužiojo antklode, veidu, kasos ritiniu.

7 skyrius

FTB vykdomasis skyrius Vašingtonui ir Kolumbijos apygardai pavadintas Suopių kyšuliu todėl, kad pilietinio karo metu čia, greta karo ligoninės, būriuodavosi plėšrieji paukščiai.

Šiandien ten susirinko pareigūnai iš Kovos su narkotikais skyriaus, Alkoholio, tabako ir ginklų kontrolės biuro ir FTB spręsti Klarisės Starling likimo.

Starling vieniša stovėjo ant storo kilimo savo viršininko kabinete. Ji girdėjo tvinksnius po tvarsčiu ant galvos. Pro tvinksėjimą girdėjo iš gretimos posėdžių salės sklindančius vyrų balsus, slopinamus matinio stiklo durų.

Ant stiklo buvo auksu išraitytas padidintas FTB herbas su šūkiu „Ištikimybė, drąsa, vienybė".

Balsai anapus herbo vilnijo tai garsiau, tai tyliau. Starling kartais nugirsdavo savo vardą susiliejančių žodžių fone.

Pro kabineto langus už jachtų prieplaukos ryškėjo Maknero fortas, kur buvo pakarti Linkolno nužudymu apkaltinti sąmokslininkai.

Starling prisiminė matytas Merės Surat nuotraukas: einančios pro jai skirtą karstą ir lipančios į kartuves Maknero forte, sustojančios ant dangčio, su gobtuvu ant galvos ir aplink kojas surištu sijonu, kad išvengtų gėdos, kai garsiai girgžtelėjus atsiveriančiam dangčiui nukris į tamsą.

Anapus durų pasigirdo vyrų stumdomų kėdžių bildesys. Vienas paskui kitą jie suėjo į kambarį, kuriame laukė Starling. Kai kuriuos iš veidų ji pažinojo. Viešpatie, ten buvo ir Nunanas, viso tyrimų padalinio direktoriaus pavaduotojas.

Ten buvo ir jos Nemezidė – Polas Krendleris iš Teisingumo departamento, ilgakaklis, aukštai prilipdytomis apvaliomis ausimis, panašus į hieną. Krendleris buvo karjeristas, pilkasis kardinolas prie generalinio inspektoriaus šono. Nuo tada, kai prieš septynerius metus aplenkė jį, sugaudama garsųjį žudiką maniaką Bufalou Bilą, kiekviena pasitaikiusia proga jis pylė pamazgas į jos asmens bylą ir šmeižė ją Karjeros reikalų komisijai.

Nė vienas iš tų vyrų nė karto nedalyvavo su ja nė vienoje operacijoje, jie nieko kartu nesuėmė, nė vieno jos akyse neapšaudė ir jie kartu nešukavo iš plaukų stiklo šukių.

Nė vienas iš vyrų nepasuko į ją akių, paskui staiga sužiuro visi, kaip pirmyn žygiuojanti kaimenė pasisuka į raišą atsilikėlį.

– Agente Starling, sėskitės.

Jos viršininkas, specialusis agentas Klintas Persalas, pasitrynė storą riešą, tarsi jam spaustų laikrodis.

Vengdamas jos žvilgsnio mostelėjo į krėslą prieš langą. Per apklausą siūlymas sėstis nėra malonus.

Septyni vyrai liko stovėti, jų siluetai juodavo šviesiame lango fone. Dabar Starling negalėjo įžiūrėti jų veidų, bet gerai matė kojas ir pėdas. Penki avėjo provincijos vikruolių, sugebėjusių prasimušti iki posto Vašingtone, mėgstamus storapadžius mokasinus su kutais. Viena pora suvarstomų *Thom McAn* firmos batų lietais padais ir viena pora suvarstomų *Florsheim* firmos batų. Iš viso – septynios poros. Ore tvyrojo kojų įkaitinto batų tepalo kvapas.

– Agente Starling, jei kartais nepažįstate visų čia susirinkusių, leiskite pristatyti direktoriaus pavaduotoją Nunaną, neabejoju, kad *jį* pažįstate. Čia Džonas Eldridžas iš DEA, Bobas Snydas iš BATF, Benis Holkombas – mero padėjėjas, o Larkinas Vainraitas – vienas iš mūsų Profesinės atsakomybės skyriaus revizorių, – kalbėjo Persalas. – Polas Krendleris – pažįstate Polą – neoficialiai Teisingumo de-

partamento generalinio inspektoriaus atsiųstas. Tai, kad jis čia, mums tikra laimė, jis yra, o kartu jo nėra, jis tik siekia padėti mums įveikti sunkumus, jei suprantate, ką noriu pasakyti.

Starling žinojo biure paplitųsi posakį: federalinis tardytojas ateina į mūšio lauką ir durklu pribaigia sužeistuosius.

Kai kurie iš siluetų linktelėjo sveikindamiesi. Vyrai tiesė kaklus, bandydami geriau įsižiūrėti į jauną moterį, dėl kurios čia susirinko. Keletą akimirkų visi tylėjo.

Tylą nutraukė Bobas Snydas. Starling prisiminė jį kaip BATF vikruolį, mėginusį užglostyti *Veikou* skandalą. Jis buvo artimas Krendlerio draugas, visų laikomas karjeristu.

– Agente Straling, jūs skaitėte ir matėte, kaip šią istoriją pateikia laikraščiai ir televizija. Išgarsėjote kaip Eveldos Dramgo žudikė. Deja, ne pačioje palankiausioje šviesoje.

Starling tylėjo.

– Agente Starling?

– Pone Snydai, žiniasklaida manęs nedomina.

– Moteris rankose laikė kūdikį, turėtumėt suprasti, kokiais tai gresia nemalonumais.

– Ne rankose, o nešioklėje ant krūtinės, o rankos – už nešioklės, po apklotėliu, rankose ji laikė *MAC 10.*

– Skaitėte autopsijos išvadas?

– Ne.

– Tačiau jūs neneigiate, kad šovėte.

– Manote, neigsiu tik todėl, kad neradote kulkos? – ji pasisuko į savo skyriaus vadovą. – Pone Persalai, mūsų pokalbis neoficialus, tiesa?

– Taip, tiesa.

– Tai kodėl ponas Snydas įrašinėja? Technikos skyrius tokių prisegamų mikrofonų jau seniai nebegamina. Pono Snydo vidinėje švarko kišenėje – įjungtas *F-Bird* aparatas. Ar dabar įprasta vieniems kitus įrašinėti?

Persalo veidą užliejo raudonis. Jei Snydas įrašinėjo, tai buvo tikriausia išdavystė, tačiau niekas nenorėjo palikti juostoje savo balso, liepiančio baigti įrašinėti.

– Neklausiame jūsų nuomonės ar kaltinimų, – iškošė Snydas, net išblyškęs iš pykčio. – Susirinkome jums padėti.

– Padėti? Jūsų agentūra paskambino į mūsų skyrių ir pareikalavo, kad mane paskirtų *jums* padėti šitoje operacijoje. Daviau Eveldai Dramgo dvi progas pasiduoti. Po vaiko apklotėliu ji laikė *MAC 10*. Ji jau buvo nušovusi Džoną Brigemą. Prašiau ją pasiduoti. Ji nepasidavė. Šovė į mane. Aš šoviau į ją. Ji mirė. Pone Snydai, dabar galite patikrinti, kiek įrašėte.

– Ar jus informavo, kad ten bus Evelda Dramgo? – paklausė Eldridžas.

– Informavo? Jau furgone agentas Brigemas pasakė, kad Evelda Dramgo gamina narkotikus saugomoje laboratorijoje. Jis man liepė ja pasirūpinti.

– Nepamirškite, Brigemas žuvo, – tarė Krendleris, – ir Berkas, abu jie buvo puikūs agentai. Jie negali ateiti čia ir ką nors patvirtinti ar paneigti.

Išgirdus Krendlerį tariant Džono Brigemo vardą Starling pradėjo pykinti.

– Pone Krendleri, tikrai neužmiršau, kad Džonas Brigemas žuvo, jis tikrai *buvo* geras agentas ir mano artimas draugas. Taip, jis liepė man pasirūpinti Evelda.

– Brigemas skyrė jums šią užduotį nepaisydamas, kad su Evelda Dramgo jūs kažkada jau buvote susikirtusios, – tarė Krendleris.

– Polai, nereikia, – įsiterpė Klintas Persalas.

– Buvome susikirtusios? – perklausė Starling. – Suėmiau ją nepraliedama kraujo. Anksčiau suimama ji kovodavo su pareigūnais. Su manimi ji nekovojo, mes tik pasikalbėjome, ji buvo labai sąmojinga. Viena su kita elgėmės mandagiai. Tikėjausi, kad ir šįkart pasiseks.

– Ar žadėjote pasirūpinti Evelda?

– Vykdžiau gautus nurodymus.

Mero padėjėjas Holkombas ir Snydas suglaudė galvas.

Snydas metė savo kozirius:

– Panele Starling, policininkas Boltonas iš Vašingtono policijos departamento pranešė mums, kad pakeliui į operacijos vietą automobilyje jūs apie ponią Dramgo pateikėte labai priešiškos informacijos. Ką galite pasakyti?

– Vykdydama agento Brigemo nurodymus paaiškinau kitiems policininkams, kad, kur Evelda, ten – smurtas, kad paprastai ji būna ginkluota, be to, užsikrėtusi ŽIV. Pasakiau, kad suteiksime jai progą taikiai pasiduoti. Prašiau padėti, jei kartais tektų panaudoti jėgą. Patikėkite, savanorių buvo nedaug.

Klintas Persalas tęsė apklausą.

– Kai Kripų gaujos automobilis sudužo ir vienas iš jų pabėgo, ar matėte, kaip automobilis linguoja, ar iš jo sklido kūdikio riksmas?

– Spiegimas, – atsakė Starling. – Pakėliau ranką, prašydama liautis šaudyti, ir išėjau iš priedangos.

– Tai prieštarauja instrukcijai, – tarė Eldridžas.

Starling nekreipė į jį dėmesio.

– Priėjau prie automobilio, laikydama rankoje ginklą, nukreipusi vamzdį į žemę. Tarp mūsų ant žemės merdėjo Markesas Berkas. Kažkas pribėgo ir užspaudė jam žaizdą. Evelda su kūdikiu išlipo iš automobilio. Paprašiau parodyti rankas, regis, pasakiau: „Evelda, nedaryk to".

– Ji iššovė, jūs iššovėte. Ar ji iškart parkrito?

Starling linktelėjo.

– Jos kojos sulinko, ir ji sukniubo ant gatvės, palinkusi virš kūdikio. Mirė vietoje.

– Jūs čiupote kūdikį ir nubėgote prie vandens. Taigi parodėte rūpestį, – tarė Persalas.

– Nežinau, ką aš parodžiau. Jis buvo visas kruvinas. Nežinojau, ar kūdikis užsikrėtęs ŽIV, bet žinojau, kad ji tikrai užsikrėtusi.

– Ir pamanėte, kad jūsų kulka galėjo kliudyti vaiką, – tarė Krendleris.

– Ne. Žinojau, kur pataikė kulka. Pone Persalai, ar galiu kalbėti atvirai?

Nors jų žvilgsniai nesusitiko, ji kalbėjo toliau:

– Visa operacija buvo sujaukta. Atsidūriau padėtyje, kai galėjau rinktis: būti nušauta arba šauti į moterį su kūdikiu ant rankų. Aš pasirinkau – ir tai, ką teko padaryti, mane slegia. Nušoviau moterį su kūdikiu ant rankų. Taip nesielgia net *žemesnieji* gyvūnai. Pone Snydai, gal vis dėlto norėtumėte patikrinti, kaip sekasi įrašinėti, kaip tik dabar, kai aš prisipažinau tai padariusi. Velniškai siuntu,

kad atsidūriau tokioje situacijoje. Velniškai pykstu, kad dabar esu priversta taip jaustis.

Ji prisiminė Brigemą, sukniubusį ant grindinio, ir nebesusivaldė:

– Kai matau jus sprunkančius nuo atsakomybės, mane verčia vemti.

– Starling... – susirimęs Persalas pirmą kartą pažvelgė jai į akis.

– Žinau, kad dar neturėjote galimybės parašyti savo ataskaitos, – tarė Larkinas Veinraitas. – Kai ją perskaitysim...

– Ne, sere, aš parašiau ataskaitą, – atsakė Starling. – Ji jau pakeliui į Profesinės atsakomybės skyrių. Čia turiu jos kopiją, jei kartais nenorėtumėt laukti. Išdėsčiau viską, ką mačiau ir girdėjau operacijos metu. O jūs, pone Snydai, jau seniai ją turite.

Starling puikiai suprato padėtį, ji pajuto pavojų ir sąmoningai pritildė balsą.

– Operacija nepavyko dėl kelių priežasčių. BATF informatorius sumelavo dėl kūdikio, nes jam verkiant reikėjo, kad operacija įvyktų, kol Ilinojaus didžioji federalinė žiuri pradės nagrinėti jo klausimą. Evelda Dramgo žinojo, kad atvažiuosime. Ji išėjo su pinigais viename krepšyje ir narkotikais kitame. Jos pranešimų gaviklyje liko WFUL-TV kompanijos numeris. Ji gavo žinutę prieš penkias minutes iki mūsų atvykimo. WFUL-TV sraigtasparnis atvyko ten kartu su mumis. Pareikalaukite kompanijos telefonų įrašų ir sužinosite, iš kur jie gavo informaciją. Iš kažko, kas turi savo interesų čia, Vašingtone. Jei informacija būtų nutekėjusi iš BATF, kaip tai atsitiko *Veikou*, arba iš DEA, būtų pranešta nacionaliniams informacijos tinklams, o ne vietinei televizijos kompanijai.

Benis Holkombas stojo ginti miesto.

– Nėra įrodymų, kad informacija nutekėjo iš miesto valdžios ar Vašingtono policijos departamento.

– Pareikalaukite ir pamatysite, – atsakė Starling.

– Ar turite Eveldos pranešimų gaviklį? – paklausė Persalas.

– Jis saugomas daiktinių įrodymų kambaryje Kvantike.

Tą akimirką suskambo direktoriaus pavaduotojo Nunano pranešimų gaviklis. Pamatęs numerį jis susiraukė ir atsiprašęs išėjo iš kabineto. Netrukus pasikvietė Persalą.

Vainraitas, Eldridžas ir Holkombas žiūrėjo pro langą į Maknero fortą susikišę rankas į kišenes. Atrodė, lyg lauktų intensyvios terapijos skyriuje. Polas Krendleris sugavo Snydo žvilgsnį ir davė ženklą prieiti prie Starling.

Snydas uždėjo ranką ant Starling kėslo atkaltės ir palinko prie jos.

– Jei per apklausą liudysite, kad jums, FTB atstovei, dalyvaujant jungtinių pajėgų operacijoje Evelda Dramgo nušauta iš jūsų ginklo, BATF pasiruošęs pasirašyti pareiškimą, kad Brigemas paprašė jūsų... pasirūpinti Evelda ir pasistengti taikiai ją suimti. Ji nušauta iš jūsų ginklo, todėl jums tenka visa atsakomybė dėl jos žūties. Nebus įvairių tarnybų kivirčų dėl atsakomybės ribų, o mums nereikės kartoti tų priešiškų žodžių, kuriais furgone apibūdinote Eveldą.

Starling akimirką prisiminė Eveldą Dramgo, išeinančią pro duris, lipančią iš automobilio, prisiminė jos didingą laikyseną ir pro beprasmiškai sujauktą, bergždžią Eveldos gyvenimą išvydo jos ryžtą kartu su vaiku stoti prieš savo kankintojus, o ne bėgti nuo jų.

Starling palinko prie mikrofono ant Snydo kaklaraiščio ir aiškiai ištarė:

– Pone Snydai, džiaugiuosi galėdama pranešti, kokia ji buvo – ji geresnė už jus.

Persalas grįžo į kabinetą vienas ir uždarė duris. Nunanas negrįžo.

– Direktoriaus pavaduotojas Nunanas išvyko į savo biurą. Ponai, dabar šį mūsų susitikimą norėčiau baigti. Apie tolesnę eigą pranešiu kiekvienam asmeniškai, – tarė Persalas.

Krendleris pakėlė galvą. Jis užuodė politikos kvapą.

– Mes planavome ką nors nutarti, – pradėjo Snydas.

– Ne, neplanavome.

– Bet...

– Bobai, patikėk, mums nereikia nieko nutarti. Aš tau paskambinsiu. Bobai?...

– Taip?

Persalas suėmė laidą už Snydo kaklaraiščio ir stipriai timptelėjo, išraudamas marškinių sagas ir nuplėšdamas nuo kūno pleistrus.

– Dar kartą ateisi pas mane įrašinėti – išspirsiu tave pro duris.

Nė vienas išeidamas nepažvelgė į Starling, tik Krendleris.

Judėdamas durų link jis vilko kojas, kad nereikėtų žiūrėti į grindis, ir pasuko galvą ant stebėtinai ilgo kaklo, kaip hiena pasisuka į bandą ieškodama aukos. Jo veidu sumišai nuslinko du troškimai: Krendleris negalėjo nesižavėti Starling drąsa, o kartu – neieškoti silpnybių.

8 skyrius

Elgesio tyrimo skyrius – FTB padalinys, dirbantis su žudikais maniakais. Kabinetai įrengti pusrūsyje, oras juose vėsus ir sustingęs. Interjero kūrėjai stengėsi praskaidrinti požemines erdves spalvų deriniais. Rezultatas išėjo ne geresnis negu laidojimo paslaugų biuro makiažas.

Skyriaus vedėjo kabineto sienos išliko rudų ir rusvų spalvų, o ant aukštų langų liko kabėti languotos rusvos užuolaidos. Prie rašomojo stalo tarp savo pragariškų bylų sėdėjo Džekas Kroufordas.

Išgirdęs beldimą į duris Kroufordas pakėlė akis ir apsidžiaugė tuo, ką išvydo: tarpduryje stovėjo Klarisė Starling.

Kroufordas nusišypsojo ir atsistojo. Jis ir Starling dažnai kalbėdavosi stovėdami: tai buvo viena iš nerašytų jų bendravimo taisyklių. Jie nespausdavo vienas kitam rankos.

– Girdėjau, buvote užsukęs į ligoninę, – tarė Starling. – Apgailestauju, kad nesusitikome.

– Džiaugiuosi, kad jus taip greit paleido, – atsakė jis. – Kaip ausis, apgijo?

– Taip, jei jums patinka žiediniai kopūstai. Sako, tinimas greit atslūgs.

Jos ausis dengė plaukai. Ji jų nepraskleidė.

Akimirką abu tylėjo.

– Pone Kroufordai, dėl žlugusios operacijos jie norėjo apkaltinti mane. Ir dėl Eveldos Dramgo mirties. Elgėsi tarsi hienos, tik staiga kažkas atsitiko, ir jie atsitraukė. Kažkas juos sustabdė.

– Starling, gal jūs turite angelą sargą?

– Gal. Pone Kroufordai, kiek jums tai kainavo?

Kroufordas papurtė galvą.

– Starling, prašau uždaryti duris.

Išsitraukė iš kišenės suglamžytą servetėlę ir pavalė akinius.

– Jei tik būčiau galėjęs, būčiau padėjęs. Bet tai ne mano jėgoms. Jei senatorė Martin vis dar būtų poste, turėtumėt užtarėją... Per tą operaciją jie prarado Džoną Brigemą, paaukojo jį. Būtų gaila, jei taip prarastų ir jus. Atrodė, lyg būčiau norėjęs atsikratyti ir Džonu, ir jumis – abiem vienu metu.

Kroufordo skruostai paraudo, ji prisiminė jo veidą žvarbiame vėjyje prie Džono Brigemo kapo. Kroufordas jai niekada nepasakojo apie savo kovas.

– Pone Kroufordai, vis dėlto jūs *kažką* darėte.

Jis linktelėjo.

– Aš kai ką padariau. Tik nežinau, ar jūs apsidžiaugsit. Tai – darbas.

Darbas. Jų asmeninėje leksikoje *darbas* – geras žodis. Jis reiškė ypatingą ir neatidėliotiną užduotį. Įtampa atslūgo. Jei tik galėdavo, jie niekada nesikalbėdavo apie painų Federalinio tyrimų biuro biurokratinį aparatą. Kroufordas ir Starling priminė misionierius daktarus, ne itin pasitikinčius religija, susikaupusius prie gulinčio vaiko, žinančius, bet nutylinčius, jog Dievas jiems nepadės. Jis nepajudins nė piršto, kad atsiųstų lietaus ir penkiasdešimt tūkstančių mažųjų ibų liktų gyvi.

– Starling, netiesioginis jūsų geradarys yra tas, kuris neseniai jums parašė.

– Daktaras Lekteris.

Ji jau seniai pastebėjo, kad šis vardas Kroufordui kelia pasišlykštėjimą.

– Taip, jis. Visą šį laiką jis labai sėkmingai mūsų vengė ir staiga jums parašė. Kodėl?

Praėjo septyneri metai, kai daktaras Hanibalas Lekteris, dešimties žmonių žudikas, pabėgo iš Memfio kalėjimo ir ta proga nužudė dar penkis.

Atrodė, jis tarsi išnyko nuo žemės paviršiaus. Jo byla FTB liko nebaigta ir amžinai liks nebaigta arba jį sugaus. Taip pat buvo Tenesio ir kituose teismuose, tačiau niekas jo nebeieškojo, nors jo aukų

artimieji su pykčio ašaromis stojo prieš Tenesio valstijos įstatymų leidėjus, reikalaudami veikti.

Apie jo psichiką prirašyti tomai mokslo studijų, nors daugelio iš jų autoriai niekada net nebuvo susitikę su daktaru Lekteriu. Specializuotuose žurnaluose pasirodė jo aukomis tapusių psichiatrų straipsnių – matyt, dabar jie jautėsi saugūs. Kai kurie iš jų teigė, kad proto aptemimai neišvengiamai turėjo jį pastūmėti į savižudybę ir jis, ko gero, jau seniai miręs.

Tik kibererdvėje susidomėjimas daktaru Lekteriu nemažėjo. Tarsi grybai po lietaus iš drėgnos interneto dirvos dygo teorijos apie Lekterį, o mačiusiųjų daktarą atsirado daugiau negu tų, kurie tvirtino matę Elvį. Svetaines užplūdo sukčiai, o fosforescencinėje pasaulinio tinklo pelkėje siaubingų paslapčių kolekcininkams buvo slapta pardavinėjamos jo aukų nuotraukos iš policijos archyvo. Populiarumu jos nusileido tik Fu-Ču-Li egzekucijos nuotraukoms.

Po septynerių metų – tik vienas daktaro Lekterio pėdsakas – jo laiškas Klarisei Starling, rašytas po susidorojimo su ja bulvariniuose laikraščiuose.

Laiškas buvo be pirštų atspaudų, tačiau FTB beveik neabejojo, kad jis tikras. Klarisė Starling tuo neabejojo.

– Starling, kodėl jis tai padarė?

Atrodė, lyg Kroufordas ant jos pyktų.

– Niekada neapsimetinėjau, kad jį suprantu, priešingai, negu tie kvailiai psichiatrai. Paaiškinkit man.

– Jis mano, kad tai, kas atsitiko... sugriaus, apvils mano tikėjimą biuru, o jam patinka matyti žlungantį tikėjimą, tai – mėgstamiausias jo žaidimas. Panašiai kaip akmenys iš sugriuvusios bažnyčios, kuriuos rinko. Kai kažkur Italijoje į pamaldas atėjusias senutes užgriuvo nuolaužų krūva, į ją kažkas dar įsmeigė Kalėdų eglutę, jam tai labai patiko. Aš jį linksminu, jis manimi žaidžia. Kai mes kalbėdavomės, jam patikdavo prikaišioti man mano išsilavinimo spragas, jo nuomone, aš per menkai išsilavinusi.

Kroufordas paklausė iš savo amžiaus ir vienatvės perspektyvos:

– Starling, ar niekada nepagalvojote, kad jūs jam patinkate?

– Manau, aš jį tik linksminu. Įvairūs dalykai jį arba linksmina, arba ne. Jeigu jam kas neteikia linksmybės...

– Niekada *nejutote*, kad jam patinkate?

Kroufordas primygtinai stengėsi atskirti mintį nuo jausmo, kaip baptistas, reikalaujantis visa galva pasinerti į vandenį.

– Nors mūsų pažintis buvo trumpa, apie mane jis pasakė teisingų dalykų. Manau, lengva supainioti supratimą ir simpatiją – mes taip trokštam simpatijos. Gal mokėjimą atskirti šiuos du dalykus galima vadinti brandumu. Sunku ir nemalonu suvokti, kad kažkas tave supranta, nejausdamas tau simpatijos. Blogiausia, kai pajunti, kad supratimas yra tik grobuonies įrankis. Aš... aš visai nenumanau, ką man jaučia daktaras Lekteris.

– Ką jis jums kalbėdavo... jei galite man tai sakyti?

– Jis sakė, kad esu ambicinga, veržli, netašyta kaimietė, o mano akys spindi tarsi pigūs brangakmeniai. Jis sakė, kad aviu pigius batus, tačiau turiu skonį, nors ir neišpuoselėtą.

– Tai jus pribloškė, nes buvo tiesa?

– Taip. Gal taip yra ir dabar. Tiesa, mano batai jau geresni.

– Starling, kaip manote, gal jam tik smalsu, ar gavusi tą padrąsinamą laišką jo neišduosite?

– Jis žinojo, kad išduosiu, verčiau jau būtų žinojęs.

– Jau nuteistas jis nužudė dar šešis žmones, – tarė Kroufordas. – Beprotnamyje nužudė Migsą už tai, kad šis iššvirkštė spermą jums į veidą, ir dar penkis bėgdamas. Tvyrant tokiai politinei nuotaikai, jei dabar jį pagaus, jam gresia mirties bausmė.

Ta mintis privertė Kroufordą nusišypsoti. Jis buvo studijų apie žudikus maniakus pradininkas. Dabar artėjo pensija, o siaubūnas, su kuriuo turėjo daugiausia vargo, vaikščiojo laisvas. Viltis sulaukti daktaro Lekterio mirties jam teikė didžiulį malonumą.

Starling žinojo, kad Kroufordas užsiminė apie Migso poelgį norėdamas sužadinti jos dėmesį, grąžinti ją į tas baisias dienas, kai ji Baltimorės valstijos ligoninės rūsyje sutrikusios psichikos nusikaltėliams bandė apklausti Hanibalą kanibalą. Lekteris su ja žaidė, o į pragariškus Džeimo Gambo spąstus pakliuvusi mergina laukė mirties. Paprastai, prieš prabildamas apie reikalo esmę, Kroufordas stengėsi sužadinti pašnekovo dėmesį.

– Starling, ar žinote, kad viena iš pirmųjų daktaro Lekterio aukų vis dar gyva?

– Tas turtuolis. Jo šeima siūlo apdovanojimą.

– Taip, Meisonas Verdžeris. Jis Merilende, prijungtas prie kvėpavimo aparato. Šiemet mirė jo tėvas, palikdamas didžiulius turtus, susikrautus skerdžiant ir parduodant gyvulius. Senasis Verdžeris paliko Meisonui ir vieną JAV kongresmeną bei vieną teismų priežiūros komiteto narį, kurie be jo nesuduria galo su galu. Meisonas sako, jis turi kažką, kas mums padėtų rasti daktarą. Jis nori su jumis pasikalbėti.

– Su *manim*?

– Jumis. To nori Meisonas, ir visi sutinka, kad tai puiki mintis.

– Šitą mintį Meisonui pakišote jūs?

– Starling, jie norėjo jus išmesti, nusišluostyti į jus kojas lyg į kokį skudurą. Norėjo jus paaukoti kaip Džoną Brigemą, kad išsaugotų kelis BATF biurokratus. Baimė. Spaudimas. Dabar jie supranta tik tokią kalbą. Prašiau paskambinti Meisonui ir pasakyti, kaip seksis Lekterio paieškos, jei jus atleis. Nenoriu žinoti, kas įvyko paskui, kam skambino Meisonas – turbūt Atstovų rūmų nariui Volmeriui.

Prieš metus Kroufordas nebūtų taip pasielgęs. Starling žiūrėjo į jį, ieškodama veide trumpalaikio pamišimo, kartais užvaldančio tuos, kurie netrukus išeis į pensiją. Nerado jo, tik nuovargį.

– Starling, Meisonas ne gražuolis. Kalbu ne tik apie jo veidą. Išsiaiškinkite, ką jis žino. Ir grįžkite su informacija, mes ją apdorosime. Pagaliau.

Starling žinojo, kad Kroufordas jau seniai, nuo tos dienos, kai ji baigė FTB akademiją, siekė perkelti ją į elgesio tyrimo skyrių.

Dabar, būdama FTB veteranė, įvykdžiusi ne vieną užduotį, ji aiškiai suprato, kad jos ankstyvas triumfas dėl sugauto žudiko maniako Džeimo Gambo buvo viena iš biuro nesėkmių priežasčių. Ji – kylanti žvaigždė, sustojusi pusiaukelėje. Gaudydama Gambą įsigijo vieną galingą priešą ir sukėlė daugelio savo bendraamžių kolegų pavydą. Dėl to ir dėl nesukalbamo būdo ji buvo metų metus kilnojama iš vieno padalinio į kitą, nuo greito reagavimo būrių iki nusikaltėlių suėmimo būrių, priversta žiūrėti į Niuarką pro šautuvo taikiklį. Pagaliau, įvertinta kaip per daug ūmi dirbti grupėje, buvo paskirta technine agente, kurios užduotis – įrengti slaptus mikrofonus gangsterių ir vaikų

pornografijos verslo bosų telefonuose bei automobiliuose, ir leido bemieges naktis studijuodama pasiklausymo techniką. Be to, ją nuolat skolindavo, jei tik giminingos agentūros rengiamai operacijai reikėdavo patikimo žmogaus. Ji buvo vikri ir stipri, greita ir atsargi su ginklu.

Kroufordas neabejojo, kad dabar jai pasitaikė proga. Jis manė, kad ji trokšta sugauti Lekterį. Tačiau tiesa buvo daug sudėtingesnė.

Kroufordas žiūrėjo į ją.

– Jūs taip ir nepašalinote parako dėmės nuo skruosto.

Parako dulkės iš velionio Džeimo Gambo revolverio paliko jos skruoste juodą taškelį.

– Neturėjau laiko, – atsakė Starling.

– Ar žinote, kaip prancūzai vadina tokį apgamą, *mouche*, šitoje skruosto vietoje? Žinote, ką jis reiškia?

Kroufordas turėjo daug knygų apie tatuiruotes, kūno simboliką ir apeiginius apipjaustymus.

Starling papurtė galvą.

– Jį vadina *courage*, drąsa, – tarė Kroufordas. – Jumis dėtas, aš jį palikčiau.

9 skyrius

Ondatrų ferma – Verdžerių šeimos dvaras prie Suskehanos upės šiaurės Merilende – buvo kerinčio grožio. Mėsininkų Verdžerių dinastijos galva nusipirko jį ketvirtajame dešimtmetyje, kai iš Čikagos persikraustė į rytus, kad būtų arčiau Vašingtono. Jie galėjo tai sau leisti. Kadangi turėjo puikią verslo ir politikos uoslę, Verdžerių šeima nuo pilietinio karo metų tapo pagrindine mėsos tiekėja Jungtinių Valstijų kariuomenei.

Per Ispanijos ir Amerikos karą kilęs „balzamuotos jautienos" skandalas beveik neturėjo įtakos Verdžerių šeimos verslui. Kai Aptonas Sinkleras ir kovos su korupcija grupė tyrė pavojingas darbo sąlygas Čikagos mėsos konservų gamykloje, jie sužinojo, jog keletas Verdžerių įmonės darbininkų per neatsargumą buvo išlydyti, užkon-

servuoti ir parduoti kaip rafinuoti *Durham* taukai, labiausiai vertinami kepimo pramonėje. Verdžerių pečių neužgulė kaltės našta, jie neprarado nė vieno valstybinio užsakymo.

Šitų ir daugelio kitų galimų nemalonumų Verdžeriai išvengė mokėdami politikams. Vienintelė kliūtis, su kuria jiems teko susidurti, buvo 1906 metų mėsos kontrolės įstatymas.

Dabar Verdžeriai per metus paskerdžia apie 86 000 galvijų ir 36 000 kiaulių – šie skaičiai kasmet truputį svyruoja.

Trumpai kirptos Ondatrų fermos vejos ir vešlios vėjyje šlamančios alyvos nedvokia tvartu. Vieninteliai gyvūnai – poniai, atvykusiems pasisvečiuoti vaikams, ir po pievas vaikštinėjančios žąsys, kurios pešioja žolę ir juokingai kraipo iškeltas uodegas. Čia nėra šunų. Namas, ūkiniai pastatai ir žemė yra beveik pačiame šešių kvadratinių mylių ploto nacionalinio parko viduryje ir liks amžinai, specialiu Vidaus reikalų departamento priimtu potvarkiu.

Ondatrų fermą, kaip ir daugelį labai turtingų žmonių valdų, pirmą kartą nelengva rasti. Klarisė Starling pasuko iš greitkelio vienu posūkiu per toli. Grįždama atgal aptarnaujančiam transportui skirtu keliu pirmiausia privažiavo tarnybinį įėjimą – didelius vartus parką juosiančioje aukštoje tvoroje, užrakintus ant grandinės pakabinta spyna. Kitapus vartų kelias vingiuodamas dingo tarp medžių. Skambučio nebuvo. Pavažiavusi dar dvi mylias gal šimto metrų ilgio išpuoselėtos alėjos gale rado sargo namelį. Uniformuoto sargybinio bloknote buvo įrašytas jos vardas.

Dar dvi mylios gražiu keliu, ir ji privažiavo prie namo.

Starling sustabdė riaumojantį mustangą, praleisdama per kelią krypuojančių žąsų pulką. Matė vorą vaikų, ant ponių jojančių iš dailios daržinės už ketvirčio mylios nuo namo. Pagrindinį Stanfordo Vaito projektuotą pastatą supo neaukštos kalvos. Vieta atrodė jauki ir svetinga, malonių svajonių šalis. Ji traukė Starling.

Verdžeriams užteko nuovokos neperstatinėti namo, jie tik pridūrė priestatą, į kurį Starling negalėjo žiūrėti – modernų sparną rytų pusėje, kyšantį tarsi nereikalinga galūnė, groteskiškas medicinos eksperimentas.

Starling pastatė mašiną po pagrindiniu portiku. Išjungusi variklį galėjo girdėti savo alsavimą. Veidrodėlyje pamatė artėjantį raitelį. Jai lipant iš mašinos, kanopos grindiniu kaukšėjo jau visai šalia.

Plačiapetis trumpais šviesiais plaukais iššoko iš balno ir atidavė pavadžius tarnui, nė nepažvelgdamas į jį.

– Nuvesk atgal, – tarė raitelis sodriu kimiu balsu. – Aš Margo Verdžer.

Geriau įsižiūrėjusi Starling suprato, jog tai moteris. Ji padavė ranką. Akivaizdu, kad Margo Verdžer užsiiminėja kultūrizmu. Teniso marškinėliai atidengė raumeningą kaklą ir aptempė masyvius pečius bei rankas. Akys sausai blizgėjo, atrodė sudirgusios, tarsi jai trūktų ašarų. Mūvėjo pikė audinio jojimo kelnes ir avėjo batus be pentinų.

– Kuo važinėjate? – paklausė. – Senu *Mustangu?*

– Aštuoniasdešimt aštuntųjų.

– Penkių litrų? Kiek nusėdęs.

– Taip, tai *Roush Mustang.*

– Jums patinka?

– Labai.

– Kiek išspaudžia?

– Nežinau. Manau, pakankamai.

– Bijote?

– Jaučiu pagarbą. Sakyčiau, važinėju pagarbiai, – paaiškino Starling.

– Ką nors žinojote apie šį automobilį, ar pirkote aklai?

– Žinojau apie jį pakankamai, pirkau aukcione. Visa kita sužinojau vėliau.

– Kaip manote, ar jis pralenktų manąjį *Porsche?*

– Žiūrint, koks jūsų *Porsche.* Panele Verdžer, norėčiau pasikalbėti su jūsų broliu.

– Jis bus parengtas po penkių minučių. Galime eiti.

Lipant laiptais jojimo kelnės čiužėjo ant plačių Margo Verdžer klubų. Jos šiaudų spalvos plaukai buvo gana reti, ir Starling svarstė, ar ji vartoja steroidus ir ar pailgėjo jos klitoris.

Starling, didžiąją vaikystės dalį praleidusiai liuteronų vaikų namuose, namas atrodė tarsi muziejus – erdvus, su dažytomis sijomis,

sienomis, nukabinėtomis rimtais garsių žmonių portretais. Laiptų aikštelėse stovėjo kinų vazos, o koridoriuose patiesti ilgi marokietiški takai.

Naujajame Verdžerių namo priestate interjeras staiga pasikeitė. Į modernų ir funkcionalų pastatą galėjai patekti pro dvivėres matinio stiklo duris, svetimas toje skliautuotoje erdvėje.

Anapus durų Margo Verdžer sustojo. Pažvelgė į Starling spindinčiomis, karščiuojančiomis akimis.

– Kai kuriems žmonėms sunku kalbėtis su Meisonu, – tarė ji. – Jei sutriksite ar nepajėgsite su juo kalbėti, vėliau galėsiu paklausti jį visko, ką jūs pati užmiršite paklausti.

Yra toks visiems pažįstamas jausmas, kurį net sunku įvardinti: džiugus užplūstančios paniekos laukimas. Starling pamatė jį Margo veide ir tepasakė:

– Ačiū.

Starling nuostabai, pirmoji priestato patalpa buvo erdvus ir puikiai įrengtas žaidimų kambarys. Du juodaodžiai vaikai žaidė tarp didžiulių pliušinių gyvūnų: vienas važinėjosi triračiu, o kitas stumdė grindimis žaislinį sunkvežimį. Kampuose stovėjo daug kitų triračių ir mašinėlių, o viduryje, ant stora minkšta danga užklotų grindų, stovėjo skersinis su laipynėmis.

Žaidimų kambario kampe sėdėjo aukštas vyras slaugo drabužiais ir skaitė *Vogue.* Ant sienų buvo pritvirtintos kelios vaizdo kameros, vienos aukščiau, kitos – akių aukštyje. Viena iš kampinių kamerų nukrypo į Starling ir Margo Verdžer, jos lęšiai sukosi nustatydami ryškumą.

Starling jau nebekankino širdgėla pamačius juodaodį vaiką, tačiau ji skaudžiai juto tų dviejų vaikų buvimą kambaryje. Einant per kambarį buvo malonu stebėti jų žaidimą.

– Meisonas mėgsta žiūrėti į vaikus, – aiškino Margo Verdžer. – Pamatę jį vaikai išsigąsta, todėl jis taip juos stebi. Vėliau jie jodinėja poniais. Šitie vaikai yra iš vaikų darželio Baltimorėje.

Į Meisono Verdžerio kambarį patenkama pro vonią, primenančią vandens gydyklą. Ji užima visą priestato plotį ir atrodo labai oficialiai: plieninės ir chromuotos detalės, grindų danga, dušo kabinos

plačiomis durimis, nerūdijančio plieno vamzdžiai ir keltuvai su oranžinės spalvos gyvatukais, garinės ir didelės stiklinės spintelės su tepalais iš Florencijos *Santa Maria Novella* vaistinės. Vonios kambario ore dar tvyrojo garų, balzamo bei pušų kvapas.

Pro Meisono Verdžerio kambario durų apačią Starling pamatė šviesą. Vos tik jo sesuo palietė durų rankeną, šviesa išnyko.

Vienas Meisono Verdžerio svetainės kampas buvo ryškiai apšviestas iš viršaus. Ant sienos už minkštasuolio kabėjo palyginti gera Viljamo Bleiko paveikslo „Dienų valdovas" reprodukcija: Dievas, savo matu matuojantis pasaulį. Primindamas neseną Verdžerių partiarcho mirtį, paveikslas buvo drapiruotas juodu audeklu. Likusi kambario dalis skendėjo tamsoje.

Iš tamsos sklido ritmiškas aparato alsavimas.

– Labas vakaras, agente Starling.

Aidintis, mechaniškai sustiprintas balsas, žodis „labas" be priebalsio *b*.

– Labas vakaras, pone Verdžeri, – ištarė Starling į tamsą, lempai spiginant į pakaušį. Vakaras buvo kažkur kitur. Čia jam nebuvo vietos.

– Sėskite.

Privalau tai padaryti. Dabar. Dabar arba niekada.

– Pone Verdžeri, mūsų pokalbio metu jūs duosite oficialius parodymus, todėl turiu viską įrašyti. Ar sutinkate?

– Aišku.

Balsas suskambo tarp aparato atodūsių, žodyje nebuvo priebalsio *š*.

– Margo, manau, dabar gali mus palikti.

Margo Verdžer išėjo šiugždėdama jojimo kelnėmis, nė nežvilgtelėjusi į Starling.

– Pone Verdžeri, jei leistumėt, norėčiau prisegti mikrofoną prie jūsų... drabužio ar pagalvės, kaip jums patogiau, arba, jei norite, pakviesiu sanitarą, kad tai padarytų.

– Nebūtina, – ištarė jis, be priebalsio *b*. Palaukė kito mechaninio atodūsio. – Agente Starling, galite tai padaryti pati. Aš čia.

Apsidairiusi Starling nerado jokių šviesos jungtukų. Pamanė, kad verčiau leis akims apsiprasti su tamsa, ir ištiesusi ranką žengė į priekį balzamo ir pušų kvapo link.

Kai jis įjungė šviesą, ji stovėjo arčiau lovos negu tikėjosi.

Starling veido išraiška nepakito. Jos ranka su prisegamu mikrofonu atsitraukė gal porą centimetrų.

Pirma mintis niekaip nesisiejo su jausmais krūtinėje ir pilve: manė, kad jo kalbos anomalijas sukelia belūpė burna. Antra mintis – kad jis neaklas. Jo vienintelė žydra akis žvelgė į ją pro monoklį su pritvirtinta tūtele, iš kurios varvėjo drėkinamasis skystis, nes akis buvo be voko. Prieš kelerius metus chirurgai darė viską, ką galėjo, kad aptrauktų kaulus oda.

Atrodė, kad Meisonas Verdžeris – belūpis ir benosis, be jokių minkštųjų audinių ant veido, vien dantys – tarsi kokia vandenyno gelmių būtybė. Esame pratę matyti kaukes, todėl sukrėtimas dėl to, ką išvydom, ateina pavėluotai. Jį pajuntame supratę, kad tai žmogaus veidas, už kurio slypi protas. Jis pribloškia judesiais: judančiu žandikauliu, į tave atsisukančia akimi. Į tavo normalų veidą smingančiu žvilgsniu.

Meisonas Verdžeris turi gražius plaukus, tačiau, kad ir kaip keista, į juos žiūrėti sunkiausia. Juodi, žilstelėję, supinti į ilgą kasą, kuri nuleista turbūt siektų grindis. Bet šiandien ji susukta ant respiratoriaus, panašaus į vėžlio kiautą. Žmogaus plaukai ant žmogaus griuvėsių – lyg žalčio žvynai blizganti kasa.

Po antklode, ant pakeltos ligoninės lovos, pamažu nyko seniai paralyžiuotas Meisono Verdžerio kūnas.

Jam prieš veidą kabėjo valdymo pultas, panašus į skaidrios plastmasės skudučius ar lūpinę armonikėlę. Jis apsivijo liežuviu birbynės galą ir sulaukęs respiratoriaus atodūsio papūtė. Lova girgžtelėjusi pasisuko į Starling ir kiek pakilo ties galvūgaliu.

– Dėkoju Dievui už tai, kas įvyko, – tarė Verdžeris. – Tai mano išganymas. Panele Starling, ar priėmėte Jėzų į savo širdį? Ar jūs tikinti?

– Pone Verdžeri, buvau auklėjama griežta religine dvasia. Turiu tiek, kiek jos manyje liko, – atsakė Starling. – Dabar, jei leisite, prisegsiu mikrofoną prie pagalvės. Ar čia jis jums netrukdys?

Savo balsas jai nepatiko – skambėjo per guviai ir per globėjiškai.

Jos ranka prie jo galvos, jų kūnai greta vienas kito. Starling pasijuto dar blogiau. Veidą vagojančių kraujo indų pulsavimas virš kaulų, jų ritmiškas kilnojimasis priminė ryjančius kirminus.

Su palengvėjimu ji išvyniojo laidą ir grįžo prie stalo, ant kurio gulėjo magnetofonas ir kitas mikrofonas.

– Kalba specialioji agentė Klarisė M. Starling, FTB numeris 5143690, įrašau Meisono R.Verdžerio, socialinio draudimo pažymėjimo numeris 475989823, parodymus, duotus prisiekus, jo namuose, metai, mėnuo ir diena užrašyti. Ponas Verdžeris supranta, kad yra atleistas nuo teisminio persekiojimo pagal pridedamą atmintinę, pasirašytą ir patvirtintą JAV trisdešimt šeštosios apygardos prokuroro ir vietos valdžios institucijų.

– Pone Verdžeri, dabar...

– Noriu jums papasakoti apie stovyklą, – pertraukė jis, sulaukęs kito atodūsio. – Tai nuostabi vaikystės patirtis, į kurią ir grįžau.

– Pone Verdžeri, dar galėsime apie tai pasikalbėti, bet pirma...

– Panele Starling, galime apie tai pasikalbėti *dabar*. Matote, viskas susiję. Noriu jums papasakoti, kaip sutikau Jėzų, o tai svarbiausia, ką turiu jums pasakyti.

Jis palaukė aparato atodūsio.

– Nuvažiavau į katalikišką stovyklą, už kurią sumokėjo mano tėvas. Jis apmokėjo viską, už visus šimtą dvidešimt penkis stovyklautojus prie Mičigano ežero. Kai kurie iš jų buvo vargšai, už gabalėlį šokolado pasiryžę padaryti bet ką. Gal aš tuo pasinaudojau, gal buvau su jais šiurkštus, bet jie nenorėjo nei mano šokolado, nei daryti to, ką jiems liepdavau... nieko nenutylėsiu, dabar jau viskas gerai.

– Pone Verdžeri, gal galėtume pakalbėti apie...

Jis neklausė jos, tiesiog laukė aparato atodūsio, kad galėtų tęsti.

– Panele Starling, aš gavau atleidimą, dabar jau viskas gerai. Jėzus man atleido, JAV prokuroras man atleido, apygardos prokuroras man atleido, aleliuja. Panele Starling, dabar aš laisvas, ir jau viskas gerai. Esu su Juo, ir dabar viskas gerai. Jis – prisikėlęs Jėzus, stovykloje jį vadinome tiesiog Jėzumi. Niekas nenugalės Jėzaus. Laikėme jį mūsų amžininku. Tarnavau jam Afrikoje, aleliuja, tarnavau jam Čikagoje, tegul bus pagarbintas, tarnauju jam dabar, ir jis pakels mane

iš šios lovos, ir sutriuškins mano priešus, jie stos prieš mane, o aš girdėsiu jų moterų raudas – dabar viskas gerai.

Jis užspringo seilėmis ir nutilo, pulsuojančios kraujagyslės ant jo kaktos patamsėjo.

Starling atsistojo norėdama pakviesti sanitarą, tačiau jo balsas sulaikė ją dar nepriėjus durų.

– Man jau viskas gerai.

Gal geriau tiesiai klausti negu eiti prie jo aplinkiniais keliais.

– Pone Verdžeri, ar buvote sutikęs daktarą Lekterį prieš teismui paskiriant jus gydytis pas jį? Ar pažinojote jį?

– Ne.

– Jūs abu buvote Baltimorės filharmonijos tarybos nariai.

– Aš ten buvau tik todėl, kad mūsų šeima remia filharmoniją. Bet kai reikėdavo balsuoti, siųsdavau savo advokatą.

– Teismo proceso metu jūs nepadarėte nė vieno pareiškimo.

Ji išmoko taip pateikti klausimus, kad jam užtektų kvapo į juos atsakyti.

– Jie sakė turį pakankamai medžiagos, kad nuteistų jį ne šešis, o devynis kartus. O jis visus apmovė pareikšdamas, kad yra pamišęs.

– Daktaras Lekteris nieko nepareiškė. Teismas nustatė, kad jis pamišęs.

– Jūs įžvelgiate skirtumą? – paklausė Meisonas.

Šis klausimas Starling pirmą kartą atskleidė, koks gilus ir kibus yra jo protas, skirtingai negu vartojamas žodynas.

Apsipratęs su šviesa didysis ungurys pakilo nuo uolos savo akvariume ir vėl pradėjo sukti nenutrūkstamą aštuonetą – ribuliuojanti ruda juosta su šviesiomis dėmėmis.

Starling nuolat jautė jį judantį savo regėjimo lauko pakraštyje.

– Tai *Muraena Kidako*, – tarė Meisonas. – Tokijuje akvariume gyvena dar didesnis. Šis – antras pagal dydį. Paprastai jį vadina žiauriąja murena. Norite žinoti, kodėl?

– Ne, – atsakė Starling ir atvertė naują bloknoto lapą. – Taigi teismui paskyrus gydymą jūs, pone Verdžeri, pasikvietėte daktarą Lekterį į namus.

– Man jau negėda. Viską jums papasakosiu. Dabar jau viskas gerai. Dėl tų prasimanytų kaltinimų man buvo pažadėtas atleidimas

nuo bausmės, jei atidirbsiu penkis šimtus valandų viešųjų darbų šunidėje ir baigsiu gydymo kursą pas daktarą Lekterį. Pamaniau, kad susidėjęs su daktaru Lekteriu galiu iš jo tikėtis šiokių tokių gydymo nuolaidų ir tylėjimo, jei sulaužyčiau pasižadėjimą ir praleisčiau vieną kitą susitikimą ar ateičiau kiek įkalęs.

– Tuomet jūs dar gyvenote Ouvings Milse.

– Taip. Papasakojau daktarui Lekteriui viską: apie Afriką, Idi ir visa kita, ir pasakiau, kad noriu jam parodyti keletą savo daikčiukų.

– Ir parodėte?..

– Kelis asmeninio naudojimo prietaisus. Žaisliukus. Ten, kampe, yra mažytė kilnojamoji giljotina, kurią naudojau pas Idi Aminą. Ją galima įsimesti į džipą ir nusivežti į atokiausią kaimą. Sumontuojama per penkiolika minučių. Užtenka tik penkiolikos minučių jai surinkti, kiek ilgiau, jei tai moteris arba vaikas. Man jau nebegėda, nes aš apvalytas.

– Daktaras Lekteris atėjo pas jus į namus.

– Atidariau duris vilkėdamas odiniais drabužiais. Bandžiau įžvelgti kokią nors reakciją – nieko nepamačiau. Nerimavau, kad jis gali manęs išsigąsti, tačiau jis nerodė jokios baimės. *Bijoti* manęs – dabar skamba juokingai! Pakviečiau jį į viršų. Turėjau porą šunų iš prieglaudos, jie buvo draugiški, laikiau juos narve, duodavau daug švaraus vandens, bet ne maisto. Buvo smalsu, kas galų gale įvyks. Parodžiau jam savo kilpą, žinote, tokias kartuves, kuriose galima pakabėti, bet ne visiškai pasikarti, būdavo gera jausti... Jūs klausote?

– Klausau.

– Na, jis tarsi negirdėjo, ką sakau, nusistebėjau, kad jis kažkoks keistas psichiatras, jei to nežino, o jis pasakė... niekada neužmiršiu jo šypsenos... ištarė: „Parodykit". „Dabar tu mano", – pamaniau.

– Ir jūs jam parodėte.

– Man jau negėda. Mokomės iš savo kaidų. Aš apvalytas.

– Pone Verdžeri, pasakokite toliau.

– Taigi, pastačiau savo kartuves prieš didįjį veidrodį, užsinėriau kilpą ir laikydamas atpalaiduojamąjį galą vienoje rankoje, kita mosavau ore, laukdamas jo reakcijos, bet nepajėgiau jos atspėti. Paprastai lengvai perprantu žmones. O jis sėdėjo ant kėdės kambario kampe,

užmetęs koją ant kojos, sunėręs rankas ant kelio. Paskui atsistojo, kyštelėjo ranką į švarko kišenę, elegantiškai, kaip Džeimsas Meisonas traukdamas žiebtuvėlį, ir tarė: „Norėtumėt amilo nitrato tabletės?" Pamaniau: „Valio! Jei duos man vieną dabar – turės duoti kada tik panorėsiu, kad neprarastų licencijos. Jis bus mano greitoji pagalba." Jei skaitėte raportą, žinote, kad ten buvo šis tas stipresnio už amilo nitratą.

– „Angelų dulkės" su kitos rūšies metamfetaminu ir rūgštimi, – tarė Starling.

– Jėga! Jis priėjo prie veidrodžio su mano atspindžiu, spyrė į jį ir pakėlė vieną šukę. Skridau. Jis prisiartino, padavė man šukę ir žiūrėdamas tiesiai į akis pasiūlė nusilupti veidą. Paskui paleido šunis. Sušėriau jiems savo veidą. Sako, jie ilgai plėšė. Aš nieko neprisimenu. Daktaras Lekteris kilpa sulaužė man kaklą. Mano nosį rado prieglaudoje išplovę šunims skrandžius, bet persodinti nepavyko.

Ant stalo gulinčius lapus Starling tvarkė ilgiau negu reikėjo.

– Pone Verdžeri, kai daktaras Lekteris pabėgo iš Memfio kalėjimo, jūsų šeima skyrė premiją.

– Taip, milijoną dolerių. Vieną milijoną. Paskelbėme apie tai visame pasaulyje.

– Jūs taip pat paskelbėte, kad sumokėsite už bet kokią svarbią informaciją, ne tik tuo atveju, jei jį pagaus ir nuteis. Šia informacija jūs turėjote pasidalinti su mumis. Ar visada tai darėte?

– Ne visada, tačiau dar nesu gavęs jokios, pranešti vertos, informacijos.

– Iš kur jūs žinote? Tikrinote?

– Pakankamai, kad suprasčiau, jog ta informacija nieko verta. Be to, kodėl turėčiau dalintis – juk jūs niekada nieko mums nesakėt. Gavome pranešimą iš Kretos – nieko vertą, ir iš Urugvajaus, kurio taip ir nepavyko patikrinti. Panele Starling, noriu, kad suprastumėt, tai ne kerštas. Atleidau daktarui Lekteriui, kaip ir mūsų Išganytojas atleido Romos kariams.

– Pone Verdžeri, jūs pranešėte mūsų tarnybai, kad turite naujienų.

– Pažiūrėkite tolimojo staliuko stalčiuje.

Starling išsitraukė iš krepšio baltas medvilnines pirštines ir užsimovė. Stalčiuje gulėjo didelis storo popieriaus vokas, kietas ir sunkus. Iš jo ištraukė rentgeno nuotrauką ir iškėlė ją prieš ryškią šviesą virš galvos. Rentgeno nuotraukoje pamatė kairę plaštaką, kuri atrodė lyg traumuota. Suskaičiavo pirštus. Keturi ir nykštys.

– Pažvelkite į plaštaką, suprantate, ką turiu galvoje?

– Taip.

– Suskaičiuokite sąnarius.

Penki sąnariai.

– Įskaitant ir nykštį, šio žmogaus kairioji ranka yra su šešiais pirštais. Kaip daktaro Lekterio.

– Kaip daktaro Lekterio.

Kampas su nuotraukos numeriu ir darymo vieta nukirptas.

– Pone Verdžeri, iš kur gavote šią nuotrauką?

– Iš Rio de Žaneiro. Norėdamas sužinoti daugiau, turiu sumokėti. Labai daug. Ar galėtumėte pasakyti, kad ši plaštaka tikrai daktaro Lekterio? Noriu žinoti prieš mokėdamas pinigus.

– Pone Verdžeri, aš pabandysiu. Mes darysime viską, ką galime. Ar turite pakuotę, kurioje gavote nuotrauką?

– Ją turi Margo, plastikiniame maišelyje. Panele Starling, atleiskite, bet jaučiuosi pavargęs ir man reikėtų pagalbos.

– Pone Verdžeri, mūsų tarnyba jus informuos.

Starling dar nespėjus išeiti iš kambario, Meisonas Verdžeris papūtė į paskutinę birbynę, šaukdamas: „Kordeli?" Žaidimų kambaryje laukęs slaugas įėjo ir pradėjo skaityti aplanką su užrašu „Baltimorės miesto vaikų globos departamentas".

– Franklinas, tiesa? Atsiųsk man Frankliną, – liepė Meisonas ir išjungė šviesą prie lovos.

Mažas berniukas vienišas stovi akinamoje šviesoje svetainės kampe, spoksodamas į juodą tamsą.

Nuaidi balsas.

– Tu Franklinas?

– Franklinas, – atsako mažasis berniukas.

– Kur gyveni, Franklinai?

– Su mama, Širle ir Stringbynu.

– Ar Stringbynas visada gyvena su jumis?

– Ateina ir išeina.

– Sakai „ateina ir išeina"?

– Taip.

– Franklinai, mama – netikra tavo mama, tiesa?

– Ji mano globėja.

– Ji ne pirma tavo globėja?

– Ne.

– Franklinai, ar tau patinka ten gyventi?

Berniukas nušvinta.

– Mes turime kačiuką. Mama krosnyje kepa pyragus.

– Ar seniai gyveni ten, mamos namuose?

– Nežinau.

– Ar šventei ten savo gimtadienį?

– Vieną kartą. Širlė parnešė ledų.

– Mėgsti ledus?

– Žemuoginius.

– Myli mamą ir Širlę?

– Taip, labai, ir dar kačiuką.

– Nori ten gyventi? Ar atsigulęs į lovą jautiesi saugus?

– Mhmm. Miegu kambaryje su Širle. Širlė – didelė mergaitė.

– Franklinai, tu nebegalėsi ten gyventi su mama, Širle ir kačiuku. Tau reikės išvažiuoti.

– Kas taip sakė?

– Valdžia. Mama prarado darbą ir nebegali būti tavo globėja. Jūsų namuose policija rado cigaretę su marichuana. Kitą savaitę nebegalėsi matyti mamos. Kitą savaitę nebematysi nei Širlės, nei kačiuko.

– Ne, – pakartojo Franklinas.

– O gal jiems tavęs nebereikia? Gal tau kas nors blogai? Gal kuo nors sergi ar turi ką šlykštaus? Gal tavo oda per tamsi, kad jie tave mylėtų?

Franklinas pasikelia marškinėlius ir žiūri į savo mažą rudą pilvuką. Jis purto galvą. Verkia.

– Ar žinai, kas nutiks kačiukui? Koks kačiuko vardas?

– Jis vardu Kačiukas, toks jo vardas.

– Ar žinai, kas nutiks Kačiukui? Policininkai nuneš Kačiuką prie tvenkinio ir daktaras suleis jam vaistų. Ar darželyje tau leido vaistų? Sesutė leido tau vaistų? Dūrė tau blizgančia adata? Jie suleis Kačiukui vaistų. Kai jis pamatys adatą, baisiai išsigąs. Įdurs, Kačiukui labai skaudės ir jis mirs.

Franklinas suima marškinėlių kraštą ir pakelia prie akių. Paskui įsikiša nykštį į burną. Jau metus taip nedarė, nuo tada, kai mama paprašė daugiau to nedaryti.

– Eikš, – tarė balsas iš tamsos. – Prieik, ir aš tau pasakysiu, kaip apsaugoti Kačiuką nuo adatos. Franklinai, ar nori, kad Kačiukui suleistų vaistų? Ne? Tada prieik prie manęs.

Apsipylęs ašaromis, čiulpdamas nykštį Franklinas lėtai žengia į tamsą. Kai atsiduria per porą metrų nuo lovos, Meisonas papučia savo birbynę ir užsidega šviesa.

Dėl įgimtos drąsos ar noro padėti Kačiukui, ar dėl siaubingo suvokimo, kad neturi kur bėgti, Franklinas nesudrebėjo. Jis nepabėgo. Stovėjo sustingęs ir žiūrėjo į Meisono veidą.

Jei Meisonas būtų turėjęs antakius, iš nusivylimo būtų juos suraukęs.

– Gali apsaugoti Kačiuką nuo adatos, jei pats duosi jam žiurkių nuodų, – paaiškino Meisonas. Raidės *n* negirdėjo, bet Franklinas suprato.

Jis ištraukė iš burnos nykštį.

– Tu senas begėdis, – tarė Franklinas. – Šlykštus.

Jis apsisuko ir išėjo iš kambario per vonią su banguojančiomis žarnomis atgal į žaidimų kambarį.

Meisonas stebėjo jį televizoriuje.

Slaugas pažvelgė į berniuką įdėmiai, apsimesdamas, kad skaito *Vogue*.

Franklinui neberūpėjo žaislai. Jis atsisėdo po didžiule žirafa, veidu į sieną. Tik tai galėjo padėti ištraukti iš burnos nykštį.

Kordelis atidžiai žiūrėjo, ar jis neverkia. Pamatęs drebančius vaiko pečius, priėjo ir švelniai nušluostė ašaras sterilia nosinaite. Šlapią nosinaitę įdėjo į Meisono martinio taurę žaidimų kambario šaldytuve, greta apelsinų sulčių ir gaiviųjų gėrimų.

10 skyrius

Nelengva rasti medicinos informacijos apie daktarą Hanibalą Lekterį. Prisiminus jo gilią panieką medicinos įstaigoms ir daugeliui medicinos praktikų, nenuostabu, kad jis niekada neturėjo asmeninio gydytojo.

Baltimorės valstijos sutrikusios psichikos nusikaltėlių ligoninė, kurioje daktaras Lekteris buvo laikomas iki jo pražūtingo perkėlimo į Memfį, buvo uždaryta, liko tik apleistas pastatas, laukiantis, kada bus nugriautas.

Tenesio valstijos policija, paskutinė saugojusi daktarą Lekterį iki pabėgimo, prisiekinėjo niekada neturėjusi jo ligos istorijos. Pareigūnai, gabenę jį iš Baltimorės į Memfį, dabar jau mirę, pasirašė kalinio, o ne jo ligos istorijos gavimo aktą.

Starling dieną praleido prie telefono ir kompiuterio, paskui išnaršė įkalčių saugyklas Kvantike ir Dž. Edgaro Huverio pastate. Visą rytą ji kuitėsi dulkėtame, prasmirdusiame, perkrautame Baltimorės policijos departamento įkalčių kambaryje, o popietę – naršė po nesukataloguotą Hanibalo Lekterio kolekciją Fitzhago memorialinėje teisės bibliotekoje, kurioje sargams ieškant raktų sustoja laikas.

Pagaliau jos rankose liko vienas vienintelis lapas – daktaro Lekterio pirmos medicinos apžiūros, atliktos, kai Merilendo valstijos policija suėmė jį pirmą kartą. Prie jo nebuvo jokios ligos istorijos.

Ainelė Kori pergyveno Baltimorės valstijos sutrikusios psichikos nusikaltėlių ligoninės uždarymą ir gavo geresnį darbą Merilendo valstijos ligoninių valdyboje. Ji nenorėjo kalbėtis su Starling savo kabinete, todėl jos susitiko pirmo aukšto kavinėje.

Starling buvo įpratusi ateiti į susitikimus anksčiau ir apžiūrėti susitikimo vietą. Kori atėjo tiksliai sutartą valandą. Ji buvo kokių trisdešimt penkerių, dramblota, išblyškusi, nepasidažiusi ir be papuošalų. Jos plaukai beveik siekė juosmenį, kaip mokyklos laikais, ji avėjo baltus sandalus ir mūvėjo storas kojines.

Starling paėmė nuo baro keletą cukraus pakelių ir žiūrėjo, kaip Kori atsisėdo prie sutarto staliuko.

Klysta tas, kuris mano, kad visi protestantai panašūs. Netiesa. Kaip kiekvienas Karibų salų gyventojas skiria, iš kurios salos kilęs

kitas Karibų salų gyventojas, taip liuteronų auklėta Starling, vos pažvelgusi į tą moterį, nustatė: „Kristaus bažnyčia, gal prijaučianti nazariečiams".

Starling nusisegė savo papuošalus: paprastą apyrankę ir auksinį auskarą iš sveikosios ausies – ir įmetė į rankinę. Laimė, jos laikrodis buvo plastmasinis. Daugiau savo išvaizdoje nelabai ką galėjo pakeisti.

– Jūs Ainelė Kori? Išgertumėt kavos? – Starling artėjo nešdamasi du puodelius.

– Reikia tarti *Einelė*. Aš negeriu kavos.

– Išgersiu abu puodelius. Gal norėtumėt ko nors kito? Aš – Klarisė Starling.

– Nieko nereikia. Norite parodyti porą nuotraukų?

– Taip, – tarė Starling. – Panele Kori... galiu vadinti jus Einele?

Moteris gūžtelėjo pečiais.

– Einele, man reikia pagalbos vienu klausimu, su kuriuo jūs nesusijusi. Tiesiog nežinau, kur galėčiau rasti keletą bylų iš Baltimorės valstijos psichiškai nesveikų nusikaltėlių ligoninės.

Norėdama pabrėžti, kad yra teisi ar supykusi, Einelė Kori kalbėdavo perdėtai aiškiai.

– Uždarydami ligoninę mes ilgai aptarinėjome šį klausimą su valstijos valdyba, panele...

– Starling.

– Panele Starling. Noriu jus patikinti, kad nė vienas ligonis neišėjo iš ligoninės be savo ligos istorijos. Dar norėčiau jus patikinti, kad nė viena ligos istorija nebuvo paimta iš ligoninės be vyriausiojo inspektoriaus žinios. Kai dėl mirusiųjų... Sveikatos apsaugos departamentui jų bylų nereikėjo, o statistikos skyrius nenorėjo imti, todėl, kiek žinau, mirusios bylos, kitaip tariant, mirusiųjų bylos liko Baltimorės valstijos ligoninėje ir po to, kai aš iš ten išėjau, o išėjau viena iš paskutiniųjų. Pabėgimai atitekdavo miesto policijai ir šerifo biurui.

– Pabėgimai?

– Kitaip tariant, pabėgusiųjų bylos. Ligoniai kartais bėgdavo.

– Ar daktaras Hanibalas Lekteris galėjo būti priskirtas pabėgėliams? Ar jo byla galėjo atitekti teisėsaugos organams?

– Jis *nebuvo* pabėgėlis. Jis nebuvo *mūsų* pabėgėlis. Kai pabėgo, jis buvo ne mūsų globojamas. Kartą nusileidau į požemį pasižiūrėti į daktarą Lekterį su seseria, kuri atvažiavo su savo berniukais. Prisiminus mane apima pasibjaurėjimas ir nukrečia šiurpas. Jis sukurstė vieną iš ten buvusių paleisti į mus... – ji prabilo tyliau, – skystį. Suprantate?

– Suprantu, – tarė Starling. – Gal kartais tai padarė ponas Migsas? Jo taikli ranka.

– Ištryniau tai iš savo atminties. Bet *jus* aš prisimenu. Buvote atvykusi į ligoninę ir kalbėjotės su Fredu, daktaru Čiltonu, o paskui nulipote į požemį pas daktarą Lekterį, tiesa?

– Taip.

Daktaras Frederikas Čiltonas, buvęs Baltimorės valstijos psichiškai nesveikų nusikaltėlių ligoninės direktorius, dingo per savo atostogas, po to, kai pabėgo daktaras Lekteris.

– Ar žinote, kad Fredas dingo?

– Taip, girdėjau.

Einelė Kori išspaudė ašarą.

– Jis buvo mano sužadėtinis, – tarė. – Jis dingo, ligoninę uždarė, jaučiausi, lyg žemė būtų išslydusi man iš po kojų. Nebūčiau ištvėrusi be savo bažnyčios paramos.

– Apgailestauju, – tarė Starling. – Dabar turite gerą darbą.

– Bet neturiu Fredo. Jis buvo puikus, nuostabus žmogus. Mes mylėjome vienas kitą taip, kaip retai pasitaiko. Kantone, vidurinėje mokykloje, jis buvo išrinktas „Metų berniuku".

– Įdomu. Einele, sakykite, ar jis laikė bylas savo kabinete, ar jos buvo priėmimo skyriuje, kur jūs...

– Jas laikėme sieninėse spintose jo kabinete, tačiau vėliau jų taip padaugėjo, kad teko perkelti į dideles spintas priėmimo kambaryje. Suprantama, jos visuomet buvo rakinamos. Kai uždarė ligoninę, vienas bylas laikinai perkėlė į metadono kliniką, kitos iškeliavo kitur.

– Ar kada nors esate mačiusi ar skaičiusi daktaro Lekterio bylą?

– Be abejo.

– Ar joje buvo rentgeno nuotraukų? Ar rentgeno nuotraukos buvo laikomos kartu su medikų ataskaitomis, ar atskirai?

– Kartu. Kartu su ataskaitomis. Jų formatas didesnis už bylų, o tai nepatogu. Mes turėjome rentgeno aparatą, bet neturėjome etatinio rent-

genologo, todėl nebuvo ir atskiro nuotraukų archyvo. Atvirai sakant, neprisimenu, ar jo byloje buvo rentgeno nuotraukų. Ten buvo elektrokardiogarama, kurią Fredas mėgo visiems rodyti. Daktaras Lekteris – nenorėčiau vadinti jo *daktaru* – buvo prijungtas prie elektrokardiografo po to, kai užpuolė tą vargšę seselę. Keisčiausia, kad ją puolant jo širdies ritmas beveik nepakito. Saugai, bandydami atplėšti jį nuo aukos, išnarino petį. Tada ir teko daryti rentgeno nuotrauką. Jei kas paklaustų mano nuomonės, reikėjo ne tik petį išnarinti.

– Jei kartais prisimintumėt, kur galėtų būti byla, prašau, praneškite man.

– Kaip sakoma, paskelbsiu visuotinę paiešką, – tarė panelė Kori, mėgaudamasi savo žodžiais, – bet nemanau, kad pavyktų ką rasti. Daug bylų pražuvo ne dėl mūsų, o dėl metadono klinikos darbuotojų kaltės.

Kavos puodelių dugnai buvo aptekėję kava. Starling stebėjo sunkiai nueinančią Einelę Kori, dvelkiančią kažkuo pragarišku, ir išgėrė pusę puodelio, laikydama po kaklu servetėlę.

Pamažu Starling pradėjo atsigauti. Ji žinojo, kad nuo kažko pavargo. Gal nuo blogo skonio, dar blogiau negu blogo skonio, gal nuo visiško stiliaus nebuvimo, abejingumo akiai maloniems daiktams. Gal ji pasijuto išalkusi kokio nors stiliaus. Net pabaisų karalienės stilius buvo geriau negu jokio. Toks buvo jos sprendimas, nesvarbu, patinka tai ar ne.

Starling svarstė, ar ji turi snobizmo, ir nusprendė, kad neturi jokio pagrindo būti snobe. Paskui pagalvojo apie stilių ir prisiminė Eveldą Dramgo, kuri turėjo stiliaus jausmo perteklių. Dėl šios minties Starling pajuto baisų troškimą vėl užsimiršti.

11 skyrius

Taip Starling grįžo ten, kur viskas prasidėjo – į Baltimorės valstijos sutrikusios psichikos nusikaltėlių ligoninę, dabar uždarytą. Senas rudas pastatas, skausmo namai, stovėjo užkaltais langais, su grandinėmis ant durų, su *graffiti* piešiniais ant sienų, laukdamas, kada bus nugriautas.

Ligoninė jau kelerius metus ritosi nuokalnėn, iki tos vasaros, kai atostogaudamas dingo jos direktorius daktaras Frederikas Čiltonas. Vėliau paaiškėjo, kad ligoninėje buvo švaistomos lėšos ir ji valdoma blogai, pastatas nuseno, o valdžia gerokai sumažino finansavimą. Vienus pacientus perkėlė į kitas ligonines, kiti mirė, treti lyg vaistų pripumpuoti zombiai slampinėjo Baltimorės gatvėmis, išleisti pagal blogai suplanuotą reabilitacijos programą, ir ne vienas mirtinai sušalo.

Stovėdama prie senojo pastato Klarisė Starling suprato, kodėl pirmiausia stengėsi išnaudoti visas kitas galimybes – ji nenorėjo vėl čia sugrįžti.

Sargas vėlavo keturiasdešimt penkias minutes. Jis buvo senyvas, tvirtai sudėtas vyras su kaukšinčia dirbtine koja ir, matyt, namuose pagal Rytų Europos madą kirptais plaukais. Švokšdamas palydėjo ją keletą žingsnių šaligatviu prie šoninių durų. Valkatos buvo išlaužę užraktą, todėl duris saugojo grandinė su dviem pakabinamomis spynomis. Grandinės grandelės buvo aptrauktos voratinkliais. Kol sargas rinko raktus, laiptų plyšiuose išdygusi žolė kuteno Starling kulkšnis. Vėlyva popietė buvo debesuota, apniukusi, be šešėlių.

– Gerai nepažįstu pastato, aš tik tikrinu priešgaisrinę signalizaciją, – paaiškino vyras.

– Ar ten yra kokių nors dokumentų? Spintų su bylomis?

– Kai uždarė ligoninę, porą mėnesių čia buvo metadono klinika. Viską sunešė į rūsį: lovas, patalynę, nežinau, ką dar. Man dėl astmos ten būna labai bloga, drėgna, labai drėgna. Lovų čiužiniai sudrėkę, labai blogos drėgnos lovos. Aš ten negaliu kvėpuoti. Lipant laiptais net gniaužia kvapą. Palydėčiau jus, bet...

Bet kokia draugija Starling būtų buvusi maloni, net jo, tačiau jis būtų gaišinęs.

– Ne, ačiū, nereikia. Kur jūsų kabinetas?

– Pastato gilumoje, kur anksčiau buvo vairuotojų leidimų biuras.

– Jei po valandos negrįžčiau...

Jis pažvelgė į laikrodį.

– Po pusvalandžio baigiu darbą.

Prakeiktas bjaurus tinginys.

– Pone, prašau palaukti raktų savo kabinete. Jei aš po valandos negrįžčiau, paskambinkite šiuo numeriu ir parodykite, kur nuėjau. Jei grįžusi jūsų nerasiu, jei užrakinsite kabinetą ir išeisite namo, aš pati nueisiu pas jūsų viršininką ir jus apskųsiu. Be to, jums teks susipažinti su valstybine mokesčių tarnyba, o jūsų padėtį svarstys imigracijos ir natūralizacijos biuras. Supratote? Sere, laukiu atsakymo.

– Aš tikrai būčiau jūsų laukęs. Visai nereikėjo to sakyti.

– Dėkoju, sere, – tarė Starling.

Didžiulėmis rankomis sargas įsitvėrė į turėklus, kad užliptų ant šaligatvio, paskui Starling išgirdo tolstančius ir tylančius jo nelygius žingsnius. Ji stumtelėjo duris ir atsidūrė šoninių laiptų aikštelėje. Pro aukštus grotuotus langus sklido pilka šviesa. Ji svarstė, ar užrakinti duris, paskui nusprendė užrišti jas grandine iš vidaus, kad galėtų atsidaryti, jei kartais pamestų raktą.

Per ankstesnius apsilankymus beprotnamyje, kai ateidavo čia kalbėtis su daktaru Hanibalu Lekteriu, ji eidavo pro pagrindines duris, todėl dabar akimirką užtruko, kol susigaudė, kur esanti.

Užlipo laiptais į antrą aukštą. Matiniai langų stiklai dar labiau slopino jau vakarėjančios dienos šviesą, patalpoje tvyrojo prietema. Pasišviesdama galingu žibintuvėliu Starling surado jungtuką ir įjungė šviesą – sudaužytame šviestuvo korpuse dar švietė trys lemputės. Nutraukti telefono laidai gulėjo ant registratoriaus staliuko.

Vandalai su purškiamaisiais dažais jau pasidarbavo pastate. Ant registratūros sienos puikavosi dvimetrinis falas su sėklidėmis ir užrašas „Išdulkink mane, Faron".

Direktoriaus kabineto durys buvo praviros. Starling sustojo tarpduryje. Dar būdama stažuotoja ji atėjo čia vykdyti pirmosios FTB užduoties, tikėdama, kad jei sugebės padaryti darbą, jei pavyks atlikti įpareigojimą, bus priimta, nepaisant rasės, tikėjimo, spalvos, kilmės ir priklausymo senam draugų ratui. Iš viso to jai teliko vien tikėjimas, kad gali atlikti užduotį.

Čia prie jos priėjo ligoninės direktorius Čiltonas, tiesdamas slidžią ranką. Čia jis pardavinėjo paslaptis, iš čia sekdavo, čia, manydamas esąs toks pat gudrus kaip daktaras Lekteris, priiminėdavo sprendimus, leidusius Lekteriui pabėgti ir pralieti tiek kraujo.

Čiltono stalas vis dar stovėjo kabinete. Kėdės nesimatė – ji per maža, kad būtų verta vogti. Stalčiai tušti, tik viename gulėjo sutrinta *Alka-Seltzer* tabletė. Kabinete dar stovėjo ir dvi bylų spintos su labai paprastais užraktais, ir buvusioji technikos agentė Starling atrakino juos greičiau negu per minutę. Apatinėje lentynoje popieriniame maišelyje rado sudžiūvusį sumuštinį, burnos gaiviklį ir plaukų toniko tūtelę, šukas ir kelis prezervatyvus.

Starling galvojo apie beprotnamio rūsius, kuriuose daktaras Lekteris gyveno aštuonerius metus. Ji nenorėjo ten lipti. Galėjo paskambinti mobiliuoju telefonu ir išsikviesti miesto policijos patrulį, kad palydėtų ją į rūsį. Galėjo prašyti, kad Baltimorės operatyvinis skyrius atsiųstų dar vieną FTB agentą. Buvo vėlyva apniukusi popietė, bet net dabar nepavyktų išvengti spūsties. Jei lauks, bus dar blogiau.

Ji pasilenkė prie dulkėto Čiltono stalo ir susimąstė. Ar ji tikrai tiki, kad rūsyje gali rasti bylų, ar ją traukia vieta, kur pirmą kartą pamatė Hanibalą Lekterį?

Jei karjera teisėsaugos organuose Starling padėjo suprasti save, ji suprato, kad yra ne iš tų, kuriems patinka drebėti, ir būtų laiminga, jei niekada netektų pažinti baimės. Tačiau rūsyje galėjo būti bylų. Po penkių minučių pati galėtų tuo įsitikinti.

Prisiminė, kaip už nugaros užsitrenkdamos klaktelėjo apsauginės durys, kai prieš trejus metus lipo į rūsį. Būgštaudama, kad ir vėl užsitrenks, šį kartą ji paskambino į Baltimorės FTB biurą pasakyti, kur esanti, susitarti, kad paskambins po valandos ir praneš, ar iš ten jau išėjo.

Vidaus laiptinėje, kuria anuomet Čiltonas lydėjo ją į rūsį, vis dar galima įjungti šviesą. Čia jai paaiškino darbo su Hanibalu Lekteriu saugumo taisykles, o štai čia jis stabtelėjo ir parodė nuotrauką tos seselės, kurios liežuvį daktaras Lekteris suvalgė, kai daktarai norėjo jį ištirti. Jei saugai tramdydami tikrai išnarino jam petį, turi būti rentgeno nuotrauka.

Lipant laiptais jos veidu nuslydo oro gūsis, tarsi kažkur būtų atidarytas langas.

Laiptų aikštelėje mėtėsi *McDonald* mėsainio dėžutė ir servetėlės. Purvinas puodelis, kuriame kažkada buvo pupos. Valkatų maistas.

Kampe – krūvelė išmatų ir vėl servetėlės. Šviesa siekė tik apatinės laiptų aikštelės dideles metalines duris į pavojingų ligonių skyrių, kurios dabar buvo atidarytos ir kabliu prikabintos prie sienos. Starling žibintuvėlis buvo su penkiomis baterijomis ir skleidė platų ryškios šviesos spindulį.

Ji apšvietė ilgą buvusio ypač saugomo skyriaus koridorių. Tolimajame jo gale kažkas tamsavo. Buvo keista matyti atdaras kamerų duris. Ant grindų mėtėsi duonos maišeliai ir plastikiniai puodeliai. Ant stalo, prie kurio kadaise sėdėdavo sanitaras, stovėjo nuo kreko pajuodusi sodos vandens skardinė.

Starling paspaudė šviesos jungtukus už budinčiojo stalo. Nieko neįvyko. Išsitraukė mobilųjį telefoną. Tamsoje raudona šviesa atrodė labai ryški. Rūsyje telefonas neveikė, bet ji vis tiek prabilo, labai garsiai:

– Bari, pastatyk sunkvežimį prie šoninių durų. Atnešk prožektorius. Reikės keltuvų visam tam šlamštui iškelti... taip, leiskis.

Paskui suriko į tamsą:

– Dėmesio, aš iš federalinės policijos. Jei gyvenate čia nelegaliai, galite laisvai išeiti. Aš jūsų nesuimsiu. Jūs manęs nedominate. Jei grįšite atgal po to, kai baigsiu savo darbą – man nesvarbu. Dabar galite išeiti. Jei bandysite mane pulti, galite tikėtis kulkos į kaktą. Ačiū.

Jos balsas aidėjo koridoriumi, kuriame kadaise skambūs balsai virsdavo kvarkimu, kai iškritus dantims bejėgės dantenos krimsdavo grotų virbus.

Starling prisiminė, kaip čia budėjęs stambus sanitaras Barnis suteikdavo jai pasitikėjimo, kai ateidavo apklausti daktaro Lekterio. Keistai mandagus buvo Barnio ir daktaro Lekterio bendravimas. Dabar Barnio nebuvo. Galvoje sukosi kažkas iš mokyklos laikų, ir Starling klusniai prisivertė atsiminti:

Atminty aidi žingsniai
Koridorium, kuriuo mes nenuėjome
Link durų, taip ir neatvertų,
Vedančių į rožyną.

Taip, rožynas. Čia tikrai buvo ne rožynas.

Starling, pastaruoju metu laikraščių redaktorių skiltyse ragintai nekęsti ne tik savo ginklo, bet ir pačios savęs, lytėti pistoletą neatrodė nemalonu. Laikydama prispaudusi prie kojos savo 45-ojo kalibro ginklą lėtai slinko koridoriumi paskui žibintuvėlio skleidžiamą šviesos pluoštą. Sunku stebėti iškart abi puses ir niekam negalima leisti užeiti už nugaros. Kažkur lašėjo vanduo.

Vienoje palatoje – išmontuotos ir prie sienos sustatytos lovos. Kitoje – čiužiniai. Koridoriaus viduryje telkšojo bala, todėl Starling, saugodama savo batus, žirgliojo iš vienos jos pusės į kitą. Prisiminė Barnio patarimą, gautą dar tuomet, kai visos palatos buvo pilnos. „Eikite tik koridoriaus viduriu".

Štai pagaliau ir bylų spintos. Koridoriaus gilumoje, žibinto šviesoje – matinė samanų žalumo spalva.

Vienoje iš palatų gyveno Migsas, pro jį eiti būdavo bjauriausia. Migsas, kuris kalbėdavo jai nešvankybes ir taškydavosi kūno syvais. Migsas, kurį daktaras Lekteris nužudė, liepdamas praryti savo niekingą liežuvį. Migsui mirus jo palatoje apsigyveno Semis, daktaras Lekteris liaupsindavo jo eiles, tuo darydamas poetui stulbinamą poveikį. Dar ir dabar Starling prisimena, kaip Semis staugė savo eilėraštį:

Aš noriu eit pas Jėzų.
Aš noriu eit su Kristum.
Aš galiu eit su Jėzum,
Jei tik būsiu geras.

Kažkur ji vis dar saugojo pieštuku grubiai išvedžiotą tekstą.

Dabar kamera buvo užversta čiužiniais ir patalynės ryšuliais.

Pagaliau daktaro Lekterio kamera.

Patalpos vidury stovėjo tas pats tvirtas, prie grindų prisuktas stalas. Prie jo jis skaitydavo. Lentynos, kuriose laikė savo knygas, kažkur dingo, iš sienų styrojo tik pliki laikikliai.

Starling reikėjo eiti prie spintų su bylomis, bet ji negalėjo pasitraukti nuo kameros. Čia įvyko nuostabiausias jos gyvenime susitikimas. Čia ji buvo apstulbinta, sukrėsta, nustebinta.

Čia ji išgirdo apie save tokių teisingų dalykų, kad širdis sugaudė kaip milžiniškas varpas.

Ji norėjo įeiti į vidų. Norėjo įeiti taip, kaip kartais norime šokti iš balkono ar suvilioti blizgančių bėgių pulti po artėjančiu traukiniu.

Starling pašvietė aplink save, dirstelėjo už spintų su bylomis, žvilgtelėjo į gretimas kameras.

Smalsumas paskatino ją peržengti slenkstį. Stovėjo viduryje kameros, kurioje daktaras Lekteris praleido aštuonerius metus. Dabar ji užėmė jo vietą, stovėjo ten, kur matė jį stovint, ir tikėjosi suvirpėti, bet nieko neįvyko. Padėjo pistoletą ir žibintuvėlį ant stalo, atsargiai, kad nenuriedėtų, ir atsirėmė delnais į stalą, tačiau pajuto tik duonos trupinių aštrumą.

Jautėsi nusivylusi. Be savo gyventojo kamera atrodė tuščia kaip žalčio išnara. Tada Starling pajuto pagaliau supratusi vieną tiesą: mirtis ir pavojus ne visuomet būna su įprastais atributais. Tai gali būti ir saldus mylimojo alsavimas. Arba saulėta popietė žuvų turguje, iš garsiakalbio skambant *La Macarena* melodijai.

Prie reikalo. Ten stovėjo keturios bylų spintos, gal aštuonių pėdų ilgio, aukščio iki smakro. Kiekvienoje po penkis stalčius, visi rakinami vieno viršutinio užraktu. Dabar nė vienas neužrakintas. Visuose rado bylų, net labai storų. Seni margi popieriniai nuo laiko sudrėkę segtuvai, ir naujesni, iš storo rudo popieriaus. Bylos apie jau mirusių žmonių sveikatą, nuo pat ligoninės atidarymo 1932 metais. Sudėtos beveik abėcėlės tvarka, dalis dokumentų nustumti už jų, į stalčių gilumą. Laikydama sunkų žibintą ant peties Starling laisva ranka greit naršė po bylas, gailėdamasi, kad neatsinešė mažo žibintuvėlio, kurį būtų galėjusi laikyti dantyse. Supratusi tvarką, praleido ištisus stalčius. Perbėgo *J* raide pažymėtas bylas, paskui *K*, jų buvo tik kelios, pagaliau rado raidę *L*, štai: Lekteris, Hanibalas.

Starling ištraukė ilgą storo rudo popieriaus segtuvą, iškart pajuto kietą rentgeno nuotrauką, pasidėjo segtuvą ant kitų bylų ir atsivertė. Viduje buvo velionio I. J. Migso ligos istorija. Prakeikimas. Migsas ją persekioja net iš ano pasaulio. Padėjo bylą ant spintos ir puolė prie raidės *M*. Rado rudo storo popieriaus segtuvą su Migso pavarde, padėtą abėcėlės tvarka. Jis buvo tuščias. Klaida? Kažkas atsitiktinai sudėjo Migso dokumentus į Hanibalo Lekterio segtuvą? Ji pervertė

visas bylas su *M* raide, ieškodama kokios nors be segtuvo. Grįžo prie raidės *J*. Jautė vis augantį įtūžį. Rūsio kvapas vis labiau pykino. Sargo tiesa, čia sunku kvėpuoti. Įpusėjusi *J* raidę staiga suvokė, kad smarvė... vis stiprėja.

Tylus tekštelėjimas už nugaros, žibintas paruoštas smogti, ranka po striuke siekia pistoleto. Žibinto šviesoje stovi aukštas vyras purvinais skarmalais, viena jo milžiniška sutinusi koja mirksta vandenyje. Ranka ištiesta į šoną. Kitoje – lėkštės šukė. Viena koja ir abi pėdos apvyniotos paklodžių atraižomis.

– Sveika, – ištarė, sunkiai apversdamas žaizdotą liežuvį.

Starling per penkias pėdas jautė jo alsavimą. Jos ranka po striuke slinko nuo pistoleto prie dujų balionėlio.

– Sveiki, – atsakė Starling. – Prašau atsistoti štai ten, prie grotų.

Vyras nejudėjo.

– Tu Jėzus? – paklausė.

– Ne, aš ne Jėzus, – atsakė Starling.

Balsas. Starling prisiminė balsą.

– Tu Jėzus!

Jo veidą iškreipė grimasa.

Tas balsas. Nagi, prisimink.

– Sveikas, Semi, – tarė. – Kaip sekasi? Ką tik apie tave galvojau.

Ką ji žino apie Semį? Paskubomis prisiminta informacija nebuvo sudėliota eilės tvarka. *Padėjo savo motinos galvą ant aukų padėklo, susirinkusiems giedant „Atiduok savo Viešpačiui, ką turi geriausia". Pasakė, kad tai ir yra geriausia, ką turi. Kažkur baptistų bažnyčioje. Jis pyksta, sakė daktaras Lekteris, nes Jėzus vėluoja.*

– Tu Jėzus? – vėl paklausė jis, šį kartą maldaujamai. Įgrūdo ranką į kišenę ir ištraukė nuorūką – ilgą, gal dviejų colių. Padėjo ją ant lėkštės šukės ir atkišo tarsi auką.

– Semi, atleisk, aš ne... aš nesu...

Staiga jis išbąla iš pykčio, įsiutęs, kad ji – ne Jėzus, jo balsas aidi drėgname koridoriuje:

Aš noriu eit su Jėzum,
Aš noriu eit su Kristum!

Jis pakėlė lėkštės šukę, atkišdamas smailiuosius galus, ir žengtelėjo prie Starling, abiem kojom brisdamas į vandenį, perkreiptu veidu, laisvąja ranka graibydamas orą.

Ji prisispaudė nugara prie spintų.

– *Tu gali eit su Jėzum, jei tik būsi geras,* – padeklamavo Starling garsiai ir aiškiai, tarsi jis būtų kažkur toli.

– Uhu, – ramiai pritarė Semis ir sustojo.

Starling pasirausė savo krepšyje ir ištraukė šokoladinį batonėlį.

– Semi, aš turiu *Snickers.* Mėgsti *Snickers?*

Jis nieko neatsakė.

Ji padėjo batonėlį ant storo rudo popieriaus segtuvo ir atkišo jam taip, kaip jis laikė lėkštės nuolaužą.

Jis atsikando net neišvyniojęs, išspjovė popierių ir vėl atkando. Taip suvalgė pusę batonėlio.

– Semi, ar čia dar kas nors buvo atėjęs?

Jis tarytum negirdėjo klausimo, padėjo likusį batonėlį ant lėkštės šukės ir dingo už čiužinių krūvos savo buvusioje kameroje.

– Kas čia dabar? – paklausė moteriškas balsas. – Ačiū, Semi.

– Kas jūs? – šūktelėjo Starling.

– Ne tavo suknistas reikalas.

– Gyvenate čia su Semiu?

– Aišku, kad ne. Atėjau į pasimatymą. Gal malonėtum palikti mus ramybėje?

– Gerai, tik atsakykite į klausimą. Ar seniai čia gyvenate?

– Dvi savaites.

– Ar čia dar kas nors ateina?

– Keli valkatos, kuriuos atsiveda Semis.

– Ar Semis jus saugo?

– Pabandyk lįsti ir pamatysi. Aš moku dirbti. Prasimanau maisto, o čia saugi vietelė, kurioje galima jį suvartoti. Daug žmonių taip gyvena.

– Ar kuris nors iš jūsų dalyvauja kokioje nors socialinės pagalbos programoje? Jei norėtumėt, galėčiau jums padėti.

– Jis tai jau išbandė. Išlendi į pasaulį, pamatai visą mėšlą ir grįžti prie pažįstamų dalykų. Ko tau čia reikia? Ko ieškai?

– Kelių bylų.

– Jei čia nėra, vadinasi, kažkas pavogė. Nereikia daug proto tai suprasti.

– Semi? – šūktelėjo Starling. – Semi?

Semis neatsiliepė.

– Jis miega, – atsakė jo draugė.

– Jei paliksiu pinigų, ar nusipirksite maisto? – paklausė Starling.

– Ne, nusipirksiu gerti. Maisto galima *rasti.* Alkoholio – ne. Išeidama neužkliūk už durų rankenos.

– Paliksiu pinigus ant stalo prie durų, – tarė Starling.

Ji norėjo bėgti, prisiminė, kaip išsiskyrė su daktaru Lekteriu, prisiminė, kaip stengėsi tvardytis eidama link anuomet ramaus Barnio apsaugos posto.

Apšviestoje laiptinėje Starling išsitraukė iš piniginės dvidešimties dolerių banknotą. Padėjo pinigus ant subraižyto Barnio stalo ir prispaudė tuščiu vyno buteliu. Išvyniojo plastikinį maišelį, įkišo į jį Lekterio segtuvą su Migso byla ir tuščią Migso segtuvą.

– Sudie. Iki, Semi, – šūktelėjo ji vyrui, kuris buvo išėjęs į pasaulį, bet vėl grįžo į jam pažįstamą pragarą. Dar norėjo pridurti, kad Jėzus greit pasirodys, bet garsiai ištarta tai būtų nuskambėję kvailai.

Starling išlipo į šviesą, kad galėtų tęsti savo kelionę per pasaulį.

12 skyrius

Jei pakeliui į pragarą yra stočių, jos turėtų būti panašios į *Maryland-Misericordia* ligoninės vartus, pro kuriuos įvažiuoja greitosios pagalbos mašinos. Pro slopstantį sirenų kauksmą, mirštančiųjų aimanas, neštuvų tarškėjimą, riksmus ir klyksmus iš kanalizacijos šulinių angų veržiasi garų stulpai, raudoni nuo neoninio užrašo „Greitoji pagalba", tamsoje panašūs į Mozės ugnies stulpus, o dieną – į rūko uždangą.

Iš garų išniro Barnis, įspraudęs savo galingus pečius į švarką, palenkęs priekin apvalią, trumpai kirptą galvą, plačiais žingsniais matuodamas suskeldėjusį šaligatvį Rytų – ir ryto – link.

Jis išėjo iš darbo dvidešimt penkiomis minutėmis vėliau negu paprastai – policija atvežė narkotikų prisisiurbusį sąvadautoją su šautine žaizda, dažnai užpuldinėjantį moteris, todėl vyriausiasis sanitaras paprašė jį pasilikti. Jie visada prašydavo Barnį pasilikti, kai atveždavo siautėjantį pacientą.

Klarisė Starling stebėjo jį iš po savo švarko gobtuvo, leisdama kita gatvės puse nutolti pusę kvartalo, tada užsimetė ant peties krepšį ir nusekė iš paskos. Lengviau atsikvėpė, kai jis praėjo automobilių stovėjimo aikštelę ir autobusų stotelę. Bus paprasčiau sekti Barnį pėsčiomis. Ji tiksliai nežinojo, kur jis gyveno, o norėjo sužinoti anksčiau, negu jis ją pastebės.

Rajonas už ligoninės buvo ramus, jame gyveno įvairių rasių darbininkai. Čia automobilyje gali įsirengti saugos sistemą, bet vakarais nebūtina neštis akumuliatorių namo ir vaikai gali žaisti kieme.

Nuėjęs tris kvartalus Barnis praleido sunkvežimį ir pasuko į Šiaurę, į gatvę su siaurais namais, kai kurie iš jų buvo su marmuriniais laipteliais ir tvarkingais sodeliais prie fasadų. Kelių neišnuomotų parduotuvių vitrinos buvo tvarkingai uždangstytos. Kai kurios parduotuvės jau veikė, gatvėje daugėjo praeivių. Abiejose gatvės pusėse nakčiai sustatyti sunkvežimiai akimirką užstojo Starling vaizdą, ji pametė Barnį iš akių ir per vėlai suprato, kad jis sustojo. Kai vėl pamatė, stovėjo tiesiai prieš ją, kitoje gatvės pusėje. Nežinojo, ar ir jis irgi ją pamatė.

Stovėjo susikišęs rankas į striukės kišenes, palinkęs į priekį, iš padilbų žiūrėdamas į kažką krutantį vidury gatvės. Ten gulėjo negyvas balandis, vienas jo sparnas plazdėjo judinamas pravažiuojančių automobilių sukeliamo vėjo. Negyvo paukščio draugė vis suko ir suko ratus aplink kūną, įsmeigusi į jį akis, su kiekvienu raudonų kojelių žingsniu kraipydama mažą galvutę. Vis aplink ir aplink, meiliai burkuodama. Pravažiavo keli automobiliai ir sunkvežimis, gyva paukštė paskutinę akimirką šokdavo iš po mašinų ratų.

Gal Barnis žvilgtelėjo į ją, to ji nežinojo. Jai reikėjo eiti toliau, nes galėjo būti pastebėta. Kai pažiūrėjo per petį, Barnis tupėjo viduryje gatvės, pakelta ranka stabdydamas eismą.

Ji pasuko už kampo, nusivilko švarką su gobtuvu, iš krepšio išsitraukė megztinį, beisbolo kepuraitę ir sportinį krepšį, greit persirengė, sugrūdo švarką ir kuprinę į sportinį krepšį, plaukus pakišo po kepuraite. Prisigretino prie namo einančių valytojų būrelio ir vėl pasuko už kampo į Barnio gatvę.

Barnis laikė negyvą balandį. Balandė tupėjo ant laidų virš gatvės ir žiūrėjo į jį. Barnis paguldė negyvą balandį ant pievos, suglostė plunksnas. Paskui pasisuko į ant laidų tupinčią paukštę ir kažką pasakė. Jam nueinant balandė nusileido ant pievos ir vėl pradėjo sukti aplink kūną ratus, tipendama per žolę. Barnis neatsisuko. Kai jis užlipo laipteliais prie namo ir išsitraukė raktus, Starling skriete nuskriejo pusę kvartalo, kad atsidurtų šalia, jam dar nespėjus atidaryti durų.

– Sveikas, Barni.

Stovėdamas ant laiptelių jis lėtai pasisuko ir pažvelgė žemyn, į ją. Starling jau buvo užmiršusi, kad Barnio akys keistai toli viena nuo kitos. Pamatė jose prisiminimą ir pajuto tarsi trumpą sujungimą.

Ji nusiėmė kepuraitę ir paleido plaukus.

– Aš – Klarisė Starling. Prisimeni? Aš esu...

– FTB, – ramiai atsakė Barnis.

Starling sunėrė rankas ir pritariamai linktelėjo.

– Taip, aš iš FTB, Barni, ir man reikia su tavim pasikalbėti. Tai bus neoficialus pokalbis, noriu užduoti tik kelis klausimus.

Barnis nusileido laipteliais. Kai atsistojo ant šaligatvio greta Starling, jai teko net atlošti galvą, kad pažiūrėtų jam į akis. Jo ūgis jos negąsdino taip, kaip išgąsdintų vyrą.

– Agente Starling, pripažinkite, kad nepriminėte man mano teisių.

Jo balsas buvo garsus ir kimus, kaip Džonio Vaismiulerio, vaidinančio Tarzaną.

– Be abejo. Pripažįstu pažeidusi įstatymą.

– Ar nenorėtumėt to pasakyti į savo krepšį?

Ji prasegė krepšį ir ištarė į jį garsiai, lyg ten būtų diktofonas.

– Aš nesupažindinau Barnio su jo teisėmis, jis jų nežino.

– Ten, toliau, yra nebloga kavinė, – tarė Barnis. – Kiek kepurių turite krepšyje? – paklausė jiems žingsniuojant gatve.

– Tris, – atsakė ji.

Kai pro šalį pravažiavo furgonas su neįgaliųjų numeriais, Starling pajuto, kad važiuojantieji spokso į ją, tačiau likimo nuskriaustieji dažnai būna įžūlūs, bet turi teisę tokie būti. Jauni vyrukai iš sankryžoje stovinčios mašinos taip pat žiūrėjo į ją, bet nieko nesakė, nes greta buvo Barnis. Pamačiusi ką nors išlendant pro langą Starling būtų iškart reagavusi – bijojo Kripų gaujos keršto, tačiau tylų susižavėjimą teko pakęsti.

Kai jiedu su Barniu įėjo į kavinę, furgonas įsuko į šoninę gatvelę, apsisuko ir grįžo iš kur atvažiavęs.

Sausakimšoje užkandinėje jiems teko laukti laisvų vietų, o padavėjas hindi kalba kažką rėkė virėjui, kuris nutaisęs kaltą veido išraišką ilgomis žnyplėmis vartė mėsą.

– Pavalgykim, – tarė Starling jiems atsisėdus. – Vaišina dėdė Semas. Kaip sekasi, Barni?

– Darbe viskas gerai.

– Kuo dirbi?

– Sanitaru.

– Maniau, kad pakilai karjeros laiptais. Gal net studijuoji mediciną.

Barnis gūžtelėjo pečiais ir pasiėmė grietinėlės. Pažvelgė į Starling.

– Jus nori sužlugdyti todėl, kad nušovėt Eveldą?

– Pamatysim. Pažinojai ją?

– Mačiau vieną kartą, kai atvežė jos vyrą, Dižoną. Jau buvo miręs, nukraujavo dar prieš įkeliant į greitosios pagalbos automobilį. Kai jį atvežė pas mus, iš jo trykšte tryško užkrėstas kraujas. Ji nenorėjo jo paleisti, net puolė seseles. Man teko... žinote... Graži moteris, ir stipri. Jos nevežė į ligoninę po...

– Ne, ji mirė vietoje.

– Taip ir maniau.

– Barni, kai perdavei daktarą Lekterį Tenesio vyrukams...

– Jie su juo elgėsi nelabai mandagiai.

– Po to, kai tu...

– Ir visi jie dabar jau mirę.

– Taip. Jo naujieji sargai išgyveno tik tris dienas. Tu daktarą Lekterį saugojai aštuonerius metus.

– Šešerius – kai atėjau dirbti, jis ten jau buvo.

– Barni, kaip tau tai pavyko? Prašau, paaiškink, kaip tau pavyko su juo ištverti? Klausiu ne iš mandagumo.

Barnis žiūrėjo į savo atvaizdą šaukštelyje, pirma įgaubtą, paskui išgaubtą, ir akimirką galvojo.

– Daktaro Lekterio manieros buvo nepriekaištingos – ne griežtos, o laisvos ir elegantiškos. Lankiau neakivaizdinius kursus, o jis man padėdavo. Tai nereiškia, kad pirma pasitaikiusia proga jis nebūtų manęs *nužudęs* – viena žmogaus savybė neužgožia kitos. Abi gali egzistuoti greta – ir geroji, ir baisioji. Sokratas tai paaiškino. Dirbdamas tokioje pavojingoje vietoje niekada negali užsimiršti. Kol prisimeni – esi saugus. Galbūt daktaras Lekteris gailėjosi atradęs man Sokratą.

Barniui, nesužalotam privalomo mokslo, Sokrato mokymas buvo nauja patirtis, panaši į atradimą.

– O saugumas – tai visai kas kita, niekuo nesusijęs su mūsų pokalbiais, – aiškino jis. – Saugumas neturėjo nieko asmeniška, net kai tekdavo atimti jo laiškus ar jį surišti.

– Daug kalbėdavaisi su daktaru Lekteriu?

– Kartais jis mėnesių mėnesius tylėdavo, o kartais, kai nutildavo riksmai, kalbėdavomės per naktis. Lankiau tuos neakivaizdinius kursus, gaišau laiką, o jis atskleidė man visą pasaulį, tiesiogine prasme, Svetonijų, Giboną ir panašiai.

Barnis pakėlė savo puodelį. Ant rankos buvo matyti oranžinis *Betadino* ruožas, aplink šviežią įbrėžimą.

– Kai jis pabėgo, ar tikėjaisi, kad gali ateiti tavęs?

Barnis papurtė savo didelę galvą.

– Kartą jis man pasakė, kad, jei tik gali, mieliau valgo netašytus, nemandagius žmones. „Laisvai augę stuobriai" – taip juos vadindavo.

Barnis nusijuokė, tai pasitaikydavo labai retai. Jo dantys buvo smulkūs lyg vaiko, o linksmybė dvelkė maniakiškumu, kaip tyrelę guguojančiam dėdei į veidą spjaunančio kūdikio krykštavimas.

Starling svarstė, ar ne per ilgai jis lindėjo požemyje su bepročiais.

– O jūs? Ar jam pabėgus kada... jautėte baimę? Ar kartais pagalvodavote, kad jis gali ateiti jūsų? – paklausė Barnis.

– Ne.

– Kodėl?

– Jis sakė, kad to nedarys.

Toks atsakymas keistai patenkino juos abu.

Atnešė kiaušinienės. Ir Barnis, ir Starling buvo išalkę, todėl kurį laiką valgė tylėdami. Paskui...

– Barni, kai daktarą Lekterį perkėlė į Memfį, paprašiau piešinių iš jo kameros ir tu man juos atnešei. Kas atsitiko su kitais daiktais? Su knygomis, dokumentais? Ligoninėje nėra net jo ligos istorijos.

– Kilo didžiulė sumaištis. – Barnis nutilo, stuksendamas druskine į delną. – Žinote, ligoninėje kilo didžiulė sumaištis. Mane atleido, daug žmonių atleido, viskas pakriko. Kas žino, kur...

– Atleisk, neišgirdau, ką sakei per tokį triukšmą, – tarė Starling. – Aną vakarą sužinojau, kad Aleksandro Diuma „Didysis virtuvės žodynas" su daktaro Lekterio komentarais ir parašu prieš dvejus metus buvo parduotas aukcione Niujorke. Jį už šešiolika tūkstančių dolerių įsigijo privatus kolekcininkas. Pardavėjo nuosavybės patvirtinimas buvo pasirašytas Kerio Flokso vardu. Barni, ar prisimeni Kerį Floksą? Tikiuosi, prisimeni, nes būtent jis parašė prašymą priimti į darbą ligoninėje, kurioje dabar dirbi, o pasirašė jį „Barnis". Ir užpildė mokesčių susigrąžinimo korteles. Atsiprašau, negirdėjau, ką sakei. Gal gali pakartoti? Barni, kiek gavai už knygą?

– Apie dešimt, – tarė Barnis žiūrėdamas tiesiai į ją.

Starling linktelėjo.

– Sąskaitoje parašyta dešimt su puse. Kiek gavai už interviu *Tattler* po daktaro Lekterio pabėgimo?

– Pusantro gabalo.

– Kietai. Tau pasisekė. Pats sugalvojai tas nesąmones, kurių prikalbėjai?

– Žinojau, kad daktaras Lekteris nepyks. Jis būtų nusivylęs, jei aš nebūčiau jų mulkinęs.

– Dar prieš tau atvykstant į Baltimorės valstijos ligoninę Lekteris užpuolė seselę?

– Taip.

– Jam išnarino petį.

– Taip kalbėjo.

– Ar buvo daryta rentgeno nuotrauka?

– Tikėtina.

– Man reikia tos nuotraukos.

– Ummmm.

– Supratau, kad Lekteris pasirašinėjo dviem būdais: rašalu, iki uždarant jį į ligoninę, ir pieštuku arba flomasteriu, kai jau gyveno beprotnamyje. Parašai pieštuku yra vertingesni, manau, tu tai žinai. Barni, aš manau, kad tu turi visus tuos daiktus ir tikiesi kada nors parduoti autografų turguje.

Barnis gūžtelėjo pečiais, bet nieko nepasakė.

– Manau, lauki, kol jis vėl taps aktualia tema. Barni, ko tu norėtum?

– Norėčiau prieš mirdamas pamatyti visus Vermejerio paveikslus, kokie tik yra pasaulyje.

– Ar verta klausti, iš kur žinai Vermejerį?

– Naktimis kalbėdavomės apie daug ką.

– Ar kalbėdavotės ir apie tai, ką jis darytų būdamas laisvėje?

– Ne. Daktaro Lekterio nedomino hipotezės. Jis netikėjo silogizmu, sinteze ar absoliutu.

– Kuo gi jis tikėjo?

– Chaosu. Juo nė nereikia tikėti. Jis akivaizdus.

Starling nutarė trumpam nusileisti Barniui.

– Sakai taip, lyg tuo tikėtum, – tarė. – Bet tavo darbas Baltimorės ligoninėje buvo palaikyti tvarką. Tu buvai pagrindinis tvarkos saugotojas. Mes abu saugome tvarką. Daktaras Lekteris niekada nuo tavęs nepabėgo.

– Aš jums jau paaiškinau.

– Nes tu niekada neprarasdavai budrumo. Net jei tam tikra prasme jūs bičiuliavotės...

– Aš su juo nesibičiuliavau, – tarė Barnis. – Jis su niekuo nesibičiuliavo. Mes kalbėdavomės tikėdamiesi abipusės naudos. Arba dėl to, kad tai, ką jis aiškindavo, man buvo įdomu.

– Ar daktaras Lekteris šaipydavosi, jei ko nežinodavai?

– Ne. Ar jis šaipydavosi iš jūsų?

– Ne, – atsakė ji, nenorėdama skaudinti Barnio, nes pirmą kartą suprato siaubūno pajuokoje slypintį komplimentą. – Bet norėdamas būtų galėjęs pasišaipyti. Barni, ar žinai, kur tie daiktai?

– Už juos paskirtas atlygis?

Starling sulankstė savo servetėlę ir pakišo po lėkštės kraštu.

– Atlyginsiu tuo, kad neapkaltinsiu tavęs trukdymu teisėsaugai. Buvau gana atlaidi, kai įtaisei slaptą mikrofoną mano stale ligoninėje.

– Tas mikrofonas priklausė velioniui daktarui Čiltonui.

– *Velioniui?* Iš kur žinai, kad jis *velionis* daktaras Čiltonas?

– Na, jis jau septynerius metus nesirodo, – atsakė Barnis, – ir netikiu, kad greit pasirodytų. Specialioji agente Starling, dabar aš norėčiau paklausti: ko jums reikia?

– Noriu pamatyti rentgeno nuotrauką. Man reikia rentgeno nuotraukos. Jei yra likusių daktaro Lekterio knygų, ir jas noriu pamatyti.

– Tarkim, aš tuos daiktus galėčiau gauti. Kas toliau?

– Tiesą sakant, nežinau. Prokuroras gali juos konfiskuoti kaip įkalčius pabėgimo byloje. Paskui jie dulkės jo įkalčių saugykloje. Jei ištirsiu tuos daiktus, o knygose nerasiu nieko naudingo ir tai paskelbsiu, galėsi tvirtinti, kad daktaras Lekteris tau jas dovanojo. Jau septyneri metai jis dingęs, todėl galėsi pateikti civilinį ieškinį. Jis neturi giminių. Aš rekomenduosiu atiduoti tau visą nereikalingą medžiagą. Bet turi žinoti, kad mano rekomendacijos valdžios piramidėje vertinamos mažiausiai. Tikriausiai neatgautum rentgeno nuotraukos ar ligos istorijos, nes jos nėra jo nuosavybė ir jis negalėjo jų dovanoti.

– O jei pasakysiu, kad nieko neturiu?

– Lekterio daiktus bus labai sunku parduoti, nes mes išplatinsime pranešimą, kad už jų įsigijimą ir laikymą bus baudžiama, o daiktai konfiskuojami. Aš gausiu leidimą apieškoti tavo namus ir paimti įkalčius.

– Dabar žinote, kur mano namai. O gal aš ten tik glaudžiuosi?

– Nežinau. Bet patikėk, jei atiduosi daiktus, neturėsi rūpesčių dėl to, kad juos paėmei, atsižvelgiant į tai, kas jiems būtų nutikę, jei būtum jų nelietęs. Tačiau negaliu garantuoti, kad juos atgausi.

Starling pasirausė krepšyje, išlaikydama pauzę.

– Žinai, Barni, manau, neturi aukštesniojo medicinos išsilavinimo todėl, kad esi ne be nuodėmės. Gal kada buvai nusikaltęs. Supranti? Dabar įsidėmėk: aš niekada neieškojau tavo teismo bylos, niekada nieko netikrinau.

– Ne, jūs tiesiog žvilgtelėjote į mano mokesčių sąskaitas ir mano prašymą priimti į darbą. Sujaudintas.

– Jei turi ankstesnių nuobaudų, gal Jungtinių Valstijų žemės ūkio departamentas tars žodį, ir jos bus užmirštos.

Barnis išvalgė lėkštę gabalėliu duonos.

– Baigėte? Eime pasivaikščioti.

– Mačiau Semį, prisimeni, jį apgyvendino Migso kameroje? Jis ir dabar ten gyvena, – tarė Starling, kai jie išėjo į lauką.

– Manau, kad ta vieta pasmerkta.

– Taip ir yra.

– Ar Semis įrašytas į socialinės pagalbos programą?

– Ne. Jis tiesiog gyvena ten, tamsoje.

– Manau, reikėtų apie jį pranešti. Jis serga sunkia diabeto forma, jis mirs. Ar žinote, kodėl daktaras Lekteris privertė Migsą praryti savo liežuvį?

– Manau, kad žinau.

– Užmušė jį todėl, kad jis įžeidė jus. Tokia tikroji priežastis. Nesijauskite kalta... gal jis vis tiek būtų tai padaręs.

Jie ėjo pro Barnio namus iki pievelės, kur balandė vis dar suko ratus aplink savo mirusio draugo kūną. Barnis paėmė ją į rankas.

– Skrisk, – tarė paukščiui. – Gana sielvartauti. Taip vaikščiosi, kol tave sugaus katinas.

Balandė nuskrido šlamėdama sparnais. Jie nematė, kur ji nutūpė.

Barnis pakėlė mirusį paukštį. Kūnelis glotniomis plunksnomis lengvai įslydo į kišenę.

– Žinote, daktaras Lekteris kalbėjo apie jus. Kai mes šnekėjomės paskutinį kartą, vieną iš paskutinių kartų... Paukštis man priminė. Norite žinoti, ką jis sakė?

– Aišku, – atsakė Starling. Jos pusryčiai net pakilo skrandyje, bet ji turėjo ištverti.

– Kalbėjomės apie paveldimą, prigimtinį elgesį. Kaip pavyzdį jis pateikė karvelių vartiklių genetiką. Jie pakyla į orą, o paskui vartydamiesi krinta į žemę. Yra tokių, kurie krinta lėtai, nuožulniai, ir kurie sminga stačia galva. Negalima suleisti dviejų karvelių, sminganČių stačia galva, nes jų palikuonys vartydamiesi kris visą kelią, trenksis į

žemę ir žus. Jis pasakė: „Barni, pareigūnė Starling yra iš tų, kurie sminga stačia galva. Tikėkimės, jog kuris nors iš jos tėvų buvo kitoks."

Starling kiek užtruko, kol tai suvirškino.

– Ką darysi su paukščiu? – paklausė.

– Nupešiu ir suvalgysiu, – tarė Barnis. – Užeikite į namus, atiduosiu jums rentgeno nuotrauką ir knygas.

Grįždama su ryšuliu prie savo mašinos Starling išgirdo medyje ulbant sielvartaujančią balandę.

13 skyrius

Už vieno bepročio pagarbą, o kito apsėdimą Starling dabar gavo tai, ko visada troško – kabinetą Elgesio tyrimų skyriaus požemiuose. Skaudu, kad jis buvo gautas tokiu būdu.

Baigusi FTB Akademiją Starling nesitikėjo patekti tiesiai į elitinį Elgesio tyrimų skyrių, tačiau ji tikėjo, kad gali užsitarnauti ten vietą. Žinojo, jog pirma kelerius metus turės atidirbti operatyvinėje tarnyboje.

Starling buvo gera darbuotoja, bet prastai išmanė biuro vidaus politiką, todėl užtruko, kol suprato, jog niekada nepateks į Elgesio tyrimų skyrių, nepaisant jo vedėjo Džeko Kroufordo pageidavimų.

Pagrindinė priežastis jai buvo neaiški tol, kol ji lyg juodąją skylę atrandantis astronomas pamatė, kokia generalinio inspektoriaus pavaduotojo Polo Krendlerio įtaka aplinkiniams. Jis taip ir neatleido jai už tai, kad būtent ji rado žudiką maniaką Džeimą Gambą anksčiau už jį, ir negalėjo pakęsti spaudos dėmesio, kurio ji dėl to susilaukė.

Kartą lietingą žiemos vakarą Krendleris paskambino jai į namus. Ji atsiliepė apsisiautusi chalatu, su pliušinėmis šlepetėmis ir į rankšluosčiu ant galvos. Visada tiksliai prisimins tą dieną, nes tai buvo pirmoji „Audros dykumoje" savaitė. Tada Starling dirbo technikos agente ir buvo ką tik grįžusi iš Niujorko, kur Irako misijos JT automobilyje pakeitė radijo imtuvą. Naujasis imtuvas buvo lygiai toks pat kaip senasis, bet transliuodavo automobilyje vykstančius pokalbius į Gynybos departamento palydovą. Operacija buvo labai pavojinga, atlikta privačiame garaže, ir ji vis dar jautėsi suirzusi.

Vieną akimirką net pamanė, kad Krendleris skambina pagirti už gerai atliktą darbą.

Prisiminė lietaus beldimą į langą ir Krendlerio balsą ragelyje, jis kalbėjo veldamas žodžius, fone buvo girdėti baro triukšmas.

Jis pakvietė ją susitikti. Sakė, kad po pusvalandžio galėtų atvažiuoti. Jis buvo vedęs.

– Ne, pone Krendleri, – atsakė ji ir paspaudė autoatsakiklio įrašymo mygtuką, pasigirdo pyptelėjimas ir ryšys nutrūko.

Dabar, sėdėdama kabinete, kurio troško daug metų, Starling pieštuku užrašė savo vardą ant popierėlio ir lipnia juostele priklijavo prie durų. Pačiai neatrodė šmaikštu, todėl nuplėšė užrašą ir išmetė į šiukšlių dėžę.

Jos gautų dokumetų dėkle buvo vienas vienintelis laiškas. Gineso pasaulio rekordų knygos anketa, kurioje ji vadinama teisėsaugos pareigūne, nukovusia daugiausia nusikaltėlių per visą Jungtinių Valstijų istoriją. Leidėjas paaiškino, kad terminas „nusikaltėliai" pavartotas visiškai pagrįstai, nes visi žuvusieji buvo po kelis kartus teisti už kriminalinius nusikaltimus, o trims iš jų jau buvo išduoti suėmimo orderiai. Anketa nukeliavo į šiukšlių dėžę kartu su vardu.

Ji jau antrą valandą maigė kompiuterį, braukdama nuo veido vis krintančias plaukų sruogas, kai į duris pasibeldė ir vidun galvą kyštelėjo Kroufordas.

– Starling, iš laboratorijos skambino Brajenas. Rentgeno nuotrauka, kurią davė Meisonas, ir ta, kurią gavai iš Barnio, visiškai atitinka. Tai Lekterio ranka. Jie perves nuotraukas į skaitmeninę sistemą ir sulygins jas, bet, jo nuomone, nėra jokių abejonių. Persiųsime visus dokumentus į slaptąjį Lekterio VICAP segtuvą.

– O kaip Meisonas Verdžeris?

– Pasakysime jam tiesą, – atsakė Kroufordas. – Starling, mes abu žinome, kad jis nesidalins savo žiniomis, nebent gautų tai, ko vienas nepajėgs apdoroti. Bet jei dabar bandytume eiti Brazilijoje jo aptiktais pėdsakais, jie išnyktų.

– Liepėte man nesikišti, ir aš paklusau.

– Bet jūs čia *kažką* veikėte.

– Meisono rentgeno nuotrauka atsiųsta DHL paštu. Pagal brūkšninį kodą ir etiketę galima susekti, iš kur ji išsiųsta – iš *Ibarra* viešbučio Rio de Žaneire. – Starling pakėlė ranką, neleisdama įsiterpti. – Dabar visa informacija ateina iš Niujorko. Brazilijoje jokių paieškų. Meisonas daug skambina, ir visi skambučiai siunčiami per lažybų biurą Las Vege. Galite įsivaizduoti, kiek jie priskambina.

– Ar reikia klausti, kaip jūs tai sužinojote?

– Visiškai teisėtai, – atsakė Starling. – Na, beveik teisėtai, jo namuose nepalikau jokių įkalčių. Turiu kodus ir galiu patikrinti jo telefono sąskaitas, tik tiek. Visi techniniai agentai juos turi. Tarkime, Meisonas nutaria trukdyti teisėsaugos darbą. Žinant jo įtaką, kiek laiko sugaištume prašydami orderio klausytis jo telefono pokalbių? Ką galėtumėt padaryti, jei jis būtų nuteistas? Bet jis naudojasi *lažybų* biuru.

– Suprantu, – tarė Kroufordas. – Nevados lošimų komisija galėtų klausytis pokalbių arba paspausti lažybų biurą, kad suteiktų reikalingos informacijos, kitaip tariant, kur siunčiami skambučiai.

Ji linktelėjo.

– Palikau Meisoną ramybėje, kaip jūs ir liepėte.

– Matau, – tarė Kroufordas. – Galite pasakyti Meisonui, kad mes tikimės jam padėti per Interpolą ir ambasadą. Praneškite, kad mums reikia nusiųsti ten žmones ir paruošti ekstradicijos planą. Tikėtina, kad ir Pietų Amerikoje Lekteris įvykdė nusikaltimų, todėl gerai būtų parsigabenti jį anksčiau, negu Rio policija pradės ieškoti savo archyvuose „Kanibalizmo" skyriuje. Aišku, jei jis tikrai Pietų Amerikoje. Starling, ar jums labai sunku kalbėtis su Meisonu?

– Reikia nusiteikti. Jūs mane išmokėte, kai dirbome su ta išpampėle iš Vakarų Virdžinijos. Ką aš šneku – „išpampėlė". Ji žmogus, vardu Frederika Bimel. Taip, nuo Meisono mane pykina. Žinote, Džekai, pastaruoju metu mane nuo daug ko pykina.

Starling nustebusi nutilo. Ji niekada skyriaus vedėjo Džeko Kroufordo nevadino vardu, niekada net nebandė kreiptis į jį „Džekai", ir tai ją pačią pribloškė. Ji tyrinėjo jo veidą, garsėjantį tuo, kad yra neperprantamas.

Jis linktelėjo, liūdnai ir kreivai šyptelėjęs.

– ...ir mane. Gal prieš susitikdama su Meisonu norėtumėt sukramtyti porą *Pepto-Bismol* tablečių?

Meisonas Verdžeris nesivargino atsiliepti į Starling skambutį. Sekretorė padėkojo jai ir prižadėjo, kad jis jai paskambins. Tačiau nepaskambino. Meisonui, sąraše asmenų, kuriuos būtina informuoti, įrašytam nepalyginti aukščiau už Starling, žinia, kad rentgeno nuotraukos yra tos, kurių ieškoma, buvo jau senos naujienos.

14 skyrius

Tai, kad jo turimoje rentgeno nuotraukoje tikrai yra daktaro Lekterio ranka, Meisonas sužinojo gerokai anksčiau už Starling, nes Meisono informatoriai Teisingumo departamente buvo nepalyginti svarbesni.

Meisonas gavo pranešimą elektroniniu paštu, o žinutė pasirašyta slapyvardžiu „Token 287". Tai buvo antrasis JAV Atstovų rūmų deputato Patrono Velmoro padėjėjo teisės komitete slapyvardis. Į Velmoro biurą nusiųsta elektroninio pašto žinutė pasirašyta „Cassius 199". Tai buvo antrasis, asmeninis slapyvardis, kuriuo pasirašinėjo Polas Krendleris iš Teisingumo departamento.

Meisonas jaudinosi. Jis nemanė, kad daktaras Lekteris yra Brazilijoje, tačiau rentgeno nuotrauka patvirtino, jog kairioji daktaro ranka dabar turi tiek pirštų, kiek įprasta. Ši žinia tiko prie naujų pranešimų iš daktaro buvimo vietos Europoje. Meisonas žinojo, kad informaciją atsiuntė patys Italijos teisėsaugininkai, ir tai patikimiausias iš visų kada nors gautų Lekterio pėdsakų.

Meisonas nė nemanė dalintis savo žiniomis su FTB. Po septynerius metus trukusių ieškojimų, galimybės skaityti slaptąsias federalinio biuro bylas, turėdamas platų informatorių tinklą, neturėdamas jokių tarptautinių apribojimų, su dideliais pinigais Meisonas gerokai aplenkė FTB ieškodamas Lekterio. Jis informuodavo biurą tik tais atvejais, kai norėdavo pasinaudoti jo šaltiniais.

Bet norėdamas atrodyti mandagus, liepė sekretorei įkyrėti Starling klausimais apie įvykių eigą. Jo parengtoje atmintinėje buvo reikalavimas skambinti jai mažiausiai triskart per dieną.

Meisonas nedelsdamas išsiuntė penkis tūkstančius dolerių savo informatoriui Brazilijoje, kad šis išsiaiškintų, kas darė tą rentgeno nuotrauką. Į Šveicariją nusiųstas atlyginimas buvo nepalyginti didesnis, ir jis ruošėsi išsiųsti dar daugiau, gavęs konkrečios informacijos.

Neabejojo, kad jo informacijos šaltinis Europoje rado daktarą Lekterį, tačiau Meisonas jau tiek kartų buvo apgautas, kad nutarė veikti atsargiau. Įrodymai nebetoli. Laukdamas Meisonas laukimo kančias maldė mintimis apie tai, kas bus, kai daktaras atsidurs jo rankose. Tam ruošėsi ilgai, nes Meisonas buvo kančių tyrinėtojas...

Dievo pasirinkimas skiriant kančias dažnai mums yra nesuprantamas ir mūsų netenkina, nebent Jį žeistų nekaltybė. Akivaizdu, kad Jam reikia padėti, nukreipti teisinga linkme tą aklą pyktį, kuriuo plaka Žemę.

Savo vaidmenį Meisonas suprato dvyliktaisiais paralyžiaus metais, kai jo kūno kontūrai po antklode beveik išnyko, ir jis žinojo, kad jau niekada nebepakils iš lovos. Didžiajame name Ondatrų fermoje jis turėjo įrengtas patalpas ir gana pinigų, nors ir ne visus, nes juos vis dar valdė Molsonas, Verdžerių giminės patriarchas.

Daktaras Lekteris pabėgo per Kalėdas. Apimtas įprastos kalėdinės nuotaikos Meisonas graužėsi nepasirūpinęs, kad daktaras būtų nužudytas beprotnamyje. Jis žinojo, kad dabar daktaras Lekteris skersai ir išilgai, pirmyn ir atgal vagoja pasaulį ir, aišku, smaginasi.

O Meisonas turi gulėti su respiratoriumi, po šilta antklode, šalia mindžikuoja seselė, kuri svajoja atsisėsti. Į Ondatrų fermą autobusu atvežė būrelį vargšų vaikų, kad pagiedotų kalėdines giesmes. Daktarui leidus trumpam buvo atidarytas Meisono kambario langas, kad įeitų gaivaus oro, o po langu rankose spausdami degančias žvakeles giedojo vaikai.

Meisono kambaryje šviesa nedegė, juodame danguje žemai virš namų spindėjo žvaigždės.

„O, mažasis Betliejaus miesteli, driekiesi toks ramus!"

Driekiesi toks ramus.
Driekiesi toks ramus.

Tų žodžių ironija jį slėgte prislėgė. *Driekiesi toks ramus, Meisonai!*

Kalėdų žvaigždės už lango švietė vis tokios pat kankinamai nebylios. Jos tylėjo, kai jis žvelgė į jas savo maldaujančiomis išverstomis akimis, mojo joms tais keliais pirštais, kuriuos pajėgė judinti. Meisonui užgniaužė kvapą. Mąstė, kad jei uždus, paskutinis dalykas, kurį matys, bus gražios tylios beorės žvaigždės. Jis dūsta, galvojo, respiratorius nespės, kad galėtų įkvėpti, jis turi laukti savo kalėdinės eglutės žalumo gyvybinių parametrų, šviečiančių skaičių ir kreivių – mažų visžalių augalėlių juodoje aparatų miško naktyje. Pulso kreivė, sistolinė kreivė, diastolinė kreivė.

Seselė išsigandusi, pasirengusi spausti pavojaus mygtuką, pasirengusi leisti adrenaliną.

Tų eilučių ironija, *driekiesi toks ramus, Meisonai.*

Staiga – Kalėdų stebuklas. Seselei nespėjus paspausti mygtuko ar pasiekti vaistų, dygūs Meisono keršto šeriai nuslydo jo blyškiu, plevenančiu rankos vaiduokliu, ir jis pamažu nurimo.

Per Kalėdas visame pasaulyje dalijama komunija, nes tikintieji neabejoja, jog substancijos virsmo stebuklas leidžia jiems valgyti Kristaus kūną ir kraują. Meisonas pradėjo ruoštis dar įspūdingesnei ceremonijai, kuriai nereikia jokio substancijos virsmo. Jis rengėsi atiduoti daktarą Lekterį suėsti gyvą.

15 skyrius

Meisono išsilavinimas buvo keistokas, tačiau puikiai tinkamas tam gyvenimui, kurį jam numatė tėvas ir tai užduočiai, kuri jo laukė dabar.

Vaikystėje Meisonas lankė uždarąją mokyklą, kurią išlaikyti daug padėjo jo tėvas, todėl jam atleisdavo dažnus pamokų praleidinėjimus. Senasis Verdžeris kartais ištisas savaites savaip lavino Meisoną, vesdamasis berniuką į tvartus ir skerdyklas, sukrovusias jam turtus.

Molsonas Verdžeris daugeliu atžvilgių buvo gyvulių auginimo pradininkas, ypač taupaus auginimo srityje. Pirmieji jo pigaus pašaro bandymai penkiasdešimčia metų pralenkė Baterhemo bandymus. Molsonas Verdžeris apgaudinėjo kiaulių skrandžius šeriais, maltomis

plunksnomis ir mėšlu, šerdamas juos tokiais kiekiais, kurie anuomet atrodė pernelyg drąsūs. Kai penktajame dešimtmetyje jis pirmas atėmė iš kiaulių šviežią geriamąjį vandenį ir privertė gerti srutas, kad greičiau priaugtų svorio, jį palaikė svaičiojančiu bepročiu. Patyčios liovėsi, kai jo pelnas pradėjo augti, o konkurentai puolė sekti jo pavyzdžiu.

Bet tai dar nebuvo Molsono Verdžerio pirmavimo gyvulių auginimo pramonėje riba. Naudodamas savo asmenines lėšas jis tik taupumo sumetimais narsiai kovėsi prieš humaniško skerdimo įstatymą ir sugebėjo apginti gyvulių žymėjimą išdeginimu, nors už tai teko dosniai atsilyginti įstatymų leidėjams. Kartu su Meisonu jie stebėdavo gyvulių laikymo aptvaruose eksperimentus, kuriais bandė nustatyti, kiek laiko prieš skerdimą šie gali ištverti be maisto ir vandens, neprarasdami svorio.

Verdžeris finansavo genetikos tyrimus galų gale padėjusius padvigubinti belgiškųjų kiaulių veislės raumenų masę, neprarandant skysčių, kaip paprastai atsitikdavo šiai veislei. Molsonas Verdžeris pirko veislinius gyvulius visame pasaulyje ir rėmė daug užsienyje vykdomų veislės tyrimo programų.

Tačiau skerdyklų verslo pagrindas yra žmonės, ir niekas to nesuprato geriau už Molsoną Verdžerį. Jis sugebėjo pažaboti profesines sąjungas, kai jos bandė kėsintis į jo pelną, reikalavo didinti atlyginimus ir sudaryti saugias darbo sąlygas. Jam labai pravertė gerus tris dešimtmečius palaikyti glaudūs ryšiai su nusikalstamomis organizacijomis.

Anuomet Meisonas buvo labai panašus į tėvą: juodi žvilgantys antakiai virš žydrų mėsininko akių ir įžambiai iš dešinės į kairę kaktą kertanti žema plaukų linija. Meisonas Verdžeris dažnai meiliai suimdavo sūnaus galvą ir laikydavo, tarsi jos struktūra patvirtintų jo tėvystę, lygiai kaip čiuopdamas kiaulės snukį iš kaukolės sandaros galėdavo nustatyti jos genetines ištakas.

Meisonas buvo geras mokinys ir net prikaustytas prie lovos turėjo protingų verslo idėjų, kurias įgyvendindavo jo valdiniai. Būtent Meisonui kilo mintis įtikinti JAV vyriausybę ir Jungtines Tautas išskersti vietines Haičio kiaules, kaip potencialias afrikietiško kiaulių maro nešiotojas. Po to jam pavyko parduoti vyriausybei didžiųjų bal-

tųjų amerikinių kiaulių, turėjusių užimti išskerstųjų kiaulių vietą. Haičio sąlygomis didžiosios nupenėtos kiaulės netruko išdvėsti ir į kritusiųjų vietą teko nuolat gabenti naujas kiaules iš Meisonų šeimos išteklių, kol pagaliau neapsikentę haitiečiai iš Dominikos Respublikos atsigabeno ištvermingų mažųjų kiaulių.

Dabar įgijęs gyvenimo patirties Meisonas kaip Stradivarijus kūrė savo keršto instrumentus.

Kokie informacijos šaltinių turtai slypėjo beveidžiame Meisono kiauše! Gulėdamas lovoje, kurdamas mintyse tarsi kurčias Bethovenas, jis prisiminė, kaip jiedu su tėvu vaikštinėdavo po kiaulių turgus, tikrindami konkurentų gyvulius, o Molsono mažas sidabrinis peiliukas visada buvo pasirengęs išslysti iš liemenės kišenės ir įsmigti į kiaulės nugarą pamatuoti lašinių storį. Gyvuliui veriamai žviegiant jis žingsniuodavo toliau, pernelyg išdidus, kad būtų apkaltintas, vėl paslėpęs ranką kišenėje, nykščiu žymėdamas vietą ant ašmenų.

Jei Meisonas būtų turėjęs lūpas, būtų nusišypsojęs prisimindamas, kaip jo tėvas nudūrė kiaulę, varžybose gavusią 4-H kategoriją, visus laikiusią draugais, ir kaip pravirko ją auginęs berniukas. Atėjo įsiutęs berniuko tėvas, o Molsono saugai išmetė jį iš palapinės. Taip, smagūs buvo laikai.

Kiaulių parodose Meisonas matė egzotiškų kiaulių iš viso pasaulio. Siekdamas savo tikslo dabar jis į krūvą sudėjo viską, ką buvo matęs.

Iškart po Kalėdų Meisonas pradėjo įgyvendinti auginimo programą Verdžeriams priklausančioje nedidelėje kiaulių fermoje rytinėje Sardinijos pakrantėje. Tą vietą pasirinko dėl jos atokumo ir patogios padėties Europoje.

Meisonas manė – ir neklydo, kad pirmoji vieta už Jungtinių Amerikos Valstijų ribų, kur apsistos pabėgęs daktaras Lekteris, bus Pietų Amerika. Tačiau jis nė akimirką neabejojo, kad Europa yra ta vieta, kur apsigyvens tokių pomėgių turintis žmogus, kaip daktaras Lekteris, todėl jo informatoriai kasmet lankydavosi Zalcburgo muzikos festivalyje ir kituose kultūros renginiuose.

Štai ką Meisonas nusiuntė į Sardiniją savo kiaulių augintojams, turintiems paruošti daktaro Lekterio mirties teatrą:

Didžiąją miškų kiaulę, *Hylochoerus meinertzhageni*, su šešiais speniais ir trisdešimt aštuoniomis chromosomomis, išradingą maisto ieškotoją, visaėdę, kaip ir žmogus. Aukštumose ji užauga iki dviejų metrų ilgio, sveria apie du šimtus septyniasdešimt penkis kilogramus. Didžioji miškų kiaulė buvo Meisono pasididžiavimas.

Klasikinį europinį šerną, *S. scrofa scrofa:* trisdešimt šešios gryniausios formos chromosomos, snukis be šnipo, visas apaugęs šeriais, su didelėmis smailiomis iltimis, didelis, greitas ir nuožmus gyvulys, savo aštriomis kanopomis galintis užmušti gyvatę ir praryti ją lyg saldainį. Suerzintas, rujodamas ar gindamas savo mažylius puola kiekvieną, kuris kelia pavojų. Patelės turi dvylika spenių ir yra puikios motinos. *S. scrofa scrofa* Meisonas įžvelgė būdą ir išvaizdą, tinkamus suteikti daktarui Lekteriui paskutinį, velnišką savęs suėsto paveikslą. (Žr. „Haris ant kiaulės", 1881.)

Osabau salos kiaulę jis nupirko dėl jos agresyvumo, o degląją Džiaksing kiaulę – dėl didelio estradiolo kiekio.

Suklydo iš Rytų Indonezijos atsiveždamas babirusą, *Babyrousa babyrussa,* vadinamą „kiaule elniu" dėl nepaprastai ilgų ilčių. Ji dauginosi lėtai, turėjo tik du spenius, o šimtas jos kilogramų jam pernelyg daug kainavo. Bet laiko jis neprarado, nes turėjo ir kitų vadų, kuriose nebuvo babiruso veislės.

Meisonas turėjo ir platų dantų pasirinkimą. Beveik kiekviena veislė puikavosi jo tikslui tinkamais dantimis: trys poros aštrių kandžių, viena pora ilgų iltinių, keturios poros priekinių ir trys galingos poros krūminių dantų, viršuje ir apačioje – iš viso keturiasdešimt keturi dantys.

Bet kuri kiaulė gali suėsti negyvą žmogų, bet ėsti gyvą reikia išmokyti. Meisono pasirinkti sardai tam puikiai tiko.

Dabar, po septynerių darbo metų ir kelių vadų, rezultatai buvo... tiesiog stebėtini.

16 skyrius

Visiems veikėjams, išskyrus daktarą Lekterį, jau susirinkus Sardinijos Dženardžentu kalnuose, Meisono dėmesys nukrypo į daktaro mirties įamžinimą ateities kartoms ir savo paties žiūrėjimo malonumą. Pasirengimas seniai baigtas, belieka tik duoti signalą.

Visą subtilų darbą jis atliko telefonu, per teisėtą komutatorių lažybų biure netoli Kastevejo Las Vege. Jo skambučiai lyg maži trupiniai išsibarstė didžiojoje savaitgalio skambučių jūroje.

Radiofonizuotas Meisono balsas be lūpinių ir frikatyvinių priebalsių, atsimušė nuo nacionalinio miško draustinio greta Čespyko pakrantės ir pasuko į dykumą, o paskui ir vėl per Atlanto vandenyną, pirmiausia į Romą.

Bute, septintame gyvenamojo pastato Archimedo gatvėje aukšte, už to paties pavadinimo viešbučio, suskambo telefonas, duslus dvigubas telefono skambutis. Mieguisti balsai tamsoje.

– *Cosa? Cosa c'e'?* *

– *Accendi la luce, idiota.***

Įsižiebia lemputė prie lovos. Lovoje guli trise. Jaunas vyrukas prie telefono nukelia ragelį ir paduoda jį viduryje gulinčiam apkūniam vyresniam vyrui. Kitoje lovos pusėje miega šviesiaplaukė mergina, gal dvidešimties metų. Ji į šviesą pakelia mieguistą veidą, paskui vėl prigula ant pagalvės.

– *Pronto? Chi parla?****

– Orestai, drauguži, čia Meisonas.

Stambusis vyras susikaupia, mosteli jaunesniajam paduoti stiklinę mineralinio vandens.

– Meisonai, drauguži, atleisk, miegojau, kiek pas jus valandų?

– Visur vėlu, Orestai. Ar prisimeni, ką žadėjau dėl tavęs padaryti ir ką tu privalai padaryti?

– Taip, aišku.

* Kas čia? Kas atsitiko? *(It.)*

** Įjunk šviesą, kvaily. *(It.)*

*** Alio? Kas kalba? *(It.)*

– Taigi, laikas atėjo. Tu žinai, ko man reikia. Man reikia dviejų kino kamerų, geresnės garso kokybės negu tavo pornofilmų, o kadangi tau pačiam teks rūpintis elektra, reikia elektros generatoriaus, kuris stovėtų toliau nuo filmavimo aikštelės. Dar man reikia gražių gamtos vaizdų, juos panaudosime montuodami filmą, ir paukščių balsų. Noriu, kad jau rytoj išrinktum tinkamą vietą ir ją įrengtum. Viską ten ir palik, aš pasirūpinsiu apsauga, o tu galėsi grįžti į Romą iki filmavimo. Tačiau kiekvieną akimirką būk pasirengęs išvykti, turėsi dvi valandas. Supratai? *EUR Citybank* skyriuje tavęs laukia čekis. Supratai?

– Meisonai, dabar aš...

– Orestai, ar viską padarysi? *Pats* sakei, kad pavargai nuo trečiarūšių, pornofilmų ir istorinio mėšlo RAI televizijai. Orestai, ar nori sukurti tikrą meninį filmą?

– Taip, Meisonai.

– Tuomet važiuok dar šiandien. Pinigus paimsi iš *Citybank*. Noriu, kad važiuotum.

– Kur?

– Į Sardiniją. Skrisk į Kaljarį, ten tave pasitiks.

Kitas skambutis pasiekė Porto Toresą rytinėje Sardinijos pakrantėje. Pokalbis truko trumpai. Ilgų kalbų nereikėjo, nes visas mechanizmas buvo jau seniai parengtas ir toks pat suderintas kaip nešiojamoji Meisono giljotina. Ekologiškai švaresnis, nors ir ne toks greitas.

II

FLORENCIJA

17 skyrius

Naktis Florencijos širdyje, sename išmoningai apšviestame mieste.

Senieji rūmai tamsioje aikštėje, prožektorių šviesoje su arkiniais langais ir dantytomis sienomis lyg išsišiepusio moliūgo žibintai dvelkia viduramžiais, į tamsų dangų sminga varpinė.

Prieš šviečiantį laikrodžio ciferblatą šikšnosparniai vaikys uodus iki aušros, kai varpų skambesio suvirpintame ore į dangų pakils kregždutės.

Iš Galerijos šešėlio išnyra kvestūros vyriausiasis komisaras Rinaldas Pacis, jo juodas lietpaltis slenka pro balto marmuro figūras, vaizduojančias prievartą ir žudynes, jis pereina aikštę, blyškus jo veidas lyg saulėgrąža sukasi į apšviestus rūmus. Stabteli toje vietoje, kur buvo sudegintas Savonarola, ir pažvelgia į langus, kuriuose vienas iš jo protėvių pasitiko liūdną likimą.

Pro tą langą Frančeskas de Pacis buvo išmestas nuogas su kilpa ant kaklo, kad mirtų skausmuose daužydamasis į šaltą mūrą. Arkivyskupas Salviatis, pakartas greta su visomis bažnytinėmis regalijomis, nesuteikė jam dvasinės paguodos: išsprogusiomis akimis, dusdamas, netekęs proto jis suleido dantis į Frančesko de Pacio kūną.

Tą sekmadienį, 1478 metų balandžio dvidešimt šeštąją, Pacių giminė buvo pažeminta už Džulijano de Medičio nužudymą ir už pasikėsinimą per pamaldas Katedroje nužudyti Lorencą Šlovingąjį.

Dabar Rinaldo Pacio iš Pacių giminės, nekenčiančio valdžios lygiai taip, kaip ir jo protėviai, pažeminto ir praradusio turtus, ausyse švilpė krintantis budelio kirvis, o šioje vietoje jis turėjo nuspręsti, kaip geriausiai išnaudoti pasitaikiusią laimingą progą.

Vyriausiasis inspektorius Pacis tikėjo radęs Florencijoje įsikūrusį Hanibalą Lekterį. Suimdamas tą piktadarį jis galėjo susigrąžinti prarastą reputaciją ir pelnyti visuotinę pagarbą. Pacis turėjo ir kitą kelią: parduoti Hanibalą Lekterį Meisonui Verdžeriui už didesnę pinigų sumą negu pajėgė įsivaizduoti – jei įtariamasis tikrai Lekteris. Aišku, kartu jis parduotų ir savo garbės likučius.

Pacis neatsitiktinai vadovavo kvestūros tardymo skyriui – buvo talentingas ir kadaise beprotiškai troško padaryti karjerą. Jis pažymėtas randais, likusiais po to, kai pernelyg karštai skubėdamas į profesines aukštumas kartą sučiupo savo talentą už ašmenų.

Apsispręsti pasirinko būtent šią vietą, todėl, kad kartą čia jau patyrė apreiškimą, pirma jį išgarsinusį, o paskui sužlugdžiusį.

Pacis turėjo įgimtą itališko humoro jausmą: lemtingai apsispręsti jis turi tiesiai po langu, kur prie sienos gal vis dar tebekaro jo protėvio dvasia. Gal šitoje vietoje jam pavyks amžiams pakeisti Pacių šeimos likimą.

Pacį išgarsino kito žudiko maniako *Il Mostro*, Siaubūno, medžioklė, dėl kurios vėliau jam teko nukentėti. Patirtis leido padaryti naują atradimą. Tačiau Siaubūno bylos pabaiga Pacio burnoje paliko kartumą ir pastūmėjo į pavojingą žaidimą už įstatymo ribų.

Il Mostro, Florencijos Siaubūnas, devintajame ir dešimtajame dešimtmetyje ištisus septyniolika metų tykodavo įsimylėjėlių Toskanos rajone. Jis užklupdavo besiglamonėjančias poreles įvairiose įsimylėjėlių pamėgtose vietelėse. Paprastai nušaudavo juos iš smulkaus kalibro pistoleto, paskui suguldydavo tarp gėlių, apnuogindamas kairę moters krūtį. Tie jo paveikslai atrodė keistai matyti, palikdavo *déja vu* įspūdį.

Siaubūnas išsipjaudavo anatominius trofėjus, išskyrus vienintelį atvejį, kai, matyt, per klaidą nužudė ilgaplaukių vokiečių homoseksualų porelę.

Visuomenė spaudė kvestūrą, visi reikalavo pagauti Siaubūną, per jį Rinaldo Pacio pirmtakui teko palikti postą. Kai Pacis tapo vyriausiuoju inspektoriumi, jis priminė žmogų bičių avilyje: jo kabinete nuolat knibždėjo žurnalistų, o fotografai laukdavo už kvestūros Dzaros gatvėje, kuria jis turėdavo važiuoti.

Tuo metu Florencijoje viešėję turistai prisimins visur iškabinėtus plakatus, įspėjančius poreles apie Siaubūną.

Pacis dirbo kaip apsėstas.

Jis susisiekė su FTB Elgesio tyrimų skyriumi, prašydamas pagalbos žudiko charakteriui nustatyti, ir perskaitė viską, ką tik galėjo rasti apie FTB šioje srityje naudojamus metodus.

Jis ėmėsi saugumo priemonių: įsimylėjėlių pamėgtuose kampeliuose ir pasimatymų vietose netoli kapinių budėjo daugiau policininkų negu automobiliuose sėdėjo porų. Kadangi trūko moterų policininkių, karštu metų laiku vyrai pakaitomis maukšlindavosi perukus ir paaukojo ne vienus ūsus. Pacis rodydamas pavyzdį nusiskuto saviškius.

Siaubūnas buvo atsargus. Jis smogdavo, tačiau jo poreikis pulti pasireikšdavo retai.

Pacis pastebėjo, kad Siaubūnas pasirodo kartą per aštuonerius metus. Griebėsi to lyg skęstantis šiaudo. Skausmingai, kruopščiai, pasitelkdamas į pagalbą visus, kuriuos galėjo paspausti, konfiskavęs savo sūnėno kompiuterį ir naudodamasis vieninteliu buvusiu kvestūroje, Pacis sudarė sąrašą visų Šiaurės Italijos nusikaltėlių, kurių įkalinimo laikas sutapo su ramybės periodais Siaubūno įvykdytų žmogžudysčių grandinėje. Tokių buvo devyniasdešimt septyni.

Pacis sėdo į kalinčio bankų plėšiko greitą, patogų, seną *Alfa-Romeo GTV* ir sukardamas po penkis tūkstančius kilometrų per mėnesį pats aplankė devyniasdešimt keturis nuteistuosius. Kiti buvo luoši arba mirę.

Nusikaltimo vietoje nelikdavo beveik jokių įkalčių, kurie padėtų jam susiaurinti įtariamųjų ratą. Jokių žudiko kraujo pėdsakų, nė pirštų atspaudų.

Vieną vienintelę šovinio tūtelę rado žudynių vietoje Impruneto-je. Tai buvo 22-ojo kalibro *Winchester-Western* su išmetimo graižtva, kuri galėjo būti naudojama pusiau automatiniame *Colt* pistolete, matyt, *Woodsman* modelio. Visose nusikaltimo vietose rastos kulkos taip pat buvo 22-ojo kalibro, paleistos iš tokio pat ginklo. Ant kulkų nerasta įbrėžimo žymių nuo duslintuvo, bet negalima tvirtinti, kad duslintuvu nesinaudota.

Pacis buvo iš Pacių giminės, taigi labai ambicingas, be to, turėjo nepasotinamą jauną ir dailią žmoną. Visos pastangos jam kainavo šešis ir be to lieknos figūros kilogramus. Jaunesni kvestūros pareigūnai juokaudami aptarinėjo jo panašumą į Vilį E. Kojotą iš animacinių filmukų.

Kai kažkokie jauni pokštininkai į kvestūros kompiuterį įvedė programą, kuri trijų tenorų veidus pakeisdavo asilo, kiaulės ir ožkos snukiais, Pacis kelias minutes spoksojo į ekraną, jausdamas, kaip jo paties veidas įgauna asilo bruožų.

Kvestūros laboratorijos langai buvo nukabinėti česnako skiltelėmis, kurios turėjo nubaidyti piktąsias dvasias. Aplankęs ir bergždžiai ištardęs paskutinį iš įtariamųjų sąrašo, Pacis stovėjo prie vieno iš tų langų, spoksodamas į dulkėtą kiemą, visiškai praradęs viltį.

Jis galvojo apie savo žmoną, jos dailias, tvirtas kulkšnis, apgamą nugaros apačioje. Prisiminė, kaip valantis dantis šokčioja jos krūtys ir kaip ji juokėsi pamačiusi jį žiūrint. Pagalvojo, kiek daug norėtų jai duoti. Įsivaizdavo ją išvyniojančią dovanas. Galvojo apie savo žmoną vaizdiniais: buvo gera lytėti, tačiau prisiminus ją, pirmiausia regėdavo jos paveikslą.

Svarstė, koks norėtų atrodyti jos akyse. Aišku, ne toks spaudos pajuokos objektas kaip dabar: Florencijos kvestūra buvo įsikūrusi buvusioje psichiatrijos klinikoje ir karikatūrininkai nesivaržydami tuo naudojosi.

Pacis tikėjo, kad sėkmė yra įkvėpimo rezultatas. Jis turėjo puikią regimąją atmintį ir, kaip daugelis žmonių, kurių stipriausias jausmas yra regėjimas, įsivaizdavo apreiškimą kaip ryškėjantį paveikslą – miglotą, bet vis aiškesnį. Jis ėjo tuo pačiu keliu, kuriuo daugelis iš mūsų eina ieškodami pamesto daikto: įsivaizduojame jį ir palyginame su tuo, ką matome, mintyse daug kartų atgaivindami jo vaizdą ir vartydami jį erdvėje.

Paskui visuomenės dėmesį ir Pacio laiką nuo Siaubūno bylos trumpam atitraukė politiniais tikslais sukeltas sprogimas prie Uficių galerijos.

Tačiau net tiriant muziejaus sprogdinimo bylą, iš Pacio galvos neišnyko Siaubūno sukurti vaizdiniai. Periferiniu regėjimu jis matė

žudiko sukomponuotus paveikslus taip, kaip tamsoje atskiriame daiktų kontūrus. Jam į atmintį ypač įstrigo porelė, rasta nužudyta automobilyje Imprunetoje: Siaubūnas tvarkingai suguldė kūnus, apkaišė juos gėlėmis ir apnuogino kairiąją moters krūtį.

Vieną ankstyvą rytą Pacis, išėjęs iš Uficių galerijos, žingsniavo per Sinjorijos aikštę, kai staiga jam į akis krito vienas paveikslas atvirukų prekeivio vitrinoje.

Nesuprasdamas, iš kur tas vaizdas, jis stabtelėjo kaip tik toje vietoje, kur buvo sudegintas Savonarola. Pasisuko ir apsidairė. Aikštėje būriavosi turistai. Pacis pajuto per nugarą bėgantį šiurpą. Gal tas paveikslas buvo tik jo galvoje, jo įtemptos vaizduotės vaisius? Jis grįžo atgal tuo pačiu keliu.

Štai jis: nedidelis musių nutupėtas, lietaus permerktas plakatas su Botičelio „Pavasariu". Paveikslo originalas buvo už jo, Uficių galerijoje. „Pavasaris". Dešinėje – žiedais pasidabinusi nimfa, apnuoginusi kairę krūtį, jai iš burnos krinta gėlės, o blyškus Zefyras siekia jos iš tankmės.

Taip. Automobilyje nužudyta porelė apkaišyta gėlėmis, gėlės ir merginos burnoje. Dera. Viskas dera.

Čia, kur trankydamasis į sieną dusdamas karojo jo protėvis, Paciui gimė mintis – paveikslas, kurio jis taip ilgai ieškojo, ir tą paveikslą prieš penkis šimtus metų nutapė Sandras Botičelis, tas pats, kuris už keturiasdešimt florinų nutapė prie Bardželo kalėjimo sienos pakarto Frančesko de Pacio paveikslą, su kilpa ir viskuo kitu. Kaip galėjo Pacis atsispirti šiam įkvėpimui, kurio ištakos buvo tokios malonios?

Jam reikėjo atsisėsti. Visi suoleliai buvo užimti. Teko rodyti pažymėjimą ir pakelti pagyvenusį vyriškį, kurio ramentus, tiesą sakant, pastebėjo tik tada, kai jis pakilo ant vienos kojos, garsiai ir nelabai mandagiai reikšdamas savo nepasitenkinimą.

Pacio susijaudinimas turėjo dvi priežastis. Atrasti paveikslą, kuris įkvėpė Siaubūną, buvo didelė pergalė, tačiau dar svarbiau buvo tai, kad lankydamas įtariamuosius, kažkurio iš jų aplinkoje Pacis matė „Pavasario" kopiją.

Žinojo, kad atminties negalima prievartauti: reikia ją vilioti ir švelniai kviesti. Grįžo į Uficių galeriją ir sustojo prieš „Pavasario" ori-

ginalą, bet neilgam. Nuėjo į turgų, palietė bronzinio šerno šnipą, paskui nuvažiavo į užmiestį ir atsirėmęs į dulkėtą mašinos kėbulą, uosdamas karštą tepalų kvapą žiūrėjo, kaip vaikai žaidžia futbolą...

Pirmiausia jo atmintyje iškyla laiptai, paskui laiptų aikštelė ir plakato su „Pavasariu" kraštas jais lipant; akimirkai grįžta atgal ir mato lauko duris, bet dar nemato nei gatvės, nei veidų.

Puikiai įvaldęs tardymo meną, jis pradėjo savęs klausinėti, ieškodamas paslėptų prasmių:

Ką išgirdai pamatęs plakatą?... Puodų tarškėjimą pirmo aukšto virtuvėje. Ką girdėjai, atsistojęs laiptų aikštelėje prieš plakatą? Įjungtą televizorių. Svetainėje veikiantį televizorių. Robertas Stekas vaidino Eliotą Nesą filme „Neliečiamieji". Ar jautei verdamo maisto kvapą? Taip, užuodžiau maisto kvapą. Ar dar ką nors užuodei? Pamačiau plakatą... NE, ne ką pamatei. Ar dar ką nors užuodei? Vis dar uodžiau įkaitusio automobilio kvapą, karštų tepalų kvapą, įkaitusio nuo... autostrados atkarpa, automobilis lekia autostrada, kur? Į San Kašianą. Dar girdėjau šuns lojimą San Kašiane, kur gyvena vagis ir žagintojas, vardu Džirolamas kažkoks.

Tą akimirką, kai įvyksta susijungimas, tą išsipildymo akimirką, kai sinapsinis spazmas sukelia trumpą minties jungtį, patiriame didžiausią malonumą. Rinaldas Pacis išgyveno geriausią savo gyvenimo akimirką.

Po pusantros valandos Pacis jau buvo suėmęs Džirolamą Toką. Tokos žmona akmenimis apmėtė jos vyrą išvežusį konvojų.

18 skyrius

Toka buvo idealus įtariamasis. Jaunystėje jis devynerius metus sėdėjo kalėjime už žmogžudystę: nužudė vyrą, kurį užklupo lovoje su savo sužadėtine. Dar buvo kaltinamas seksualiniu savo dukterų išnaudojimu bei smurtavimu namuose, ir vėl atsidūrė kalėjime už išžaginimą.

Ieškodami įkalčių kvestūros pareigūnai kone sugriovė Tokos namus. Galų gale pats Pacis, apieškojęs Tokos namų kiemą, rado šovinių dėklą, tapusį vienu iš nedaugelio kaltinimo pateiktų įkalčių.

Teismas virto tikra sensacija. Jis vyko bunkeriu vadinamame maksimaliai saugomame pastate, kuriame aštuntajame dešimtmetyje teisdavo teroristus, prieš laikraščio *La Nazione* būstinę Florencijoje. Prisiekusieji – penki vyrai ir penkios moterys – nuteisė Toką beveik be jokių įkalčių, remdamiesi tik jo praeitimi. Didžioji visuomenės dalis laikė jį nekaltu, bet daugelis kalbėjo, kad Toka – niekšas, todėl kalėjimas jam nepakenks. Šešiasdešimt penkerių jis buvo nuteistas kalėti keturiasdešimt metų ir išvežtas į Volteros kalėjimą.

Tolesni mėnesiai buvo nuostabūs. Jau penkis šimtus metų Florencijoje nebuvo taip šlovinamas Pacių giminės atstovas, nuo tų laikų, kai Pacas de Pacis grįžo iš pirmojo kryžiaus žygio su trimis titnago akmenėliais nuo Šventojo kapo.

Rinaldas de Pacis ir jo gražuolė žmona Katedroje stovėjo greta arkivyskupo, kai per tradicines Velykų apeigas tais pačiais titnago akmenėliais buvo uždegtas reaktyvinis balandės modelis, kuris, slysdamas įtempta viela, išskrido iš bažnyčios ir susprogo, atsitrenkęs į didelį vežimą su fejerverkais, o jie miniai džiūgaujant, užliejo dangų.

Laikraščiai kartojo kiekvieną Pacio žodį, o šis negailėjo savo valdiniams padėkų už sunkų darbą. Ponią Paci klausinėjo patarimų mados klausimais, nes ji, vilkėdama dizainerių jai parinktais drabužiais, atrodė tikrai nuostabiai. Jie lankėsi nuobodžiose arbatėlėse galingųjų namuose ir vakarieniavo su grafu jo pilyje, šarvų apsupti.

Pacis buvo minimas kaip kandidatas į politinį postą, viešai pagirtas Italijos parlamente ir įpareigotas vadovauti Italijos jungtinėms pajėgoms, bendradarbiaujančioms su FTB kovojant prieš mafiją.

Šios pareigos ir stipendija, gauta dalyvauti Džordžtauno universiteto kriminologijos seminaruose, atvedė Pacį į Vašingtoną. Vyriausiasis inspektorius nemažai laiko praleido FTB Elgesio tyrimo skyriuje ir svajojo įkurti elgesio tyrimo skyrių Romoje.

Bet po dvejų metų užklupo bėda: ramesnėje aplinkoje, viešosios nuomonės nespaudžiamas apeliacinis teismas sutiko peržiūrėti Tokos nuosprendį. Paciui leista grįžti namo ir dalyvauti nagrinėjant bylą. Buvę kolegos išsitraukė kardus.

Apeliacinio teismo tarėjai panaikino Tokos nuosprendį, o Paciui pareiškė papeikimą, paskelbdami, jog, teismo nuomone, jis pakišo įkalčius.

Aukštus postus užimantys buvę rėmėjai dabar vengė jo lyg raupsuotojo. Jis vis dar ėjo aukštas pareigas kvestūroje, tačiau jau buvo paženklintas, ir visi tai žinojo. Italijos valdžia veikia lėtai, tačiau galų gale kirvis turėjo kirsti, ir ta akimirka sparčiai artėjo.

19 skyrius

Būtent tuo siaubingu krintančio kirvio ašmenų laukimo metu Pacis pirmą kartą sutiko žmogų, Florencijos mokslo žmonių sluoksniuose žinomą daktaro Felo vardu...

Rinaldas Pacis lipo Senųjų rūmų laiptais vykdyti vienos iš tų nesvarbių užduočių, kurias jam pakišdavo buvę valdiniai, mėgaudamiesi jo smukimu nuo šlovės viršūnės. Eidamas pro freskomis ištapytas sienas Pacis matė tik savo batų galus ant akmeninių pakopų, o ne jį supančio meno grožį. Prieš penkis šimtus metų tais pačiais laiptais tempė jo kraujais paplūdusį protėvį.

Laiptų aikštelėje prisivertė išsitiesti ir pažvelgti į freskoje nutapytų žmonių akis – su kai kuriais iš jų jį siejo giminystės ryšiai. Jis girdėjo šurmulį viršuje, Lelijų salėje, kur į jungtinį posėdį rinkosi Uficių galerijos direktoratas ir Dailės komitetas.

Šiandienos Pacio užduotis buvo tokia: dingo ilgametis Kaponių rūmų kuratorius. Daugelis manė, kad jis pabėgo su moterimi arba kieno nors pinigais, o gal ir su viena, ir su kita. Jau keturis mėnesius jis neatvyko nė į vieną Senuosiuose rūmuose rengtą direktorato posėdį.

Pacį atsiuntė tęsti tyrimo. Vyriausiasis inspektorius Pacis, po muziejaus teritorijoje įvykusio sprogimo griežtai mokęs tuos pačius žilagalvius Uficių galerijos direktorius ir su jais konkuruojančios Meno komisijos narius saugumo pagrindų, dabar turės stoti prieš juos nemaloniomis aplinkybėmis ir klausinėti apie galimus kuratoriaus meilės ryšius. To jis tikrai nesitikėjo.

Abiejų komisijų nariai buvo vaidingi ir priekabūs – ilgus metus jie nesugebėjo susitarti net dėl susitikimų vietos, nes vieni nenorėjo nė kojos kelti į kitų valdas. Todėl susitikinėjo nuostabioje Lelijų salėje Senuosiuose rūmuose, ir kiekvienas iš atėjusiųjų manė, kad jos didy-

bė atitinka jo paties iškilumą ir didybę. Kartą ten įsikūrę jie atsisakė kur nors kraustytis, nepaisydami net rūmuose vykstančios restauracijos, nors tekdavo brautis pro pastolius su apsauginiais tinklais ir įvairia statybos įranga.

Salės prieškambaryje stovėjo profesorius Ričis, senas Rinaldo Pacio mokyklos draugas, kankinamas gipso dulkių sukelto čiaudulio priepuolio. Kiek atsigavęs pakėlė į Pacį ašarotas akis.

– Nieko naujo, – tarė Ričis, – jie ir vėl ginčijasi. Atėjai dėl dingusio Kaponių rūmų kuratoriaus? Kaip tik dabar jie kaunasi dėl jo vietos. Soljatas nori įtaisyti savo sūnėną. Tačiau kiti susižavėję tuo, kurį prieš kelis mėnesius paskyrė laikinai eiti pareigas, daktaru Felu, ir nori, kad liktų jis.

Pacis paliko savo draugą, kuris naršė kišenes ieškodamas popierinių nosinaičių pakelio, ir įėjo į istorinę salę aukso lelijomis dekoruotomis lubomis. Dvi jos sienos buvo drapiruotos audiniu, kiek slopinančiu triukšmą.

Soljatas, sūnėno šalininkas, kalbėjo stengdamasis perrėkti kitus:

– Kaponių epistolinis palikimas siekia tryliktąjį amžių. Į daktaro Felo rankas – jo *ne italo* rankas – gali patekti paties Dantės Aligjerio rašytas laiškas. Ar jis jį atpažins? Manau, kad *ne*. Egzaminavote jį viduramžių italų kalba ir, pripažįstu, jis puikiai ją moka. Kaip *užsienietis*. Tačiau ar jis išmano ikirenesansinės Florencijos įžymybes? Manau, kad *ne*. Kas būtų, jei Kaponių bibliotekoje jis rastų laišką, rašytą... tarkim, Gvido Kavalkančio? Ar jis atpažintų? Manau, kad *ne*. Daktare Felai, ką galėtumėt atsakyti?

Rinaldas Pacis apžvelgė kambarį, bet nepamatė nė vieno, kuris jam būtų panašus į daktarą Felą, nors mažiau kaip prieš valandą žiūrėjo jo nuotraukas. Jis nematė daktaro Felo todėl, kad šis sėdėjo ne kartu su kitais. Pacis pirma išgirdo balsą, o tik paskui jį pamatė.

Daktaras Felas stovėjo nejudėdamas prie bronzinės Juditos ir Holoferno skulptūros, atsukęs nugarą kalbančiajam ir visiems susirinkusiems. Jis prabilo neatsigręždamas, ir buvo sunku atskirti, kurios figūros balsas sklinda: Juditos, amžinai iškėlusios kardą, pasiryžusios nukirsdinti girtą karalių, už plaukų sučiupto Holoferno ar daktaro Felo – liekno ir nejudraus – greta bronzinės Donatelo skulptūros.

Jo balsas perrėžė triukšmą kaip lazerio spindulys rūką ir besikivirčyjantys vyrai nutilo.

– Kavalkantis viešai atsakė į pirmąjį Dantės sonetą „Naujame gyvenime", kur Dantė aprašo savo keistą sapną, regėjimą su Beatriče Portinari, – tarė daktaras Felas. – Galbūt Kavalkantis jį komentavo ir privačiai. Jei jis rašė Kaponiams, tai turėjo būti Andrėja, jis buvo labiau išsilavinęs už savo brolius.

Daktaras Felas pasisuko į susirinkusiuosius, tempdamas pauzę, nejaukią visiems, išskyrus jį patį.

– Profesoriau Soljatai, ar jūs mokate pirmąjį Dantės sonetą? Ar *jūs* jį mokate? Jis sužavėjo Kavalkantį, taigi vertas būti išklausytas. Štai ištrauka:

Praėję buvo trečdalis, man rodos,
to laiko, kurs žvaigždėms tekėti skirtas,
kai Meilė prieš mane visu stotu pakirdus, -
jog prisiminus krečia šiurpas juodas.
Džiugi pasivaideno Meilė, nešdama
ant delno širdį, o savam glėby
madoną šilkarūbę glausdama,
Pažadino ji doną, išraiška ramia
pasiūlė širdį, kando ta godi,
*paskui nuėjo, graudžiai verkdama.**

Tik paklausykite, kaip skamba jo italų liaudies kalba, kurią vadino *vulgari eloquentia*:

Allegro mi sembrava Amor tenendo
Meo core in mano, e ne le braccia avea
Madonna involta in un drappo dormendo.
Poi la sveglaiva, e d'esto core ardendo
Lei paventosa umilmente pascea
Appreso gir lo ne vedea piangendo.

*Vertė S. Geda.

Net patys priekabiausi florentiečiai negalėjo atsispirti tarp šių freskomis išdabintų sienų skambančioms Dantės eilėms, kurias taisyklinga toskanų tartimi deklamavo daktaras Felas. Pirma pasigirdo plojimai, po jų – ašaringi sveikinimo šūksniai, ir susirinkusieji paskelbė daktarą Felą Kaponių rūmų šeimininku, palikdami Soljatą su jo pykčiu. Pacis negalėjo pasakyti, ar pergalė nudžiugino daktarą, nes jis ir vėl atsuko nugarą. Tačiau Soljatas dar nesijautė nugalėtas.

– Jei jis taip gerai išmano Dantę, tegul perskaito apie jį paskaitą *Studiolo* auditorijai. – Soljatas iššvokštė vardą tarsi tai būtų inkvizicija. – Tegul susitinka su jais kitą penktadienį, *ex tempore*, jei gali.

Studiolo – nedidelė piktų mokslininkų grupė, pasivadinusi įmantriai dekoruotos privačios studijos vardu, sugriovė ne vieną akademinę reputaciją. Jie dažnai rinkdavosi Senuosiuose rūmuose. Pasirengimas susitikti su jais buvo sunkus ir kruopštus darbas, susitikimas su jais – pavojingas žygis. Soljato dėdė palaikė šį savo sūnėno siūlymą, Soljato svainis pareikalavo balsuoti, o jo sesuo tai užprotokolavo. Siūlymas buvo priimtas. Paskyrimas galioja, tačiau pirmiausia daktaras Felas privalo išlaikyti *Studiolo* egzaminą.

Taigi komitetai turėjo naują Kaponių rūmų kuratorių ir nepasigedo senojo, todėl į dabar jau nesvarbius Pacio klausimus apie dingusį vyriškį atsakinėjo trumpai ir griežtai. Pacio laikysena žavėjo.

Kaip ir kiekvienas geras tardytojas jis pirmiausia ištyrė pasipelnymo galimybes. Kam galėtų būti naudingas senojo kuratoriaus dingimas? Jis buvo viengungis, visų gerbiamas, tylus mokslininkas, gyveno tvarkingai. Turėjo truputį santaupų, nedaug. Visas jo turtas buvo darbas ir privilegija gyventi Kaponių rūmų palėpėje.

Ir štai išrinktas naujas kuratorius, tarybos patvirtintas po nuodugnios apklausos iš Florencijos istorijos ir senosios italų kalbos. Pacis gerai išnagrinėjo daktaro Felo anketas ir prašymą priimti į darbą bei jo sveikatos pažymas.

Pacis priėjo prie jo, kai tarybos nariai jau rengėsi eiti namo.

– Daktare Felai?

– Klausau, *commendatore?*

Naujasis kuratorius buvo neaukštas, dailus. Su akiniais tamsintais stiklais ir nepriekaištingo kirpimo (net pagal itališkus standartus) juoda eilute.

– Norėjau pasiteirauti, ar jums teko pažinoti savo pirmtaką?

Policininko antenos sureguliuotos gaudyti baimės bangas. Įdėmiai stebėdamas daktarą Felą, Pacis užregistravo visišką ramybę.

– Niekada nebuvau jo sutikęs. „Naujojoje antologijoje" skaičiau keletą jo monografijų.

Daktaras kalbėjo toskanų tarme taip pat aiškiai, kaip ir deklamavo. Jei jo kalboje ir būta akcento, Pacis jo nepastebėjo.

– Žinau, kad prieš mane tyrimą atlikę policininkai Kaponių rūmuose ieškojo kokio nors raštelio, atsisveikinimo laiško ar laiškelio apie savižudybę, bet nieko nerado. Jei kartais jūs ten rastumėt ką nors asmeniška, tegul ir nereikšminga, gal galėtumėt man pranešti?

– Be abejo, *commendatore* Paci.

– Ar jo asmeniniai daiktai vis dar rūmuose?

– Sudėti į du lagaminus, kartu su aprašu.

– Atsiųsiu.... Ateisiu jų pasiimti.

– *Commendatore,* ar galėtumėt prieš tai man paskambinti? Taupydamas jūsų brangų laiką išjungčiau saugos sistemą iki jums ateinant.

Tas žmogus pernelyg ramus. Jis turėtų nors truputį manęs bijoti. Jis prašo, kad prieš ateidamas paskambinčiau.

Komiteto narių elgesys suerzino Pacį, bet jis nieko negalėjo padaryti. Dabar šio vyro pasitikėjimas savimi jį tiesiog siutino. Jis nutarė atsikirsti.

– Daktare Felai, ar galiu jums užduoti asmeninį klausimą?

– Jei to reikalauja jūsų pareigos, *commendatore.*

– Ant jūsų kairiosios rankos gana šviežias randas.

– O ant jūsų rankos spindi naujas sutuoktuvių žiedas. „Naujas gyvenimas"?

Daktaras Felas nusišypsojo. Jo dantys buvo smulkūs, labai balti. Pacis akimirką stovėjo nustebęs, neapsispręsdamas, ar turėtų įsižeisti, o daktaras Felas tuo metu atkišo savo randuotą ranką tęsdamas:

– Riešo lūžis, *commendatore.* Istoriko darbas pavojingas.

– Kodėl dokumentuose apie jūsų sveikatos būklę, kuriuos pateikėte su prašymu priimti į darbą, ši liga nepaminėta?

– *Commendatore,* man atrodo, kad traumos svarbios tik tuomet, jei jas patyrusiam asmeniui mokama nedarbingumo pašalpa. O aš darbingas.

– Taigi jus operavo Brazilijoje, jūsų gimtinėje.

– Tikrai ne Italijoje, šios šalies valdžiai aš nieko neskolingas, – savo atsakymu daktaras Felas leido suprasti, kad pokalbis baigtas.

Tarybos posėdžių kambaryje liko tik jiedu. Pacis jau ėjo pro duris, kai daktaras Felas jį pašaukė.

– *Commendatore* Paci?

Daktaras Felas atrodė tik tamsus šešėlis aukšto lango fone. Už jo tolumoje buvo matyti katedra.

– Klausau?

– Manau, kad jūs – Pacis iš Pacių giminės. Neklystu?

– Ne. Kaip tai supratote?

Nuorodą į neseniai laikraštyje išspausdintą straipsnį Pacis būtų palaikęs ypatingu akibrokštu.

– Jūs panašus į vieną asmenį iš Dela Robijaus sukurtų paveikslų jūsų šeimos koplyčioje Santa Kročėje.

– A, tai Andrėjas de Pacis, pavaizduotas kaip Jonas Krikštytojas, – tarė Pacis, o per jo pagiežingą širdį nusirito pasitenkinimo banga.

Kai Rinaldas Pacis paliko grakščiąją figūrą stovėti tarybos posėdžių kambaryje, paskutinis jo įspūdis buvo stebėtinas daktaro Felo sąstingis.

Tą įspūdį netrukus papildė kiti.

20 skyrius

Dabar, kai nuolatinis atviras visko demonstravimas atbukino mūsų jausmus viskam, kas nemoralu ar vulgaru, įdomu, ar kur nors mes dar įžvelgiame nepadorumą. Kas dar žeidžia mūsų nuolankią, šaltą, nugeibusią sąmonę taip stipriai, kad sužadintų mūsų dėmesį?

Florencijoje tai buvo paroda, pavadinta „Žiauriausi kankinimo įrankiai“, ir joje Rinaldas Pacis antrą kartą sutiko daktarą Felą.

Ekspozicija, kurioje puikavosi per dvidešimt plačiai aprašytų klasikinių kankinimo įrankių, įrengta grėsmingame Belvederio forte – šešioliktojo amžiaus Medičių šeimos citadelėje, saugančioje pietinę miesto sieną. Paroda netikėtai pritraukė minias lankytojų – visus užvaldė nesveikas jaudulys.

Ji turėjo veikti mėnesį. „Žiauriausi kankinimo įrankiai" buvo eksponuojami šešis mėnesius, o lankytojų srautas prilygo tam, kuris plaukė į Uficių galeriją, ir viršijo Piti rūmų muziejaus lankytojų skaičių.

Parodos sumanytojai, du nevykę iškamšų meistrai, nemirę badu tik todėl, kad valgė savo kemšamų gyvūnų mėsą, tapo milijonieriais ir vilkėdami naujus smokingus pergalingai keliavo per Europą su savo ekspozicija.

Lankytojai plūdo iš visos Europos, dažniausiai poromis, ir naudodamiesi pratęstu parodos darbo laiku slankiojo tarp skausmo variklių, įdėmiai skaitydami aprašus keturiomis kalbomis apie kiekvieno įnagio kilmę ir naudojimą. Diurerio ir kitų iliustracijos, amžininkų prisiminimai aiškino minioms skausmo taškus, tarkim, kankinant ant rato.

Viename iš paaiškinimų buvo rašoma:

Italijos kunigaikščiai mėgo laužyti savo aukoms kaulus geležiniu ratu, prirakindami galūnes prie akmenų, kaip parodyta. Šiaurės Europoje buvo populiaru pririšti auką prie rato ir sulaužyti kaulus geležiniu strypu, o paskui perkišti galūnes per rato stipinus, nes daugelyje vietų lūžus kaulams jos tapdavo lanksčios, o galva ir kūnas viduryje likdavo nejudrūs. Šis būdas buvo vaizdingesnis, tačiau pramoga greit pasibaigdavo, jei tik kaulų smegenys su krauju nutekėdavo iki širdies.

Žiauriausių kankinimo įrankių paroda negalėjo nedominti to, kuris studijavo blogiausius žmonijos bruožus. Tačiau blogio esmė, tikrasis žmogaus sielos dvokas sklinda ne iš Geležinės mergelės ar nusmailinto kuolo – *bjaurumo* ištakos regimos minios veiduose.

Didžiulės akmeninės salės prietemoje, po aukštai kabančiais apšviestais pasmerktųjų narvais stovėjo daktaras Felas – veido išraiškų ekspertas, randuotoje rankoje laikydamas akinius, lūpomis suspaudęs akinių kojelės galą, ir susižavėjęs žvelgė į plūstančius žmones.

Ten jį pamatė Rinaldas Pacis.

Pacis ten atėjo vykdyti tądien jau antros nereikšmingos užduoties. Užuot vakarieniavęs su savo žmona jis brovėsi per minią, norėdamas pakabinti naują perspėjimą porelėms apie Florencijos Siaubū-

ną, kurio nepavyko sučiupti. Toks įspėjamasis plakatas naujųjų viršininkų rūpesčiu švietė virš jo darbo stalo kartu su kitų ieškomų nusikaltėlių plakatais iš viso pasaulio.

Kasoje dirbantys iškamšų meistrai džiaugėsi galėdami suteikti savo parodai šiuolaikiško šiurpulio, tačiau paprašė Pacio, kad jis pats pakabintų plakatą, kadangi nė vienas iš jų nenorėjo palikti kito su pinigais. Kai kurie vietiniai gyventojai pažino Pacį ir prisidengdami minios anonimiškumu pavymui mėtė replikas.

Pacis mėlynąjį plakatą su vienintele atmerkta akimi prismeigė prie skelbimų lentos šalia išėjimo, kur jis labiausiai galėjo patraukti dėmesį, ir įjungė virš lentos pritvirtintą prožektorių. Žiūrėdamas į išeinančias poreles Pacis matė, kad pro duris plaukiančioje minioje daugelis lankytojų susijaudinę glaudžiasi vieni prie kitų. Nenorėjo žiūrėti į dar vieną paveikslą, nebenorėjo matyti nei gėlių, nei kraujo.

Pacis sugalvojo, kad reikėtų pasikalbėti su daktaru Felu – dabar, taip arti Kaponių rūmų, jam būtų visai paranku paimti dingusio kuratoriaus asmeninius daiktus. Tačiau kai Pacis pasisuko nuo skelbimų lentos, daktaro jau nebematė. Jo nebuvo ir minioje prie išėjimo. Ten, kur jis ką tik stovėjo, dabar prie akmeninės sienos kabėjo narvas, kuriame mirusio badu skeletas parklupęs vis dar meldė jį pamaitinti.

Pacis suirzo. Prasibrovė pro minią į lauką, tačiau daktaro nesimatė.

Sargas prie durų pažino Pacį ir nieko nesakė, kai šis, perlipęs skiriamąją virvę, pasuko į tamsų Belvederio fortą supantį parką. Jis priėjo prie parapeto ir pažvelgė į šiaurę, kitapus Arno upės. Po jo kojomis plytėjo Florencijos senamiestis, didysis Katedros kupolas, į dangų stiebėsi švytintis Senųjų rūmų bokštas.

Pacis buvo senas vilkas, pakliuvęs į nepalankių aplinkybių spąstus. Jo miestas šaipėsi iš jo.

Lemiamą smūgį Paciui į nugarą smogė FTB, paskelbdamas spaudoje, kad biuro pateiktas Siaubūno aprašymas neturi nieko bendra su tuo vyru, kurį suėmė Pacis. Laikraštis *La Nazione* pridūrė, kad Pacis „neteisėtai apkaltino ir įkišo Toką į kalėjimą".

Paskutinį kartą mėlynąjį Siaubūno plakatą Pacis kabino Amerikoje. Kabino ant sienos Elgesio tyrimų skyriuje ir, FTB agentų prašomas, jį pasirašė. Juo domėjosi, žavėjosi, kvietė į svečius. Abu su žmona svečiavosi Merilendo pakrantėje.

Parimęs ant tamsaus parapeto, žvelgdamas į senąjį miestą jis uodė sūrų Čespyko orą, regėjo savo žmoną paplūdimyje, avinčią naujais baltais sportiniais bateliais.

FTB Elgesio tyrimų skyriuje Kvantike kabėjo Florencijos peizažas, jį jam parodė kaip įdomybę. Vaizdas paveiksle buvo tas pats, kurį jis matė dabar – Florencijos senamiestis žvelgiant nuo Belvederio – gražiausias vaizdas pasaulyje. Bet nespalvotas. Pieštas pieštuku ir anglimi. Piešinys buvo nuotrauka, kitos nuotraukos fonas. Iš tos nuotraukos žvelgė Amerikos žudikas maniakas daktaras Hanibalas Lekteris. Hanibalas kanibalas. Lekteris nupiešė Florenciją iš atminties ir tas piešinys kabėjo jo kameroje beprotnamyje, tokioje pat slogioje vietoje kaip ši.

Kada Pacis subrandino tą mintį? Du vaizdai – tikroji Florencija po jo kojomis ir piešinys. Prieš keletą minučių pakabintas Siaubūno plakatas. Meisono Verdžerio plakatas su Hanibalu Lekteriu jo darbo kabinete ir pranešimas apie didžiulį atlygį bei įspėjimas:

DAKTARUI LEKTERIUI TEKS SLĖPTI SAVO KAIRIĄJĄ RANKĄ, GALI BŪTI, KAD JĄ IŠSIOPERAVO, NES JO POLIDAKTILIJA SU TOBULAI IŠSIVYSČIUSIAIS PAPILDOMAIS PIRŠTAIS – NEPAPRASTAI RETA IR IŠKART PASTEBIMA.

Daktaras Felas randuota ranka laikantis akinius prie lūpų.

Detaliai nupieštas miesto vaizdas ant Hanibalo Lekterio kameros sienos.

Ar ši mintis šovė Paciui žvelgiant į po kojomis besidriekiančią Florenciją, ar nusileido iš virš šviesų susikaupusios tamsos? Ir kodėl jos pranašas buvo sūrus Čespyko vėjo kvapas?

Žmogui su regimąja atmintimi tai neįprasta, bet sąsaja atėjo kartu su garsu, tokiu lašo tekštelėjimu į stingstančią balą.

Hanibalas Lekteris pabėgo į Florenciją.

tekšt

Hanibalas Lekteris yra daktaras Felas.

Vidinis Rinaldo Pacio balsas šnabždėjo, kad apgailėtina padėtis turbūt pastūmėjo jį į pamišimą. Nukvėšęs protas, matyt, nusilaužė dantis į narvo virbus, kaip tas badu miręs žmogus.

Neprisimindamas, kad judėjo, jis atsidūrė prie renesansinių vartų, iš Belvederio vedusių į stačią, siaurą Kosta di San Džordžo gatvelę, kuri mažiau kaip pusę mylios vingiuoja tiesiai į Florencijos senamiesčio vidurį. Atrodė, kojos pačios skraidina stačiu grindiniu, jis ėjo greičiau negu pats norėjo – įsmeigęs akis į tolį, ar nepamatys vyriškio, vardu daktaras Felas, nes šiuo keliu jis turėjo eiti namo – pusiaukelėje pasuko į Kosta Skarpuča skersgatvį, tokį pat statų, kol pagaliau išėjo į de' Bardi gatvę paupyje. Prie Kaponių rūmų, kur gyveno daktaras Felas.

* * *

Uždusęs nuo greito lipimo Pacis prisiglaudė kitapus gatvės prieš rūmus stovinčio gyvenamojo namo durų šešėlyje. Jei kas eitų pro šalį, jis galėtų pasisukti ir apsimesti, kad skambina į duris.

Rūmai skendėjo tamsoje. Virš didelių dvivėrių durų Pacis galėjo įžiūrėti raudoną šviečiantį stebėjimo kameros tašką. Nežinojo, ar kamera veikia visą laiką, ar įsijungia tik paspaudus durų skambutį. Ji buvo įmontuota durų nišos gilumoje ir, Pacio nuomone, negalėjo stebėti viso fasado.

Laukė pusvalandį klausydamasis savo paties alsavimo. Daktaras nesirodė. Gal jis jau buvo viduje, bet nedegė šviesos.

Gatvė buvo tuščia. Pacis greit perbėgo į kitą pusę ir prisiglaudė prie sienos.

Iš vidaus atsklido silpnas, labai silpnas balsas. Pacis prikišo galvą prie šaltų lango grotų, kad geriau girdėtų. Skambino klavesinu, Bacho „Goldbergo variacijas", meistriškai.

Paciui reikėjo laukti, tykoti ir galvoti. Dar per anksti čiupti grobį. Turėjo apsispręsti. Nenorėjo vėl apsikvailinti. Kai perėjo į šešėlį kitapus gatvės, jo nosis išnyko paskutinė.

21 skyrius

Pasak legendos, krikščionis kankinys šventasis Miniatas pakėlė savo nukirstą galvą nuo romėnų amfiteatro Florencijoje smėlio ir pasikišęs po pažastimi nusinešė kitapus upės, kur tebeguli puikioje savo vardo bažnyčioje.

Šventojo Miniato kūnas ėjo ar buvo nešamas šia sena gatve, kurioje dabar esame – de' Bardi gatve. Vakarėja, gatvė tuščia, vėduoklėmis išdėstyti grindinio akmenys blizga žiemos darganoje, dar ne taip šalta, kad nesijaustų kačių tvaiko. Mus supa namai, kuriuos prieš šešis šimtus metų pastatė Renesanso epochos Florencijos pirkliai. Per strėlės šūvį, anapus Arno upės, stūkso grėsmingi Sinjorijos rūmai, kur buvo pakartas ir sudegintas vienuolis Savonarola, ir didžiulė skerdykla su Kristaus atvaizdais ant sienų – Uficių muziejus.

Tie senojoje gatvėje susispaudę šiuolaikinių italų biurokratų užšaldyti įvairioms miestelėnų šeimoms priklausę rūmai iš išorės atrodo lyg kalėjimai, tačiau jų viduje daug jaukių erdvių, didelių mažai kam matytų salių, drapiruotų pūvančiu, lietaus nudryžuotu šilku, kurių tamsoje ilgus metus kabo mažiau garsūs didžiųjų Renesanso meistrų darbai. Prasiskleidus užuolaidoms juos kartais nušviečia žaibas.

Greta – rūmai, priklausantys Kaponių šeimai, garsėjusiai ištisą tūkstantį metų, suplėšiusiai Prancūzijos karaliaus ultimatumą tiesiog karaliaus akyse. Iš jos kilęs ir vienas popiežius.

Dabar grotuoti Kaponių rūmų langai tamsūs. Deglų laikikliai tušti. Sutrūkinėjusiame sename stikle – kulkos skylė, likusi nuo penktojo dešimtmečio pradžios. Prieikite arčiau. Priglauskite galvą prie šaltos grotų geležies, kaip tai padarė inspektorius, ir klausykitės. Girdėti tylus klavesino skambesys. Groja Bacho „Goldbergo variacijas", ne tobulai, bet nepaprastai gerai. Gal kiek sukaustyta kairioji ranka.

Jei žinotumėt, kad jums niekas negresia, ar užeitumėt vidun? Ar užeitumėt į šiuos rūmus, garsėjančius krauju ir šlove, ar klaidžiotumėt tamsiais, voratinklių pilnais koridoriais iki nuostabios klavesino harmonijos? Saugos kamera jūsų nemato. Permirkęs, durų nišos šešėlyje tykantis inspektorius jūsų nemato. Eikite...

Vestibiulyje tvyro neperregima tamsa. Ilgi marmuriniai laiptai, šaltas turėklas po slystančia ranka, tūkstantį metų žingsnių dilintos pakopos banguoja po kojomis lipant muzikos link.

Jei reikėtų atidaryti aukštas dvivėres didžiosios svetainės duris, jos girgždėtų ir vaitotų. Jums jos neužrakintos. Muzika sklinda iš paties tolimiausio kampo, kur matyti vienintelė daugybės žvakių liepsna, rausva pašvaistė pro mažas kambario kampe atidarytas duris.

Artėkite prie muzikos. Jaučiame, kad einame pro minkštų baldų komplektus, migloti jų kontūrai virpa žvakių šviesoje lyg mieganti banda. Aukštos kambario lubos virš mūsų skęsta tamsoje.

Rausvi šviesos atšvaitai plasta ant senovinio klavesino ir ant vyro, Renesanso mokslininkams žinomo daktaro Felo vardu, kuris groja užsimiršęs, elegantiškas, tiesus, šviesa atsispindi jo plaukuose ir ant blizgančio lyg oda šilkinio dygsniuoto chalato.

Pakeltas klavesino dangtis dekoruotas įmantria pokylio scena, figūrėlės tarytum juda mirgančioje žvakių šviesoje. Skambina užsimerkęs. Jam nereikia gaidų. Prieš jį ant lyros formos stovo padėtas Amerikos bulvarinis laikraštis *National Tattler.* Jis sulankstytas taip, kad matytųsi tik veidas pirmame puslapyje – Klarisės Starling veidas.

Muzikantas nusišypso, baigia kūrinį, dar kartą savo malonumui pakartoja sarabandą ir, kai didžiuliame kambaryje nutyla paskutinės užgautos stygos akordas, atsimerkia: abiejų akių vyzdžiuose spindi raudoni šviesos taškeliai. Jis pakreipia galvą į šoną, žiūri į laikraštį.

Tyliai atsistoja ir neša amerikietišką bulvarinį laikraštį į mažą išpuoštą koplytėlę, statytą dar prieš Amerikos atradimą. Kai išskleidžia jį žvakių šviesoje, ikonos virš altoriaus tarytum skaito jam per petį, lyg stovint eilėje. Užrašas riebus, 72 punktų gotikiniu šriftu: „Mirties angelas: Klarisė Starling – FTB žudymo mašina".

Užpūtus žvakes skausmo ir palaimos kupini veidai aplink altorių blėsta. Jam nereikia šviesos pereiti per erdvų vestibiulį. Vėjo gūsis, daktarui Hanibalui Lekteriui einant pro mus. Didžiosios durys sugirgžda ir dusliai užsitrenkia, jaučiame, kaip sujuda grindys. Tyla.

Žingsniai kitame kambaryje. Sienos tarsi suartėja, lubos pakyla, vėluoja garsų aidas, sustingusiame ore tvyro pergamento ir ką tik užpūstų žvakių kvapas.

Tamsoje sušlama popierius, girgžteli kėdė. Daktaras Lekteris sėda į didelį krėslą legendinėje Kaponių bibliotekoje. Jo akys atspindi raudoną šviesą, bet tamsoje nešvyti raudonai, kaip prisiekinėjo kai kurie iš jo prižiūrėtojų. Aplink juoda tamsa. Jis mąsto...

Tiesa, daktaras Lekteris Kaponių rūmuose susikūrė sau darbo vietą, pašalindamas senąjį kuratorių – kelių sekundžių darbas ir nedidelės išlaidos dviem maišams cemento, tačiau išsivalęs kelią, tą darbą jis gavo sąžiningai: parodė Dailės komitetui savo nepaprastą kalbos talentą, iš viduramžių italų ir lotynų kalbų išvertė gotikiniu šriftu primargintus rankraščius.

Čia jis rado ramybę, kurią stengsis išlaikyti... Florencijoje nenužudė nieko, tik savo pirmtaką.

Kaponių bibliotekos kuratoriaus ir vertėjo vieta jam brangi dėl kelių priežasčių.

Po ilgų kalėjimo metų daktarui Lekteriui svarbu ir rūmų erdvė, ir aukštos lubos. Dar svarbesnis jam ryšys su šiais rūmais. Jie – vienintelis jo kada nors aplankytas gyvenamasis pastatas, dydžiu ir detalėmis panašus į jaunystėje pradėtus statyti atminties rūmus.

Bibliotekoje su unikalia, net tryliktojo amžiaus pradžios, rankraščių ir laiškų kolekcija, jis gali rasti atsakymus į kai kuriuos klausimus apie save.

Remdamasis šeimos prisiminimų nuotrupomis daktaras Lekteris tikėjo, kad jo protėviai buvo: Toskanoje dvyliktajame amžiuje gyvenęs siaubūnas Džulianas Kraugerys, Makiavelis ir Viskontis. Vieta idealiai tiko studijoms. Šiuo klausimu domėjosi abstrakčiai, nebuvo egocentriškas. Daktarui Lekteriui nereikėjo įprasto kilmės patvirtinimo. Jo ego, kaip ir jo intelekto koeficientas bei racionalumas – neišmatuojami įprastomis priemonėmis.

Iš tiesų psichiatrų bendruomenė nesutarė, ar daktaras Lekteris vadintinas žmogumi. Kolegos psichiatrai, bijantys jo aštrios plunksnos profesiniuose žurnaluose, jau seniai jį įvardijo Kitu. Patogumo dėlei vadino Siaubūnu.

Siaubūnas sėdi tamsioje bibliotekoje, jo protas tamsoje lieja spalvas, o galvoje skamba viduramžių melodija. Jis galvoja apie inspektorių.

Klakteli jungtukas ir nušvinta silpna šviesa.

Matome daktarą Lekterį sėdintį Kaponių bibliotekoje prie šešioliktojo amžiaus valgomojo stalo. Už jo – siena su skyreliuose išrikiuotais rankraščiais ir didžiulės knygos drobe aptrauktais viršeliais, kuriems jau aštuoni šimtai metų. Prieš jį – keturioliktojo amžiaus Venecijos Respublikos ministro korespondencija, prispausta nedidele skulptūrėle, kurią Mikelandželas sukūrė kaip raguoto Mozės eskizą. Prie rašalinės – nešiojamasis kompiuteris, sujungtas su Milano universitetu.

Raudoni ir mėlyni brūkšniai pilkai rudose ir geltonose pergamento stirtose – laikraštis *National Tattler*. Greta – Florencijos *La Nazione*.

Daktaras Lekteris pasirenka itališką laikraštį ir skaito Rinaldą Pacį puolantį straipsnį, paskatintą FTB paneigimo dėl Siaubūno bylos. „Mūsų pateiktas aprašymas niekada neatitiko Tokos bruožų", – pareiškė FTB atstovas spaudai.

La Nazione pristato Pacio profesinę karjerą ir jo studijas Amerikoje, garsiojoje Kvantiko akademijoje, teigdamas, kad taip suklysti jis neturėjo teisės.

Siaubūno byla daktaro Lekterio nedomino, tačiau domino Pacio profesinė karjera. Gaila, kad tenka susidurti su Kvantiko akademijoje studijavusiu policininku – Hanibalas Lekteris ten žinomas kaip pavyzdys iš vadovėlio.

Kai Senuosiuose rūmuose daktaras Lekteris pažvelgė į Rinaldo Pacio akis ir atsistojo pakankamai arti, kad galėtų jį užuosti, jis tikrai žinojo, kad Pacis nieko neįtaria, nors ir paklausė apie randą ant daktaro Lekterio rankos. Pacis neturėjo jokios rimtos priežasties įtarti jį dėl senojo kuratoriaus dingimo.

Inspektorius jį matė kankinimo įnagių ekspozicijoje. Verčiau jau būtų susitikę orchidėjų parodoje.

Daktaras Lekteris žinojo, kad policininko galvoje dabar sukasi įvairios vizijos, atsitiktinai susidurdamos su šimtais kitų jam žinomų dalykų.

Ar Rinaldas Pacis turėtų atgulti upėje kartu su senuoju Kaponių rūmų kuratoriumi? O gal Pacis galėtų būti rastas tariamai nusižudęs? *La Nazione* būtų patenkintas paštūmėjęs jį į mirtį.

Ne dabar, nusprendė siaubūnas, vėl imdamasis didžiųjų rankraščių ritinių.

Daktaras Lekteris nesijaudina. Mėgaujasi Nerio Kaponio, penkioliktojo amžiaus bankininko ir pasiuntinio Venecijoje, rašymo stiliumi, iki vėlyvos nakties skaito jo laiškus, kartais balsu, savo malonumui.

22 skyrius

Prieš auštant Pacis jau turėjo daktaro Felo leidimo dirbti kopijas, susegtas kartu su jo *permesso di soggiorno** kopija iš karabinierių bylos. Dar turėjo puikių Meisono Verdžerio plakatų. Veidų formos buvo panašios, bet jei daktaras Felas buvo daktaras Hanibalas Lekteris, prie jo nosies ir skruostų gerokai pasidarbuota, gal suleista kolageno.

Ausys lyg ir teikė daug vilčių. Pacis palinko prie ausų su didinamuoju stiklu, lygiai kaip prieš šimtą metų Alfonsas Bertijonas. Jos atrodė visiškai vienodos.

Į nusenusį kvestūros kompiuterį įvedęs savo Interpolo kodą, jis atsidarė Amerikos FTB sulaikytų smurtinių nusikaltėlių programą ir išsitraukė Lekterio bylą. Keikdamas lėtai dirbantį modemą, skaitė ekrane išplaukusį tekstą, kol raidės pradėjo šokinėti. Didžiąją bylos faktų dalį jis jau žinojo. Du dalykai užgniaužė kvapą. Vienas senas ir vienas naujas. Naujausias pranešimas – kad Lekteriui, matyt, operuota ranka. Sename dokumente, mašinėle spausdintame Tenesio valstijos policijos raporte, perskaitė, kad žudydamas savo saugotojus Memfyje Hanibalas Lekteris klausėsi „Goldbergo variacijų" įrašo.

Turtingos aukos, amerikiečio Meisono Verdžerio, išplatintame plakate galintys suteikti kokios nors informacijos prašomi skambinti FTB nurodytu numeriu ir, kaip įprasta, įspėjami apie tai, kad daktaras Lekteris – ginkluotas ir labai pavojingas. Ten pat parašytas ir asmeninis telefono numeris – iškart po pastraipa apie didžiulį atlyginimą.

* Leidimas viešėti šalyje *(it.)*.

Lėktuvo bilietas iš Florencijos į Paryžių kainuoja beprotiškai daug, o Paciui teko mokėti iš savo kišenės. Nesitikėjo, kad Prancūzijos policija suteiks jam neklausomą telefono liniją, bet kito būdo nežinojo. Iš telefono kabinos *American Express* banko skyriuje šalia Operos surinko Meisono plakate parašytą asmeninio telefono numerį. Numanė, kad pokalbis bus susektas. Pacis gana gerai mokėjo angliškai, bet žinojo, kad itališka tartis jį išduos.

Atsiliepė vyriškas labai ramus amerikiečio balsas.

– Norėčiau žinoti jūsų skambučio tikslą.

– Galbūt aš turiu informacijos apie Hanibalą Lekterį.

– Ačiū, kad paskambinote. Ar žinote, kur jis dabar?

– Manau, taip. Ar už informaciją bus atlyginta?

– Taip. Kokių turite įrodymų, kad tai tikrai jis? Prašau suprasti, mes sulaukiame daug netikrų pranešimų.

– Galiu jums pasakyti, kad jam padaryta plastinė veido operacija ir operuota kairioji ranka. Jis vis dar skambina „Goldbergo variacijas". Turi Brazilijos piliečio dokumentus.

Tyla. Klausimas:

– Kodėl nepranešėte policijai? Privalau prašyti, kad tai padarytumėte.

– Ar atlyginimas bus sumokėtas bet kokiu atveju?

– Atlyginimas bus sumokėtas už informaciją, kuri padės jį suimti ir nuteisti.

– Ar atlyginimas bus sumokėtas ir susiklosčius... ypatingoms aplinkybėms?

– Kalbate apie premiją už daktarą Lekterį? Turite galvoje aplinkybes, jei kažkas negalėtų oficialiai jos paimti?

– Taip.

– Mes abu siekiame vieno tikslo. Todėl prašau nepadėti ragelio ir paklausyti mano patarimo. Pone, mokėti premiją už bet kurio asmens mirtį prieštarauja tarptautiniams susitarimams ir JAV įstatymams. Prašau nepadėti ragelio. Jūs skambinate iš Europos?

– Taip, ir nieko daugiau jums nesakysiu.

– Gerai, dabar paklausykite manęs. Siūlau susisiekti su advokatu ir aptarti premijų teisėtumo klausimą bei nesiimti jokių neteisėtų

veiksmų prieš daktarą Lekterį. Ar galiu jums rekomenduoti advokatą? Jis gyvena Ženevoje ir puikiai išmano šiuos klausimus. Prašau užsirašyti nemokamą numerį. Labai prašau paskambinti jam ir atvirai pasikalbėti.

Pacis nusipirko telefono kortelę ir šį kartą paskambino iš telefono kabinos *Bon Marché* universalinėje parduotuvėje. Kalbėjosi su vyriškiu sausu šveicarišku balsu. Pokalbis truko trumpiau kaip penkias minutes.

Meisonas sumokės milijoną dolerių už Hanibalo Lekterio galvą ir rankas. Tokią pat sumą jis sumokės už informaciją, kuri padės jį suimti. Jis pasiryžęs sumokėti tris milijonus dolerių už gyvą daktarą Lekterį ir nieko neklausinėti – visiškas slaptumas garantuojamas. Sąlygos numato šimtą tūkstančių dolerių avanso. Kad gautų šį avansą, Pacis turėtų pateikti aiškų daktaro Lekterio piršto atspaudą, *in situ* ant kokio nors daikto. Likusius pinigus, įvykdęs tam tikrus reikalavimus, galėtų pasiimti iš seifo paties pasirinktame Šveicarijos banke.

Prieš išeidamas iš *Bon Marché* ir pasukdamas į oro uostą Pacis nupirko žmonai persikų spalvos raštuotą šilko peniuarą.

23 skyrius

Kaip elgtumėtės sužinoję, kad garbė – nieko verta? Pagaliau, kaip Markas Aurelijus patikėję, kad ateities kartų nuomonė nebus svarbesnė už šitos kartos nuomonę? Ar tokiomis aplinkybėmis įmanoma elgtis moraliai?

Dabar Rinaldas Pacis iš Pacių giminės, Florencijos kvestūros vyriausiasis inspektorius, turėjo nuspręsti, kiek verta jo garbė ir ar išmintis ilgaamžiškesnė už garbės kodeksą.

Jis grįžo iš Paryžiaus prieš vakarienę ir kiek numigo. Norėjo prisiglausti prie žmonos, tačiau negalėjo, nors ji vis tiek suteikė jam atgaivą. Dar ilgai gulėjo atsimerkęs, klausydamas jos ramaus alsavimo. Vėlai naktį nutarė nebesistengti užmigti ir išėjo pasivaikščioti bei pamąstyti.

Godumas Italijoje – ne naujiena, ir Pacis nemažai jo įkvėpė su gimtojo krašto oru. Tačiau jo prigimtinis imlumas ir ambicijos dar

labiau išryškėjo Amerikoje, kur greičiau pajuntamos visos įtakos, net ir Jehovos mirtis ar Mamonos pareiga.

Kai Pacis išniro iš galerijos šešėlio ir sustojo toje vietoje, kur Sinjorijos aikštėje buvo sudegintas Savonarola, kai pažvelgė į apšviestų Senųjų rūmų langą, kuriame karojo jo protėvis, jis manė, kad dar svarsto. Tačiau buvo kitaip. Iš esmės jis jau buvo apsisprendęs.

Mes pabrėžiame apsisprendimo akimirką, kad suteiktume didybės procesui, subrandinusiam svarų racionalaus ir sąmoningo apmąstymo vaisių. Tačiau sprendimai gimsta iš susipynusių jausmų, dažniausiai būdami įvairių dalykų kratinys, o ne suma.

Pacis apsisprendė įsėdęs į lėktuvą, skrendantį į Paryžių. Jis apsisprendė prieš valandą, kai naujuoju peniuaru vilkinti jo žmona atliko sutuoktinės pareigą. Ir paskui, kai gulėdamas tamsoje siekė paglostyti jos skruostą ir švelniai pabučiuoti linkėdamas labos nakties, o savo delne pajuto ašarą. Pati to nesuvokdama ji užgavo jo širdį.

Ir vėl garbė? Dar viena proga kęsti arkivyskupo alsavimą, kai švento ugniakuro akmenėliais bus uždegta raketa popierinės balandės uodegoje? Vėl politikų, apie kurių asmeninį gyvenimą per daug žinojo, liaupsės? Kokia prasmė tapti „inspektoriumi, sučiupusiu daktarą Hanibalą Lekterį"? Policininko šlovė trumpalaikė. Verčiau JĮ PARDUOTI.

Mintis pervėrė Rinaldą, sukrėtė jį, privertė išblykšti ir pasiryžti, o kai Rinaldas mintyse traukė burtus, jo galvoje buvo sumišę du kvapai: žmonos ir Čespyko paplūdimio.

PARDUOK JĮ. PARDUOK JĮ. PARDUOK JĮ. PARDUOK JĮ. PARDUOK JĮ. PARDUOK JĮ.

1478 metais Frančeskas de Pacis smogė taip pat galingai, durklo dūriu patiesė Džulianą ant Katedros grindų, o paskui susijaudinęs persismeigė sau šlaunį.

24 skyrius

Daktaro Hanibalo Lekterio pirštų atspaudai yra retenybė ir net kulto objektas. Įrėmintas originalas kabo FTB Tapatybės nustatymo skyriuje. Pagal FTB tradiciją imant žmonių, turinčių daugiau negu penkis

pirštus, atspaudus, priekinėje pusėje atspaudžiami keturi pirštai ir nykštys, o šešto piršto atspaudas būna kitoje pusėje.

Kai daktaras pabėgo pirmą kartą, jo pirštų atspaudų kopijos buvo išsiuntinėtos po visą pasaulį, o išdidintas nykščio atspaudas puikavosi Meisono Verdžerio išleistame plakate, su pakankamai daug skiriamųjų taškų, kad jį atpažintų kiekvienas, nors truputį tai išmanantis.

Nereikia daug žinoti, kad paimtum pirštų atspaudus, ir Pacis galėtų tai atlikti kone profesionaliai, paskui sulyginti rezultatus ir išsklaidyti savo abejones. Bet Meisonas Verdžeris reikalavo naujo pirštų atspaudo, *in situ*, kad jo ekspertai galėtų atlikti nepriklausomą tyrimą – Meisoną jau ne kartą suklaidino senais pirštų atspaudais, kadaise paimtais pirmųjų nusikaltimų vietose.

Kaip paimti daktaro Felo pirštų atspaudus nesukeliant jo įtarimo? Tai buvo svarbiausia: nesukelti įtarimo. Tas vyras gali išnykti kaip dūmas, o Pacis liks nieko nepešęs.

Daktaras Felas retai išeidavo iš Kaponių rūmų, o iki kito Dailės tarybos susirinkimo dar visas mėnuo. Per ilgai laukti, kad galėtum prieš jį padėti stiklinę vandens, prieš kiekvieną po stiklinę, nes taryba tokių patarnavimų paprastai neteikia.

Nutaręs parduoti Hanibalą Lekterį Meisonui Verdžeriui Pacis turėjo veikti vienas. Jis negalėjo atkreipti kvestūros dėmesio į daktarą Felą, prašydamas orderio patekti į rūmus, o pastatas pernelyg gerai saugomas, kad galėtum įsilaužti ir paimti pirštų atspaudus.

Daktaro Felo šiukšlių konteineris buvo švaresnis ir naujesnis už kitus kvartalo konteinerius. Pacis nusipirko naują konteinerį ir vidury nakties sukeitė jo dangtį su Kaponių rūmų konteinerio dangčiu. Galvanizuotas dangčio paviršius buvo nelygus, ir po visos nakties triūso prieš Pacį gulėjo raizgalynė neiššifruojamų pirštų atspaudų.

Kitą rytą paraudusiomis akimis jis atėjo ant Senojo tilto. Čia juvelyrinėje parduotuvėje nupirko plačią blizgančią sidabrinę apyrankę ir aksomu aptrauktą jos stovą. Pietiniame Arno krante, amatininkų kvartalo juvelyrinėje dirbtuvėlėje vienoje iš siaurų gatvelių prieš Piti rūmus, paprašė nutrinti nuo apyrankės gamintojo vardą. Juvelyras siūlė padengti sidabrą nuo oksidacijos saugančia medžiaga, tačiau Pacis atsisakė.

Soličianas – siaubą keliantis Florencijos kalėjimas pakeliui į Pratą.

Antrajame moterų skyriaus aukšte Romula Cjesku prie gilios kriauklės išsimuilino krūtinę, nusiplovė, nusišluostė, paskui apsivilko švarius plačius medvilninius marškinius. Kita iš susitikimų kambario grįžtanti čigonė praeidama užkalbino Romulą čigoniškai. Jos kaktą perkirto siaura raukšlė, tačiau gražus veidas neprarado įprastos didybės.

Kaip ir kiekvieną dieną ją iš skyriaus išleido pusę devintos, bet jau artėjant prie susitikimų kambario prižiūrėtojas užkirto kelią ir nuvedė į apklausos kambarį pirmame kalėjimo aukšte. Ten stovėjo ne sesutė, o Rinaldas Pacis su jos kūdikiu ant rankų.

– Sveika, Romula, – tarė.

Ji žengė tiesiai prie inspektoriaus, o šis nedelsdamas atidavė jai kūdikį. Vaikas buvo alkanas ir glaudėsi prie motinos krūtinės.

Pacis linktelėjo į pertvarą kambario kampe.

– Ten yra kėdė. Kol žindysi kūdikį, galėsim pasikalbėti.

– Apie ką, inspektoriau?

Romula pakenčiamai kalbėjo itališkai, kaip ir prancūziškai, angliškai, ispaniškai ir čigoniškai. Kalbėjo neapsimetinėdama – vaidyba nepadėjo jai išvengti šitos trijų mėnesių bausmės už kišenvagystes.

Ji nuėjo už pertvaros. Kūdikio vystykluose paslėptame plastikiniame maišelyje buvo keturiasdešimt cigarečių ir šešiasdešimt penki tūkstančiai lirų nutriušusiomis kupiūromis. Dabar jai reikėjo apsispręsti. Jei policininkas apieškojo kūdikį, ją gali sučiupti su įkalčiais, vos išsitrauks siuntinį, ji neteks visų turimų lengvatų. Valandėlę svarstė žiūrėdama į lubas, žindydama kūdikį. Kodėl jam turėtų rūpėti? Šiaip ar taip, jo valia. Ji ištraukė maišelį ir pasislėpė po apatiniais. Iš kitapus užuolaidos atsklido jo balsas.

– Romula, tu čia tik trukdai. Maitinančios motinos kalėjime – visų laiko gaišimas. Čia yra ir tikrų ligonių, kuriems reikia seselių pagalbos. Ar tau neskaudu atiduoti kūdikį, kai baigiasi pasimatymo laikas?

Ko jam reikia? Ji žinojo, kas jis: viršininkas, rimtas diegas, svarbus ir galingas.

Romula gyveno iš būrimo gatvėse, o kišenvagystės buvo viena šio amato sritis. Jai trisdešimt penkeri, vėtyta ir mėtyta, turi šunišką uoslę. *Šitas inspektorius* – tyrinėjo jį pro užuolaidos viršų – *elegantiškas, su*

sutuoktuvių žiedu, nublizgintais batais, gyvena su žmona, tačiau turi gerą tarnaitę, apykaklė atrodo tarsi ką tik išlyginta. Piniginė – švarko kišenėje, raktai – dešinėje kelnių kišenėje, pinigai – kairėje, perlenkti, matyt, sujuosti guma. Per vidurį – kotas. Jis buvo tvirtas, vyriškas, su nedideliu apgamu ant ausies ir randu nuo smūgio ties plaukais. Nesirengė reikalauti jos meilės – nebūtų atnešęs kūdikio. Neatrodė malonus, tačiau ir ne iš tų, kurie ieško sekso kalėjimuose. Kol kūdikis žinda, verčiau nežiūrėti į jo skvarbias rudas akis. Kodėl jis atnešė kūdikį? Todėl, kad nori parodyti savo jėgą, leisti suprasti, kad gali jį atimti. Ko jam reikia? Informacijos? Pasakys jam viską, ką tik jis nori išgirsti apie penkiolika niekada negyvenusių čigonų. O kas man iš to? Pažiūrėsim. Parodysim jam truputį nuogybės.

Išėjusi iš už pertvaros, su nuogu speneliu prie kūdikio veidelio, ji įdėmiai įsižiūrėjo į Pacio veidą.

– Ten karšta, – tarė. – Ar galėtumėt atidaryti langą?

– Galiu dar daugiau, Romula. Galiu atidaryti *duris*, ir tu tai žinai.

Kambaryje tylu. Už lango gaudžia Soličianas tarsi nesiliaujantis bukas galvos skausmas.

– Sakykit, ko reikia. Mielai jums padirbėsiu, tik ne bet kokį darbą.

Nuojauta teisingai pakuždėjo, kad tokiu įspėjimu pelnys jo pagarbą.

– Tau tai tik *įprastas darbelis*, – atsakė Pacis. – Bet šįkart noriu, kad jis nepavyktų.

25 skyrius

Dienomis iš buto kitoje gatvės pusėje pro aukštą langą su uždarytomis langinėmis jie stebėdavo Kaponių rūmų fasadą: Romula, sena čigonė, kuri padėdavo prižiūrėti kūdikį, gal Romulos pusseserė, ir Pacis, kuris stengėsi nuvogti kuo daugiau laiko iš savo tiesioginio darbo.

Medinė ranka, kuria darbuodavosi Romula, gulėjo ant kėdės miegamajame.

Netoliese įsikūrusios Dantės Aligjerio mokyklos mokytoja leido Paciui dieną naudotis savo butu. Romula sau ir kūdikiui išsireikalavo lentynėlės nedideliame šaldytuve.

Jiems neteko ilgai laukti.

Kitą dieną pusę dešimtos ryto Romulos padėjėja pusbalsiu šūktelėjo nuo kėdės prie lango. Kitapus gatvės, kai vienerios iš didžiųjų rūmų durų prasivėrė į vidų, pasirodė tamsus plyšys.

Iš jo išniro vyras, Florencijoje žinomas kaip daktaras Felas – neaukštas, lieknas, tamsiais drabužiais, glotniai susišukavęs. Jis patyrinėjo orą, dirstelėjo į abi gatvės puses. Paspaudęs nuotolinio valdymo pultelį įjungė signalizaciją ir užtrenkė duris, truktelėdamas už masyvios kaltos geležies rankenos, per smarkiai surūdijusios, kad liktų pirštų atspaudų. Nešėsi pirkinių krepšį.

Pirmą kartą pamačiusi daktarą Felą pro langinių plyšį senoji čigonė suėmė Romulos ranką lyg norėdama ją sulaikyti, pažvelgė jai į akis ir, kol inspektorius nematė, greit papurtė galvą.

Pacis žinojo, kur jis susiruošė.

Daktaro Felo šiukšlėse Pacis matė vyniojamojo popieriaus iš prabangios maisto prekių parduotuvės *Vera dal 1926,* Šv. Jokūbo gatvėje prie Šventosios Trejybės tilto. Daktaras neabejotinai suko ta kryptimi. Romula vilkosi savo apdarus, o Pacis žiūrėjo pro langą.

– Taigi jis eina apsipirkti, – tarė. Penktą kartą kartojo Romulai jos užduotį. – Romula, sek paskui jį ir lauk šitoje Senojo tilto pusėje. Pagausi grįžtantį, su pilnu krepšiu rankoje. Aš eisiu per pusę kvartalo prieš jį, mane pamatysi pirmą. Būsiu netoliese. Jei patektum į bėdą, jei suimtų, aš tavimi pasirūpinsiu. Jei jis eitų kur nors kitur, grįžk į butą. Aš tau paskambinsiu. Parodyk šį leidimą taksistui, ir jis atveš tave pas mane.

– *Ekscelencija,* – ironizavo Romula, – jei pakliūčiau į bėdą ir kas nors kitas man padėtų, nedarykite jam nieko blogo, mano draugas nieko nevogs, leiskite jam pabėgti.

Pacis nelaukė lifto, nubėgo laiptais žemyn, vilkėdamas purvina striuke, užsimaukšlinęs ant galvos kepurę. Florencijoje sunku ką nors sekti, nes šaligatviai siauri, o gatvėje rizikuoji būti suvažinėtas. Prie šaligatvio stovėjo Pacio skuteris su pririštu tuzinu šluotų. Užvedė iš karto ir, apgaubtas žydro dūmų debesėlio, leidosi grindiniu pasišokinėdamas, tarsi risnodamas ant asilėlio.

Pacis važiavo lėtai, lydimas piktai pypsinčio nenutrūkstamo automobilių srauto, stabtelėjo nusipirkti cigarečių, užtruko, kol paga-

liau įsitikino, kur eina daktaras Felas. De'Bardi gatvė rėmėsi į vienpusio eismo Šv. Jokūbo gatvę. Todėl pastatė skuterį prie šaligatvio ir toliau sekė pėsčiomis per turistų minią ties pietiniu Senojo tilto galu.

Florencijiečiai sako, kad parduotuvė *Vera dal 1926* sūriais ir triufeliais kvepia kaip Dievo kojos.

Daktaras ilgokai užtruko viduje. Jis rinkosi pirmuosius to sezono baltuosius triufelius. Pro langą už puikios vitrinos su kumpiais ir makaronais Pacis matė jo nugarą.

Pacis pasuko už kampo ir vėl sugrįžo, nusiprausęs veidą fontane, trykštančiame iš barzdoto veido su liūto ausimis.

– Jei nori dirbti su manimi, teks nusiskusti, – tarė fontanui, jausdamas, kaip nuo šalčio spaudžia skrandį.

Daktaras išėjo iš parduotuvės nešinas krepšiu su keliais nedideliais paketėliais. Šv. Jokūbo gatve jis pasuko namų link. Pacis ėjo priešais jį kita gatvės puse. Grūstis siaurame šaligatvyje išstūmė Pacį į važiuojamąją gatvės dalį, o pravažiuojančių karabinierių automobilio veidrodėlis skaudžiai užgavo ranką su laikrodžiu.

– Kvailys neraštingas! – suriko vairuotojas pro langelį, o Pacis neliko skolingas. Prie Senojo tilto jis buvo priekyje jau per keturiasdešimt metrų.

Romula stovėjo kažkokio namo tarpduryje su vaiku ant medinės rankos, kitą ranką ištiesusi išmaldos, laisvąja ranka iš po plačios skraistės pasiruošusi čiupti dar vieną piniginę, prie tų poros šimtų, kurias jau turėjo pavogusi. Ant paslėptosios rankos segėjo plačią, gerai nublizgintą sidabrinę apyrankę.

Netrukus auka prasibraus per spūstį ant Senojo tilto. Kai tik jis išnirs iš minios į De'Bardi gatvę, jį pasitiks Romula, atliks savo darbą ir ners į turistų srautą ant tilto.

Minioje Romulos laukė draugas, kuriuo ji galėjo pasitikėti. Ji nieko nežinojo apie savo būsimą auką ir nepasitikėjo policininko apsauga. Žilis Preveras, kai kuriose policijos bylose žinomas kaip Žilis Diumenas, arba Rodžeris Le Diukas, kitų vadinamas Kvėša, minioje pietiniame Senojo tilto gale laukė, kol Romula baigs darbą. Dėl savo drabužių ir lieso veido Kvėša atrodė mažesnis, tačiau buvo vikrus ir stiprus, pasiryžęs padėti Romulai, jei vagystė nepasisektų.

Su švarku ir kaklaraiščiu jis puikiai įsiliejo į minią, tik retkarčiais išnirdamas iš jos, lyg per prerijas šuoliuojantis šuo. Pamatęs, kad auka pačiupo ir laiko Romulą, jis galėjo apsimesti suklupęs, užgriūti auką ir laikyti ją be paliovos atsiprašinėdamas, kad moteris galėtų pabėgti. Jau ne kartą jam teko taip daryti.

Pacis praėjo pro ją ir atsistojo į eilę prie gaiviųjų gėrimų, iš ten galėjo ją stebėti.

Romula žengė iš tarpdurio. Įgudusia akimi ji įvertino minią tarp savęs ir artėjančios lieknos figūros. Lengvai galėjo prasibrauti pro žmones nešdamasi kūdikį, palaikomą drobe apklostyta medine ranka. Gerai. Kaip paprastai ji pabučiuos savo laisvosios rankos pirštus ir išties, kad paliestų jo veidą. Kita ranka naršys po jo kišenę tol, kol ją sučiups už riešo. Tada ji nuo jo pabėgs.

Pacis sakė, kad tas vyras nenorės jos sulaikyti ir perduoti policijai, kad jis pats stengsis nuo jos pasprukti. Kiek jai teko vagiliauti, dar niekas nedrįso pakelti rankos prieš moterį su vaiku. Auka dažnai pamanydavo, kad jos kišenes švarina kas nors kitas, stovintis už nugaros. Pati Romula, kad jos nepagautų, kartais apkaltindavo vagiliavimu kelis niekuo dėtus praeivius.

Romula ėjo šaligatviu kartu su minia, ištraukusi savo paslėptą ranką, bet slėpdama ją po medine ranka, kuria prilaikė kūdikį. Matė savo tikslą siūbuojančių galvų lauke, jis buvo už dešimties metrų ir vis artėjo.

Viešpatie! Daktaras Felas pasisuko minioje ir įsiliejo į turistų srautą, plūstantį *per* Senąjį tiltą. Jis ėjo ne namo. Ji brovėsi per minią, bet nepajėgė jo pasiekti. Prieš daktaro galvą išniro Kvėša klausiamu veidu. Ji papurtė galvą, ir Kvėša praleido daktarą Felą. Jokios naudos, jei Kvėša pavogs jo piniginę.

Tarsi ji būtų dėl to kalta, Pacis sušvokštė jai į ausį:

– Eik į butą. Aš tau paskambinsiu. Turi taksi leidimą įvažiuoti į senamiestį? Eik. *Eik!*

Pacis pasiėmė savo skuterį ir persivežė per Senąjį tiltą. Arno vanduo atrodė lyg nefritas. Manė, kad jau pametė iš akių daktarą Felą, tačiau ne, štai jis, eina kitu upės krantu, po arkomis Lungarno gatve,

dirsteli dailininkui per petį, žingsniuoja lengvai, greitai. Pacis atspėjo, kad daktaras Felas susiruošė į Šventojo Kryžiaus bažnyčią, todėl sekė jį kiek atsilikęs, skindamasis kelią per pašėlusį srautą.

26 skyrius

Erdvi Šventojo Kryžiaus bažnyčia, pranciškonų ordino buveinė, aidėjo aštuoniomis kalbomis, paskui ryškiaspalvius gidų skėčius sekiojo pulkai turistų, kišenėse ieškodami dviejų šimtų lirų monetų, kad sumokėtų už šviesą – nusipirktų brangiausias savo gyvenimo minutes, pamatytų didžiąsias koplyčių freskas.

Romula įžengė vidun iš saulėto ryto ir turėjo stabtelėti prie Mikelandželo kapo, kol akys priprato prie tamsos. Pamačiusi, kad stovi ant kapo grindyse, sušnibždėjo „Atsiprašau" ir skubiai pasitraukė nuo antkapio. Romulai mirusieji po grindimis atrodė tokie pat tikri kaip ir žmonės virš jų, o gal net įtakingesni. Ji buvo būrėjų duktė ir vaikaitė, reginti žmones virš grindų ir po jomis kaip du žmonių būrius, atskirtus tik mirties slenksčio. Tie apačioje, protingesni ir senesni, jai buvo svarbesni.

Apsidairė, ar nematyti čigonams priešiško zakristijono ir prisiglaudė už pirmosios kolonos su Roselino paveikslu „Pieno madona". Kūdikis glaudėsi jai prie krūtinės. Čia ją surado Pacis, tykojęs prie Galilėjaus kapo.

Jis smakru parodė į bažnyčios gilumą, ten, kitapus transepto, prieblandoje, nors ir draudžiama, žaibavo blykstės ir spragsėjo fotoaparatai, o laikmačiai rijo dviejų šimtų lirų vertės monetas, kartais pasitenkindami žetonu ar Australijos ketvirtuku.

Kristus vis gimdavo, būdavo išduodamas ir nukryžiuojamas, į skaisčią šviesą išnyrant didžiosioms freskoms ir vėl paskęstant ankštoje erdvėje, piligrimams spaudžiant rankose kelionės vadovus, kurių negalėjo įskaityti, kūnų kvapams ir kvepalams maišantis šviestuvų kaitroje.

Daktaras Felas dirbo kairiajame transepte Kaponių koplyčioje. Didžioji Kaponių šeimos koplyčia yra Santa Feličita bažnyčioje. Ši,

įkurta devynioliktajame amžiuje, domino daktarą Felą todėl, kad restauracijos metu jis galėjo žvilgtelėti į praeitį. Jis anglimi kopijavo užrašą akmenyje, tokį nutrintą, kad net šoninė šviesa nepajėgė jo išryškinti.

Žiūrėdamas pro mažus žiūronus Pacis suprato, kodėl daktaras išėjo iš namų tik su pirkinių krepšiu: darbo įrankius jis laikė už koplyčios altoriaus. Akimirką Pacis svarstė, gal paleisti Romulą. Gal jam pavyktų paimti pirštų atspaudus nuo įrankių. Bet ne, daktaras dirbo su medvilninėmis pirštinėmis, saugojosi anglies.

Geriausiu atveju viskas atrodys tik kvailai. Romulos technika tinka gatvei. Tačiau su ja viskas aišku, ji – ne tas žmogus, kurio jis galėtų bijoti. Ji – tas žmogus, kurio daktaras neturėtų šalintis. Ne. Jei daktaras ją sučiups, atiduos zakristijonui, o vėliau Pacis viską sutvarkys.

Tas vyras pamišęs. Kas, jei jis ją nužudys? Pacis kėlė sau du klausimus. Ar jis puls daktarą, jei padėtis atrodys grėsminga? Taip. Ar jis pasiryžęs rizikuoti Romula ir jos kūdikiu, kad gautų pinigus? Taip.

Jiems tik reikia sulaukti, kol daktaras Felas eidamas pietauti nusimaus pirštines. Vaikštinėdami transeptu Pacis ir Romula turėjo laiko pasišnabždėti. Pacis minioje pastebėjo veidą.

– Romula, kas tave seka? Verčiau pasakyk man. Mačiau jo veidą kalėjime.

– Mano draugas, jis man padės, jei kartais tektų bėgti. Jis nieko nežino. Nieko. Taip geriau jums. Nereikės pačiam teptis rankų.

Stumdami laiką jie meldėsi įvairiose koplyčiose. Romula šnabždėjo maldas Rinaldui nesuprantama kalba, o Pacis sudarinėjo ilgą geidžiamų dalykų sąrašą – visų pirma, namas Čespyko pakrantėje ir dar kai kas, apie ką bažnyčioje nederėtų galvoti.

Pro šurmulį pasigirdo švelnūs repetuojančio choro balsai.

Skambutis paskelbė vidurdienio pertrauką. Raktais barškinantys zakristijonai pasiruošė ištuštinti aukų dėžes.

Daktaras Felas baigė darbą, išniro iš už Andreočio „Pietos“ koplyčioje, nusitraukė pirštines ir apsivilko švarką. Priešais koplyčią spietėsi didelis būrys japonų, stovėjo sutrikę, ištuštėjusiomis kišenėmis, nesuprasdami, kad jau laikas išeiti.

Pacis kumštelėjo Romulą, nors galėjo to ir nedaryti. Ji pati žinojo, kad jau laikas. Pabučiavo ant medinės rankos gulinčio kūdikio galvutę.

Daktaras artėjo. Minia privers jį eiti pro pat ją. Trimis dideliais žingsniais ji išlindo prieš jį, sustojo, ištiesė ranką, kad jis matytų, pabučiavo savo pirštus ir pasiruošė bučiuoti skruostą, paslėptąja ranka pasiryžusi nerti į kišenę.

Kažkas minioje rado dviejų šimtų lirų monetą, įsižiebė šviesa ir tą pat akimirką, kai palietė daktarą Felą, ji pažvelgė jam į veidą ir pajuto, kaip raudoni jo akių vyzdžiai įsiurbia ją, didžiulė ledinė tuštuma prikausto širdį prie šonkaulių, jos ranka atšoka nuo jo veido pridengti kūdikiui akių ir išgirsta savo balsą: „Atleiskite man, atleiskite, pone", – apsisuka ir nubėga. Daktaras dar ilgai sekė ją žvilgsniu, kol pagaliau šviesa užgeso, o ji vėl virto šešėliu koplyčios žvakių fone. Tada greitais lengvais žingsniais patraukė toliau.

Perbalęs iš pykčio Pacis rado Romulą prie indo su šventu vandeniu, mazgojančią kūdikio galvą ir akis, jei kartais jis būtų pažvelgęs į daktarą Felą. Kai pamatė jos skausmo iškreiptą veidą, keiksmai užstrigo gerklėje.

Prieblandoje jos akys atrodė didžiulės.

– Jis – velnias, – pasakė. – Šėtonas, ryto sūnus, dabar jį mačiau.

– Nuvešiu tave atgal į kalėjimą, – tarė Pacis.

Romula pažvelgė į kūdikio veidelį ir atsiduso taip giliai ir taip gailiai, kad buvo sunku klausyti. Ji nusisegė plačią sidabrinę apyrankę ir nuplovė ją šventu vandeniu.

– Dar ne, – pasakė.

27 skyrius

Jei Rinaldas Pacis būtų nusprendęs atlikti savo – tvarkos sergėtojo – pareigą, jis galėjo sulaikyti daktarą Felą ir labai greit nustatyti, ar tas žmogus tikrai yra Hanibalas Lekteris. Per pusvalandį būtų gavęs orderį daktarui Feliui išvežti iš Kaponių rūmų ir jokia signalizacijos sistema jam nebūtų sutrukdžiusi to padaryti. Jis galėjo laikyti dakta-

rą Felą suimtą, nepateikdamas jam kaltinimų pakankamai ilgai, kol nustatytų jo tapatybę.

Kvestūroje paimti pirštų atspaudai per dešimt minučių būtų atskleidę, ar Felas yra daktaras Lekteris. O DNR testas galėjo tai patvirtinti.

Tačiau dabar Pacis tokių galimybių neturėjo. Nusprendęs parduoti daktarą Felą, policininkas tapo premijų medžiotoju, vienišu ir už įstatymų ribų. Negalėjo pasinaudoti net savo informatoriais, nes šie skubėtų informuoti ir apie jį patį.

Gaišatis varė Pacį į pasiutimą, tačiau jis jau buvo apsisprendęs. Teks išsiversti su tais prakeiktais čigonais.

– Romula, ar Kvėša už tave tai padarytų? Gali jį surasti?

Jie sėdėjo išnuomoto buto De'Bardi gatvėje prieš Kaponių rūmus svetainėje po dvylikos valandų nuo nesėkmės Šventojo Kryžiaus bažnyčioje. Žema stalinė lempa apšvietė kambarį tik juosmens aukštyje. Virš šviesos ruožo prieblandoje žibėjo tamsios Pacio akys.

– Pati tai padarysiu, tik be vaiko, – atsakė Romula. – Tačiau privalote man duoti...

– Ne. Negaliu leisti, kad jis antrą kartą tave pamatytų. Ar Kvėša padarytų tai už tave?

Romula su šviesia suknele sėdėjo sulinkusi, pilnomis krūtimis liesdama šlaunis, beveik padėjusi galvą ant kelių. Medinė ranka gulėjo ant kėdės. Kampe sėdėjo senoji čigonė, gal Romulos pusseserė, su kūdikiu. Užuolaidos buvo užtrauktos. Žiūrėdamas pro jų plyšelį Pacis matė blausią šviesą viršutiniame Kaponių rūmų aukšte.

– Aš pati galiu tai padaryti, galiu taip pasikeisti, kad jis manęs nepažins. Galiu...

– Ne.

– Tada tai padarys Esmeralda.

– Ne, – iš kambario kampo atsklido balsas, senoji moteriškė pirmą kartą prabilo. – Romula, aš iki mirties rūpinsiuosi tavo vaiku. Bet niekada nepaliesiu šėtono.

Pacis sunkiai suprato jos italų kalbą.

– Romula, išsitiesk, – tarė Pacis. – *Pažiūrėk* į mane. Ar Kvėša padarys tai už tave? Romula, šį vakarą tu grįši į Soličiano kalėjimą. Tau

liko trys mėnesiai. Gal kai kitą kartą iš kūdikio vystyklų trauksi pinigus ir cigaretes, tave pagaus... Galiu pasirūpinti, kad tave uždarytų dar pusmečiui už tai, ką padarei paskutinį kartą. Galiu pasirūpinti, kad tave pripažintų netikusia motina. Valstybė atimtų kūdikį. Bet jei aš gausiu pirštų atspaudus, tu išeisi į laisvę praturtėjusi dviem milijonais lirų, tavo byla išnyks, o aš padėsiu tau gauti Australijos vizą. Ar Kvėša padarys tai už tave?

Ji neatsakė.

– Ar gali surasti Kvėšą? – Pacis garsiai išpūtė orą pro nosį. – Susirink savo daiktus. Dirbtinę ranką galėsi pasiimti iš sandėlio po trijų mėnesių, o gal kitais metais. Kūdikis keliaus į našlaičių prieglaudą. Senoji moteriškė ten galės tą būtybę aplankyti.

– Būtybę? Aplankyti tą būtybę, inspektoriau? Jis vardu...

Romula papurtė galvą nenorėdama, kad vyriškis sužinotų kūdikio vardą. Ji užsidengė rankomis veidą jausdama, kaip sutartinai tvinksi kraujas skruostuose ir delnuose, paskui prabilo jų nenuleisdama:

– Galiu jį surasti.

– Kur?

– Šventosios Dvasios aikštėje prie fontano. Ten bus laužas, kažkas žadėjo atnešti vyno.

– Eisiu kartu.

– Nereikia, – atsakė ji. – Jam tai tik pakenktų. Čia lieka Esmeralda su kūdikiu, aš tikrai grįšiu.

Šventosios Dvasios aikštė, jaukus skveras kairiajame Arno krante, naktimis priguža valkatų. Bažnyčia tokiu vėliu metu stovi tamsi, užrakinta, o iš lankytojų pamėgtos smuklės *Casalinga* sklinda triukšmas ir maisto kvapai.

Prie fontano dega laužėlis, skamba čigoniška gitaros melodija. Muzikantas turi daugiau entuziazmo nei talento. Tarp susirinkusiųjų atsiranda vienas geras *fado* dainininkas. Išaiškintą jį išstumia pirmyn, jo balso stygas sutepa vynu iš kelių butelių. Jis užtraukia dainą apie likimą, tačiau visi tuoj pertraukia reikalaudami linksmesnės melodijos.

Rodžeris Le Diukas, vadinamas Kvėša, sėdi ant fontano krašto. Jis kažko prisirūkęs. Akys aptrauktos migla, bet iškart pamato Ro-

mulą būryje anapus laužo. Iš prekeivio jis nuperka du apelsinus ir nuseka paskui ją, tolyn nuo dainuojančių. Jie sustoja po žibintu, atokiau nuo laužo. Šviesa čia šaltesnė už tą, kurią skleidžia liepsnos, išmargindamos paskutinius dar nenukritusius klevo lapus. Blyškus Kvėšos veidas šviesoje atrodo žalsvas, lapų šešėliai ant jo – tarsi mėlynės. Romula žiūri į jį, padėjusi ranką ant peties.

Jo delne blyksteli ašmenys, jis lupa apelsiną, ilga žievė nukamba it susirangiusi juosta. Paduoda apelsiną Romulai, lupa antrą, ji deda skiltelę jam į burną.

Jie kalbasi trumpai, čigoniškai. Jis trukteli pečiais. Ji paduoda jam mobilųjį telefoną, pamoko juo naudotis. Kvėšos ausyje suskamba Pacio balsas. Po akimirkos Kvėša sulankstо telefoną ir įsikiša į kišenę.

Romula nusisega nuo kaklo grandinėlę, bučiuoja pakabuką ir užsega ją ant to nediduko, nevalyvo vyro kaklo. Jis dirsteli į pakabuką ir pradeda šokinėti apsimesdamas, kad šventasis paveikslėlis degina. Romula nusišypso. Nusisega plačią apyrankę ir užsega jam ant riešo. Puikiai tinka. Jo ranka ne storesnė už jos.

– Ar galėtume valandėlę pabūti kartu? – klausia Kvėša.

– Taip, – atsako ji.

28 skyrius

Vakaras. Daktaras Felas vėl erdvioje akmeninėje kankinimo įrankių parodos salėje Belvederio forte. Jis stovi ramiai atsirėmęs į sieną po kabančiais narvais su pasmerktaisiais.

Tyrinėja, ką kančia palieka godžiuose žiūrovų veiduose, kai jie stumdosi aplink kankinimo įrankius, spaudžiasi vienas prie kito prakaito ir baimės prisotintame ore, šiaušiasi jų rankų plaukai, jie karštai alsuoja vieni kitiems į sprandus ir veidus. Kartais daktaras prisidengia veidą iškvėpinta nosinaite, kad atsiribotų nuo kvapų ir jaudulio pertekliaus.

Tas, kuris tyko daktaro, laukia lauke.

Slenka valandos. Daktaras Felas, tik prabėgomis dirstelėjęs į parodos eksponatus, negali atitraukti akių nuo lankytojų. Kai kurie jaučia

jo dėmesį ir pasijunta nejaukiai. Moterys minioje žvelgia į jį ypač susidomėjusios ir atitraukia akis tik nenutrūkstamo žiūrovų srauto priverstos judėti pirmyn. Nedidelė parodos rengėjams sumokėta suma leidžia daktarui Felui jaustis saugiam kitapus aptvaro, ramiai stovėti atsirėmus į akmeninę sieną.

Lauke prie durų įkyriai dulkiančiame lietuje ant parapeto sėdi Rinaldas Pacis. Jis įpratęs laukti.

Pacis žinojo, kad daktaras Felas eis ne namo. Pakalnėje, kitoje tvirtovės pusėje, mažoje aikštėje stovi daktaro automobilis. Juodas *Jaguar Saloon,* elegantiškas trisdešimties metų senumo *Mark II* modelis spindėjo lietuje, gražiausias iš visų, kuriuos Paciui kada nors teko matyti, su Šveicarijos registracijos numeriais. Akivaizdu, kad daktarui Felui nereikia užsidirbti gyvenimui. Pacis užsirašė numerius, bet negalėjo rizikuoti tikrindamas juos per Interpolą.

Stačioje grįstoje Šv. Leonardo gatvėje, nuo Belvederio tvirtovės vedančioje prie mašinos, laukė Kvėša. Prastai apšviestą gatvę iš abiejų pusių rėmino aukštos akmeninės sienos, saugančios vilas. Kvėša prisiglaudė tamsioje nišoje prie grotuoto įvažiavimo į vieną iš vilų, kurių nekliudo iš Belvederio plūstantis turistų srautas. Kas dešimt minučių prie jo šlaunies vibravo mobilusis telefonas, ir jis privalėdavo patvirtinti vis dar stovįs sutartoje vietoje.

Saugodamiesi smulkaus lietaus kai kurie iš turistų virš galvų laikė miesto planus ir vadovus, buvo tiesiog sausakimša, žmonės žingsniavo gatve, trukdydami retiems nuo forto važiuojantiems taksi.

Skliautuotame kankinimo instrumentų kambaryje daktaras Felas pagaliau pasitraukė nuo sienos, pažvelgė į viršuje narve kabantį badu nukankintojo skeletą, tarsi dalintųsi su juo paslaptimi ir prasiskynė kelią pro minią durų link.

Pacis jo siluetą pamatė tarpduryje, paskui gatvėje, nušviestą prožektorių. Sekė jį kiek atsilikęs. Kai įsitikino, kad daktaras eina prie savo automobilio, įjungė mobilųjį telefoną ir pranešė Kvėšai.

Čigono galva išniro iš apykaklės tarsi vėžlio galva su įdubusiomis akimis ir kaip vėžlio po oda matoma kaukole. Jis pasiraitė rankovę virš alkūnės, paspjovė ant apyrankės, paskui skuduru sausai nuva-

lė seiles. Dabar, kai sidabras jau nuplautas seilėmis ir švęstu vandeniu, jis laikė ranką už nugaros po apsiaustu, kad apyrankė nesušlaptų, įsmeigęs akis įkalnėn. Gatve leidosi vilnijanti galvų kolona. Kvėša prasibrovė pro žmones į gatvę, kad galėtų eiti prieš srovę ir geriau matyti. Kadangi neturėjo padėjėjo, teko pačiam rūpintis ir susidūrimu su auka, ir vagyste – jokios bėdos, nes ji turėjo nepasisekti. Štai ir lauktasis vyras, laimė, jis eina gatvės pakraščiu. Per trisdešimt metrų nuo daktaro žingsniavo Pacis.

Kvėša sumaniai pasitraukė iš gatvės vidurio. Pasinaudojęs atvažiuojančiu taksi, jis šoko tarsi norėdamas išvengti susidūrimo su automobiliu, pasisuko, kad iškeiktų vairuotoją, ir pilvu trenkėsi į daktarą Felą, įkišo ranką jam po apsiaustu, pajuto, kaip siaubingi gniaužtai suspaudžia jo riešą, sureagavo į smūgį ir pasistengė jo išvengti. Daktaras Felas nelėtindamas žingsnio pranyko turistų sraute. Kvėša buvo laisvas ir toli nuo savo aukos.

Pacis beveik akimirksniu atsidūrė greta, nišoje prieš geležinius vartus. Kvėša trumpam sulinko, paskui atsitiesė sunkiai kvėpuodamas.

– Man pavyko. Jis sučiupo teisingą vietą. Niekšas bandė trenkti man į kiaušus, bet nepataikė, – pranešė.

Priklaupęs ant vieno kelio Pacis segė apyrankę nuo Kvėšos riešo, šis staiga pajuto tekant per koją kažką karštą, o kai pasisuko visu kūnu, karšta arterinio kraujo srovė ištryško pro skylę kelnių priekyje, tiesiai Paciui ant veido ir rankų, kol šis stengėsi nusegti apyrankę, laikydamas tik už kraštų. Aplink tiško kraujas, aptaškydamas ir Kvėšos veidą, kai jis pasilenkė pasižiūrėti, ir kojos staiga sulinko. Jis atsišliejo į vartus, laikydamasis viena ranka, kita bandydamas skuduru užspausti iš prapjautos šlaunies arterijos srūvantį kraują.

Kaip visada šaltakraujiškai, kai tekdavo atlikti užduotį, Pacis apkabino Kvėšą per pečius, laikė jį atsukęs nugarą į praeivius, leisdamas kraujuoti pro vartų virbus, o paskui paguldė ant šono.

Išsitraukęs iš kišenės mobilųjį telefoną, bet jo nejungdamas, Pacis apsimetė kviečiąs greitąją pagalbą. Atsisagstė apsiaustą ir išskleidė skvernus tarsi erelis virš savo grobio. Už jo nugaros plaukė abejinga minia. Pagaliau Paciui pavyko nusegti apyrankę ir įsidėti į paruoštą dėžutę. Paskui įsikišo į kišenę Kvėšos mobilųjį telefoną.

Kvėšos lūpos sujudėjo:

– Viešpatie, kaip šalta.

Prisiversdamas Pacis patraukė nuo žaizdos nusilpusią Kvėšos ranką, palaikė ją lyg norėdamas paguosti ir leido jam nukraujuoti. Įsitikinęs, kad Kvėša mirė, Pacis paliko jį gulėti prie vartų tarsi miegantį, ant rankos padėjusį galvą, o pats įsiliejo į banguojančią minią.

Aikštėje Pacis žiūrėjo į tuščią vietą, kurioje dar neseniai stovėjo daktaro Lekterio *Jaguar*. Lietus plovė grindinio akmenis.

Daktaro Lekterio – Pacis jau negalvojo apie jį kaip apie daktarą Felą. Jis buvo tik daktaras Hanibalas Lekteris.

Galbūt pakankamas įrodymas Meisonui dabar gulėjo Pacio lietpalčio kišenėje. Pakankamas įrodymas Paciui lašėjo nuo lietpalčio ant batų.

29 skyrius

Kai senasis Rinaldo Pacio *Alfa* užvažiavo ant prieplaukos, žvaigždės jau blyško aušros spinduliuose. Uoste siautė žvarbus vėjas. Tolimoje prieplaukoje prisišvartavusiame krovininiame laive kažką virino, oranžinės žiežirbos krito į tamsų vandenį.

Romula liko užuovėjoje, automobilyje su kūdikiu glėbyje. Esmeralda susirangė ant užpakalinės sėdynės. Nuo tada, kai atsisakė paliesti šėtoną, ji neištarė nė žodžio.

Jos turėjo sausainiukų ir stiprios juodos kavos plastikiniuose puodeliuose.

Rinaldas Pacis įėjo į laivybos kontorą. Kai vėl išėjo į lauką, saulė buvo jau gerokai pakilusi ir auksino baigiamo krauti krovininio laivo *Astra Philogenes* korpusą su rūdžių dėmėmis. Jis pamojavo moterims automobilyje.

Astra Philogenes – dvidešimt septynių tonų laivas su Graikijos vėliava pakeliui į Rio galėjo legaliai vežti dvylika keleivių, nors laive nebuvo gydytojo. Pacis paaiškino, kad ten jos persės į laivą, plaukiantį į Sidnėjų, Australiją, joms padės *Astra* ekonomas. Kelionė apmokėta, pinigai už bilietą negrąžinami. Italijoje Australija buvo laikoma šalimi su patraukliomis darbo galimybėmis ir didele čigonų bendruomene.

Pacis buvo pažadėjęs Romulai du milijonus lirų, apie tūkstantį du šimtus penkiasdešimt dolerių, ir įteikė juos storame voke.

Čigonių bagažas buvo kuklus: nedidelis lagaminas ir medinė Romulos ranka, supakuota rago dėkle.

Beveik visą mėnesį čigonės bus jūroje, taigi nepasiekiamos.

Kvėša žadėjo ateiti, bet šiandien jam nepavyko, dešimtą kartą Romulai kartojo Pacis. Centriniame Sidnėjaus pašte jos ras jo paliktą laišką iki pareikalavimo.

– Tesėsiu jam duotą pažadą, kaip ištesėjau jums, – tarė trapo papėdėje.

Ankstyva saulė ant prieplaukos metė ilgus šešėlius.

Atsisveikinimo akimirką, Romulai su kūdikiu jau lipant į denį, Pacis antrą ir paskutinį kartą išgirdo senosios moters balsą.

Ji įsmeigė į jį savo tamsias lyg alyvuogės akis.

– Tu atidavei Kvėšą šėtonui, – tyliai ištarė. – Kvėša negyvas.

Esmeralda sunkiai pasilenkė, tarsi lenkdamasi prie kaladės su gulinčiu viščiuku, nusispjovė ant Pacio šešėlio ir nuskubėjo trapu paskui Romulą su kūdikiu.

30 skyrius

DHL greitojo pašto dėžė buvo puikiai padaryta. Pirštų atspaudų ekspertas Meisono kambario svetainės kampe po spiginančiais šviestuvais elektriniu atsuktuvu kruopščiai išsukinėjo varžtus.

Plati sidabrinė apyrankė gulėjo ant aksominio juvelyro stovo, dėžėje pritvirtinto taip, kad išoriniai apyrankės paviršiai nieko nelietė.

– Atneškite ją, – tarė Meisonas.

Pirštų atspaudus ant apyrankės būtų buvę paprasčiau tyrinėti Baltimorės policijos departamento tapatybės skyriuje, kuriame dirbo ekspertai, tačiau Meisonas mokėjo didelius pinigus grynais, kad darbas būtų atliekamas jo akyse. Arba jo akyje, piktai pamanė ekspertas, apyrankę, stovą ir kitus daiktus dėdamas ant patarnautojo laikomo porcelianinio padėklo.

Patarnautojas prikišo padėklą prie Meisono monoklio. Negalėjo jo padėti ant Meisono krūtinės, nepaliaujamai kilnojamos respiratoriaus.

Plati apyrankė buvo ištepta krauju, ant padėklo pabiro sukrešėjusio kraujo dalelytės. Meisonas žiūrėjo pro monoklį. Jo bemėsis veidas buvo be jokios išraiškos, bet akis spindėjo.

– Paryškinkite atspaudus, – tarė.

Ekspertas turėjo daktaro Lekterio FTB piršų atspaudų kortelės kopiją, be šeštojo piršto atspaudo ir tapatybės aprašo.

Atsargiai pabėrė miltelių tarp kraujo dėmių. Labiausiai mėgo pirštų atspaudų ryškinimo miltelius „Drakono kraujas", tačiau jų spalva buvo labai panaši į kraujo krešulių spalvą, todėl naudojo juodus miltelius.

– Turime atspaudus, – pranešė ir nusišluostė svetainės šviestuvų įkaitintą galvą. Šviesa tiko fotografuoti, todėl prieš imdamas atspaudus mikroskopiniam palyginimui jis nufotografavo juos *in situ*.

– Kairiosios rankos didysis pirštas ir nykštys sutampa šešiolikoje taškų. Teismui pakaktų tokio įrodymo, – pagaliau tarė. – Jokių abejonių, čia tas pats vyrukas.

Meisono nedomino teismas. Jo blyški plaštaka jau slinko užklotu prie telefono.

31 skyrius

Saulėtas rytas kalnų ganykloje, toli Dženardžentu kalnuose, centrinėje Sardinijoje.

Šešetas žmonių, keturi sardai ir du romiečiai, dirba erdvioje pašiūrėje iš aplinkiniuose miškuose nupjautų rąstų. Jų šurmulys aidi skambioje kalnų tyloje.

Pašiūrėje prie sijų su dar neišdžiūvusia žieve pakabintas didžiulis veidrodis auksuotais rokoko stiliaus rėmais. Jis kabo virš tvirto gyvulių gardo su dvejais varteliais. Vieni iš jų – į ganyklą. Kiti sukonstruoti iš dviejų dalių, galima atskirai atidaryti viršutinę ir apa-

tinę. Po varteliais grindys išbetonuotos, gardas išklotas švariais šiaudais, kaip kadaise po kartuvėmis.

Veidrodyje su rėmuose išraižytais cherubinais galima matyti, kas vyksta garde, panašiai kaip mokyklos valgykloje mokiniai veidrodyje virš viryklės mato, kas verda puoduose.

Kino režisierius Orestas Pinis ir Meisono pasamdytas sardas, profesionalus žmonių grobikas Karlas, iškart pajuto vienas kitam priešiškumą.

Karlas Deogracijas buvo kresnas raudonveidis su kalniečio skrybėle, už juostos užsikišęs šerno šerių. Turėjo įprotį čiulpti vieną iš poros kuilio ilčių, kurias nešiojosi liemenės kišenėje.

Karlas buvo vienas iš geriausių Sardinijoje nuo senų senovės puoselėjamo žmonių grobimo verslo atstovų, taip pat profesionalus keršytojas.

Turtingi italai sako, kad dėl išpirkos geriau jau būti sardų pagrobtam. Jie – profesionalai, nenužudys atsitiktinai ar iš baimės. Jei giminės sumoka reikalaujamą išpirką, galima tikėtis grįžti namo sveikam, neišprievartautam ir nesuluošintam. Jei nesumoka – jie gali tikėtis sulaukti pašto siuntos su jūsų kūno dalimis.

Karlui nepatiko įmantrūs Meisono pasirengimai. Jis jau turėjo tokio darbo patirties, prieš dvi dešimtis metų jam jau teko sušerti žmogų kiaulėms. Tai buvo fašistas pensininkas, apsimetėlis grafas, žaginęs vieno Toskanos kaimo vaikus, ir berniukus, ir mergaites. Gavęs užsakymą Karlas sučiupo tą vyrą jo namuose, už keturių kilometrų nuo Badija di Pasinjano, o fermoje prie Podžio ale Korti sušėrė jį penkioms didelėms naminėms kiaulėms, kurios tris dienas buvo marinamos badu, o fašistas tuo metu spurdėjo pančiuose, prakaitavo ir meldė paleisti, tačiau kiaulės vis nesiryžo kibti į jo drebančias kojas, tada Karlas, jausdamas kaltę dėl sulaužytos sutarties, jėga sumaitino jam kiaulių mėgstamas salotas ir perrėžė gerklę.

Karlas iš prigimties buvo linksmas ir energingas, tačiau režisierius jį erzino. Veidrodį iš savo viešnamio Kaljaryje jis atvežė Meisono Verdžerio įsakymu, kad patenkintų to pornografinių filmų kūrėjo Oresto Pinio norą.

Orestui patiko veidrodžiai, jie dominavo ir jo pornografiniuose filmuose, ir vieninteliame tikrame smurto filme, kurį susuko Mauritanijoje. Įkvėptas užrašo ant veidrodėlio automobilyje jis pirmas panaudojo iškreiptus atspindžius, kad kai kurie objektai atrodytų didesni negu žiūrint plika akimi.

Orestui reikės naudoti dvi kameras su gera garso įrašymo technika, kaip pageidavo Meisonas, ir turi pavykti iš pirmo karto. Dar Meisonas norėjo nepertraukiamo veido vaizdo stambiu planu.

Karlo nuomone, Orestas tik gaišo laiką.

– Gali stovėti čia ir plepėti su manim lyg kokia boba, arba gali žiūrėti, kaip viskas vyks, ir klausti, jei ko nesuprasi, – pasakė jam Karlas.

– Noriu *nufilmuoti*, kaip viskas vyks.

– *Va bene**. Susistatyk savo laužą ir dirbam.

Kol Orestas statė savo kameras, Karlas su trim tyleniais sardais ėmėsi parengiamųjų darbų.

Orestas mėgo pinigus ir visada stebėdavosi, ko už pinigus galima nupirkti.

Prie ilgo ant ožių padėto stalo viename pašiūrės gale Karlo brolis Matėjas išdėliojo krūvą dėvėtų drabužių. Jis išrinko marškinius ir kelnes, o kiti du sardai, broliai Pjeras ir Tomazas Falčionės, lėtai per žolę įstūmė į pašiūrę greitosios pagalbos vežimėlį. Vežimėlis buvo dėmėtas ir gerokai nušiuręs.

Matėjas turėjo paruošęs kelis kibirus maltos mėsos, keletą dar nenupeštų viščiukų, papuvusių vaisių, jau viliojančių muses, ir kibirą jaučio vidurių bei žarnokų.

Matėjas padėjo ant vežimėlio chaki spalvos kelnes ir pradėjo kimšti į jas viščiukus, mėsą, vaisius. Paskui paėmė porą medvilninių pirštinių, prikišo į jas maltos mėsos su gilėmis, į kiekvieną pirštą atskirai, ir padėjo prie abiejų klešnių. Išsirinko marškinius, patiesė juos ant vežimėlio, prikimšo vidurių ir žarnokų, vis palygindamas kontūrus duona, tada susagstė sagas, tvarkingai sukamšė marškinius į kelnes, o rankovių galus – į kimštas pirštines. Galvai panaudotas moliūgas

* Gerai. *(It.)*

buvo aptemptas plaukų tinkleliu, prikimštu maltos mėsos toje vietoje, kur turėtų būti veidas, o vietoj akių įstatyti du virti kiaušiniai. Baigęs pažvelgė į griozdišką iškamšą, kuri atrodė geriau negu kai kurios greitąja pagalba išvežamos avarijų aukos. Galiausiai Matėjas labai brangiu odekolonu apšlakstė moliūgą ir pirštines ties rankovių galais.

Karlas linktelėjo galva į liekną Oresto padėjėją, kuris persisvėręs per tvorą tiesė mikrofoną, norėdamas patikrinti, kiek šis gali pasiekti.

– Pasakyk tam savo krušamam berniukui, kad jei įkris į gardą, aš jo negelbėsiu.

Pagaliau viskas sutvarkyta. Pjeras su Tomazu nuleido vežimėlį sulenkdami jo kojas ir privažiavo prie gardo vartų.

Karlas atnešė iš namo magnetofoną ir stiprintuvą. Turėjo daug garsajuosčių, kai kurias įrašinėjo pats, kai pagrobtiems žmonėms nupjaudavo ausis, kad nusiųstų jas giminėms. Kai kiaulės ėsdavo, Karlas visada paleisdavo kurį nors įrašą. Kai turės gyvą rėkiančią auką, įrašų nebereikės.

Pašiūrėje ant statramsčių buvo pakabinti du lauko garsiakalbiai. Skaisti saulė apšvietė pievą prie miško. Tvirta ją juosianti tvora tęsėsi gilyn į mišką. Vidurdienio tyloje Orestas girdėjo po pašiūrės stogu zyziančią širšę.

– Pasirengęs? – paklausė Karlas.

Orestas pats įjungė kamerą.

– *Giriamo!* * – šūktelėjo operatoriui.

– *Pronti!*** – pasigirdo atsakymas.

– *Motore!* – kameros pradėjo veikti.

– *Partito*!*** – įjungiamas garsas.

– *Azione*! **** – Orestas kumštelėjo Karlą.

Sardas paspaudė magnetofono klavišą ir pasigirdo veriamas klyksmas, verksmas, malda. Operatorius pašoko, paskui susivaldė. Garsai buvo siaubingi, bet tinkama uvertiūra tiems snukiams, kuriuos iš miško išviliojo pietus skelbiantys riksmai.

* Sukam! *(It.)*
** Pasirengę! *(It.)*
*** Įjungta! *(It.)*
**** Veiksmas! *(It.)*

32 skyrius

Vienos dienos kelionė į Ženevą ir atgal, kad pamatytų pinigus.

Lėktuvas į Milaną pakilo iš Florencijos anksti ryte, siūbuodamas virš plačiomis eilėmis nusidriekusių vynuogynų tarsi virš Toskanos teritorijų maketo. Gamtovaizdžio spalvose kažkas kliuvo: nauji baseinai prie turtingų užsieniečių vilų buvo akį rėžiančios mėlynos spalvos. Pro lėktuvo langą žvelgiančiam Paciui baseinai priminė senų anglų akis, jų žydruma netiko prie tamsių kiparisų ir sidabrinių alyvmedžių.

Rinaldo Pacio nuotaika kilo kartu su lėktuvu. Širdyje jautė, kad jam neteks čia susenti, tenkinant viršininkų įnorius, kad išsilaikytų iki pensijos.

Jis nepaprastai bijojo, kad nužudęs Kvėšą daktaras Lekteris dings. Kai vėl pastebėjo daktaro Lekterio darbo šviestuvą Šventojo Kryžiaus bažnyčioje, pajuto tarsi išganymą: daktaras tikėjosi esąs saugus.

Čigono mirtis kvestūroje nesulaukė jokio atgarsio, niekas neabejojo, kad jis mirė perdozavęs narkotikų, laimė, ant žemės aplink jį mėtėsi švirkštų – įprastas vaizdas Florencijoje, kur jų galima gauti veltui.

Pacis primygtinai norėjo pamatyti pinigus.

Rinaldas Pacis turėjo puikią regimąją atmintį: pirmą kartą pamatyta savo varpos erekcija, pirmą kartą pamatytas savo kraujas, pirmoji pamatyta nuoga moteris, pirmasis jam trenkti nusitaikęs kumštis. Prisiminė, kaip kartą atsitiktinai užklydo į šoninę vienos Sienos bažnyčios koplyčią ir netikėtai pažvelgė į šventosios Kotrynos Sienietės veidą, jos sudžiūvusią galvą su sniego baltumo apdangalu bažnyčios formos relikvijoriuje.

Pamatyti trys milijonai dolerių padarė jam tokį pat įspūdį.

Trys šimtai sujuostų šimtadolerinių banknotų kaladžių, ne iš eilės surūšiuotais serijų numeriais.

Niūriame mažame Ženevos *Credit Suisse* banko kambarėlyje, panašiame į koplyčią, Meisono Verdžerio advokatas parodė Rinaldui Paciui pinigus. Juos atvežė iš saugyklų keturiuose giliuose seifuose su varinėse plokštelėse įspaustais numeriais. Bankas atsiuntė jam ir skaičiavimo mašiną, svarstykles bei tarnautoją, kuris jomis dirbtų. Pacis paleido tarnautoją ir palietė pinigus.

Rinaldas Pacis buvo labai sumanus tardytojas. Per dvidešimt veiklos metų surado ir suėmė daug sukčių bei apgavikų. Stovėdamas šalia pinigų išklausė sutarties sąlygas ir neišgirdo nė vienos klaidingos gaidos. Jis pristatys Hanibalą Lekterį, Meisonas duos jam pinigų.

Apimtas karšto, net saldaus, jaudulio Pacis suprato, kad tie žmonės nejuokauja: Meisonas Verdžeris tikrai sumokės. Ir neturėjo jokių iliuzijų dėl Lekterio likimo. Žinojo, kad parduoda jį kankinimams ir mirčiai. Pacio labui reikia pripažinti, kad jis suvokė, ką daro.

Mūsų laisvė verta daugiau už siaubūno gyvybę. Mūsų laimė svarbesnė už jo kančias, – galvojo su pasmerktųjų egoizmu. Sunku pasakyti, ar daugiskaitinis įvardis „mūsų" buvo *pluralis maiestatis,* ar turėjo atstoti Rinaldą ir jo žmoną. Į šį klausimą nebuvo vienareikšmio atsakymo.

Šitame kambaryje, tiesiog šveicariškai tvarkingame, tyrame tarsi vienuolės galvos apdangalas, Pacis galutinai apsisprendė. Jis nusisuko nuo pinigų ir linktelėjo advokatui Koniui. Iš pirmojo seifo advokatas atskaičiavo šimtą tūkstančių dolerių ir padavė Paciui.

Ponas Konis trumpai pakalbėjo telefonu ir perdavė ragelį Paciui.

– Čia saugi linija, – tarė.

Amerikiečio balsas, kurį išgirdo Pacis, bangavo keistu ritmu, žodžiai tilpo į vieną atodūsį, paskui pauzė, sprogstamųjų priebalsių nebuvo. Tie garsai svaigino Pacį, tarsi pats būtų gaudęs orą kartu su kalbančiuoju.

Tiesus klausimas, be įžangos:

– Kur yra daktaras Lekteris?

Pacis, vienoje rankoje laikydams pinigus, kitoje – telefono ragelį, nedvejojo:

– Florencijoje, tyrinėja Kaponių rūmus. Jis yra jų... kuratorius.

– Prašau parodyti jūsų tapatybę patvirtinantį dokumentą ponui Koniui ir perduoti jam ragelį. Jis neminės jūsų vardo telefonu.

Ponas Konis paskaitė iš kišenės ištrauktą sąrašą ir pasakė Meisonui keletą iš anksto sutartų kodinių žodžių, tada vėl padavė ragelį Paciui.

– Likusius pinigus gausite tada, kai jis gyvas atsidurs mūsų rankose, – tarė Meisonas. – Jums nebūtina pačiam sučiupti daktarą, tačiau privalote jį mums parodyti ir perduoti į mūsų rankas. Man reikia ir visų dokumentų, visos informacijos, kurią apie jį turite. Šį vakarą grįžtate į Florenciją? Gausite nurodymų dėl susitikimo Florencijos apylinkėse. Jis įvyks ne vėliau negu ryt vakare. Ten gausite nurodymus iš žmoguas, kuris ir sučiups daktarą Lekterį. Jis paklaus, ar pažįstate gėlių pardavėją. Atsakykite jam, kad visi gėlių pardavėjai – vagys. Ar supratote? Noriu, kad su juo bendradarbiautumėt.

– Nenoriu daktaro Lekterio savo... nenoriu, kad jis būtų Florencijoje, kai...

– Suprantu jūsų nerimą. Nesijaudinkite, jo ten nebus.

Telefonas išsijungė.

Po kelias minutes trukusio dokumentų pildymo du milijonai dolerių buvo padėti į ribotą sąskaitą. Meisonas Verdžeris nebegalėjo jų atsiimti, tačiau galėjo duoti nurodymą išmokėti juos Paciui. Į susitikimų kambarį pakviestas *Credit Suisse* banko tarnautojas informavo Pacį, jog bankas neims mokesčių, kad palengvintų pinigų depozitą šitame banke, jei jis norės konvertuoti pinigus į Šveicarijos frankus ir mokėti tris procentus palūkanų tik už tris šimtus tūkstančių frankų. Tarnautojas įteikė Paciui *Bundesgesetz über Banken und Sparkassen* 47-ojo straipsnio kopiją apie banko paslaptis ir sutiko pervesti į Naujosios Škotijos *Royal Bank* ar į Kaimanų salas, vos tik bus gautas nurodymas išmokėti pinigus, jei Pacis to pageidaus.

Pacis parašė įgaliojimą savo žmonai paimti pinigus jo mirties atveju, susitikime dalyvavęs notaras jį patvirtino. Kai reikalai buvo baigti, tik banko tarnautojas padavė Paciui ranką. Ponas Konis jau prie durų linktelėjo atsisveikindamas, jie su Paciu nė nepažvelgė vienas kitam į akis.

Paskutinis žingsnis namų link, audros siūbuojamas lėktuvas iš Milano, propeleris Pacio pusėje – lyg juodas ratas tamsiai pilkame danguje. Žaibai ir griaustinis jiems skrendant virš senojo miesto, virš varpinės ir Katedros kupolo, prieblandoje griausmai ir šviesų blyksniai, Pacis prisimena, kad panašiai jautėsi vaikystėje, kai vokiečiai sprogdino tiltus per Arno upę, palikdami tik senąjį tiltą. Trumpas

atminties blyksnis – ir jis prisiminė, kaip būdamas mažas matė prie Grandinių Madonos prirakintą sučiuptą snaiperį, kad prieš sušaudomas pasimelstų.

Išlipęs iš perkūnijos drebinamo lėktuvo į ozonu kvepiantį orą, Pacis iš senosios Pacių giminės grįžo į savo miestą kupinas senų kaip pasaulis tikslų.

33 skyrius

Rinaldas Pacis norėjo visą laiką nenuleisti akių nuo savo grobio Kaponių rūmuose, bet negalėjo to daryti.

Dar svaiginamas pamatytų pinigų vaizdo jis skubiai apsirengė vakariniais drabužiais ir išlėkė susitikti su žmona seniai suplanuotame Florencijos kamerinio orkestro koncerte.

Pikolominio teatras – devynioliktajame amžiuje statyta sumažinta Venecijos garsiojo *La Fenice* teatro kopija – panašus į barokinę auksu ir aksomu dekoruotą brangakmenių dėžutę, su iš aerodinamikos dėsnių besišaipančiais cherubinais ant nuostabių skliautų.

Laimė, kad teatras gražus, nes atlikėjams neretai prisireikia visokeriopos paramos.

Neteisinga, tačiau neišvengiama, kad muzika Florencijoje vertinama pagal nepasiekiamai aukštus meno miesto standartus. Florencijiečiai myli ir išmano muziką, Italijai tai būdinga, tačiau kartais trūksta gerų muzikantų.

Pacis įsmuko į kėdę greta žmonos per aplodismentus po uvertiūros.

Ji atkišo jam kvepiantį skruostą. Jis pajuto, kaip žvelgiant į gilią, šiltą, krūtų kvapą skleidžiančią iškirptę, ima daužytis širdis. Rankose ji laikė partitūrą jo dovanotame prabangiame *Gucci* aplanke.

– Su nauju violončelininku jie griežia visu šimtu procentų geriau, – sušnibždėjo Paciui į ausį.

Gerasis violončelininkas pakeitė niekam tikusį Soljato pusbrolį, keistai dingusį prieš keletą savaičių.

Daktaras Hanibalas Lekteris pažvelgė žemyn iš ložės viršuje, kurioje sėdėjo vienas. Su nepriekaištingai baltu kaklaraiščiu, o veidas ir

marškinių krūtinė tarsi sklandė auksuotais barokiniais raižiniais aprėmintos ložės tamsoje.

Pacis jį pastebėjo, kai po pirmos dalies trumpam įsižiebė šviesos, akimirką prieš Paciui nusukant žvilgsnį daktaro galva pasisuko tarytum pelėdos, ir jų akys susitiko. Pacis nevalingai suspaudė žmonos ranką, bet taip stipriai, kad ji atsisuko į jį. Nuo tos akimirkos Pacis nenuleido akių nuo scenos, padėjęs ranką tarp žmonos delnų, plaštaka jausdamas jos šlaunies šilumą.

Per pertrauką, kai Pacis grįžo nuo baro paduoti jai gėrimo, greta jos stovėjo daktaras Lekteris.

– Daktare Felai, labas vakaras, – tarė Pacis.

– Labas vakaras, *commendatore,* – atsakė daktaras. Jis laukė kiek palenkęs galvą, kol Paciui neliko nieko kito, tik supažindinti jį su žmona.

– Laura, norėčiau tau pristatyti daktarą Felą. Daktare, čia ponia Paci, mano žmona.

Poniai Paci, pratusiai prie liaupsių savo grožiui, išgirsti žodžiai pasirodė keistai žavingi. Jos vyro nuomonė buvo kitokia.

– *Commendatore,* dėkoju už tokią privilegiją, – tarė daktaras.

Lenkdamasis prie ponios Paci rankos jis akimirką kyštelėjo raudoną smailą liežuvio galą, lūpos prie jos odos atsidūrė arčiau negu įprasta Florencijoje, taip arti, kad ji pajuto jo alsavimą.

Jo žvilgsnis įsmigo į jos veidą dar prieš pakylant glotniai galvai.

– Ponia Paci, atrodo, jums labai patinka Skarlatis.

– Taip, tikrai.

– Buvo malonu žiūrėti, kaip sekate partitūrą. Dabar retai kas taip daro. Tikiuosi, šitai gali jus sudominti.

Jis paėmė po ranka laikomą aplanką. Jame buvo rankraštinė senovinė partitūra, ant pergamento.

– Ji iš Romos Kapranikos teatro, tūkstantis šeši šimtai aštuoniasdešimt aštuntų metų, tų pačių, kaip ir šis kūrinys.

– *Meraviglioso!** Rinaldai, tik pažiūrėk!

– Pirmojoje dalyje leidau sau pažymėti kai kuriuos skirtumus nuo dabartinės partitūros, – tarė daktaras Lekteris. – Galbūt jums bus

* Nuostabu! *(It.)*

smagu sekti antrą dalį. Prašau, imkite. Vėliau bet kada galėsiu ją atgauti per poną Pacį – tiesa, *commendatore*?

Klausydamas Pacio atsakymo daktaras įdėmiai žvelgė jam į akis.

– Jei tik tau, Laura, tai patinka, – tarė Pacis. Minties blyksnis. – Daktare, jūs kalbėsite *Studiolo* susirinkime?

– Taip, penktadienį vakare. Soljatas nekantrauja pamatyti, kaip mane sutaršys.

– Tuo metu senamiestyje turėsiu reikalų, – tarė Pacis. – Tada grąžinsiu jums partitūrą. Žinai, Laura, daktarui Felui teks ginti savo duonos kąsnį prieš *Studiolo* slibinus.

– Daktare, neabejoju, kad jums tai puikiai pavyks, – tarė Laura, perverdama jį savo didžiulių pilkų akių žvilgsniu, tik per plauką neperžengiančiu padorumo ribų.

Daktaras Lekteris nusišypsojo, parodydamas baltus smulkius dantis.

– Madam, jei aš gaminčiau *Fleur du Ciel*, padovanočiau jums *Cape Diamond*. Iki penktadienio vakaro, *commendatore*.

Pacis įsitikino, kad daktaras Lekteris grįžo į savo ložę, ir daugiau nė nepažvelgė į jį, tik vėliau prie teatro jie atsisveikindami iš tolo pamojo vienas kitam.

– Gimtadieniui padovanojau tau *Fleur du Ciel*, – tarė Pacis.

– Taip, Rinaldai, ir aš laiminga, – atsakė ponia Paci. – Tavo puikus skonis.

34 skyrius

Impruneta – senovinis Toskanos miestelis, kuriame buvo pagamintos Katedros čerpės. Iš ant kalvos stovinčių namų naktį matyti kapinės, nes prie kapų visada dega žiburiai. Šviesos nedaug, tačiau pakanka, kad lankytojai rastų kelią tarp paminklų, nors užrašams ant paminklų perskaityti reikia žibintuvėlio.

Rinaldas Pacis atvyko be penkių minučių devintą nešinas nedidele puokšte, kurią ruošėsi padėti ant bet kurio kapo. Jis lėtai žingsniavo skalda barstytu taku.

Jautė Karlą esant kažkur netoliese, bet jo nematė.

Karlo balsas atsklido iš už koplyčios, aukštesnės už žmogų.

– Ar šitame mieste yra gerų gėlių pardavėjų?

Jam kalbant buvo girdėti Sardinijos tartis. Gerai, gal tas vyras žino, ką daro.

– Visi gėlių pardavėjai – vagys, – atsakė Pacis.

Karlas mikliai išniro iš už marmurinio statinio, neiškišdamas galvos.

Paciui jis pasirodė grubus, žemas, apvalainas, galingas, su judriomis galūnėmis. Vilkėjo odine liemene, už skrybėlės juostos kyšojo šerno šeriai. Pacis spėjo, kad jo rankos šešiais ar septyniais centimetrais ilgesnės, o aukštesnis – visais dešimčia. Bet sverti jie turėtų vienodai. Karlas buvo be vieno nykščio. Pacis žinojo, kad per penkias minutes surastų kvestūroje jo bylą. Abu vyrus iš apačios apšvietė kapų žiburiai.

– Jo namuose puiki signalizacija, – tarė Pacis.

– Mačiau. Turėsi man jį parodyti.

– Rytoj vakare jis kalbės viename susirinkime. Penktadienį. Spėsi?

– Pažiūrėsim. – Karlas norėjo paerzinti policininką, parodyti savo galią. – Eisi su juo, ar bijai? Privalai daryti tai, už ką tau moka. Parodysi jį.

– Galvok, ką kalbi. Padarysiu, už ką man moka, tu – irgi. Arba sensi Volteros kalėjime kaip krušamas berniukas.

Vykdydamas užduotį Karlas buvo nejautrus nei įžeidinėjimams, nei meldimams pasigailėti. Suprato neįvertinęs policininko. Skėstelėjo rankomis.

– Sakyk, ką turėčiau žinoti.

Karlas atsistojo greta Pacio, tarsi jie kartu gedėtų prie šeimos kapo. Laikydamasi už rankų taku praėjo porelė. Karlas nusiėmė skrybėlę. Abu vyrai stovėjo nuleidę galvas. Pacis padėjo puokštę prie mauzoliejaus durų. Šilta Karlo skrybėlė dvokė lyg nekastruoto kuilio mėsos dešra.

Pacis net pasuko galvą, kad nejaustų smarvės.

– Jis mikliai darbuojasi peiliu. Pjauna žemai.

– Turi pistoletą?

– Nežinau. Kiek teko girdėti, dar niekada juo nesinaudojo.

– Nenoriu traukti jo iš mašinos. Noriu susitikti gatvėje, kur mažai žmonių.

– Kaip jį sulaikysi?

– Mano reikalas.

Karlas įsikišo į burną kuilio iltį ir ėmė čiulpti, kartais iškišdamas tarp lūpų.

– Ir mano, – atkirto Pacis. – Kaip tai padarysi?

– Pritrenksiu, surišiu, gal suleisiu vaistų. Reikės greit patikrinti jo dantis, ar kartais neturi pasislėpęs nuodų.

– Jis skaitys paskaitą. Septintą Senuosiuose rūmuose. Jei tą penktadienio vakarą jis dirbs Šventojo Kryžiaus bažnyčios Kaponių koplyčioje, iš ten pėsčiomis eis į Senuosius rūmus. Pažįsti Florenciją?

– Puikiai. Gali parūpinti man leidimą įvažiuoti į senamiestį?

– Taip.

– Negriebsiu jo išeinančio iš bažnyčios, – tarė Karlas.

– Verčiau tegul jis nueina į susitikimą. Paskui porą savaičių niekas jo nepasiges. Po susirinkimo galėsiu palydėti jį į Kaponių rūmus...

– Nenoriu to daryti jo paties namuose. Tai – jo teritorija. Jis ją pažįsta, o aš – ne. Jis bus atsargus, prie durų būtinai apsidairys. Man jo reikia gatvėje.

– Paklausyk... mes išeisime pro pagrindines Senųjų rūmų duris, nes tos, kurios iš Leoni gatvės pusės, bus uždarytos. Eisime Veri gatve, upę pereisime Malonės tiltu. Prieš Bardinio muziejų, kitoje gatvės pusėje, auga medžiai, užstojantys žibintų šviesą. Tuo metu, kai mokykla uždaryta, ten ramu.

– Gerai, tebus prieš Bardinio muziejų, bet jei pasitaikys proga, galiu užpulti ir anksčiau, arčiau rūmų, arba dieną, jei jis ką nors suuostų ir bandytų bėgti. Mes galime važiuoti greitosios pagalbos automobiliu. Būk greta, kol jam trenksiu, o paskui kuo greičiau pasišalink.

– Noriu, kad jis dingtų iš Toskanos anksčiau, negu jam kas nors atsitiks.

– Patikėk, jis dings nuo šios žemės *kojomis į priekį*, – tarė Karlas, pats juokdamasis iš savo sąmojo. Tarp šypsančių lūpų kyšojo kuilio iltis.

35 skyrius

Penktadienio rytas. Kambarėlis Kaponių rūmų palėpėje. Trys baltai dažytos sienos tuščios. Ant ketvirtosios kabo didelis Čimabuės mokykloje tapytas Dievo motinos paveikslas, milžiniškas tokiame mažame kambaryje. Madonos galva palenkta į kampą su parašu, panaši į smalsų paukštį, migdolinės akys stebi mažą po paveikslu miegančio žmogaus figūrą.

Daktaras Hanibalas Lekteris, kalėjimų ir beprotnamių gultų veteranas, ramiai guli siauroje lovoje ant krūtinės sukryžiavęs rankas.

Atsimerkia ir staiga pasijunta visiškai budrus, bet sapnas apie seserį Mišą, seniai nužudytą ir suvirškintą, braunasi į jo nubudusį protą: pavojus tada, pavojus dabar.

Suvokimas, kad gresia pavojus, jaudina jį ne daugiau negu kišenvagio nužudymas.

Pasirengęs sutikti išaušusią dieną – su tamsia šilkine eilute, nepriekaištingai išpuoselėtas, lieknas – jis išjungia sekiklį šoninių laiptų viršuje ir nusileidžia į rūmų sales.

Dabar gali laisvai judėti po erdvią daugybės salių tylą, svaigdamas nuo laisvės po ilgų metų kalėjimo rūsio vienutėje.

Ištapytos Šventojo Kryžiaus bažnyčios ar Senųjų rūmų sienos pritvinkusios minčių, o Kaponių rūmų bibliotekos orą savo buvimu virpina daktaras Lekteris, dirbantis prie lentynų su rankraščiais. Jis renkasi į tūtas susuktus rankraščius, nupučia nuo jų dulkes, dalelės sukasi įspindusiame saulės pluošte, tarsi mirusieji, jau virtę dulkėmis, būtų atskubėję papasakoti savo ir jo likimų. Jis dirba profesionaliai, neskubėdamas, deda į aplanką daiktus, renkasi knygas ir vaizdinę medžiagą savo paskaitai šį vakarą Mažojoje studijoje. Tiek daug norėtų papasakoti.

Daktaras Lekteris atidaro savo nešiojamąjį kompiuterį ir per Milano universiteto kriminologijos fakultetą susijungia su FTB tinklapiu internete, adresu www.fbi.gov, kaip ir bet kuris pilietis. Sužino, kad dar nepaskirtas teismo pakomitečio posėdis, kuriame turi būti įvertinta nepavykusi Klarisės Starling operacija prieš narkotikų prekeivius. Jis nežino ryšio kodų su savo asmenine byla FTB archyvuose.

Labiausiai ieškomų nusikaltėlių puslapyje į jį žvelgia jo paties buvęs veidas – tarp teroristo ir padegėjo.

Iš rankraščių krūvos daktaras Lekteris ištraukia spalvotą bulvarinį laikraštį ir žiūri į Klarisės Starling nuotrauką pirmame puslapyje. Paliečia jos veidą pirštais. Rankoje žybteli ašmenys tarsi šeštasis pirštas. *Harpy* firmos peilis dantytais ašmenimis – nago formos. Jis pjauna *National Tattler* laikraštį taip pat lengvai kaip čigono šlaunies arteriją... Ašmenys susmigo į čigono kūną ir ištrūko iš jo taip greit, kad daktarui Lekteriui net nereikėjo jų valyti.

Daktaras Lekteris išpjauna Klarisės Starling nuotrauką ir priklijuoja ją prie švaraus pergamento.

Paima plunksną ir lengvais štrichais pripiešia ant pergamento sparnuotos liūtės kūną su Starling veidu. Po juo aiškiai, kaligrafiškai užrašo: *„Klarise, ar kada pagalvojai, kodėl filistiečiai tavęs nesupranta? Todėl, kad tu esi atsakymas į Samsono mįslę: tu esi medus liūto kūne"*.

Už penkiolikos kilometrų, kitapus aukštos akmeninės Imprunetą juosiančios sienos, toliau nuo smalsių akių stovėjo furgonas. Jame Karlas Deogracijas tikrino savo įnagius, o jo brolis Matėjas kartu su dviem kitais sardais, Pjeru ir Tomazu Falčionėmis, ant minkštos žolės treniravosi dziudo metimus. Abu Falčionės buvo greiti ir galingi: Pjeras kažkada žaidė Kaljario profesionalioje futbolo komandoje. Tomazas kadaise rengėsi tapti kunigu ir gana gerai kalbėjo angliškai. Kartais melsdavosi kartu su savo aukomis.

Baltas *Fiat* furgonas su Romos numeriais buvo išsinuomotas visiškai legaliai. Paruošti klijuoti ant šonų užrašai *Ospedale della misericordia**. Sienos ir grindys išklotos minkšta guma, jei sulaikytasis siaučiaus furgono viduje.

Karlas planavo įvykdyti savo projektą tiksliai taip, kaip to norėjo Meisonas, bet jei planas nepavyktų, daktarą Lekterį tektų nužudyti Italijoje ir atsisakyti filmavimo Sardinijoje, ne viskas būtų prarasta. Karlas žinojo, kad nudurti daktarą Lekterį ir nupjauti jam galvą bei rankas neprireiktų nė minutės.

* Gailestingumo ligoninė *(it.)*.

Jei tiek laiko jis neturėtų, galėtų nupjauti bent penį ir pirštą, kurie kartu su DNR testu būtų pakankamas įrodymas. Sandariuose plastikiniuose maišeliuose dėžėse su ledu jie pasiektų Meisoną greičiau nei per parą, ir Karlas galėtų tikėtis žadėtojo atlyginimo, ne tik gauto avanso.

Už sėdynių tvarkingai gulėjo nedidelis grandininis pjūklas, metalinės žirklės ilgomis rankenomis, chirurginis pjūkliukas, aštrūs peiliai, plastikiniai užsegami maišeliai, *Black & Dacker* firmos įtaisas daktaro Lekterio rankoms sukaustyti ir DHL dėžė su apmokėtomis siuntimo išlaidomis: daktaro galva įvertinta šešiais kilogramais, o kiekviena ranka – po kilogramą.

Jei Karlui pavyktų nufilmuoti tą priverstinį nužudymą, jis neabejojo, kad Meisonas, jau išmetęs milijoną dolerių už Lekterio galvą ir rankas, norėdamas pamatyti daktaro skerdimą, nepagailėtų primokėti papildomai. Todėl Karlas pasirūpino gera vaizdo kamera, prožektoriais bei trikoju, ir išmokė Matėją ja dirbti.

Pagrobimo įnagiams skirta ne mažiau dėmesio. Pjeras ir Tomazas mokėjo elgtis su tinklu, sulankstytu taip kruopščiai, kaip lankstomas parašiutas. Karlas turėjo adatą ir šautuvą jai iššauti, užtaisytą gyvūnams skirtais migdomaisiais (acepromazinu), kurie per kelias sekundes užmigdytų daktaro Lekterio svorio gyvūną. Karlas sakė Rinaldui Paciui, kad pirmiausia jis bandys apkvaitinti daktarą smūgiu, bet jei pasitaikytų proga iššauti vaistus į daktaro Lekterio sėdmenis arba koją, smogti nereikėtų.

Grobikai su savo auka išbūtų Italijoje tik apie keturiasdešimt minučių – tiek, kiek reikia nuvažiuoti iki Pizos oro uosto, kur jų lauktų greitosios pagalbos lėktuvas. Florencijos oro uostas buvo arčiau, bet judėjimas jame mažesnis ir privatus skrydis labiau pastebimas.

Mažiau nei per pusantros valandos jie jau būtų Sardinijoje, kur išalkęs nekantrauja daktaro sutikimo komitetas.

Karlas viską gerai apmąstė sveiku, bet piktavaliu protu. Meisonas ne kvailys. Atlyginimas apskaičiuotas taip, kad Rinaldui Paciui nieko neatsitiktų: Karlui tektų brangiai sumokėti, jei nužudytų Pacį ir bandytų pasiimti visus pinigus. Meisonui nereikėjo rūpesčių dėl policininko mirties. Verčiau daryti taip, kaip nori Meisonas. Tačiau Kar-

lui suspausdavo širdį vien pagalvojus, kiek galėjo uždirbti keliais pjūklo judesiais, jei pats būtų radęs daktarą Lekterį.

Išbandė savo grandininį pjūklą. Jis užsivedė vos timptelėjus.

Karlas trumpai pasitarė su savo bendrais ir, sėdęs ant nedidelio motorolerio, pasuko į miestą, ginkluotas tik peiliu ir šautuvu su adata.

Daktaras Hanibalas Lekteris iš triukšmingos gatvės įžengė į *Santa Maria Novella* vaistinę, visame pasaulyje maloniausiai kvepiančią vietą. Kelias minutes stovėjo užvertęs galvą, užsimerkęs, mėgaudamasis muilo, losjonų, kremų ir jų sudedamųjų dalių aromatais. Durininkas jau buvo prie jo pripratęs, o paprastai didybės kupini tarnautojai jautė jam pagarbą. Per visus Florencijoje praleistus mėnesius maloniojo daktaro Felo pirkiniai neviršijo šimto tūkstančių lirų, bet kvapus bei esencijas jis rinkosi ir derino stebindamas ir džiugindamas kvapų pirklius, kurių gyvenime nosis yra svarbiausia.

Nenorėdamas prarasti šio malonumo daktaras Lekteris negadino savo nosies jokiomis plastinėmis operacijomis, išskyrus išorines kolageno injekcijas. Ore tvyrantys kvapai jam buvo tokie pat aiškūs ir ryškūs kaip spalvos – galėjo juos lieti tarsi akvarelę. Čia niekas nepriminė kalėjimo. Oras čia buvo muzika. Čia liejosi blyškių ekstrakcijos laukiančių smilkalų ir geltonų bergamočių aliejaus lašų, sandalmedžio, cinamono ir mimozų koncertas tikrosios ambros, muskuso ir bebrų taukų skambesio fone.

Daktaras Lekteris kartais įsivaizduodavo galįs uosti delnais, rankomis, skruostais, aromatas tarsi apgaubdavo jį. Lyg galėtų jausti veidu ir širdimi.

Matyt, anatomija lemia, kad uoslė sužadina atmintį labiau už bet kurį kitą jutimą.

Stovint čia, po išsklaidyta didžiųjų *art deco* šviestuvų šviesa, ir alsuojant daktaro Lekterio galvoje sukosi prisiminimų blyksniai. Čia nejauti kalėjimo. Išskyrus... kas tai? Klarisė Starling, kodėl? Tai ne kvepalai *Air du Temps*, padvelkę tąkart beprotnamyje, kai prie jo vienutės grotų ji atidarė savo rankinuką. Tai buvo kas kita. Vaistinėje tokių kvepalų nepardavinėja. Ir ne losjonas, kuriuo valoma oda. A, štai. *Sapone di mandorle*. Garsusis vaistinės migdolinis muilas. Iš kur

jis žino tą kvapą? Memfis: kai ji sustojo prie jo kameros ir jis trumpam prisilietė prie jos piršto. Netrukus prieš pabėgant. Taigi Starling. Švara ir geras audinys. Saulėje išdžiovinta ir išlyginta medvilnė. Taigi Klarisė Starling. Žavi, įsimintina. Varginamai sąžininga, su absurdiškais principais. Su įgimtu sąmoju ir išmintimi. Mhmmm.

Kita vertus, blogi prisiminimai daktarui Lekteriui siejosi su prastais kvapais, o čia, vaistinėje, jis buvo toliausiai nuo tamsių dvokiančių savo atminties rūmų rūsių.

Priešingai nei visuomet, tą niūrų penktadienį daktaras Lekteris nusipirko daug muilų, losjonų ir vonios aliejų. Kelis pasiėmė, o kitus paprašė išsiųsti, užrašydamas adresą aiškia kaligrafiška rašysena.

– Ar ponas norėtų pridėti raštelį? – paklausė tarnautojas.

– Kodėl ne? – atsakė daktaras Lekteris ir įdėjo į dėžę sulankstytą piešinį.

Santa Maria Novella vaistinė yra greta vienuolyno Skalos gatvėje. Karlas, būdamas giliai dievobaimingas, prieš stodamasis po Šventosios Mergelės paveikslu šalia durų, nusiėmė kepurę. Jis pastebėjo, kad oro gūsis nuo vidinių vaistinės durų praverdavo laukujes duris kelias akimirkas prieš kam nors išeinant. Kaskart pirkėjui išeinant jis turėjo laiko pasislėpti ir vėl išlįsti iš slėptuvės.

Todėl, kai grakščiu lagaminėliu nešinas pasirodė daktaras Lekteris, Karlas saugiai stovėjo už atvirukų pardavėjo prekystalio. Daktaras patraukė savo keliu. Praeidamas pro Švenčiausios Mergelės atvaizdą jis pakėlė galvą, o kai pažvelgė į jį, jo šnervės net išsipūtė uosdamos orą.

Karlas pamanė, kad tai gali būti dievobaimingumo išraiška. Svarstė, ar daktaras Lekteris tikintis, kaip daugelis bepročių. Gal jam pagaliau pavyks priversti daktarą burnoti prieš Dievą... Meisonui tai patiktų. Aišku, pirma pavarius šalin pamaldųjį Tomazą.

Vėlyvą popietę Rinaldas Pacis parašė laišką savo žmonai, kartu su sonetu, kurį sukūrė tik pradėjęs ją merginti, tačiau drovėjosi padovanoti. Jis surašė kodus, kurie atvertų seifą su pinigais Šveicarijos banke, ir pridėjo laišką Meisonui, jei šis pabandytų nesilaikyti sutarties. Paslėpė laišką taip, kad ji galėtų rasti tik tvarkydama jo daiktus.

Šeštą valandą prie Brandinio muziejaus nuvažiavo skuteriu, prirakino jį prie geležinės tvoros, prie kurios vėluojantys mokiniai rakina savo dviračius. Pamatė netoli muziejaus stovintį baltą greitosios pagalbos furgoną ir pagalvojo, gal jis Karlo. Jame sėdėjo dviese. Pasisukęs nugara pajuto įsmeigtus jų žvilgsnius.

Turėjo daugybę laiko. Gatvės žibintai jau švietė, ir jis lėtai per slėpiningus prie muziejaus augančių medžių šešėlius nužingsniavo prie upės. Eidamas per Malonės tiltą stabtelėjo pasižiūrėti į lėtą Arno tėkmę ir pamąstyti, kol dar turi laiko. Naktis bus tamsi. Gerai. Žemi debesys virš Florencijos plaukė į Rytus, kone liesdami grėsmingą Senųjų rūmų smailę, o kylantis vėjas suko dulkes ir sausas balandžių išmatas aikštėje prieš Šventojo Kryžiaus bažnyčią, kuria dabar žingsniavo Pacis. Jo kišenes svėrė pistoletas *Beretta 380*, plokščia odinė lazda ir peilis, skirtas daktarui Lekteriui persmeigti tuo atveju, jei tektų iškart jį nužudyti.

Šeštą valandą vakaro Šventojo Kryžiaus bažnyčia jau buvo uždaryta, bet zakristijonas įleido Pacį pro šonines dureles greta didžiųjų bažnyčios durų. Jis nenorėjo klausti, ar „daktaras Felas" dirba, todėl atsargiai nuėjo įsitikinti pats. Žvakės prie altorių skleidė užtektinai šviesos. Žingsniavo per didžiąją navą, kol pagaliau pamatė dešinę transepto atšaką. Pro votyvų žvakeles buvo sunku įžiūrėti, ar Kaponių koplyčioje yra daktaras Felas. Jis tyliai sėlino dešiniuoju transeptu. Žiūrinėjo. Ant koplyčios sienos krito šešėlis. Akimirką Paciui užgniaužė kvapą. Palinkęs virš žibinto ant grindų daktaras Lekteris anglimi trynė užrašų kopijas. Akimirką atsistojo lyg apuokas spoksodamas į tamsą, sukiodamas galvą, žibinto apšviestas iš apačios nejudrus kūnas metė milžinišką šešėlį. Kai vėl palinko prie darbo, šešėlis ant koplyčios sienos susitraukė.

Pacis pajuto nugara srūvant prakaitą, tačiau jo veidas liko šaltas kaip ledas.

Iki susitikimo Senuosiuose rūmuose dar visa valanda, o Pacis nenorėjo vėluoti į paskaitą.

Pacių šeimai Bruneleskio suprojektuota atšiauraus grožio koplyčia – vienas didingiausių renesanso architektūros pavyzdžių. Čia darniai susijungia kvadratas ir apskritimas. Ji stovi atskirai nuo Šventojo Kryžiaus šventovės, o patekti į ją galima tik per kluatrą.

Pacis meldėsi Pacių šeimos koplyčioje, klūpodamas ant akmeninių grindų, iš freskos viršuje stebimas tokio panašaus į jį Dela Robijaus atvaizdo. Jautė, kaip jo maldas sutinka skliautais besisukantis apaštalų ratas, ir svarstė, gal joms pavyko ištrūkti į tamsų kluatrą, o iš ten pakilti stačiai į dangų pas Viešpatį.

Stengėsi galvoti apie tuos gerus dalykus, kuriuos galės padaryti gavęs pinigus mainais už daktarą Lekterį. Regėjo save su žmona dalinančius monetas gatvės vaikams ir medicinos įrangą, kurią padovanos ligoninei. Regėjo Galilėjos bangas, kurios jam priminė Čespyko vandenis. Regėjo laibą žmonos ranką ant savo varpos, spaudžiančios ją, kad pritvinktų.

Apsidairė ir nieko aplink nepamatęs garsiai tarė Dievui:

– Ačiū, Viešpatie, kad leidai man pašalinti tą siaubūną, tą pabaisų pabaisą nuo tavosios Žemės veido. Dėkoju Tau visų sielų, kurias mes išgelbėsim nuo kančių, vardu.

Neaišku, ar kreipinys „mes" buvo tik *pluralis maiestatis*, ar nuoroda į Pacio ir Dievo bendradarbiavimą: atsakymas į šį klausimą gali būti nevienareikšmis.

Priešiškai nusiteikusi Pacio pusė tvirtino, kad jis ir daktaras Lekteris žudė kartu, kad Kvėša buvo jų abiejų auka, nes Pacis nepadarė nieko, kad išgelbėtų jį, ir pajuto palengvėjimą, kai mirtis užspaudė jo lūpas.

Maldoje visada rasi paguodą, galvojo Pacis eidamas iš koplyčios. Žingsniuodamas per tamsų kluatrą aiškiai jautė, kad eina ne vienas.

Karlas, laukęs po stogeliu prie Pikolominių rūmų durų, prisigretino prie Pacio. Jie kalbėjosi mažai.

Kartu apsuko Senuosius rūmus ir įsitikino, kad durys į Liūtų gatvę užrakintos, o langai virš jų – uždarytomis langinėmis.

Vienintelės atidarytos buvo pagrindinės Senųjų rūmų durys.

– Mes išeisime pro jas ir pasuksime Neri gatvės link, – aiškino Pacis.

– Mudu su broliu lauksime toje aikštės pusėje, kurioje yra Lancių lodžija. Eisime gerokai nuo jūsų atsilikdami. Kiti jau laukia prie Brandinio muziejaus.

– Mačiau juos.

– Jie irgi tave matė, – tarė Karlas.

– Ar adatinis pistoletas labai triukšmingas?

– Ne, tylesnis už tikrą ginklą, bet šūvį išgirsi, o jis iškart parkris.

Karlas neperspėjo Pacio, kad Pjeras šaus iš šešėlio prieš muziejų, kol Pacis su daktaru Lekteriu dar bus apšviestoje gatvės dalyje. Nenorėjo, kad Pacis pasitrauktų nuo daktaro ir sukeltų jo įtarimą.

– Privalai pranešti Meisonui, kad jį turi. Šį vakarą, – liepė Pacis.

– Nesijaudink. Tas šiknius vakare maldaus Meisoną jo pasigailėti, – atsakė Karlas, šnairuodamas į Pacį, tikėdamasis pamatyti jį sutrikusį. – Pirma jis maldaus Meisoną pasigailėti, o paskui šauksis mirties.

36 skyrius

Atėjo vakaras, iš Senųjų rūmų buvo išprašyti paskutiniai turistai. Eidami per aikštę daugelis iš jų tarytum jautė slegiantį viduramžių pilies šešėlį ir negalėjo neatsigręžti, dar kartą žvilgtelėti aukštyn, į jų dantytus parapetus.

Įsižiebė prožektoriai, nušviesdami stačias mūro sienas, paryškindami šešėlius po aukštais dantytais bokštais. Vos tik kregždutės sulindo į lizdus, pasirodė pirmieji šikšnosparniai, kurių naktinei medžioklei labiau negu šaižus restauratorių elektrinių įrankių triukšmas trukdė prožektorių šviesa.

Rūmuose dar gerą valandą tęsėsi nepabaigiami restauracijos ir remonto darbai. Jie liovėsi tik Lelijų salėje, kurioje daktaras Lekteris kalbėjosi su darbų vykdytoju.

Pastarajam, įpratusiam prie Dailės komiteto šykštumo ir irzlių reikalavimų, daktaras Lekteris atrodė ir malonus ir nepaprastai dosnus.

Po kelių minučių darbininkai susidėjo savo įrankius, patraukė iš kelio galingas grindų šlifavimo mašinas ir kompresorius, sustatė juos pasieniais, susuko virves ir laidus. Greit išrikiavo sulankstomas kėdes – jų reikėjo tik dvylikos – Mažosios studijos susitikimui ir atidarė langus, kad išvėdintų dažų, lako, auksavimo medžiagų kvapus.

Daktaras primygtinai reikalavo katedros. Ją rado gretimoje salėje, kuri kadaise buvo Nikolo Makiavelio darbo kabinetas, ir atvežė aukštais rankiniais karučiais kartu su rūmams priklausančiu projektoriumi.

Nedidelis projektoriaus ekranas netiko daktarui Lekteriui, todėl liepė jį išvežti. Pabandė suprojektuoti natūralaus dydžio vaizdus ant drobės, pakabintos ant šviežiai dažytos sienos. Geriau pritvirtinęs ją laikančius žiedus ir išlyginęs raukšles nutarė, kad toks ekranas jam puikiai tinka.

Storose ant katedros sukrautose knygose pasižymėjo reikiamas vietas ir atsistojo prie lango, nugara į salę. Mažosios studijos nariai rinkosi apsirengę tamsiomis eilutėmis. Savo nebylų mokslinį skepticizmą jie išreiškė pusračiu išdėliotas kėdes perstatydami prisiekusiųjų suolo forma.

Žiūrėdamas pro aukštą langą daktaras Lekteris matė vakaruose juoduojančią Katedrą ir Džoto varpinę, bet negalėjo įžiūrėti žemiau stovinčios Dantės apdainuotos baptisterijos. Į viršų nukreiptos prožektorių šviesos trukdė stebėti tamsią aikštę, kurioje jo laukė žudikai.

Kai garsiausi pasaulyje viduramžių ir renesanso epochų tyrinėtojai įsitaisė kėdėse, daktaras Lekteris mintyse susidėliojo paskaitą, kurią ruošėsi skaityti. Užtruko ne ilgiau kaip tris minutes. Tema – Dantės „Pragaras“ ir Judas Iskarijotas.

Tenkindamas Mažosios studijos narių domėjimąsi priešrenesansiniu laikotarpiu, daktaras Lekteris pradėjo nuo Pjero dela Vinjos, Sicilijos karalystės logoteto, kurio šykštumas pelnė jam vietą Dantės „Pragare“. Pirmą pusvalandį daktaras žavėjo juos tikromis viduramžių intrigomis, lėmusiomis dela Vinjos nuopuolį.

– Dela Vinja pateko į nemalonę ir buvo apakintas, nes per savo šykšumą prarado imperatoriaus pasitikėjimą, – kalbėjo daktaras Lekteris, pereidamas prie pagrindinės paskaitos temos. – Dantės piligrimas rado jį septintajame pragaro rate, skirtame savižudžiams. Kaip ir Judas Iskarijotas, jis buvo pakartas.

– Judas, Pjeras dela Vinja ir Akitofelis, garbėtroška Absalomo patarėjas Dantei siejosi su šykštumu ir mirtimi kartuvėse. Šykštumas ir

kartuvės antikiniame ir viduramžių gyvenime buvo glaudžiai susijusios; šv. Jeronimas rašo, kad pati Judo pavardė – Iskarijotas, reiškia „pinigus" arba „kainą", tačiau tėvas Origenas teigia, kad Iskarijotas kilęs iš hebrajiško žodžio „smaugti" ir jo vardas reiškia „Judas pasmaugtasis".

Daktaras Lekteris pakėlė akis nuo katedros ir pro akinių viršų pažvelgė į duris.

– O, *commendatore* Paci, sveiki atvykę. Kadangi esate arčiausiai durų, ar nebūtumėt toks malonus išjungti šviesą? *Commendatore,* jums turėtų būti įdomu, nes Dantės „Pragare" yra net du Paciai...

Mažosios studijos profesoriai sausai pakikeno.

– Ten yra Kamičione de'Pacis, nužudęs vieną savo giminaitį, laukiantis antrojo Pacio – nesijaudinkite, ne jūsų – Karlino, kuris nupuls dar žemiau į pragarą, nes išduos Baltuosius Gvelfus, kuriems priklausė ir pats Dantė.

Pro atvirą langą įskriejęs šikšnosparnis apsuko kelis ratus apie profesorių galvas. Toskanoje tai įprasta, niekas į jį nekreipė dėmesio.

Daktaras Lekteris tęsė paskaitą.

– Taigi nuo senų senovės šykštumas susijęs su kartuvėmis – vaizdas, pasikartojantis meno kūriniuose.

Daktaras Lekteris paspaudė rankoje laikomą jungtuką, projektorius įsijungė, o ant sieną dengiančios drobės pasirodė paveikslas. Jam kalbant, vaizdai keitė vienas kitą:

– Matote seniausią žinomą Nukryžiuotojo atvaizdą, išraižytą ant dramblio kaulo dėžutės iš Galijos, ketvirtame amžiuje prieš Kristų. Čia pavaizduota ir Judo mirtis – pakorimas, jo veidas atsuktas į šaką, ant kurios kabo. Taip pat ir ant relikvijoriaus iš Milano, pagaminto maždaug ketvirtame šimtmetyje po Kristaus, ir dramblio kaulo diptike, devintame amžiuje, Judas karo žvelgdamas aukštyn.

Mažasis šikšnosparnis plasnojo prieš ekraną, gaudydamas vabzdžius.

– Šioje Benevento katedros durų plokštelėje matome Judą su išvirtusiais viduriais, kokį šv. Lukas aprašė Apaštalų darbuose. O štai čia jis kabo apsėstas harpijų, virš jo danguje Mėnulis – Kaino veidas. Šiame paveiksle jį pavaizdavo jūsų Džotas, ir vėl su išvirtusiais viduriais.

– Ir pagaliau penkioliktojo amžiaus „Pragaro" leidime matome Pjero dela Vinjos kūną, kabantį ant kraujuojančio medžio. Nekartosiu akivaizdžios paralelės su Judu Iskarijotu.

– Tačiau Dantei nereikėjo jokių iliustracijų – Dantės Aligjerio genijus privertė puolusį pragaran Pjerą dela Vinją švokšti ir šnypšti, tarsi jis vis dar kabėtų kilpoje. Paklausykite jo pasakojimo, kur jis kartu su kitais pasmerktaisiais velka savo negyvą kūną pakabinti ant erškėčio šakos:

Surge in vermena ed in pianta silvestra:
l'Arpie, pascendo poi delle sue foglie,
*fanno dolore, ed al dolor fenestra.**

Paprastai blyškų daktaro Lekterio veidą užliejo raudonis, stengiantis auditorijai perteikti gargiamus, trūkčiojamus mirštančio Pjero dela Vinjos žodžius, o drobėje, spustelėjus nuotolinio valdymo mygtuką, dela Vinjos atvaizdą pakeitė Judo su išvirtusiais viduriais paveikslas.

Come l'altre verrem per nostre spoglie,
ma non però ch'alcuna sen rivesta;
ché non é giusto aver ciò ch'om si toglie.
Qui le trascineremo, e per la mesta
selva saranno I nostri corpi appesi,
*ciascuno al prun dell'ombra sua molesta.**

– Taigi žodžiais apie Pjero dela Vinjos mirtį Dantė primena Judo mirtį, o į ją abu juos pastūmėjo godumo ir išdavystės nuodėmė.

* Išsikerojusi medžiu kupliu,
Ji savo lapais harpijas maitina,
Kančias išliet ieškodama kelių. *(Vertė A.Churginas)*

** Ateisime ir mes į šį keryną
Susigrąžint pavidalo žmogaus,
Kurį mūs rankos pačios sunaikino.
Bet nieks pirmykščio kūno neatgaus,
Ir mes čionai pakibsime sustirę
Ant savo sielos gyvmedžio dygaus. *(Vertė A.Churginas)*

– Akitofelis, Judas ir jūsų Pjeras dela Vinja. Godumas, kartuvės, savęs naikinimas, o godumas yra toks pat savęs sunaikinimas kaip ir pasikorimas. Ką giesmės pabaigoje sako nežinomas savižudis iš Florencijos?

Io fei gibetto a me delle mie case.

– „Aš pasikoriau savoj buveinėj."

– Kitą kartą galėtume pasikalbėti apie Dantės sūnų Pjetrą. Neįtikėtina, tačiau jis vienintelis iš tryliktosios giesmės tyrinėtojų susiejo Pjerą dela Vinją su Judu. Manau, įdomu būtų aptarti ir antropofagiją Dantės kūryboje. Grafas Ugolinas apkramto arkivyskupo pakaušį, triveidis Šėtonas sukramto Judą, Brutą ir Kasijų – visi jie tokie pat išdavikai kaip ir Pjeras dela Vinja.

– Dėkoju už dėmesį.

Mokslininkai plojo energingai, tačiau švelniai, slopiai. Daktaras Lekteris prieblandoje atsisveikino su jais, kiekvieną vadindamas vardu, laikydamas knygas, kad nereikėtų spausti jiems rankų. Eidami iš Lelijų salės prieblandos jie tarsi nešėsi ir paskaitos kerus.

Daktaras Lekteris ir Rinaldas Pacis, likę vieni didelėje salėje girdėjo, kaip lipdami laiptais žemyn mokslininkai gyvai diskutavo apie paskaitą.

– *Commendatore,* ar išsaugojau savo darbo vietą?

– Daktare Felai, aš ne mokslininkas, tačiau net aklas pamatytų, kad padarėte jiems įspūdį. Jei netrukdysiu, norėčiau palydėti jus namo ir paimti jūsų pirmtako daiktus.

– *Commendatore,* jie sukrauti į du lagaminus, o jūs turite ir savo lagaminėlį. Kaip viską panešite?

– Iškviesiu patrulinį automobilį, jis atvažiuos į Kaponių rūmus manęs paimti.

Prireikus Pacis buvo pasiryžęs nenusileisti.

– Puiku, – tarė daktaras Lekteris. – Galėsime eiti, tik sutvarkysiu savo daiktus.

Pacis linktelėjo ir priėjęs prie lango išsitraukė mobilųjį telefoną, nenuleisdamas akių nuo daktaro Lekterio.

Matė, kad daktaras visiškai ramus. Iš apatinių aukštų atsklido elektrinių įrankių ūžesys.

Pacis surinko numerį ir išgirdęs Kalro Deogracijaus balsą tarė:

– Laura, mieloji, greit būsiu namie.

Daktaras Lekteris paėmė nuo katedros savo knygas ir susidėjo į krepšį. Paskui grįžo prie projektoriaus, jo ventiliatorius vis dar šniokštė, o šviesos pluošte sukosi dulkelės.

– Reikėjo parodyti jiems šitą paveikslą, nesuprantu, kaip jį pražiopsojau.

Daktaras Lekteris suprojektavo ant drobės dar vieną vaizdą – prie rūmų sienos kabančio nuogo kūno.

– *Commendatore* Paci, jis turėtų jus sudominti, pažiūrėsim, gal man pavyks sureguliuoti ryškumą.

Daktaras Lekteris pasikrapštė prie aparato, o kai priėjo prie paveikslo ant sienos, drobėje juoduojantis jo siluetas buvo tokio pat dydžio kaip ir pakartojo vyro.

– Gerai matyti? Daugiau nepadidėja. Kaip tik čia arkivyskupas jam įkando. Apačioje parašytas jo vardas.

Pacis nepriėjo prie daktaro Lekterio, tačiau prisiartinęs prie sienos pajuto chemikalų kvapą ir akimirką pamanė, kad tai kažkokia restauratorių naudojama medžiaga.

– Įskaitote raides? Ten parašyta „Pacis“ ir nešvankus ketureilis. Tai jūsų protėvis, Frančeskas, kabo prie Senųjų rūmų sienos po vienu iš šių langų, – pasakojo daktaras Lekteris. Jo žvilgsnis pro skiriantį šviesos pluoštą smigo tiesiai į Pacio akis.

– Pone Paci, jei jau taip pakrypo kalba, norėčiau jums prisipažinti: rimtai svarstau, ar man nesuvalgius jūsų žmonos.

Daktaras Lekteris nuplėšė drobę ir užmetė ant komisaro Pacio, šis blaškėsi po ja, bandydamas nusimesti nuo galvos, jo širdis kone sustojo. Daktaras Lekteris atsidūrė jam už nugaros, neįtikėtinai stipriai apkabino už kaklo ir prie Pacio veidą dengusio audinio prispaudė eteriu sumirkytą kempinę.

Rinaldas Pacis, stiprus, susipynusiomis rankomis ir kojomis, blaškydamasis drobėje jiems krentant ant grindų, dar spėjo pačiupti pistoletą, po vis labiau įsitempiančia drobe bandydamas nukreipti jį

nuo savęs, paspaudė gaiduką ir smigdamas į tamsią bedugnę persišovė šlaunį...

Nedidelis 380-ojo kalibro pistoletas, iššautas po drobe, triukšmo sukėlė ne daugiau negu darbininkai apatiniuose aukštuose. Niekas neatbėgo laiptais. Daktaras Lekteris uždarė didžiąsias Lelijų salės duris ir užrakino...

Pacis atsigaudamas jautė pykinimą, užspaustą gerklę, eterio skonį burnoje ir sunkumą krūtinėje.

Suprato, kad vis dar yra Lelijų salėje ir negali judėti. Rinaldas Pacis buvo surištas stačias, suvyniotas į drobę ir apsuktas virve, sustingęs tarytum švytuoklinis laikrodis, prirakintas prie aukštų karučių, kuriais darbininkai atvežė katedrą. Jo burna buvo užklijuota lipnia juosta. Kraujuojanti žaizda šlaunyje aptvarstyta elastiniu tvarsčiu.

Atsirėmęs į katedrą, žiūrėdamas į jį daktaras Lekteris prisiminė save, taip pat surištą, kai jį karučiais vežiodavo po beprotnamį.

– Pone Paci, ar girdite mane? Kol galite, kelis kartus giliai įkvėpkite ir atgaukite blaivų protą.

Kalbėdamas daktaras Lekteris sparčiai darbavosi rankomis. Jis buvo atsitempęs didelę grindų šlifavimo mašiną ir dabar iš jos storo elektros laido mezgė kartuvių kilpą. Sukant trylika tradicinių vijų, guminis laidas cypsėjo.

Baigęs megzti kilpą truktelėjo ir padėjo ant katedros. Iš įvijų kyšantis galas baigėsi šakute.

Pacio ginklas, antrankiai, jo kišenių ir lagaminėlio turinys gulėjo ant katedros.

Daktaras Lekteris panaršė tarp popierių. Po marškiniais pasikišo karabinierių bylą su savo *permesso di soggiorno**, leidimu dirbti, naujojo veido nuotraukomis ir negatyvais.

O štai ir partitūra, kurią daktaras Lekteris buvo paskolinęs poniai Paci. Paėmė partitūrą, pabarbeno ja į dantis. Jo šnervės išsiplėtė, jis giliai įkvėpė, prikišęs savo veidą prie Pacio.

– Laura, jei galiu ją taip vadinti, taigi, pone, vakarais Laura tepasi rankas labai geru kremu. Aukščiausios rūšies. Iš pradžių šaldo, paskui

* Leidimas gyventi *(it.)*.

šildo, – aiškino. – Apelsinų žiedų kvapas. Laura, apelsinai. Mmmmm. Visą dieną nieko burnoj neturėjau. Kepenis ir inkstus galėčiau suvalgyti jau šį vakarą, o likusi mėsa tokiu vėsiu oru gali išsilaikyti savaitę. Girdėjote orų prognozę? Suprantu tai kaip neigiamą atsakymą.

– *Commendatore,* jei išgirsiu iš jūsų tai, ką noriu žinoti, galėčiau apsieiti ir nevalgęs, o ponia Paci liktų sveika gyva. Užduosiu jums klausimus ir pamatysim. Juk žinote, galite manimi pasitikėti, nors suprantu, kad spręsdamas pagal save jūs vargu ar kuo nors pasitikit.

– Teatre supratau, kad mane pažinote. Ar pridėjote į kelnes, kai palinkau prie jūsų ponios rankos? Nesulaukęs policijos supratau, kad mane pardavėte. Meisonui Verdžeriui? Dukart mirktelėkite akimis.

– Ačiū, taip ir maniau. Kartą, būdamas toli nuo čia, paskambinau tuo telefonu iš visur iškabinėtų plakatų, šiaip, dėl smagumo. Tai jo žmonės laukia ten, lauke? Mhmmm. O vienas iš jų dvokia kaip pašvinkusi šernienos dešra? Supratau. Ar kam nors kvestūroje papasakojote apie mane? Jūs mirktelėjote tik vieną kartą? Taip ir maniau. Dabar norėčiau, kad valandėlę pagalvotumėte ir pasakytumėte kodą, leidžiantį įeiti į centrinį FTB kompiuterį.

Daktaras Lekteris atlenkė savo *Harpy* peiliuką.

– Nuplėšiu nuo jūsų burnos lipnią juostą ir galėsite man pasakyti.

Daktaras Lekteris laikė iškėlęs peilį.

– Nebandykite rėkti. Kaip manote, ištversite nerėkęs?

Nuo eterio Pacio balsas buvo kimus.

– Prisiekiu Viešpačiu, nežinau kodo. Nieko negaliu prisiminti. Eikite prie mano mašinos, ten yra dokumentai...

Daktaras Lekteris apsuko Pacį veidu į ekraną, kuriame kaitaliojosi pakartų Pjero dela Vinjos ir Judo su išvirtusiais viduriais atvaizdai.

– *Commendatore,* kaip jums geriau? Viduriai pilve ar išvirtę?

– Kodas yra mano užrašų knygutėje.

Daktaras Lekteris laikė knygutę prieš Pacio akis tol, kol šis rado reikalingą įrašą tarp telefono numerių.

– Galite įeiti ir per nuotolį, kaip svečias?

– Taip, – sukrankė Pacis.

– Ačiū, *commendatore.*

Daktaras Lekteris pavertė karučius ir privežė Pacį prie vieno iš aukštų langų.

– Paklausykite! – suriko šis. – Aš turiu *pinigų!* Jums reikia pinigų, kad galėtumėt pabėgti. Meisonas Verdžeris niekada nesiliaus. Jis niekada nepasiduos. Negalite grįžti namo pasiimti *pinigų,* juos saugo.

Daktaras Lekteris padėjo dvi pastolių lentas ant žemos palangės kaip rampą ir įstūmė karučius į nedidelį balkoną.

Šlapią nuo prakaito Pacio veidą šaldė žvarbus vėjas. Jis berte bėrė žodžius:

– Jūs neišeisite gyvas iš šito pastato. Aš turiu *pinigų.* Turiu šimtą šešiasdešimt milijonų lirų grynais, šimtą tūkstančių JAV dolerių! Leiskite paskambinti žmonai. Liepsiu jai paimti *pinigus,* padėti juos mano automobilyje ir pastatyti jį aikštėje prieš rūmus.

Daktaras Lekteris paėmė nuo katedros kilpą ir atsinešė į balkoną, iš paskos tempdamas oranžinį laidą. Kitas jo galas buvo tvirtai užmegztas ant sunkios grindų šlifavimo mašinos.

Pacis nesiliovė kalbėti:

– Atvažiavusi ji man paskambins mobiliuoju telefonu ir paliks jums automobilį. Turiu policijos leidimą, ji galės pervažiuoti aikštę iki pat durų. Padarys, ką jai liepsiu. Pažiūrėsite žemyn ir pamatysite, kad automobilis veikia, rakteliai bus viduje.

Daktaras Lekteris pristūmė Pacį prie balkono turėklų. Jie siekė šlaunis.

Pacis žvilgtelėjo žemyn, į aikštę, ir pro prožektorių šviesas pamatė vietą, kur buvo sudegintas Savanarola ir kur jis prisiekė parduoti Meisonui Verdžeriui daktarą Lekterį. Paskui pakėlė akis aukštyn, į sunkius, žemus, prožektorių šviesų nuspalvintus debesis, visa širdimi tikėdamas, kad Dievas jį mato.

Negalėjo atitraukti akių nuo siaubingos prarajos ten, apačioje, kur laukė mirtis, beprotiškai vildamasis, kad prožektorių šviesa sutankins orą, kažkaip jį suspaus ir galima bus į jį įsitverti.

Oranžinė laido kilpa ant kaklo, daktaras Lekteris labai arti.

– *Arrivederci, commendatore.**

Paciui per pilvą švysteli peilis, dar vienas mostas – perpjautos virvės, laikiusios jį prie karučių, jis svyra į priekį, tempdamas iš

* Sudie, komisare. *(It.)*

paskos oranžinį laidą, žemė pakyla jo pasitikti, burna prasiveria rėkti, salėje grindų šlifavimo mašina slenka per grindis ir sustoja, atsitrenkusi į palangę, Pacis užverčia galvą, jo kaklas lūžta, žarnos išvirsta lauk.

Pacis ir tai, kas iš jo išvirto, siūbuoja prieš prožektorių šviesos nutviekstų rūmų sieną, traukomas pomirtinių spazmų, bet ne dėl smaugimo, nes jis jau miręs, o milžiniškas šešėlis švytuoja nutįsęs ant mūro, po juo – mažesniu, greitesniu lanku švytuoja viduriai, kelnės išpūstos mirties sustingdytos varpos.

Karlas kartu su Matėjum pasitraukia iš slėptuvės po arkomis ir bėga per aikštę prie rūmų durų, stumdydami į šalį turistus. Du iš jų jau nukreipė savo kameras į rūmų sieną.

– Tai pokštas, – išgirdo kažką sakant angliškai.

– Matėjau, saugok užpakalines duris. Jei jis pasirodytų – užmušk ir sukapok, – rėkė Karlas, bėgdamas ir maigydamas savo mobilųjį telefoną. Įlėkė į rūmus, laiptais užbėgo į antrą aukštą, paskui į trečią.

Salės durys plačiai atvertos. Įlėkęs Karlas atstatė pistoletą į ant sienos suprojektuotą figūrą, išbėgo į balkoną, apžiūrėjo Makiavelio kabinetą. Užtruko kelias akimirkas.

Mobiliuoju telefonu susisiekė su Pjeru ir Tomazu, laukiančiais furgone prie muziejaus.

– Važiuokit prie jo namų. Stebėkit iš visų pusių. Užmuškit jį ir sukapokit.

Vėl surinko numerį.

– Matėjau?

Matėjaus telefonas suskambo vidinėje švarko kišenėje tą akimirką, kai jis sunkiai kvėpuodamas sustojo prie užrakintų užpakalinių rūmų durų. Apžvelgė stogą, tamsius langus, paklibino duris, laikydamas ranką po apsiaustu, su pistoletu už diržo.

Išsitraukė telefoną.

– Klausau.

– Ką matai?

– Durys užrakintos.

– O stogas?

Matėjas vėl pažvelgė aukštyn, bet per vėlai, nespėjo pamatyti, kaip tiesiai virš galvos atsiveria langinės.

Telefono ragelyje Karlas išgirdo šnaresį ir riksmą, leidosi laiptais žemyn, suklupo laiptų aikštelėje, vėl pašoko ir bėgo toliau, pro sargus, kurie buvo rūmų viduje, o dabar stovėjo lauke, pro skulptūras abipus įėjimo, apsuko kampą kitapus rūmų, stumdydamas kelyje pasipainiojančias poreles. Ten tamsu, telefonas rankoje žviegia tarsi koks gyvūnėlis, o jis nesiliauja bėgti. Prieš jį per gatvę bėga kažkuo baltu apsigobusi figūra, bėga aklai, stačiai po skuteriu, krinta parblokšta, vėl pakyla, atsitrenkia į parduotuvės vitriną kitapus siauros gatvelės, apsisuka ir vėl bėga, ta balta šmėkla, spiegdama „Karlai! Karlai!", ant sudraskytos baltos drobės plečiasi dėmės, Karlas pagauna savo brolį, perpjauna lipnią juostą, kuri tvirtai laiko drobę ant galvos, dabar jau virtusios kraujo kauke. Nudengia Matėją ir mato jo supjaustytą veidą, pilvą, krūtinę – žaizdos gilios, jų kraštai išsiviepę. Karlas palieka jį, nubėga iki kampo apsidairyti, paskui grįžta prie brolio.

Policijos sirenoms ir švyturėliams artėjant prie Sinjorijos aikštės, daktaras Hanibalas Lekteris ramiai nužingsniuoja iki ledainės Teisėjų aikštėje. Prie šaligatvio rikiuojasi motociklai ir skuteriai.

Jis priėjo prie vaikino odine striuke, bandančio užvesti galingą *Ducati* motociklą.

– Jaunuoli, aš apimtas nevilties, – tarė liūdnai šypsodamasis. – Jei po dešimties minučių nebūsiu Belozguardo aikštėje, žmona mane užmuš, – pridūrė atkišdamas vaikinui penkiasdešimties tūkstančių lirų banknotą. – Tiek vertinu savo gyvybę.

– Tik tiek? Nori, kad pavėžėčiau? – paklausė jaunuolis.

Daktaras Lekteris skėstelėjo rankomis.

– Taip.

Greitas motociklas prasibrovė pro automobilius Arno krantinėje. Daktaras Lekteris gūžėsi už jaunojo vairuotojo, ant galvos – šalmas, dvelkiantis plaukų laku ir kvepalais. Vaikinas žinojo kelią, jis lėkė de'Seralji gatve Taso aikštės link, paskui Vilani gatve, pro Šv. Pranciškaus iš Paolos bažnyčią siauru skersgatviu, įsiliejančiu į vingiuotą gatvę, vedančią tiesiai į Belozguardo aikštę, gražų gyvenamąjį rajoną ant kalvos pietinėje Florencijos pusėje. Galingo *Ducati* variklio birbimas aidėjo nuo sienų abipus kelio lyg plyštanti drobė, maloniai gausdamas daktaro Lekterio ausyse, posūkiuose pasvirdavo į šoną,

stengdamasis išvengti iš šalmo sklindančio plaukų lako ir pigių kvepalų kvapu. Paprašė jaunuolį paleisti jį prie įvažiavimo į Belozguardo aikštę, netoli grafo Montauto namų, kuriuose kažkada gyveno Natanjielis Hofornas. Vaikinas įsikišo atlygį į vidinę striukės kišenę, ir raudona galinio motociklo žibinto šviesa netruko išnykti gatvės vingiuose.

Daktaras Lekteris, linksmas po tokios kelionės, nužingsniavo dar keturiasdešimt metrų iki savo juodojo *Jaguaro,* paėmė už bamperio užkištus raktelius ir užvedė variklį. Ant delno buvo nedidelis įdrėskimas, toje vietoje, kur užlinko jo pirštinė, kai metė drobę ant Matėjaus ir šoko ant jo pro antro rūmų aukšto langą. Pasitepė žaizdą dezinfekuojamuoju *Cicatrine* tepalu ir iškart pasijuto geriau.

Kol šilo variklis, daktaras Lekteris naršė tarp savo muzikos įrašų. Išsirinko Skarlatį.

37 skyrius

Mažas greitosios oro pagalbos lėktuvas pakilo virš raudonų čerpių stogų ir pasuko į pietvakarius, Sardinijos link, su pasvirusiu Pizos bokštu, kyšančiu virš sparno, palenkto statesniu kampu negu gabenant gyvą pacientą.

Daktarui Hanibalui Lekteriui skirtuose neštuvuose gulėjo šąlantis Matėjaus Deogracijaus kūnas. Jo vyresnysis brolis Karlas sėdėjo greta lavono nuo kraujo sukietėjusiais rūbais.

Karlas Deogracijas liepė sanitarui užsidėti ausines ir klausytis muzikos, o pats savo mobiliuoju telefonu kalbėjosi su Las Vegu, iš ten per automatinį siųstuvą pokalbis neužregistruotas keliavo į Merilendo pakrantę...

Meisonui Verdžeriui naktis ir diena mažai tesiskiria. Jis miega. Net akvariumo šviesos išjungtos. Meisono galva pasukta ant pagalvės, jo vienintelė akis amžinai atmerkta, kaip ir didžiojo ungurio akis – jis irgi miega. Vienintelis garsas – ritmiški respiratoriaus atodūsiai ir tylus aeratoriaus burbuliavimas akvariume.

Pro šiuos įprastus garsus prasirėžė kitas, švelnus, nekantrus – Meisono asmeninio telefono čirpimas. Jo blyški ranka ropodama lyg krabas ieškojo mygtuko. Garsiakalbis buvo po pagalve, mikrofonas – šalia veido likučių.

Meisonas pirmiausia išgirdo lėktuvo ūžimą ir seniai įgrisusią „Įsimylėjėlių" melodiją.

– Klausau. Kalbėk.

– Velniškas mėšlas, – tarė Karlas.

– Pasakok.

– Mano brolis Matėjas mirė. Guli greta manęs. Pacis irgi miręs. Daktaras Felas nužudė juos ir pabėgo.

Meisonas atsakė ne iš karto.

– Už Matėją jūs skolingas du šimtus tūkstančių dolerių, – tarė Karlas. – Jo šeimai.

Sutartyse su sardais visada būdavo numatytas atlygis mirties atveju.

– Suprantu.

– Pacio mirtis sukels tikrą pragarą.

– Verčiau paskleisti gandą, kad Pacis buvo susitepęs, – tarė Meisonas. – Jiems bus lengviau, jei manys, kad jis susitepęs. Ar jis toks buvo?

– Nežinau. Kas bus, jei jo pėdsakas atves iki jūsų?

– Aš tuo pasirūpinsiu.

– O man reikia pasirūpinti savimi, – tarė Karlas. – To jau per daug. Kvestūros vyriausiasis komisaras miręs, šį kartą nepavyks išsisukti.

– Juk tu nieko nepadarei?

– Nieko, bet jei kvestūra įvels mane į šitą istoriją... Viešpatie! Prispaus visam likusiam gyvenimui. Niekas nebenorės manęs samdyti, negalėsiu nė piršto pajudinti. O kaip Orestas? Ar jis žino, ką turėjo filmuoti?

– Nemanau.

– Rytoj ar poryt kvestūra nustatys daktaro Felo tapatybę. Orestas viską supras, vos išgirs naujienas, tiesiog pagal laiko sutapimus.

– Orestui gerai sumokėta. Jis mums nepavojingas.

– Gal jums, bet Orestas kitą mėnesį stoja prieš teismą Romoje dėl pornografijos bylos. Dabar jis turi ką pasiūlyti mainais. Jei jūs nieko apie tai nežinojote, kažkam reikėtų išperti kailį. Ar Orestas jums būtinai reikalingas?

– Aš su juo pakalbėsiu, – pasakė Meisonas, atsargiai rinkdamas žodžius, radijo siųstuvo sušvelnintu balsu iš sudarkytos burnos. – Karlai, tu dar neišeini iš žaidimo? Juk nori surasti daktarą Felą, ypač dabar? *Privalai* jį rasti, dėl Matėjaus.

– Gerai, bet už jūsų pinigus.

– Tada neapleisk fermos. Paskiepyk kiaules nuo maro ir choleros. Paruošk dėžes joms pervežti. Tavo pasas tvarkingas?

– Taip.

– Karlai, kalbu apie tikrą pasą, ne tokį, kokių gali įsigyti Trastevrio gatvėje.

– Turiu gerą pasą.

– Paskambinsiu tau.

Baigdamas pokalbį Karlas netyčia paspaudė automatinio rinkimo mygtuką. Sustingusioje Matėjaus rankoje garsiai suskambo telefonas, suspaustas plieninių mirties gniaužtų. Akimirką Karlui atrodė, kad jo brolis pakels telefoną prie ausies. Paniuręs, matydamas, kad Matėjas negali atsakyti, Karlas išjungė telefoną. Jo veidas persikreipė taip, kad greta sėdėjęs sanitaras nebegalėjo į jį žiūrėti.

38 skyrius

Velnio šarvai su raguotu šalmu – puikus penkiolikto amžiaus itališkų šarvų egzempliorius, nuo 1501 metų kabantis ant sienos Santa Reparatos bažnyčioje, piečiau nuo Florencijos. Be dailių, panašių į kalnų ožio ragus, toje vietoje, kur turėtų būti batai, antblauzdžiai baigiasi smailiais metaliniais kaiščiais, turinčiais priminti skeltas velnio kanopas.

Pasak vietos legendos, šarvais vilkintis jaunuolis eidamas pro bažnyčią be reikalo ištarė Mergelės vardą, ir vėliau nebegalėjo tų šarvų nusitraukti, kol išmeldė Mergelės atleidimą. Jis padovanojo šarvus

bažnyčiai kaip padėkos ženklą. Šarvai atrodo labai įspūdingai, o kai 1942 metais į bažnyčią pataikė artilerijos sviedinys, jie išsilaikė, nepadarė gėdos juos gaminusiam meistrui.

Dabar, baigiantis mišioms, šarvai, tarsi veltiniu padengti plonu dulkių sluoksniu, žvelgia į nedidelę šventovę. Pro tuščią antveidį smelkiasi smilkalų dūmai.

Tik trys žmonės dalyvauja pamaldose: dvi senyvos moteriškės ir daktaras Hanibalas Lekteris. Visi trys priima komuniją, nors daktaras Lekteris nenoromis lūpomis paliečia monstranciją.

Kunigas palaimina susirinkusius ir pasišalina. Moterys išeina. Daktaras Lekteris meldžiasi, kol lieka šventovėje vienas.

Nuo vargonų aukštelio daktaras Lekteris persisveria per turėklus ir pro tarpuragį pakelia dulkėtą Velnio šarvų antveidį. Šarvų viduje ant kabliuko toje vietoje, kur turėtų būti širdis, kabo ryšuliukas. Daktaras Lekteris atsargiai jį ištraukia.

Ryšuliuke – geriausių Brazilijos spaustuvininkų pagaminti pasai, asmens dokumentai, pinigai, banko sąskaitų knygelės, raktai. Pasikiša jį po pažastimi, po apsiaustu.

Daktaras Lekteris nelinkęs gailėtis, tačiau apgailestauja, kad reikia palikti Italiją. Kaponių rūmuose dar tiek dalykų, kuriuos būtų norėjęs surasti ir perskaityti. Norėjo skambinti klavesinu, o gal net kurti muziką; būtų galėjęs gaminti valgį Pacio našlei, kai ši pagaliau numaldys savo sielvartą.

39 skyrius

Kai policija iškvietė gaisrininkus, kad šie nukabintų lavoną, iš kadaruojančio Rinaldo Pacio kūno ant įkaitusių Senųjų rūmų prožektorių vis dar lašėjo kraujas, kepdamas ir garuodamas.

Gaisrininkai ištiesė savo kopėčias visu ilgiu. Praktiški, įsitikinę, kad pakaruoklis tikrai negyvas, jie ramiai ėmėsi jį nukabinti. Reikėjo pakelti išvirtusius vidurius, viską apgaubti tinklu, paskui apjuosti lynu ir nuleisti ant žemės.

Kai kūnas pasiekė apačioje ištiestas rankas, laikraščio *La Nazione* fotografas padarė puikią nuotrauką, kuri daugeliui priminė garsiuosius paveikslus nuėmimo nuo kryžiaus tema.

Policija paliko kilpą ant kaklo, kol nuo jos bus paimti pirštų atspaudai, o paskui nupjovė tvirtą elektros laidą kilpos viduryje, neliesdami mazgo.

Daugelis florentiečių tikėjo, kad ši mirtis – tai įspūdinga savižudybė, kad Rinaldas Pacis pats susirišo rankas kaip kaliniai kalėjimuose, visai nepaisydami fakto, kad ir jo kojos buvo surištos. Iškart po įvykio vietos radijas paskelbė, jog Pacis peiliu pasidarė charakiri, o paskui pasikorė.

Tačiau policija netruko suprasti, kad viskas vyko kitaip: nupjautos virvės ant balkono ir karučių, dingęs Pacio ginklas, liudytojai, matę Karlą bėgantį į rūmus ir kraujais pasruvusią figūrą, besiblaškančią anapus Senųjų rūmų, nedviprasmiškai rodė, kad Pacis buvo nužudytas.

Tada visi nusprendė, kad Pacį nužudė Siaubūnas.

Kvestūra ėmėsi vargšo Džirolamo Tokos, kažkada kaltinto Siaubūno. Suėmė jį namuose ir išvežė, vėl vidury gatvės palikę raudančią žmoną. Bet jis turėjo neginčijamą alibi. Tuo metu bare gurkšnojo *Ramazzotti* kartu su kunigu. Toką paleido Florencijoje, ir jam teko grįžti į San Kašianą autobusu, o bilietą pirkti iš savo kišenės.

Nedelsiant buvo apklausti Senųjų rūmų darbuotojai, o vėliau ir *Studiolo* nariai.

Policija niekur negalėjo rasti daktaro Felo. Šeštadienio vidurdienį visas dėmesys buvo sutelktas į jį. Kvestūroje prisiminta, kad Paciui buvo pavesta ištirti jo pirmtako dingimą.

Karabinierių archyvo pareigūnas prisiminė, jog Pacis prieš porą dienų užklausė apie vieną *permesso di soggiorno*. Felo byla su nuotraukomis, negatyvais ir pirštų atspaudais buvo paimta svetimu vardu, tačiau užsakymas pasirašytas Pacio raštu. Italija dar neturėjo visos šalies bendros kompiuterizuotos duomenų bazės, todėl leidimai viešėti šalyje buvo saugomi vietiniuose archyvuose.

Iš migracijos tarnybos archyvų buvo gautas profesoriaus Felo paso numeris ir ant kojų sukelta visa Brazilija.

Tačiau policija vis dar neįtarė, kas iš tikrųjų yra Daktaras Felas. Pirštų atspaudus paėmė nuo laido, iš kurio buvo padaryta pakaruoklio kilpa, nuo katedros, karučių ir nuo visko Kaponių rūmų virtuvėje. Nestokojant dailininkų, per kelias minutes buvo nupieštas daktaro Felo portretas.

Sekmadienio rytą pirštų atspaudų ekspertas Florencijoje po kruopštaus tyrimo padarė išvadą, kad atspaudai ant katedros, kilpos ir daktaro Felo namų apyvokos daiktų Kaponių rūmuose yra vienodi.

Niekas jų nepalygino su kvestūroje kabančiu Hanibalo Lekterio nykščio atspaudu.

Nusikaltimo vietoje rastus pirštų atspaudus Interpolas gavo sekmadienį vakare, o iš ten jie įprastu keliu pateko į FTB štabą Vašingtone, kartu su septyniais tūkstančiais pirštų atspaudų iš kitų nusikaltimų vietų. Patekę į automatinę pirštų atspaudų klasifikavimo sistemą, atspaudai iš Florencijos sukėlė tokį galingą sąmyšį, kad jo atgarsiai nuaidėjo Tapatybės nustatymo skyriaus direktoriaus pavaduotojo kabinete kaip pavojaus signalas. Tą naktį budėjęs pareigūnas žiūrėjo, kaip iš spausdintuvo lenda Hanibalo Lekterio veidas bei pirštų atspaudai, ir paskambino direktoriaus pavaduotojui į namus, šis savo ruožtu pirma paskambino direktoriui, o paskui Krendleriui į Teisingumo ministeriją.

Meisono telefonas suskambo pirmą valandą trisdešimt minučių. Jis atrodė nustebęs ir susidomėjęs.

Džeko Kroufordo telefonas suskambo pirmą valandą trisdešimt penkios minutės. Jis kažką suniurnėjo ir nusirito į tuščiąją plačios dvigulės lovos pusę, kur paprastai miegodavo jo velionė žmona Bela. Čia buvo vėsiau ir lengviau mąstyti.

Klarisė Starling paskutinė sužinojo, kad daktaras Lekteris vėl nužudė žmogų. Padėjusi telefono ragelį ji ilgai gulėjo tamsoje, sausos akys kažkodėl perštėjo, ji nesuprato, kodėl. Padėjusi galvą ant pagalvės, žvelgdama į lubas tamsoje matė ryškėjantį jo veidą. Aišku, tai buvo ankstesnis daktaro Lekterio veidas.

40 skyrius

Greitosios pagalbos lėktuvo pilotas nesiryžo tamsoje leistis ant trumpo nereguliuojamo Arbatakso oro uosto nusileidimo takelio. Jie nusileido Kaljaryje, prisipylė degalų, palaukė aušros ir pakilo, kai suspindo vaizdingas saulėtekis, kurio apšviestas negyvas Matėjaus veidas nušvito apgaulingu raudoniu.

Sunkvežimis su karstu laukė prie Arbatakso nusileidimo tako. Pilotas pradėjo derėtis dėl atlygio, bet Tomazas spėjo įsikišti anksčiau, negu Karlas šiam trenkė.

Trys valandos kelio į kalnus, ir jie pasiekė namus.

Karlas vienas klaidžiojo po greitomis kartu su Matėjum suręstą medinę pašiūrę. Joje viskas buvo paruošta, sustatytos kameros, turinčios filmuoti Lekterio mirtį. Karlas stovėjo po Matėjaus rankų darbu ir žiūrėjo į save dideliame rokoko stiliaus veidrodyje virš gyvulių aptvaro. Jis dairėsi į rąstus, kuriuos pjovė kartu su broliu, prisiminė jo dideles, tvirtas rankas, laikančias pjūklą, ir iš gerklės išsiveržė riksmas, jo sielvarto suspaustos širdies rauda, tokia garsi, kad suskambo virš medžių viršūnių. Iš laukymę juosiančių krūmų išniro keli iltimis padabinti snukiai.

Broliai Pjeras ir Tomazas paliko jį vieną.

Virš ganyklos giedojo paukščiai.

Iš namo išėjo Orestas Finis, viena ranka sagstydamasis kelnių klyną, kitoje spausdamas mobilųjį telefoną.

– Taigi paleidai Lekterį. Nepasisekė.

Karlas tarytum negirdėjo.

– Klausyk, dar ne viskas prarasta, – tęsė Orestas. – Skambina Meisonas. Jam reikia inscenizuoti tai, ką galėtų parodyti Lekteriui, kai jį sučiups. Čia juk viskas paruošta. Turime kūną... Meisonas sako, jis buvo tik samdytas žudikas. Dar Meisonas sako, kad, kai pasirodys kiaulės, galėtume tiesiog kyštelėti jį pro tvorą ir paleisti garso įrašą. Imk, pakalbėk su Meisonu.

Karlas atsisuko ir pažvelgė į Orestą, lyg tas būtų nukritęs iš dangaus. Paskui paėmė mobilųjį telefoną. Kalbantis su Meisonu jo veidas pamažu skaidrėjo, jis akivaizdžiai rimo.

Karlas sulankstė mobilųjį telefoną.

– Pasiruošk, – tarė.

Karlas pasikalbėjo su Pjeru ir Tomazu, tuomet operatoriaus padedami nunešė karstą į pašiūrę.

– Patraukite toliau, kad nepakliūtų į kadrą, – aiškino Orestas. – Pirma nufilmuokite atbėgančius gyvulius, paskui pradėsime nuo čia.

Pastebėjusios, kad pašiūrėje kažkas vyksta, pasirodė pirmosios kiaulės.

– Filmuojame! – šūktelėjo Orestas.

Laukinės kiaulės artėjo – rudos, žvilgančios, aukštos, žmogui iki juosmens, plačiomis krūtinėmis, ilgais šeriais, mažomis kanopomis risnodamos vilko greičiu, žiauriuose snukiuose žibančiomis protingomis akutėmis, galingais raumeningais sprandais, stačiais šeriais apžėlusiomis nugaromis, aštriomis iltimis pajėgios pakelti žmogų.

– Pasirengę! – šūktelėjo operatorius.

Kiaulės badavo tris dienas, už pirmųjų jau spaudėsi naujos gretos, nesibaidydamos už aptvaro stovinčių žmonių.

– Motoras! – šūktelėjo Orestas.

– Pradedam! – riktelėjo operatorius.

Kiaulės sustojo už dešimties metrų nuo aptvaro, glausta, tankia greta, kanopų ir snukių miškas, paršavedė – viduryje. Jos stūmėsi pirmyn tarsi banga, Orestas pažvelgė į jas pro pirštus kaip pro rėmus.

– Veiksmas! – riktelėjo sardams. Iš nugaros priėjęs Karlas perpjovė jo kelnes ties užpakalio viduriu, jis suklykė, Karlas griebė jį už klubų ir metė stačia galva į aptvarą. Kiaulės puolė ant jo. Orestas bandė atsistoti, priklaupė ant vieno kelio, paršavedė smogė jam į šoną ir pargriovė aukštielninką. Tada visos puolė jį, žviegdamos ir kriuksėdamos, du kuiliai perkando veidą, pasidalindami žandikaulį. Orestas dar bandė stotis, bet vėl griuvo aukštielninkas, išvertęs nuogą pilvą, pro banguojančias nugaras kyšančiomis rankomis ir kojomis, su vienu žandikauliu, galėdamas tik klykti, neišlemendamas nė žodžio.

Karlas išgirdo šūvį ir atsisuko. Operatorius paliko veikiančią kamerą ir bandė bėgti, bet ne taip greitai, kad išvengtų Pjero kulkos.

Kiaulės pamažu rimo, tampydamos į šalis puotos likučius.

– Štai tau ir veiksmas, – tarė Karlas nusispjaudamas.

III

Į NAUJĄJĮ PASAULĮ

41 skyrius

Meisoną Verdžerį supo budri tyla. Jo darbuotojai elgėsi taip, lyg jis būtų ką tik praradęs kūdikį. Paklaustas, kaip jaučiasi, atsakydavo:

– Kaip suplojęs krūvą pinigų už negyvėlį.

Pamiegojęs porą valandų Meisonas pageidavo, kad į kambarį greta jo miegamojo atvestų žaisti vaikų, norėjo pasikalbėti su keliais, labiausiai nuskriaustais likimo, tačiau tokių vaikų po ranka nebuvo, o tiekėjas neturėjo laiko ieškoti jų Baltimorės lūšnynuose.

Todėl liepė savo slaugui Kordeliui sukapoti kelis auksinius karpius ir sušerti juos unguriui, šis pagaliau pasisotino ir prigulė ant savo akmens, o auksu žaižaruojančių likučių pilname vandenyje draikėsi rožiniai ir pilki debesėliai.

Dar bandė pakankinti savo seserį Margo, bet ji užsidarė treniruoklių salėje ir neatsiliepė į jo kvietimą. Visoje Ondatrų fermoje tik ji viena drįso nepaisyti Meisono norų.

Sekmadienio vakarą, kai dar nebuvo žinoma, kad žudikas yra daktaras Lekteris, televizija parodė trumpą, gerokai apkarpytą Rinaldo Pacio mirties vaizdo įrašą, nufilmuotą kažkokio turisto. Prasta filmo kokybė saugojo žiūrovus nuo atgrasių smulkmenų.

Meisono sekretorius nedelsdamas paskambino į televiziją, kad gautų visą įrašą. Jį pristatė po keturių valandų, sraigtasparniu.

Įrašas gautas visai netikėtai.

Du turistai filmavo Rinaldo Pacio mirtį prie Senųjų rūmų sienos, vienas iš jų neištvėrė ir nusuko vaizdo kamerą kaip tik tą akimirką, kai Pacis krito žemyn. Kitas, šveicaras, tvirtai laikė savąją, net nuslysdamas žvilgsniu aukštyn į trūkčiojantį siūbuojantį laidą.

Operatorius mėgėjas, patentų biuro tarnautojas vardu Vigertas, būgštavo, kad policija gali atimti juostą ir Italijos televizija gaus ją veltui. Jis nedelsdamas paskambino savo advokatui Lozanoje, pasirūpino įrašo autorinėmis teisėmis ir po įtemptų derybų dėl kainos pardavė jas ABC televizijai. Teisę spausdinti nuotraukas pirmas įgijo dienraštis *New York Post*, po jo – *National Tattler*.

Įrašas netruko užimti vietą tarp kitų šiurpių vaizdų – Džono Kenedžio nužudymo, Ly Harvio Osvaldo mirties ir Edgaro Boldžerio savižudybės, tačiau Vigertas skaudžiai pasigailėjo paskubėjęs parduoti įrašą, kol dėl šitos žmogžudystės dar nebuvo apkaltintas daktaras Lekteris.

Meisonas gavo visą Vigerto atostogų vaizdajuostę. Joje galėjo pasigrožėti Vigertų šeima, Akademijos galerijoje pavyzdingai besisukiojančia aplink Dovydo kiaušus, dar iki įvykių Senuosiuose rūmuose.

Žiūrėdamas filmą vienintele išversta akimi Meisonas nesidomėjo kitame elektros laido gale kadaruojančiu mėsos gabalu. Jo nedomino ir *La Nazione* bei *Corriere della Sera* laikraščiuose išspausdinta trumpa istorijos pamoka apie kitą Pacių šeimos narį, pakartą per tą patį langą prieš penkis šimtus metų. Tai, kas jį domino, į ką jis vis nesiliovė žiūrėti, buvo balkonas, kuriame liaunas tamsus siluetas blankiame lango fone moja ranka. Mojo Meisonui. Daktaras Lekteris mojo Meisonui tarsi motų vaikui.

– Iki, iki, – tamsoje suskambo Meisono atsakas. – Iki, iki.

Sodrus radijo aparatu sustiprintas balsas drebėjo iš įtūžio.

42 skyrius

Įtarimas, kad žmogžudystę įvykdė daktaras Lekteris, Klarisei Starling suteikė progą užsiimti rimtu darbu. Ji *de facto* tapo ryšininke tarp FTB ir Italijos valdžios atstovų. Buvo gera susikaupti ties viena užduotim.

Po susišaudymo su narkotikų prekeiviais Starling gyvenimas pasikeitė. Ji ir kiti likę gyvi po operacijos Felicianos žuvų turguje gyveno tarsi administracinėje skaistykloje, laukdami, kol Teisingumo departamentas parašys ataskaitą Atstovų rūmų teisės pakomitečiui.

Radusi Lekterio rentgeno nuotrauką Starling dirbo kaip aukštos kvalifikacijos, laikinai einanti pareigas, pavaduojanti sergančius ar atostogaujančius Kvantiko Nacionalinės policijos akademijos instruktorė.

Visą rudenį ir žiemą Vašingtoną krėtė Baltųjų rūmų skandalas. Putojantys reformatoriai taškėsi seilėmis aršiau, negu to reikėjo dėl menkos apgailėtinos nuodėmės, o Jungtinių Valstijų prezidentas, siekdamas išvengti apkaltos proceso, viešai suvalgė daugiau mėšlo nei buvo verta.

Tokiame balagane mažiau svarbus įvykis Felicianos žuvų turguje buvo nustumtas į šalį.

Sulig kiekviena diena Starling širdyje stiprėjo niūrus įsitikinimas: tarnyba federaliniame biure jai jau niekada nebus tokia kaip anksčiau. Susidūrus su ja, jos bendradarbių veidus sukaustydavo įtampa, tarsi ji sirgtų kokia užkrečiama liga. Starling buvo dar jauna, todėl toks elgesys ją stebino ir liūdino.

Buvo gera dirbti: Elgesio tyrimų skyrių užplūdo italų prašymai suteikti informacijos apie Hanibalą Lekterį, dažniausiai dviem egzemplioriais – vieną persiųsdavo Valstybės departamentas. Starling uoliai atsakinėjo, siuntė prašomus duomenis faksu ir elektroniniu paštu. Nustebo pamačiusi, kaip per septynerius metus po daktaro Lekterio pabėgimo padaugėjo su juo susijusių dokumentų.

Jos kambarėlis Elgesio tyrimų skyriaus rūsyje buvo užverstas popieriais, tepliais faksais iš Italijos, itališkų laikraščių straipsnių kopijomis.

Ką galėtų nusiųsti italams, kas jiems būtų naudinga? Jie turėjo tik vieną faktą: kelios dienos prieš Pacio mirtį iš kvestūros kompiuterio buvo domimasi FTB duomenų bazėje esančia Lekterio byla. Italijos spauda pasinaudojo tuo, kad nuplautų gėdos dėmes nuo Pacio atminimo, tvirtindama, jog šis slapta siekė sučiupti daktarą Lekterį ir susigrąžinti prarastą garbę.

Kita vertus, Starling svarstė, kokia informacija apie Pacio žmogžudystę galėtų būti naudinga čia, jei daktaras Lekteris sugrįžtų į Jungtines Valstijas.

Džekas Kroufordas buvo per daug užsiėmęs, kad galėtų jai padėti. Jis daug laiko leido teisme – artėjo pensija, todėl nutarta jį užversti nebaigtomis bylomis. Jis vis dažniau sirguliavo, o ir atėjęs į darbą mintimis klaidžiodavo kažkur labai toli.

Vien mintis, kad negali gauti jo patarimo, varė Starling į neviltį.

Per darbo FTB metus Starling daug ką suprato. Ji žinojo, kad jei daktaras Lekteris vėl ką nors nužudys Jungtinėse Amerikos Valstijose, kongresas sugaus kaip širšių lizdas, Teisingumo departamentas antrins tam gausmui ir prasidės tikras pragaras. Pirmosios į jį paklius pasienio apsauga ir muitinė, įsileidusios Lekterį į šalį.

Vietos, kur įvykdytas nusikaltimas, teisėtvarkos organai pareikalautų visos su daktaru Lekteriu susijusios medžiagos, o FTB sutelktų visą dėmesį į kurį nors savo vietos biurą. Paskui, jei daktaras Lekteris pakartotų nusikaltimą kažkur kitur, viskas persikeltų ten.

Jei jį sučiups, valdžios atstovai kausis dėl pripažinimo tarsi lokiai aplink kraujuojantį ruonį.

Starling darbas buvo pasiruošti galimam Lekterio grįžimui, nesvarbu, ar jis tikrai kada nors grįš, atmetant visas slogias žinias apie tyrimo eigą.

Ji uždavė sau paprastą klausimą, kurį Beltvėjaus karjeristai laikytų banaliu: kaip reikėtų atlikti tai, ką atlikti ją įpareigoja priesaika? Kaip ji galėtų apsaugoti piliečius ir suimti jį, jei jis pasirodytų šalyje?

Akivaizdu, kad daktaras Lekteris turėjo tvarkingus dokumentus ir nemažai pinigų. Ir puikiai mokėjo maskuotis. Tereikia prisiminti, kaip elegantiškai paprastai jis pasislėpė pabėgęs iš Memfio – apsigyveno keturių žvaigždučių St.Luiso viešbutyje greta plastinės chirurgijos klinikos. Pusė to viešbučio svečių vaikščioja aptvarsytais veidais. Jis apsitvarstė savąjį ir už įgytus pinigus mėgavosi prabanga.

Su šimtu įvairių popierių ji laikė ir sąskaitas už patarnavimus St.Luise. Astronominės sumos. Butelis *Batard-Montrachet* už šimtą dvidešimt penkis dolerius. Turėtų būti neapsakomai skanu po tiek metų valgyto kalėjimo maisto.

Paprašė atsiųsti visą su Florencija susijusią medžiagą, ir italai patenkino jos prašymą. Kopijų kokybė vertė manyti, kad jie dirba su pusės amžiaus senumo aparatu.

Atsiųstuose popieriuose nebuvo jokios tvarkos. Daktaro Lekterio asmeniniai užrašai iš Kaponių rūmų. Keletas pastabų apie Dantę, pažįstama rašysena, raštelis namų šeimininkei, parduotuvės *Vera dal 1926* čekis: už du butelius *Batard-Montrachet* ir porą šimtų gramų *tartufi bianchi*. Vėl vynas, o kas gi čia?

„Bantam italų-anglų kalbų žodyne" Starling perskaitė, kad *tartufi bianchi* yra baltieji triufeliai. Ji paskambino geriausio Vašingtono italų restorano šefui ir paklausė, kas tai. Po penkių minučių turėjo nutraukti pokalbį, nes šis nesiliovė liaupsinti jų skonio.

Skonis. Vynas, triufeliai. Įvairių dalykų skonis buvo nekintama daktaro Lekterio, sėkmingai praktikavusio medicinos daktaro ir priversto bėgti siaubūno, gyvenimo dalis ir Amerikoje, ir Europoje. Jo veidas galėjo pasikeisti, tačiau skonis – ne, jis ne iš tų, kurie sau ką nors atsakytų.

Starling skonis buvo jautri vieta, nes pirmo susitikimo metu daktaras Lekteris užgavo ją būtent dėl skonio, pagirdamas užrašų knygelę ir pašiepdamas pigius batus. Kaip jis ją pavadino? Švariai išprausta skonio neturinčia kaimo stuobre.

Savo kasdieniame darbe, praktinėje aplinkoje su grynai funkcine įranga ji pasigesdavo būtent skonio.

Jos tikėjimas *technika* kasdien vis labiau silpo, užleisdamas vietą kažkam kitam.

Starling pavargo nuo technikos. Tikėjimas technika buvo pavojingų profesijų religija. Stodamas į ginkluotą kovą su nusikaltėliu ar raičiodamasis su juo purve privalai tikėti tobula technika – sunkių treniruočių rezultatu, garantuojančiu tavo stiprybę. Bet tai netiesa, ypač per susišaudymus. Gali tikėtis sėkmės, bet jei teks dalyvauti daugelyje susišaudymų, kuriame nors vis tiek būsi nušautas.

Starling teko tai matyti.

Suabejojusi technikos religija, kuo galėjo pasitikėti?

Nepasitenkinimas, gniuždanti dienų monotonija privertė ją pažvelgti į daiktų formas. Ji pradėjo vertinti savo požiūrį į reiškinius, nerikiuodama jų ir nesistengdama apibrėžti žodžiais. Tuo pat metu pastebėjo kintant laikraščių skaitymo įpročius. Anksčiau, prieš pažvelgdama į nuotrauką, pirma perskaitydavo parašą po ja. Dabar jau ne. Kartais parašo nė neskaitydavo.

Metų metus vogčiomis skaitydavo madų žurnalus, tarsi jie būtų pornografija. Dabar turėjo pati sau pripažinti, kad tose nuotraukose buvo kažkas, kas žadino alkį. Jos liuteroniško mokymo prieš ištvirkimo rūdis suformuotam protui tai atrodė tarsi mėgavimasis saldžia nuodėme.

Kada nors ji būtų tai supratusi. Suvokimą paspartino vidinių pokyčių banga, atvedusi prie minties, kad daktaro Lekterio retų, tik nedaugeliui prieinamų dalykų pomėgis gali tapti tuo kyšuliu, kuris jį išduos.

Lygindama prabangių parduotuvių klientų sąrašus Starling galėjo atsekti kurią nors iš jo kintamų tapatybių. Tačiau tam reikėjo žinoti jo pomėgius. Ji privalėjo pažinti jį geriau nei kas kitas pasaulyje.

Ar aš žinau, ką jis mėgsta? Jam patinka muzika, vynas, knygos, maistas. Ir aš.

Pirmas žingsnis buvo noras pradėti vertinti savo nuomonę. Maisto, vyno ir muzikos srityje Starling buvo priversta vadovautis ankstesniais daktaro pomėgiais, tuo, kas – žinojo – jam kažkada patiko, tačiau vienoje srityje galėjo jaustis jam lygi. Automobiliai. Starling buvo pamišusi dėl automobilių, tą galėjo pasakyti kiekvienas, pamatęs jos mašiną.

Prieš patekdamas teisingumo nemalonėn daktaras Lekteris nusipirko galingą *Bentley*. Galingą, tačiau ne su turbovarikliu. Pagamintą pagal užsakymą, su V tipo teigiamo pajėgumo įpurškikliu, taigi be turbo vėlavimo. Netruko suprasti, kad pagal užsakymą pagamintų *Bentley* automobilių rinka tokia maža, jog grįždamas prie jų jis smarkiai rizikuotų.

Kokį jis pirktų dabar? Ji jautė, kas jam patinka. Galingas, didelis, aštuonių cilindrų, su įpurškimu, žemas, aptakus. Ką ji pirktų?

Jokios abejonės, *XJR Jaguar* sedaną. Ji išsiuntė faksus tiekėjams rytų ir vakarų pakrantėse, prašydama savaitinių prekybos ataskaitų.

Kokius dar daktaro Lekterio pomėgius Starling gerai žinojo?

Jam patinku aš, pagalvojo.

Kaip greit jis sureagavo, kai ji pateko į bėdą. Net atsižvelgiant į gaišatį, susijusią su pašto tarpininkų paslaugomis. Gaila, kad nepavyko susekti laiško išsiuntimo vietos – pašto dėžute gali pasinaudoti net vagis.

Per kiek laiko *National Tattler* pasiektų Italiją? Būtent šitame laikraštyje jis perskaitė apie Starling nesėkmę, ir Kaponių rūmuose rastas vienas jo egzempliorius. Ar tas bulvarinis laikraštis turi savo svetainę internete? Jei Italijoje jis turėjo kompiuterį, galėjo perskaityti apie susišaudymą visiems prieinamame FTB interneto tinklapyje. Ką būtų galima sužinoti iš daktaro Lekterio kompiuterio?

Kaponių rūmuose rastų asmeninių daiktų sąraše kompiuteris nebuvo paminėtas.

Tačiau ji kažką *matė*. Išsitraukė Kaponių rūmų bibliotekos nuotraukas. Vienoje iš jų buvo gražus rašomasis stalas, prie kurio jis jai rašė. Ant stalo – kompiuteris. Nešiojamasis *Phillips*. Kitose nuotraukose jo nematyti.

Pasitelkusi žodyną Starling vargais negalais sudėjo vieną sakinį, kurį faksu nusiuntė Florencijos kvestūrai:

Ar tarp asmeninių daktaro Lekterio daiktų buvo nešiojamasis kompiuteris?

Mažais žingsneliais Klarisė Starling sekė paskui daktarą Lekterį jo pomėgių koridoriais, pasitikėdama savimi labiau negu derėjo.

43 skyrius

Meisono Verdžerio slaugas Kordelis, vos pažvelgęs į stovintį ant stalo įrėmintą pavyzdį, iškart atpažino rašyseną. Vokas buvo iš Florencijos *Excelsior* viešbučio.

Kaip ir daugelis turtingų žmonių šiuo sprogstamųjų užtaisų siuntinėjimo vokuose laikais Meisonas turėjo nuosavą rentgeno aparatą, tokį pat kaip JAV pašto tarnyba.

Kordelis apsimovė pirštines ir patikrino laišką. Aparatas nerodė nei laidų, nei baterijų. Laikydamasis griežtų Meisono nurodymų, suėmęs pincetu jis nukopijavo laišką ir voką, o prieš imdamas kopiją ir paduodamas ją Meisonui, pasikeitė pirštines.

Kaligrafišku daktaro Lekterio raštu buvo išvedžiota:

Brangus Meisonai,

Dėkoju už mano asmens įvertinimą tokia didele pinigų suma. Norėčiau, kad ją dar padidintum. Premijos praneša apie pavojų greičiau už radarus.

Jos skatina valdžios atstovus užmiršti savo pareigą ir bandyti sučiupti mane asmeniškai – rezultatas akivaizdus.

Tiesą sakant, rašau norėdamas priminti apie tavo buvusią nosį. Savo įkvėptame interviu prieš narkotikus, kurį neseniai davei Ladie's Home Journal, *teigi sušėręs savo nosį kartu su likusia veido dalimi šuniukams Skipei ir Spotui, kurie sukiojosi tau apie kojas. Buvo ne visai taip: tu ją suvalgei pats, kaip užkandį. Iš traškesio tarp dantų supratau, kad ji, matyt, buvo panaši į viščiuko kremzlę. „Skonis kaip viščiuko!", – tada pasakei. Man jis panašus į garsą, kuris sklinda bistro, kai prancūzas valgo* gesier *salotas.*

Meisonai, ar prisimeni?

Kalbant apie viščiukus... gydymo metu sakei man, kad savo vasaros stovykloje, kankindamas vargingų šeimų vaikus suvokei, jog šokoladas dirgina tavo šlapimtakį. Gal ir tai pamiršai?

Ar tau neatrodo, kad prikalbėjai man daug dalykų, kurių dabar neprisimeni?

Meisonai, tave ir Džezebelę sieja nenutrūkstamas ryšys. Tu, toks uolus Šventojo Rašto skaitytojas, negali neprisiminti, kad šunys suėdė Džezebelės veidą, o kartu ir ją visą, eunuchų išmestą pro langą.

Tavo žmonės galėjo nužudyti mane gatvėje. Bet tau manęs reikia gyvo, tiesa? Iš tavo samdytų budelių smarvės supratau, kad tikėjaisi mane palinksminti. O, Meisonai, Meisonai. Kadangi taip aršiai trokšti mane pamatyti, leisk man tave paguosti, juk žinai, aš niekada nemeluoju.

Prieš mirdamas tu pamatysi mano veidą.

Nuoširdžiai,

Hanibalas Lekteris,
Medicinos mokslų daktaras

P. S. Tik bijau, kad taip ilgai tu neišgyvensi. Tau reikėtų saugotis naujų plaučių uždegimo tipų. Dėl to nuolatinio gulėjimo lovoje (iš jos tu nebepakilsi) labai rizikuoji kurį nors pasigauti. Siūlyčiau nedelsiant pasiskiepyti, o kartu sustiprinti imunitetą prieš A ir B hepatito virusus. Nenorėčiau per anksti tavęs netekti.

Baigęs skaityti Meisonas, atrodė, uždus. Ilgai gaivelėjosi, paskui kažką pasakė Kordeliui, bet Kordelis nieko neišgirdo.

Pasilenkė arčiau, ir jam buvo atlyginta čiurkšle seilių, kai Meisonas vėl prabilo:

– Sujunk mane su Polu Krendleriu. Ir su kiaulininku.

44 skyrius

Tas pats sraigtasparnis, kuris Meisonui Verdžeriui kasdien pristatydavo užsienio dienraščius, į Ondatrų fermą atskraidino ir generalinio inspektoriaus pavaduotoją Polą Krendlerį.

Kad pasijustų nejaukiai Krendleriui būtų pakakę ir slogaus Meisono buvimo pritemdytame kambaryje, kur dūsavo ir šniokštė kvėpavimo aparatas ir be paliovos šmėžavo ungurio šešėlis, tačiau jam teko dar porą kartų žiūrėti Pacio mirties vaizdo įrašą.

Septynis kartus Krendleris stebėjo, kaip Vigertai sukiojasi aplink Dovydą, matė Pacio kritimą žemyn ir išvirstančius vidurius. Septintą kartą Krendleris jau tikėjosi, kad iškris ir Dovydo viduriai.

Pagaliau Meisono kambario kampe įsižiebė šviesa, kaitindama Krendlerio viršugalvį ir atsispindėdama nuo jo pro išretėjusius plaukus.

Verdžeriai turėjo tiesiog neprilygstamą godumo jausmą, todėl pirmasis Meisono klausimas buvo: kiek Krendleris norėtų. Jis kalbėjo iš tamsos, respiratoriaus ritmo suskaidytais sakiniais.

– Nenoriu girdėti... tavo plano... sakyk, kiek tai kainuos?

Krendleris būtų norėjęs pasikalbėti su Meisonu akis į akį, tačiau kambaryje jie buvo ne vieni. Plačiapetė, bauginamai raumeninga figūra juodavo blausiai švytinčio akvariumo fone. Mintis apie saugą, kuris girdi jų kalbą, erzino Krendlerį.

– Norėčiau pasikalbėti dviese, gal paprašytum jį išeiti?

– Tai mano sesuo Margo, – atsakė Meisonas. – Ji gali likti.

Margo žengė į šviesą, šiugždėdama dviratininko kelnėmis.

– Atsiprašau, – tarė Krendleris, pakildamas nuo kėdės.

– Sveiki, – pasakė ji, bet nepaspaudė ištiestos Krendlerio rankos, o paėmė iš dubens nuo stalo du graikinius riešutus ir spaudė delnais, kol pasigirdo garsus trekštelėjimas, paskui sugrįžo į tamsą prieš akva-

riumą, kur juos, matyt, suvalgė. Krendleris girdėjo, kaip į grindis sukaukšėjo kevalai.

– Gerai, paklausysim, – tarė Meisonas.

– Kad sutrukdyčiau Liovenšteinui laimėti dvidešimt septintojoje apygardoje, man reikia mažiausiai dešimties milijonų. – Krendleris užkėlė koją ant kojos ir įsmeigė akis kažkur į tamsą. Nežinojo, ar Meisonas jį mato. – Tiek daug susidaro dėl tarpininkų. Tačiau garantuoju, kad jis pažeidžiamas. Žinau.

– Ką padarė?

– Na, sakykim, jo elgesys buvo...

– Apsivogė ar ką nors išdulkino?

Krendleris pasijuto nejaukiai, išgirdęs Margo akivaizdoje ištartą žodį *išdulkino*, tačiau Meisono tai, atrodo, visai nejaudino.

– Jis vedęs ir jau seniai turi meilės reikalų su valstijos apeliacinio teismo teisėju. Šis yra priėmęs keletą sprendimų, palankių jo rėmėjams. Ko gero, grynas sutapimas, tačiau to pakaks, kad juo pasidomėtų televizija.

– Teisėjas yra moteris? – paklausė Margo.

Krendleris linktelėjo. Neįsitikinęs, kad Meisonas jį mato, pridūrė:

– Taip, moteris.

– Gaila, – tarė Meisonas. – Būtų geriau, jei tai būtų kitos pakraipos asmuo, tiesa, Margo? Ir vis dėlto, Krendleri, šis darbas ne tau. Tu negali pats to padaryti.

– Parengsime planą, pagal kurį rinkėjai...

– Tu negali pats to imtis, – pakartojo Meisonas.

– Aš tik pasirūpinsiu, kad teisinės kontrolės komitetas žinotų, kur žiūrėti, ir Liovenšteinas negalėtų išsisukti. Nori pasakyti, kad gali man padėti?

– Galiu padėti puse sumos.

– Penkiais?

– Na, kodėl taip atsainiai, *penkiais*. Kalbėkime su derama pagarba, kurios tokia suma tikrai verta: *penki milijonai dolerių*. Viešpats palaimino mane tokiais pinigais. Su jais ir įvykdysiu jo valią: gausi juos, jei Hanibalas Lekteris be triukšmo atsidurs mano rankose. – Meisonas kelis taktus kvėpavo. – Jei taip atsitiks, tu tapsi nepriekaištingu

dvidešimt septintosios apygardos kongresmenu ponu Krendleriu, o aš tavęs paprašysiu tik pasipriešinti skerdimo be skausmo įstatymui. Jei Lekterį sučiups FTB ar kokia nors vietos policija ir jis atsipirks mirtina injekcija, išsiskirsime taikiai ir visiems laikams.

– Negaliu sutrukdyti vietos policijai jį sučiupti. Arba sutrukdyti Kroufordui ir jo kompanijai, jei jiems nusišypsotų sėkmė jį sugauti. Negaliu to kontroliuoti.

– Keliose valstijose, kuriose galioja mirties bausmė, daktaras Lekteris galėtų būti teisiamas?

Jos balsas buvo kimus, žemas, panašus į Meisono – nuo hormonų.

– Trijose, kiekvienoje už daugkartinę aukščiausiojo laipsnio žmogžudystę.

– Jei jį suims, noriu, kad būtų teisiamas valstijos lygiu, – tarė Meisonas. – Jokių pagrobimų, žmogaus teisių pažeidimų, jokios kontrabandos. Noriu, kad jis nebūtų nuteistas mirties bausme, kad atsidurtų valstijos, o ne saugiausiame federaliniame kalėjime.

– Ar galėčiau paklausti, kodėl?

– Ne, nebent tikrai norėtum išgirsti atsakymą. Šiaip ar taip, skerdimo be skausmo įstatymas čia niekuo dėtas, – atsakė Meisonas ir sukikeno. Kalbėjimas jį išsekino. Jis mostelėjo Margo.

Ji žingtelėjo į šviesą ir perskaitė iš bloknoto.

– Mums reikia visos tavo gaunamos informacijos, dar iki jai patenkant į Elgesio tyrimų skyrių, mums reikia Elgesio tyrimų skyriaus ataskaitų, vos tik jos bus parašytos, ir mums reikia VICAP ir Nacionalinio nusikaltimų informacijos centro duomenų bazių kodų.

– Norėdamas įeiti į VICAP duomenų bazę, turėtum kaskart naudotis viešu telefonu, – tarė Krendleris, kalbėdamas į tamsą, tarsi moters ten nė nebūtų. – Kaip gali tai padaryti?

– *Aš* galiu tai padaryti, – tarė Margo.

– Ji gali tai padaryti, – sušvokštė iš tamsos Meisonas. – Ji kuria darbo su treniruokliais sporto salėse programas. Toks jos versliukas, todėl jai nereikia gyventi iš *brolio* kišenės.

– FTB turi uždarą sistemą, dalis jos – koduota. Tau teks įeiti į ją svečio teisėmis tiksliai pagal mano nurodymus ir permesti duomenis į užprogramuotą nešiojamąjį kompiuterį Teisingumo departamente, –

aiškino Krendleris. – Suveikus VICAP kontrolės sistemai, visi galai grįš į Teisingumo departamentą. Nusipirk galingą nešiojamąjį kompiuterį su greitu modemu parduotuvėje su didele apyvarta ir nesiųsk jokių garantinių laiškų. Dar pasirūpink zipu. Nelįsk iš jo į tinklą. Man jo reikės vienai nakčiai, baigusi atsikratyk. Pranešiu. Gerai, atrodo, viskas.

Krendleris atsistojo ir susirinko savo užrašus.

– Ne *visai*, pone Krendleri... – sušvokždė Meisono blasas. – Lekteris nebūtinai pasirodys. Jis turi pinigų slapstytis amžinai.

– Iš kur jis turi tiek pinigų? – paklausė Margo.

– Dirbdamas psichiatru jis turėjo keletą labai turtingų pacientų, – atsakė Krendleris. – Privertė juos užrašyti jam daug pinigų ir akcijų ir mokėjo gerai paslėpti. Mokesčių tikrintojai nesugebėjo jų rasti. Buvo ekshumuoti keli aukotojai, norint išsiaiškinti, ar kartais jis jų nenužudė, bet nieko nerasta. Toksinių medžiagų tyrimų rezultatai buvo neigiami.

– Taigi jam nereikės rengti ginkluoto apiplėšimo, jis turi pinigų, – tarė Meisonas. – Mums teks išvilioti jį iš slėptuvės. Privalome sugalvoti, kaip.

– Jis sužinos, kas norėjo jam smogti Florencijoje, – tarė Krendleris.

– Aišku, sužinos.

– Ir jam reikės tavęs.

– Nežinau. Aš patinku jam toks, koks esu, – atsakė Meisonas. – Galvok, Krendleri.

Meisonas pradėjo niūniuoti.

Išeidamas iš kambario generalinio inspektoriaus pavaduotojas Krendleris girdėjo tik niūniavimą. Ką nors regzdamas Meisonas mėgo niūniuoti šventas giesmes. *Krendleri, tu jau užkibai ant kabliuko, bet vėl pasikalbėsim po pirmojo nelegalaus įnašo į tavo banko sąskaitą – tuomet tikrai būsi mano.*

Meisono kambaryje liko tik šeimos nariai – brolis ir sesuo.

Blausi šviesa ir muzika. Šiaurės Afrikos šalių ritmai, liutnia ir būgnai. Margo sėdi ant minkštasuolio panarinusi galvą, įrėmusi alkūnes į kelius. Galima palaikyti po treniruotės sporto salėje besiilsinčiu kūjo metiku ar sunkumų kilnotoju. Kvėpuoja truputį tankiau už Meisono respiratorių.

Melodija nutyla, ji atsistoja ir prieina prie lovos. Ungurys iškiša galvą iš savo dirbtinės olos dairydamasis, gal ir šiandien iš jo banguojančio sidabrinio dangaus ims kristi karpio gabalėliai. Šiurkštus Margo balsas suskamba pačia švelniausia gaida:

– Nemiegi?

Meisonas akimirksniu atgyja.

– Atėjo laikas pasikalbėti apie *Margo* norus? Sėsk Kalėdų Seneliui ant kelių.

– Tu žinai, ko aš noriu.

– Pasakyk.

– Mudvi su Džudi norime turėti kūdikį. Norime turėti Verdžerių kūdikį, mūsų kūdikį.

– Nenorėtumėt nusipirkti kino? Jis kainuotų pigiau už paršelį.

– Galbūt. Galėtume nusipirkti ir jį.

– Kokia paskutinė tėčio valia... *Po mylimo sūnaus Meisono mirties visą savo turtą palieku paveldėtojui, kurį Selmarko laboratorijoje (ar jai lygioje) atlikti DNR testai pripažins tikruoju jo palikuoniu.* Mylimo sūnaus Meisono, vadinasi, po mano mirties. *Jo nesant, viską palieku Baptistų bažnyčiai, su atskiromis išimtimis Bailoro Universitetui Veikou, Teksaso valstijoje.* Tu tikrai užknisai tėvą savo kvailiojimais.

– Meisonai, gal tu nepatikėsi, bet tai ne dėl pinigų... na, gal truputį, tačiau argi tu nenorėtum palikuonio? Meisonai, juk jis bus ir tavo palikuonis.

– Margo, gal geriau susirask gerą vaikiną ir jį dulkink? Galų gale, juk žinai, kaip tai daroma.

Vėl suskambo marokietiška muzika, liutnios garsai įkyriai tarsi pyktis smelkėsi į Margo ausis.

– Meisonai, aš save sunaikinau. Nuo viso to mėšlo, kurį suvartojau, mano kiaušidės niekam tikusios. Be to, noriu, kad dalyvautų ir Džudi. Ji nori būti motina. Meisonai, pats sakei, kad jei tau padėsiu... pažadėjai man savo spermos.

Ilgi ploni Meisono pirštai sujudėjo.

– Prašau. Gali imti. Jei jos dar liko.

– Meisonai, visiškai tikėtina, kad tu dar turi galinčios apvaisinti spermos. Ją galima būtų paimti neskausmingai...

– *Neskausmingai paimta mano vaisinga sperma*? Atrodo, tu su kažkuo jau kalbėjaisi?

– Tik su vaisingumo klinika, konfidencialiai. – Net šaltoje akvariumo šviesoje Margo veidas spindėjo švelnumu. – Meisonai, mes tikrai rūpintumės vaiku, mes lankėme tėvų mokyklą, Džudi kilusi iš didelės, tolerantiškos šeimos, be to, yra paramos grupių vienišoms motinoms.

– Margo, kai buvome vaikai, tau pavykdavo mane užvesti. Šaudydavau lyg iš mortyros. Ir gana greitai.

– O tu mane skriausdavai. Net išsukai ranką, versdamas daryti tai, ko nenorėjau – dabar kaire ranka nepakeliu daugiau kaip keturiasdešimt kilogramų.

– Tu nenorėjai valgyti šokolado. Sesute, jau sakiau, pasikalbėsim, kai bus padarytas darbas.

– Leisk tave patikrinti, – tarė Margo. – Daktaras galėtų neskausmingai paimti mėginį...

– Ką reiškia *neskausmingai*, ten mano viskas apmirę. Gali čiulpti iki pamėlynavimo, vis tiek nieko neišeis. Jau bandžiau, nesėkmingai.

– Daktaras neskausmingai paimtų mėginį, kad įsitikintų, ar tavo sperma dar vaisinga. Džudi jau pasidarė testą, dabar reikia sekti jos ciklą, dar laukia daug darbų.

– Per visą šį laiką neturėjau garbės matyti Džudi. Kordelis sako, kad jos kreivos kojos. Ar seniai jūs *pora*?

– Penkerius metus.

– Kodėl jos neatvedi? Gal mes... ką nors *suveiktume*.

Paskutinį kartą sudunksi Šiaurės Afrikos būgnai, ir Margo ausyse suskamba tyla.

– Kodėl tu pats nesusijungi su Teisingumo departamentu? – taria ji tiesiai Meisonui į ausį. – Kodėl tu nepabandai įsisprausti į viešo telefono kabiną kartu su visu suknistu nešiojamuoju kompiuteriu? Kodėl tu nesumoki daugiau suknistų pinigų, kad pagautum tą, kuris sušėrė tavo veidą šunims? Meisonai, sakei, kad man padėsi.

– Padėsiu. Tik turiu pagalvoti...

Margo suspaudė delnais du graikinius riešutus, leisdama kevalams byrėti ant Meisono užkloto.

– Tik negalvok per ilgai, Šypsenėle.

Einant iš kambario jos dviratininko kelnės švilpė lyg iš garvežio kamino virstantys garai.

46 skyrius

Ardelija Mep gamindavo valgį, kai būdavo nusiteikusi, o kai ji nusiteikdavo, rezultatas būdavo nuostabus. Jos gyslomis tekėjo jamaikiečių ir gulų genties kraujas, o dabar ji ruošėsi kepti viščiuką, barstė jį sėklomis aitriojo pipiro, kurį atsargiai laikė už koto. Ji niekada nemokėdavo brangiau už jau sukapotus viščiukus, todėl Starling teko pasidarbuoti mėsos kirvuku.

– Starling, jei paliksi didelį gabalą, prieskoniai neįsigers taip, kaip į sukapotą, – aiškino jau ne pirmą kartą.

– Štai, – tarė, imdama kirvuką ir taip kaukštelėdama per viščiuką, kad net prijuostė aplipo kaulų atplaišomis. – Šitaip. Ką darai, nori kaklus išmesti? Padėk tuos skanėstus atgal.

Po akimirkos:

– Šiandien buvau pašte. Išsiunčiau savo mamai batus.

– Aš irgi buvau pašte, galėjau juos paimti.

– Ar pašte ką nors *girdėjai*?

– Ne.

Mep linktelėjo nė kiek nenustebusi.

– Būgnai muša, kad tavo laiškai tikrinami.

– Kieno nurodymu?

– Konfidencialiu pašto inspektoriaus potvarkiu. Tu nežinojai?

– Ne.

– Tai sužinok kokiu nors kitu keliu, negalime išduoti mano draugelio pašte.

– Gerai.

Starling padėjo kirvuką.

– Viešpatie, Ardelija.

Starling buvo užsukusi į paštą nusipirkti pašto ženklų, tačiau iš akmeninių darbuotojų veidų negalėjo nieko suprasti, daugelis jų buvo juodaodžiai, kelis ji pažinojo. Akivaizdu, kažkas norėjo jai padėti, tačiau bijojo rizikuoti ramia ateitimi. Akivaizdu, kad kažkas Ardelija pasitikėjo labiau negu Starling. Kartu su nerimu Starling užplūdo džiaugsmas, kad afroamerikiečių būgnai pranešė jai žinią. Gal tai reiškė tylų pritarimą, kad ji nušovė Eveldą Dramgo, pasinaudojusi būtinąja gintimi.

– Dabar paimk žaliuosius svogūnėlius, sugrūsk juos peilio rankena ir duok šen. Sugrūsk viską, kartu su laiškais, – mokė Ardelija.

Baigusi paruošiamuosius darbus, Starling nusiplovė rankas ir pasitraukė į idealiai sutvarkytą Ardelijos svetainę. Ardelija atėjo po minutės, šluostydamasi rankas į drobinę pašluostę.

– Kas per velniava? – paklausė Ardelija.

Prieš pradėdamos kalbėtis apie ką nors tikrai grėsminga, jos paprastai nuoširdžiai išsiplūsdavo, tai buvo tarsi amžiaus pabaigos įspėjamasis švilpukas tamsoje.

– Kad mane susuktų, jei aš ką nors suprantu, – atsakė Starling. – Koks kalės vaikas skaito mano laiškus, štai ką norėčiau žinoti.

– Mano žmonės gali pasiekti tik pašto inspektoriaus lygį.

– Tai ne dėl susišaudymo, ne dėl Eveldos, – svarstė Starling. – Jei jiems rūpi mano laiškai, tai tik dėl daktaro Lekterio.

– Atidavei jiems viską iki paskutinės eilutės, viską, ką jis tau atsiuntė. Prieš Kroufordą esi švari.

– Visiškai. Jei mane tikrina FTB, manau, išsiaiškinsiu. Jei Teisingumo departamentas – tuomet nežinau.

Teisingumo departamentas ir FTB turėjo atskirus profesinės atsakomybės skyrius, kurie teoriškai bendradarbiavo, bet praktiškai konkuravo vienas su kitu. Tokie konfliktai būdavo vadinami šlapinimosi

varžybomis, o į jų sūkurį pakliuvę agentai kartais būdavo skandinami. Be to, Teisingumo departamento generalinis inspektorius – politinė figūra – visada galėdavo įsikišti ir perimti svarbiausias bylas.

– Jei jie nujaučia, ką Hanibalas Lekteris rengiasi daryti, jei jie mano, kad jis yra kažkur netoliese, turėtų tau pasakyti, kad pasiruoštum gintis. Starling, ar kartais... jauti jį greta?

Starling papurtė galvą.

– Dėl jo aš nesijaudinu. Bent jau ne taip. Buvo metas, kai ilgą laiką jo nė neprisimindavau. Ar žinai tą sunkumą, tą slogutį, kai ko nors bijai? Niekada jo nejaučiu. Tiesiog manau, kad jei man grėstų bėda, aš tai pajusčiau.

– Starling, ką tu darytum? Ką darytum, išvydusi jį prieš save? Staiga? Ar kada apie tai pagalvojai? Ar atstatytum į jį pistoletą?

– Įremčiau į užpakalį, vos spėjusi ištraukti iš dėklo.

Ardelija nusijuokė.

– O paskui?

Starling liovėsi šypsotis.

– Tai priklausytų nuo jo.

– Galėtum jį nušauti?

– Kad mano pačios viduriai neišvirstų lauk? Gal juokauji? Viešpatie, Ardelija, tikiuosi, tai niekada nepasikartos. Būčiau laiminga, jei jis grįžtų į kalėjimą ir niekas nenukentėtų – net ir jis pats. Bet pasakysiu tau, kartais galvoju, jei kada nors jį tikrai užspeis į kampą, norėčiau jam padėti.

– Nedrįsk taip kalbėti.

– Mano padedamas jis turėtų didesnę tikimybę likti gyvas. Nenušaučiau tik dėl to, kad jo bijau. Jis ne vilkolakis. Tai priklausytų tik nuo jo.

– Tu jo bijai? Verčiau jau *labai* bijotum.

– Ardelija, žinai, kas mane baugina? Baisu išgirsti tiesą. Norėčiau, kad jis išvengtų mirties bausmės. Jei jam pasisektų ir uždarytų į kalėjimą – akademinė visuomenė labai susidomėjusi, todėl su juo būtų elgiamasi padoriai. Ir jis neturėtų problemų dėl kameros draugų. Jei jis atsidurtų kalėjime, padėkočiau už laišką. Negalima žudyti žmogaus, kuris tiek pamišęs, kad sako tiesą.

– Turi būti priežastis, kodėl tikrinami tavo laiškai. Jie gavo teismo orderį ir laiko jį kur nors paslėpę. Kol kas mūsų dar neseka, būtume pastebėjusios, – šnekėjo Ardelija. – Tiems kalės vaikams nieko nereiškia žinoti, kad jis atvyksta, ir tavęs neįspėti. Rytoj nežiopsok.

– Ponas Kroufordas būtų mums pasakęs. Jie negali nieko suregzti prieš Lekterį, neįtraukdami Kroufordo.

– Starling, Džekas Kroufordas – jau *istorija.* Tu nenori to suprasti. O jei jie suregs ką nors prieš *tave*? Už tavo ilgą liežuvį ar kad nesutikai prasiskėsti prieš Krendlerį? Jei kas nors norės tave sunaikinti? Klausyk, kalbu rimtai, sakydama, kad reikia apsaugoti mano šaltinį.

– Ar tavo draugužiui pašte galėtume kuo padėti? Ar mums reikia ko nors imtis?

– Kaip manai, kas šiandien pas mus vakarieniauja?

– Šaunuolė, Ardelija! ... Palauk, maniau, kad šiandien *aš* pas tave vakarieniauju.

– Galėsi pasiimti namo.

– Mielai.

– Puiku, mergyte. Labai džiaugiuosi.

47 skyrius

Dar visai vaikas Starling persikraustė iš vėjyje vaitodavusio medinio namelio į tvirtą raudono mūro liuteronų našlaičių prieglaudą.

Toje ankstyvos vaikystės griuvenoje buvo jauki virtuvė, kurioje ji su tėvu galėdavo dalintis apelsiną. Bet mirtis žino, kur stovi maži namukai, kuriuose gyvena žmonės, dirbantys pavojingus darbus už nedidelius pinigus. Jos tėvas savo senu pikapu išvažiavo iš tų namų į naktinę sargybą, kuri jam buvo paskutinė.

Iš savo globėjų namų Starling pabėgo raita ant numatytos skersti kumelės, kai jie skerdė avinėlius, ir rado prieglobstį liuteronų našlaičių prieglaudoje. Nuo tos akimirkos didelėse, solidžiose valdiškose įstaigose ji visada jausdavosi saugi. Liuteronai gal stokojo šilumos bei apelsinų ir pernelyg dosniai dalino Jėzų, tačiau taisyklės yra taisyklės, o kai jas perkandi, viskas klojasi gerai.

Kol reikėjo įveikti neasmenius pasirengimo tarnybai testus ar patruliuoti gatvėse, ji žinojo, kad yra saugi. Tačiau Starling neturėjo jokio talento regzti politinių intrigų.

Dabar, ankstų rytą išlipus iš senojo *Mustango*, aukštos Kvantiko pastato sienos jai jau neatrodė saugus mūrinis prieglobstis. Pro automobilių stovėjimo aikštelėje šėlstančio vėjo uždangą net jo durys panėšėjo į spąstus.

Ji norėjo susitikti su Džeku Kroufordu, tačiau neturėjo laiko. Filmavimas turėjo prasidėti vos įsidienojus.

Žudynių Felicianos žuvų turguje tyrimui reikėjo tiksliai atkurti įvykius, patikrinti kiekvieną šūvį, kiekvienos kulkos trajektoriją. Tam buvo skirtas FTB šaudymo poligonas Hougano alėjoje.

Starling reikėjo atlikti savo vaidmenį. Stebėjimo furgonas buvo tas pats, su užglaistytomis, bet neuždažytomis paskutinio susišaudymo žymėmis. Jie vis lipo iš senojo furgono, agentas, vaidinantis Džoną Brigemą, vis krito veidu į žemę, o agentas, vaidinantis Berką, vis raitėsi iš skausmo ant žemės. Šaudymasis triukšmingais tuščiais šoviniais išsekino Starling.

Jie baigė gerokai po vidurdienio.

Starling atidavė savo SWAT amuniciją ir nuėjo į Džeko Kroufordo kabinetą.

Dabar ji vėl vadino jį ponu Kroufordu, o jis atrodė dar labiau išsiblaškęs ir abejingas.

– Starling, gal nori *Alka-Seltzer?* – paklausė, pamatęs ją kabineto tarpduryje.

Kroufordas kiekvieną dieną išgerdavo tam tikrą vaistų kiekį. Jis gėrė *Ginkgo Biloba, Saw Palmetto, S.John's Wort* ir vaikišką aspiriną. Įsimesdavo juos į burną nekintama tvarka, užversdamas galvą, lyg tuštindamas taurelę.

Pastarosiomis savaitėmis kabinete nusivilkdavo švarką ir apsivilkdavo megztinį, kurį jam buvo numezgusi velionė žmona Bela. Dabar jis atrodė senesnis negu atmintyje išlikęs jos tėvas.

– Pone Kroufordai, kai kurie mano laiškai atėjo atplėšti. Ne itin profesionaliai. Tarsi garinti virš virdulio.

– Nuo tada, kai tau parašė Lekteris, tavo paštas tikrinamas.

– Tada tik peršviesdavo vokus, ir man tai netrukdė. Tačiau aš turiu teisę pati skaityti savo asmeninius laiškus. Niekas manęs neperspėjo.

– Tai ne mūsų tarnybos darbas.

– Pone Kroufordai, tai ir ne pavaduotojo Dogo darbas... Tai kažkas toks galingas, kad gauna visiškai slaptą trečiojo laipsnio įgaliojimą.

– Bet darbas atliktas mėgėjiškai?

Ji tylėjo gana ilgai, ir jis pridūrė:

– Geriau tegul bus taip... tiesa?

– Taip, pone.

Jis suspaudė lūpas ir linktelėjo.

– Pasidomėsiu.

Surikiavo vaistų indelius viršutiniame rašomojo stalo stalčiuje.

– Pasikalbėsiu su Karlu Širmeriu iš Teisingumo departamento, pasistengsime viską sutvarkyti.

Širmeris buvo nevykėlis. Sklido gandai, kad metų gale jis turėtų išeiti į pensiją – visi senieji Kroufordo bičiuliai ruošėsi į pensiją.

– Ačiū, pone.

– Ar tarp tavo policijos mokyklos auklėtinių yra vertų dėmesio? Kuriems galėtume pasiūlyti darbą?

– Sunku pasakyti dėl teismo medicinos, jie drovisi kalbėtis apie lytinius nusikaltimus. Tačiau yra pora tikrai puikių šaulių.

– Jų net per daug. – Jis dirstelėjo į Starling. – Turėjau galvoje ne tave.

Baigiantis dienai, per kurią tiek kartų buvo suvaidinta jo mirtis, Starling nuėjo aplankyti Džono Brigemo kapo Arlingtono kapinėse.

Ranka palietė šiurkštų antkapį. Netikėtai lūpomis pajuto tarsi bučiuotų jo kaktą, šaltą lyg akmuo, su pudros trupinėliais, kai paskutinį kartą priėjo prie jo karsto ir į delną su balta pirštine įdėjo savo paskutinį atviro šaudymo iš pistoleto čempionės medalį.

Dabar Arlingtone krito lapai, užklodami žemę aplink kapus. Laikydama ranką ant Džono Brigemo antkapio, Starling žiūrėjo į tolyn

nusidriekiančias kapų eiles ir svarstė, kiek iš jų, kaip ir jis, bergždžiai paguldė galvas dėl pavargusių senų žmonių kvailumo, savanaudiškumo, intrigų.

Nesvarbu, tiki Dievą ar ne, bet jei esi karys, Arlingtonas tau yra šventa vieta, ir tragedija yra ne mirti, o mirti be prasmės.

Jautė su Brigemu ryšį, kuris nebuvo silpnesnis tik dėl to, kad jie niekada nesimylėjo. Klūpodama ant vieno kelio prie jo antkapio, ji prisiminė. Jis švelniai paprašė, ir ji atsakė ne, tada jis paklausė, ar jie galėtų būti draugai, būtent tai turėjo galvoje, ir ji atsakė taip, būtent tai turėdama galvoje.

Klūpodama Arlingtono kapinėse, galvojo apie savo tėvo kapą, toli nuo čia. Nebuvo jo lankyti nuo tos dienos, kai baigė koledžą, geriausiai iš visos klasės, ir nuėjo prie kapo tai pasakyti. Svarstė, ar neatėjo laikas grįžti.

Pro tamsias Arlingtono medžių šakas nušvitęs saulėlydis buvo toks pat oranžinis, kaip apelsinas, kuriuo dalijosi su tėvu. Tolimas trimito aidas privertė krūptelėti. Akmuo po jos delnu dvelkė šalčiu.

48 skyrius

Galime jį matyti pro mums iš burnų virstančius garus... Giedrą naktį jis kabo Oriono žvaigždyne virš Niufaundlendo salos, paskui lėtai praslenka virš mūsų galvų: *Boeing 747* skrenda į vakarus, dėl priešpriešio vėjo sulėtėdamas šimtu mylių per valandą.

Galiniame salone, kuriame paprastai skrenda turistai, penkiasdešimt du grupės „Senojo pasaulio fantazija" keliauninkai per septyniolika dienų aplankę vienuolika šalių, grįžta į Detroitą ir Vindzorą Kanadoje. Pečiams skirta dvidešimt colių. Klubams tarp porankių – dvidešimt colių. Tai dviem coliais daugiau negu vergams galerose.

Ledinių sumuštinių su gličia mėsa ir lydytu sūriu prisikimšę keleiviai kvėpuoja oru, prisotintu pro vieną ar kitą galą išėjusiomis dujomis, taupiai apdorotu uždarame cikle – šeštajame dešimtmetyje galvijų ir kiaulių pirklių taikyto srutų apdorojimo principo atmaina.

Daktaras Hanibalas Lekteris sėdi centrinės eilės viduryje, iš abiejų pusių – vaikai, eilės krašte – moteris su kūdikiu. Po daugelio kalėjimuose praleistų metų daktarui Lekteriui nemalonu vėl jaustis apribotam. Greta sėdinčio mažo berniuko skreite be paliovos pypsi kompiuterinis žaidimas.

Kaip daugelis kitų pigiausiose vietose sėdinčių keleivių daktaras Lekteris ryši ryškiai geltoną raištį su šypsančiu veideliu ir dideliu raudonu užrašu *Can-am tours,* kaip kiti turistai jis vilki sportinį kostiumą. Ant jo – Toronto *Maple Leafs* ledo ritulio komandos ženklai. Kūnas po drabužiais apvyniotas pinigų juostomis.

Su grupe daktaras Lekteris praleido tik tris paskutines dienas, iš agento Paryžiuje nusipirkęs dėl kažkieno ligos atsiradusį laisvą bilietą. Šioje vietoje turėjęs sėdėti vyras grįžo į Kanadą karste, širdžiai neišlaikius kopimo į Šv. Petro katedros kupolą.

Atvykus į Detroitą daktarui Lekteriui teks ištverti pasų tikrinimą ir muitinę. Jis neabejojo, kad kiekvieno didesnio oro uosto saugumo ir imigracijos tarnybos įspėtos jį sulaikyti. Ten, kur jo portretas nepuošia pasų kontrolės biuro sienos, jis tūno kiekviename muitinės ir imigracijos tarnybų kompiuteryje, pasirengęs nušvisti monitoriaus ekrane vos paspaudus pavojaus mygtuką.

Tačiau jis tikisi sėkmės: valdžia gali turėti jo senojo veido nuotrauką. Padirbtas pasas, kuriuo naudojosi važiuodamas į Italiją, nesusijęs su jokia byla šalyje, kurioje buvo išduotas ir kuri atspindėtų jo dabartinę išvaizdą. Italijoje Rinaldas Pacis siekė palengvinti savo gyvenimą ir prisigerinti Meisonui Verdžeriui, pasisavindamas karabinierių turėtą bylą su nuotrauka ir negatyvu, panaudotais išduodant „daktaro Felo" *permesso di soggiorno* ir leidimą dirbti. Daktaras Lekteris rado juos Pacio aplanke ir sunaikino.

Jei Pacis slapta nenufotografavo „daktaro Felo", gali būti, kad pasaulyje nėra jokių naujojo daktaro Lekterio veido atvaizdų. Jis nedaug skiriasi nuo senojo veido – ties nosim ir ant skruostų – plonas kolageno sluoksnis, kitokie plaukai, akiniai, bet pakankamai skirtingas, jei neatkreipia į save dėmesio. Randą ant plaštakos jis paslėpė po patvaraus grimo ir odą rudinančio kremo sluoksniu.

Jis tikisi, kad Detroito *Metropolitan* oro uoste imigracijos tarnyba padalins keleivius į du srautus: JAV piliečių ir kitų. Pasirinko pasie-

nio miestą, kad „kitų" eilė būtų gausi. Lėktuvas pilnas kanadiečių. Daktaras Lekteris mano, kad gali prasmukti kartu su banda, jei tik banda jo neatstums. Su šiais turistais jis lankė istorines vietas ir meno galerijas, kartu su jais jis skrido pridvisusiame lėktuve, tačiau viskas turi ribas: jis negali kartu su jais valgyti to prastos kokybės lėktuvo maisto.

Išsekę, nutrintomis kojomis, pavargę nuo pakeleivių ir savo drabužių turistai naršo po atneštus pietų rinkinius, krapštydami nuo sumuštinių iš šalčio pajuodusias salotas.

Nenorėdamas atkreipti į save dėmesio daktaras Lekteris laukia, kol kiti keleiviai baigs savo varganą puotą, suvaikščios į tualetą ir daugelis užsnūs. Toli priekyje ekrane mirga senas filmas. Jis vis dar laukia, kantriai it smauglys. Greta sėdintis berniukas užsnūdo su kompiuteriniu žaidimu skreite. Erdviame lėktuve pamažu gęsta švieselės virš keleivių galvų.

Ir tik tada, vogčiomis apsidairęs, daktaras Lekteris ištraukia iš po sėdynės elegantišką geltoną dėžutę rudais krašteliais su savo pietumis, kuriais pasirūpino Paryžiuje, *Fauchon* restoranų tinkle. Dėžutė surišta dviejų spalvų šilko kaspinėliais. Daktaras Lekteris apsirūpino kvapnia *pate de fois gras** ir triufeliais, Anatolijos figomis su varvančiu pienu toje vietoje, kur buvo nuskintos nuo šakos. Dar turi pusę butelio savo mėgstamo *St.Esephe*. Šilko kaspinėliai šiugždėdami atsiriša.

Daktaras Lekteris ruošiasi skanauti figą, laiko ją prie lūpų, šnervėmis traukia jos aromatą, neapsispręsdamas, ar praryti vienu pergalingu kąsniu, ar atkąsti tik pusę, kai šalia supypsi kompiuterinis žaidimas. Jis supypsi dar kartą. Nepasukdamas galvos daktaras paslepia figą delne ir pažvelgia žemyn į vaiką. Iš atviros dėžutės sklinda triufelių, kepenėlių ir konjako kvapas.

Berniukas uodžia orą. Jo siauros, spindinčios tarsi graužiko akys nukrypsta į daktaro Lekterio pietus. Prabyla šaižiu, pratusiu perrėkti kitus balsu:

– *Ei, pone, ei, pone.*

* Riebus žąsų kepenėlių paštetas. *(Pranc.)*

Jis nesirengia liautis.

– Kas atsitiko?

– *Ar tai specialus maisto davinys?*

– Ne.

– *Tai ką jūs ten turite?*

Berniukas meilikaujamai pakelia akis į daktarą Lekterį.

– *Duokite paragauti.*

– Labai norėčiau duoti tau paragauti, – atsako daktaras Lekteris, stebėdamasis, kaip didžiulė vaiko galva laikosi ant plono lyg kiaulienos išpjova kaklo, – bet tau nepatiks. Čia *kepenys.*

– *Kepeninė! Nuostabu! Mama neprieštaraus, mama!*

Neįtikėtinas vaikas, kuris mėgsta kepeninę dešrą ir arba meilikauja, arba rėkia.

Eilės gale atsibunda moteris su kūdikiu glėbyje.

Keleiviai iš eilės priešais atlošia iki galo kėdes, daktaras Lekteris gali užuosti jų plaukų kvapą, jie žiūri pro kėdžių tarpus.

– Mes norime miegoti.

– *Mama, ar galiu paragauti jo sumuštinio?*

Kūdikis motinos glėbyje pabudo ir pradėjo verkti. Motina kyštelėjo pirštą į jo vystyklus, jie buvo sausi, įsiūlė jam žinduką.

– Pone, ką norite jam *duoti*?

– Tai kepenys, ponia, – atsakė daktaras Lekteris kaip galėdamas tyliau. – Aš dar nieko nedaviau...

– *Kepeninė – mano mėgstamiausia, noriu, jis* žadėjo *duoti man paragauti...*

Paskutinis žodis išsitęsė į veriamą verksmą.

– Sere, jei kažko duodate *mano sūnui*, gal galėčiau tai pamatyti?

Stiuardesė nuo miego patinusiu veidu stabtelėjo prie moters su klykiančiu kūdikiu.

– Ar viskas gerai? Gal jums ko atnešti? Sušildyti buteliuką?

Moteris ištraukė užsuktą buteliuką ir padavė stiuardesei. Ji įjungė šviesą virš savo vietos ir ieškodama žinduko kreipėsi į daktarą Lekterį:

– Gal galėtumėte man parodyti? Jei kažką siūlote *mano vaikui*, noriu tai pamatyti. Neįsižeiskite, bet jo jautrus skrandis.

Kasdien paliekame savo mažus vaikus vaikų lopšeliuose ir darželiuose su svetimais žmonėmis. Bet jausdamiesi kalti, skiepijam liguistą baimę svetimiems ir nepažįstamiems. Šiais laikais tikriesiems pabaisoms tenka gerokai pasisaugoti, net jei jie tokie abejingi vaikams kaip daktaras Lekteris.

Jis padavė motinai *Fauchon* dėžutę.

– O, gera duona, – tarė ši, baksnodama duoną tuo pačiu pirštu, kurį kišo į vystyklus.

– Ponia, galite ją *pasiimti.*

– Aš nenoriu alkoholio, – pasakė moteris ir apsidairė, tikėdamasi išgirsti juoką. – Nežinojau, kad galima atsinešti savo. Čia *viskis*? Ar lėktuve *leidžiama* gerti? Jei jums nereikia, aš pasiliksiu kaspinėlį.

– Sere, lėktuve šio alkoholinio gėrimo negalima atidaryti, – pasakė stiuardesė. – Paimsiu jį, atgausite išeidamas.

– Be abejo. Nuoširdžiai dėkoju, – tarė daktaras Lekteris.

Daktaras Lekteris mokėjo atsiriboti nuo jį supančios aplinkos. Mokėjo atsikratyti. Kompiuterinio žaidimo pypsėjimas, knarkimas ir perdimas buvo niekai palyginti su pragariškais klyksmais audringų pamišėlių palatose. Kėdė nevaržė labiau už pančius. Kaip dažnai darydavo savo kameroje, daktaras Lekteris atlošė galvą, užsimerkė ir pasitraukė į savo atminties rūmų tylą, vietą, kurios didžioji dalis buvo graži.

Tą akimirką į rytus prieš vėją kaukiančiame metaliniame cilindre telpa rūmai su tūkstančiu kambarių.

Taip, kaip kartu su daktaru Lekteriu aplankėme Kaponių rūmus, taip dabar paklajokime jo atminties rūmų koridoriais...

Vestibiulis – Normandų koplyčia Palerme, atšiauri, graži, amžina, su vieninteliu priminimu apie mirtingumą: grindyse įspausta kaukole. Jei neskuba gauti informacijos iš kitų savo rūmų patalpų, daktaras Lekteris dažnai stabteli čia pasigėrėti koplyčia – taip, kaip dabar. Už jos plyti sudėtingas daktaro Lekterio statinys, šviesus ir tamsus.

Senovės mokslininkai gerai žinojo atminties rūmų mnemoninę sistemą, todėl net viduramžiais, kai vandalai degino knygas, juose išsaugojo daug informacijos. Kaip ir senovės mokslininkai daktaras Lekteris tūkstantyje savo rūmų kambarių saugo daugybę informaci-

jos, susijusios su įvairiais daiktais, bet skirtingai negu jiems, rūmai jam reikalingi ir kitam tikslui: kartais jis čia gyvena. Ilgus metus jis praleido tarp prabangių kolekcijų, nors jo kūnas gulėjo pririštas pavojingų psichikos ligonių palatoje, kur klyksmai virpindavo grotų virbus lyg velnio arfos stygas.

Hanibalo Lekterio rūmai erdvūs net viduramžių mastais. Perkelti į realų pasaulį savo dydžiu ir sudėtingumu jie galėtų varžytis su Stambulo Topkapi rūmais.

Prisigretiname prie jo, kai jis greitais savo vaizduotės žingsniais pereina iš fojė į Didžiąją metų laikų salę. Kambarys pastatytas pagal Simonido iš Ceoso taisykles, kurias praėjus keturiems šimtams metų ištobulino Ciceronas. Jis erdvus, aukštomis lubomis, apstatytas gyvais, kartais sukrečiančiais ar absurdiškais, dažnai gražiais daiktais ir paveikslais. Ekspozicijos puikiai išdėstytos ir gerai apšviestos, kaip didžiuosiuose muziejuose. Tačiau sienos – ne muziejuose įprastos neutralios spalvos. Kaip ir Džotas daktaras Lekteris ištapė sienas freskomis.

Pasinaudodamas proga jis nusprendė pasiimti Klarisės Starling namų adresą, bet jam neskubu, todėl stabteli plačių laiptų papėdėje, greta bronzinių Riaso skulptūrų. Šie didžiuliai bronziniai kariai priskiriami Fidijai, o iškelti iš jūros dugno mūsų laikais stovi centre freskomis ištapytos erdvės, kuri padeda išnarplioti visą Homerą ir Sofoklį.

Panorėjęs daktaras Lekteris gali prakalbinti bronzinius veidus graikiškai, bet šiandien jis nori tik į juos pažiūrėti.

Tūkstantis kambarių, kilometrai koridorių, šimtai dalykų, susijusių su kiekvienu daiktu kieviename iš kambarių, malonus atokvėpis, laukiantis daktaro Lekterio kiekvieną kartą, kai jis nusprendžia čia ateiti.

Bet kartu su daktaru Lekteriu jaučiame ir kita: mūsų širdžių ir protų skliautuose tyko pavojus. Ne visi kambariai malonūs, šviesūs ir aukšti. Vaizduotės grindyse yra angų, panašiai kaip viduramžių kalėjimo grindyse, yra dvokiančių *oubliettes*, taip vadinamų todėl, jog kas ten patenka, būna užmirštas uoloje išgremžtų butelio formos kamerų su spąstų durimis viršuje. Iš jų niekas lengvai neištrūksta, kad mums padėtų. Drebėjimas, sutrikęs savisaugos instinktas, atminties kibirkštys uždega kenksmingas dujas ir ilgus metus kalinti

dalykai išlekia, pasirengę skausmingai sprogti ir pastūmėti mus į dar didesnį pavojų...

Baimindamiesi ir stebėdamiesi sekame paskui jį, lengvai žengiantį savo sukurtu koridoriumi pro kvapniąsias gardenijas, apsupti slegiančių didžiulių skulptūrų ir šviesių paveikslų.

Jo kelias veda į dešinę, pro Plinijaus biustą, ir laiptais į viršų, į Adresų salę, griežta tvarka išdėstytomis skulptūromis ir paveikslais apstatytame kambaryje, erdviame ir gerai apšviestame, kaip pataria Ciceronas.

Ak... Trečioje nišoje į dešinę nuo durų kabo paveikslas su šv.Pranciškumi, kuris lesina varnėnui drugį. Ant grindų prieš šį paveikslą – kitas, natūralaus dydžio vaizdas iš spalvoto marmuro: paradas Nacionalinėse Arlingtono kapinėse, jam vadovauja trisdešimt trejų metų Jėzus, vairuojantis dvidešimt septintų metų *T* modelio *Ford* džipą, pramintą „skardine", jame stovi Dž. Edgaras Huveris su balerinos sijonėliu, mojuodamas nematomai miniai. Už automobilio žygiuoja Klarisė Starling su 308-ojo kalibro *Enfield* šautuvu ant peties.

Atrodė, kad daktaras Lekteris laimingas matydamas Starling. Kadaise jis gavo jos namų adresą iš Virdžinijos universiteto studentų asociacijos. Saugojo jį šiame paveiksle ir dabar savo malonumui iškviečia Starling namų gatvę ir numerį:

3327 Tindal

Arlington, VA 22308

Daktaras Lekteris savo atminties rūmais gali judėti nepaprastai greitai. Daktaras Lekteris gerai apsiginklavęs prieš realųjį pasaulį refleksais ir jėga, proto imlumu ir sparta. Tačiau jo viduje yra vietų, kuriose jis negali jaustis saugus, kur negalioja Cicerono logikos, sutvarkytos erdvės ir šviesos dėsniai...

Jis nusprendžia aplankyti savo senųjų gobelenų kolekciją. Dėl laiško, kurį rašo Meisonui Verdžeriui, jam reikia perskaityti Ovidijaus tekstą apie kvapniuosius veido aliejus.

Jis žingsniuoja raštuotu kiliminiu taku į audinių ir gobelenų salę.

Boeing 747 realybėje daktaro Lekterio galva atlošta ir prispausta prie kėdės, akys užmerktos. Galva linguoja lėktuvui kratantis per oro duobes.

Eilės krašte kūdikis jau išgėrė visą buteliuką, bet dar nemiega. Jo veidas paraudo. Motina jaučia, kaip mažas kūnelis vystykluose įsitempia ir atsipalaiduoja. Nėra abejonių, kas atsitiko. Nereikia net kišti piršto į vystyklus. Kažkas iš priešakinės eilės ištaria: „Vajėzau."

Pridvisusį lėktuvo orą papildė dar vienas kvapas. Greta daktaro Lekterio sėdintis berniukas, nejautrus kūdikio įpročiams, toliau valgo pietus iš *Fauchon* dėžutės.

Atminties rūmų rūsiuose atsidaro spąstinės durys, oubliettes *išraugėja savo vaiduoklišką dvoką...*

Tik keliems gyvūnams pavyko išvengti artilerijos ir automatų ugnies mūšyje, kuriame žuvo Hanibalo Lekterio tėvai, o iš didelio jų valdų miško liko vien išvartos ir degėsiai.

Margas dezertyrų būrelis, apsistojęs medžioklės namelyje, suvalgė viską, ką rado. Kartą jiems pasitaikė varganas mažas elniukas, liesas, su šone styrančia strėle, sugebėjęs ištverti žiemą, misdamas samanomis iš po sniego. Jie nenorėjo jo nešti ir tempte atitempė į savo buveinę.

Šešiametis Hanibalas Lekteris žiūrėjo pro plyšį daržinėje, kaip jie jį tempia ir traukia už virvės ant kaklo. Jie nenorėjo veltui eikvoti šovinio, todėl pargriovę, perkirsdami kaklą kirviu, keikdamiesi įvairiomis kalbomis, ragindami greičiau atnešti dubenį, kad be naudos netekėtų kraujas.

Mažasis elniukas nebuvo mėsingas, ir po dviejų ar trijų dienų ilgais apsiaustais vilkintys dezertyrai per sniegą atklampojo iš medžioklės namelio į daržinę pasirinkti šiauduose pasislėpusių vaikų. Nė vienas iš jų nesušalo, todėl rinkosi iš gyvųjų.

Jie apčiuopė Hanibalo Lekterio šlaunį, ranką, krūtinę, bet išsirinko jo seserį Mišą ir išsivedė. Žaisti, pasakė. Nė vienas iš vaikų, kuriuos jie išsivedė žaisti, negrįžo atgal.

Hanibalas Lekteris laikėsi įsikibęs į Mišą, laikė suspaudęs ją tvirtomis rankomis, kol jie užtrenkė prieš jį daržinės duris, parblokšdami ir sulaužydami dilbį.

Jie išsivedė ją per sniegą, dar nušlakstytą elniuko krauju.

Jis karštai meldė, kad vėl pamatytų Mišą, malda apsiautė visą jo, šešiamečio, protą, tačiau negalėjo nutildyti kirvio trinktelėjimo. Ta malda vėl

ją pamatyti neliko visai be atsako: jis pamatė porą Mišos pieninių dantų garuojančiame jo kalintojų lauko tualete už medžioklės namelio ir daržinės, kur jie laikė įkalinę vaikus – savo maistą tais 1944 metais, kai žlugo Rytų frontas.

Po šio atsako į maldą Hanibalo Lekterio daugiau nevargino mintys apie Dievą, nebent suvokimas, kad jo paties kuklus žiaurumas nublanksta prieš Dievo žiaurumą, kurio ironijai nėra lygių, o jo nepelnytas pyktis – beribis.

Kretančiame lėktuve švelniai bumpsėdamas galva į kėdės atkaltę daktaras Lekteris pakibo tarp paskutinio kruvinu sniegu nueinančios Mišos atvaizdo ir kirvio trinktelėjimo. Jis kybo ten ir ta būsena jam nepakenčiama. Iš jo prakaituoto veido į lėktuvo pasaulį išsiveržia trumpas, plonas, veriamas klyksmas.

Prieš jį sėdintys keleiviai atsisuka, kai kurie pakirdę iš miego. Kiti knarkia.

– Jėzau Kristau, kas jums *atsitiko*? O, Viešpatie!

Daktaro Lekterio akys atsimerkia, žiūri tiesiai į priekį, ant jo peties padėta ranka.

– Užpuolė slogutis, taip?

Berniukas neišsigandęs, jam nerūpi priešinių eilių nepasitenkinimas.

– Taip.

– Mane irgi dažnai užpuola slogutis. Aš iš jūsų nesijuokiu.

Daktaras Lekteris kelis kartus giliai įkvėpė prispaudęs galvą prie atlošo. Paskui atsitokėjo, tarsi nuo viršugalvio nuslinkusi ramybė būtų užklojusi veidą. Palenkęs galvą prie vaiko tarė, tarsi sakytų paslaptį:

– Žinai, teisingai elgiesi nevalgydamas šito jovalo. Niekada nevalgyk.

Lėktuvuose jau nebeduodavo vokų ir laiškų popieriaus. Visiškai susitvardęs daktaras Lekteris išsitraukė iš švarko kišenės viešbučio popieriaus lapą ir pradėjo laišką Klarisei Starling. Pirmiausia jis nupiešė jos veidą. Piešinys dabar yra privačioje Čikagos universiteto kolekcijoje, prieinamas mokslininkams. Jame Starling panaši į vaiką, į Mišą, prie ašarotų skruostų prilipusiais plaukais...

Pro garus, virstančius iš mūsų burnų, galime matyti lėktuvą – spindintį šviesos tašką tyrame nakties danguje. Matyti, kaip jis praskrieja pro Šiaurinę žvaigždę, toli kitapus taško, iš kurio nėra kelio atgal, ir plačiu lanku neria žemyn, į Naujojo Pasaulio rytojų.

49 skyrius

Dokumentų, bylų ir diskelių stirtos mažame Starling kabinete pasiekė kritinę ribą. Jos prašymas skirti daugiau vietos liko be atsako. *Gana*. Su pasmerktiesiems būdinga drąsa ji užėmė erdvų kambarį Kvantiko rūsyje, kuriame buvo planuota įrengti Elgesio tyrimų skyriaus fotolaboratoriją, kai tik kongresas skirs tam pinigų. Patalpa buvo be langų, bet su daugybe lentynėlių ir dvigubomis šviesai nepralaidžiomis uždangomis vietoje durų.

Kažkuris iš kambario kaimynų gotiškomis raidėmis parašė HANIBALO NAMAI ir prisegė užrašą prie uždangos. Baimindamasi prarasti patalpą Starling persegė užrašą į vidų.

Beveik iš karto Kolumbijos koledžo Kriminalinės teisės bibliotekoje, kur buvo įrengtas Hanibalo Lekterio kambarys, ji rado naudingų asmeninių dokumentų kolekciją. Koledžas turėjo jo medicinos ir psichiatrijos praktikos dokumentų originalus, jo teismų procesų ir civilinių bylų prieš jį nuorašus. Apsilankiusi bibliotekoje pirmą kartą Starling laukė keturiasdešimt penkias minutes, kol sargai nesėkmingai ieškojo Lekterio kambario raktų. Apsilankiusi antrą kartą rado jame abejingą paskutinio kurso studentą ir nesukataloguotą medžiągą.

Įžengusi į ketvirtą dešimtį Starling netapo kantresnė. Padedama skyriaus vedėjo Džeko Kroufordo, palaikiusio jos prašymą, Jungtinių Valstijų prokuratūroje ji gavo teismo orderį perkelti visą koledžo kolekciją į savo kambarį Kvantiko rūsyje. Federalinio teismo vykdytojai pervežė viską vienu sunkvežimiu.

Kaip ji ir būgštavo, teismo orderis sukėlė bangavimą. O bangos atplukdė Krendlerį...

Po dviejų ilgų savaičių Starling savo improvizuotame Lekterio centre jau buvo sutvarkiusi didžiumą daiktų. Vėlyvą penktadienio popietę ji nuo veido ir rankų nuprausė dulkes ir suodžius, išjungė šviesą ir atsisėdo kampe ant grindų, žiūrėdama į knygomis ir bylomis nustatytas lentynas. Gal akimirką užsnūdo...

Ją pažadino kvapas, ir ji suprato, kad kambaryje yra ne viena. Tai buvo batų tepalo kvapas.

Kambarys skendėjo prieblandoje, o generalinio inspektoriaus pavaduotojas Polas Krendleris lėtai žingsniavo pro lentynas, spoksodamas į knygas ir nuotraukas. Jis nepasibeldė – negalėjo pasibelsti į uždangą, ir apskritai nebuvo linkęs belstis, ypač į pavaldžių agentūrų duris. Čia, šiame Kvantiko rūsyje, jis neabejotinai jautėsi pakliuvęs į lūšnyną.

Viena iš kambario sienų buvo skirta daktaro Lekterio viešnagei Italijoje. Prie jos prisegta didelė po Senųjų rūmų langu kabančio Rinaldo Pacio su išvirtusiais viduriais nuotrauka. Priešpriešinė siena buvo skirta Jungtinėse Valstijose įvykdytiems nusikaltimams, čia dominavo policijos daryta daktaro Lekterio prieš kelerius metus nužudyto medžiotojo iš lanko nuotrauka. Kūnas kabojo ant lentų pakabos, su visomis žaizdomis, kaip viduramžių „Žaizdoto žmogaus" iliustracija. Nusikaltimų bylos rikiavosi lentynose kartu su civilinėmis bylomis dėl neteisėto nužudymo, kurias aukų šeimos iškėlė prieš daktarą Lekterį.

Asmeninės daktaro Lekterio medicinos praktikos knygos sudėtos tokia pat tvarka, kokia buvo surikiuotos jo senajame psichiatrijos kabinete. Starling sustatė jas, pro didinamąjį stiklą ištyrinėjusi policijos darytas kabineto nuotraukas.

Prieblandoje skendinčiame kambaryje pluoštelis šviesos sklido iš daktaro Lekterio galvos ir kaklo rentgeno nuotraukos, pritvirtintos prie šviečiančio skydelio ant sienos. Kitas blausios šviesos šaltinis buvo kompiuteris ant kampe stovinčio rašomojo stalo. Ekrane švietė užrašas „Pavojingi padarai". Retsykiais kompiuteris suurgzdavo.

Greta kompiuterio gulėjo kruopštaus Starling darbo rezultatų krūva. Sunkiai sukaupti dokumentai – kvitai, sąskaitos – pasakojo apie

daktaro Lekterio asmeninį gyvenimą Italijoje ir Amerikoje, prieš išsiunčiant jį į beprotnamį. Improvizuotas skonio katalogas.

Ant skenerio plokštumos tarsi ant stalo Starling buvo išsidėčiusi viską, kas liko iš jo namų Baltimorėje: porcelianą, stalo sidabrą, krištolą, sniego baltumo servetėlę, žvakidę – kvadratinis metras elegancijos groteskiškoje kambario aplinkoje.

Krendleris pakėlė didelę vyno taurę ir pabarškino į ją nagu.

Jis niekada nebuvo fiziškai prisilietęs prie nusikaltėlio, ritęsis su juo ant žemės, ir daktaras Lekteris jam atrodė tik žiniasklaidos sugalvota baidyklė, nors kartu ir palanki proga. Įsivaizdavo savo nuotrauką panašioje ekspozicijoje FTB muziejuje po Lekterio mirties. Jautė, kokią neįkainojamą vertę tai gali turėti jo karjerai. Krendleris stovėjo prisikišęs prie talpaus daktaro kiaušo rentgeno nuotraukos ir krūptelėjo, išgirdęs Starling balsą, palikdamas ant jos riebų nosies pėdsaką:

– Pone Krendleri, kuo galėčiau padėti?

– Kodėl sėdite ten, tamsoje?

– Pone Krendleri, aš mąstau.

– Valdžia nori žinoti, ką mes veikiame su Lekteriu.

– Čia yra viskas, ką mes su juo veikiame.

– Starling, noriu žinoti viską. Ir greitai.

– Ar nebūtų geriau, jei ponas Kroufordas...

– O kur Kroufordas?

– Ponas Kroufordas teisme.

– Man atrodo, kad jis pralaimi kovą, ar jūs taip nemanote?

– Ne, pone, nemanau.

– Ką jūs rezgate? Gavome koledžo skundą, kad iš bibliotekos pasigrobėte visą medžiagą. Galėjote geriau susitvarkyti.

– Čia, šioje patalpoje, mes surinkome viską, kas susiję su daktaru Lekteriu: daiktus ir dokumentus. Jo ginklai saugomi ginklų ir nusikaltimų įrankių skyriuje, tačiau mes turime jų kopijas. Taip pat turime kai kuriuos jo asmeninius dokumentus.

– Koks to tikslas? Norite sučiupti nusikaltėlį ar ruošiatės rašyti vadovėlį? – Krendleris nutilo, norėdamas atmintyje įtvirtinti išsprū-

dusį rimą. – Jei, tarkime, koks aukšto rango respublikonas iš Teismo priežiūros paklaustų manęs, ką darote jūs, specialioji agente Starling, kad būtų sučiuptas Hanibalas Lekteris, ką turėčiau jam atsakyti?

Starling įjungė šviesą. Pastebėjo, kad Krendleris ir toliau perka brangius kostiumus, gailėdamas pinigų marškiniams ir kaklaraiščiams. Iš rankogalių kyšojo plaukuoti riešai.

Akimirką Starling susikaupusi žiūrėjo kiaurai sieną, anapus sienos, į amžinybę. Prisivertė pažvelgti į Krendlerį kaip į vieną iš savo policijos akademijos studentų.

– Žinome, kad daktaras Lekteris turi labai gerus dokumentus, – pradėjo. – Neabejotina, kad jis turi vienus atsarginius asmens dokumentus, gal net daugiau. Jis labai atsargus. Ir nepadarys kvailos klaidos.

– Toliau.

– Jo labai išpuoselėtas, neretai egzotiškas skonis maistui, vynui, muzikai. Jei čia atvyks, jam tų dalykų reikės. Turės juos gauti. Jis negali sau atsakyti. Mes su ponu Kroufordu surinkome sąskaitas ir kvitus – viską iš daktaro Lekterio gyvenimo Baltimorėje prieš pirmą kartą jį suimant, ir tas sąskaitas, kurias mums sugebėjo gauti Italijos policija, taip pat jo kreditorių iškeltas bylas po suėmimo. Padarėme kai kurių jo mėgstamų daiktų sąrašą. Štai, žiūrėkite: tą mėnesį, kai daktaras Lekteris vaišino Baltimorės filharmonijos orkestro valdybą fleitininko Bendžamino Raspelio žarnokais, jis nupirko dvi dėžes *Chateau Petrus bordeaux*, po tris tūkstančius šešis šimtus dolerių už dėžę. Jis taip pat nupirko penkias dėžes *Batard-Montrachet* po tūkstantį šimtą dolerių už dėžę ir dar daug pigesnio vyno. Tokio pat vyno jis užsisakė *St. Louis* viešbutyje, kur apsigyveno pabėgęs iš kalėjimo, ir tokio pat vyno jis pirko parduotuvėje *Vera dal 1926* Florencijoje. Šis vynas gana retas, dabar mes tikriname importuotojus ir mažmenininkus. Iš Niujorko *Iron Gate* jis užsisakė aukščiausios rūšies *foie gras* po du šimtus dolerių už kilogramą, o per *Grand Central Oyster Bar* gavo Žirondo austrių. Būtent jomis prasidėjo filharmonijos valdybai surengtos vaišės, vėliau buvo patiekti žarnokai, šerbetas, o paskui – galite apie tai paskaityti žurnale *Town and Country* – jie valgė, – ji perskaitė garsiai, greit berdama žodžius, – „garsųjį tamsios spalvos tirštą ragu, kurio sudėtis taip ir liko paslaptis, su šafranu paskanin-

tais ryžiais. Toks sodrus skonis išgautas ilgai ir kruopščiai gaminant". Aukos, kurios galėjo būti panaudotos verdant tą ragu, taip ir nebuvo identifikuotos. Ir taip toliau, čia smulkiai aprašomi indai ir stalo įrankiai. Mes tikriname kreditinėmis kortelėmis apmokėtus pirkinius indų ir krištolo parduotuvėse.

Krendleris šnirpštelėjo nosimi.

– Štai, žiūrėkite, iš šio civilinio ieškinio aiškėja, kad jis vis dar skolingas už *Steuben* šviestuvą, o Baltimorės *Galeazzo* automobilių kompanija iškėlė bylą, norėdama atgauti jo *Bentley*. Tiriame prekybą *Bentley* automobiliais, naujais ir naudotais. Jų parduodama nedaug. Taip pat prekybą *Jaguar* markės automobiliais su didesnio galingumo varikliais. Išsiuntėme faksus visiems restoranų tiekėjams, klausdami apie perkamą šernieną, tokį pat paklausimą išsiuntinėsime savaitę prieš pradedant pardavinėti škotiškas kurapkas.

Ji paspaudinėjo klaviatūrą ir pasitikrino sąraše, paskui žingtelėjo toliau nuo kompiuterio, pajutusi priartėjusį Krendlerio kvėpavimą.

– Paprašiau skirti pinigų bendradarbiauti su vadinamaisiais „kultūros grifais" Niujorke ir San Franciske, perparduodančiais bilietus į garsiausias renginius – numatyti keli jo mėgstamiausių orkestrų ir styginių kvartetų koncertai. Paprastai jis renkasi šeštą arba septintą eilę, visada prie tako. Nusiunčiau geriausias jo nuotraukas į Linkolno ir į Kenedžio centrus, ir į daugelį filharmonijų. Pone Krendleri, gal galėtumėt padėti mums gauti lėšų iš Teisingumo departamento fondų?

Jis neatsakė, ji tęsė toliau.

– Tikriname naujus prenumeratorius kai kurių kultūros leidinių, tų, kuriuos jis anksčiau prenumeruodavo: antropologijos, lingvistikos, *Physical Review*, matematikos, muzikos.

– Argi jo nedomina šliundros su sadomazochistiniais polinkiais? Parsiduodantys vyrai?

Starling jautė, kaip Krendleris gardžiuojasi šiuo klausimu.

– Pone Krendleri, mes apie tai nieko nežinome. Kadaise jis buvo pastebėtas Baltimorės koncertų salėse kelių labai patrauklių moterų draugijoje, kai kurios iš jų garsėjo labdaringa veikla ir panašiai.

Žinome jų gimimo dienas, jei kartais joms būtų perkamos dovanos. Kiek mums žinoma, nė viena iš jų nėra nuo jo nukentėjusi ir nė viena nesutiko apie jį kalbėti. Jo seksualiniai pomėgiai mums nežinomi.

– Visada maniau, kad jis homoseksualistas.

– Kodėl, pone Krendleri?

– Visi tie meniški niekeliai. Kamerinė muzika ir arbatėlės. Nenoriu nieko įžeisti, jei kartais jums patinka tokie žmonės ar turite tokių draugų. Starling, svarbiausia, ką noriu pasakyti – reikėtų ieškoti *būtent* tarp jų. Nėra nieko nesvarbaus. Noriu gauti visas 302 kopijas, noriu būti informuojamas apie visus planus, kiekvieną žingsnį. Jūs mane supratote, Starling?

– Taip, pone.

Tarpduryje jis dar pasakė:

– Tikiuosi, kad supratote. Tai gali būti proga pataisyti savo padėtį čia. Jūsų vadinamajai karjerai pravers visa pagalba, kokią tik pavyks gauti.

Būsimojoje fotolaboratorijoje buvo įrengta ventiliacijos sistema. Žiūrėdama tiesiai jam į akis, Starling įjungė ją, norėdama nejausti jo odekolono ir batų tepalo kvapo. Krendleris žengė pro juodas užuolaidas neatsisveikindamas.

Oras prieš Starling suvilnijo lyg suvirpintas per šaudymo poligoną nusiritusios karčio bangos.

Jau koridoriuje Krendleris išgirdo už nugaros Starling balsą.

– Pone Krendleri, eisiu kartu su jumis.

Krendlerio laukė mašina su vairuotoju. Pareigos administracijoje neleido pakilti aukščiau *Mercury Grand Marquis* limuzino.

Jam dar nespėjus įsėsti į automobilį, Starling tarė:

– Pone Krendleri, palaukite.

Krendelis nustebęs atsisuko. Ką tai galėtų reikšti? Pykčio pagreitintą kapituliaciją? Jo antenos išsitempė.

– Dabar mes lauke, – tęsė Starling. – Čia nėra klausymosi aparatūros, nebent pats ką nors turit.

Ji negalėjo atsispirti impulsui. Kad būtų patogu dirbti su dulkėtomis knygomis, ant prigludusių marškinėlių vilkėjo laisvus medvilninius baltinius.

Nereikėtų to daryti. *Velniop.*

Ji atsagstė spragtukus ir praskleidė marškinius.

– Štai, aš neturiu mikrofono.

Ji buvo net be liemenėlės.

– Gal tai vienintelis kartas, kai galime pasikalbėti akis į akį, todėl noriu jus kai ko paklausti. Visus tuos metus jūs stengėtės įsmeigti peilį man į nugarą, kiekviena proga. Pone Krendleri, kodėl jūs tai darote?

– Maloniai kviečiu apie tai pasikalbėti... Jums visada rasiu laiko, jei norėtumėt...

– Mes kalbamės dabar.

– Starling, pagalvokite ir suprasite.

– Todėl, kad nesutikau su jumis susitikinėti? Kad liepiau jums eiti namo pas žmoną?

Jis vėl pažvelgė į ją. Ji tikrai nevaldoma.

– Starling, taip gerai apie save manote... šis miestas pilnas kukurūzų paplotėliais prakvipusių provincijos kekšyčių...

Jis atsisėdo greta vairuotojo ir paberbeno į prietaisų skydelį. Galingas automobilis nuvažiavo. Jo lūpos sukrutėjo, tarsi būtų norėjęs pridurti: „Tokių kaip tu provincijos kekšyčių, prakvipusių kukurūzų paplotėliais". Krendleris tikėjo, kad ateityje jo laukia dar daug politinių diskusijų, todėl norėjo išmiklinti liežuvį bei įgusti pasakyti ne daugiau nei dera.

50 skyrius

– Patikėk, gali pasisekti, – pranešė Krendleris švilpiančiai tamsai, kurioje gulėjo Meisonas. – Prieš dešimtmetį nebūtų pavykę, tačiau dabar kompiuteryje perskaityti klientų sąrašus taip pat paprasta, kaip vištai padėti kiaušinį.

Jis sujudėjo ant minkštasuolio, nutviekstas ryškios šviesos svetainės kampe.

Akvariumo fone Krendleris matė Margo siluetą. Jis jau priprato keiktis jos akivaizdoje ir tuo net mėgavosi. Galėjo kirsti lažybų, kad

Margo būtų laiminga, jei turėtų kotą. Jis panūdo ištarti *kotas* girdint Margo, ir sugalvojo, kaip tai padaryti.

– Taip ji pasiruošė veikimo zoną ir sužinojo, ką Lekteris mėgsta. Turbūt ji net galėtų pasakyti, į kurią pusę krypsta jo kotas.

– Margo, prašau pakviesti daktarą Demlingą, – tarė Meisonas.

Daktaras Demlingas laukė gretimame žaidimų kambaryje su milžiniškais pliušiniais gyvūnais. Televizoriuje Meisonas matė, kaip jis tyrinėja didžiulės žirafos mašną, panašiai kaip Vidžertai spoksojo į Dovydą. Ekrane jis atrodė daug mažesnis už žaislus, tarsi būtų susispaudęs, kad įlįstų į vaikystę, ne tokią, kokia buvo jo.

Meisono kambario šviesoje psichologas atrodė sausas, išpuoselėtas, bet suvargęs žmogus, jo šlakuotą kiaušą dengė skystų plaukų šukuosena, o prie laikrodžio grandinėlės kabėjo *Phi Beta Kappa** draugijos ženklas. Jis atsisėdo kitoje staliuko pusėje, prieš Krendlerį, jausdamasis lyg dažnas šio kambario svečias.

Vaisių ir riešutų dubenyje į jį atsuktoje obuolio pusėje buvo matyti kirmino palikta skylutė. Daktaras Demlingas nusuko ją nuo savęs. Jo akys pro akinių stiklus su kvaila nuostaba žvelgė į Margo, kai ji paėmė dar du riešutus ir grįžo į savo vietą prie akvariumo.

– Daktaras Demlingas yra Bailoro universiteto psichologijos fakulteto dekanas. Taryboje jis atstovauja Verdžerių šeimai, – tarė Meisonas Krendleriui. – Paprašiau jo išsiaiškinti, kas galėtų sieti daktarą Lekterį ir FTB agentę Klarisę Starling. Daktaras...

Demlingas palinko į priekį, tarsi sėdėtų liudytojo vietoje, ir pasuko galvą į Meisoną, lyg šis būtų prisiekusysis. Krendleris pastebėjo akivaizdžius jo įgūdžius liudyti už du tūkstančius dolerių per dieną.

– Ponas Verdžeris žino mano profesinę kvalifikaciją, ar ir jūs norėtumėt ja pasidomėti? – paklausė Demlingas.

– Ne, – atsakė Krendleris.

– Peržiūrėjau Starling pokalbių su Hanibalu Lekteriu užrašus, jo laiškus jai ir jūsų pateiktą medžiagą apie jų kilmę, – pradėjo Demlingas.

* Seniausia ir prestižiškiausia JAV universitetų paskutinio kurso studentų garbės draugija, įkurta 1776 metais.

Tai išgirdęs Krendleris susiraukė, o Meisonas tarė:

– Daktaras Demlingas pasirašė pasižadėjimą viską laikyti paslaptyje.

– Daktare, jei reikia, Kordelis pasirengęs rodyti skaidres, – pasiūlė Margo.

– Iš pradžių trumpas įvadas. – Demlingas pažvelgė į savo užrašus. – Žinome, kad Hanibalas Lekteris gimė Lietuvoje. Jo tėvas buvo grafas, titulas gautas dešimtame amžiuje, o motina – kilminga italė, iš Viskončių šeimos. Vokiečiams traukiantis iš Rusijos, nacių tankai apšaudė jų dvarą prie Vilniaus, nužudė abu tėvus ir daugelį tarnų. Po to vaikai dingo. Jų buvo du – Hanibalas ir jo sesuo. Nežinome, kas atsitiko seseriai. Tačiau Hanibalas liko našlaitis kaip ir Klarisė Starling.

– Aš pats jums tai sakiau, – nekantriai pertraukė Meisonas.

– Tačiau kokias iš to padarėte išvadas? – paklausė daktaras Demlingas. – Pone Verdžeri, nekalbu apie dviejų našlaičių tarpusavio supratimą, užuojautą, pagailą. Nenoriu apie tai kalbėti. Ji čia niekuo dėta. Gailestis liko kelio dulkėse, paplūdęs krauju. Paklausykite. Tai, kad jie abu našlaičiai, tiesiog padeda daktarui Lekteriui geriau ją suprasti ir valdyti. Tai susiję su *valdymu.*

– Starling vaikystė prabėgo našlaičių prieglaudoje, o sprendžiant pagal tai, ką man sakėte, ji nėra turėjusi pastovaus intymaus ryšio su vyru. Ji gyvena su buvusia klasės drauge, jauna juodaode amerikiete.

– Labai panašu į lytinius santykius, – tarė Krendleris.

Psichiatras nė nepažvelgė į jį – Krendleris buvo nugalėtas akimirksniu.

– Niekada negali tvirtai pasakyti, kodėl vienas žmogus gyvena su kitu.

– Tai vienas tų slaptų dalykų, apie kuriuos kalbama Šventajame Rašte, – pridūrė Meisonas.

– Mėgstantiems sveiką maistą Starling atrodo skanus kasnelis, – nusprendė Margo.

– Manau, traukos šaltinis yra Lekteris, o ne ji, – nusprendė Krendleris. – Juk matėte, ji šalta kaip ledas.

– Pone Krendleri, ar tikrai ji šalta kaip ledas? – Margo balsas skambėjo pašaipiai.

– Margo, manai ji lesbietė? – paklausė Meisonas.

– Po velnių, iš kur aš galiu žinoti? Kad ir kas ji būtų, man atrodė, kad tai laiko tik savo reikalu. Manau, ji kieta, moka maskuotis, bet nesakyčiau, kad yra šalta kaip ledas. Mes kalbėjomės neilgai, bet man taip pasirodė. Meisonai, tai buvo anksčiau, negu tau prireikė mano pagalbos... tu išsiuntei mane iš kambario, prisimeni? Nesakyčiau, kad ji šalta kaip ledas. Mergina su Starling išvaizda privalo apsišarvuoti, nes aplink sukasi būriai nuolat pasirengusių pulti *subingalvių*.

Nors Krendleris matė tik Margo siluetą, jam pasirodė, kad jos žvilgsnis ties juo užtruko ilgiau negu reikėtų.

Keisti balsai skambėjo kambaryje. Atsargi, biurokratinė Krendlerio šneka; pedantiškas, rėksmingas Demlingo balsas; gilūs, aidintys Meisono tonai su prastai tariamais sprogstamaisiais priebalsiais ir praleistais šnypščiamaisiais garsais; žemas, šiurkštus Margo balsas, kapojantis žodžius lyg būtų pažabota ir ją tai erzintų. Fone – dusulingas Meisono kvėpavimo aparato šnopavimas.

– Sukūriau jos asmeninio gyvenimo hipotezę, paremtą akivaizdžiai įkyriu tėvo prisiminimu, – tęsė Demlingas. – Netrukus prie jos grįšiu. Dabar pažvelkime į tris dokumentus, siejančius daktarą Lekterį su Klarise Starling. Du laiškus ir piešinį. Piešinyje – laikrodis su Nukryžiuotuoju, kurį jis sukūrė beprotnamyje.

Daktaras Demleris pažvelgė į ekraną.

– Prašyčiau skaidrę.

Kitame kambaryje Kordelis įdėjo skaidrę į aparatą ir monitoriuje sušvito keistas piešinys. Originalas pieštas anglimi ant sviestinio popieriaus. Meisono kopija daryta kopijuokliu su mėlynu rašalu – linijų spalva priminė mėlynes ant kūno.

– Jis norėjo tai užpatentuoti, – aiškino daktaras Demlingas. – Kaip matote, Kristus nukryžiuotas ant laikrodžio ciferblato, o jo rankos sukasi rodydamos laiką, panašiai kaip laikrodžiuose su Peliuku Mikiu. Jis įdomus tuo, kad nulinkusi Nukryžiuotojo galva yra su Klarisės Starling veidu. Paveikslas nupieštas kol jie kalbėjosi. Štai moters nuotrauka, galite palyginti. Tiesa, Kordeli? Prašau parodyti nuotrauką.

Nebuvo jokios abejonės, Jėzus su Starling veidu.

– Dar viena anomalija – prie kryžiaus vinimis prikalti riešai, o ne delnai.

– Taip ir reikia daryti, – įsiterpė Meisonas. – Būtina kalti per riešus, įtvirtinant vinis dideliais mediniais kaiščiais, antraip jie išsiklibina ir išslysta. Mes su Idi Aminu tuo įsitikinome, kai Ugandoje per Velykas pakartojome šitą ritualą. Mūsų Išganytojas buvo prikaltas per riešus. Visi Nukryžiuotojo paveikslai yra netikslūs. Klaida atsirado dėl neteisingo Šventojo Rašto vertimo iš hebrajų kalbos į lotynų.

– Ačiū, – sausai tarstelėjo daktaras Demlingas. – Akivaizdu, kad Nukryžiuotasis vaizduoja sužlugdytą tikėjimo objektą. Žiūrėkite, ranka – minučių rodyklė, rodo šešias, droviai pridengdama varpą. Ranka – valandų rodyklė, rodo devynias ar truputį po devynių. Pagal tradiciją Jėzus buvo nukryžiuotas devintą valandą.

– O sudėjus šešis ir devynis, gautume šešiasdešimt devynis – sekse labai populiarų skaičių, – neišlaikė neįsiterpusi Margo. Atsakydama į veriamą Demlingo žvilgsnį, ji suspaudė delnais riešutus, kevalai dunkstelėjo į grindis.

– Dabar peržvelkime daktaro Lekterio laiškus Klarisei Sterling. Kordeli, prašau parodyti laiškus. – Daktaras Demlingas išsitraukė iš kišenės lazerinę rodomąją lazdelę. – Kaip matote, rašyta parkeriu su plunksna kvadratiniu galu, raštas aiškus, kaligrafiškas, taisyklingas. Tokį raštą galit pamatyti viduramžių popiežių bulėse. Jis palyginti gražus, tačiau liguistai taisyklingas. Nieko spontaniška. Jis planuoja. Šitą laišką jis parašė netrukus po to, kai pabėgo iš kalėjimo, pakeliui nužudydamas penkis žmones. Paskaitykime, ką jis rašo:

Na, Klarise, ar avinėliai liovėsi bliauti?

Nepamirškite, laukiu iš jūsų žinių, man jos labai reikalingos.

Galite įdėti skelbimą tarptautiniame Times *leidinyje ir* International Herald-Tribune, *pirmąją bet kurio mėnesio dieną. Būtų gerai, jei išspausdintumėt jį ir* China Mail.

Nenustebsiu, jei atsakysite ir taip, ir ne. Dabar avinėliai nutilo. Deja, Klarise, jūsų gailestingumas sau prilygsta Fryvo požemių svarstyklių gailestingumui – jums dar ne kartą teks nusipelnyti palaimingąjį tylėjimą. Matydama neviltį, jaučiatės kaustoma nevilties, o toji neviltis niekada nesibaigs.

Klarise, nesirengiu jūsų lankyti, nes pasaulis be jūsų būtų nepalyginti pilkesnis. Prašyčiau ir jus tokios pat paslaugos...

Daktaras Demlingas stumtelėjo aukštyn savo berėmius akinius ir atsikrenkštė.

– Tai klasikinis pavyzdys to, ką savo darbuose vadinu *avunkulizmu* – profesinėje literatūroje vis plačiau plinta terminas *Demlingo avunkulizmas*. Galbūt jis bus įtrauktas į naujausią „Diagnostikos ir statistikos valdovėlio" leidimą. Neprofesionalams galėčiau jį apibrėžti kaip globėjišką laikyseną siekiant asmeninių tikslų.

– Ištyręs užrašus, padariau išvadą, kad klausimas apie bliaunančius avinėlius susijęs su Klarisės Starling vaikyste – avinėlių skerdimu Montanos ūkyje, į kurį ji buvo atiduota globoti, – sausai tęsė daktaras Demlingas.

– Ji su Lekteriu pasikeitė informacija, – tarė Krendleris. – Jis žinojo apie žudiką maniaką Bufalou Bilą.

– Antrasis laiškas, rašytas po septynerių metų, kupinas paguodos ir paramos, – toliau kalbėjo Demlingas. – Jis šaiposi iš jos tėvų, kuriuos ji, atrodo, dievino. Vadina jos tėvą „negyvu naktiniu patruliu", o motiną – „kambarine". Paskui nurodo jų gerąsias savybes, kurių, jos manymu, jie turėjo, o vėliau įvardija jas kaip jos nesėkmingos karjeros priežastį. Tai susiję su noru įsiteikti, siekiu valdyti.

– Manau, Starling buvo labai prisirišusi prie savo tėvo, turėjo jo *imago*, kuris trukdė jai lengvai užmegzti lytinius santykius ir galėjo pastūmėti prie daktaro Lekterio, o šis savo iškrypusiu protu netruko tai pajusti. Antrajame laiške jis ir vėl ragina ją atsakyti jam per skelbimą, ir pasako savo šifruotą vardą.

Viešpatie, kiek dar jis kalbės! Gulintis sustingęs Meisonas kankinosi iš nuobodulio.

– Puiku, daktare, nuostabu, – pertraukė. – Margo, praverk langą. Daktare Demlingai, turiu naują informacijos apie Lekterį šaltinį, žmogų, pažįstantį ir Starling, ir Lekterį, mačiusį juos kartu. Jis su Lekteriu praleido daugiau laiko už bet ką kitą. Noriu, kad su juo pasikalbėtumėte.

Krendleris sujudo, supratęs, kurlink krypsta pokalbis, pajutęs spazmuojantį skrandį.

51 skyrius

Meisonas kažką pasakė į mikrofoną, ir į kambarį įėjo aukštas vyras, toks pat raumeningas kaip Margo, baltais drabužiais.

– Čia Barnis, – pristatė įėjusįjį Meisonas. – Jis šešerius metus prižiūrėjo pavojingų bepročių palatą Baltimorės sutrikusios psichikos nusikaltėlių ligoninėje, kai ten kalėjo Lekteris. Dabar jis dirba man.

Barnis norėjo atsistoti prie akvariumo, greta Margo, tačiau daktaras Demlingas pageidavo, kad liktų šviesoje. Jis atsisėdo prie Krendlerio.

– Jūs vardu Barnis, tiesa? Barni, sakykite, koks jūsų išsilavinimas?

– Turiu slaugo licenciją.

– *Slaugo licenciją*? Puiku. Tai viskas?

– Turiu humanitarinių mokslų bakalauro laipsnį, baigiau Jungtinių Valstijų neakivaizdinį koledžą, – atsakė Barnis be jokios išraiškos. – Turiu Kaminso patanatomijos mokyklos išklausyto kurso pažymėjimą. Esu kvalifikuotas laborantas. Dirbau naktimis, mokydamasis medicinos mokykloje.

– Mokydamasis medicinos mokykloje, dirbote lavoninėje?

– Taip, išnešdavau kūnus iš nusikaltimo vietos ir padėdavau darant autopsiją.

– O dar anksčiau?

– Tarnavau jūrų pėstininku.

– Suprantu. Taigi dirbdamas ligoninėje matėte bendraujančius Klarisę Starling ir Hanibalą Lekterį... norėjau pasakyti, matėte juos kalbantis?

– Man atrodė, kad jie...

– Pradėkime nuo to, ką jūs matėte, ne kas jums atrodė, ar galiu to tikėtis?

Įsikišo Meisonas.

– Jis pakankamai protingas ir pats gali reikšti savo nuomonę. Barni, tu pažįsti Klarisę Starling?

– Taip.

– Šešerius metus bendravai su Hanibalu Lekteriu.

– Taip.

– Kas tarp jų buvo?

Iš pradžių Krendleris sunkiai suprato aukštą, šaižų Barnio balsą, bet būtent jis uždavė teisingą klausimą:

– Barni, ar pokalbių su Starling metu Lekteris elgdavosi kitaip negu su kitais?

– Taip. Su daugeliu lankytojų jis visai nesikalbėjo, – atsakė Barnis. – Kartais prasižiodavo tik tam, kad įžeistų kokį į jo mintis besikėsinantį akademiką. Vieną profesorių net pravirkdė. Starling jis buvo griežtas, tačiau su ja kalbėdavosi ilgiau negu su kitais. Jis ja susidomėjo. Ji intrigavo jį.

– Kaip?

Barnis gūžtelėjo pečiais.

– Jis ten nematė moterų, o ji tikrai graži...

– Jūsų nuomonė šiuo klausimu manęs nedomina, – nutraukė Krendleris. – Ar tai viskas?

Barnis neatsakė. Jis pažvelgė į Krendlerį taip, tarsi jo smegenų kairysis ir dešinysis pusrutuliai būtų du susikibę šunys.

Margo sutraiškė dar vieną riešutą.

– Tęskite, Barni, – paragino Meisonas.

– Jie buvo vienas kitam atviri. Šia prasme jis tiesiog kerintis. Jauti, kad jis nenusinieks iki melo.

– Jis nepadarys *ko*? – perklausė Krendleris.

– Nenusinieks, – pakartojo Barnis.

– *Niekti,* – iš tamsos atsklido Margo Verdžer balsas. – Nusileisti. Arba *nusižeminti,* pone Krendleri.

Barnis kalbėjo toliau.

– Daktaras Lekteris atskleidė jai apie ją pačią nemalonių dalykų, o paskui malonių. Ji nė nemirktelėdama išklausė blogus dalykus, o paskui galėjo džiaugtis geraisiais, žinodama, kad tai ne nesąmonės. Jam ji atrodė žavi, linksmino jį.

– Ar jūs galite spręsti, kas linksmino Hanibalą Lekterį? – įsiterpė daktaras Demlingas. – Iš ko tai supratote, *slaugai* Barni?

– Girdėjau jį juokiantis, daktare *Demlingai*. To mus mokė medicinos mokykloje, paskaita vadinosi „Juokas ir sveikata".

Margo prunkštelėjo, o gal jai už nugaros suburbuliavo akvariumas.

– Barni, nusiramink. Tęsk, – liepė Meisonas.

– Gerai, pone. Kartais mes su daktaru Lekteriu kalbėdavomės iki vėlumos, kai aplink viskas nurimdavo. Kalbėdavomės apie mano mokslą ir apie kitus dalykus. Jis...

– Ar jūs kartais nelankėte kokių nors neakivaizdinių psichologijos kursų? – įsiterpė Demlingas.

– Ne, pone, nelaikau psichologijos mokslu. Daktaras Lekteris irgi taip manė, – Barnis skubėjo kalbėti toliau, kol Meisono respiratorius suteikė jam galimybę papriekaištauti. – Galiu tik pakartoti, ką jis man sakė... Jis matė, kuo ji virsta, ji buvo žavi kaip mažas kačiukas, kačiukas, kuris netrukus užaugs... ir taps didele kate, su kuria jau nebegalėsi žaisti. Jis sakė, kad ji nuoširdi, guvi lyg kačiukas. Kad ji turi visus ginklus, dar tik jų miniatiūras, kurios be paliovos auga, bet kol kas ji moka kovoti tik su tokiais pat kačiukais. Tai jį linksmino.

– Žinojimas, kaip viskas tarp jų prasidėjo, padės jums suprasti. Iš pradžių daktaras Lekteris buvo tik mandagus ir greit jos atsikratė. Bet jai išeinant kitas ligonis iššvirkštė jai į veidą savo spermos. Tai sukėlė daktaro Lekterio nerimą, sutrikdė jį. Tą vienintelį kartą mačiau jį prislėgtą. Ji irgi tai pastebėjo ir pasistengė pasinaudoti. Manau, jį sužavėjo jos gebėjimas linksmai spręsti problemas.

– Kaip jis elgėsi su kaliniu, tuo, kuris iššvirkštė savo spermą? Ar jie bendravo?

– Nelabai. Tą naktį daktaras Lekteris jį tiesiog nužudė.

– Jie kalėjo atskirose kamerose? – paklausė Demlingas. – Kaip jis tai padarė?

– Jų kameros buvo priešingose koridoriaus pusėse, per tris kameras viena nuo kitos, – aiškino Barnis. – Naktį daktaras Lekteris pasikalbėjo su juo ir liepė praryti liežuvį.

– Taigi Klarisė Starling ir Hanibalas Lekteris... susidraugavo? – paklausė Meisonas.

– Iki tam tikros ribos, – atsakė Barnis. – Jie keitėsi informacija. Daktaras Lekteris padėjo jai suprasti jos ieškomo žudiko maniako mąstyseną, o ji atsidėkojo informacija apie save. Daktaras Lekteris,

man sakė manantis, kad Starling pernelyg drąsi, drąsa gali jai pakenkti, jis tai pavadino „uolumo pertekliumi“. Jis manė, kad ji gali per daug priartėti prie prarajos krašto, jei, jos nuomone, to reiklautų užduotis. O kartą jis pasakė, kad ji turi „prakeiktą skonį“. Nežinau, ką tai galėtų reikšti.

– Daktare Demlingai, ar jis norėtų ją išdulkinti, nužudyti, suvalgyti ar dar ką? – paklausė Meisonas, išvardindamas visas galimybes, kokias tik pajėgė sugalvoti.

– Gali būti, kad nori visko kartu, – atsakė daktaras Demlingas. – Nesiimčiau pranašauti eilės tvarkos, kuria jis ketintų atlikti šiuos veiksmus. Trumpai apžvelgsiu pagrindinę šios istorijos mintį. Nesvarbu, kad ir kaip bulvariniai laikraščiai – ir jų skaitytojai – norėtų suteikti jai romantizmo, net lygindami su pasaka apie gražuolę ir pabaisą, jo tikslas yra jos nuosmukis, kančia ir mirtis. Jis sureagavo į ją du kartus: kai ją įžeidė į veidą iššvirkšta sperma ir kai po šaudynių laikraščiai draskė ją į skutus. Jis prisistato kaip globėjas, tačiau jį jaudina jos *kančia*. Kai bus parašyta Hanibalo Lekterio istorija, o ji bus parašyta, tai bus įvardinta kaip *Demlingo avunkulizmo* atvejis. Ji traukia jį tik savo kančia.

Plačiame lygiame Barnio tarpuakyje atsirado raukšlė.

– Pone Verdžeri, ar galėčiau įsiterpti, jei jau paklausėte mano nuomonės?

Jis nelaukė leidimo.

– Beprotnamyje daktaras Lekteris sureagavo, kai ji susitvardė, šluostėsi nuo veido išskyras ir dirbo savo darbą. Laiškuose jis vadina ją kare ir pabrėžia, kad per susišaudymą ji išgelbėjo kūdikį. Jis gerbia jos drąsą ir discipliną, žavisi ja. Jis pats rašo, kad neketina jos aplankyti. Ir jei yra toks dalykas, kurio daktaras Lekteris *niekada* nesigriebia – tai melas.

– Štai tipiškas bulvarinio mąstymo pavyzdys, apie kurį kalbėjau,– nusprendė Demlingas. – Hanibalas Lekteris neturi tokių jausmų kaip žavėjimasis ar pagarba. Jis nejaučia nei šilumos, nei meilės. Tai – romantinė iliuzija, rodanti menką išsimokslinimą.

– Daktare Demlingai, turbūt jūs manęs neprisimenate, – tarė Barnis. – Prižiūrėjau palatą kaip tik tada, kai *jūs* bandėte pasikalbėti su

daktaru Lekteriu. Daugelis bandė, bet jūs, kiek prisimenu, vienintelis išėjot verkdamas. Žurnale *American Journal of Psychiatry* jis išspausdino jūsų knygos recenziją. Nekaltinu jūsų, jei toji recenzija išspaudė jums ašaras.

– Pakaks, Barni, – nutraukė Meisonas. – Pasirūpink mano pietumis.

– Nieko vertas nesubrendęs savamokslis, – nusprendė Demlingas, Barniui išėjus iš kambario.

– Daktare, nepasakojote apie savo pokalbį su Lekteriu, – tarė Meisonas.

– Tuo metu jį kankino katatonija, nieko nepavyko išgauti.

– Ir todėl apsiverkėte?

– Netiesa.

– Jūs neigiate viską, ką pasakė Barnis?

– Jis toks pat suklaidintas kaip ir mergina.

– Galbūt ir Barnis neabejingas Starling, – tarė Krendleris.

Margo nusijuokė, garsiai, kad išgirstų Krendleris.

– Jei norite, kad Klarisė Starling sudomintų daktarą Lekterį, priverskite ją *kentėti*, – tarė Demlingas. – Tegul *matoma* žala pakiša mintį apie tą žalą, kurią jis galėtų *padaryti*. Matydamas jos simbolines žaizdas, jis susijaudins lygiai taip, kaip matydamas ją žaidžiančią su savo kūnu. Kai lapė išgirsta triušio cypimą, ji atbėga, bet tikrai ne padėti.

52 skyrius

– Negaliu pašalinti Klarisės Starling, – pasakė Krendleris, kai išėjo Demlingas. – Galiu jus informuoti, kur ji ir ką veikia, bet negaliu kontroliuoti FTB. O jei Biuras sumanys pasinaudoti ja kaip masalu, patikėkite, jie tikrai ją pridengs.

Krendleris atkišo pirštą į tamsą, kurioje gulėjo Meisonas, tarsi norėdamas pabrėžti savo žodžių svarbą.

– Tokia akcija jums nepavyks. Negalėsite prasiveržti pro apsaugą ir perimti Lekterio. Saugai akimirksniu pastebės jūsų žmones. Kita vertus, FTB nepradės veikti, jei jis vėl su ja nesusisieks ar nebus akivaizdžių įrodymų, kad yra kažkur netoliese... Jis rašė jai, bet nie-

kada nesiartino. Jai saugoti reikėtų dvylikos žmonių, tai brangu. Verčiau jau nebūtum ištraukęs jos iš to mėšlo, kuriame atsidūrė po susišaudymo. Dabar bus sunku viską apversti ir vėl pakišti su ta pačia istorija.

– Ne, ne, ne, – tarė Meisonas, puikiai susidorojęs su priebalsiais. – Margo, pažiūrėk šeštadienio *Corriere della Sera* numerį, išėjusį kitą dieną po Pacio nužudymo, perskaityk pirmą skelbimą užuojautų skyrelyje.

Margo pakėlė laikraštį prieš šviesą.

– Skelbimas angliškai, skirtas A. A. Aaronui. Parašyta: *Pasiduokite artimiausiems valdžios atstovams, priešai arti. Hana.* Kas toji Hana?

– Starling vaikystės žirgo vardas, – atsakė Meisonas. – Taip Starling įspėja Lekterį. Savo laiške jis rašė kaip su juo susisiekti.

Krendleris pašoko ant kojų.

– *Po velnių*. Ji negalėjo žinoti apie Florenciją. Jei ji tai žino, suprato, kad aš perdaviau jums informaciją.

Meisonas atsiduso svarstydamas, ar Krendleris ganėtinai gudrus, kad būtų naudingas politikas.

– *Ji* nieko nežinojo. Aš išspausdinau skelbimą laikraščiuose *La Nazione, Corriere della Sera* ir *International Herald-Tribune,* kitą dieną *po to,* kai ėmėmės Lekterio. Jei mums būtų nepasisekę, jis manytų, kad Starling norėjo jam padėti. Per Starling mes vis dar su juo susiję.

– Skelbimo niekas nesuprato.

– Ne. Nebent Hanibalas Lekteris. Ir gali jai už jį padėkoti – laišku, asmeniškai, nežinia kaip. Sakyk, ar vis dar skaitote jos laiškus?

Krendleris linktelėjo.

– Visus. Jei jis parašys, sužinosi anksčiau už ją.

– Krendleri, gerai klausyk: šis skelbimas užsakytas ir apmokėtas taip, kad Klarisei Starling niekada nepavyks įrodyti, jog jį parašė ne ji. Tai – nusikaltimas. Ji peržengė ribą. Krendleri, šitai padės ją palaužti. Juk žinai, kaip FTB rūpinasi tais, kurie pateko nemalonėn. Išmeta juos šunims. Ji net praras leidimą turėti ginklą. Niekas ja nebesidomės, nebent aš. O Lekteris žinos, kad ji liko visai viena. Tačiau pirma išbandysime porą kitų būdų.

Meisonas stabtelėjo atgauti kvapo, paskui kalbėjo toliau:

– Jei ir tai nesuveiks, padarysime, kaip siūlė Demlingas, o šiuo skelbimu priversime ją kentėti... ką ten kentėti, visai ją palaužti. Patariu rinktis tą pusę su pute. Kitoje – tik suknista sąžinė. Atsiprašau... nenorėjau keiktis.

53 skyrius

Klarisė Starling bėga per nubyrėjusius lapus Virdžinijos parke, valanda kelio nuo jos namų, mėgstamiausia vieta. Tą paprastą rudens dieną aplink nematyti nė vieno žmogaus. Ji pasiėmė taip reikalingą laisvadienį. Bėga pažįstamu taku per miškingas kalvas prie Šenandoa upės. Kalvų viršūnėse oras ryto saulės įkaitintas, daubose dar vėsus, kartais oras tuo pat metu šiltas veidui ir vėsus kojoms.

Tomis dienomis žemė po Starling kojomis tarsi siūbavo. Bėgdama ji atrodo tvirtesnė.

Starling bėga per skaisčią dieną, pro lapus blykčioja šviesa, ant tako vienur dėmėmis, kitur dryžiais krinta žemos ryto saulės nutvieskstų kamienų šešėliai. Prieš ją išnyra trys elniai: dvi patelės ir mažas patinėlis – jie peršoka taką vienu lengvu šuoliu, tik pakeltos uodegėlės mirksi jiems tolstant miško prieblandoje. Starling pati šokteli iš džiaugsmo.

Nejudrus tarsi viduramžių gobeleno figūra Hanibalas Lekteris sėdėjo tarp nukritusių lapų ant kalvos virš upės. Jis galėjo matyti pusantro šimto metrų ilgio tako atkarpą, jo žiūronus nuo šviesos atspindžių dengė iš kartono pasidarytas gaubtas. Iš pradžių jis pamatė bėgantį elnią, žvilgsniu nusekė jį įkalnėn, o paskui, pirmą kartą po septynerių metų, pamatė gyvą Klarisę Starling.

Jo veido išraiška nepasikeitė, tačiau šnervės išsiplėtė giliai kvėpdamos orą, tarsi galėtų per nuotolį užuosti jos kvapą.

Įkvėptas oras dvelkė sausais lapais su cinamono prieskoniu, jau sutręšusiais lapais, pradėjusiais pūti kaštonais ir gilėmis, tolimų laukų triušių spiromis, lapais apibyrėjusio sudraskytos voverės kailiuko laukiniu muskusu, tačiau ore nebuvo Starling kvapo, kurį pajustų bet kur ir bet kada. Matė, kaip prieš ją prabėgo elniai, dar ilgai matė juos šuoliuojančius jau po to, kai jie išnyko jai iš akių.

Jis matė ją gal kiek ilgiau nei minutę, bėgančią lengvai, švelniai liečiančią žemę. Aukštai ant nugaros – nedidelė kuprinė su vandens buteliu. Apšviesta iš nugaros, ryto saulėje išblukusiais kontūrais, tarsi jos kūnas būtų padengtas žiedadulkių sluoksniu. Nukreipti į ją žiūronai akimirką pagavo saulės atspindį upės vandenyje, jo akyse kelias akimirkas mirguliavo tamsios dėmės. Ji išnyko ten, kur takas leidžiasi nuokalnėn ir nuvingiuoja tolyn. Paskutinis iš jo regėjimo lauko dingo jos viršugalvis ir plaukų uodega, kuri šokčiojo lyg baltojo elnio uodegėlė.

Daktaras Lekteris liko sėdėti, nebandė jos vytis. Vaizduotėje jis vis dar regėjo ją bėgančią. Ji bėgs tol, kol jis to norės. Pirmas tikras jos vaizdas per septynerius metus, neskaitant nuotraukų bulvariniuose laikraščiuose ir tolimų žvilgsnių į galvą automobilyje. Jis atsigulė ant lapų aukštielninkas, pasikišęs po galva rankas, žiūrėdamas į dangaus fone mirgančią išretėjusią klevo lapiją. Dangus atrodė tamsus, beveik purpurinis. Purpuras, purpuras, laukinės uogos, kurias skynė kopdamas čia irgi buvo purpurinės, pilna jų kekė jau pradėjo raukšlėtis, jis nuskabė kelias ir suvalgė, kitas suspaudė delne ir nulaižė jų sultis kaip vaikas laižo delną. Purpuras, purpuras.

Purpuriniai baklažanai darže.

Medžioklės namelyje vidurdienį nebuvo karšto vandens, todėl Mišos auklė išnešė seną varinę vonelę į daržą, kad saulė sušildytų vandenį, kuriame maudėsi dvimetė mergaitė. Miša sėdėjo spindinčioje vonelėje saulės atokaitoje tarp daržovių, aplink ją skraidė kopūstinukai. Vandens buvo tik tiek, kad apsemtų putlias kojytes, bet rimtasis brolis Hanibalas ir didelis šuo privalėjo ją prižiūrėti, kol auklė atneš iš namo rankšluostį.

Hanibalas Lekteris baugino kai kuriuos tarnus, baugino savo tvirtybe ir neįtikėtina išmintimi, tačiau išmananti savo darbą senoji auklė jo nebijojo, ir Miša jo nebijojo, suėmusi delnais jo skruostus juokdavosi tiesiai jam į veidą. Miša pasilenkė pro jį ir ištiesė rankas į baklažanus, saulės šviesoje traukiančius žvilgsnį. Jos akys buvo ne rudos kaip brolio, o žydros, bet kai ji žiūrėdavo į baklažanus, atrodė, kad jos patamsėja, sugerdamos jų spalvą. Hanibalas Lekteris žinojo, kad toji spalva buvo Mišos mėgstamiausia. Kai ją įnešė atgal į namus, o virėjos padėjėjas burbėdamas išėjo išpilti vonelės, Hanibalas Lekteris priklaupė prie baklažanų lysvės, žiūrėjo į purpuru ir

žaluma ribuliuojančius muilo burbulus ant žemės, kol jie susigėrė į išpurentą dirvą. Paskui išsitraukė lenktinį peiliuką, nupjovė vieno baklažano galą ir nušluostė nosine. Saulės spindulių sušildyta daržovė jo rankose buvo jauki lyg naminis žvėrelis, jis nunešė ją į Mišos kambarį ir padėjo taip, kad ji galėtų matyti. Miša mėgo tamsų purpurą, mėgo baklažanų spalvą visą savo gyvenimą, kol buvo gyva.

Hanibalas Lekteris vėl užsimerkė, kad pamatytų prieš Starling šuoliuojantį elnią, kad pamatytų ją šuoliuojančią taku, auksinę, į nugarą šviečiančios saulės spinduliuose, tačiau tai buvo kitas elnias, mažas elniukas su šone įsmigusia strėle, jis spyrėsi tempiamas už virvės, spyrėsi vedamas prie kaladės, mažasis elniukas, kurį suvalgė prieš Mišą, ir jis nebegalėjo sėdėti nejudėdamas, jis atsistojo, nuo purpurinių uogų dėmėtomis lūpomis ir delnais, liūdesio iškreiptu veidu lyg graikų teatro kaukė. Pažvelgė į taką, Starling pavymui. Giliai įkvėpė oro, suuodė apvalantį miško kvapą. Žiūrėjo akių neatitraukdamas į tašką, kuriame išnyko Starling. Takas, kuriuo ji nubėgo, atrodė šviesesnis už jį supančius miškus, tarsi po jos būtų likęs šviečiantis pėdsakas.

Skubiai užlipo į kalvos viršūnę ir nusileido šlaitu žemyn priešingoje pusėje, į kempingo automobilių stovėjimo aikštelę, kurioje paliko savo sunkvežimį. Norėjo išvažiuoti iš parko dar prieš Starling grįžtant prie savo automobilio, pastatyto už trijų kilometrų, didžiojoje automobilių stovėjimo aikštelėje, greta sargo namelio, rudenį uždaryto.

Iki automobilio jai reikės bėgti dar gerą ketvirtį valandos.

Daktaras Lekteris sustojo greta *Mustango,* neišjungdamas variklio. Jis jau turėjo progos patyrinėti jos mašiną stovėjimo aikštelėje prie bakalėjos parduotuvės šalia jos namų. Hanibalą Lekterį čia atvedė lengvatinis metinis parkų lankytojo abonementas prie Starling jau gerokai padėvėto automobilio stiklo. Jis nusipirko parko žemėlapį ir ištyrinėjo.

Mašina buvo užrakinta, ji tupėjo ant savo plačių ratų tarsi miegodama. Jam buvo smagu žiūrėti į jos automobilį. Jis ir įnoringas, ir galingas. Pasilenkė prie chromuotos durų rankenėlės, bet nieko ne-

užuodė. Atlenkė ploną plieninį peiliuką ir įkišo į plyšį virš užrakto. Signalizacija? Yra? Nėra? *Klik*. Nėra.

Daktaras Lekteris įsėdo į automobilį, į Klarisės Starling kvapo prisotintą orą. Vairas buvo storas, aptrauktas oda. Viduryje – raidės MOMO. Jis perskaitė žodį lyg papūga palenkęs galvą į šoną, lūpomis tardamas: „MOMO". Atsilošė sėdynėje, užsimerkęs, giliai kvėpuodamas, pakėlęs antakius tarsi klausydamasis koncerto.

Staiga tarsi nepriklausoma kūno dalis tarp lūpų pasirodė mažas smailas rožinis liežuvio galiukas, lyg iš veido išlindusi gyvatė. Nekeisdamas veido išraiškos, sakytum nejučia jis pasilenkė pirmyn, pagal kvapą surado oda trauktą vairą ir apsivijo jį liežuviu, braukdamas per išpjovas pirštams vidinėje vairo pusėje. Burna pajuto nugludintą vairo vietą, kur paprastai būdavo delnas. Paskui vėl atsilošė sėdynėje, jau įtraukęs liežuvį, judindamas sučiauptas lūpas tarsi ragautų vyną. Giliai įkvėpė, sulaikė kvėpavimą, išlipo iš mašinos ir užrakino Klarisės Starling *Mustangą*. Neiškvėpė, laikydamas ją savo burnoje ir plaučiuose, kol jo nutriušęs sunkvežimis išsuko iš parko.

54 skyrius

Remiantis elgesio tyrimų rezultatais galima teigti, kad vampyrai veikia apibrėžtoje teritorijoje, o kanibalai plačiai klajoja po šalį.

Daktaro Lekterio neviliojo klajokliškas gyvenimo būdas. Susidūrimų su valdžios atstovais jam pavykdavo išvengti tik dėl kokybiškų asmens dokumentų, sugebėjimo juos išlaikyti bei galimybės lengvai gauti pinigų. Klajonės ir dažnas gyvenamosios vietos keitimas čia buvo niekuo dėti.

Turėdamas dvi tapatybes, seniai žinomas, abi su puikia reputacija, ir dar trečia, skirta automobiliams, jis vos per savaitę nuo atvykimo į Jungtines Valstijas nesunkiai susisuko jaukų lizdelį.

Pasirinko Merilendą, tik už valandos kelio nuo Meisono Verdžerio Ondatrų fermos ir pakankamai arti Vašingtono bei Niujorko muzikos ir teatrų gyvenimo.

Regima daktaro Lekterio veikla netraukė dėmesio, o kiekviena iš jo tapatybių turėjo didelę tikimybę išlaikyti paprastą patikrinimą. Aplankęs vieną iš savo banko seifų Majamyje, iš vokiečių lobisto išsinuomojo jaukų namą nuošalioje vietoje Čespyko krantinėje.

Su dviem telefono linijomis ir skambučių persiuntimo įranga, sumontuota pigiame bute Filadelfijoje, neišeidamas iš savo naujųjų namų galėjo gauti naujausią informaciją.

Mokėdamas grynais netruko iš bilietų perpardavinėtojų gauti geriausius bilietus į jį dominančius simfoninės muzikos koncertus, baleto ir operos spektaklius.

Tarp kitų jo naujojo namo privalumų buvo ir didelis garažas dviem automobiliams su dirbtuvėmis ir tvirtomis durimis viršuje. Čia daktaras Lekteris pastatė savo automobilius: šešerių metų *Chevrolet* furgoną su bagažine ant stogo ir priekaba, pirktą iš santechniko ir dažytojo, ir galingą *Jaguar*, išsinuomotą per holdingo kompaniją Delavare. Jo furgonas kiekvieną dieną keitė išvaizdą. Bagažinėje ar priekaboje galėdavo atsirasti dažytojo kopėčios, vamzdžiai, laidų ritiniai, iškylautojo įranga ar dujų balionas.

Sustygavęs buitį, leido sau savaitę pasimėgauti Niujorko koncertais ir muziejais, o įdomiausių parodų katalogus išsiuntė Prancūzijoje gyvenančiam savo pusbroliui Baltusui, garsiam dailininkui.

Niujorko *Sothby's* aukcione nusipirko du puikius muzikos instrumentus, tikras retenybes. Pirmasis – aštuoniolikto amžiaus pabaigos flamandų klavesinas, beveik toks pat, kaip 1745 metų *Dulkin* iš *Smithsonian* instituto, su dviguba klaviatūra, kuria galima skambinti Bachą – instrumentas puikiai pakeitė Florencijoje turėtą klavesiną. Antrasis pirkinys buvo vienas iš pirmųjų elektroninių instrumentų, tereminas, ketvirtajame dešimtmetyje pagamintas paties profesoriaus Teremino. Daktaras Lekteris seniai domėjosi tereminais. Vieną net sukonstravo būdamas vaikas. Juo grojama atvirais delnais mosikuojant elektroniniame lauke. Mostu išgaunamas garsas.

Dabar, kai viskas jau sutvarkyta, galima pasilinksminti...

Praleidęs rytą miškuose, daktaras Lekteris važiavo į savo jaukų prieglobstį Merilendo pakrantėje. Lapų nuklotu taku per mišką bė-

gančios Klarisės Starling paveikslas tvirtai įsikūrė jo atminties rūmuose. Tai buvo malonumas, kurį vos įėjęs vidun galėjo gauti greičiau nei per sekundę. Matė bėgančią Starling, o kartu – tokia jo regimosios atminties galia – galėjo papildyti vaizdą kitomis detalėmis, girdėti šlaitu aukštyn šuoliuojančius didelius, tvirtus elnius, matyti jų kojų rumbus, prie artimesnio iš jų papilvės kailio prikibusį dyglį. Savo prisiminimą jis įkurdino saulėtame rūmų kambaryje, kuo toliau nuo mažo sužeisto elniuko...

Namučiai namai, tyliai spragtelėjusios užsivėrė furgoną įleidžiančios durys.

Kai vidurdienį vėl pakilo, pro jas išvažiavo juodasis *Jaguar*, su išvykai į miestą pasipuošusiu daktaru.

Daktarui Lekteriui labai patiko pirkti. Jis pasuko tiesiai į *Hammacher Schlemmer*, namų ir sporto aksesuarų bei virtuvės įrangos parduotuvę, ir ten ilgokai užtruko. Vis dar apimtas miškų nuotaikos, kišeniniu metru išmatavo tris geriausias iškylų pintines. Visos trys buvo iš vytelių, lakuotos, su rankų darbo odos diržais ir tvirtais žalvariniais įtvarais. Galiausiai apsistojo ties vidutinio dydžio pintine – ji turi būti skirta tik vienam iškylautojui.

Pintinėje buvo termosas, tvirtos stiklinės, patvarūs indai ir nerūdijančio plieno įrankiai. Ją reikėjo pirkti su priedais. Buvai priverstas juos pirkti.

Vėliau, užsukus į *Tiffany* ir *Christofle*, daktarui pagaliau pavyko pakeisti sunkias iškylos lėkštes prancūzišku porcelianu, dekoruotu *chasse** – su lapais ir kalnų paukščiais. *Christofle* parduotuvėje jis įsigijo mėgstamų devyniolikto amžiaus sidabrinių stalo įrankių rinkinį vienam asmeniui iš *Cardinal* serijos, su gamintojo vardu ant išgaubto šaukštų paviršiaus ir Paryžiaus žiurkės uodega rankenos apačioje. Šakutės buvo lenktos, su plačiais tarpais tarp dantų, o peilis maloniai svėrė delną. Stalo įrankiai tiko prie delnų nelyginant geras dvikovos pistoletas. Krištolo skyriuje daktaras negalėjo apsispręsti dėl dviejų aperityvo taurių dydžių, bet galiausiai pasirinko pūstašones brendžio taures. Dėl vyno taurių abejonių nekilo: dakta-

* Medžioklė *(pranc.)*.

ras pasirinko *Riedel* firmos, dviejų dydžių, su plačiu lanku ir daug vietos nosiai.

Toje pat *Christofle* parduotuvėje jis rado nedidelių baltos drobės staltiesių ir gražių damasko šilko servetėlių su kampe išsiuvinėta maža damasko rože tarsi kraujo lašu. Nusipirko šešias, kad visada turėtų švarių, netrukdomas skalbimo ciklo.

Nusipirko dvi geras 35 000 BTU* galingumo nešiojamas dujines viryklės, panašias į tas, kurias naudoja restoranuose gaminti maistui prie staliukų, prabangią varinę *sauté* keptuvę ir varinį *fait-tout* padažams, abu Paryžiaus *Dehillerin* firmos, ir du plaktuvus. Nerado gryno plieno peilių, kuriuos mėgo labiau už nerūdijančio plieno, ir kelių specialios paskirties peilių, likusių Italijoje.

Jo paskutinė stotelė buvo medicinos įrankių parduotuvė netoli Gailestingumo ligoninės, kur už itin palankią kainą nusipirko beveik naują *Stryker* firmos autopsijai naudojamą pjūkliuką, puikiai telpantį pintinėje vietoje termoso. Jo garantija buvo dar nepasibaigusi, o komplektą sudarė bendros paskirties ašmenys ir specialūs ašmenys kaukolei atverti. Tuo beveik užbaigė savo *batterie de cuisine*.

Plačios stiklinės daktaro Lekterio namų durys atviros gaiviam vakaro orui. Įlanka spindi sidabru mėnulio šviesoje, išmarginta praplaukiančių debesų šešėliais. Jis įsipylė vyno į naują krištolo taurę ir pastatė ją prie žvakidės ant naujo klavesino. Vyno aromatas maišosi su sūrių kvapu ir daktaras Lekteris gali juo mėgautis net nepakeldamas rankų nuo klavišų.

Savo gyvenime jis turėjo klavikordų, spinetų ir kitokių senovinių klavišinių instrumentų, tačiau klavesinas buvo pats mieliausias, nes jo stygas užgaunančių plokštelių garso stiprumo negali valdyti, todėl muzika užklumpa tarsi netikėtos patirties pilnatvė.

Daktaras Lekteris žiūri į instrumentą, sugniaužia ir vėl ištiesia delnus. Jis prisiartina prie naujojo klavesino, kaip artintųsi prie patrauklios nepažįstamosios, jos dėmesį patraukdamas sąmojinga pastaba – pagroja Henriko VIII sukurtą ariją „Žaliuoja bugienis".

Įsidrąsinęs pradeda skambinti Mocarto Sonatą B-dur. Jie su klavesinu dar nepažįstami, tačiau iš atsako į pirštų prisilietimus jis jau-

* Britų terminis vienatas.

čia, kad netruks suartėti. Kyla vėjas, sumirga žvakių liepsnelės, bet daktaro Lekterio akys užmerktos, galva pakelta, jis groja. Nuo Mišos žvaigždučių formos delnų kyla muilo burbulai, ji mojuoja rankomis vėjyje iškėlusi virš vonelės, jis užgroja trečiąją dalį, mišku lengvai bėga Klarisė Starling, ji bėga, po jos kojomis čeža lapai, vėjas šiūruoja aukštus siūbuojančius medžius, prieš ją šuoliuoja elniai, patinėlis ir dvi patelės, jie liuokteli per taką, kaip šokteli širdis. Žemė staiga atšąla ir skarmaluoti vyrai išveda iš miško elniuką, jo šone įsmigusi strėlė, elniukas muistosi, aplink kaklą jam apvyniota virvė, vyrai jį tempia nenorėdami nešti prie kaladės su kirviu, sniegas nusidažo krauju, muzika nutyla, daktaras Lekteris sėdi įsikibęs į pianino kėdę. Jis įkvėpia giliai giliai, padeda rankas ant klavišų, pagroja vieną taktą, kitą, jie sudūžta į tylą.

Pasigirsta jo veriamas, kylantis riksmas, jis nutyla taip pat staiga, kaip ir muzika. Sėdi panarinęs galvą virš klaviatūros. Tyliai pakyla ir išeina iš kambario. Tamsiame name nematyti, kur jis. Čespyko vėjas stiprėja, žvakių liepsnelės plevena ir gęsta, tamsoje jis užgauna klavesino stygas... pasigirsta atsitiktinė gaida, paskui – veriamas klyksmas iš praeities.

55 skyrius

Atlanto vandenyno regiono ginklų ir peilių paroda Karo memorialo salėje. Ilgi stalai nukrauti ginklais, daugiausia pistoletais ir automatiniais šautuvais. Ant lubų šokčioja raudoni lazerinių taikiklių spinduliai.

Prašalaičiai į ginklų parodas užsuka retai. Ginklai dabar juodi, o ginklų parodos – niūrios, bespalvės, bedžiaugsmės, kaip ir sielos daugelio tų, kurie jas lanko.

Pažiūrėkit į šitą minią: purvini, apšepę, pikti nevykėliai, kietaširdžiai. Jie kelia didžiausią pavojų piliečių teisei turėti šaunamąjį ginklą.

Jų mėgstami ginklai – automatiniai šautuvai – sukurti masinei gamybai, gaminami serijomis ir už mažiausią savikainą, kad šaunamąja galia aprūpintų neišmanėlių ir nemokšų būrius.

Didingai grakštus daktaras Lekteris žengė pro alaus išpampintus pilvus ir pilkus, blyškius uždarų patalpų šaulių veidus. Šaunamieji ginklai jo nedomino. Jis pasuko tiesiai prie didžiausios toje parodoje peilių ekspozicijos.

Jos savininkas vardu Bakas. Šimto šešiasdešimties kilogramų svorio. Bakas turėjo įvairių kardų, viduramžių ir barbarų laikų ginklų kopijų, taip pat peilių bei lazdų, ir daktaras Lekteris netruko pastebėti savo sąraše trūkstamus peilius, tuos, kuriuos jam teko palikti Italijoje.

– Kuo galiu padėti? – Bako skruostai ir lūpos draugiškai šypsojo, akys švietė pykčiu.

– Norėčiau *Harpy* peiliuko, tiesaus *Spyderco* aštuonių centimetrų ilgio dantyta geležte, ir dar to peilio odai dirti, ten, toliau.

Bakas surinko išvardintus peilius.

– Dar norėčiau gero pjūkliuko. Ne, ne tokio, ieškau tikrai gero. Parodykite tą plokščią guminę lazdą, juodą...

Daktaras Lekteris išbandė lazdos lankstumą.

– Perku.

– Dar ko nors pageidautumėt?

– Taip. Pirkčiau *Spyderco Civilian,* tik nematau, ar turite.

– Jį mažai kas žino. Turiu tik vieną.

– Man vieno ir reikia.

– Jo kaina – du šimtai dvidešimt dolerių, jums galėčiau parduoti už šimtą devyniasdešimt, su dėklu.

– Puiku. Ar turitę plieninių virtuvės peilių?

Bakas papurtė savo didelę galvą.

– Jų reikėtų ieškoti sendaikčių turguje. Pats ten perku. Galima pagaląsti į puodo dugną.

– Suvyniokite, aš tuoj grįšiu.

Bako retai prašydavo ką nors suvynioti. Jis tai padarė iš nuostabos pakėlęs antakius.

Paprastai tokios ginklų parodos panašios į turgų. Stovi pora staliukų su apdulkėjusiais Antrojo pasaulinio karo reliktais, dabar jau dvelkiančiais senove. Galima įsigyti šautuvų *M-1,* dujokaukių su su-

skilinėjusiais stiklais, gertuvių. Yra ir įprastų stendų su nacių reliktais. Norėdamas gali nusipirkti *Zyklon B* dujų balioną.

Beveik nieko iš Korėjos ar Vietnamo karo ir visai nieko iš operacijos „Audra dykumoje".

Daugelis prekiautojų vilki maskuojamaisiais drabužiais, tarsi tik trumpam būtų atlėkę į ginklų parodą iš priešakinių fronto linijų. Slepiamosios aprangos galima ir nusipirkti, kartu su visu snaiperio ar medžiotojo iš lanko maskuojamosios aprangos komplektu – didžiausia parodos dalis ir buvo skirta šaudymui iš lanko.

Daktaras Lekteris kaip tik tyrinėjo tokį slepiamąjį kostiumą, kai greta pamatė uniformuotus vyrus. Paėmė lankininko pirštinę. Išvertęs ją taip, tarsi skaitytų gamintojo etiketę, akies krašteliu pastebėjo, kad tiedu pareigūnai iš Virdžinijos medžioklės ir žvejybos departamento, kuris turi parodoje stendą, skirtą gamtos draustiniui.

– Donis Barberis, – tarė vyresnysis, mostelėjęs galva. – Jei tau kada pavyks nutempti jį į teismą, pranešk. Norėčiau išspirti tą kalės vaiką iš miškų visiems laikams.

Jie žiūrėjo į kokių trisdešimties metų vyriškį kitoje šaudymo iš lanko stendo pusėje. Jis stovėjo veidu į juos, žiūrėjo filmą. Vilkėjo slepiamuosius drabužius, liemenį susijuosęs bliuzonu. Marškinėliai be rankovių, tatuiruotės ant rankų, beisbolo kepuraitė apsuktu snapeliu.

Daktaras Lekteris lėtai traukėsi nuo pareigūnų, pakeliui apžiūrinėdamas įvairius eksponuojamus daiktus. Sustojo prie lazerinių pistoletų stendo kitoje eilėje ir pro groteles su iškabintais pistoletų dėklais pasidomėjo, koks filmas prikaustė Donio Barberio dėmesį.

Filmas apie elnių medžioklę su lanku ir strėlėmis.

Kažkas už kadro varė elnią mišku išilgai aptvaro, o medžiotojas ruošė lanką. Medžiotojui prisegtas mikrofonas. Jo kvėpavimas tankėja. Girdėti šnabždesys: „Geriau nebus."

Kai strėlė pataikė į elnią, šis išrietė nugarą, paskui dukart atsitrenkė į aptvarą, nepajėgdamas peršokti ir pabėgti.

Kai strėlė įsmigo į elnią, Donis Barberis pašoko ir krioktelėjo.

Medžiotojas filme ruošėsi dirti elniui kailį. Jis pradėjo nuo to, ką pavadino „vertikaliu pjūviu".

Donis Barberis sustabdė juostą ir atsisuko ją nuo tos vietos, kur strėlė pataiko į elnią, vis suko ir suko, kol stendo savininkas paprašė liautis.

– Atsiknisk, subingalvi, – burbtelėjo Donis Barberis. – Vis tiek nieko iš tavęs nepirksiu.

Gretimame stende jis nusipirko keletą geltonų strėlių plačiais antgaliais su skustuvų geležtėmis. Ten stovėjo loterijos dėžė, ir Donis Barberis kartu su pirkiniu gavo loterijos kuponą. Prizas buvo dviejų dienų elnių medžioklė.

Donis Barberis užpildė savo kuponą, įmetė į plyšį ir pasiėmė pardavėjo rašiklį, paskui su ilgu ryšuliu po pažastim įsimaišė į jaunų žmonių slepiamaisiais drabužiais minią.

Kaip varlės akys pastebi judančius objektus, taip pardavėjo akys pastebi stabilius objektus judančioje minioje. Vyras priešais jį atrodė sustingęs.

– Ar tai geriausias arbaletas, kurį galite pasiūlyti? – paklausė daktaras Lekteris.

– Ne. – Iš po prekystalio vyras ištraukė dėklą. – Šitas geriausias. Jei reikia vežti, sulankstomas yra patogesnis už vientisą. Jo suktuvas gali būti elektrinis arba mechaninis. Ar žinote, kad Virdžinijos valstijoje medžioti elnius arbaletu leidžiama tik invalidams?

– Mano brolis neteko vienos rankos, o kita trokšta ką nors nužudyti, – atsakė daktaras Lekteris.

– Supratau.

Nepraėjo nė penkios minutės, o Hanibalas Lekteris jau buvo nusipirkęs gerą arbaletą ir du tuzinus trumpų storų strėlių, kuriomis paprastai šaudoma iš arbaleto.

– Supakuokite.

– Užpildykite kuponą, galite laimėti elnių medžioklę. Puikiai praleisite dvi dienas, – paaiškino pardavėjas.

Daktaras Lekteris užpildė loterijos kuponą ir įmetė į dėžę.

Kai pardavėjas užsiėmė kitu klientu, daktaras Lekteris vėl kreipėsi į jį.

– Na ir žioplys! – tarė. – Pamiršau užrašyti savo telefono numerį. Ar galiu?

– Taip, prašau.

Daktaras Lekteris nukėlė dėžės dangtį ir ištraukė du viršutinius kuponus. Saviškiame prie kitų netikrų duomenų prirašė telefono numerį, paskui ilgėliau žiūrėjo į antrąjį. Mirktelėjo tik vieną kartą, lyg būtų spragtelėjęs fotoaparatu.

56 skyrius

Ondatrų fermos sporto salė buvo įrengta pagal paskutinius technikos reikalavimus, juoda spalva ir chromuotas metalas, visas *Nautilus* sporto įrangos komplektas, sunkumų kilnojimo ir aerobikos aikštelės, gaiviųjų gėrimų baras.

Barnis baigė mankštintis ir ilsėjosi mindamas dviratį, kai pajuto esąs ne vienas. Salės kampe Margo Verdžer nusirenginėjo sportinį kostiumą. Po juo vilkėjo aptemptas trumpikes ir marškinėlius ant liemenėlės plačiomis petnešomis, dabar segėsi sunkumų kilnotojo diržą. Barnis išgirdo kampe skimbčiojančius svarsčius. Paskui – garsų jos kvėpavimą, atliekant apšilimo pratimus.

Barnis mynė dviračio pedalus be jokios apkrovos, pasišluostydamas rankšluosčiu galvą. Ji priėjo arčiau.

Pažvelgė į jo rankas, paskui į savo. Jos atrodė panašios.

– Kiek gali pakelti gulėdamas ant suolo? – paklausė.

– Nežinau.

– Kertu lažybų, kad žinai.

– Gal šimtą aštuoniasdešimt kilogramų, ar panašiai.

– Šimtą aštuoniasdešimt? Nemanau, stipruoli. Netikiu, kad galėtum pakelti šimtą aštuoniasdešimt.

– Gal ir tavo tiesa.

– Statau šimtą dolerių, kad nepakelsi šimto aštuoniasdešimties.

– Prieš kiek?

– Prieš šimtą, ko tu tikėjaisi? Aš pati tave prižiūrėsiu.

Barnis pažvelgė į ją ir suraukė savo lygią kaktą.

– Gerai.

Jie užmovė svarsčius. Margo suskaičiavo tuos, kuriuos užmovė Barnis, tarsi jis bandytų ją apgauti. Jis atsilygino ypač kruopščiai suskaičiuodamas tuos svarsčius, kuriuos užmovė Margo.

Jis atsigulė ant nugaros, Margo su savo aptemptomis trumpikėmis atsistojo prie jo galvos. Ten, kur jos šlaunys jungėsi su pilvu, pūpsojo gumbai lyg iš barokinių rėmų, o galingas liemuo, atrodė, siekia lubas.

Barnis įsitaisė, nugara jautė suolą. Margo kojos kvepėjo šaldomuoju kremu. Ant skersinio gulėjo plaštakos su ryškiai raudonais nagais, per grakščios, kad galėtų būti tokios stiprios.

– Pasirengęs?

– Taip.

Jis pakėlė svarsčius prie virš jo palinkusio veido.

Barniui nebuvo sunku. Paskui uždėjo skersinį ant laikiklių, tiesiai prieš Margo. Ji ištraukė pinigus iš sportinio krepšio.

– Ačiū, – pasakė Barnis.

– Aš galiu padaryti daugiau pritūpimų, – tiek tepasakė.

– Žinau.

– Iš kur gali žinoti?

– Aš galiu šlapintis ir atsistojęs.

Jos tvirtas sprandas paraudo.

– Ir aš.

– Šimtas dolerių? – paklausė Barnis.

– Paruošk man kokteilį, – atsakė ji.

Ant baro stovėjo dubuo su vaisiais ir riešutais. Kol Barnis plakė kokteilius, Margo paėmė du graikinius riešutus ir delnais suskaldė.

– Ar gali delnu suskaldyti tik vieną riešutą? – paklausė Barnis.

Jis sudaužė du kiaušinius į plaktuvo kraštą ir suvertė vidun.

– O tu? – savo ruožtu paklausė Margo ir padavė jam riešutą.

Riešutas gulėjo ant Barnio delno.

– Nežinau.

Jis stumtelėjo viską nuo baro prieš save ir vienas apelsinas nuriedėjo į Margo pusę.

– Atsiprašau, – tarė Barnis.

Ji pakėlė apelsiną nuo grindų ir padėjo į dubenį.

Didelis Barnio delnas susigniaužė. Margo akys nuo jo kumščio nukrypo į veidą, atgal ir vėl į veidą, jo kaklo gyslos išpampo, veidas paraudo. Jis pradėjo drebėti, kumštyje silpnai trakštelėjo, Margo veidas ištįso, jis pakėlė savo tirtantį kumštį virš plaktuvo ir pasigirdo garsesnis trakštelėjimas. Į plaktuvą pliumptelėjo kiaušinio baltymas ir trynys. Barnis įjungė plaktuvą ir nusilaižė pirštus. Margo nusijuokė.

Barnis supilstė kokteilį į taures. Iš tolo jie atrodė lyg du skirtingų svorio kategorijų imtynininkai ar sunkumų kilnotojai.

– Manai, *privalai* daryti viską, ką daro vyrai?– paklausė jis.

– Tik ne tokias kvailystes.

– Norėtum išbandyti vyriškus santykius?

Margo šypsena išblėso.

– Barni, negundyk manęs nešvankiai juokauti.

Jis papurtė savo didelę galvą.

– Išbandyk su manim, – tarė.

57 skyrius

Klarisei Starling skverbiantis gilyn daktaro Lekterio skonių ir pomėgių koridoriais, Hanibalo namuose vis gausėjo duomenų.

Kai Rašelė Diuberi aktyviai globojo Baltimorės simfoninį orkestrą, ji buvo kiek vyresnė už daktarą Lekterį ir labai graži – tuo Starling įsitikino žiūrėdama to meto nuotraukas *Vogue* žurnale. Tai buvo dar prieš du turtingus vyrus. Dabar ji vadinasi ponia Franc Rozenkranc, iš Rozenkrancų tekstilės pramonininkų šeimos. Su ja sujungė visuomeninių reikalų sekretorė.

– Brangioji, dabar aš tik siuntinėju orkestrui pinigus. Mes gyvename per toli, kad galėčiau visur dalyvauti, – paaiškino ponia Rozenkranc, anksčiau panelė Diuberi. – Jei tai susiję su mokesčiais, galiu jums pasakyti mūsų buhalterijos telefoną.

– Ponia Rozenkranc, kai dar aktyviai dirbote filharmonijos ir Vestoverio mokyklos valdybose, jūs pažinojote daktarą Hanibalą Lekterį.

Ilga tyla.

– Ponia Rozenkranc?

– Verčiau pasakykite savo telefono numerį ir aš jums paskambinsiu per FTB centrinę.

– Gerai.

Po kiek laiko:

– Taip, su daktaru Lekteriu turėjome bendrų visuomeninių reikalų, nuo tada žurnalistai nepalieka manęs ramybėje. Jis buvo nepaprastai malonus vyras, tikrai išskirtinis. Iš tų, kurie uždega, jei suprantate, ką turiu galvoje. Ilgai negalėjau patikėti kitokiu jo įvaizdžiu.

– Ponia Rozenkranc, ar jis jums ką nors dovanodavo?

– Paprastai pasveikindavo mane gimtadienio proga, net iš kalėjimo. Jo dovanos buvo labai rafinuotos.

– Daktaras Lekteris jūsų gimtadienio proga surengė garsiuosius pietus. Su vynu, tų pačių metų, kuriais jūs gimėte.

– Taip. Siuzi pietus pavadino nuostabiausiu vakarėliu po Kapotės juodojo ir baltojo pokylio.

– Ponia Rozenkranc, jei kartais jis jums paskambintų ar parašytų, gal malonėtumėt paskambinti į FTB telefonu, kurį jums pasakysiu? Dar vienas klausimas, kurį drįstu užduoti: ar jūs su daktaru Lekteriu turite kokių ypatingų progų? Ir dar. Ponia Rozenkranc, norėčiau sužinoti jūsų gimimo datą.

Iš telefono padvelkė šaltukas.

– Maniau, kad tokia informacija jums lengvai prieinama.

– Taip, ponia, tačiau yra šiokių tokių neaiškumų dėl gimimo datų jūsų draudimo pažymėjime, jūsų gimimo liudijime ir jūsų vairuotojo pažymėjime. Tiesą sakant, jos visur skirtingos. Prašau atleisti, tačiau bandome susieti prabangių dovanų užsakymus su daktaro Lekterio pažįstamų asmenų gimtadieniais.

– Pažįstamų asmenų. Dabar aš jau pažįstamas asmuo... koks siaubingas apibrėžimas.

Ponia Rozenkranc sukikeno. Ji priklausė kokteilių ir cigarečių kartai, turėjo sodrų balsą.

– Agente Starling, kiek jums metų?

– Trisdešimt dveji. Dvi dienos iki Kalėdų man sukaks trisdešimt treji.

– Tada nuoširdžiai linkiu, kad savo gyvenime jūs turėtumėt nors porą *pažįstamų asmenų*. Jie padeda smagiai leisti laiką.

– Ačiū, ponia. Tai kada jūsų gimtadienis?

Ponia Rozenkranc pagaliau suteikė teisingą informaciją, pridurdama, kad „būtent tą dieną žino daktaras Lekteris".

– Ponia, leiskite paklausti, suprantu jūsų norą pakeisti gimimo metus, bet kam reikėjo keisti mėnesį ir dieną?

– Norėjau būti gimusi Mergelės ženkle, jis labiau dera su pono Rozenkranco ženklu – tada mes dar tik susitikinėjome.

Žmonės, su kuriais daktaras Lekteris susitikinėjo gyvendamas narve, apie jį susidarė kitokią nuomonę.

Starling išgelbėjo senatorės Rutos Martin dukterį Ketriną iš pragaro rūsyje, kur ją laikė uždaręs žudikas maniakas Džeimas Gambas, ir jei sanatorė Martin nebūtų pralaimėjusi rinkimų, ji tikrai būtų galėjusi padėti Starling. Ji kalbėjo labai draugiškai, papasakojo apie Ketriną, klausinėjo Starling naujienų.

– Starling, jūs niekada nieko manęs neprašėte. Jei jums reikėtų darbo...

– Ačiū, senatore Martin.

– Ne, apie tą nelemtą Lekterį nieko nežinau, jei ką išgirsiu, nedelsdama pranešiu FTB, jūsų telefono numerį užsirašau čia pat, prie telefono. Čarsi žino, kaip elgtis su gaunamais laiškais, bet netikiu, kad jis parašytų. Paskutiniai jo žodžiai Memfyje buvo: „Man *patinka* jūsų kostiumėlis". Jis pasielgė su manim taip žiauriai, kaip niekas kitas, žinote, ką jis padarė?

– Žinau, kad jis pasišaipė iš jūsų.

– Kai Ketrina dingo, kai mes jau buvome praradę viltį, jis pasakė, kad turi žinių apie Džeimą Gambą, ir kai meldžiau jį pasakyti, jis paklausė, pažvelgė man į akis tomis savo žalčio akimis ir paklausė, ar aš žindžiau Ketriną. Norėjo žinoti, ar maitinau ją krūtimi. Atsakiau, taip. Tada jis tarė: „Troškinantis darbas, tiesa?" Staiga aš viską prisiminiau, kaip laikydavau ją ant rankų, ištroškusi, laukdama, kol ji pasisotins, man suskaudo taip, kaip dar niekada neskaudėjo, o jis *gėrė manąjį skausmą.*

– Senatore Martin, sakykite, koks jis buvo?

– Koks... atsiprašau, kas?

– Koks buvo daktarui Lekteriui patikęs kostiumėlis?

– Leiskite prisiminti... tamsiai mėlynas *Givenchy*, griežto kirpimo,– atsakė senatorė Martin, nustebinta Starling klausimo. – Starling, kai vėl įkišite jį į kalėjimą, atvažiuokite manęs aplankyti, pajodinėsime.

– Ačiū, būtinai atvažiuosiu.

Du pokalbiai telefonu, dvi daktaro Lekterio pusės: vienas atskleidė jo žavesį, kitas – jo skonį. Starling užrašė: „Vyno gamybos metai atitinka gimtadienius", nors tas faktas jos programoje jau buvo pažymėtas. Dar pasižymėjo – į prabangių pirkinių sąrašą įtraukti *Givenchy*. Kiek pagalvojusi užrašė „maitinimas krūtimi", be jokio akivaizdaus paaiškinimo, bet neturėjo laiko apie tai galvoti, nes suskambo telefonas.

– Elgesio tyrimų skyrius? Skambina šerifas Diuma iš Klerendono apygardos Virdžinijos valstijoje, norėčiau kalbėti su Džeku Kroufordu.

– Šerife, aš Džeko Kroufordo padėjėja, specialioji agentė Klarisė Starling. Šiandien jis teisme. Gal aš galėčiau jums padėti?

– Man reikia pasikalbėti su Džeku Kroufordu. Lavoninėje turime išmėsinėtą vaikiną, ar paskambinau tikrai į tą skyrių?

– Taip, šerife, čia kaip tik mėsi... taip, jūs teisingai pataikėte. Jei pasakytumėt, kur jus rasti, netrukus atvažiuočiau, ponui Kroufordui bus pranešta, kai tik jis grįš iš teismo.

Starling *Mustangas* išlėkė iš FTB kiemo antruoju bėgiu, cypdamas padangom, net sargyboje stovėjęs jūrų pėstininkas suraukė kaktą ir pagrūmojo pirštu, stengdamasis nesišypsoti.

58 skyrius

Klarendono apygardos Šiaurės Virdžinijoje lavoninė sujungta su apygardos ligonine trumpu koridoriumi su ištraukiamąja ventiliacija lubose ir plačiomis dviverėmis durimis abiejuose galuose, kad būtų lengviau pervežti mirusiuosius. Šerifo pavaduotojas stovėjo prieš šias duris, nepraleisdamas aplink susispietusių reporterių ir fotografų.

Pasistiebusi už reporterių nugarų Starling iškėlė savo tarnybinį ženklą. Kai šerifo pavaduotojas jį pastebėjo ir linktelėjo galva, ji prasispraudė pro žurnalistų būrį. Sužybsėjo blykstės, jai už nugaros suspindo prožektorius.

Autopsijos kambaryje tylu, tik skimbčioja ant metalinio padėklo dedami instrumentai.

Apygardos lavoninėje yra keturi nerūdijančio plieno autopsijos stalai, kiekvienas su svarstyklėmis ir kriaukle. Du iš tų stalų užkloti keistai pūpsančiomis paklodėmis. Prie arčiausiai lango stovinčio stalo vyko įprasta autopsijos procedūra. Patologas ir jo padėjėja dirbo susikaupę, įėjus Starling, jie nepakėlė akių.

Kambaryje pasigirdo plonas elektrinio pjūklo dūzgimas, o po akimirkos patologas nukėlė kiaušo viršų ir delnuose iškėlė smegenis, kurias padėjo ant svarstyklių. Sušnabždėjo svorį į prisegtą mikrofoną, patyrinėjo svarstyklių lėkštėje gulintį organą, pabaksnojo jį pirštinėtu pirštu. Per padėjėjos petį pastebėjęs Starling, įmetė smegenis į atvirą lavono krūtinės ertmę, nuspriegė gumines pirštines į šiukšliadėžę ir apėjęs stalą prisiartino prie jos.

Nuo jo rankos paspaudimo Starling perbėgo šiurpas.

– Specialioji FTB agentė Klarisė Starling.

– Aš daktaras Holingsvortas, medicinos daktaras, ligoninės patologas, vyriausiasis virėjas ir indų plovėjas.

Holingsvorto akys buvo žydros, žibėjo lyg švariai nulupti kiaušiniai. Jis kreipėsi į savo padėjėją, nenuleisdamas akių nuo Starling:

– Merlina, prašau pranešti šerifui, jis intensyvios širdies terapijos skyriuje, ir nutrauk užklotus nuo šių palaikų.

Starling iš patirties žinojo, kad patologai protingi, tačiau kalba negalvodami ir dažnai mėgsta pasirodyti. Holingsvortas nusekė Starling žvilgsnį.

– Nustebote dėl smegenų?

Ji linktelėjo ir skėstelėjo rankomis.

– Agente Starling, mes ne aplaidūs. Nedėdamas smegenų atgal į kiaušą darau paslaugą laidojimo biurui. Jei karstas bus atviras, o budynės prie velionio ilgos, sunku tikėtis, kad iš smegenų ant pagalvėlės neištekės skystis, todėl prikimšiu į kiaušą plaučių ar ko turėsiu

po ranka, ir uždarysiu, sutvirtindamas virš ausų, kad nenuslystų. Šeima gaus visą kūną, ir visi bus laimingi.

– Supratau.

– Dabar pasakykite, kaip suprasti šitai, – tarė.

Už Starling nugaros daktaro Holingsvorto padėjėja jau nuklojo autopsijos stalus.

Starling atsigręžė, ir tai, ką pamatė, jai susiliejo į vieną paveikslą, kurio kol gyva neužmirš. Ant nerūdijančio plieno stalų vienas greta kito gulėjo elnias ir vyras. Elnio šone styrojo geltona strėlė. Strėlės kotas ir elnio ragai laikė iškėlę užklotą tarsi stiebai palapinę.

Vyro galvą per ausų viršų buvo persmeigusi trumpesnė ir storesnė geltona strėlė. Jis buvo su vienu drabužiu – beisbolo kepuraite apsuktu snapeliu. Strėlė laikė ją prisegtą prie galvos.

Pažvelgus į jį Starling suėmė kvailo juoko priepuolis, bet jį nuslopino taip greit, kad tai, kas išsprūdo, galima buvo palaikyti išgasčio šūksniu. Abu kūnai gulėjo vienodomis pozomis, ant šonų, beveik vienodai išmėsinėti: ir vieno, ir kito nugarinė išpjauta kruopščiai, tvarkingai, kartu su raumenų pluoštu po stuburu.

Elnio kailis ant nerūdijančio plieno paviršiaus. Ragai stirkso virš metalinės pagalvės, galva pasukta, balta akis tarsi žvelgia atgal, į strėlę žudikę... Tas padaras, gulintis šonu ant savo paties atspindžio, pedantiškai tvarkingoje aplinkoje atrodė dar mažiau pasiekiamas, dar svetimesnis nei miškuose lakstantis elnias.

Vyras gulėjo atmerktomis akimis, jų kampučiuose lyg ašaros sustingo kraujo lašai.

– Keista matyti juos kartu, – tarė daktaras Holingsvortas. – Jų širdys vienodai sveria.

Jis žvilgtelėjo į Starling ir įsitikino, kad jai viskas gerai.

– Tik vienas skirtumas. Matote, štai čia vyro trumpieji šonkauliai atskirti nuo stuburo ir plaučiai ištraukti ant nugaros. Labai panašu į sparnus, tiesa?

– Kruvinasis erelis, – kiek pagalvojusi sumurmėjo Starling.

– Niekada anksčiau to nemačiau.

– Ir aš, – tarė Starling.

– Tai turi pavadinimą? Kaip jūs sakėte?

– Kruvinasis erelis. FTB šia tema turime daug literatūros. Toks skandinavų aukojimo paprotys. Perpjaunami trumpieji šonkauliai ir ištraukiami plaučiai, paskui suplojami, kad atrodytų lyg sparnai. Ketvirtajame dešimtmetyje Minesotoje taip darydavo Naujasis vikingas.

– Jums dažnai tenka su tuo susidurti, nekalbu apie šį konkretų atvejį, bet su panašiais dalykais?

– Taip, kartais pasitaiko.

– Mano praktikoje tokie atvejai labai reti. Dažniausiai susiduriame su paprastai nužudytais žmonėmis – nudurtais ar nušautais. Ar žinote, ką aš apie tai manau?

– Klausau, daktare.

– Manau, kad tas vyras – jo vardas Donis Barberis – taigi vakar jis neteisėtai nušovė elnią, dieną prieš prasidedant medžioklės sezonui, nes žinau, kad jis mirė vakar. Strėlė dera prie jo medžioklės įrankių komplekto. Paskui skubiai jį išmėsinėjo. Netyriau kraujo ant jo rankų, bet esu įsitikinęs, kad tai elnio kraujas. Jis kaip tik ruošėsi nupjauti tą dalį, kurią medžiotojai vadina nugarine, bet jam nesisekė, pažiūrėkite į šitą trumpą nelygų pjūvį. Čia jį užklupo staigmena – jo paties galvą pervėrė strėlė. Tokios pat spalvos, tik kitos rūšies. Jokių žymių. Ar atpažįstate ją?

– Panaši į arbaleto strėlę, – tarė Starling.

– Kitas žmogus, gal tas, kuris šovė iš arbaleto, baigė mėsinėti elnią, atliko tą darbą nepalyginti geriau, paskui, Viešpatie, jis išmėsinėjo ir vyrą. Tik pažiūrėkite, kaip tiksliai išpjauta oda, kokie ryžtingi pjūviai. Niekas nesugadinta, jokių nuostolių. Pats Maiklas DeBeikis nepadarytų geriau. Nė ant vieno iš jų nematyti jokių lytinio santykiavimo žymių. Jie tiesiog paskersti mėsai.

Starling krumpliais palietė lūpas. Patologas net pamanė, kad ji bučiuoja amuletą.

– Daktare Holingsvortai, ar išimtos kepenys?

Jis atsakė ne iš karto, žiūrėdamas į ją pro akinių viršų.

– Elnio kepenys išimtos. Pono Barberio kepenys, atrodo, netiko. Dalis jų buvo išpjauta ir ištirta, išilgai vartų venos matyti pjūvis. Jo kepenys pažeistos cirozės, be spalvos. Jos liko kūne, norite pažiūrėti?

– Ačiū, ne. O skydliaukė?

– Taip, kaklo liaukos išimtos ir vienam, ir kitam. Agente Starling, ar ką nors įtariate?

– Ne, – atsakė Starling. – Dar ne.

Ūžtelėjo vėjo gūsis nuo durų, ir tarpduryje pasirodė liesas vyriškis nugairintu veidu, sportiniu tvido švarku ir chaki spalvos kelnėmis.

– Šerife, kaip Karltonas? – paklausė Holingsvortas. – Agente Starling, čia šerifas Diuma. Šerifo brolis gydosi intensyviosios kardiologijos skyriuje.

– Laikosi. Daktarai sako, kad padėtis stabili, kad jis „prižiūrimas", kad ir ką tai reikštų, – atsakė šerifas. Ir šūktelėjo pro duris:

– Vilbernai, įeik.

Šerifas paspaudė Starling ranką ir pristatė antrąjį vyrą.

– Vilbernas Mudis, medžioklės plotų sargas.

– Šerife, jei norite būti su savo broliu, galite grįžti į skyrių, – pasiūlė Starling.

Šerifas Diuma papurtė galvą.

– Dar pusantros valandos manęs prie jo neprileis. Panele, prašau neįsižeisti, bet kviečiau Džeką Kroufordą. Ar jis atvažiuos?

– Jis teisme. Kai skambinote, kaip tik turėjo liudyti. Tikiuosi, netrukus pats mums paskambins. Mes tikrai labai jums dėkingi, kad pranešėte.

– Senasis Kroufordas man dėstė Nacionalinėje policijos akademijoje prieš daugybę metų. Pašėlęs vyrukas. Jei jis atsiuntė jus, vadinasi, jūs savo darbą išmanote... Galiu tęsti?

– Taip, šerife.

Šerifas išsitraukė iš kišenės užrašų knygutę.

– Čia matomas asmuo su strėle perverta galva yra Donis Leo Barberis: baltasis, vyriškos lyties, trisdešimt dvejų, gyvena priekaboje Treils End Parke, Kamerone. Nepavyko sužinoti, kad būtų kur nors dirbęs. Prieš ketverius metus pašalintas iš tarnybos karinėse oro pajėgose už netinkamą elgesį. Turėjo Federalinės aviacijos administracijos pažymėjimą, kartais dirbdavo lėktuvų mechaniku. Yra mokėjęs

baudą už šaudymą miesto ribose ir dar vieną pernai, už medžioklę ne sezono metu. Pripažintas kaltas dėl brakonieriavimo Samito apygardoje, šaudė elnius, Vilbernai, kada tai buvo?

– Prieš du medžioklės sezonus, buvo ką tik atgavęs leidimą. Departamente jį pažįsta. Jis nesivargina persekioti pašauto žvėries. Jei tas nekrenta vietoje, laukia kito... Kartą...

– Vilbernai, papasakok, kas nutiko šiandien.

– Na, važiavau keturiasdešimt septintuoju apygardos keliu, apie mylią į vakarus nuo tilto, buvo gal septinta ryto, kai mane sustabdė senasis Pekmenas. Jis vos gaudė kvapą ir spaudė ranka krūtinę. Pajėgė tik žiopčioti ir rodyti ranka į mišką. Nuėjau į tankmę, gal pusantro šimto metrų, o ten gulėjo Barberis, atsirėmęs į medį, su strėlės perverta galva, ir elnias su strėle šone. Sustingę mažiausiai nuo vakar.

– Sakyčiau, nuo ankstyvo vakardienos ryto, buvo visai šalti, – įsiterpė daktaras Holingsvortas.

– Medžioklės sezonas prasidėjo šįryt, – tęsė Vilbernas. – Donis Barberis turėjo surenkamąjį bokštelį, kurio nespėjo pasistatyti. Gali būti, kad jis ten atvyko vakar, norėdamas pasiruošti šiandienos medžioklei, arba rengėsi brakonieriauti. Nes kam jam reikėjo imti lanką, jei norėjo tik pastatyti bokštelį. O čia pasirodė šis puikus elnias, ir jis nesusivaldė. Tokių atvejų būta ne kartą. Dabar toks elgesys visuotinai paplitęs. Paskui, jam bemėsinėjant, atėjo kitas. Pėdsakų neradau, nes prapliupo toks smarkus lietus, kad visa žemė ištežo...

– Todėl mes padarėme keletą nuotraukų ir patraukėme kūnus, – aiškino šerifas Diuma. – Miškas priklauso senajam Pekmenui. Donis turėjo paties Pekmeno pasirašytą leidimą dviejų dienų elnių medžioklei, kuri prasidėjo šiandien. Pekmenas kasmet parduodavo po vieną leidimą, per tarpininkus, su reklamos kampanija. Užpakalinėje Donio kelnių kišenėje radome laišką, kuriame parašyta „Sveikiname laimėjus dviejų dienų leidimą medžioti elnius“. Panele Starling, visi popieriai sušlapę. Neturiu nieko prieš mūsų vaikinus, bet gal geriau ištirkite pirštų atspaudus savo laboratorijoje. Ir ant strėlių. Kai ten atėjome, viskas buvo kiaurai permirkę. Stengėmės jų neliesti.

– Agente Starling, jūs išsivešite strėles? Kaip jas išimti? – paklausė daktaras Holingsvortas.

– Jei suspaudę replėmis nupjautumėt jų galus ties oda, o likusią dalį išstumtumėt, galėčiau pritvirtinti jas prie savo įkalčių lentelės, – atsakė Starling atidarydama lagaminėlį.

– Nemanau, kad jis būtų kovojęs, bet ar jums reikia panagių turinio?

– Verčiau nukirpkite nagus DNR tyrimams. Man nereikia kiekvieno nago aprašo, daktare, tik prašau, atskirkite dešiniosios rankos nagus nuo kairiosios.

– Ar galėsite padaryti PCR-STR tyrimus?

– Pagrindinėje laboratorijoje. Šerife, po trijų keturių dienų jau galėsime jums šį tą pasakyti.

– Ar tirsite elnio kraują? – paklausė Vordenas Mudis.

– Ne, galime tik nustatyti, kad tai gyvulio kraujas, – atsakė Starling.

– O jei kieno nors šaldytuve rastumėt elnienos? – neatlyžo Vordenas Mudis. – Pravartu žinoti, ar ji būtent šito elnio, tiesa? Pasitaiko, kad brakonieriavimo bylose mums tenka atskirti vieną elnią nuo kito pagal kraujo tyrimus. Kiekvienas elnias yra savitas. Nemanėt, tiesa? Nusiųstume kraują į Portlendą Oregono valstijoje, Oregono medžioklės ir žūklės departamentą, ir anksčiau ar vėliau sulauktume atsakymo, tik reikia turėti kantrybės. Atsakymas bus „Tai yra elnias Nr. 1, arba vadinkime jį tiesiog Elniu A", su ilgu bylos numeriu, nes elniai neturi vardų. Bent *mes* jų nežinome.

Starling patiko vėjo nugairintas Mudžio veidas.

– Mes jį pavadinsime Džonu Dou. Ir ačiū už žinias apie laboratoriją Oregone, ji labai naudinga, gali tekti bendradarbiauti, – tarė plačiai šypsodamasi, kol jis pagaliau išraudo ir pradėjo rankose glamžyti kepurę.

Kai ji pasilenkė kažko ieškoti savo lagaminėlyje, daktaras Holingsvortas nenuleido nuo jos akių. Kalbant su senuoju Mudžiu, jos veidas akimirką nušvito. Apgamas ant skruosto priminė sudegusio parako dulkes. Jis norėjo paklausti, paskui susilaikė.

– Kur sudėjote popierius? Ne į plastmasinius dėklus?

– Į rudo popieriaus maišelius. Jie dar niekam nepakenkė.

Šerifas pasikasė sprandą ir pažvelgė į Starling.

– Žinote, kodėl skambinau į jūsų skyrių, kodėl norėjau, kad atvyktų Džekas Kroufordas? Dabar, prisiminęs, kas jūs, džiaugiuosi, kad jūs ir atvykote. Už šito kambario sienų niekas neištarė žodžio „kanibalas", nes vos jį išgirdę žurnalistai sulygintų mišką su žeme. Jie žino tik, kad tai buvo nelaimingas atsitikimas medžioklėje. Gal girdėjo, kad kūnas sudarkytas, bet nežino, kad Donis Barberis išmėsinėtas. Agente Starling, kanibalų ne taip jau daug.

– Ne, šerife, nedaug.

– Viskas atlikta labai tiksliai.

– Taip, pone, tikrai.

– Galbūt todėl jį prisiminiau, kad laikraščiuose tiek rašė... Ar jums tai neprimena Hanibalo Lekterio?

Starling žiūrėjo, kaip ant laisvo autopsijos stalo nutūpė uodas.

– Šeštoji daktaro Lekterio auka buvo medžiotojas su lanku.

– Jis jį suvalgė?

– Ne, šį kartą ne. Paliko kabėti ant vagio visą žaizdotą. Panašų į viduramžių medicinos knygos iliustraciją, „Žaizdotą žmogų". Jam patinka viduramžiai.

Patologas mostelėjo į sparnus ant Donio Barberio nugaros.

– Minėjote, kad tai senovinės apeigos.

– Taip manau, – atsakė Starling. – Nežinau, ar tai padarė daktaras Lekteris. Jei tai jo darbas – toks suluošinimas ne fetišizmas, tokia scenografija jam nebūdinga.

– Kas tai būtų?

– Įnoris, – atsakė Starling, nežinodama, ar tikslus apibrėžimas padės jais atsikratyti.– Tai įnoris, kaip tik dėl to jis įkliuvo paskutinįjį kartą.

59 skyrius

DNR laboratorija buvo nauja, kvepėjo naujumu, o jos darbuotojai buvo jaunesni už Starling. Teks priprasti, pamanė, ir jai nudiegė širdį, netrukus ji bus metais vyresnė.

Jauna moteris su A. Bening vardu ant kortelės pasirašė priėmusi iš Starling dvi strėles.

Matyt, A.Bening patirtis su atnešamais įkalčiais buvo ne pati maloniausia, nes ji lengviau atsikvėpė, pamačiusi jas tvarkingai pritvirtintas Starling įkalčių lagaminėlyje.

– Neįsivaizduojate, ką man kartais tenka matyti įkalčių lagaminėliuose, – paaiškino A.Bening. – Tikiuosi, suprantate, kad negaliu jums nieko pažadėti „per penkias minutes"...

– Ne, – atsakė Starling, – prieš daktarą Lekterį nėra jokių įkalčių, nuo jo pabėgimo prabėgo daug metų, o jo daiktai buvo nučiupinėti, per daug žmonių juos lietė.

– Laboratorijos laikas per brangus, kad tirtume kiekvieną pavyzdį, tarkim, keturiolika plaukų iš motelio kambario. Jei atnešėte...

– Paklausykite, o tada kalbėkite, – pertraukė Starling. – Paprašiau Italijos kvestūros atsiųsti dantų šepetuką, kuris, jų manymu, priklausė daktarui Lekteriui. Gal galima ant jo rasti skruostų epitelio ląstelių. Tegul padaro RFLP ir bendrą testą. Ši arbaleto strėlė ilgokai išbuvo lietuje, nemanau, kad pavyks ką nors iš jos išpešti, bet pažiūrėkite čia...

– Atleiskite, man atrodo, jūs nesuprantate...

Starling prisivertė nusišypsoti.

– Bening, nesijaudinkite, mes puikiai sutarsim. Matote, abi strėlės geltonos, bet arbaleto strėlė geltona todėl, kad nudažyta teptuku, visai gerai, tačiau dažai kai kur nutekėję. Štai, kaip manote, kas čia po dažų sluoksniu?

– Gal teptuko plaukas?

– Galbūt. Bet žiūrėkite, jo vienas galas riestas, o kitas – su mažu svogūnėliu. Gal tai blakstiena?

– Jei jis su folikulu...

– Taigi.

– Gerai, galiu padaryti PCR-STR testą, trys spalvos iškart, viena seka, želatino sluoksnyje, gausite po tris DNR laukus. Teismui reikia trylikos laukų, bet užtektų poros dienų įsitikinti, ar tai jis.

– Bening, žinojau, kad man padėsite.

– Jūs Starling. Norėjau pasakyti, specialioji agentė Starling. Atleiskit už atžagarumą... policininkai dažnai atsiunčia niekam tikusių įkalčių... bet jūs čia niekuo dėta.

– Žinau.

– Maniau, jūs vyresnė. Visos mergaitės... moterys jus žino, norėjau pasakyti, visi jus žino, bet mums... – A.Bening nusuko žvilgsnį, – jūs nepaprasta.

A. Bening iškėlė savo smulkų nykštį.

– Sėkmės kovoje su Kitu. Jei galiu taip vadinti.

60 skyrius

Meisono Verdžerio slaugas Kordelis buvo stambus, ryškių bruožų vyras. Jei jo veidas būtų gyvesnis, galėtum net pavadinti gražiu. Trisdešimt septynerių, praradęs teisę dirbti Šveicarijos sveikatos apsaugos sistemoje ar gauti kitą, su vaikais susijusį, darbą.

Už savo priežiūrą ir maitinimą bei rūpinimąsi ta namo dalimi, kurioje gyveno, Meisonas mokėjo jam gerą atlyginimą. Jis įsitikino, kad Kordelis yra visiškai patikimas ir pasirengęs padaryti bet ką. Ekrane Kordelis abejingai stebėdavo žiaurius Meisono susitikimus su vaikais, kurie kitus supykdytų ar pravirkdytų.

Tądien Kordelis kiek nerimavo dėl vienintelio jam švento dalyko – pinigų.

Jis dukart pabeldė į duris ir įėjo į Meisono kambarį. Tamsoje blausiai švietė akvariumas. Ungurys pajuto jį ir su viltimi išlindo iš savo olos.

– Pone Verdžeri?

Meisonas iš lėto atsibudo.

– Privalau jums kai ką priminti. Šią savaitę turiu papildomai sumokėti tam asmeniui Baltimorėje, apie kurį jau esame kalbėję. Tai neskubu, bet verčiau elgtis apdairiai. Tas negriukas Franklinas šios savaitės pradžioje užvalgė žiurknuodžių, dabar jo padėtis kritiška. Jis pasakė savo įmotei, jog jūs jam pakišote mintį nunuodyti kačiuką, kad policija jo nekankintų. Todėl padovanojo kačiuką kaimynui, o pats suvalgė nuodus.

– Kvailystė, – tarė Verdžeris, – aš su tuo niekaip nesusijęs.

– Aišku, kvailystė, pone Verdžeri.

– Kas skundžiasi, toji moteris, kuri mums tiekia vaikus?

– Reikėtų nedelsiant jai sumokėti.

– Kordeli, tu nelietei to išperos, tiesa? Ligoninėje nieko nerado? Neabejok, aš sužinosiu.

– Ne, sere. Jūsų namuose? Prisiekiu, niekada. Juk žinote, aš ne kvailys. Man patinka mano darbas.

– Kur *Franklinas*?

– Merilendo gailestingumo ligoninėje. Kai išrašys, jis keliaus į šeimyninius globos namus. Moteris, pas kurią gyveno, išbraukta iš globėjų sąrašų dėl marichuanos vartojimo. Ji jus apskundė. Dar gali tekti su ja susidurti.

– Negrė narkomanė. Menka problema.

– Ji neturi užtarėjų. Manau, reikėtų ja pasirūpinti. Švelniai. Socialinė darbuotoja norėtų ją užčiaupti.

– Pagalvosiu. Gerai, sumokėk tai socialinei darbuotojai.

– Tūkstantį dolerių?

– Ir pasakyk, kad daugiau ji negaus nė cento.

Gulėdama tamsoje ant sofos Meisono kambario kampe Margo Verdžer klausėsi Kordelio ir Verdžerio pokalbio. Jos skruostų oda buvo net kieta nuo išdžiūvusių ašarų. Prieš Meisonui užmiegant ji bandė su juo kalbėtis. Matyt, jis manė, kad ji išėjo. Išsižiojo, kad kuo tyliau įkvėptų, stengdamasi suderinti savo kvėpavimą su Meisono respiratoriaus švilpimu. Kordeliui išeinant blykstelėjo pilka šviesa. Margo nejudėdama gulėjo ant sofos. Palaukė dar dvidešimt minučių, kol oro siurblys pradėjo veikti miegančio Meisono alsavimo ritmu. Tada išėjo iš kambario. Ungurys matė ją išeinančią. Meisonas – ne.

61 skyrius

Margo Verdžer ir Barnis daug laiko leido drauge. Jie mažai kalbėdavosi, bet poilsio kambaryje kartu žiūrėdavo futbolo varžybų transliacijas, „Simpsonus", kartais koncertus per mokomąją televiziją ir „Aš, Klaudijus". Kai Barnis dėl budėjimų praleisdavo kurią nors dalį, jie užsisakydavo įrašus.

Margo patiko Barnis, patiko, kad elgiasi su ja kaip vyras su vyru. Iš visų jos pažįstamų jis vienintelis buvo toks šaunus. Be to, protingas ir kažkoks atitolęs nuo šio pasaulio. Jai tai irgi patiko.

Margo turėjo puikų humanitarinį išsilavinimą, taip pat gerai išmanė kompiuterius. Barnis buvo savamokslis, jo mintys svyravo nuo vaikiškų iki nepaprastai įžvalgių. Ji galėjo suteikti joms prasmę. Margo išsilavinimas buvo plati, atvira, proto apibrėžta erdvė. Tačiau jis laikėsi ant jos intelekto kaip plokščias pasaulis ant vėžlio nugaros.

Margo Verdžer neatleido Barniui už jo pasišaipymą apie šlapinimąsi atsitūpus. Ji tvirtai tikėjo, kad jos kojos tvirtesnės už jo, ir tai pasitvirtino. Apsimetusi, kad sunkiai pakelia palyginti nedidelį svorį, ji įviliojo jį į lažybas dėl kojų tvirumo ir atgavo savo šimtą dolerių. Be to, pasinaudojusi mažesniu savo svoriu ji laimėjo ir atsispaudimų ant vienos rankos varžybas, bet galėjo lažintis tik dėl dešinės, nes kairė buvo silpnesnė nuo traumos, patirtos vaikystėje kaunantis su Meisonu.

Kartais vakarais, kai Barnis baigdavo budėti prie Meisono, jie kartu mankštindavosi, padėdami vienas kitam daryti pratimus ant suolelio. Treniruodavosi rimtai, nesikalbėdami, salėje buvo girdėti tik jų kvėpavimas. Kartais tik palinkėdavo vienas kitam labos nakties, kai ji, susidėjusi savo sportinį krepšį, išnykdavo tarnautojams neprieinamoje gyvenamojo namo pusėje.

Tą vakarą į juodą su chromo detalėmis sporto salę tiesiai iš Meisono kambario ji grįžo su ašaromis akyse.

– Na, na, – tarė Barnis. – Ar viskas gerai?

– Įprastos šeimyninės nesąmonės, ką dar norėtum išgirsti? Man viskas gerai, – atsakė Margo.

Ji dirbo lyg apsėsta, užsidėjusi per didelį svarstį per ilgai kartojo pratimus.

Barnis neiškentė, priėjo prie jos, paėmė iš rankų štangą ir papurtė galvą.

– Persitempsi, – tarė.

Ji vis dar mynė treniruoklio pedalus, kai jis šūktelėjo, kad baigia mankštintis ir atsistojo po garuojančiu salės dušu, leisdamas karštam vandeniui nuplauti visą dienos nuovargį. Tai buvo bendras dušas

su keturiomis galvutėmis aukštai ir dar keliomis liemens ir sėdmenų aukštyje. Barnis mėgo įjungti iškart du dušus, kad ant stambaus jo kūno srovės susijungtų.

Netrukus Barnį apgaubė tiršta migla, atribodama nuo visko, išskyrus ant galvos trykšantį vandenį. Jam patiko mąstyti maudantis: garų debesys. *Debesys.* Aristofanas. Daktaro Lekterio paaiškinimas apie driežą, kuris apšlapino Sokratą. Suvokė, kad kol jo neapdorojo aštrus daktaro Lekterio logikos kaltas, tokie kaip Demlingas galėjo stumdyti kaip tinkami.

Gremždamas savo kūną net nekreipė dėmesio į dar vieną vandens čiurkšlę. Kiti tarnautojai irgi lankydavosi sporto salėje, paprastai anksti rytais arba vėlyvomis popietėmis. Nerašyta vyriško etiketo taisyklė skelbė, kad negalima domėtis kitais besimaudančiais bendroje dušo patalpoje, tačiau Barniui knietėjo sužinoti, kas ten. Tikėjosi, kad ne Kordelis, tas vyras jį gąsdino. Vakarais kiti čia ateidavo labai retai. Kas ten galėtų būti? Barnis pasisuko, leisdamas vandeniui srūti sprandu žemyn. Greta stovinčio kūno dalys garų debesyse išryškėdavo tarp vandens čiurkšlių tarsi freskos fragmenai ant tinkuotos sienos. Galingas petys, koja. Grakšti ranka trinanti raumeningą kaklą ir petį, skaisčiai raudoni nagai – tai buvo Margo ranka. Lakuoti kojos nagai. Tai buvo Margo koja.

Barnis atsilošė po vandens srove, giliai įkvėpė. Kūnas šalia prausėsi abejingai sukiodamasis. Dabar ji trinkosi galvą. Plokščias raumeningas Margo pilvas, mažos krūtys, raumeninga krūtinė, po vandens čiurkšlėmis sustandėję speneliai, Margo sėdmenys, raumenų mazgai, jungiantys liemenį ir kojas, ir Margo dvišakumas, apžėlęs šviesiais garbanotais plaukais.

Barnis įkvėpė kiek pajėgdamas ir sulaikė kvėpavimą... jautė, kad klimpsta į bėdą. Ji blizgėjo kaip žirgas po įtemptos treniruotės pūpsančiais raumenimis. Pajutęs savo standėjantį susidomėjimą Barnis atsuko jai nugarą. Gal pavyks tiesiog nekreipti dėmesio, kol ji išeis.

Vanduo šalia nutilo. Bet nuaidėjo jos balsas.

– Barni, po kiek dabar „Patriotai" ?

– Mano žmogus... Majamyje galėtų gauti po penkis su puse.

Jis dirstelėjo per petį.

Ji šluostėsi čia pat, už ribos, kurią siekė Barnio dušo čiurkšlė. Plaukai sulipę. Veidas gaivus, ašaros nuplautos. Margo oda buvo nuostabi.

– Statysi? Jungtinis fondas Džudi biure turi...

Barnis nebegalėjo susikaupti. Margo dvišakumas, rasa ant šviesių garbanų, rožinės odos rėmas. Barnį išpylė raudonis, varpa pakilo stačia. Jis jautėsi nustebęs ir sutrikęs. Pajuto keistą drebulį. Vyrai niekada jo netraukė. Tačiau Margo, nepaisant visų raumenų, aiškiai buvo ne vyras, ir jam patiko.

Šiaip ar taip, kokio velnio ji lindo kartu su juo į dušą?

Jis užsuko vandenį iš šlapias pasisuko į ją. Negalvodamas priglaudė savo didelį delną jai prie skruosto.

– Dėl Dievo meilės, Margo, – ištarė pritrūkęs kvapo.

Jos žvilgsnis nukrypo žemyn.

– Barni, po velnių. Nedrįsk...

Barnis ištiesė kaklą ir palinko į priekį, siekdamas švelniai pabučiuoti jos veidą ir neprisiliesti varpa, bet palietė, ji atsitraukė, žiūrėdama į skaidrų siūlą, nutįsusi tarp jo ir savo plokščio pilvo, apglėbė pečius galinga, vidutinio svorio boksininko ranka, grindys išslydo jam iš po kojų, ir jis sunkiai dribtelėjo žemėn.

– Šlykštus išpera, – sušnypštė pro dantis, – turėjau suprasti. Agrastas! Susikišk tą savo daiktą į...

Barnis skubiai atsistojo, išpėdino iš dušo kabinos, užsitempė drabužius tiesiai ant šlapio kūno ir išėjo iš salės netardamas nė žodžio.

Barnis gyveno atskirai, prie pagrindinio namo, statinyje su šiferio stogu, kuriame kadaise buvo arklidės, o dabar – garažai su palėpėje įrengtais butais. Vėlai naktį jis sėdėjo barbendamas savo nešiojamojo kompiuterio klaviatūrą, apdorodamas internetu gautą neakivaizdinių studijų informaciją. Pajuto, kaip sudrebėjo grindys, išgirdo kažkieno sunkius žingsnius ant laiptų.

Tylus beldimas į duris. Kai jos atsidarė, tarpduryje stovėjo Margo su šiltu sportiniu kostiumu ir kepuraite.

– Galiu trumpam užeiti?

Prieš pasitraukdamas nuo durų Barnis kelias akimirkas žiūrėjo sau į kojas.

– Barni, atsiprašau už tai, kas įvyko, – tarė Margo. – Aš išsigandau. Noriu pasakyti, susijaudinau, o paskui išsigandau. Man patinka draugauti su tavim.

– Ir man.

– Pamaniau, kad galėtume būti... na, tikri bičiuliai.

– Margo, *liaukis*. Pasakiau, kad būsime draugai, bet aš ne koks nuokvaka eunuchas. Tu įlindai pas mane į tą velnio dušą. Patinki man, nieko negaliu padaryti. Atėjai nuoga, ir pamačiau du dalykus, abu kartu, kurie man tikrai *patinka*.

– Mane ir mano dvišakumą, – tarė Margo.

Jie nustebo, kad kartu prapliupo juoktis.

Ji priėjo ir apkabino jį taip stipriai, kad silpnesniam žmogui būtų lūžę kaulai.

– Klausyk, jei norėčiau tai daryti su vyru, rinkčiausi tik tave. Bet man tai nepatinka. Tikrai. Ne tik dabar, taip bus visada.

Barnis linktelėjo.

– Žinau. Tiesiog nesusivaldžiau.

Jie minutę stovėjo tylėdami, apsikabinę.

– Nori pamėginti likti draugais? – paklausė Margo.

Jis kiek pagalvojo.

– Taip. Bet privalai man padėti. Susitariam: aš pasistengsiu pamiršti tai, ką mačiau duše, o tu man to neberodysi. Jokių papų, jei jau apie tai kalbam. Sutarta?

– Barni, aš galiu būti labai gera draugė. Ateik rytoj pietų. Džiudi ko nors išvirs, aš irgi.

– Taip, bet tu turbūt verdi ne geriau už mane.

– Ateik ir pamatysi, – atsakė Margo.

62 skyrius

Daktaras Lekteris pakėlė prieš šviesą butelį *Chateau Petrus.* Dar vakar pastatė jį stačią, jei kartais atsirastų nuosėdų. Dirstelėjo į laikrodį ir nusprendė, kad laikas atkimšti vyną.

Daktarui Lekteriui tai atrodė rimta rizika, didesnė galimybė suklysti nei norėtųsi. Nemėgo skubėti. Jam patiko mėgautis vyno spalva krištoliniame grafine. Jei per anksti ištrauksi kamštį, perpylus į grafiną vynas gali prarasti aromatą. Ant dugno buvo matyti plonas nuosėdų sluoksnis.

Ištraukė kamštį atsargiai, lyg trepanuodamas kaukolę, ir padėjo butelį į pylimo įtaisą, kuriuo galėjai iš lėto jį lenkti. Tegul sūrus jūros oras dirba savo darbą, jis nuspręs vėliau.

Židinyje užkūrė didelius medžio anglies gabalus ir pasigamino atsigerti – *Lillet* ir griežinėlis apelsino su ledu, paskui susimąstė apie *fond*, kurį kūrė jau keletą dienų. Turtindamas padažo aromatą daktaras Lekteris sekė Aleksandru Diuma. Prieš tris dienas grįžęs iš miško, kur vyko elnių medžioklė, įkomponavo į jį ir riebią varną, lesusią kadagio uogas. Mažos juodos plunksnelės plūduriavo ramiame įlankos vandenyje. Iš didžiųjų ruošėsi daryti plektrus savo klavesinui.

Daktaras Lekteris sugrūdo kelias kadagio uogas ir varinėje keptuvėje apkepino svogūnėlius, paskui tvirtai chirurgiškai medvilniniu siūlu surišo kuokštelį šviežių kvapniųjų žolelių, įmetė į keptuvę ir užpylė padažu.

Nuo iš keraminio dubens ištrauktos, marinate patamsėjusios nugarinės varvėjo skystis. Nusausino ją, smailųjį galą užlenkė ir surišo, kad mėsos storis per visą ilgį būtų vienodas.

Netrukus anglys įkaito, viduryje raudonavo žarijos. Nugarinė sušnypštė ant grotelių, o virš sodo pakilo melsvas dūmelis, judėdamas lyg pagal melodiją, kurios klausėsi daktaras Lekteris. Tai buvo Henriko VIII kūrinys „Jei karaliautų meilė".

Vėlai naktį, su raudonojo *Chateau Petrus* pėdsakais ant lūpų, pasistatęs prie žvakidės mažą krištolinę taurę su medaus spalvos *Chateau d'Yquem* daktaras Lekteris skambina Bachą. Mintyse jis mato Starling bėgančią per lapus. Prieš ją iššoka elnias, pakyla šlaitu pro sėdintį sustingusį daktarą Lekterį. Jis bėgte perbėga antrąją „Goldbergo variaciją", žvakės šviesa mirga ant jo judančių rankų – muzika suvirpa, kruvinas sniegas ir purvini dantys, šįkart virpulys trunka tik akimirką, jis išnyksta sulig aiškiu garsu, tvirtu *cok*, strėlė persmeigia kauko-

lę, ir vėl malonūs miškai, liejasi melodija, o Starling tolsta iš akių, įrėminta šviesios dulkelių aureolės, jos į uodegą surišti plaukai švysčioja lyg elnio uodega, jis skambina iki galo, paskui stoja maloni tyla, sodri kaip *Chateau d'Yquem*.

Daktaras Lekteris pakelia taurę prieš šviesą. Žvakės liepsna virpa joje kaip saulės spinduliai vandens paviršiuje, vynas tokios pat spalvos kaip žiemos saulė ant Klarisės Starling odos. Netrukus jos gimtadienis, galvoja. Įdomu, ar dar liko *Chateau d'Yquem*, pagaminto jos gimimo metais. Klarisei Starling reikia ką nors padovanoti, po trijų savaičių ji sulauks Kristaus amžiaus.

63 skyrius

Tą pat akimirką, kai daktaras Lekteris pakėlė vyno taurę prieš žvakės šviesą, A. Bening iki vėlumos užtrukusi DNR laboratorijoje, pakėlė želatino plėvelės gabalą ir pažvelgė į elektroforezės linijas su raudonais, mėlynais ir geltonasi taškeliais. Bandinys buvo epitelio ląstelės nuo Kaponių rūmuose rasto dantų šepetėlio, atsiųsto iš Italijos diplomatiniu paštu.

– Hmm hmmm hmmm, – tarė ir susuko Starling biuro numerį.

Atsileipė Erikas Pikfordas.

– Sveiki, norėčiau kalbėti su Klarise Starling.

– Šiandien jos nebus, aš ją pavaduoju, kuo galėčiau padėti?

– Ar galėtumėt sujungti su jos pranešimų gavikliu?

– Ji kalba kita linija. Gal jai ką perduoti?

– Pasakykite, kad skambino Bening iš DNR laboratorijos. Prašau pasakyti, kad dantų šepetėlis ir blakstiena ant strėlės sutampa. Tai daktaras Lekteris. Paprašykite, kad man paskambintų.

– Pasakykite savo tiesioginį numerį. Taip, nedelsdamas jai pranešiu. Ačiū.

Starling nekalbėjo kita linija. Pikfordas paskambino Polui Krendleriui į namus.

Kai Starling nepaskambino A. Bening, ši jautėsi nusivylusi. Tyrimui ji aukojo savo laisvalaikį. A. Bening išėjo namo, o Pikfordas nė nemanė skambinti Starling.

Meisonas viską sužinojo valanda anksčiau už Starling.

Jis trumpai pasišnekėjo su Krendleriu, lėtai, kvėpavimo aparato ritmu. Mintys buvo labai aiškios.

– Laikas pašalinti Starling, kol jie pradės veikti ir pakiš ją kaip jauką. Šiandien penktadienis, tu turi savaitgalį. Krendleri, laikas dirbti. Pranešk apie skelbimą, tegul ją išmeta, jai metas pasitraukti. Krendleri, dar vienas dalykas...

– Maniau, kad mes galėtume tiesiog...

– Daryk, kaip sakau. Kai gausi atviruką iš Kaimanų, po pašto ženklu bus užrašytas naujas numeris.

– Gerai, aš... – pratarė Krendleris, bet ragelyje jau pypsėjo.

Trumpas pokalbis Meisoną neįprastai išvargino.

Prieš vėl panirdamas į nutrūkusį miegą jis pasikvietė Kordelį ir įsakė:

– Tegul atveža kiaules.

64 skyrius

Fiziškai daug sunkiau prieš jos valią išjudinti puslaukinę kiaulę negu pagrobti žmogų. Kiaules sunkiau valdyti, o didžiosios yra stipresnės už žmones, ir negalima jų pagąsdinti šautuvu. Be to, norėdamas išsaugoti sveiką pilvą ir šlaunis, turi saugotis ilčių.

Kiaulės instinktyviai smeigia iltis į pilvą visiems dvikojams padarams – žmonėms ir lokiams. Iš prigimties jos neagresyvios, bet galima ir to išmokyti.

Jei reikia išlaikyti gyvą, kiaulei apsvaiginti negalima naudoti elektros šoko, nes širdis neišlaiko smūgio.

Patyręs kiaulių augintojas Karlas Deogracijas buvo kantrus kaip krokodilas. Jis eksperimentavo su migdomaisiais, su acepromazinu, kuriuo planavo užmigdyti ir daktarą Lekterį. Dabar jis tikrai žinojo, kokio kiekio reikia šimtakilograminei laukinei kiaulei užmigdyti ir kokiais periodais kartoti dozę, kad ji būtų rami keturiolika valandų be jokių šalutinių poveikių.

Kadangi Verdžerio kompanija importavo ir eksportavo daugybę gyvulių ir dalyvavo Žemės ūkio departamento naujų veislių išvedimo eksperimentinėje programoje, Meisono kiaulėms kelias buvo atviras. Į Gyvūnų ir augalų sveikatos inspekcijos tarnybą Riverdeile, Merilendo valstijoje, pagal visas taisykles buvo nusiųsta veterinarijos tarnybos forma 17-129 kartu su Sardinijos veterinarijos tarnybos pažymomis bei trisdešimt devynių dolerių ir penkiasdešimties centų mokesčiu už penkiasdešimt šaldytos spermos ampulių, kurias norėjo atvežti Karlas.

Netrukus faksu buvo gauti leidimai įvežti kiaules ir spermą kartu su atleidimu nuo įprasto kiaulių karantino Ky Veste ir patvirtinimu, kad inspektorius atliks visus būtinus muitinės formalumus Baltimorės Vašingtono tarptautiniame oro uoste.

Karlas su savo padėjėjais, broliais Pjeru ir Tomazu Falčionėmis, sukrovė narvus. Tai buvo puikūs narvai su slankiojančiomis durimis kiekviename šone, pabarstyti smėliu ir pakratais. Paskutinę akimirką prisiminęs į vieną narvą įkėlė ir didelį veidrodį iš viešnamio. Meisonas džiaugėsi nuotraukose matytais kiaulių atspindžiais rokoko stiliaus rėmuose.

Karlas vieną po kitos užmigdė šešiolika kiaulių – penkis kuilius, augintus viename garde, ir vienuolika paršavedžių, iš kurių viena buvo paršinga, bet nė viena nerujojo. Apsvaiginęs kruopščiai jas apžiūrėjo. Pirštais patikrino aštrius dantis ir iltis. Laikė rankose jų baisius snukius, žiūrėjo į mažas blizgančias akutes, klausėsi, norėdamas įsitikinti, kad neužsikimšę jų kvėpavimo takai, lankstė liaunus grakščius kelius. Paskui paguldęs ant drobių sutampė į narvus ir užsklendė šonines duris.

Sunkvežimiai vaitodami nuriedėjo nuo Dženardžentu kalnų į Kaljarį. Oro uoste laukė specialus *Count Fleet Airlines* lėktuvas – ši kompanija specializavosi skraidinti lenktynių žirgus. Paprastai ji gabendavo žirgus iš Amerikos į varžybas Dubajuje. Dabar lėktuve buvo vienas žirgas iš Romos. Pajutęs laukinių kiaulių kvapą, žirgas aptvare pradėjo taip blaškytis ir spardytis, kad įgulai teko jį išvesti iš lėktuvo ir palikti, o Meisonas patyrė didelių nuostolių, nes turėjo

vėliau nuskraidinti žirgą savininkui ir sumokėti kompensaciją, kad išvengtų teismo.

Karlas su padėjėjais keliavo tuo pačiu krovininiu lėktuvu. Kol skrido virš banguojančio vandenyno, Karlas kas pusvalandį tikrindavo kiekvieną kiaulę, uždėjęs ranką ant šeriuoto šono skaičiuodavo laukinės širdies dūžius.

Nors ir labai išalkusios, negali tikėtis, kad šešiolika kiaulių vienu kartu suės daktarą Lekterį. Režisierių jos dorojo visą parą.

Meisonas norėjo, kad pirmą dieną daktaras Lekteris žiūrėtų, kaip jos ėda jo kojas. Paskui lauktų kito patiekalo, o Lekterio gyvastį naktį palaikytų fiziologinis tirpalas iš lašinės.

Meisonas pažadėjo Karlui leisti valandą pabūti su daktaru Lekteriu, dviese.

Antrasis patiekalas – kiaulės galėtų valandą mėgautis jo viduriais ir liemens bei veido mėsa, pirma didžiosios ir paršingoji, vėliau, šioms pasisotinus, visos kitos. Bet pramoga tada jau būtų pasibaigusi.

65 skyrius

Barnis dar niekada nebuvo daržinėje. Jis įėjo pro šonines duris, po kėdžių eilėmis, iš trijų pusių supančiomis seną žirgų demonstravimo ratą. Burkavo tik ant sijų sutūpę balandžiai, tuščias ir tylus ratas vis dar dvelkė laukimo nuotaika. Už išvaržytojo pakylos plytėjo atvira daržinė. Didelės dvivėrės durys vedė į arklides ir kalvę.

Barnis išgirdo balsus ir šūktelėjo:

– Sveiki.

– Barni, aš kalvėje, drąsiau, – paragino sodrus Margo balsas.

Kalvė buvo visai linksma patalpa, nukabinėta pakinktais ir grakščių formų balnais. Odos kvapas. Šiltuose saulės spinduliuose, srūvančiuose pro dulkėtus langus, aukštai po stogo atbrailomis skleidėsi odos ir šieno kvapai. Vienoje daržinės pusėje atviroje pastogėje buvo sukrautas šienas.

Margo tvarkė žirgų gremžtukus ir kamanas. Jos plaukai buvo šviesesni už šieną, o akys žydros kaip kokybės spaudas ant mėsos.

– Sveika, – tarė Barnis nuo tarpdurio.

Svarstė, kad kambarys pernelyg teatrališkas, nors įrengtas čia besilankantiems vaikams. Aukštos lubos ir pro langus iš viršaus krintanti šviesa jam priminė bažnyčią.

– Sveikas, Barni. Luktelk, po dvidešimties minučių valgysim.

Iš pastogės atsklido Džudi Ingram balsas.

– Barniiii! Labas rytas. Palauk ir pamatysi, ką valgysim pietų! Margo, gal pabandykim valgyti lauke?

Paprastai kiekvieną šeštadienį Margo su Džude šukuodavo margaplaukius rubuilius škotų arkliukus, kuriais jodinėdavo vaikai. Jos visada atsinešdavo iškylautojų pietus.

– Gal pietinėje daržinės pusėje, saulėkaitoje, – patikslino Margo.

Visi atrodė itin linksmi. Kiekvienas, turintis tokią darbo ligoninėje patirtį kaip Barnis, žino, kad perdėtas linksmumas nežada nieko gero.

Kalvėje svarbiausia buvo žirgo kaukolė, pritvirtinta prie sienos kiek aukščiau negu žmogaus galva, su apynasriu ir akidangčiais, apsiausta Verdžerių šeimos lenktynių vėliava.

– Tai Greitasis šešėlis, jis penkiasdešimt antraisiais nugalėjo *Lodgepole Stakes* varžybose. Jis – vienintelis nugalėtojas mano tėvo arklidėse, – aiškino Margo. – Per pigus, kad būtų vertas iškimšti.

Ji dirstelėjo į kaukolę.

– Labai panašus į Meisoną, tiesa?

Kampe buvo žaizdras ir dumplės. Gindamasi nuo šalčio Margo ten susikūrė ugnį. Virš jos kabėjo puodas su kažkuo, kvepiančiu kaip sriuba.

Ant darbo stalo gulėjo visas rinkinys kalvio įnagių. Ji pakėlė trumpakotį kalvio plaktuką kieta galva. Tvirtos rankos ir krūtinė darė Margo panašią į arklių kaustytoją ar kalvį su puikiai treniruotais krūtinės raumenimis.

– Ar neatmestum užklotų? – paklausė Džudi nuo pastogės.

Margo paėmė ryšulį išskalbtų balno užklotų ir vienu tvirtos rankos mostu užmetė į pastogę.

– Gerai, tuoj nusiprausiu ir iškrausiu iš džipo daiktus. Po penkiolikos minučių valgysim, sutarta? – aiškino Džudi leisdamasi kopėčiomis.

Jausdamas įdėmų Margo žvilgsnį Barnis akimis nenulydėjo Džudi. Ant grindų buvo keletas šieno ryšulių, tarsi kėdės uždengtų sulankstytais arklių užklotais. Margo ir Barnis atsisėdo.

– Nematei ponių. Juos išvežė į arklides Lesteryje, – tarė Margo.

– Šįryt girdėjau sunkvežimius. Kokia proga?

– Meisono reikalai.

Tyla. Jiems visada buvo lengva tylėti kartu, bet ne šį sykį.

– Na, Barni, atrodo, pasiekėme tašką, kai nebegalime kalbėtis, reikia ką nors veikti. Tiesa?

– Kokį reikaliuką ar panašiai, – atsakė Barnis.

Ore pakibo netikusi analogija.

– *Reikaliuką,* – pakartojo Margo. – Turiu tau nepalyginti geresnį pasiūlymą. Žinai, apie ką kalbu.

– Turbūt, – atsakė Barnis.

– Bet jei nutarsi, kad nenori to daryti, o vėliau tai vis tiek atsitiks, ar supranti, kad mes jau niekada apie tai nesikalbėsime?

Ji paplekšnojo per delną kalvio plaktuku, matyt, nevalingai, įsmeigusi į jį žydras akis.

Savo gyvenime Barnis buvo matęs ne vieną paslaptingą veido išraišką ir išgyveno tik todėl, kad mokėjo jas skaityti. Jis matė, kad ji sako tiesą.

– Žinau.

– Tas pat ir tada, jei mes ką nors padarysime. Būsiu labai dosni vieną kartą, bet tik vieną. Tačiau to pakaks. Nori žinoti, kiek?

– Margo, per mano budėjimą nieko nebus. Bent jau tol, kol jis man moka už slaugymą.

– Barni, *kodėl?*

Sėdėdamas ant ryšulio jis gūžtelėjo savo plačiais pečiais.

– Sutartis yra sutartis.

– *Tai* tu vadini sutartimi? Aš tau siūlau *sutartį,* – tarė Margo. – *Penkis milijonus dolerių.* Jei nori žinoti, tuos pačius penkis milijonus, kuriuos turėtų gauti Krendleris už tai, kad parduotų FTB.

– Kalbamės apie iš Meisono paimtą spermą – tiek, kad pakaktų apvaisinti Džudi.

– Ir apie kai ką daugiau. Juk žinai, jei paimsi Meisono sėklos ir paliksi jį gyvą, Barni, jis tau neatleis. Tau nepavyks pabėgti. Atiteksi kiaulėms.

– Ką man daryti?

– Barni, kas tau, *Semper Fi* * kaip ištatuiruota ant rankos?

– Kai ėmiau iš jo pinigus, pažadėjau juo rūpintis. Kol jam dirbu, nesirengiu nieko daryti.

– Tau nereikės... nieko jam *daryti*, tik atlikti medicinos procedūrą, po to, kai jis jau bus negyvas. Negaliu jo paliesti. Tik ne dar kartą. Jums su Kordeliu teks man padėti.

– Nužudžiusi Meisoną gausi tik vieną dozę, – tarė Barnis.

– Mes paimsime penkis kubus, tegul ir su mažu spermatozoidų skaičiumi, galima bandyti apvaisinti penkis kartus mėgintuvėlyje, Džudi šeima labai vaisinga.

– Tikiesi papirkti Kordelį?

– Ne. Jis niekada nesilaiko sutarčių. Jo žodis nieko vertas. Anksčiau ar vėliau jis mane parduos. Teks juo atsikratyti.

– Viską gerai apmąstei.

– Taip. Barni, tau teks pasirūpinti slaugos postu. Viskas matoma monitoriuose. Kiekviena sekundė. Tai tiesioginė televizjos transliacija, vaizdas neįrašinėjamas. Mes... aš įkišiu ranką į respiratoriaus kriauklę ir suspausiu jo krūtinę. Monitoriai rodys, kad respiratorius dirba. Kai jo širdies veikla sutriks ir pakis kraujo spaudimas, tu įbėgsi į kambarį ir rasi jį be sąmonės, jei norėsi, galėsi bandyti gaivinti. Tik manęs turi nepastebėti. Aš tiesiog spausiu krūtinę, kol jis numirs. Barni, tu dirbai prie skrodimų. Ko ieško, kai įtariamas uždusimas?

– Kraujosruvų ant akių vokų.

– Meisonas neturi vokų.

Ji buvo pasirengusi, įpratusi pirkti visus ir viską.

Barnis pažvelgė jai į veidą, tačiau atsakydamas akies kraštu stebėjo plaktuką.

– Ne, Margo.

– Jei būčiau leidusi išdulkinama, ar tai padarytum?

– Ne.

*„Visada ištikimas"; JAV jūrų pėstininkų priesaikos žodžiai.

– Jei aš būčiau tave išdulkinusi, ar tai padarytum?

– Ne.

– Jei čia nedirbtum, jei neturėtum jam jokių slaugos įsipareigojimų, ar tai padarytum?

– Turbūt ne.

– Tai etika ar bailumas?

– Nežinau.

– Pažiūrėsim. Barni, tu atleistas.

Jis linktelėjo visai nenustebęs.

– Ir dar. – Ji pakėlė pirštą prie lūpų. – Šššš. Ar duodi žodį? Ar turiu sakyti, kad galiu tave pribaigti ta Kalifornijos byla? Nereikia to sakyti, tiesa?

– Tau nėra ko nerimauti, – tarė Barnis. – *Man* reikėtų nerimauti. Nežinau, kaip Meisonas paleidžia žmones. Gal jie tiesiog dingsta.

– Tau irgi nėra ko nerimauti. Pasakysiu Meisonui, kad susirgai hepatitu. Apie jo reikalus žinai tik tiek, kad jis stengiasi padėti teisėtvarkai... o jis žino, kad turime prieš tave bylą, jis leis tau pasitraukti.

Barnis svarstė, kurį gydyti daktarui Lekteriui būtų įdomiau: Meisoną Verdžerį ar jo seserį.

66 skyrius

Jau buvo naktis, kai prie Ondatrų fermos daržinės privažiavo ilgas sidabro spalvos furgonas. Jie vėlavo, todėl buvo labai sudirgę.

Iš pradžių reikalai Baltimorės Vašingtono tarptautiniame oro uoste klostėsi puikiai, lėktuvo inspektorius iš Žemės ūkio departamento antspaudu patvirtino šešiolikos kiaulių įvežimo dokumentus. Inspektorius nusimanė apie kiaules, bet tokių jam dar niekada neteko matyti.

Paskui Karlas Deogracijas pažiūrėjo į furgono vidų. Juo paprastai vežiodavo gyvulius, taip jis ir dvokė, o plyšiuose matėsi daugelio anksčiau juo važiavusiųjų pėdsakai. Karlas neleido iškrauti savo kiaulių. Lėktuvas laukė, kol įsiutęs vairuotojas su Karlu ir Pjeru Falčionėmis surado kitą, tinkamesnį narvams gabenti furgoną, plovyklą su karštu vandeniu ir švariai išplovė visą jo vidų.

Privažiavus pagrindinius Ondatrų fermos vartus – dar viena priežastis susierzinti. Sargybinis patikrino sunkvežimio svorį ir atsisakė juos įleisti, nes svoris viršijo leidžiamą važiuoti puošniu tilteliu. Jis nukreipė juos į aptarnaujančiam transportui skirtą kelią per nacionalinį parką. Važiuojant paskutines dvi mylias medžių šakos brūžavo aukšto furgono stogą.

Karlui patiko erdvi švari Ondatrų fermos daržinė. Jam patiko ir nedidelis keltuvas, kuris švelniai nugabeno narvus į ponių gardus.

Kai sunkvežimio vairuotojas atnešė elektrinę gyvulių ylą ir pasiūlė trinktelėti kiaulėms, kad sužinotų, ar giliai jos įmigusios, Karlas išplėšė įnagį jam iš rankų ir taip išgąsdino, kad žmogus neišdrįso prašyti jo grąžinti.

Karlas norėjo leisti didžiosioms kiaulėms pačioms atsigaivelėti prieblandoje, palikdamas jas narvuose, kol visai atsistos ant kojų. Jis būgštavo, kad pirma atsibudusios gali sukandžioti dar miegančias. Jei nemiegodavo visos bandoje, puldavo kiekvieną stačią figūrą.

Nuo tada, kai banda suėdė režisierių Orestą, o vėliau ir iš siaubo sustingusį jo padėjėją, Pjerui su Tomazu reikėjo būti ypač atsargiems. Žmonėms negalima kartu su kiaulėmis būti garde ar ganykloje. Šios kiaulės negąsdindavo, nešiepdavo dantų kaip laukinės, jos tiesiog stebėdavo žmones tuo bauginamai užsispyrusiu žvilgsniu, eidamos vis arčiau, kol pagaliau atsidurdavo pakankamai arti, kad galėtų pulti.

Karlas, toks pat užsispyręs, nenusiramino, kol pasišviesdamas žibintuvėliu apėjo visą tvorą, juosiančią Meisono miškingą ganyklą, besiribojančią su didžiuoju nacionaliniu parku.

Karlas pakrapštė lenktiniu peiliuku ganyklos paklotą ir aptiko gilių. Važiuodamas jis girdėjo kėkštų balsus ir pamanė, kad čia turėtų būti gilių. Lauke augo keletas baltųjų ąžuolų. Jis nenorėjo, kad kiaulės rastų sau maisto žemėje, o miške lengvai tą galėjo padaryti.

Ties atviruoju daržinės galu Meisonas buvo įrengęs tvirtą užtvarą su varteliais, panašiais į Karlo pašiūrės Sardinijoje.

Iš už jų Karlas galėjo saugiai šerti kiaules į drobinius maišus sukimštais viščiukais, ėriukų kojomis ir daržovėmis, mėtydamas viską tiesiai į bandos vidurį.

Kiaulės buvo neprijaukintos, tačiau nebijojo nei žmonių, nei triukšmo. Net Karlas negalėjo būti garde kartu su jomis. Kiaulės nepanašios į kitus gyvūnus. Jos yra išmintingos ir be galo praktiškos. Šitos nebuvo priešiškos, tiesiog joms patiko ėsti žmones. Jos judėjo lengvai it Miuros buliai ir buvo vikrios lyg aviganiai šunys, o jų elgesyje su šėrikais buvo kažkokio išankstinio pikto nusistatymo. Kartą Pjeras, norėdamas paimti iš gardo marškinius, kuriuos tikėjosi panaudoti dar sykį, vos išnešė sveiką kailį.

Niekada anksčiau nėra buvę tokių kiaulių, didesnių už europinį šerną ir tokių pat laukinių. Karlas jautėsi jas sukūręs. Jis žinojo, kad vienintelis atpildas jam yra jų darbas, jų sunaikintas blogis.

Vidurnaktį daržinėje visi ilsėjosi: Karlas, Pjeras ir Tomazas nesapnuodami miegojo kalvėje, kiaulės snaudė narvuose, per miegus judindamos savo laibas kojas, o kai kurios gulėdamos ant švarių drobių jau bandė rąžytis. Į visus žvelgė lenktynių žirgo, Greitojo šešėlio, kaukolė, blausiai apšviesta raudonuojančių žaizdro anglių.

67 skyrius

Apkaltinti Federalinio tyrimo biuro agentą naudojantis Meisono suklastotais įkalčiais Krendleriui buvo kvapą gniaužiantis įvykis. Jei teisingumo ministras jį pričiuptų, sutraiškytų kaip tarakoną.

Klarisės Starling sužlugdymas neslėgė Krendlerio taip, kaip būtų slėgęs, jei reikėtų sužlugdyti kokio nors vyro karjerą. Jis bijojo tik dėl savęs. Vyrui reikia išlaikyti šeimą taip, kaip Krendleris išlaikė savąją, kad ir kokia godi bei nedėkinga ji būtų.

Starling tikrai turi pasitraukti. Palikta ramybėje, pasinaudodama tuo moterišku krapštukiškumu ir landumu Klarisė Starling suras Hanibalą Lekterį. Jei taip atsitiks, Krendleris iš Meisono Verdžerio negaus nė sudilusio skatiko.

Kuo greičiau iš jos bus atimta galimybė veikti, o ji pati panaudota kaip jaukas, tuo geriau.

Krendleriui jau teko griauti kitų karjeras, kad pats galėtų kilti valdžios laiptais, iš pradžių tai darė kaip aktyviai politikoje daly-

vaujantis valstijos prokuroras, vėliau Teisingumo departamente. Iš patirties žinojo, kad sudirbti moters karjerą lengviau negu vyro. Jei moterį paaukština, nors to išvis neturėtų būti, veiksmingiausia sakyti, kad ji tai užsidirbo savo užpakaliu.

Tačiau Klarisei Starling toks kaltinimas neliptų, mąstė Krendleris. Tiesą sakant, jo nuomone, ją kaip nieką kitą derėjo gerai išdulkinti per užpakalį. Kartais krapštydamasis nosį jis pagalvodavo apie tokią trintį.

Krendleris nebūtų galėjęs paaiškinti savo priešiškumo Starling. Jis kilo iš vidaus, iš tokių jo gelmių, į kurias pats nedrįso lįsti. Ten buvo sėdynių užvalkalai, iš viršaus krintanti šviesa, durelių rankenos, langų rankenėlės ir mergina, panaši į Starling gymiu, bet ne protu, su kelnėmis ant vienos kulkšnies, klausianti, kas jam, po velnių, atsitiko, kodėl jis neateina ir to nepadaro, gal jis *koks iškrypėlis? koks iškrypėlis? koks iškrypėlis?*

Krendleris pagalvojo, kad nežinodamas, kokia Starling šikna, jos darbą įvertintum daugiau, ne tik tais keliais paaukštinimais jos asmens byloje. Negalėjo to nepripažinti. Savo darbo įvertinimų ji turėjo tikrai nedaug. Ilgus metus po truputį kenkdamas jos karjerai Krendleris sugebėjo įtikinti FTB personalo tarnybą neskirti jai numatytų svarbių užduočių, o jos nepriklausomas būdas ir aštrus liežuvis jam tik padėjo.

Meisonas negalėjo laukti susišaudymo Felicianos žuvų turguje bylos baigties. Be to, nebuvo jokių garantijų, kad prie Starling prilips koks kaltiniams. Akivaizdu, kad Eveldos Dramgo ir kitų mirtis buvo nutekėjusios informacijos rezultatas. Stebuklas, kad Starling pavyko išsaugoti tą velnio kūdikį. Dar viena burna prie visuomeninio maitinimo stalo. Galėtų nesunkiai nukrapštyti to bjauraus įvykio šašą, tačiau taip atsikratyti Starling nebūtų lengva.

Meisono kelias patikimesnis, greitas, ir jai tektų pasitraukti. Laikas tam palankus.

Viena iš Vašingtono aksiomų, pasitvirtinanti dažniau už Pitagoro teoremą, skelbė, kad deguonies prisotintoje aplinkoje vienas garsus žinomo asmens pirstelėjimas užgožia daug smulkių pirstelėjimų toje pačioje patalpoje, jei tai vyksta beveik vienu metu.

Taigi apkaltos teismas gerokai atitraukė Teisingumo departamento dėmesį, todėl visai įmanoma, kad pavyktų neteisingai apkaltinti Starling.

Meisonas norėjo, kad daktaras Lekteris perskaitytų pranešimus spaudoje. Tačiau Krendleriui reikėjo sutvarkyti taip, kad tie pranešimai atrodytų kaip nelaimingas atsitikimas. Laimė, jam pasitaikė tinkama proga – FTB gimtadienis.

Krendlerio sąžinė klusniai atleisdavo jam visas nuodėmes.

Ir šį kartą jis pasiguodė mintimi, kad jei Starling neteks darbo, baisiausia, kas gali atsitikti – tai tam lesbiečių lizdui, kur ji gyvena, teks apsieiti be palydovinės televizijos. Blogiausiu atveju, ta nepritvirtinta laivo patranka išsiris už borto ir niekam nebekels grėsmės.

Iškritusi už borto „nepritvirtinta patranka liausis siūbuoti laivą", galvojo patenkintas, jausdamas palengvėjimą, tarsi dvi jūrinės metaforos sudarytų loginę lygtį. Jo visai nejaudino mintis, kad siūbuodamas laivas išjudino patranką.

Krendleris kūrė gyvą fantazijų pasaulį kiek leido vaizduotė. Dabar jis jautė malonumą įsivaizduodamas Starling seną, nukarusiomis krūtimis, ištinusiomis gyslotomis kojomis, nešiojančią laiptais skalbinius, nusukančią akis nuo dėmėtų paklodžių, užsidirbančią gyvenimui pensione, kurio šeimininkės – dvi velniškai plaukuotos senos lesbietės.

Jis įsivaizdavo, ką pasakytų iš savo triumfo aukštumų, pasakytų jai, tai „kukurūziniais paplotėliais pakvipusiai provincijos kekšytei".

Apsiginklavęs daktaro Demlingo nuojautomis, jis regėjo save greta jos, tokios bejėgės, tariantį nejudinant lūpų: „Tu per sena dulkintis su savo tėvu, net būdama baltąja pietinių valstijų šiukšle." Mintyse jis pakartojo sakinį ir nutarė užsirašyti į savo užrašų knygelę.

Krendleris turėjo įrankių, laiko ir pykčio, reikalingų sugriauti Starling karjerą, o sumanius tai padaryti, jam padėjo atsitiktinumas ir Italijos pašto tarnybos.

68 skyrius

Betl Kryko kapinės prie Habardo Teksaso valstijoje gruodžio mėnesį atrodo lyg mažas randas ant liūto kailio besidriekiančio centrinio Teksaso žeme. Dabar ten švilpauja vėjas, jis niekada nesiliauja švilpauti. Negali jo iš ten išvaryti.

Naujojoje kapinių dalyje antkapiai plokšti, todėl lengva šienauti žolę. Šiandien čia prie mergaitės kapo šokinėja sidabrinis širdies formos gimtadienio balionėlis. Senojoje kapinių dalyje visada šienauja žolę nuo takų ir kai tik pajėgia – tarp antkapių. Ant žemės mėtosi kaspinėlių galeliai ir sausų gėlių stiebai. Tolimiausiame kapinių kampe yra atliekų krūva, kur metamos nuvytusios gėlės. Tarp šokančio širdies formos balionėlio ir atliekų krūvos tuščia eiga dirba žemkasė, prie valdymo svirčių sėdi jaunas juodaodis, kitas vyras stovi greta, prisideginėja cigaretę, nuo vėjo delnais pridengdamas degtuką...

– Pone Klosteri, pakviečiau jus pažiūrėti mūsų darbo, kad savo akimis įsitikintumėt, koks bus rezultatas. Neabejoju, kad įkalbėsite artimuosius neapžiūrinėti palaikų, – aiškino ponas Grynlis, Habardo laidotuvių rūmų direktorius. – Tas karstas – norėčiau dar kartą pagirti jūsų skonį – to karsto ir užteks, tiek jiems tereikėtų matyti. Būsiu laimingas galėdamas padaryti jums nuolaidą. Mano neseniai miręs tėvas guli tokiame pat karste.

Jis mostelėjo žemkasės vairuotojui ir kaušas pakėlė apžėlusio, įdubusio kapo žemės kąsnį.

– Pone Klosteri, jūs tikrai apsisprendėte dėl antkapio?

– Taip, – atsakė daktaras Lekteris. – Vaikai užsakė vieną antkapį tėvui ir motinai.

Jie stovėjo tylėdami, vėjyje plastančiomis klešnėmis, kol žemkasė, įsikasusi į žemę per dvi pėdas, sustojo.

– Toliau kasime kastuvais, – nusprendė ponas Grynlis.

Du darbininkai sušoko į duobę ir įgudusiais, lengvais mostais pradėjo kasti žemę.

– Atsargiai, – perspėjo ponas Grynlis. – Tas karstas nebuvo iš gerųjų. Nė iš tolo neprilygsta tam, kurį gaus dabar.

Iš tiesų pigus drožlių plokščių karstas buvo užgriuvęs savo gyventoją. Grynlis liepė kasėjams apkasti aplink jį žemę ir pakišti po apačia drobę. Ant jos ištraukė karstą ir įkėlė į sunkvežimį.

Habardo laidojimo rūmų garaže ant plataus stalo atsargiai buvo nuimtas sulūžęs karsto dangtis ir visi pamatė įspūdingo dydžio skeletą.

Daktaras Lekteris greit jį apžiūrėjo. Kulka suskaldė trumpąjį šonkaulį virš kepenų, o aukštai kairiajame smilkinyje buvo matyti kulkos palikta skylė ir lūžęs kaulas. Kaukolė, apsamanojusi, sunykusi, apirusi, su jau pažįstamais išsišovusiais skruostikauliais.

– Žemė nedaug palieka, – tarė ponas Grynlis.

Kaulus dengė kelnių ir languotų kaubojiškų marškinių draiskanos. Blizgantys marškinių segtukai buvo sukritę pro šonkaulius. Ant krūtinės gulėjo kaubojiška *Fort Worth* stiliaus skrybėlė. Su skyle, riestais kraštais.

– Ar pažinojote mirusįjį? – paklausė daktarasLekteris.

– Mes nusipirkome šią laidotuvių paslaugų įmonę ir perėmėme kapines, kai 1989 metais išplėtėme kompanijos veiklą, – tarė ponas Grynlis. – Dabar gyvenu čia, tačiau mūsų buveinė yra St. Luise. Ar norite išsaugoti drabužius? Arba galiu parūpinti jums eilutę, nors nemanau, kad...

– Ne, – nutraukė jį daktaras Lekteris. – Nuvalykite kaulus, nereikia jokių drabužių, išskyrus skrybėlę, sagtį ir batus. Mažuosius rankų ir kojų kaulus sudėkite į maišelį ir suvyniokite į geriausias šilkines įkapes kartu su kaukole ir ilgaisiais kaulais. Nereikia jų dėlioti, tik surinkite visus. Ar antkapis bus pakankamas atlygis už kapo duobės sutvarkymą?

– Taip, tik prašau pasirašyti štai čia, duosiu jums kitų dokumetų kopijas, – tarė ponas Grynlis, laimingas pardavęs karstą. Daugelis perlaidojimu užsiimančių įmonių direktorių būtų vežę kaulus dėžėje ir pardavę šeimai savo įmonės karstą.

Daktaro Lekterio palaikų iškasimo dokumentai visiškai atitiko Teksaso sveikatos ir saugumo kodekso 711 004 dalį. Jis tuo neabejojo, nes pats juos parengė, atsisiųsdinęs reikalvimus ir blankus iš Teksaso apygardų asociacijos konsultacinės teisės bibliotekos.

Du darbininkai, dėkingi už keltuvą ant daktaro Lekterio išnuomoto furgono, pastūmė naująjį karstą į vietą ir pritvirtino vežimėlį greta vienintelio daikto – kartoninės rūbų spintos.

– Puikiai sugalvota vežiotis spintelę. Apeigų rūbai lagamine susilamdo, tiesa? – paklausė ponas Grynlis.

Dalase daktaras Lekteris iš spintelės ištraukė violončelės dėklą ir sudėjo į jį šilko ryšulį su kaulais. Skrybėlė puikiai tilpo apatinėje dalyje, kartu su kaukole.

Karstą paliko prie Fiš Trep kapinių ir grąžino sunkvežimį į Dalaso Fort Vorto oro uosto nuomos agentūrą. Iš ten violončelės dėklą išsiuntė tiesiai į Filadelfiją.

IV

SVARBIOS DATOS SIAUBO KALENDORIUJE

69 skyrius

Pirmadienį Klarisei Starling reikėjo patikrinti savaitgalio egzotiškų pirkinių sąrašą. Jos kompiuteris aikštijosi, todėl teko kreiptis pagalbos į kompiuterių skyriaus technikus. Net po griežtos atrankos, po kurios liko tik keli ypatingų metų, penkių garsiausių vyndarių vynai, du amerikietiškų *foie gras* tiekėjai ir penkios žymiausios delikatesinių gaminių parduotuvės, pirkinių skaičius vis tiek buvo įspūdingas. Skambučius iš gėrimų parduotuvių FTB sąraše pažymėtais numeriais reikėjo įrašyti ranka.

Remdamasi nustatyta daktaro Lekterio tapatybe elnių medžiotojo nužudymo byloje Virdžinijos valstijoje, Starling sąraše paliko tik pirkinius Rytų pakrantėje, išskyrus Sonomos *foie gras*. Paryžiaus *Fauchon* parduotuvė atsisakė bendradarbiauti. Starling negalėjo suprasti, ką jai telefonu kalbėjo Florencijos *Vera dal 1926* parduotuvės darbuotojai, todėl išsiuntė į kvestūrą faksą, prašydama išsiaiškinti, ar daktaras Lekteris pirko baltųjų triufelių.

Gruodžio septynioliktąją, pirmadienį, baigiantis darbo dienai Starling turėjo dvylika tikėtinų variantų. Viskas apmokėta kreditinėmis kortelėmis. Vienas pirkėjas įsigijo dėžę *Petrus* vyno ir *Jaguar* automobilį su didesnio galingumo varikliu, už abu pirkinius sumokėdamas *American Express* kreditine kortele.

Kitas pirkėjas užsakė dėžę *Batard-Montrachet* ir dėžę žaliųjų Žirondo austrių.

Kiekvieną iš variantų Starling persiuntė vietos operatyviniams skyriams, kad tęstų tyrimą.

Starling ir Erikas Pikfordas dirbo pamainomis, kad parduotuvių darbo valandomis kabinete kas nors budėtų.

Tai buvo ketvirtoji Pikfordo darbo diena, kurios didžiąją dalį praleido programuodamas savo telefoną. Jis neužrašė, ką reiškia mygtukai.

Kai išėjo iš kabineto, Starling paspaudė pirmą jo telefono mygtuką. Atsiliepė pats Polas Krendleris.

Ji padėjo ragelį ir sėdėjo tylėdama. Laikas eiti namo. Sukinėdamasi kėdėje ji apžiūrinėjo Hanibalo namų daiktus. Rentgeno nuotraukas, knygas, indus vienam asmeniui. Paskui pro užuolaidą išėjo lauk.

Kroufordo kabinetas buvo neužrakintas ir tuščias. Kampe ant pakabos kabėjo megztinis, kurį jam numezgė velionė žmona. Starling tiesė ranką prie megztinio, bet nepalietė jo, užsimetė ant peties savąjį ir nuėjo prie automobilio.

Ji jau niekada nebepamatys Kvantiko.

70 skyrius

Gruodžio septynioliktosios vakarą suskambo Klarisės Starling durų skambutis. Take prie namo už savo automobilio ji pamatė Federalinio teismo vykdytojo mašiną.

Teismo vykdytojas buvo Bobis, parvežęs ją namo iš ligoninės po susišaudymo Felicianos žuvų turguje.

– Sveika, Starling.

– Sveikas, Bobi, užeik.

– Norėčiau, bet pirma turiu tau pasakyti. Atvežiau pranešimą, kurį privalau įteikti.

– Gerai. Įteik jį namuose, ten šilčiau, – tarė Starling sustojusia širdim.

Pranešime, rašytame ant Teisingumo departamento generalinio inspektoriaus blanko, buvo reikalaujama kitą dieną, gruodžio aštuonioliktąją, lygiai devintą ryto, atvykti į apklausą Dž. Edgaro Huverio pastate.

– Gal tave rytoj nuvežti? – paklausė teismo vykdytojas.

Starling papurtė galvą.

– Ačiū, Bobi, važiuosiu savo mašina. Nori kavos?

– Ne, ačiū. Starling, man labai gaila.

Teismo vykdytojas aiškiai norėjo eiti. Stojo nejauki tyla.

– Tavo ausis sugijo, – pagaliau ištarė.

Ji pamojavo jam, išvažiuojančiam iš tako atbuliniu bėgiu.

Pranešime tiesiog liepta prisistatyti. Nenurodant priežasties.

Ardelija Mep, biuro vidaus kovų veteranė ir gerų senų vaikinų rakštis, nedelsdama užplikė jai stipriausios vaistažolių arbatos iš savo senelės rinkinio, kuri turėjo sustiprinti proto galias.

Mep baksnojo blanką pirštu.

– Generalinis inspektorius *neturi* ką tau pasakyti, – kalbėjo Mep gurkšnodama arbatą. – Jei mūsų profesinės atsakomybės skyrius turi tau kaltinimų ar ką nors prieš tave, jie privalo tau pasakyti, jie turi siųsti tau pranešimus. Jie turi atsiųsti tau 645-ą ar 644-ą formą su išdėstytais kaltinimais ir, jei tave kaltina kriminaliniu nusikaltimu, privalai turėti advokatą ir visą bylos medžiagą, viską, ką gauna kiekvienas vagis, tiesa?

– Taip.

– Bet šitaip siekiama iš anksto tave supančioti. Generalinis inspektorius yra politikas, jis gali perimti bet kokią bylą.

– Ir perėmė šitą.

– Ne be Krendlerio pagalbos. Kad ir kas būtų, jei nuspręsi kelti klausimą dėl lygių galimybių, aš turiu reikalingų ryšių. Starling, klausyk, turi jiems pasakyti, kad nori įrašinėti. Generalinis inspektorius nerašo pasirašytų pareiškimų. Kaip tik dėl to Lunis Geinsas pakliuvo į tą košę. Tavo žodžiai užrašomi, o vėliau jie kartais gerokai pasikeičia. Niekam niekada neduoda nuorašo.

Kai Starling paskambino Džekui Kroufordui, jis kalbėjo tarsi pažadintas iš miego.

– Starling, nežinau, ką tai reiškia, – tarė. – Bandysiu išsiaiškinti. Žinok, kad rytoj aš tikrai ten būsiu.

71 skyrius

Rytas, armuoto betono narvas, vadinamas Huverio pastatu, snūduriuoja balzganose ūkanose.

Šioje sproginėjančių automobilių eroje pagrindinės durys ir kiemas dažniausiai būna užrakinti, o pastatas, apjuostas senų biuro automobilių žiedu – improvizuota smūgių užkarda.

Vašingtono policija nesiliauja kasdien iš naujo rašyti baudos talonų kai kuriems ten stovintiems automobiliams, jų pluoštai po valytuvais storėja, kol pagaliau vėjas nuplėšia ir išbarsto po gatvę.

Prie šaligatvio grotelių besišildantis valkata pašaukė Starling ir jai einant pro šalį atkišo ranką. Viena veido pusė buvo oranžinė nuo *Betadino,* kuriuo jį ištepė kažkuriame pirmosios pagalbos skyriuje. Jis laikė atkišęs putoplasto puodelį rantytu kraštu. Starling panaršė kišenėje dolerio, o įmetė du, pasilenkdama virš šilto, sušvinkusio pro groteles einančio oro ir garų.

– Telaimina tave Dievas, – padėkojo jis.

– Man to reikės, – tarė Starling, – bet kokios, net mažiausios pagalbos.

Au Bon Pain bare Dešimtojoje gatvėje prie Huverio pastato Starling nusipirko didelį puodelį kavos, kaip darė jau daug metų. Po neramios nakties jai reikėjo kavos, bet nenorėjo per apklausą bėgti į tualetą. Nusprendė išgerti tik pusę.

Pro langą pamatė ateinantį Kroufordą ir prisigretino prie jo.

– Pone Kroufordai, ar nenorėtumėt išgerti pusę mano kavos? Paimsiu kitą puodelį.

– Ar ji be kofeino?

– Su.

– Tuomet verčiau nereikia, nes išsinersiu iš kailio.

Jis atrodė sunykęs ir pasenęs. Ant nosies galo kabėjo skaidrus lašas. Jie pasitraukė iš pėsčiųjų srauto, plūstančio pro šonines centrinės FTB būstinės duris.

– Starling, nežinau, koks čia bus susitikimas. Kiek man pavyko sužinoti, į jį nepakviestas joks kitas susišaudymo Felicianos žuvų turguje dalyvis. Būsiu prie jūsų.

Starling padavė jam popierinę servetėlę ir jie įsiliejo į nenutrūkstamą dieninės darbuotojų pamainos srautą.

Starling pastebėjo, kad tarnautojai neįprastai pasitempę.

– Devyniasdešimtosios FTB metinės, Bušas atvyksta pasveikinti, – priminė Kroufordas.

Šoninėje gatvėje stovėjo keturi televizijos stočių furgonai.

Operatorius iš WFUL-TV kanalo stovėjo ant šaligatvio, filmuodamas kalbantį jauną skustagalvį vyrą su mikrofonu. Ant furgono stogo įsikūręs asistentas minioje pamatė Starling ir Kroufordą.

– Tai ji, ten, tamsiai mėlynu lietpalčiu, – šūktelėjo žemyn.

– Pradedam, – liepė skustagalvis. – Sukam.

Jie prasiskynė kelią per minią ir išniro su kamera tiesiai prieš Starling.

– Specialioji agente Starling, ką galėtumėt pasakyti apie žudynių Felicianos žuvų turguje tyrimo eigą? Ar pateikėte raportą? Ar jūs kaltinama nužudžiusi penkis...

Kroufordas nusiėmė skrybėlę ir apsimesdamas, kad nori prisidengti nuo šviesos akis, akimirką uždengė kameros objektyvą. Televizijos reporterius sustabdė tik apsauginės durys.

Tuos kalės vaikus kažkas informavo.

Praėję apsaugines duris jie stabtelėjo. Starling ir Kroufordas buvo apkibę smulkiais lauke tvyrančio rūko lašeliais. Kroufordas neužsigerdamas prarijo *Ginkgo Bilboa* tabletę.

– Starling, gali būti, kad jie nusprendė tai daryti šiandien dėl apkaltos proceso ir metinių. Visuotiniame šurmulyje jiems gali pavykti prastumti viską, ką yra sumanę.

– Kodėl reikėjo pranešti žiniasklaidai?

– Nes ne visi dainuoja iš tų pačių natų. Mums liko dešimt minučių, gal norėtumėt pasipudruoti nosį?

72 skyrius

Starling retai pakildavo iki septintojo aukšto, kuriame buvo FTB direktorato kabinetai. Prieš septynerius metus ji su kitais savo laidos absolventais buvo čia pasidžiaugti Ardelijos Mep sėkme, kai direktorius pasveikino ją, išrinktą sakyti atsisveikinimo kalbą studijų baigimo proga, ir dar kartą, kai direktoriaus padėjėjas pasikvietė ją įteikti kovinio šaudymo čempionės medalį.

Kilimas direktoriaus pavaduotojo Nunano kabinete buvo toks minkštas, kokio jai dar neteko matyti. Odiniai krėslai ir susirinkimų kambaryje tvyrantis cigarečių kvapas dvelkė privataus klubo nuotaika. Ji svarstė, ar prieš jai ateinant išmetė nuorūkas ir išvėdino kambarį.

Kai ji su Kroufordu įėjo į kambarį, trys vyrai atsistojo, vienas liko sėdėti. Atsistojusieji buvo: ankstesnis Starling vadovas Klintas Persalas iš operatyvinio biuro Vašingtone, Bazards Pointe; FTB direktoriaus pavaduotojas Nunanas ir aukštas raudonplaukis vyras storo šilko eilute. Sėdėti liko Polas Krendleris iš generalinio inspektoriaus kabineto. Krendleris pasuko į ją galvą ant ilgo kaklo, tarsi bandydamas pagal kvapą nustatyti jos buvimo vietą. Kai atsisuko, ji galėjo matyti iškart abi jo apvalias ausis. Keista, kambario kampe stovėjo nepažįstamas federalinio teismo vykdytojas.

FTB ir Teisingumo departamento darbuotojai paprastai rengiasi nepriekaištingai, bet šiandien jie buvo tiesiog išsipustę. Starling prisiminė, kad vėliau jie dalyvaus šventiniuose renginiuose su buvusiu prezidentu Bušu, viską filmuos televizija. Priešingu atveju, ją turbūt būtų pakvietę į Teisingumo departamentą, o ne į Huverio pastatą.

Pamatęs greta Starling Džeką Kroufordą, Krendleris susiraukė.

– Pone Kroufordai, nemanau, kad šiame posėdyje jums būtina dalyvauti.

– Esu tiesioginis specialiosios agentės Starling viršininkas. Mano vieta čia.

– Nemanau, – tarė Krendleris. Ir pasisuko į Nunaną.

– Formaliai jos viršininkas yra Klintas Persalas, pas Kroufordą ji komandiruota laikinai. Manau, agentę Starling reikėtų apklausti

konfidencialiai, – tarė. – Galėtume paprašyti skyriaus vedėją Kroufordą būti netoliese, jei mums prireiktų papildomos informacijos.

Nunanas linktelėjo.

– Džekai, mes tikrai norėsime išgirsti tavo nuomonę po to, kai išklausysime nepriklausomų specialiosios agentės Starling parodymų. Džekai, norėčiau, kad palauktum kur netoliese. Jei nori, gali įsikurti bibliotekos skaitykloje, jauskis kaip namie, aš tau paskambinsiu.

Kroufordas pašoko.

– Direktoriau Nunanai, ar galėčiau...

– Jūs galite išeiti, tik tiek galite padaryti, – pertraukė Krendleris.

Nunanas atsistojo.

– Pone Krendleri, atsiprašau, susitikimui vadovauju aš, bent kol perduosiu vadovavimą jums. Džekai, mes seni pažįstami, o šitas ponas iš Teisingumo departamento dar per trumpai dirba, kad tai suprastų. Galėsi pasakyti savo nuomonę. Dabar eik ir leisk Starling kalbėti pačiai, – tarė Nunanas.

Jis pasilenkė prie Krendlerio ir kažką pasakė jam į ausį, šio veidą užliejo raudonis.

Kroufordas pažvelgė į Starling. Jis tegalėjo likti orus.

– Sere, ačiū, kad atėjote, – padėkojo Starling.

Federalinio teismo vykdytojas išlydėjo Kroufordą pro duris.

Išgirdusi, kaip už nugaros užsitrenkia durys, Starling išsitiesė ir viena stojo prieš keturis vyrus.

Posėdis vyko tokiu greičiu, kokiu aštuonioliktajame amžiuje amputuodavo galūnes.

Nunanas buvo aukščiausias FTB pareigūnas iš to būrio, bet paskutinis žodis priklausė generaliniam inspektoriui, o šis atsiuntė Krendlerį kaip savo įgaliotąjį atstovą.

Nunanas paėmė prieš jį gulinčią bylą.

– Prašau prisistatyti, protokolui.

– Specialioji agentė Starling. Direktoriau Nunanai, ar bus rašomas protokolas? Būčiau dėkinga, jei būtų.

Jis neatsakė ir ji tarė:

– Ar galėčiau įrašinėti posėdį?

Išsitraukė iš rankinuko kompaktinį *Nagra* diktofoną.

Prabilo Krendleris:

– Paprastai toks parengiamasis susitikimas vyksta generalinio inspektoriaus kabinete Teisingumo departamente. Susitikome čia, nes taip visiems patogiau, atsižvelgiant į šiandienos iškilmes, bet taisyklės lieka galioti. Bus svarstomas diplomatiškas ir opus klausimas. Todėl jokių įrašų.

– Pone Krendleri, pateikite kaltinimus, – tarė Nunanas.

– Agente Starling, jūs kaltinama neteisėtai atskleidusi slaptą informaciją pabėgusiam kaliniui, – dėstė Krendleris bejausmiu veidu. – Jūs kaltinama į du Italijos dienraščius padavusi skelbimą, perspėjantį pabėgusį Hanibalą Lekterį, kad jam gresia pavojus būti suimtam.

Teismo vykdytojas padavė Starling sutrintą *La Nazione* laikraščio puslapį. Ji pasisuko į šviesą, kad įskaitytų apibrauktą pastraipą.

A. A. Aaron. Pasiduokite artimiausiems valdžios atstovams, priešai arti. Hana.

– Ką galite pasakyti?

– Aš to nedariau. Niekada nesu šito mačiusi.

– Ką pasakysite apie laiške panaudotą slapyvardį „Hana", kurį žino tik Hanibalas Lekteris ir FTB? Ar daktaras Hanibalas Lekteris prašė jus pasirašinėti būtent šiuo vardu?

– Aš nieko nežinau. Kas rado skelbimą?

– *Langley* dokumentų tarnyba pastebėjo jį, versdama *La Nazione* straipsnius apie Lekterį.

– Jei šis slapyvardis žinomas tik FTB, kaip galėjo *Langley* dokumentų tarnyba rasti jį laikraštyje? Dokumentų tarnyba priklauso CŽV, pasiteiraukime jų, kas jiems pranešė apie „Haną".

– Neabejoju, kad vertėjas buvo susipažinęs su Lekterio byla.

– *Taip nuodugniai* susipažinęs? Abejoju. Paklauskime jo paties, kas jam patarė ieškoti tokio vardo. Iš kur galėjau žinoti, kad daktaras Lekteris Florencijoje?

– Jūs atradote kompiuterinę užklausą iš Florencijos kvestūros apie Lekterio bylą VICAP, – tarė Krendleris. – Užklausa atsiųsta kelios

dienos prieš Pacio nužudymą. Nežinome, kada ją radote. Kodėl Florencijos kvestūra domėjosi Lekteriu?

– Kodėl turėčiau jį perspėti? Direktoriau Nunanai, kodėl šią bylą perėmė generalinis inspektorius? Esu pasirengusi bet kada atlikti poligrafo testą. Netgi tuoj pat.

– Italija diplomatiniais kanalais pareiškė protestuojanti prieš bandymą jų šalyje įspėti žinomą pabėgusį nusikaltėlį, – tarė Nunanas.

Jis mostelėjo į greta sėdėjusį raudonplaukį vyrą.

– Čia ponas Montenegras iš Italijos ambasados.

– Laba diena, sere. O kaip italai pastebėjo skelbimą? – paklausė Starling. – Tikrai ne per *Langley* dokumentų tarnybą.

– Diplomatai rodo pirštu į mus, – prabilo Krendleris Montenegrui nė nespėjus išsižioti. – Todėl norime viską išsiaiškinti, kad būtų patenkinta Italijos valdžia, kad būčiau patenkintas ir aš, ir generalinis inspektorius, ir kad tai įvyktų kuo greičiau. Visiems bus geriau, jei kartu viską aptarsime. Panele Starling, kas sieja jus su daktaru Lekteriu?

– Skyriaus vedėjo Kroufordo pavedimu keletą kartų apklausiau daktarą Lekterį. Daktarui Lekteriui pabėgus iš kalėjimo, per septynerius metus gavau du jo laiškus. Jūs turite juos abu, – atsakė Starling.

– Tiesą sakant, mes turime daugiau, – tarė Krendleris. – Šitą gavome vakar. Nežinome, ką dar jūs galėjote gauti.

Jis ištiesė ranką, norėdamas paimti už nugaros stovinčią kartoninę dėžutę, gerokai aplamdytą daugelyje pašto skyrių, su daugybe antspaudų.

Krendleris apsimetė besimėgaująs iš dėžutės sklindančiais kvapais. Pirštu bakstelėjo į adresą, nesirūpindamas parodyti jį Starling.

– Siųsta į jūsų namus Arlingtone. Pone Montenegrai, ar nepasakytumėt, kokie čia daiktai?

Italų diplomatas pakilnojo į šilko popierių įvyniotus daiktus, žybčiodamas rankogalių segtukais.

– Taip, čia losjonai, *sapone di mandorle*, garsusis Florencijos muilas iš *Santa Maria Novella* vaistinės ir kvepalai. Tokius daiktus paprastai dovanoja įsimylėjusieji.

– Atliktas jų toksinų testas, tiesa, Klintai? – paklausė Nunanas buvusio Starling viršininko.

Persalas atrodė susigėdęs.

– Taip, – tarė. – Nenustatyta nieko neįprasta.

– Meilės dovana, – patenkintas tarė Krendleris. – Dabar turime meilės prisipažinimą.

Jis išvyniojo iš dėžės ištrauktą pergamento lapą ir iškėlė jį, rodydamas iš bulvarinio laikraščio iškirptą Starling veido nuotrauką su pripieštu sparnuotos liūtės kūnu. Jis apvertė lapą ir perskaitė daktaro Lekterio dailyraščiu parašytus žodžius: „Klarise, ar kada pagalvojai, kodėl filistiniečiai tavęs nesupranta? Nes tu esi atsakas į Samsono mįslę. Tu esi medus liūtės kūne".

– *Il miele dentro leonessa*, nuostabu, – tarė Montenegras, įsimindamas tą sakinį, kad vėliau galėtų jį panaudoti.

– Ką pasakėte? – paklausė Krendleris.

Diplomatas neatsiliepė, įsitikinęs, kad Krendleris niekada neišgirs daktaro Lekterio metaforos muzikos ir tikrai nepajus jos sukeltų jausmų.

– Generalinis inspektorius pageidauja, kad dėl tarptautinių sąsajų atsispirtume nuo šio taško, – tarė Krendleris. – Kaip viskas vėliau pasisuks – į administracinius ar baudžiamuosius kaltinimus – priklausys nuo tyrimų eigos. Jei virs baudžiamąja byla, ji pateks į Teisingumo departamento viešosios tvarkos skyrių, kuris perduos ją teismui. Jums bus pranešta iš anksto, kad turėtumėt pakankamai laiko pasiruošti. Direktoriau Nunanai...

Nunanas giliai įkvėpė ir kirto:

– Klarise Starling, kol byla neištirta, jūsų tarnybnė veikla sustabdoma. Privalote grąžinti ginklus ir FTB pažymėjimą. Jums leidžiama įeiti tik į visuomenei atviras federalinių įstaigų patalpas. Iš šio pastato jūs būsite išlydėta. Prašau dabar atiduoti asmeninius ginklus ir pažymėjimą specialiajam agentui Persalui. Prieikite.

Eidama prie stalo Starling akimirką matė tuos vyrus kaip taikinius šaudymo varžybose. Galėtų patiesti keturis iš jų, jiems dar nespėjus užtaisyti ginklų. Akimirka praėjo. Ji ištraukė savo 45-ojo kalibro pistoletą, įsmeigusi akis į Krendlerį išmetė apkabą į delną, padėjo ją ant stalo ir iškrapštė lizde buvusį šovinį. Krendleris pagavo jį ore ir spaudė, kol pabalo krumpliai.

Po to atidavė ženklelį ir pažymėjimą.

– Turite atsarginį ginklą? – paklausė Krendleris. – Ir šautuvą?

– Starling? – paragino Nunanas.

– Užrakintus automobilyje.

– Kitos taktinės amunicijos?

– Šalmą ir liemenę.

– Pone teismo vykdytojau, paimsite tuos daiktus palydėjęs panelę Starling prie automobilio, – tarė Krendleris. – Ar turite koduotą mobilųjį telefoną?

– Taip.

Krendleris pažvelgė į Nunaną, pakeldamas antakius.

– Grąžinkite jį, – tarė Nunanas.

– Jei leistumėt, noriu kai ką pasakyti.

Nunanas dirstelėjo į laikrodį.

– Kalbėkite.

– Tai klastotė. Manau, kad Meisonas Verdžeris bando pats sučiupti daktarą Lekterį, siekdamas asmeninio keršto. Manau, kad Florencijoje jam tik per plauką nepavyko to padaryti. Manau, kad ponas Krendleris gali būti susitaręs su Verdžeriu ir nori nukreipti FTB pastangas suimti daktarą Lekterį Verdžerio naudai. Manau, kad Polas Krendleris iš Teisingumo departamento gauna už tai pinigus ir nori mane sunaikinti, kad įgyvendintų savo kėslus. Ponas Krendleris jau anksčiau yra nederamai elgęsis mano atžvilgiu, o dabar veikia vedamas pagiežos ir dėl piniginių paskatų. Šią savaitę jis pavadino mane „kukurūziniais paplotėliais kvepiančia provincijos kekšyte". Visų čia susirinkusiųjų akivaizdoje kviečiu poną Krendlerį kartu su manim atlikti melo detektoriaus testą. Aš jūsų paslaugoms. Galime tai padaryti dabar.

– Specialioji agente Starling, laimė, kad šiandien jūsų neprisaikdino...– pradėjo Krendleris.

– *Prisaikdinkite* mane. Ir prisiekite pats.

– Noriu jus patikinti, kad kaltinimams nepasitvirtinus, jūs būsite grąžinta į tarnybą be jokių pasekmių, – suokė Krendleris savo saldžiausiu balsu. – O kol kas jums bus mokamas atlyginimas ir paliktas draudimas bei medicinos aptarnavimas. Agente Starling, tarnybinės

veiklos sustabdymas savaime dar nėra bausmė, panaudokite šį laiką savo malonumui, – tęsė Krendleris konfidencialiu tonu. – Tiesą sakant, jei norėtumėt pasinaudoti proga ir pašalinti nuo veido tą purvą, neabejoju, kad medicinos...

– Tai ne purvas, – pertraukė Starling, – tai parakas. Nenuostabu, kad nežinote.

Teismo vykdytojas laukė ištiesęs į ją ranką.

– Apgailestauju, Starling, – tarė Klintas Persalas jos amunicijos pilnomis rankomis.

Ji pažvelgė į jį ir nusuko akis. Polas Krendleris žengė prie jos, kiti laukė, kad italų diplomatas Montenegras pirmas išeitų iš kambario. Krendleris pradėjo košti kažką pro dantis, sakinį jis jau buvo paruošęs:

– Starling, tu per sena, kad...

– Atsiprašau.

Tai buvo Montenegras. Aukštas diplomatas pasuko nuo durų ir priėjo prie Starling.

– Atsiprašau, – pakartojo Montenegras, žiūrėdamas Krendleriui tiesiai į akis, kol šis nuėjo persikreipusiu veidu. – Apgailestauju, kad jums tai nutiko. Tikiuosi, jūs nekalta. Pažadu paspausti Florencijos kvestūrą, kad išsiaiškintų, kaip buvo sumokėta už tą *inserzione*, skelbimą laikraštyje *La Nazione*. Jei jums prireiktų ko nors... Italijoje, ką mano pareigos leistų išsiaiškinti, prašau pasakyti, ir visomis jėgomis stengsiuosi jums padėti.

Montenegras įteikė jai vizitinę kortelę, mažą, kietą, su iškiliomis raidėmis, ir išėjo iš kambario nepastebėdamas atsisveikinti atkištos Krendlerio rankos.

Prieš prasidedant metinių minėjimo ceremonijai pro pagrindines duris įleisti reporteriai spietėsi kieme. Kai kurie iš jų žinojo, ko ieškoti.

– Ar privalote vesti mane už rankos? – paklausė Starling teismo vykdytojo.

– Ne, mem, neprivalau, – atsakė, skindamas jai kelią pro mikrofonų mišką ir rėkiamus klausimus.

Šį kartą skustagalvis aiškiai žinojo, kas vyksta. Jis išrėkė klausimą: „Ar tiesa, kad jus nušalino nuo Hanibalo Lekterio bylos? Ar ma-

note, kad jums bus iškelta budžiamoji byla? Kaip galėtumėt pakomentuoti italų kaltinimus?"

Garaže Starling atidavė teismo vykdytojui apsauginę liemenę, šalmą, šautuvą ir atsarginį revolverį. Vykdytojas laukė, kol ji išėmė šovinius ir nuvalė tepaluotu skudurėliu.

– Agente Starling, mačiau jus šaudančią varžybose, – tarė. – Pats patekau į ketvirtfinalį teismo vykdytojų grupėje. Prieš atiduodamas saugoti, išvalysiu jūsų 45-ojo kalibro pistoletą.

– Ačiū.

Jis pasilenkė prie jos, jau sėdinčios automobilyje. *Mustango* kriokimas užgožė jo žodžius. Ji nuleido langelį ir jis pakartojo.

– Galiuosi, kad jums tai nutiko.

– Ačiū, sere. Dėkoju už jūsų žodžius.

Prie garažo vartų laukė spaudos automobilis. Starling paspaudė *Mustango* greičio pedalą, kad jo atsikratytų, ir už trijų kvartalų nuo FTB centrinės būstinės buvo nubausta už greičio viršijimą. Kol Vašingtono kelių patrulis išrašinėjo baudos taloną, fotografai uoliai fotografavo.

Po posėdžio direktoriaus pavaduotojas Nunanas sėdėjo prie savo rašomojo stalo trindamas akinių ant nosies paliktas raudonas dėmes.

Jis nesijaudino atsikratęs Starling – jo nuomone, moterys yra per jausmingos, kad tiktų dirbti FTB. Tačiau jį liūdino, kad čia įpainiotas Džekas Kroufordas. Džekas buvo senas geras bičiulis. Gal jis jautė Starling silpnybę, bet kartais taip atsitinka: Džeko žmona mirusi ir visa kita. Kartą ir pačiam Nunanui teko tai patirti, kai negalėjo atitraukti akių nuo patrauklios mašininkės ir turėjo jos atsikratyti, kad pats neįklimptų į bėdą.

Nunanas užsidėjo akinius ir liftu nusileido į biblioteką. Džeką Kroufordą rado skaitykloje, sėdintį nugara į sieną. Nunanui pasirodė, kad jis snaudžia. Kroufordo veidas buvo papilkėjęs, išpiltas prakaito. Jis atsimerkė ir pradėjo žiopčioti.

– Džekai? – Nunanas patapšnojo jam per petį, paskui palietė šlapią veidą. Bibliotekoje suskambo jo balsas:

– Bibliotekininke, skubiai iškvieskite daktarą!

Kroufordą nuvežė į FTB ligoninę, o iš jos – į Džefersono Memorialo intensyviosios širdies terapijos skyrių.

73 skyrius

Geresnės priedangos Krendleris nė negalėjo tikėtis.

Devyniasdešimtųjų FTB įkūrimo metinių proga žurnalistams buvo suorganizuota ekskursija į naująjį Krizių valdymo centrą. Televizijos žinių laidos noriai pasinaudojo šiuo neįprastu kvietimu aplankyti centrinę FTB buveinę. C-SPAN tiesiogiai transliavo visą buvusio prezidento Bušo ir FTB direktorias kalbą. CNN transliavo kalbų ištraukas ir kartojo jas vakaro žinių laidose. Atrodė, jog aukštieji pareigūnai kilo į tribūną, kad Krendleris patirtų savo šlovės akimirką. Prie pakylos stovintis jaunas skustagalvis reporteris vėl uždavė savo klausimą:

– Pone Krendleri, ar tiesa, kad specialioji agentė Starling nušalinta nuo Hanibalo Lekterio bylos tyrimo?

– Manyčiau, kad kol kas dar per anksti ir neteisinga agentės atžvilgiu tai komentuoti. Pasakysiu tik, kad Lekterio byla susidomėjo generalinis inspektorius. Niekam nepateikti jokie kaltinimai.

CNN pagavo jauką.

– Pone Krendleri, Italijos naujienų agentūros pranešė, kad daktaras Lekteris iš vyriausybinių šaltinių galėjo gauti informacijos, perspėjančios, jog turi bėgti. Ar todėl sustabdyta specialiosios agentės Starling veikla? Ar todėl bylą perėmė generalinio inspektoriaus kabinetas, o ne FTB profesinės atsakomybės skyrius?

– Džefai, negaliu komentuoti užsienio naujienų agentūrų pranešimų. Galiu pasakyti, kad generalinio inspektoriaus kabinetas tiria kol kas nepatvirtintus pareiškimus. Savo pareigūnams jaučiame tokią pat atsakomybę kaip ir mūsų draugams užsienyje, – tarė Krendleris tarsi Kenedis, keldamas pirštą į orą. – Hanibalo Lekterio byla – gerose rankose, ne tik Polo Krendlerio, bet įvairių FTB ir Teisingumo departamento sričių specialistų rankose. Turime parengę planą, kurį galėsime atskleisti, kai jis duos vaisių.

Vokietis lobistas, kuriam priklausė daktaro Lekterio išsinuomotas namas, pastatė jame milžinišką *Grundig* televizorių ir, bandydamas derinti prie aplinkos, ant jo supermodernaus korpuso pastatė vieną iš mažesnių savo kolekcijos bronzinių Ledos ir gulbino skulptūrėlių.

Daktaras Lekteris žiūrėjo filmą „Trumpa laiko istorija“ apie garsųjį astrofiziką Styveną Hokingą ir jo darbą. Matė jį jau ne pirmą kartą. Mėgstamiausia filmo vieta buvo ta, kur nuo stalo nukritęs puodelis sudūžta ant grindų.

Susisukęs invalido vežimėlyje Hokingas kalbėjo savo kompiuterizuotu balsu:

– *Kaip atsiranda skirtumas tarp praeities ir ateities? Mokslo dėsniai neskiria praeities ir ateities. Tačiau kasdieniame gyvenime tarp paraeities ir ateities – didžiulis skirtumas. Galite matyti, kaip dūžta nuo stalo ant grindų nukritęs puodelis. Bet niekada nepamatysite, kaip šukės susilipdo į vieną visumą ir vėl užšoka ant stalo.*

Atgal atsuktame filme matyti, kaip puodelio šukės sulimpa ir puodelis grįžta ant stalo. Hokingas tęsia:

– *Praeitį nuo ateities skiria didėjanti netvarka, arba entropija, ji suteikia laikui kryptį.*

Daktaras Lekteris žavėjosi Hokingo darbais ir kiek pajėgdamas domėjosi jais matematikos žurnaluose. Jis žinojo, kad kažkada Hokingas tikėjo, jog visata liausis plėstis ir vėl susitrauks, o entropija įgaus priešingą kryptį. Vėliau Hokingas pripažino klydęs.

Lekteris gana gerai išmanė aukštąją matematiką, tačiau Styvenas Hokingas yra nepalyginti aukščiau už kiekvieną iš mūsų. Ilgus metus daktaras Lekteris nagrinėjo šį klausimą, tikėdamasis, kad Hokingas neklydo, kad besiplečianti visata sustos, entropija susitvarkys, o suvalgytoji Miša vėl taps savimi.

Laikas. Daktaras Lekteris sustabdė vaizdajuostę ir įsijungė žinių laidą.

Su FTB susijusios televizijos laidos ir naujienos kasdien pristatomos ir FTB tinklapyje. Daktaras Lekteris kiekvieną dieną juo pasidomėdavo, kad įsitikintų, jog dešimties labiausiai ieškomų nusikaltėlių puslapyje vis dar rodoma jo senoji nuotrauka. Todėl apie renginius

FTB metinių proga jis sužinojo gerokai anksčiau ir laiku įsijungė žinias. Sėdėdamas didžiajame krėsle su naminiu švarku ir kaklajuoste, laikydamas prie nosies brendžio taurę, lėtai teliūskuodamas jos turinį, jis stebėjo, kaip Krendleris meluoja. To blyškaus veido jis nematė jau septynerius metus, nuo tos dienos, kai Krendleris sustojo prie jo narvo Memfio kalėjime, prieš pat jam pabėgant iš ten.

Per vietines Vašingtono žinias jis pamatė, kaip Starling išrašomas baudos talonas, o jos automobilio langai tiesiog aplipę mikrofonais. Televizijos naujienų agentūros dabar jau pristatė Starling kaip „kaltinamą pakenkus JAV saugumui daktaro Lekterio byloje".

Pamačius ją daktaro Lekterio rudos akys išsiplėtė, o lėliukių gelmėse aplink jos veido atvaizdą sužaižaravo kibirkštys. Jos veidas, nors seniai išnykęs iš televizijos ekrano, dar ilgai liko jo atmintyje, susiliedamas su kitu, Mišos, atvaizdu, jie spaudėsi vienas prie kito, kol raudonos jų lydinio kibirkštys nusinešė vieningą abiejų paveikslą į rytus, į nakties dangų, suktis virš jūros kartu su žvaigždėmis.

Dabar, jei visata pradėtų trauktis, jei laikas pakeistų kryptį ir sudužę puodeliai vėl susilipdytų, gal pasaulyje atsirastų vietos Mišai. Geriausia vieta, kurią daktaras Lekteris žinojo – Starling vieta. Miša šiame pasaulyje galėtų užimti Starling vietą. Jei taip atsitiktų, jei laiko kryptis pasikeistų, Starling mirtis išlaisvintų Mišai vietą – tokią pat žiburiuojančią ir švarią kaip varinė vonelė sode.

74 skyrius

Daktaras Lekteris pastatė savo furgoną už kvartalo nuo Merilendo Mizerikordijos ligoninės ir, prieš mesdamas į mokėjimo automatą, nuvalė monetas. Apsirengęs daigstytą šiltą švarkelį, kokius paprastai per šalčius dėvi darbininkai, su kepuraite ilgu snapeliu, uždengiančiu veidą nuo apsaugos kamerų, jis įžengė pro pagrindines duris.

Daktaras Lekteris nebuvo Merilendo Mizerikordijos ligoninėje daugiau kaip penkiolika metų, tačiau pagrindinės patalpos liko tose pat vietose. Vieta, kurioje jis pradėjo savo medicinos praktiką, nesu-

kėlė jokių jausmų. Saugomos zonos viršutiniuose aukštuose buvo kosmetiškai paremontuotos, bet, remiantis Statybos departamento planų kopijomis, liko beveik tokios pat, kaip ir tada, kai jis ten dirbo.

Registratūroje gautas lankytojo leidimas atvėrė jam kelią pas pacientus. Jis ėjo koridoriumi, skaitydamas ligonių ir daktarų pavardes ant palatų durų. Tai buvo pooperacinis sveikstančių ligonių skyrius, į kurį pacientai perkeliami iš intensyviosios terapijos skyriaus po širdies ar galvos operacijų.

Žiūrėdamas į koridoriumi žingsniuojantį daktarą Lekterį galėjai pamanyti, kad jis skaito labai lėtai, be garso judindamas lūpas, kartais pasikasydamas pakaušį tarsi koks stuobrys. Paskui jis atsisėdo laukiamajame, iš kur galėjo stebėti koridorių. Jis laukė pusantros valandos kartu su senomis moteriškėmis, pasakojančiomis savo šeimų tragedijas, ištvėrė laidą per televiziją „Atspėk kainą". Pagaliau pamatė tai, ko laukė: chirurgą su žaliais chirurgo drabužiais, vieną. Tai buvo... chirurgas ėjo lankyti paciento... daktaro Silvermano palatoje. Daktaras Lekteris atsistojo ir pasikasė galvą. Nuo stalo galo jis pasiėmė storą laikraštį ir išėjo iš laukiamojo. Daktaro Silvermano paciento palata buvo trečia. Daktaras Lekteris įsmuko į vidų. Kambarys skendėjo prieblandoje, ligonis, laimė, miegojo aptvarstyta galva ir puse veido. Monitoriaus ekrane vienodai vinguriavo šviesos gyvačiukė.

Daktaras Lekteris skubiai nusimetė viršutinius drabužius, likdamas su žalia chirurgo apranga. Jis užsimovė antbačius, kepuraitę, kaukę ir pirštines. Iš kišenės išsitraukė didelį baltą šiukšlių maišą, jį išvyniojo.

Daktaras Silvermanas įėjo per petį su kažkuo kalbėdamasis. *Ar kartu su juo eina seselė? Ne.*

Daktaras Lekteris pasisukęs nugara į duris pradėjo kratyti šiukšlių dėžės turinį į maišą.

– Atleiskite, daktare, tuoj išeinu, – tarė daktaras Lekteris.

– Neskubėkite, – atsakė daktaras Silvermanas, imdamas prie lovos galo kabančią lentelę. – Dirbkite savo darbą.

– Ačiū, – tarė daktaras Lekteris ir vienu riešo mostu odine lazda kaukštelėjo chirurgui per viršugalvį, spėdamas pagauti jį smunkantį ant grindų. Visada nuostabu žiūrėti, kaip daktaras Lekteris kelia kūną:

nors smulkaus sudėjimo, jis stiprus it skruzdėlė. Daktaras Lekteris nunešė daktarą Silvermaną į palatos tualetą, nuleido kelnes ir pasodino ant unitazo.

Chirurgas liko sėdėti prie kelių nusvirusia galva. Daktaras Lekteris pakėlė ją tik norėdamas apžiūrėti vyzdžius ir nuo žalio chirurgo drabužio nusegti kortelę su pavarde.

Jis sukeitė daktaro kortelę su savo lankytojo kortele, prisisegė ją aukštyn kojom. Ant kaklo pasikabino chirurgo stetoskopą, tarsi paskutinės mados boa, o daktaro chirurginiai akiniai su didinamaisiais stiklais atsidūrė ant jo viršugalvio. Odinė lazda dingo rankovėje.

Dabar jis buvo pasirengęs prasiskverbti į Merilendo Gailestingumo ligoninės šerdį.

Ligoninėje laikomasi griežtų federalinių narkotinių medžiagų saugojimo taisyklių. Ligonių aukštuose kiekvieno medicinos posto spintelės su šiais vaistais užrakintos. Į jas patekti reikalingi du raktai: vieną turi budinti seselė, kitą – jos pirmasis pavaduotojas. Kiekvienas spintelės atrakinimo faktas registruojamas griežtos apskaitos žurnale.

Operacinių bloke, labiausiai saugomoje ligoninės zonoje, kiekviena operacinė aprūpinama narkotinėmis medžiagomis prieš kiekvieną procedūrą, pora minučių iki įvežant naują ligonį. Anesteziologiniai preparatai dedami į spintelę greta operacinio stalo. Vienoje jos pusėje įmontuotas šaldytuvas, kitoje palaikoma kambario temperatūra.

Narkotinių medžiagų atsargos saugomos atskiroje chirurgijos padalinio vaistinėje operacinės prieškambaryje. Joje laikomi preparatai, kurių nėra bendrojoje vaistinėje pirmame aukšte: stipriai veikiantys migdomieji, egzotiški migdomojo hipnotinio poveikio preparatai, naudojami atviroms širdies operacijoms ir smegenų operacijoms, kai reikia išlaikyti ligonių sąmonę ir pojūčius.

Darbo dieną vaistinėje visada kas nors budi, o vaistininkui esant viduje, durys nerakinamos. Širdies chirurgijos skyriuje nebūna laiko ieškoti rakto. Daktaras Lekteris, užsitraukęs ant veido kaukę, stumtelėjo duris į operacinių skyrių.

Siekiant pagyvinti aplinką, operacinių skyrius buvo išdažytas keliomis ryškiomis spalvomis, kurios net sveikam galėjo įvaryti ligą.

Keli daktarai prieš Lekterį pasirašė prie įėjimo ir pasuko į operacinės prieškambarį. Daktaras Lekteris paėmė parašų lentelę ir pavingiavo virš jos rašikliu, nepalikdamas jokių ženklų.

Iškabintame tvarkaraštyje pirmoji dienos operacija – smegenų auglio šalinimas – turėjo prasidėti po dvidešimties minučių, B operacinėje. Prieškambaryje nusimovė pirštines, kruopščiai nusiplovė rankas iki alkūnių, nusišluostė, ištrynė talku ir vėl užsitraukė pirštines. Dabar kelias vedė į koridorių. Vaistinės durys turėjo būti kitos, dešinėje. Ne. Tai abrikosų spalvos durys su užrašu „Atsarginiai generatoriai", toliau buvo dvivėrės B operacinės durys. Prie jo stabtelėjo seselė.

– Labas rytas, daktare.

Daktaras Lekteris kostelėjo ir nenusiimdamas kaukės burbtelėjo *labas rytas*. Jis pasuko atgal į prieškambarį murmėdamas, lyg būtų kažką pamiršęs. Seselė nusekė jį akimis, paskui pasuko į operacinę. Daktaras Lekteris nusimovė pirštines ir įmetė jas į šiukšlių dėžę. Niekas nekreipė į jį dėmesio. Užsitempė kitas. Jo kūnas buvo prieškambaryje, bet dvasia skriejo atminties rūmų koridoriumi pro Plinijaus biustą, paskui aukštyn, į Architektūros salę. Ryškiai apšviestoje patalpoje, su Kristoferio Reno šv.Pauliaus katedros modeliu viduryje, ant braižomojo stalo laukė ligoninės planai. Merilendo Gailestingumo ligoninės chirurgijos skyriaus planai iš Baltimorės Statybos departamento. Jis buvo čia. Vaistinė buvo ten. Ne. Planuose įsivėlė klaida. Generatoriai buvo priešingoje koridoriaus į A operacinę pusėje. Gal supainiotos lentelės. Matyt, taip ir bus. Jis negalėjo sau leisti ieškoti.

Daktaras Lekteris išėjo iš prieškambario ir nužingsniavo koridoriumi į A operacinę. Durys kairėje. Užrašas MRI. Toliau. Kitos durys – „Vaistinė". Erdvė padalinta į magnetinio rezonanso laboratoriją ir vaistų saugyklą.

Sunkios vaistinės durys buvo atviros, prilaikomos durų laikiklio. Daktaras Lekteris greit nėrė į kambarį ir uždarė paskui save duris. Putlus vaistininkas tupėdamas kažką krovė į apatinę lentyną.

– Daktare, gal galiu kuo padėti?

– Taip.

Jaunas vyriškis jau stojosi, bet taip ir nepakilo. Smūgis lazda, ir vaistininkas be kvapo susmuko ant grindų.

Daktaras Lekteris pasikėlė chirurgo chalato skverną ir užkišo lazdą už sodininko prijuostės.

Žaibiškai skaito lentynose išdėliotų vaistų etiketes. *Ambien, amobarbital, amytal, chloral hydrate, dalmane, flurazepam, halcion* – dešimtys buteliukų keliauja į jo kišenes. Paskui atidaro šaldytuvą, skaito ir kiša į kišenes, *midazolam, noctec, scopolamine, pentothal, quazepam, solzidem.* Neužtrukęs nė keturiasdešimties sekundžių daktaras Lekteris vėl buvo koridoriuje, užverdamas už savęs vaistinės duris.

Jis vėl perėjo prieškambarį ir veidrodžiuose pasitikrino, ar nematyti išpampusių kišenių. Neskubėdamas, atgal pro siūbuojančias duris, su tyčia aukštyn kojom prisegta kortele, su kauke ir akiniais, pakeltais didinamaisiais stiklais, pulsas – septyniasdešimt du, sveikinosi su kitais daktarais. Liftu žemyn, vis dar su kauke, įsmeigęs akis į netyčia paimtą lapą.

Lankytojams galėjo atrodyti keista, kad jis vis dar su kauke. Ją nusiėmė tik pasitraukęs iš stebėjimo kamerų zonos. Praeiviai gatvėje galbūt nusistebėjo, kodėl daktaras vairuoja tokį nudrengtą seną furgoną.

Chirurgijos skyriuje anesteziologas, nekantriai beldęsis į vaistinės duris, įėjo į vidų ir rado vaistininką be sąmonės ant grindų. Vaistų pasigesta dar po ketvirčio valandos.

Atsipeikėjęs daktaras Silvermanas nusmauktomis kelnėmis nukrito ant grindų prie unitazo. Jis neprisiminė, kaip ten atsidūrė, ir nesuprato, kas įvyko. Nusprendė, kad jį ištiko kažkoks smegenų sutrikimas, gal žarnų pertempimas. Jis bijojo pajudėti, kad nesujudintų krešulio. Šliaužė grindimis, kol pajėgė iškišti ranką į koridorių. Medikai nustatė vidutinio sunkumo smegenų sukrėtimą.

Grįždamas namo daktaras Lekteris dar du kartus stabtelėjo. Pirmą kartą sustojo Baltimorės priemiesčio pašto skyriuje, ten atsiėmė siuntą, internetu užsisakytą iš laidojimo paslaugų tarnybos. Tai buvo smokingas, ant nugaros susegami marškiniai ir kaklaraištis.

Dabar jam trūko tik vyno, kokio nors tikrai šventiško vyno. Jo reikėjo važiuoti į Anapolį. Būtų buvę puiku į tokią kelionę leistis *Jaguaru.*

75 skyrius

Krendleris buvo apsirengęs bėgioti vėsiu oru, todėl atsiliepdamas į Eriko Pikfordo skambutį savo namuose Džordžtaune turėjo atsisegti švarkelį, kad neperkaistų.

– Erikai, eik į kavinę ir paskambink iš taksofono.

– Pone Krendleri, nesupratau.

– Daryk, ką sakau.

Krendleris nusitraukė galvos raištį, pirštines ir numetė svetainėje ant pianino. Laukdamas skambučio vienu pirštu baksnojo melodiją iš *Dragnet*. Paskui tęsė nutrauktą pokalbį:

– Erikai, Starling buvo ryšių specialistė. Nežinia, ką galėjo iškrėsti su telefonais. Verčiau iškart pasirūpinti valstybės reikalų saugumu.

– Taip, sere. Pone Krendleri, man skambino Starling. Ji norėjo pasiimti savo augalą ir tą... kvailą paukštį, kuris geria iš stiklinės. Bet ji man pasakė kai ką prasminga. Patarė patikrinti paskutinius įtartinų prenumeratorių pašto kodų numerius, jei skirtumas yra trys arba mažiau. Pasakė, kad daktaras Lekteris gali naudotis keliomis pašto dėžutėmis, ypač jei jos yra patogiu atstumu viena nuo kitos.

– Rezultatas?

– Man pasisekė. *Journal of Neurophysiology* siunčiamas į vieną pašto dėžutę, o *Physica scripta* ir *ICARUS* – į kitą. Jos maždaug per dešimt mylių viena nuo kitos. Prenumeruota skirtingais vardais, sumokėta pašto perlaidomis.

– Kas yra *ICARUS?*

– Saulės sistemos studijų tarptautinis žurnalas. Prieš dvidešimt metų jis buvo privilegijuotas prenumeratorius. Pašto dėžutės yra Baltimorėje. Žurnalai pristatomi apie dešimtą mėnesio dieną. Prieš minutę gavau dar vieną pranešimą, parduotas *Chateau* vyno butelis, atrodo, *Yuckum*.

– Taip, tariama *Ykem*. Kur?

– Prabangioje vyno parduotuvėje Anapolyje. Įvedžiau pirkinio duomenis ir jis pateko į Starling sudarytą ypatingų datų sąrašą. Tai Starling gimimo diena. Jos gimimo metai yra ir vyno pagaminimo metai. Pirkėjas už jį sumokėjo tris šimtus dvidešimt penkis dolerius grynais ir...

– Tai buvo prieš tavo pokalbį su Starling ar po jo?

– Iškart po jo, tik po minutės...

– Taigi ji nieko apie tai nežino.

– Ne. Reikėtų paskambinti...

– Sakai, pardavėjas informavo tave apie vieną nupirktą butelį?

– Taip, sere. Ji paliko pastabas, tokių butelių rytinėje pakrantėje yra tik trys. Ji įrašė visus tris. Tikrai nuostabu.

– Kas nupirko vyną? Kaip jis atrodė?

– Baltaodis vyras, vidutinio ūgio, su barzda. Aukštai pakelta apykakle.

– Ar vyno parduotuvėje yra stebėjimo kamera?

– Taip, pirmiausia to ir paklausiau. Pasakiau, kad atsiųsime žmogų paimti juostos. To dar nepadariau. Vyno parduotuvės darbuotojas nebuvo skaitęs pranešimo, bet jis pranešė savininkui, nes pirkinys tikrai neįprastas. Išbėgęs savininkas dar spėjo pamatyti pirkėją – jis mano, kad tai buvo būtent tas pirkėjas – nuvažiuojantį senu furgonu. Pilku su priekaba. Jei tai buvo Lekteris, manote, jis nusiųs vyną Starling? Verčiau ją įspėti.

– Ne, – tarė Krendleris. – Nieko jai nesakyk.

– Ar galiu paskelbti VICAP biuletenyje ir Lekterio kompiuterio byloje?

– *Ne,* – atsakė Krendleris greit galvodamas. – Ar yra atsakymas iš kvestūros apie Lekterio kompiuterį?

– Ne, sere.

– Negalima skelbti informacijos VICAP tol, kol įsitikinsime, kad Lekteris pats jos neperskaitys. Jis gali turėti Pacio įėjimo kodą. Arba ją gali perskaityti Starling ir pranešti jam, kaip tai padarė Florencijoje.

– *Supratau*. Įrašą galėtų paimti Anapolio operatyvinis biuras.

– Palik tai man.

Pikfordas padiktavo vyno parduotuvės adresą.

– Toliau tikrink prenumeratorius, – liepė Krendleris. – Gali apie juos pranešti Kroufordui, kai jis grįš į darbą. Jis rūpinsis pašto dėžučių stebėjimu po dešimtos mėnesio dienos.

Krendleris paskambino Meisonui ir leidosi bėgti ristele iš savo namų Džordžtaune Rok Kryk parko link.

Tirštėjančiose sutemose švietė tik jo *Nike* galvos raištis, balti *Nike* sportiniai bateliai ir balta juosta ant tamsaus *Nike* sportinio kostiumo šono, tarsi tarp prekės ženklų nebūtų jokio kūno.

Jis bėgo pusvalandį. Tą pat akimirką, kai pamatė nusileidimo aikštelę greta zoologijos sodo, išgirdo sraigtasparnio dūzgimą. Pritūpė po besisukančiais sparnais ir nesustodamas užkėlė koją ant pakopos. Skrydis reaktyviniu sraigtasparniu jį jaudino, miestas ir apšviesti paminklai tolo kylant į pelnytas aukštumas, sukant Anapolin paimti juostos ir pas Meisoną.

76 skyrius

– Kordeli, gal malonėsi sufokusuoti tą sušiktą daiktą?

Giliu, aparatūros sustiprintu Meisono belūpės burnos balsu ištarti žodžiai „sufokusuoti" ir „sušiktą" nuskambėjo panašiau į „sukokusuoti" ir „sukiktą".

Krendleris stovėjo greta Meisono tamsiojoje kambario dalyje, kad geriau matytų pakeltą monitorių. Karštame Meisono kambaryje jis nusivilko sportinio kostiumo švarkelį ir susirišo jo rankoves ant juosmens, rodydamas po juo pasivilktus Prinstono marškinėlius. Jo galvos raištis ir batai švietė akvariumo šviesoje.

Margo nuomone, Krendleris buvo skystaklynis. Kai jis atvyko, jie nepasisveikino.

Vyno parduotuvės stebėjimo kamera neturėjo nei juostos, nei laiko skaitiklio, parduotuvėje buvo gausu kalėdinių pirkėjų. Kordelis greit persukinėjo juostą nuo vieno pirkėjo prie kito, nuo vieno pirkinio prie kito. Meisonas smaginosi įkyrėdamas nemaloniomis kalbomis.

– Krendleri, ką sakei įbėgęs į parduotuvę sportiniu kostiumu ir parodęs jiems savo ženklelį? Kad dalyvauji specialiose Olimpinėse žaidynėse?

Nuo to laiko, kai Krendleris pradėjo imti pinigus, Meisono pagarba jam akivaizdžiai seko.

Kai reikalai siejosi su jo interesais, Krendleris neleido sau jaustis įžeistas.

– Pasakiau, kad tai priedanga. Kaip dabar stebima Starling?

– Margo, pasakyk jam.

Atrodė, Meisonas nori pataupoti savo menkas jėgas įžeidinėjimui.

– Iš mūsų apsaugos tarnybos Čikagoje atvežėme dvylika žmonių. Jie dabar Vašingtone. Trys grupės, vienas kiekvienos grupės narys yra Ilinojaus valstijos gyventojas. Jei policija prigriebtų juos gaudant daktarą Lekterį, jie sakys, kad atpažino jį ir elgiasi pilietiškai ar panašiai. Jį sučiupusi grupė perduoda Lekterį Karlui. Paskui grįžta į Čikagą ir tuo jų darbas baigiasi.

Juosta sukosi.

– Palaukite... Kordeli, atsuk atgal pusę minutės, – tarė Meisonas. – Pažiūrėkit.

Vyno parduotuvės apsaugos kamera aprėpė plotą nuo lauko durų iki kasos. Išplaukusiame begarsiame vaizdajuostės paveiksle atsirado vyras su snapuota kepuraite, languotu vilnoniu švarku su diržu ir kumštinėmis pirštinėmis. Su vešliomis žandenomis ir tamsiais akiniais. Pasisuko nugara į kamerą ir tvarkingai uždarė už savęs duris.

Per akimirką išaiškino pardavėjui, ko nori, ir nusekė paskui jį už kameros stebėjimo lauko ribų, prie lentynų su vynais.

Praėjo trys minutės. Pagaliau jie vėl atsirado kameros regėjimo lauke. Pardavėjas nuvalė nuo butelio dulkes, bet prieš dėdamas į maišelį apvyniojo minkšta medžiaga. Pirkėjas nusimovė tik dešinę pirštinę ir sumokėjo grynais. Pardavėjo lūpos ištarė „ačiū“ vyro nugarai, einančiai lauk.

Kelių sekundžių pauzė, tada klerkas šūkteli kažkam už kameros regėjimo lauko ribų. Kadre pasirodė stambus vyriškis ir išskubėjo pro duris.

– Tai savininkas, tas, kuris pamatė furgoną, – paaiškino Krendleris.

– Kordeli, ar gali padaryti šitos juostos kopiją ir padidinti pirkėjo galvą?

– Truks tik sekundę, pone Verdžeri. Bet vaizdas bus neryškus.

– Padaryk.

– Jis liko su kairiąja pirštine, – tarė Meisonas. – Gal mane apmovė su ta rentgeno nuotrauka, kurią pirkau.

– Juk Pacis sakė, kad jis susitvarkė plaštaką. Nusipjovė šeštąjį pirštą, – tarė Krendleris.

– Tas pirštas galėjo būti Pacio užpakalyje, nebežinau, kuo tikėti. Margo, tu jį matei, ką manai? Ar tai buvo Lekteris?

– Praėjo aštuoniolika metų, – tarė Margo. – Buvome susitikę tik tris kartus ir jis visada stovėdavo už savo rašomojo stalo, niekada jo neapeidavo. Atrodė sustingęs. Geriausiai prisimenu jo balsą.

Pasikalbėjimo įrenginyje suskambo Kordelio balsas.

– Pone Verdžeri, atėjo Karlas.

Karlas dvokė kiaulėmis ir dar kažkuo bjauriau. Jis įėjo į kambarį spausdamas prie krūtinės skrybėlę, o pašvinkusia šernienos dešra smirdinti jo galva privertė Krendlerį išpūsti iš nosies orą. Iš pagarbos tas Sardinijos galvažudys giliai burnoje paslėpė čiulpiamą kuilio iltį.

– Karlai, pažiūrėk. Kordeli, atsuk atgal, tegul jis vėl įeina pro duris.

– Tai tas *stronzo* kalės vaikas, – pasakė Karlas, vyrui ekrane nenuėjus nė poros žingsnių. – Barzda nauja, bet eisena jo.

– Karlai, Florencijoje matei jo rankas.

– *Si.*

– Kairioji plaštaka su penkiais ar su šešiais pirštais?

– ... Penkiais.

– Tu sudvejojai.

– Kad prisiminčiau, kaip angliškai *cinque*. Penki pirštai, aš įsitikinęs.

Meisonas išviepė dantis į šypsenos grimasą.

– Man patinka. Jis nenusimauna pirštinės, kad išsaugotų šešiapirštės rankos įvaizdį, – tarė.

Matyt, Karlo dvokas pro oro siurblį pasiekė akvariumą. Ungurys išniro iš olos pasižiūrėti ir liko, sukdamas nepabaigiamą Miobijaus aštuonetą, kvėpuodamas pro iššieptus nasrus.

– Karlai, atrodo, viskas greit baigsis, – pranešė Meisonas. – Tu, Pjeras ir Tomazas – jūs mano pirmoji grupė. Pasitikiu tavim, nors Florencijoje jis tave ir apmovė. Noriu, kad jūs stebėtumėte Klarisę Starling dieną prieš jos gimtadienį, per jos gimtadienį ir dieną po jo. Ilsėtis galėsite, kai ji miegos savo namuose. Duosiu jums vairuotoją ir furgoną.

– *Padrone*, – kreipėsi Karlas.

– Klausau.

– Noriu likti akis į akį su *dottore*, vardan mano brolio Matėjaus. Sakėte, kad suteiksite man galimybę.

Tardamas mirusio brolio vardą Karlas persižegnojo.

– Karlai, suprantu tavo jausmus. Nuoširdžiai tave užjaučiu. Karlai, noriu, kad daktaras Lekteris būtų suėstas per du kartus. Noriu, kad pirmą vakarą kiaulės nukrimstų jo pėdas, o jis žiūrėtų pro aptvarą. Noriu, kad jis būtų sveikas. Atvesk jį sveiką. Jokių smūgių į galvą, lūžusių kaulų, sužalotų akių. Paskui jis pralauks naktį be pėdų, kad kitą dieną kiaulės baigtų jį ėsti. Aš trumpai su juo pasikalbėsiu, paskui valandą paliksiu jus vienus. Prašau palikti jam vieną akį ir visą sąmonę, kad jis matytų kiaules. Noriu, kad jis matytų jų snukius, ėdančius jo veidą. Jei nuspręsi jį iškastruoti – tavo reikalas, bet noriu, kad Kordelis sustabdytų kraujavimą. Noriu, kad viskas būtų nufilmuota.

– O jei jis mirtinai nukraujuos per pirmą kartą aptvare?

– Nenukraujuos. Ir per naktį nenumirs. Naktį, nugraužtomis pėdomis, jis galės tik laukti. Kordelis tuo pasirūpins, papildys jo kūno syvus. Manau, naktį jis praleis su lašine, gal net su dviem lašinėmis.

– Jei reikės, ir su keturiomis, – iš garsiakalbių atsklido bekūnis Kordelio balsas. – Galiu lašinti ir į kojas.

– Pabaigoje, prieš įmesdamas jį į aptvarą, galėsi prispjaudyti į jo lašinę ar nusišlapinti, – aiškino Meisonas Karlui pačiu meiliausiu balsu, – arba, jei norėsi, nuleisti savo spermos.

Apie tai galvojant Karlo veidas nušvito, paskui prisiminė kampe stovinčią raumeningą *signorina* ir kaltai į ją pašnairavo.

– *Grazie mille, padrone*. Ar galėsite ateiti pažiūrėti, kaip jis miršta?

– Nežinau, Karlai. Mane erzina dulkės daržinėje. Gal pasižiūrėsiu įrašą. Ar gali atvesti man kiaulę? Noriu vieną paglostyti.

– Į šitą kambarį, *padrone?*

– Ne, keltuvu trumpam nusileisiu žemyn.

– Turėčiau ją užmigdyti, *padrone*, – sudvejojo Karlas.

– Tegul bus viena iš paršavedžių. Atgabenk ją ant pievos prie keltuvo. Gali per žolę vežti keltuvu.

– Manote, kad pakaks furgono, ar reikės furgono ir automobilio, kuris trenktųsi į Lekterio mašiną?

– Karlai?

– Furgono bus per akis. Tik duokite man vairuotoją.

– Turiu tau dar kai ką, – tarė Krendleris. – Ar galima daugiau šviesos?

Margo pasuko reostatą ir Krendleris pasidėjo savo kuprinę ant stalo greta dubens su vaisiais. Užsimovęs medvilnines pirštines ištraukė iš jos kažką panašų į mažą monitorių su antena bei tvirtinimo kronšteinu, kartu su išoriniu valdymo kabeliu ir akumuliatoriumi.

– Stebėti Starling sunku, nes ji gyvena akligatvyje, ten nėra vietos pasislėpti. Bet negali būti, kad ji neišeis iš namų, Starling pamišusi dėl sporto, – aiškino Krendleris. – Ji nebegali lankyti FTB sporto salės, todėl susirado privačią. Ketvirtadienį užtikome ją prie vieno sporto klubo ir po jos automobiliu įtaisėme radijo bangų siųstuvą. Tai *Ni-Cad*, pasikrauna užvedus automobilį, todėl ji jo nepastebės pagal silpstantį akumuliatorių. Programinė įranga aprėpia penkias kaimynines valstijas. Kas su tuo daiktu dirbs?

– Kordeli, ateik, – liepė Meisonas.

Kordelis ir Margo priklaupė prie Krendlerio, Karlas liko stovėti, laikydamas skrybėlę jų šnervių lygyje.

– Žiūrėk, – Krendleris įjungė monitorių, – panašu į mašinos navigacinę sistemą, tik čia matome, kur yra Starling automobilis.

Ekrane atsirado Vašingtono vaizdas.

– Pasirink tašką, paskui rodyklėmis gali judėti po erdvę, aišku? Gerai, čia nieko nėra, Starling automobilio siųstuvas įjungs štai šitą, ir išgirsi pypsėjimą. Tada gali pagauti šaltinį bendrame vaizde ir artėti prie jo. Kuo arčiau, tuo pypsėjimas dažnesnis. Čia Starling namų aplinka su gatvių planu. Negauname jokio signalo iš jos mašinos, nes esame už zonos ribų. Tačiau bet kur Vašingtone ar Arlingtone tokį signalą tikrai gautume. Pagavau jį sraigtasparnyje, skrisdamas čia. Čia yra konverteris kintamosios srovės kištukui furgone. Ir dar vienas dalykas. Privalote garantuoti, kad šitas daikčiukas nepateks į svetimas rankas. Aš galiu įkliūti, nes jo dar nėra šnipų įrangos parduotuvėse. Jis turi arba grįžti į mano rankas, arba atsidurti Potomako dugne. Supratot?

– Margo, supratai? – paklausė Meisonas. – O tu, Kordeli? Tegul vairuoja Moljis, pamokyk jį.

V

SVARAS MĖSOS

77 skyrius

Pneumatinis šautuvas geras tuo, kad juo galima šaudyti laikant vamzdį furgono viduje ir nieko neapkurtinti. Taigi nereikia jo iškišti pro langą, kur gali pastebėti praeiviai.

Veidrodinis langas atsivers tik kelis colius ir pro jį išlėks maža hipoderminė strėlytė su didele acepromazino doze ir įsmigs į daktaro Lekterio nugaros ar sėdmenų raumenis.

Trakštels šautuvo užraktas, tarsi lūžtų šaka, ir jokio galinčio atkreipti dėmesį trinktelėjimo ar atatrankos kaip šaunamojo ginklo.

Pagal planą: kai daktaras Lekteris pradeda smukti ant žemės, Pjeras ir Tomazas, abu baltais chalatais, įkelia jį į furgoną, o susirinkusiems paaiškina, kad jis vežamas į ligoninę. Tomazas geriausiai kalba angliškai, mat mokėsi kalbos seminarijoje, tik *h* raidė žodyje *hospital* varė jį į neviltį.

Meisonas neapsiriko, suteikdamas italams progą pirmiems sučiupti daktarą Lekterį. Nepaisant nesėkmės Florencijoje, jie turėjo daugiausia patirties grobti žmones ir teikė daugiausia vilčių, kad sučiups daktarą Lekterį gyvą.

Operacijos metu Meisonas leido turėti tik vieną ginklą ir šautuvą su migdomaisiais. Jį turėjo vairuotojas, šerifo pavaduotojas Džonas Moljis iš Ilinojaus, ne tarnybos metu jau seniai dirbantis Verdžerių šeimai. Moljis užaugo itališkai kalbančioje šeimoje. Prieš nužudydamas jis sutikdavo su viskuo, ką sakydavo jo auka.

Karlas ir broliai Pjeras su Tomazu turėjo tinklą, smogiamąjį maišelį, dujų balionėlį ir daug virvių. Visko užtektinai.

Jie stovėjo stebėjimo pozicijose, už penkių kvartalų nuo Starling namų Arlingtone, prekybinėje gatvėje, invalidų transportui rezervuotoje vietoje.

Šiandien ant furgono buvo priklijuotas užrašas „Vyresnio amžiaus piliečių pervežimo tarnyba". Ant veidrodėlio kadaravo neįgaliųjų transporto kortelė, o prie buferio buvo pritvirtintas suklastotas neįgaliųjų transporto registracijos numeris. Salono dėkle gulėjo buferį keitusių dirbtuvių kvitas – jei kiltų klausimų dėl registracijos numerio, visada galima suversti kaltę dirbtuvėms ir bent laikinai jaustis saugiai. Automobilio dokumentai ir registracijos numeris buvo tikri. Prie jų pridėtas šimto dolerių banknotas, kyšiui.

Monitoriuje, lipnia juostele pritvirtintame prie prietaisų skydelio ir įjungtame į žiebtuvėlio lizdą, švietė Starling namų apylinkės planas. Tas pats palydovas, kuris dabar fiksavo furgono padėtį, rodė ir Starling automobilį – šviesų tašką prieš jos namus.

Devintą valandą ryto Karlas leido Pjerui užkąsti. Pusę vienuoliktos galėjo pavalgyti Tomazas. Jis nenorėjo, kad jie abu vienu metu būtų sotūs, jei kartais reikėtų bėgte vytis auką. Popietinis valgymas irgi buvo suskirstytas etapais. Ankstyvą popietę, kai Tomazas naršė po šaldytuvą ieškodamas sumuštinio, jie išgirdo pyptelėjimą.

Dvokianti Karlo galva pasisuko į monitorių.

– Ji pajudėjo, – tarė Moljis.

Jis užvedė variklį.

Tomazas uždengė šaldytuvo dangtį.

– Važiuojam. Važiuojam... Ji pasuko Tindaliu į pagrindinį kelią.

Moljis įsiliejo į automobilių srautą. Jis džiaugėsi galėdamas važiuoti atsilikęs per tris kvartalus, kur Starling negalėjo jo pastebėti.

Bet ir Moljis negalėjo pastebėti nušiurusio pilko pikapo, įsiliejusio į automobilių srautą už Starling, su Kalėdų eglute priekaboje.

Važiavimas *Mustangu* buvo vienas iš nedaugelio Starling dar likusių malonumų. Slidžiose žiemos gatvėse suvaldyti galingą automobilį buvo nelengva, be ABS ir sukibimo kontrolės. Tačiau geru oru buvo malonu paspausti V8 variklį antruoju bėgiu ir klausytis, kaip gaudžia išmetimo vamzdžiai.

Mep, aukščiausios klasės kuponų rinkėja, prie Starling įteikto pirkinių sąrašo prisegė ir storą pluoštą nuolaidų kuponų. Jos su Starling planavo virti kumpį, kepti jautienos vyniotinį ir du sūrio pyragus. Svečiai turėjo atsinešti kalakutą.

Šventiniai gimtadienio pietūs Starling rūpėjo mažiausiai. Jai teko nusileisti tik todėl, kad Mep ir stebėtinai daug moterų agenčių, nors kai kurias ji vos pažinojo ir nelabai mėgo, pasišovė ją palaikyti ištikus nelaimei.

Ji nuolat galvojo apie Džeką Kroufordą. Negalėjo nei aplankyti jo intensyvios terapijos skyriuje, nei jam paskambinti. Seserų poste paliko jam žinučių – juokingų atvirukų su šuniukais ir linksmiausių žodžių, kokius tik galėjo sugalvoti.

Starling stengėsi prasiblaškyti savo *Mustangu* šokinėdama per bėgius ir stabdydama varikliu, kad sulėtintų prieš įsukdama į *Safeway* prekybos centro automobilių stovėjimo aikštelę, paspausdama stabdžius tik tam, kad perspėtų už jos važiuojančius vairuotojus.

Jai teko keturis kartus apsukti aikštelę, kol rado vietą sustoti, neužimtą tik todėl, kad ten stovėjo paliktas parduotuvės vežimėlis. Ji išlipo ir patraukė vežimėlį. Kol pastatė automobilį, kitas pirkėjas jau buvo jį paėmęs.

Prie parduotuvės durų susirado kitą vežimėlį ir įsibrovė su juo vidun.

Monitoriaus ekrane Moljis matė, kaip ji pasuko ir sustojo, o toli dešinėje pastebėjo *Safeway* prekybos centro pastatą.

– Ji važiuoja į parduotuvę.

Jis pasuko į stovėjimo aikštelę. Tik kelias sekundes užtruko, kol pastebėjo jos automobilį. Matė, kaip jauna moteris stumia vežimėlį pro parduotuvės duris.

Karlas nukreipė į ją žiūronus.

– Tai Starling. Tokia kaip nuotraukose.

Jis padavė žiūronus Pjerui.

– Noriu ją nufotografuoti, – tarė šis. – Turiu fotoaparatą.

Netoli jos automobilio buvo neįgaliųjų stovėjimo vieta. Moljis ten ir pasuko, aplenkdamas didelį *Lincolną* su neįgaliųjų numeriais. Vairuotojas piktai supypsėjo.

Dabar jie žiūrėjo pro galinį furgono langą į Starling automobilio galą.

Gal todėl, kad jo akys buvo pripratusios prie amerikietiškų automobilių, Moljis pirmas pastebėjo seną furgoną toli aikštelės pakraštyje. Galėjo įžiūrėti tik jo pilkas galines duris.

Parodė furgoną Karlui.

– Ar jis turi kablį priekabai? Juk taip sakė vyrukas iš vyno parduotuvės. Pažiūrėk pro žiūronus, man užstoja tas suknistas medis. *Carlo, c'e una morsa sul camione?**

– *Si.* Taip, yra kablys. Viduje tuščia.

– Ar seksime ją parduotuvėje? – Tomazas klausdavo labai retai.

– Ne, jei jis nori tai daryti, darys čia, – atsakė Karlas.

Pirmiausia – pieno produktų skyrius. Žiūrėdama į kuponus Starling išsirinko sūrį pyragui ir porą paruoštų kepti šaldytų bandelių. *Nesirengiu kepti bandelių tokiai miniai.* Priėjusi mėsos skyrių prisiminė, kad pamiršo sviestą. Paliko vežimėlį, vėliau atėjo jo paimti.

Kai grįžo į mėsos skyrių, jos vežimėlio ten nebuvo. Kažkas išėmė jos produktus ir padėjo ant lentynos. Bet pasiėmė kuponus ir sąrašą.

– Prakeikimas, – šūktelėjo Starling taip garsiai, kad ją išgirstų aplinkiniai.

Apsidairė. Nė vienose rankose nepamatė storo kuponų pluošto. Kelis kartus giliai įkvėpė. Galėjo palaukti prie kasų ir bandyti atpažinti savo sąrašą, jei jis vis dar prisegtas prie kuponų. Po velnių, juk tik keli doleriai. Neleisk gadinti sau nuotaikos.

Prie kasų nebuvo nė vieno laisvo vežimėlio. Starling išėjo pro duris ieškoti automobilių stovėjimo aikštelėje.

– *Ecco!*** – šūktelėjo Karlas, pamatęs jį einantį tarp automobilių greitu lengvu žingsniu. Daktaras Hanibalas Lekteris vilkėjo kupranugario vilnos apsiaustu, galvą dengė minkšta fetrinė skrybėlė, rankose jis iškilmingai nešė dovaną.

– *Madonna!* Jis eina prie jos automobilio!

* Karlai, ar sunkvežimis su kabliu? *(It.)*

** Štai! *(It.)*

Karlas pasijuto kaip medžiotojas ir stengėsi suvaldyti kvėpavimą, ruošdamasis šauti. Čiulpiama kuilio iltis praslydo tarp lūpų.

Galinis furgono langas nenusileido.

– *Metti in moto*!* Apsisuk ir atsistok šonu į jį, – liepė Karlas.

Daktaras Lekteris stabtelėjo prie *Mustango* iš keleivio pusės, paskui apsigalvojo ir perėjo iš vairuotojo pusės, matyt, norėdamas apuostyti vairą.

Jis pasidairė ir iš rankovės išsitraukė peiliuką.

Furgonas dabar stovėjo šonu. Karlas pasiruošė šauti. Paspaudė automatinio lango atidarymo mygtuką. Nieko.

Pasigirdo Karlo balsas, keistai ramus tokiu momentu:

– *Mogli, il finestrino!* **

Moljis krapštėsi prie apsauginio užrakto.

Daktaras Lekteris įkišo peiliuką į plyšį prie langelio ir atrakino Starling automobilio dureles. Paskui taisėsi lipti į vidų.

Nusikeikęs Karlas pravėrė šonines duris ir pakėlė šautuvą, Pjeras pasitraukė jam iš kelio, furgonas susiūbavo, šautuvas trakštelėjo.

Strėlytė sužibo saulėje, tyliai caktelėjusi pervėrė standžią daktaro Lekterio apykaklę, ir įsmigo į kaklą. Vaistai veikė greitai – didelė dozė jautrioje vietoje. Jis bandė stotis, bet keliai sulinko. Ryšulys iškrito iš rankų ir nuriedėjo po mašina. Jam dar pavyko išsitraukti iš kišenės peilį ir jį atlenkti, bet po akimirkos jau susmuko prie atvirų automobilio durų. Migdomųjų veikiamos jo galūnės darėsi tarsi vatinės.

– Miša, – ištarė prarasdamas sąmonę.

Pjeras ir Tomazas prišoko prie jo lyg didelės katės ir laikė prispaudę prie žemės tarp mašinų, kol įsitikino, kad jis nebejuda.

Stumdama per stovėjimo aikštelę jau antrą tą dieną vežimėlį, Starling išgirdo pneumatinio šautuvo pliaukštelėjimą ir akimirksniu suprato, kad kažkas šovė – ji instinktyviai pritūpė. Aplink buvę žmonės abejingai žingsniavo toliau. Sunku buvo nustatyti, iš kur atsklido garsas. Ji pažvelgė į tą pusę, kur paliko savo mašiną, pamatė furgone išnykstančias vyro kojas, pamanė, kad tai apiplėšimas.

* Užvesk! *(It.)*

** Molji, langelis! *(It.)*

Pliaukštelėjo sau per šoną, kur anksčiau buvo ginklas, ir leidosi bėgti furgono link, nardydama tarp mašinų.

Sugrįžo *Lincolnas* su senyvu vairuotoju, bandydamas įsukti į furgono užstotą neįgaliesiems rezervuotą stovėjimo vietą. Jo signalas užgožė Starling riksmą.

– Stot! Nė iš vietos! FTB! Stot, arba šausiu!

Gal jai pavyks pamatyti registracijos numerį.

Pjeras pamatė ją atbėgant, daktaro Lekterio peiliu skubiai nupjovė Starling automobilio priekinio rato vožtuvą vairuotojo pusėje ir nėrė į furgoną. Furgonas stovėjimo aikštelės viduriu nušvilpė išvažiavimo link. Ji įžiūrėjo numerį. Užrašė jį pirštu ant dulkėto mašinos kapoto.

Starling išsitraukė automobilio raktelius. Įsėdusi išgirdo iš padangos švilpiantį orą. Matė prie išvažiavimo judančio furgono stogą.

Pabarbeno į jai pypsinčio *Lincolno* langą.

– Ar turite mobilųjį telefoną? FTB, prašau, duokite mobilųjį telefoną.

– Noeli, važiuojam, – liepė moteris mašinoje, purtydama ir žnaibydama vairuotojo koją. – Įsivelsime į bėdą, tai kažkokia apgaulė. Nesikišk.

Lincolnas nuvažiavo.

Starling nubėgo prie taksofono, susuko 911.

Šerifo pavaduotojas Moljis penkiolika kvartalų važiavo viršydamas greitį.

Karlas ištraukė strėlytę iš daktaro Lekterio kaklo ir lengviau atsikvėpė, kai iš žaizdos nepasipylė kraujas. Po oda matėsi ketvirčio dolerio dydžio hematoma. Migdomųjų dozės turėjo pakakti, kad pasklistų beveik po visus raumenis. Tas kalės vaikas gali numirti anksčiau negu bus atiduotas kiaulėms.

Furgone visi tylėjo, girdėjosi tik vyrų kvėpavimas ir policijos ryšio pasiklausymo aparato po prietaisų skydeliu kvaksėjimas. Daktaras Lekteris gulėjo ant furgono grindų su savo puikiu apsiaustu, skrybėlė nukritusi nuo glotniai sušukuotų plaukų, ant apykaklės – skaisčiai raudona kraujo dėmė, jis atrodė elegantiškas lyg fazanas mėsininko pintinėje.

Moljis įsuko į daugiaaukštį garažą, užvažiavo į trečią aukštą, ten užtruko lygiai tiek, kiek reikėjo ženklams nuo furgono šonų nuplėšti ir numeriams pakeisti.

Jam nebuvo ko nerimauti. Sukikeno, išgirdęs policijos pranešimą. 911 operatorius, matyt, nesupratęs Starling žodžių apie „pilką furgoną ar mikroautobusą" išplatino pranešimą apie *Greyhound* autobusą. Reikia pripažinti, kad 911 suklydo tik dėl vieno netikrų registracijos numerių skaitmens.

– Visai kaip Ilinojuje, – tarė Moljis.

– Kai pamačiau peilį, išsigandau, kad jis nusižudys, bandydamas išvengti to, kas jo laukia, – pasakė Karlas Pjerui ir Tomazui. – Dar pasigailės, kad nepersipjovė gerklės.

Tikrindama kitas padangas, Starling ant žemės po savo mašina pastebėjo ryšulį.

Trijų šimtų dolerių vertės *Chateau d'Yquem* vyno butelis ir raštelis pažįstama rašysena: „Klarise, su gimimo diena".

Tik tada ji suprato, ką matė.

78 skyrius

Starling atmintinai žinojo visus jai reikalingus telefono numerius. Važiuoti dešimt kvartalų namo? Ne, atgal prie taksofono, atsiprašiusi išplėšė lipnų ragelį iš jaunos moters rankų, įmetė monetas, moteris pakvietė parduotuvės apsaugą.

Starling skambino į Vašingtono skyriaus greitojo reagavimo būrį.

Būryje, kuriame taip ilgai tarnavo, jai nereikėjo ilgai prisistatinėti, skambutį nedelsdami perjungė į Klinto Persalo kabinetą, ji ieškojo kišenėse monetų ir kartu ramino parduotuvės apsauginį, kuris nesiliovė reikalauti tapatybę patvirtinančio dokumento.

Pagaliau ragelyje išgirdo pažįstamą Persalo balsą.

– Pone Persalai, mačiau, kaip trys vyrai, gal keturi, maždaug prieš penkias minutes pagrobė Hanibalą Lekterį *Safeway* prekybos centro automobilių aikštelėje. Jie perpjovė mano padangą, negalėjau jų sekti.

– Ar tai tas pats autobusas, apie kurį skelbia operatyvinė policijos informacija?

– Nežinau nieko apie autobusą. Tai buvo pilkas furgonas, su neįgaliųjų numeriais.

Starling pasakė registracijos numerį.

– Iš kur žinote, kad ten buvo Lekteris?

– Jis... paliko man dovaną, ji gulėjo po mano automobiliu.

– Suprantu... – Persalas nutilo, o Starling suskubo pasinaudoti ta tyla.

– Pone Persalai, jūs žinote, kad su tuo susijęs Meisonas Verdžeris. Kitaip negali būti. Niekas kitas nebūtų to padaręs. Jis sadistas, mirtinai nukankins daktarą Lekterį ir mėgausis stebėdamas jo kančias. Reikia areštuoti visus Verdžerio automobilius ir gauti Baltimorės valstijos prokuroro orderį kratai jo namuose.

– Starling... Viešpatie, Starling, klausykit, atsakykite man dar kartą. Ar jūs įsitikinusi dėl to, ką matėte? Pagalvokite. Pagalvokite apie visus tuos gerus darbus, kuriuos čia padarėte. Pagalvokite apie savo priesaiką. Kelio atgal nėra. Ką jūs matėte?

Ką turėčiau sakyti – kad aš ne isterikė? Paprastai tai būna pirmi isterikų žodžiai. Ji akimirksniu įvertino Persalo pasitikėjimą ir to pasitikėjimo trapumą.

– Mačiau tris vyrus, gal keturis, kurie pagrobė vyrą *Safeway* prekybos centro automobilių stovėjimo aikštelėje. Įvykio vietoje radau dovaną nuo daktaro Hanibalo Lekterio – butelį *Chateau d'Yquem* vyno, pagaminto mano gimimo metais, su jo rašytu rašteliu. Jau apibūdinau automobilį. Pranešu tai jums, Klintui Persalui, iš Vašingtono FTB operatyvinio skyriaus.

– Starling, kvalifikuosiu tai kaip pagrobimą.

– Aš atvažiuoju. Turiu teisę važiuoti kartu su greitojo reagavimo būriu.

– Nevažiuokite. Negalėsiu jūsų įleisti.

Starling nespėjo išvažiuoti iš įvykio vietos, kol atvyko Arlingtono policija. Penkiolika minučių užtruko koreguodami automobilio aprašą. Stambi pareigūnė sunkiais odiniais batais užrašė Starling pareiškimą. Policininkės baudų knygelė, radijo ryšio aparatas, dujų

balionėlis, pistoletas ir antrankiai kyšojo iš už jos plačių sėdmenų, švarko skvernai plevėsavo. Pareigūnė negalėjo apsispręsti, ką rašyti eilutėje „Darbovietė": FTB ar „nėra". Kai Starling nervino ją atsakydama į dar nepateiktus klausimus, pareigūnė dar labiau sulėtindavo apklausą. Starling parodė padangų atspaudus toje vietoje, kur furgonas pervažiavo skiriamąją juostą, bet nė vienas iš pareigūnų neturėjo fotoaparato. Ji pamokė naudotis savuoju.

Kartodama atsakymus, Starling negalėjo atsikratyti vienos minties: *reikėjo vytis, reikėjo vytis, reikėjo išmesti tą senį iš* Lincolno *ir vytis.*

79 skyrius

Krendleris išgirdo pranešimą apie pagrobimą. Apklausė savo šaltinius, paskui paskambino Meisonui slaptuoju telefonu.

– Starling matė pagrobimą, mes to nesitikėjome. Ji beldžiasi į Vašingtono operatyvinį skyrių. Siūlo gauti kratos orderį ir iškrėsti tavo namus.

– Krendleri... – Meisonas palaukė galimybės įkvėpti, o gal buvo piktas, Krendleris negalėjo suprasti. – Jau užregistravau pareiškimus vietos policijoje, šerifo nuovadoje ir valstybės prokuroro biure, kad Starling mane persekioja, skambina naktimis su nesuprantamais grasinimais.

– Ji tikrai tai daro?

– Aišku, ne, tačiau negalės to įrodyti ir tai sudrums vandenį. Galiu pasirūpinti, kad šitoje apygardoje ir šitoje valstijoje toks orderis nebūtų išduotas, bet noriu, kad paskambintum valstybės prokurorui ir primintum, jog ta isterikė kalė mane persekioja. Patikėk, su vietiniais susitvarkysiu pats.

80 skyrius

Pagaliau atsikračiusi policijos Starling pasikeitė ratą ir nuvažiavo namo, prie savo telefono ir kompiuterio. Gailėjosi, kad netekusi FTB mobilaus telefono, neįsigijo asmeninio.

Atsakiklyje buvo Mep žinutė: „Starling, įtrink prieskoniais mėsą ir statyk virti ant silpnos ugnies. *Nedėk* daržovių. Prisimink, kas atsitiko praėjusį kartą. Gal pavyks paskambinti penktą."

Starling įsijungė savo nešiojamąjį kompiuterį ir pabandė įeiti į Lekterio bylą pavojingų nusikaltėlių sulaikymo programoje, tačiau nebuvo įleista ne tik į VICAP, bet ir į visą FTB tinklą. Ji turėjo mažiau galimybių gauti informacijos už daugelį Amerikos kaimo policininkų.

Suskambo telefonas.

Skambino Klintas Persalas.

– Starling, ar jūs kada nors telefonu persekiojote Meisoną Verdžerį?

– Niekada, prisiekiu.

– Jis tvirtina priešingai. Pasikvietė vietos šerifą apžiūrėti savo valdų, tiesą sakant, pareikalavo, kad šis tai padarytų, dabar jis ten. Taigi nebus jokio kratos orderio. Neradome kitų pagrobimo liudytojų. Jūs viena.

– Ten buvo senyva pora su baltu *Lincolnu.* Pone Persalai, gal patikrintumėt prekybos centro pirkinius, apmokėtus kreditinėmis kortelėmis prieš pat įvykį. Tokiuose čekiuose nurodytas laikas.

– Mes tai padarysime, bet...

– ... tai užtruks, – baigė Starling.

– Starling?

– Klausau, sere?

– Tegul tai lieka tarp mūsų. Informuosiu jus apie įvykių eigą, bet privalote nesikišti. Jūsų veikla sustabdyta, dabar jūs ne pareigūnė, todėl neturite teisės gauti informacijos. Dabar jūs niekas.

– Taip, sere, žinau.

Ką darote, kai stengiatės susikaupti? Mūsų kultūra – ne mąstytojų, mes nežiūrime į kalnus. Lemiamais momentais apsisprendžiame žiūrėdami į įstaigų koridorių linoleumo grindis arba paskubo-

mis šnibždėdamiesi laukiamajame iš televizoriaus pliaupiančių nesąmonių fone.

Norėdama ką nors nuspręsti Starling pereidavo per virtuvę į Mep namo pusę. Ji žiūrėdavo į darbščios, smulkutės Mep senelės, plikiusios puikią arbatą, nuotrauką. Žiūrėdavo į Mep senelės draudimo polisą, įrėmintą ant sienos. Mep namo pusėje nekildavo abejonių, kad ten gyvena Mep.

Starling grįžo į savąją pusę, kuri atrodė taip, lyg niekas čia negyventų. Ką ji galėjo įrėminti? FTB akademijos diplomą. Neišliko nė vienos jos tėvų nuotraukos. Ji ilgai gyveno be jų ir jie liko tik jos atmintyje. Kartais ji pajusdavo jų rankas – su pusryčių skoniu, kvapu, pokalbio nuotrupa, namais dvelkiančiais žodžiais. Stipriausiai juos jausdavo, kai reikėdavo pasirinkti, kas klaidinga, o kas teisinga.

Po velnių, kas ji tokia? Ar kas nors ją pažįsta?

Klarise, tu kovotoja. Gali būti tokia stipri, kokia nori būti.

Starling galėjo suprasti Meisono norą nužudyti Hanibalą Lekterį. Jei jis tai būtų padaręs pats ar pasamdęs ką nors, kas tai padarytų, ji būtų su tuo sutikusi – Meisonas patyrė skriaudą.

Bet ji negalėjo pakęsti minties, kad daktaras Lekteris bus mirtinai nukankintas – toji mintis ją baugino lygiai taip, kaip kadaise ėriukų ar arklių skerdynės.

Klarise, tu kovotoja.

Beveik taip pat šlykštu kaip ir pats veiksmas buvo tai, kad Meisonas įvykdys savo ketinimus tyliai pritariant tiems, kurie prisiekė laikytis įstatymų. Toks pasaulis.

Su šia mintim atėjo paprastas sprendimas.

Kiek siekia mano rankos, pasaulis bus kitoks.

Ji jau stovėjo savo sandėliuke ant kėdės ir ieškojo ant viršutinės lentynos.

Nukėlė dėžę, kurią Džono Brigemo advokatas jai perdavė rudenį. Atrodo, prieš amžinybę.

Asmeninių ginklų palikimas testamentu gyvam likusiam ginklo draugui – mistiška tradicija. Vertybių tąsa, nepaisant vieno asmens mirties.

Sunkiai suprantama tiems, kurių saugų gyvenimą gina kiti.

Dovana buvo net pati dėžė, kurioje gulėjo Džono Brigemo ginklai. Matyt, pirkta Rytuose, kai tarnavo jūrų pėstininku. Raudonmedžio dėžė su perlamutru inkrustuotu dangčiu. Ginklai atspindėjo Brigemą: tvarkingai naudoti, gerai išlaikyti ir nepriekaištingai švarūs. *M1911A1 Colt 45* pistoletas, patogus slėpti 45-ojo kalibro trumpavamzdis ir durklas vienoje pusėje dantytais ašmenimis. Starling turėjo savo diržą. Džono Brigemo FTB ženklas buvo pritvirtintas prie raudonmedžio lentelės. Jo kovos su narkotikais skyriaus ženklelis taip pat gulėjo dėžėje.

Starling nuplėšė FTB ženklą nuo lentelės ir įsikišo į kišenę. Pistoletas nukeliavo už diržo, po švarku.

Trumpavamzdis atsidūrė prie vienos kulkšnies, durklas – prie kitos, bato aule. Ji nukabino nuo sienos diplomą ir sulanksčiusi įsidėjo į kišenę. Tamsoje jį galima supainioti su orderiu. Lankstydama storą popierių jautė, kad tai, ką daro, jai nebūdinga, bet džiaugėsi tuo.

Dar trys minutės prie nešiojamojo kompiuterio. Iš *Mapquest* tinklapio ji išsispausdino stambaus mastelio Ondatrų fermos planą kartu su teritoriją supančiu valstybiniu miško draustiniu. Akimirką tyrinėjo Meisono valdas, vedžiodama pirštu per jų ribas.

Jai išlekiant taku prie savo namų aplankyti Meisono Verdžerio, gūsis iš *Mustango* išmetimo vamzdžių priplojo prie žemės parudavusią žolę.

81 skyrius

Tyla gaubė Ondatrų fermą tarsi senojo Šabo ramybė. Meisonas buvo susijaudinęs, nepaprastai didžiavosi tuo, ką jam pavyko padaryti. Mintyse savo darbą lygino su radžio atradimu.

Iš mokykloje skaitytų knygų Meisonas geriausiai įsiminė iliustruotą mokslo enciklopediją – tai buvo vienintelė pakankamai didelė knyga, kuria prisidengęs klasėje galėdavo masturbuotis. Tai darydamas dažnai žiūrėdavo į ponios Kiuri nuotrauką, todėl dabar prisiminė ją ir tas urano rūdos tonas, kurias turėjo išvirti, kad išgautų radį. Nusprendė, kad jų pastangos labai panašios.

Meisonas įsivaizdavo daktarą Lekterį, visų savo ieškojimų ir išlaidų objektą, šviečiantį tamsoje lyg buteliukai madam Kiuri laboratorijoje. Įsivaizdavo, kaip jį suėdusios kiaulės suguls miegoti miškelyje tarsi elektros lemputės šviečiančiais pilvais.

Buvo penktadienio vakaras, jau beveik sutemę. Aptarnaujantis personalas išėjo namo. Niekas iš darbininkų nematė atvažiuojančio furgono, nes jis įsuko ne pro pagrindinius vartus, o šalutiniu keliu per nacionalinį parką, kuriuo važinėdavo Meisono namus aptarnaujantis transportas. Šerifas su savo komanda jau apžiūrėjo Ondatrų fermą ir išvažiavo, kai furgonas atvyko į daržinę. Pagrindiniai vartai dabar saugomi, o fermoje likęs tik patikimiausių personalo darbuotojų branduolys.

Kordelis sėdėjo savo poste žaidimų kambaryje – vidurnaktį turėjo atvykti jo pamaina. Margo ir šerifo pavaduotojas Moljis, vis dar su ženkleliu, kuriuo pasinaudojo, kad apgautų šerifą, buvo su Meisonu, o profesionalių žmonių grobėjų komanda triūsė daržinėje.

Sekmadienio vakare viskas bus baigta, įkalčiai sudeginti arba virškinami šešiolikos kiaulių viduriuose. Meisonas sugalvojo, kad galės palepinti ungurį kokiu skanesniu daktaro Lekterio gabalėliu, gal nosimi. Paskui ilgus metus Meisonas galės žiūrėti į plėšriąją juostą, sukančią begalinius aštuonetus, žinodamas, kad šis nubraižytas begalybės ženklas reiškia, jog Lekteris miręs amžinai, miręs amžinai.

Kartu Meisonas žinojo, kad pavojinga gauti tiksliai tai, ko nori. Ką jis veiks nužudęs daktarą Lekterį? Galės sužlugdyti keletą globėjų namų, pakankinti keletą vaikų. Gerti martinį su ašaromis. Bet koks tada tikrasis smagumas?

Koks jis kvailys, kam gadinti šias džiugias akimirkas baime dėl ateities. Jis palaukė, kol akies obuolį apipurškė skystis, palaukė, kol praskaidrėjo monoklis, tada papūtė į vamzdelį: kiekvieną kartą panorėjęs jis galės įsijungti vaizdo grotuvą ir džiaugtis savo trofėjum...

82 skyrius

Degančių anglių kvapas Meisono daržinės kalvėje, gyvulių ir žmonių kvapai. Liepsnos atšvaitai ant ilgos lenktynių žirgo Greitojo šešėlio kaukolės, tuščios tarsi Apvaizda, pro akidangčius žvelgiančios į pasaulį.

Raudonos liepsnojančios anglys žaizdre vaitodamos šnypščia, nušvisdamos Karlui kaitinant vyšnių raudonumo geležies juostą.

Daktaras Hanibalas Lekteris kabo ant sienos po žirgo kaukole lyg siaubingas altoriaus paveikslas. Jo rankos ištiestos į šalis statmenai kūnui, tvirtai pririštos virve prie skersinio – storo ąžuolinio brankto iš poniais kinkomo vežimaičio pakinktų. Branktas eina per daktaro nugarą tarytum naščiai ir pritvirtintas prie sienos Karlo nukalta grandine. Jo kojos nesiekia grindų. Jos apipintos virve kaip mėsos vyniotinis, su daug apvijų, kiekviena iš jų sumegzta. Nėra jokių grandinių ar antrankių – jokių metalinių daiktų, į kuriuos kiaulės galėtų susilaužyti dantis ir išsigąsti.

Kai geležis žaizdre įkaitusi pabąla, Karlas deda ją ant priekalo ir plaka kūju, iš skaisčios juostos iškaldamas grandinę, tamsoje skraido raudonos kibirkštys, jos atšoka nuo jo krūtinės, atšoka nuo kabančios daktaro Hanibalo Lekterio figūros.

Nuo laibo metalinio trikojo į daktarą Lekterį spokso Meisono TV kamera, svetima tarp senovinių padargų. Ant darbo stalo stovi monitorius, išjungtas.

Karlas vėl įkaitina grandinę ir skuba su ja į lauką, prie keltuvo, kol ji dar žėrinti ir lanksti. Plaktukas aidi daržinės erdvėje, smūgis ir aidas, BANG-bang, BANG-bang.

Iš palėpės atsklinda čerškimas – Pjeras klausosi trumposiomis bangomis transliuojamų futbolo varžybų. Jo Kaljario komanda Romoje žaidžia su nekenčiamu *Juventus.*

Tomazas sėdi pintoje kėdėje, šautuvas su migdomaisiais šalia, atremtas į sieną. Jis nenuleidžia tamsių šventiko akių nuo daktaro Lekterio veido.

Tomazas pakyla nuo kėdės ir šūkteli daržinėn:

– *Si sta svegliando.**

Karlas grįžta į kalvę, tarp jo lūpų šmėžuoja kuilio iltis. Neša kelnes, prikimštas vaisių, daržovių ir viščiukų. Patrina jomis daktaro Lekterio kūną ir pažastis.

Apdairiai laikydamas ranką toliau nuo veido, suima Lekterį už plaukų ir pakelia jo galvą.

– *Buona sera, dottore.***

Sutraška TV monitoriaus garsiakalbiai. Monitorius nušvinta ir pasirodo Meisono veidas.

– Įjunk šviesą virš kameros, – liepia Meisonas. – Labas vakaras, daktare Lekteri.

Daktaras pirmą kartą atsimerkia.

Karlui pasirodė, kad iš nelabojo akių pasipylė žiežirbos, bet gal tai buvo tik liepsnų atpindys. Jis persižegnojo nuo blogos akies.

– Labas vakaras, Meisonai, – atsakė daktaras, žiūrėdamas į kamerą. Už Meisono Lekteris matė akvariumą ir juoduojančius Margo kontūrus.

– Labas vakaras, Margo, – jo tonas tapo mandagus. – Džiaugiuosi vėl jus matydamas.

Daktaras Lekteris kalbėjo aiškiai, tarsi būtų jau senokai atsipeikėjęs.

– Labas vakaras, daktare Lekteri, – nuskambėjo kimus Margo balsas.

Tomazas rado jungtuką virš kameros ir įjungė šviestuvą.

Ryški šviesa akimirką visus apakino.

Meisonas prašneko giliu, aparato sustiprintu balsu:

– Daktare, maždaug po dvidešimties minučių patieksime kiaulėms pirmąjį patiekalą, tai yra jūsų kojas. Po to galėsime pavakaroti – jūs ir aš. Galėsite mūvėti šortais. Kordelis pasirūpins, kad dar ilgai būtumėt gyvas...

Meisonas kalbėjo toliau, Margo pasilenkė norėdama geriau įsižiūrėti, kas vyksta daržinėje.

Daktaras Lekteris žvilgtelėjo į monitorių, kad įsitikintų, jog Margo jį mato. Tada sušnibždėjo Karlui, greitai, skambiu balsu, tiesiai į ausį:

* Jis bunda. *(It.)*

** Labas vakaras, daktare. *(It.)*

– Matėjas, tavo brolis, dabar dvokia baisiau už tave. Kai jį nudūriau, jis apsidirbo.

Karlas kyštelėjo ranką į užpakalinę kelnių kišenę ir išsitraukė elektrinę ylą. Ryškioje TV kameros šviesoje buvo matyti, kaip trenkė ja Lekteriui per skruostą. Viena ranka laikydamas daktarą už plaukų, kita paspaudė mygtuką rankenoje, laikydamas ylą prie Lekterio veido. Aukštos įtampos srovė žiežirbavo tarp elektrodų.

– Kalės vaikas, – tarė ir dūrė ja Lekteriui į akį.

Iš daktaro Lekterio lūpų neišsprūdo joks garsas – sugaudė garsiakalbiai: Meisonas kriokė kiek leido kvėpavimas, Tomazas stengėsi patraukti Karlą. Iš palėpės atskubėjo Pjeras. Abu pasodino Karlą į pintą kėdę ir nepaleido.

– Apakinsi jį ir nematysim pinigų! – kartu suspiegė jam į abi ausis.

Daktaras Lekteris sutelkė savo atminties rūmų šešėlius, kad pritemdytų akinamą švytėjimą. Aaaaa. Jis priglaudė veidą prie vėsaus marmurinio Veneros šono.

Daktaras Lekteris pasuko veidą į kamerą ir aiškiai ištarė:

– Meisonai, aš nevalgysiu šokolado.

– Tas kalės vaikas pamišęs, mes žinojome, kad jis pamišęs, – tarė šerifo pavaduotojas Moljis. – Bet Karlas irgi pamišęs.

– Eik ir išskirk juos, – liepė Meisonas.

– Ar jie tikrai neturi ginklų? – paklausė Moljis.

– Pasamdžiau tave, nes sakei, esi kietas, tiesa? Ne. Jie turi tik šautuvą su migdomaisiais.

– Aš nueisiu, – įsiterpė Margo. – Baigsiu tą kvailą vyriškų sąskaitų suvedinėjimą. Be to, italai gerbia savo motinas, o Karlas žino, kad aš valdau pinigus.

– Išneškit kamerą į lauką ir parodykit man kiaules, – tarė Meisonas. – Vakarienė aštuntą!

– Aš neprivalau pasilikti, – atsakė Margo.

– Tai jau ne, būtinai privalai, – tarė Meisonas.

Stovėdama prie daržinės durų Margo giliai alsavo. Jei troško jį nužudyti, turi norėti ir stebėti jo mirtį. Užuodė Karlą dar prieš praverdama kalvės duris. Pjeras ir Tomazas stovėjo prie Lekterio iš abiejų pusių, atsisukę į kėdėje sėdintį Karlą.

– *Buona sera, signori,* – pasisveikino Margo.– Karlai, tavo draugai sako tiesą. Jei jį sužalosi – jokių pinigų. O jau taip toli nuėjai ir tiek daug pasiekei.

Karlas nenuleido akių nuo daktaro Lekterio veido.

Iš kišenės Margo išsitraukė mobilųjį telefoną, surinko numerį ir atkišo Karlui.

– Imk. – Ji laikė telefoną jo akių aukštyje. – Perskaityk.

Ekrane buvo užrašas BANCO STEUBEN.

– Sinjore Deogracijau, tai tavo bankas Kaljaryje. Rytoj ryte, kai viskas bus baigta, kai bus atlyginta už tavo brolio mirtį, surinksiu šitą telefono numerį, pasakysiu tavo banko pirmininkui savo kodą ir dar pasakysiu: „Išduokite sinjorui Deogracijui visus jam skirtus pinigus". Tavo banko pirmininkas tai patvirtins telefonu. Rytoj vakare tu skrisi namo turtingas. Matėjaus šeima irgi bus turtinga. Paguodai galėsi jiems nuvežti daktaro kiaušus plastikiniame chirurginiame maišelyje. Bet jei daktaras Lekteris negalės matyti savo mirties, jei jis negalės matyti, kaip artėja kiaulės, kėsindamosi kibti jam į veidą, tu nieko negausi. Karlai, būk vyras. Atvaryk savo kiaules. Aš pasėdėsiu su šituo kalės vaiku. Po pusės valandos galėsi klausytis, kaip jis rėkia, kai jos kramtys jo kojas.

Karlas atmetė galvą ir giliai įkvėpė.

– *Piero, andiamo! Tu, Tommaso, rimani.**

Tomazas vėl atsisėdo į pintą krėslą prie durų.

– Meisonai, padėtis valdoma, – pasakė Margo į kamerą.

– Noriu gauti jo nosį. Pasakyk Karlui, – tarė Meisonas.

Ekranas užtemo. Meisonui sunku buvo palikti savo kambarį, nelengva buvo ir jį aptarnavusiems žmonėms: reikėjo prijungti vamzde-

* Pjerai, eime! Tomazai, tu lieki. *(It.)*

lius prie judamo gulto įrangos, o respiratorių sujungti su kintamos srovės generatoriumi.

Margo pažiūrėjo į daktaro Lekterio veidą.

Sužeistoji akis buvo užmerkta, vokas patinęs, antakis iš abiejų galų nudegintas elektrodo.

Daktaras Lekteris atmerkė sveikąją akį. Jam pavyko išlaikyti prie veido marmurinio Veneros šono vėsą.

– Man patinka tavo kremo kvapas, dvelkia gaiva ir citrina, – tarė daktaras Lekteris. – Ačiū, kad atėjai, Margo.

– Tą patį sakėte man tą dieną, kai vyriausioji seselė atvedė mane į jūsų kabinetą. Kai Meisonui pirmą kartą turėjo būti skelbiamas nuosprendis.

– Tikrai taip sakiau?

Ką tik grįžęs iš atminties rūmų, kuriuose perklausė savo pokalbius su Margo, žinojo, kad tai tiesa.

– Taip, o aš verkiau, bijodama papasakoti jums apie Meisoną ir save. Bijojau, kad liepsite man sėstis. Bet jūs manęs nepasodinote, žinojote, kad man susiuvo žaizdas, tiesa? Mes išėjome į sodą. Prisimenate, ką man pasakėte?

– Kad dėl to, kas nutiko, esate kalta nė kiek ne daugiau...

– ... nei tuo atveju, jei mane iš nugaros būtų užpuolęs pasiutęs šuo, taip pasakėte. Tada man labai palengvėjo, per kitus vizitus taip pat, ir kurį laiką man tai patiko.

– Ką dar jums pasakiau?

– Kad jūs daug paslaptingesnis negu aš kada nors būsiu, – tarė ji. – Pasakėte, kad teisinga būti paslaptingam.

– Pasistengusi galėtumėt prisiminti viską, ką mes kalbėjome. Prisimenate...

– Prašau, ne dabar.

Šie žodžiai jai ištrūko netyčia, ji nenorėjo to sakyti.

Daktaras Lekteris kiek susvyravo, virvės girgžtelėjo.

Tomazas atsistojo ir priėjo patikrinti mazgų.

– *Attenzione alla bocca, signorina*. Saugokitės burnos.

Ji nesuprato, ar Tomazas turėjo galvoje daktaro Lekterio burną ar jo žodžius.

– Margo, nuo tada, kai jus gydžiau, praėjo daug laiko, bet norėčiau pasikalbėti apie jūsų ligos istoriją, trumpai, akis į akį.

Jis pasuko savo sveikąją akį į Tomazą.

Margo akimirką galvojo.

– Tomazai, ar galėtum trumpam mus palikti?

– Ne, panele, atsiprašau, bet būsiu už atvirų durų.

Tomazas išėjo iš daržinės su šautuvu ir iš tolo stebėjo daktarą Lekterį.

– Savo prašymais neversiu jūsų jaustis nepatogiai, Margo. Man tik norėtųsi žinoti, kodėl jūs tai darote. Ar pasakysite? Ilgai su juo kovojusi, pradėjote valgyti šokoladą, kaip mėgsta sakyti Meisonas? Nereikia apsimetinėti, kad norite atkeršyti už Meisono veidą.

Ir ji jam pasakė. Apie Džudi, apie trokštamą kūdikį. Tai neužtruko nė trijų minučių. Pati nustebo, kaip lengva glaustai išdėstyti savo rūpesčius.

Tolimas triukšmas, spygtelėjimas, riksmas. Už daržinės prie tvoros, kurią liepė pastatyti ties atviruoju daržinės galu, Karlas krapštinėjosi su magnetofonu, ruošdamasis seniai mirusių ar pagrobtų aukų skausmo šauksmų įrašais išvilioti iš krūmų besiganančias kiaules.

Jei daktaras Lekteris ką nors išgirdo, jis to neparodė.

– Margo, manote Meisonas duos jums tai, ką žadėjo? Jūs maldaujate Meisoną. Ar jūsų maldavimai padėjo, kai jis jus draskė? Tai tas pat, kaip paimti jo šokoladą ir leisti jam elgtis kaip tinkamam. Jis privers Džudi jam paklusti, o ji tam nepasirengusi.

Margo neatsakė, tik sukando dantis.

– Ar žinote, kas atsitiktų, jei nemaldautumėt Meisono, o tiesiog sujaudrintumėt jo prostatos liauką Karlo elektrine gyvulių yla? Matote ją ten, ant stalo?

Margo norėjo stotis.

– *Paklausykite manęs*, – sušvokštė daktaras. – Meisonas nieko jums neduos. Žinote, kad turite jį nužudyti, jau dvidešimt metų tai žinote. Žinojote nuo tos akimirkos, kai liepė jums sukąsti pagalvę ir netriukšmauti.

– Norite pasakyti, kad padarysite tai už mane? Niekada jumis nepasitikėčiau.

– Aišku, ne. Bet patikėkite, *niekada neneigsiu, kad tai padariau.* Jums bus lengviau, jei pati jį nužudysite. Prisiminkite, patariau jums dar tada, kai buvote vaikas.

– Palaukite, kol galėsite tai padaryti ir likti nenubausta, – pasakėte. Jaučiausi paguosta.

– Profesiniu požiūriu turėjau jums rekomenduoti būtent tokį katarsį. Dabar jūs suaugusi. Mano gyvenime dar vienas kaltinimas žmogžudyste nieko nepakeis. Jūs žinote, kad privalote jį nužudyti. O kai tai padarysite, teisiškai pinigai atiteks jums ir kūdikiui. Margo, aš vienintelis įtariamasis, kurį turite. *Jei mirsiu anksčiau už Meisoną, kokį įtariamąjį turėsite?* Padarykite tai tada, kada jums atrodys tinkamiausia, o aš parašysiu jums laišką, kuriame papasakosiu, kaip smagiausi jį žudydamas.

– Ne, daktare Lekteri, apgailestauju. Jau per vėlu. Aš viską sutvarkiau.

Ji įsmeigė žydras akis tiesiai jam į veidą.

– Galiu tai padaryti ir jaustis rami, jūs tai žinote.

– Taip, žinau, kad galite. Būtent todėl jūs visada man patikote. Esate daug įdomesnė, daug... pajėgesnė už savo brolį.

Ji atsistojo, pasirengusi eiti.

– Daktare Lekteri, man labai gaila. Kad ir kiek verti būtų mano žodžiai.

Jai dar nespėjus pasiekti durų, jis tarė:

– Margo, kada kita Džudi ovuliacija?

– Ką? Manau, po dviejų dienų.

– Ar turite viską, ko jums reikia? Plėtiklius, įrangą greitai užšaldyti?

– Turiu tokią pat įrangą kaip dirbtinio apvaisinimo klinikoje.

– Padarykite vieną dalyką.

– Taip?

– Iškeikite mane ir išraukite plaukų kuokštą, jei galima, nuo viršugalvio. Su gabalėliu odos. Kai eisite atgal į namą, laikykite jį rankoje. Pasirūpinkite įkišti jį Meisonui į delną, kai bus jau miręs. Grįžusi namo paprašykite Meisono to, ko norite. Palaukite jo atsakymo. Pristatėte mane jam, jūsų sutarties dalis įvykdyta. Laikykite rankoje plau-

kų kuokštą ir paprašykite to, ko trokštate. Palaukite jo atsakymo. Kai jis nusijuoks jums į akis, grįžkite čia. Jums reikės tik paimti šautuvą su migdomaisiais ir iššauti į vyrą už jūsų. Ar trinktelėti jam plaktuku. Jis turi lenktinį peiliuką. Nupjaukite vienos rankos virves ir duokite man peilį. Tada išeikite. Toliau susitvarkysiu pats.

– Ne.

– Margo?

Ji padėjo delną ant durų rankenos, nusprendusi atsispirti maldavimui.

– Ar vis dar galite suskaldyti riešutą?

Ji kyštelėjo ranką į kišenę ir ištraukė du riešutus. Jos dilbio raumenys išsipūtė ir riešutai trakštelėjo.

Daktaras sukikeno.

– Puiku. Tokia stipri, o tik skaldote riešutus. Galėsite jų pasiūlyti Džudi, kad užmirštų Meisono skonį.

Margo grįžo prie jo ryžto kupina išraiška, spjovė jam į veidą ir išpešė kuokštą plaukų nuo viršugalvio. Sunku buvo suprasti, kodėl ji tai padarė.

Eidama lauk girdėjo jį niūniuojant.

Kol Margo ėjo apšviesto namo link, mažas kruvinas odos gabalėlis su plaukais prilipo prie delno, net nereikėjo sugniaužti pirštų.

Kordelis pravažiavo pro ją medicinos įrangos prikrautu golfo vežimėliu, pasirengęs prižiūrėti ligonį.

84 skyrius

Nuo šiaurinio greitkelio viaduko ties trisdešimtuoju išvažiavimu Starling už pusės mylios pamatė apšviestus vartus, tolimiausią Ondatrų fermos apsaugos postą. Nusprendė važiuoti Merilendo kryptimi ir įsukti į valdas aptarnaujančiam transportui skirtu keliu. Jei bandytų ten patekti pro pagrindinius vartus be įgaliojimų ir kratos orderio, šerifo įsakymu būtų išlydėta iš apygardos, arba nuvežta į apygardos kalėjimą. Kai ją paleistų, viskas būtų seniai pasibaigę.

Velniop leidimą. Ji nuvažiavo iki dvidešimt devintojo išvažiavimo, gerokai toliau nuo Ondatrų fermos, ir grįžo šalutiniu keliu. Po greitkelio šviesų juoda kelio danga atrodė labai tamsi. Kelią iš dešinės ribojo greitkelis, o iš kairės griovys ir aukšta tinklinė tvora skyrė jį nuo juoduojančio nacionalinio parko. Pagal Starling žemėlapį maždaug už mylios šį asfaltuotą kelią turėjo kirsti žvyrkelis, nematomas iš sarginės prie vartų. Kaip tik ten ji apsirikusi sustojo per pirmąjį savo apsilankymą. Pagal žemėlapį žvyrkelis kerta nacionalinį parką iki Ondatrų fermos. Nuotolį ji matavo spidometru. Atrodė, kad pirmu bėgiu važiuojantis automobilis kriokia garsiau nei paprastai. Garsas aidu sugrįždavo nuo medžių.

Štai žibintų šviesoje išniro sunkūs vartai, suvirinti iš metalinių vamzdžių, su dygliuota viela viršuje. Pirmąjį kartą matytas užrašas „Tarnybinis įvažiavimas" jau dingęs. Prieš vartus ir griovyje su nutekamuoju vamzdžiu žėlė piktžolės.

Žibintų šviesoje pastebėjo, kad žolė neseniai suplota. Šalikelėje ant žvyro ir smėlio ruožo ryškėjo padangų atspaudai. Ar jie tokie pat, kaip matytieji ant *Safeway* prekybos centro automobilių stovėjimo aikštelės skiriamosios juostos? Nežinojo, ar lygiai tokie, bet taip galėjo būti.

Ant vartų kabėjo grandinė su blizgančia spyna. Nesvarbu. Starling pažvelgė į kelią. Nieko nesimatė. *Teks įsilaužti.* Ji jautėsi kaip nusikaltėlė. Patikrino vartus, ar nėra apsauginės signalizacijos vielų. Jų nebuvo. Darbuodamasi dviem smeigtukais ir pasišviesdama dantimis sukąstu prožektoriumi per penkiolika sekundžių atrakino spyną. Pravažiavo vartus, įvažiavo toliau tarp medžių, tada grįžo uždaryti. Užvyniojo grandinę ant vartų, palikdama spyną išorinėje pusėje. Net žiūrint iš arti viskas atrodė įprastai. Laisvuosius galus ji paliko viduje, kad prireikus lengviau būtų juos atidaryti stuktelėjus mašina.

Pagal matavimus nykščiu žemėlapyje, iki fermos mišku buvo apie dvi mylias. Ji važiavo tamsiu kelio tuneliu, viršuje kartais šmėkštelėdavo dangaus lopinėlis, paskui šakos vėl susiglausdavo. Važiavo antruoju bėgiu, įjungusi tik gabarito žibintus, kaip galėdama tyliau. Sausos žolės braižė automobilio dugną. Kai spidometras paro-

dė mylią ir aštuonias dešimtąsias, sustojo. Išjungusi variklį išgirdo tamsoje krankiant varną. *Varnas kažko supyko.* Tikėjosi, kad tai tikrai buvo varnas.

85 skyrius

Kordelis įžengė į kalvę smagus kaip budelis, nešdamasis po pažastimis lašinių butelius su tabaluojančiais vamzdeliais.

– Daktare Hanibaaaalai Lekteri! – prabilo. – Kaip norėčiau gauti jūsų kaukę mūsų klubui Baltimorėje. Žinote, mes su mergina mėgstame pasipuošti *kalėjimo* drabužiais – oda ir grandinėmis.

Padėjo atsineštus daiktus ant priekalo ir įkišo žarsteklį į ugnį.

– Turiu gerą ir blogą naujieną, – toliau kalbėjo Kordelis žvaliu slaugo balsu, su švelniu šveicarišku akcentu. – Ar Meisonas jums pasakojo, kaip viskas vyks? Taigi netrukus atvešiu čia Meisoną, o kiaulės nugrauš jūsų kojas. Tada pralauksite naktį, o kitą dieną Karlas su broliukais sušers joms likusį jūsų kūną, pirmiausia prakiš pro tvorą galvą, kad nuėstų veidą, kaip šunys nuėdė Meisono. O aš iki galo prižiūrėsiu jus, su lašinėmis ir guminiais tvarsčiais. Jums tikrai galas, patikėkite. Tai – bloga naujiena.

Kordelis žvilgtelėjo į televizjos kamerą, kad įsitikintų, jog ši išjungta.

– Gera naujiena ta, kad *nebūtinai* privalo skaudėti labiau nei gydant dantis. Žiūrėkite, *daktare*.

Kordelis prikišo ilgą hipoderminę adatą daktarui Lekteriui prie veido.

– Pasikalbėkime kaip du daktarai. Galėčiau atsistoti už jūsų ir suleisti vaistų į stuburą, kad nejaustumėt *nieko* žemiau tos vietos. Galėtumėt užsimerkti ir pasistengti neklausyti. Jaustumėt tik šiokį tokį tampymą ir tąsymą. O kai Meisonas pasidžiaugs savo vakaro pramoga ir grįš į namą, galėčiau suleisti kai ko, kas tiesiog sustabdytų jūsų širdį. Norite pamatyti?

Kordelis paėmė *Pavulon* ampulę ir prikišo arti prie atmerktos daktaro Lekterio akies, tačiau ne taip arti, kad šis galėtų jam įkąsti.

Godžiame Kordelio veide atsispindėjo liepsnos, jo akys degė ir švytėjo laime.

– Daktare Lekteri, jūs turite daug pinigų. Visi taip kalba. Žinau, kaip tai daroma, ir aš turiu šiek tiek santaupų. Galima pinigus paimti, pervesti, pasinaudoti jais. Galiu pervesti savuosius, manau, ir jūs tai galite padaryti.

Iš kišenės Kordelis išsitraukė mobilųjų telefoną.

– Paskambinsime jūsų bankininkui, pasakysite jam savo kodą, jis patvirtins, kad pinigai pervesti man ir aš jums padėsiu.

Jis pakėlė ilgąją adatą.

– Švirkšt, ir viskas. Kalbėkite.

Daktaras Lekteris kažką sušnibždėjo nuleidęs galvą. Kordelis suprato tik *lagaminas* ir *asmeninis seifas.*

– Nagi, daktare, paskui galėsite ramiai miegoti. Greičiau.

– Nepažymėtos šimtinės, – ištarė daktaras Lekteris ir jo balsas nutilo.

Kordelis pasilenkė arčiau, daktaras Lekteris ištempė kaklą, savo mažais aštriais dantukais pasiekė Kordelio antakį ir iškando nemažą gabalą, Kordelis šoktelėjo atgal, o daktaras Lekteris tarsi vynuogės odelę išspjovė antakį jam į veidą.

Kordelis nusišluostė žaizdą ir užklijavo pleistru. Veidas įgavo klausiamąją išraišką.

Jis pasidėjo švirkštą.

– Be reikalo atstūmėte pagalbos ranką, – tarė. – Dar neišaušus galvosite kitaip. Neabejokite, turiu stimuliuojamųjų vaistų, kurių poveikis bus visiškai priešingas. Priversiu jus kentėti iki galo.

Ištraukė žarsteklį iš žaizdro.

– Dabar norėčiau jus pakabinti, – tarė Kordelis. – Kiekvieną kartą, kai priešinsitės – deginsiu. Jausmas bus toks.

Jis priglaudė žėrintį žarsteklio galą prie daktaro Lekterio krūtinės ir per marškinius nusvilino spenelį. Paskui užgesino ant marškinių plintantį ugnies ratą.

Pro daktaro Lekterio lūpas neišsiveržė nė garsas.

Karlas įstūmė kalvę į šieno keltuvą. Kartu su Pjeru, akylai stebint Tomazui, pasirengusiam iššauti migdomąją strėlę, jie nunešė dakta-

rą Lekterį prie keltuvo ir prikabino jo kryžių prie mašinos priekio. Daktaras Lekteris buvo pasodintas ant keltuvo, jo rankos pririštos prie kryžiaus, kojos ištemptos ir kiekviena pritvirtinta prie keltuvo strypo.

Prie abiejų daktaro Lekterio rankų Kordelis prikabino po lašinę. Pasilypėjo ant šiaudų ryšulio, kad abiejose jo pusėse prie keltuvo prikabintų butelius su kraujo serumu. Paskui atsitraukė, gėrėdamasis savo darbu. Buvo keista matyti daktarą taip surakintą, su lašinėmis prie abiejų rankų, tarsi parodiją kažko, ko Kordelis negalėjo prisiminti. Užveržiamu mazgu virš abiejų kelių jis surišo guminius tvarsčius – stovėdamas už aptvaro galėjo patraukti jų galus ir neleisti daktarui mirtinai nukraujuoti. Dabar negalėjo jų užspausti. Meisonas pasiustų, jei Lekteris nejaustų kojų.

Laikas gabenti Meisoną žemyn ir sodinti į furgoną. Už daržinės stovinčiame automobilyje buvo šalta. Sardai paliko jame savo pietų išėdas. Kordelis nusikeikęs išmetė jas lauk. Namuose teks išvalyti visą mėšlą dulkių siurbliu. Ir išvėdinti. Prakeikti sardai rūkė, nors jis ir uždraudė. Be to, jie ištraukė žiebtuvėlį ir prijungė sekimo monitoriaus laidą, šis vis dar kadaravo prie prietaisų skydelio.

86 skyrius

Prieš atidarydama duris Starling išjungė šviesą automobilyje ir patraukė bagažinės rankenėlę.

Jei daktaras Lekteris čia, jei jai pavyks jį sugauti, gal galės bagažinėje antrankiais prirakinti jo rankas ir kojas ir nuvežti iki apygardos kalėjimo. Turėjo keturias poras antrankių ir ilgą virvę jam supančioti ir neleisti spardytis. Apie jo jėgą verčiau negalvoti.

Iškėlusi kojas iš automobilio, ant kelio skaldos pajuto šerkšną. Senos mašinos spyruoklės su palengvėjimu suvaitojo.

– Skundiesi, senas kuine, – tarstelėjo vos girdimai.

Staiga prisiminė, kaip kalbėdavo su Hana, kumele, su kuria vidury nakties pabėgo iš avinėlių skerdynių vietos. Ji neužtrenkė mašinos durų. Raktelius įsikišo į siaurų kelnių kišenę, kad neskimbčiotų.

Mėnulis skaidrino naktį ir kol buvo matyti dangus, galėjo eiti nepasišviesdama. Pabandė žingsniuoti kelkraščiu, jis buvo klampus ir nelygus. Geriau eiti automobilių ratų suvažinėta skalda palenkus galvą, dairantis į kelią ir į šonus. Jautėsi lyg brisdama per minkštą tamsą, girdėdama skaldos trekšėjimą po kojom, bet negalėdama įžiūrėti žemės.

Sunkiausia akimirka atėjo, kai nebematė *Mustango,* tik juto už savęs jo šešėlį. Nenorėjo jo palikti.

Staiga pajuto, kad yra vieniša trisdešimt trejų metų moteris, su sužlugdyta karjera valstybinėje tarnyboje, beginklė naktį miške. Aiškiai matė save, matė pradėjusias ryškėti amžiaus raukšles apie akis. Skausmingai troško grįžti atgal prie automobilio. Žingsniai sulėtėjo, ji sustojo, klausydamasi savo alsavimo.

Sukrankė varnas, plikomis medžių šakomis nubėgo vėjas ir naktį perrėžė klyksmas. Riksmas buvo siaubingas, kupinas nevilties, kylantis iki aukščiausios gaidos ir vėl krintantis iki žemiausios, pasibaigiantis maldavimu nužudyti, toks iškreiptas, kad galėjo būti bet kieno. *„Uccidimi!"** Ir vėl klyksmas.

Po pirmojo riksmo Starling sustingo, išgirdusi antrą, leidosi bėgti greitai nerdama per tamsą, dar neištraukusi pistoleto iš dėklo, vienoje rankoje spausdama neįjungtą žibintą, kitą ištiesusi tamsoje prieš save. *Ne, Meisonai, tau nepavyks. Ne, tau nepavyks. Greičiau. Greičiau.* Suprato, kad gali laikytis automobilių vėžės pagal žingsnių skambesį, iš abiejų pusių jausdama birią skaldą. Kelias sukosi pagal tvorą. Gerą, iš vamzdžių suvirintą tvorą, šešių pėdų aukščio.

Keli baimės ir meldimo kupini kūktelėjimai, užgimstantis riksmas, ir kitapus tvoros prieš save Starling išgirdo krūmų šnarėjimą, paskui greitą risnojimą, lengvesnį už arklio kanopų, tankesnį. Išgirdusi kriuksėjimą, ji suprato.

Kančios balsai, akivaizdžiai žmonių, tik iškreipti, vis artėjo, akimirką susiliedami į vieną klyksmą, ir Starling suprato, kad girdi įrašą arba balsą per mikrofoną. Pro medžius ryškėjo šviesa ir daržinės siluetas. Starling norėdama pažiūrėti prispaudė galvą prie šaltos tvo-

* Nužudyk mane! *(It.)*

ros geležies. Judėjo tamsūs šešėliai, ilgi, pakeltais klubais. Jie kirto keturiasdešimt pievos jardų, slinko prie atvirojo daržinės galo plačiai atvertomis durimis, atriboto užtvara su mediniais varteliais, virš jų kabėjo veidrodis barokiniais rėmais, jo atspindėta daržinės šviesa metė ant žemės šviesią dėmę. Laukymėje prieš daržinę stovėjo skrybėlėtas kresnas vyras su griaudžiančiu magnetofonu. Iš aparato plūstelėjus naujai dejonių ir kauksmų bangai, jis viena ranka prisidengė ausį.

Jos jau išniro iš krūmų, laukinės kiaulės žvėriškais snukiais, greitos it vilkai, ilgakojės, plačiomis krūtinėmis, ilgais dygiais pilkais šeriais.

Nors kiaulės dar buvo už trisdešimties jardų, Karlas skubiai smuko pro vartelius ir juos uždarė. Laukdamos sustojo pusračiu, didelių riestų ilčių amžinai išvieptais snukiais. Kaip šoniniai teisėjai, reaguojantys į spėjamą kamuolio trajektoriją, jos puldavo pirmyn, sustodavo, susistumdydavo, kriuksėdamos, kaukšėdamos dantimis.

Gyvenime Starling teko matyti kiaulių, bet niekad panašių į šias. Traukė jų siaubingas grožis, grakštumas ir greitis. Jos žiūrėjo į duris, stumdėsi, judėdamos tai pirmyn, tai atgal, nenuleisdamos akių nuo užtvaro atvirajame daržinės gale.

Daržinėje pasirodė furgonas. Starling iškart pažino pilkąjį automobilį. Jis sustojo kampe prie aptvaro. Išlipo Kordelis ir atidarė slankiojamąsias šonines duris. Prieš išjungiant šviesą furgono viduje Starling spėjo pamatyti Meisoną su respiratoriumi, apkamšytą pagalvėmis, su ant krūtinės suraityta kasa. Invalido vežimėlis. Duris nušvietė žibintų šviesos.

Karlas nuo žemės pakėlė kažkokį daiktą, kurio Starling iš pradžių nepažino. Jis atrodė lyg kažkieno kojos ar apatinė kūno dalis. Jei tai buvo pusė žmogaus, Karlas turėjo būti labai stiprus. Akimirką Starling išsigando, kad tai gali būti daktaro Lekterio liekanos, tačiau kojos susilenkė į priešingą pusę, taip, kaip sąnariai nesusilenktų. Tai galėjo būti daktaro Lekterio kojos tik tuo atveju, jei sutrupinti jų kaulai, pamanė Starling. Karlas šūktelėjo per petį į daržinę. Starling išgirdo ūžiantį variklį.

Jos akiratyje išdygo šieno keltuvas. Vairavo Pjeras, daktaras Lekteris juodavo aukštai ant keltuvo dantų, prie skersinio pririštomis

rankomis, virš jų su kiekvienu mašinos judesiu švytavo lašinių buteliai. Iš aukštai jis matė tykančias kiaules, matė, kas jo laukia.

Keltuvas važiavo siaubingai lėtai, Karlas žingsniavo greta, o kitoje pusėje ėjo Džonis Moljis su ginklu.

Starling akimirką žiūrėjo į šerifo pavaduotojo ženklelį ant Moljo krūtinės. Žvaigždė, ne vietos policininkų ženklas. Žili plaukai, balti marškiniai, panašus į Lekterio grobikų automobilio vairuotoją.

Iš furgono atsklido sodrus Meisono balsas. Jis niūniavo *Pomp and Cicumstance* ir kikeno.

Triukšme augintos kiaulės neišsigando mašinos, priešingai, atrodė lyg ją sveikintų.

Keltuvas sustojo prie užtvaro. Meisonas kažką pasakė daktarui Lekteriui, Starling negalėjo girdėti, ką. Daktaras Lekteris nepasuko galvos ir niekaip neparodė išgirdęs jam skirtus žodžius. Jis kabėjo iškilęs net virš keltuvą vairavusio Pjero. Ar jis žiūrėjo ten, kur buvo Starling? Ji negalėjo to pasakyti, greitai judėdama pagal tvorą, pro daržinę, į vidų pro dvivėres duris, pro kurias įvažiavo furgonas.

Karlas nusviedė kiaulėms prikimštas kelnes. Jos šoko visos kaip viena, prie kiekvienos klešnės galėjo tilpti tik po dvi, kitos buvo nustumtos į šalį. Jos draskė, urzgė, tampė ir plėšė, viščiukai iš kelnių netrukus virto gabalais, kiaulės kratė galvas, taškydamos jų vidurius. Kretantis dygliuotų nugarų laukas.

Karlas patiekė tik šaltą užkandį – tris viščiukus ir truputį salotų. Kelnės akimirksniu virto draiskalais, o alkanos kiaulės godžias mažas akutes vėl pasuko į užtvarą.

Pjeras nuleido keltuvo šakes truputį virš žemės. Viršutinė vartelių dalis kol kas turėjo saugoti gyvybinius daktaro Lekterio organus nuo kiaulių dantų. Karlas nuavė daktaro batus ir numovė kojines.

– Maža kiaulystė žviegdama keliauja namo, – šūktelėjo Meisonas iš furgono.

Starling artėjo prie jų iš nugaros. Visi žiūrėjo kita kryptimi, į kiaules. Ji praėjo pro kalvės duris ir išėjo į daržinės vidurį.

– Neleisk jam nukraujuoti, – iš furgono aiškino Kordelio balsas. – Pasiruošk, kai tik liepsiu, užveržk guminius tvarsčius.

Skudurėliu jis nuvalė Meisono monoklį.

– Daktare Lekteri, gal norėtumėt ką pasakyti? – paklausė sodrus Meisono balsas.

Daržinės skliautais nuaidėjo 45-ojo kalibro pistoleto šūvis ir Starling balsas:

– *Rankas aukštyn ir nejudėti. Išjungti variklį.*

Atrodė, Pjeras nesuprato.

– *Fermate il motore,* – padėjo daktaras Lekteris.

Dabar buvo girdėti vien nekantraujančių kiaulių žviegimas.

Ji matė tik vieną pistoletą prie žilaplaukio vyro žvaigždėta krūtine šono. Dėklas atsidaro spustelėjus nykščiu. *Pirmiausia reikia suguldyti ant žemės vyrus.*

Kordelis greit sėdo prie judančio automobilio vairo, Meisonas kažką rėkė. Starling pasisuko į furgoną, akies kraštu pagavo žilo vyriškio judesį, grįžtelėjo į jį tą akimirką, kai jis nukreipė į ją ginklą šaukdamas „Policija!", ir iššovė jam tiesiai į krūtinę, greitą dvigubą šūvį.

Jo 357-asis dukart iššovė į žemę, jis žengtelėjo atbulas, suklupo nuleista galva, ženklelis išsiskleidė tarsi gėlė, pervertas masyvaus 45-o kalibro šovinio, įsmigusio tiesiai į širdį.

Moljis griuvo aukštielninkas ir liko gulėti sustingęs.

Tomazas kalvėje išgirdo šūvius. Jis čiupo pneumatinį šautuvą, užlipo į palėpę, atsiklaupė šiene ir nušliaužė iki kito palėpės galo, atsiveriančio į daržinę.

– Kitas, – ištarė Starling sau nepažįstamu balsu. Reikia skubėti, kol jie neatsipeikėjo po Moljo žūties. – Ant žemės, *tu* galva į sieną. *Tu* ant žemės, galva į šitą pusę. *Šitą pusę.*

– *Girati dall'altra parte,* – išvertė daktaras Lekteris nuo keltuvo.

Karlas pažiūrėjo į Starling, pamatė, kad ji pasirengusi jį nušauti, ir gulėjo nejudėdamas. Ji greit surakino juos viena ranka, galvos buvo pasuktos į priešingas puses, Karlo riešas prirakintas prie Pjero kelio, o Pjero kelis – prie Karlo riešo. Nenuleido nuo jų užtaisyto 45-ojo kalibro pistoleto.

Iš aulo išsitraukė peilį ir priėjo prie keltuvo su daktaru.

– Labas vakaras, Klarise, – ištarė ją pamatęs.

– Ar galite eiti, jūsų kojos sveikos?

– Taip.

– Gerai matote?

– Taip.

– Dabar nupjausiu jūsų pančius. Bet, daktare, jei bandysite iškrėsti man pokštą, nušausiu jus čia ir dabar. Ar supratote?

– Puikiai.

– Nesuklyskite ir išgyvensite.

– Tikros protestantės žodžiai.

Kalbėdama ji visą laiką dirbo. Peilis buvo labai aštrus. Naują standžią virvę lengviau buvo pjauti dantytais ašmenimis.

Jo dešinioji ranka jau išlaisvinta.

Ji sudvejojo. Paskui atsitraukė per jo rankos ilgį ir padavė jam peilį.

– Mano mašina už poros šimtų jardų nuo čia, šalutiniame kelyje.

Jai reikėjo stebėti jį ir vyrus ant žemės. Jis išsilaisvino koją, dabar darbavosi prie kitos – reikėjo nupjauti atskirai kiekvieną viją. Daktaras Lekteris negalėjo matyti už savęs, kur ant žemės gulėjo Pjeras ir Karlas.

– Kai būsite laisvas, nesumanykite bėgti. Nepasieksite durų. Duosiu jums dvi poras antrankių, – tarė Starling. – Už jūsų ant žemės guli du vyrukai. Priverskite juos prišliaužti prie keltuvo ir prirakinkite, kad negalėtų paskambinti. Paskui susirakinkite pats.

– *Du?* – paklausė Lekteris. – *Atsargiau, jų turi būti trys.*

Jam kalbant iš Tomazo šautuvo išlėkė strėlė, sidabrinė gysla žibintų šviesoje, ir suvirpėjo, įsmigusi į Starling nugarą. Ji pasisuko apsvaigusi, temstančiomis akimis, bandydama įžiūrėti taikinį, ties palėpės kraštu pamatė vamzdį ir šaudė, šaudė, šaudė, šaudė. Tomazas nusirito toliau nuo krašto, pajuto kūną badančias skeveldras, pamatė kylančius melsvus pistoleto dūmus. Ji šovė dar kartą nieko nebematydama, linkstančiais keliais siekdama naujos apkabos prie šono.

Triukšmas dar labiau sudirgino kiaules, o matydamos ant žemės gulinčius kūnus, jos žviegė, kriuksėjo ir spaudėsi prie užtvaro.

Starling krito veidu į žemę, tuščias pistoletas nulėkė į šalį. Karlas ir Pjeras pakėlė galvas ir dabar kartu juokingai ropojo, šliaužė kaip šikšnosparnis prie Moljo kūno, jo pistoleto ir antrankių raktelių. Iš palėpės atsklido Tomazo užtaisomo pneumatinio šautuvo garsas.

Jam liko viena strėlė. Jis pakilo ir priėjo prie krašto, žiūrėdamas pro taikiklį, taikydamasis į daktarą Lekterį kitoje šieno keltuvo pusėje.

Tomazas ėjo palėpės kraštu, tuoj nebebus vietos pasislėpti.

Daktaras Lekteris pakėlė Starling ant rankų ir pradėjo greitai trauktis atbulas prie vartelių, stengdamasis, kad tarp jo ir pastogės kraštu atsargiai sėlinančio Tomazo būtų keltuvas. Tomazas iššovė, bet strėlė, nutaikyta į Lekterio krūtinę, įsmigo į Starling blauzdikaulį. Daktaras Lekteris atidarė vartelius.

Pjeras paklaikęs čiupo Moljo raktų ryšulį, Karlas ropojo prie ginklo, kiaulės įlėkė prie mėginančio atsistoti maisto. Karlui pavyko iššauti iš 357-ojo kalibro pistoleto, viena kiaulė parkrito, kitos lipo per ją, puldamos prie Karlo, Pjero ir Moljo kūno. Kai kurios perbėgo daržinę ir išnyko tamsoje. Kol kiaulės bėgo į vidų, daktaras Lekteris stovėjo prie vartelių su Starling ant rankų.

Tomazas iš pastogės matė savo brolio veidą tarp susigrūdusių kūnų, po akimirkos virtusį kruvinu patiekalu. Numetė šautuvą į šiaudus. Nešdamas Starling daktaras Lekteris išėjo už vartelių, basas pro kiaules žengė iš daržinės. Jis ėjo per banguojančių nugarų jūrą ir trykštančias kraujo čiurkšles. Pora didžiųjų kiaulių, viena iš jų paršavedė, nuleidusios galvas, pasiruošusios pulti, žingtelėjo link jo.

Lekteris pažvelgė į jas, o jos, neužuosdamos baimės, nurisnojo atgal prie tįsančio ant žemės lengviau pasiekiamo grobio.

Daktaras Lekteris matė, kad iš namo neskuba joks pastiprinimas. Po medžiais stabtelėjo ištraukti iš Starling strėlyčių ir iščiulpti žaizdų. Į blauzdikaulį pataikiusios strėlytės galas sulinko.

Netoliese krūmuose šnarėjo kiaulės.

Jis nutraukė Starling batus ir apsiavė ant basų kojų. Jie buvo kiek mažoki. Paliko 45-ojo kalibro pistoletą prie jos kelio, kad prireikus galėtų pasiekti jos nepaleisdamas.

Po dešimties minučių pagrindinių vartų sargybinis pakėlė akis nuo laikraščio ir įsiklausė į tolimą garsą, skrodžiantį triukšmą tarsi į mūšį kiltų naikintuvas. Tai penkių litrų talpos *Mustangas* 5800 apsisukimų per minutę jėga išlėkė į valstijas jungiantį greitkelį.

87 skyrius

Meisonas dejavo ir meldė greičiau nugabenti jį atgal į kambarį, verkė kaip kadaise, kai stovykloje jį užpuldavo mažesni berniukai ir mergaitės, keletą kartų trinktelėdavo, kol jis pagaliau sutriuškindavo juos savo svoriu.

Margo su Kordeliu užvežė jį liftu, paguldė į lovą ir prijungė prie nuolatinių maitinimo sistemų.

Meisonas buvo toks įniršęs, kokio Margo jo nebuvo mačiusi, ant atsikišusių veido kaulų net pulsavo išpampusios gyslos.

– Suleisiu jam vaistų, – tarė Kordelis, kai jie išėjo į žaidimų kambarį.

– Ne dabar. Jam reikia truputį pagalvoti. Duokš savo *Hondos* raktelius.

– Kodėl?

– Kam nors reikia ten nuvažiuoti ir pažiūrėti, ar liko kas gyvas. Nori važiuoti?

– Ne, bet...

– Tavo mašina galiu įvažiuoti tiesiai į kalvę, furgonas netilps pro duris, duok tuos suknistus raktus.

Laiptais žemyn, pro duris, į kelią. Nuo miško per lauką atbėga Tomazas, dairydamasis už savęs. *Galvok, Margo.* Ji pažvelgė į laikrodį. 8:20. *Vidurnaktį ateis Kordelio pamaina. Užteks laiko iš Vašingtono sraigtasparniu atskraidinti žmones, kurie viską sutvarkys.* Pasuko prie Tomazo, tiesiai per pievą.

– Bandžiau juos vytis, viena kiaulė mane pargriovė. Jis, – Tomazas mostais parodė, kaip daktaras Lekteris neša Starling, – su moterimi. Jie išvažiavo riaumojančiu automobiliu. Ji turėjo *due,* – jis iškėlė du pirštus, – *freccette.* – Dūrė pirštu sau į koją ir nugarą. – *Freccette. Dardi.* Įsmigusios. Cak. *Due freccette.*

Mostais parodė, kaip šaudė.

– Strėlytės, – tarė Margo.

– Strėlytės, gal per daug *narcotico.* Ji galėjo mirti.

– Sėskis, – pasakė Margo. – Važiuosim pažiūrėti.

Margo įvažiavo pro dvivėres šonines duris, pro kurias Starling pateko į daržinę. Žviegimas, kriuksėjimas, šeriuotų nugarų bangavi-

mas. Spausdama signalą Margo judėjo į priekį, stumdydama kiaules, kad pamatytų trijų žmonių kūnų liekanas, jau neatpažįstamas.

Jie įvažiavo į kalvę ir uždarė paskui save duris.

Margo suprato, kad Tomazas vienintelis likęs gyvas iš tų, kurie kada nors matė ją daržinėje, aišku, išskyrus Kordelį.

Matyt, apie tą patį galvojo ir Tomazas. Jis apdairiai atsistojo atokiau, nenuleisdamas tamsių protingų akių nuo jos veido. Jo skruostai buvo šlapi nuo ašarų.

Galvok, Margo. Tau nereikia, kad sardai iškrėstų šunybę. Jie žino, kad tu valdai pinigus. Gali akimirksniu likti be pinigų.

Tomazo žvilgsnis nusekė jos ranką, šiai lendant į kišenę.

Mobilusis telefonas. Į Sardiniją *Steuben* banko pirmininkui ji paskambino pusę trijų nakties. Trumpai pakalbėjo ir perdavė telefoną Tomazui. Jis linktelėjo, atsakė, vėl linktelėjo ir grąžino jai telefoną. Pinigai buvo jo. Jis užsiropštė į palėpę ir paėmė savo krepšį, kartu ir daktaro Lekterio apsiaustą bei skrybėlę. Kol jis rinkosi daiktus, Margo paėmė elektrinę ylą gyvuliams, patikrino srovę ir įsikišo į rankovę. Dar paėmė kalvio kūjelį.

88 skyrius

Kordelio automobilį vairavęs Tomazas išleido Margo prie namo. Jis paliks *Hondą* automobilių saugojimo aikštelėje *Dulles* tarptautiniame oro uoste. Margo jam prižadėjo palaidoti Pjero ir Karlo liekanas kaip įmanydama geriau.

Jis norėjo kažką jai pasakyti, susikaupė ir sutelkė visas savo anglų kalbos žinias.

– Panele, kiaulės, privalote žinoti, kiaulės padėjo *dottore.* Jos traukėsi nuo daktaro Lekterio. Manau, jos jį garbina. – Tomazas persižegnojo. – Jums nereikėtų jo persekioti.

Visą likusį ilgą gyvenimą Sardinijoje Tomazas pasakojo būtent taip. Net sulaukęs septintos dešimties jis aiškino, kad daktarą Lekterį su moterimi ant rankų iš daržinės išnešė kiaulių srautas.

Automobiliui nutolus šalutiniu keliu, Margo dar pastovėjo, žiūrėdama į šviečiančius Meisono langus. Matė ant sienų šokantį Kordelio šešėlį šiam sukiojantis apie Meisoną, tvarkantį brolio kvėpavimą ir pulsą registruojančią įrangą.

Įsikišo kūjelio kotą į kelnes, galvą pridengė švarku.

Kai Margo išlipo iš lifto, Kordelis ėjo iš Meisono kambario su pagalvėmis.

– Kordeli, padaryk jam martinio.

– Nežinau, ar...

– *Aš* žinau. Įpilk jam martinio.

Kordelis padėjo pagalves ant sofos ir pritūpė priešais šaldytuvą.

– Ar ten yra sulčių? – paklausė Margo, atsistodama jam už nugaros.

Ji stipriai kaukštelėjo kūjeliu jam per viršugalvį ir išgirdo trakštelėjimą. Kordelio galva trenkėsi į šaldytuvą, atvirto atgal ir jis krito aukštielninkas, įsmeigdamas atmerktas akis į lubas. Vienas vyzdys išsiplėtė, kitas liko susitraukęs. Ji pasuko jo galvą ant šono ir trinktelėjo per smilkinį, stengdamasi paspausti plaktuką porą centimetrų gilyn. Iš ausų pasipylė tirštas kraujas.

Ji liko abejinga.

Meisonas išgirdo, kaip atsidarė jo kambario durys, ir atsuko į jas savo akį su monokliu. Jis kelias akimirkas snūduriavo pritemdytoje šviesoje. Ungurys irgi miegojo savo oloje.

Masyvus Margo kontūras užpildė durų angą. Įėjusi ji uždarė duris.

– Sveikas, Meisonai.

– Kas atsitiko? Ko taip ilgai užtrukai?

– Jie visi negyvi.

Margo priėjo prie jo lovos ir ištraukusi iš rozetės telefono laidą numetė ant grindų.

– Pjeras, Karlas ir Džonis Moljis – visi negyvi. Daktaras Lekteris pabėgo, išsinešdamas Starling.

Meisonui nusikeikus, tarp dantų pasirodė putos.

– Išsiunčiau Tomazą namo, sumokėjau jam.

– *Ką padarei*? Tu, išprotėjusi kale, dabar klausyk, užglostysim šituos įvykius ir pradėsim iš naujo. Turim savaitgalį. Jei ji Lekterio rankose, tai tas pat lyg būtų mirusi.

Margo gūžtelėjo pečiais.

– Manęs ji nematė.

– Paskambink į Vašingtoną, tegul atvažiuoja tie keturi benkartai. Nusiųsk sraigtasparnį. Parodyk jiems žemkasę... išmokyk naudotis... Kordeli! Ateik!

Meisonas papūtė į savo lumzdelius. Margo nustūmė juos į šalį ir palinko virš jo, kad galėtų matyti veidą.

– Meisonai, Kordelis neateis. Kordelis negyvas.

– Ką?

– Nužudžiau jį žaidimų kambaryje. Dabar, Meisonai, atiduosi man tai, ką esi skolingas.

Ji kilstelėjo šoninius lovos turėklus, patraukė susuktą plaukų kasą ir nuplėšė apklotą. Jo kojos buvo ne storesnės už mielinės tešlos ragelius. Ranka – vienintelė galūnė, kurią galėjo judinti, tapšnojo telefoną. Respiratorius alsavo įprastu ritmu.

Iš kišenės Margo išsitraukė sterilų prezervatyvą ir iškėlė, kad jis matytų. Iš rankovės išsitraukė elektrinę gyvulių ylą.

– Meisonai, prisimeni, kaip apspjaudavai savo pimpį, kad būtų slidus? Ar dar pajėgtum tai padaryti? Ne? Gal man pavyks.

Sulaukęs oro Meisonas užbliovė lyg asilas, bet greičiau nei per minutę viskas buvo baigta, ir labai sėkmingai.

– Margo, tu lavonas.

Jos vardas skambėjo panašiau į „Nargo".

– Ak, Meisonai, visi mes tokie būsim. Nežinojai? Tik šitie yra gyvi, – tarė ji, prasegdama marškinius ties krūtine. – Jie nenustygsta. Pamatysi, kaip. Parodysiu tau, kaip jie rangosi... žiūrėk ir džiaukis.

Margo paėmė greta akvariumo gulinčias dygias pirštines, skirtas žuvims tvarkyti.

– Galėčiau įdukrinti Džudi, – tarė Meisonas. – Ji galėtų būti mano palikuonė, galėtume ją globoti.

– Aišku, galėtume, – tarė Margo traukdama iš indo karpį. Iš svetainės kampo ji atsinešė kėdę ir atsistojusi ant jos nukėlė didžiojo akvariumo dangtį. – Bet mes to nedarysime.

Palinko virš akvariumo, panardino į vandenį savo galingas rankas. Laikė karpį už uodegos prie pat olos, o kai išlindo ungurys, čiupo

jį tvirta ranka ir iškėlė iš vandens, sau virš galvos. Galingas. Beveik Margo ilgio ungurys rangėsi, storas, ribuliuojančia oda. Ji čiupo gyvį ir kita ranka, o šiam susirietus, galėjo tik laikyti jį dygiomis pirštinėmis, susmigusiomis jam į šonus.

Paskui atsargiai nulipo nuo kėdės ir priėjo prie Meisono su išsilenkusiu unguriu, į reples panašia galva, lyg telegrafo aparatas kalenančiais dantimis: nuo jų, į vidų lenktų, dar neišsisuko nė viena žuvis. Padėjo ungurį Meisonui ant krūtinės su respiratoriumi, ir palaikydama viena ranka, kita apsuko aplink jį kasą.

– Rangykis, Meisonai, rangykis, – tarė.

Viena ranka laikė ungurį už sprando, o kita, užgulusi kaklą, stengėsi atverti Meisono burną, nuleisti žemyn žandikaulį. Jis spyrėsi iš visų savo menkų jėgų, bet burna traškėdama atsivėrė.

– Verčiau būtum suvalgęs tą šokoladą, – tarė Margo ir sugrūdo ungurio nasrus Meisonui į burną, ungurys lyg kokią žuvį pagavo jo liežuvį savo aštriais it skustuvas dantimis ir nepaleido, niekaip nepaleido, rangydamasis, įsipainiojęs į Meisono kasą. Kraujas pasipylė iš Meisono nosies ir jis pradėjo skęsti.

Margo paliko juos susikabinusius – Meisoną ir ungurį – akvariume plaukiojo vienišas karpis. Ji atsisėdo prie Kordelio stalo ir stebėjo monitorius, kol ekranuose pamatė tieses.

Kai grįžo atgal į Meisono kambarį, ungurys dar judėjo. Respiratorius kilnojosi, išpūsdamas ungurio plaukimo pūslę, pumpuojančią kruvinas putas iš Meisono plaučių. Akvariume Margo nuplovė elektrinę gyvulių ylą ir įsikišo į kišenę.

Iš kišenės Margo ištraukė maišelį su daktaro Lekterio plaukų kuokštu ir gabalėliu galvos odos. Meisono nagais nukrapštė kraują nuo skalpo, kol ungurys rangėsi, tai buvo nelengva, ir įspraudė plaukus jam tarp pirštų. Paskui įkišo vieną plauką į pirštines, kuriomis laikė žuvį.

Margo išėjo nė nepažvelgusi į negyvą Kordelį ir pasuko namo, pas Džudi, nešina savo šiltu trofėjumi, įkištu ten, kur jis negalėjo atšalti.

VI

ILGAS ŠAUKŠTAS

Kas rengiasi sėsti prie stalo su velniu, tepasirūpina ilgu šaukštu.

(Geoffrrey Chaucer, „Pirklio pasaka" iš „Kanterberio pasakų")

89 skyrius

Klarisė Starling be sąmonės guli plačioje lovoje po linine paklode ir šilta antklode. Jos rankos šilkinės pižamos rankovėse guli ant užkloto, surištos šilkiniais kaklaraiščiais, kad nepasiektų veido ir saugotų lašinės kateterį plaštakos viršuje.

Kambaryje matyti trys šviečiantys taškai: žemas šviestuvas plačiu gaubtu ir smeigtuko galvutės dydžio raudoni taškai į ją atsuktuose daktaro Lekterio vyzdžiuose.

Jis sėdi krėsle sunėręs pirštus po smakru. Paskui pakyla ir pamatuoja jos kraujo spaudimą. Nedideliu žibintuvėliu pašviečia jai į vyzdžius, tyrinėja juos. Pakiša ranką po užklotu, susiranda pėdą, ištraukia ją iš po užkloto ir įdėmiai stebėdamas baksteli į padą rakto galu. Valandėlę stovi susimastęs, švelniai laikydamas rankoje jos koją tarsi kokį mažą gyvūną.

Iš migdomųjų strėlyčių gamintojo jis sužinojo jų vaistų sudėtį. Kadangi antroji strėlytė atsitrenkė į blauzdikaulį, jis mano, jog ji negavo dvigubos migdomųjų dozės. Nepaprastai atsargiai leidžia stimuliuojamuosius priešnuodžius.

Kai nesirūpina Starling, sėdi krėsle su dideliu rudo popieriaus bloknotu. Puslapiai išmarginti astrofizikos ir molekulinės fizikos simboliais. Kartojasi stygų teorijos simboliai. Tie nedaugelis matematikų, kurie pajėgtų sekti jo minčių eigą, pasakytų, kad lygčių pradžia geniali, bet paskui jos silpsta, pasmerktos jo vidinio troškimo: dakta-

ras Lekteris nori atsukti laiką, jį turėtų žymėti ne didėjanti entropija, jis nori, kad laiką žymėtų didėjanti tvarka. Nori, kad pieniniai Mišos dantys grįžtų iš lauko tualeto. Tie karštligiški skaičiavimai slepia beviltišką troškimą išlaisvinti Mišai vietą šiame pasaulyje, gal tą, kurią dabar užima Klarisė Starling.

90 skyrius

Rytas, į žaidimų kambarį Ondatrų fermoje liejasi gelsva šviesa.

Dideli pliušiniai gyvūnai stiklinėmis akimis žvelgia į dabar jau pridengtą Kordelio kūną.

Nors viduržiemis, atradusi kūną musė ropoja uždangalu ten, kur jis įmirkęs krauju.

Jei Margo Verdžer būtų žinojusi, kokią nepakeliamą įtampą patiria pagrindiniai spaudą sudominusių žmogžudysčių veikėjai, gal ji niekada nebūtų sukišusi ungurio savo broliui į gerklę.

Sprendimas Ondatrų fermoje nieko netvarkyti ir susigūžus laukti, kol praeis audra, buvo protingas. Nė vienas gyvas žmogus nematė jos čia tada, kai buvo nužudytas Meisonas ir kiti.

Ji pasakojo, kad siaubo apimto naktinio slaugo skambutis pažadino ją namuose, kur gyveno sykiu su Džudi. Atvyko čia kartu su pirmaisiais policijos pareigūnais.

Vyriausiasis policijos departamento tardytojas, detektyvas Klarensas Frenksas buvo jaunatviškas vyriškis, gal per arti įstatytomis akimis, bet ne toks kvailas, kaip Margo tikėjosi.

– Šiuo liftu ne kiekvienas gali čia patekti, tiesa? Jis rakinamas? – klausinėjo Frenksas.

Detektyvas ir Margo kvailokai sėdėjo ant sofos vienas greta kito.

– Turbūt taip, bet jie čia pateko šituo keliu.

– *Jie*, panele Verdžer? Manote, jų buvo daugiau, ne vienas?

– Nežinau, pone Frenksai.

Ji apžiūrėjo savo brolio kūną, vis dar susijungusį su unguriu, uždengtą paklode. Kažkas išjungė respiratorių. Ekspertai paėmė akvariumo vandens ir kraujo ant grindų mėginius. Meisono rankoje ji

matė daktaro Lekterio plaukų kuokštą. Jie dar nepastebėjo. Margo visi ekspertai atrodė panašūs.

Detektyvas Frenksas greitai rašė savo užrašų knygelėje.

– Ar žinoma, kas tie kiti žmonės? – paklausė Margo. – Ar jau pranešta jų artimiesiems?

– Dabar aiškinamės, – atsakė Frenksas. – Atrodo, čia panaudoti trys ginklai.

Tiesą sakant, policija dar nežinojo, kiek lavonų yra daržinėje, nes kiaulės išsilakstė po mišką ir ištampė puotos likučius.

– Per tardymą mums gali tekti prašyti jūsų ir jūsų... jūsų *ilgametės draugės...* leisti atlikti poligrafo testą, kitaip tariant, būti patikrintoms melo detektoriumi, panele Verdžer, ar jūs sutiktumėt?

– Pone Frenksai, padarysiu viską, kas padėtų sučiupti tuos žmones. Atsakysiu į jūsų klausimą tiesiai: kai tik reikės, kiekvieną kartą nedvejodamas kreipkitės į mane ar Džudi. Ar man pasikalbėti su šeimos advokatu?

– Ne, panele Verdžer, nebent norite ką nuslėpti.

– Nuslėpti? – Margo pavyko išspausti ašarą.

– Prašau, nereikia, toks mano darbas, – Frenksas jau siekė apkabinti jos tvirtus pečius, bet apsigalvojo.

91 skyrius

Starling pabudo gaivioje prieblandoje, kažkokiu septintuoju jausmu supratusi, kad ji prie jūros. Pajudėjo lovoje. Pajuto, kaip gelia visą kūną, ir vėl pasinėrė į nebūtį. Kai vėl pabudo, išgirdo tylų balsą, jis kažką kalbėjo, siūlė puodelį karštymo. Ji išgėrė, skonis priminė Mep senelės vaistažolių arbatą.

Diena ir vėl vakaras, skintų gėlių kvapas, silpnas adatos dūris. Baimės ir skausmo likučiai lyg tolimo fejerverko sproginėjimas ir trinksėjimas, bet tolimas, neartėjantis. Ji buvo uragano akies sode.

– Tu jau bundi, atsibundi, nesijaudink. Atsibundi jaukiame kambaryje, – šnekėjo balsas. Skambėjo tyli kamerinė muzika.

Ji jautėsi labai švari, oda kvepėjo mėtomis, ištepta kažkokiu tepalu, suteikiančiu gilyn besismelkiančios šilumos jausmą.

Starling plačiai atmerkė akis.

Daktaras Lekteris nejudėdamas stovėjo atokiau, kaip stovėjo savo kameroje, kai ji išvydo jį pirmą kartą. Jau pripratome matyti jį nesurakintą. Nesijaučiame sukrėsti regėdami greta kito žmogaus.

– Labas vakaras, Klarise.

– Labas vakaras, daktare Lekteri, – atsakė ji maloniai, visai nesuvokdma, koks dabar metas.

– Jei skauda, tai dėl mėlynių, kurios atsirado krentant. Jūs pasveiksite. Tik norėčiau kai ką patikrinti, ar galėtumėte pažiūrėti į šitą šviesą?

Jis priėjo su mažu žibintuvėliu. Daktaras Lekteris kvepėjo švaria vilnone gelumbe.

Kol jis tyrinėjo jos lęšiukus, ji stengėsi neužsimerkti, paskui jis atsitraukė.

– Ačiū. Čia yra labai patogi vonia. Norėtumėt pamiklinti kojas? Šlepetės – prie lovos, atsiprašau, bet man teko pasiskolinti jūsų batus.

Ji jautėsi ir atsibudusi, ir snūduriuojanti. Vonios kambarys tikrai buvo labai patogus, apgalvotas iki mažiausios smulkmenos. Ir kitomis dienomis ji ilgas valandas mėgavosi karšta vonia, tačiau nė karto nepažvelgė į veidrodį, tokia buvo nuo savęs atsiribojusi.

92 skyrius

Dienos, kupinos pokalbių, kartais klausantis savęs ir stebintis, iš kur toks gilus jos minčių supratimas. Dienos, kupinos miego, stiprių sultinių ir omletų.

O vieną dieną daktaras Lekteris pasakė:

– Klarise, turbūt pavargote nuo pižamos ir chalato. Spintoje yra drabužių, kurie jums galėtų patikti... aišku, jei norėsite jais apsivilkti.

Ir tuo pačiu tonu:

– Jei kartais prireiktų, jūsų asmeninius daiktus, rankinę, pistoletą ir piniginę, sudėjau į viršutinį komodos stalčių.

– Ačiū, daktare Lekteri.

Spintoje rado daug drabužių – suknelių, kostiumėlių su kelnėmis, ilgą blizgančią vakarinę suknelę, karoliukais siuvinėtu juosmeniu. Jai patiko kašmyro kelnės ir megztiniai. Išsirinko rusvos spalvos minkštus mokasinus.

Stalčiuje gulėjo jos diržas ir *Yaqui* dėklas, tuščias, nes 45-ojo kalibro pistoletą pametė, bet greta rankinės rado kelio laikiklį su trumpavamzdžiu 45-ojo kalibro automatu. Apkaba pilna stambių šovinių, lizdas tuščias, viskas kaip tuomet, kai jis buvo prie kojos. Ten rado ir peilį, makštyje. Automobilio rakteliai buvo rankinuke.

Starling jautėsi ir pati savimi, ir kita. Prisimindama, kas įvyko, ji tarsi žvelgė į save iš šalies, matė save per nuotolį.

Kai daktaras Lekteris nuvedė ją žemyn, apsidžiaugė garaže pamačiusi savo mašiną. Apžiūrėjo valytuvus ir nusprendė, kad laikas juos keisti.

– Klarise, kaip manote, kokiu būdu Meisono vyrai atsekė mus į prekybos centrą?

Valandėlę ji žiūrėjo į garažo lubas galvodama.

Greičiau nei per dvi minutes surado antenos laidą, einantį per užpakalinę sėdynę ir bagažinę iki paslėpto siųstuvo.

Nusuko siųstuvą ir parsinešė į namus, laikydama už laido lyg nešdama už uodegos padvėsusią žiurkę.

– Labai geras, – tarė. – Labai naujas. Ir tvarkingai įmontuotas. Neabejoju, kad ant jo rasime pono Krendlerio pirštų atspaudų. Ar galėčiau gauti plastikinį maišelį?

– Ar jį galima susekti iš lėktuvo?

– Dabar jis išjungtas. Jie negalėjo sekti iš lėktuvo, nebent Krendleris būtų prisipažinęs, kad juo naudojosi. Bet jis to nepadarė. Meisonas galėtų jį sekti iš savo sraigtasparnio.

– Meisonas nebegyvas.

– Hmmm, – tarė Starling. – Gal ką pagrotumėt?

93 skyrius

Pirmomis dienomis po žmogžudysčių Polas Krendleris svyravo tarp nuobodulio ir vis kylančios baimės. Iš FTB operatyvinio padalinio Merilende jis išsirūpino tiesiogines ataskaitas.

Jautėsi saugus dėl Meisono dokumentų patikrinimo, nes visi pinigų pervedimai iš Meisono sąskaitų į jo žymėtą sąskaitą turėjo paprastą ir patikimą saugiklį Kaimanų salose. Dabar, Meisonui mirus, jis turėjo didelių planų ir jokio šeimininko. Margo Verdžer žinojo apie jo pinigus ir žinojo, kad jis buvo įsibrovęs į FTB daktaro Lekterio bylas. Bet Margo teks tylėti.

Labiau nerimavo dėl automobilio sekimo sistemos. Paėmė įrangą iš inžinerijos skyriaus Kvantike nepasirašydamas, tačiau tos dienos lankytojų žurnale jo pavardė buvo.

Daktaras Demlingas ir Barnis, tas stambusis slaugas, matė jį Ondatrų fermoje, bet tik kaip pareigūną, kalbantį su Meisonu Verdžeriu apie Hanibalo Lekterio paiešką.

Visai nusiramino ketvirtosios dienos popietę, kai Margo Verdžer policijos tardytojams leido išklausyti naujausią įrašą savo telefono atsakiklyje.

Policininkai susimąstę stovėjo jos miegamajame, žiūrėjo į lovą, kuria ji dalijosi su Džudi, ir klausėsi šėtono balso. Daktaras Lekteris piktdžiugavo dėl Meisono mirties, patikindamas Margo, kad viskas truko labai ilgai ir buvo skausminga. Ji kūkčiojo prisidengusi veidą rankomis, palaikoma Džudi. Pagaliau Frenksas išvedė ją iš kambario tardamas:

– Jums nebūtina daugiau to klausytis.

Krendlerio iniciatyva atsakiklis buvo nugabentas į Vašingtoną, o balso analizė patvirtino, kad skambinęs vyras tikrai yra daktaras Lekteris.

Tačiau didžiausią palengvėjimą Krendleris pajuto sulaukęs skambučio ketvirtosios dienos vakare.

Skambino ne bet kas, o JAV atstovų rūmų narys iš Ilinojaus valstijos Partonas Velmoras.

Krendleris su šiuo deputatu kalbėjosi tik porą kartų, tačiau jo balsą pažinojo iš televizijos. Jo skambutis nuramino: Velmoras buvo Deputatų rūmų Teisės pakomitečio narys ir žinomas bailys. Jei Krendleris būtų kuo įtariamas, Velmoras saugotųsi jo lyg maro.

– Pone Krendleri, žinau, kad gerai pažinojote Meisoną Verdžerį.

– Taip, sere.

– Taip, tai siaubinga. Tas sadistas sugriovė Meisono gyvenimą, jį suluošino, o paskui grįžo nužudyti.

– Nežinau, ar jūs žinote, bet toji tragedija nusinešė ir vieno mano rinkėjo gyvybę. Džonis Moljis ilgus metus tarnavo Ilinojaus žmonėms teisėsaugos fronte.

– Ne, sere, nežinojau. Apgailestauju.

– Tačiau neturime sustoti. Verdžerių šeimos polinkis į filantropiją ir gilus domėjimasis visuomenės gyvenimu nenutrūko. Jis galingesnis nei vieno žmogaus mirtis. Kalbėjausi su keletu žmonių iš dvidešimt septintosios rinkimų apygardos ir su Verdžeriais. Margo Verdžer man papasakojo apie jūsų visuomeninę veiklą. Nepaprasta moteris. Labai praktiška. Susitarėme netrukus susitikti neformaliai, ramioje aplinkoje, ir aptarti mūsų planus lapkritį. Norėtume pakviesti ir jus. Ar galėtumėt ateiti į susitikimą?

– Taip, kongresmene. Būtinai.

– Margo jums paskambins ir patikslins datą bei vietą. Tai turėtų įvykti artimiausiomis dienomis.

Krendleris padėjo ragelį, užlietas dangiško džiugesio.

Daržinėje rastas 45-ojo kalibro *Colt*, priklausęs velioniui Džonui Brigemui, o dabar Klarisės Starling nuosavybė, gerokai sutrikdė FTB.

Starling buvo dingusių be žinios sąrašuose, bet ne kaip pagrobtas asmuo, nes nė vienas gyvas žmogus nematė jokio prieš ją panaudoto smurto. Ji net nebuvo laikoma dingusia FTB agente. Starling buvo agentė, kurios veikla sustabdyta, o buvimo vieta nežinoma. Buvo išplatintas pranešimas su jos automobilio registracijos ir kėbulo numeriu, nepabrėžiant savininko tapatybės.

Pagrobimas iš teisėsaugos tarnybų reikalauja daugiau pastangų negu paprasta dingusio be žinios asmens byla. Toks skirstymas taip

supykdė Ardeliją Mep, kad ji parašė FTB atsistatydinimo pareiškimą, paskui apsigalvojo, nutarė palaukti ir veikti iš vidaus. Mep nesiliovė vaikščioti į Starling namo pusę, vis tikėdamasi ją rasti.

Lekterio byla VICAP ir Nacionalinio kriminalinių nusikaltimų informacijos centro bylos Mep pasirodė erzinamai statiškos, tik su keliais papildymais: Italijos policijai pagaliau pavyko rasti daktaro Lekterio kompiuterį – karabinieriai savo poilsio kambaryje juo žaidė kompiuterinius žaidimus. Atmintis išsivalė, vos tardytojai prie jo prisilietė.

Nuo tos dienos, kai dingo Starling, Mep įkyrėjo visiems, kurie biure turėjo kokios nors galios ir prie ko jai pavykdavo prisibrauti.

Jos skambučiai į Džeko Kroufordo namus liko be atsako.

Paskambinusi į Elgesio tyrimų skyrių ji sužinojo, kad Kroufordas vis dar *Jefferson Memorial* ligoninėje dėl skaudamos širdies.

Į ligoninę nebeskambino. Biure jis buvo paskutinis Starling angelas sargas.

94 skyrius

Starling nejautė laiko. Dienomis ir naktimis ji kalbėjo. Girdėdavo save tariančią žodžius ir klausydavosi.

Kartais ji juokdavosi iš savęs, girdėdama ištartas kvailystes. Anksčiau dėl to būtų susikrimtusi. Dalykai, kuriuos pasakojo daktarui Lekteriui, jai kėlė nuostabą, kartais atrodydavo pasibjaurėtini, bet ji sakė tik tiesą. Daktaras Lekteris irgi kalbėdavo. Tyliu, lygiu balsu. Atrodė susidomėjęs, drąsino, bet niekada nesistebėjo ir nesmerkė.

Papasakojo jai apie savo vaikystę, apie Mišą.

Kartais prieš pradėdami kalbėtis jie įsmeigdavo akis į vienintelį spindintį daiktą kambaryje, beveik visada jame būdavo tik vienas šviesos šaltinis. Spindintis daiktas kasdien keisdavosi.

Šiandien jie pradėjo nuo šviesaus taško ant arbatinio sienelės, bet pokalbiui rutuliojantis daktaras Lekteris pajuto, kad skverbiasi į dar netyrinėtus jos proto koridorius. Gal išgirdo už sienos krebždančius trolius. Pakeitė arbatinį sidabro sagtimi.

– Tai mano tėčio, – apsidžiaugė Starling, lyg vaikas pliaukštelėdama delnais.

– Taip, – pritarė daktaras Lekteris. – Klarise, ar norėtum pasikalbėti su savo tėvu? Tavo tėvas yra čia. Norėtum su juo pasikalbėti?

– Mano tėtis čia? Valio! Gerai!

Daktaras Lekteris suspaudė delnais Klarisės galvą ties smilkiniais, tai jai turėjo atstoti tėvą. Paskui įdėmiai pažvelgė į akis.

– Žinau, kad jūs norėtumėt pasikalbėti vieni. Dabar aš išeisiu. Žiūrėk į sagtį, o po kelių minučių išgirsi jį beldžiant į duris. Gerai?

– Taip! Nuostabu!

– Gerai, tau reikės tik kelias minutes palaukti.

Švelnus ploniausios adatos dūris – Starling net nepažvelgė žemyn – ir daktaras Lekteris išėjo iš kambario.

Ji žiūrėjo į sagtį, kol išgirdo beldimą, du kartus, stipriai, ir įėjo jos tėvas, toks, kokį prisiminė, aukštas, su skrybėle rankoje, priglostytais drėgnais plaukais, kaip paprastai darydavo sėsdamas prie pietų stalo.

– Sveika, mergyte! Kada čia valgoma?

Dvidešimt penkerius metus po savo žūties jis nebuvo jos apkabinęs, bet kai priglaudė prie savęs, metalinės marškinių sagos įsispaudė kaip anuomet, jis kvepėjo muilu ir tabaku, ir ji pajuto jo širdies dūžius.

– Mergyte, mergyte! Tu nukritai?

Viskas taip, kaip tuomet, kai jis pakeldavo ją kieme po nesėkmingo bandymo pajodinėti ant didelės ožkos.

– Tau puikiai sekėsi, kol ji taip greit pasisuko. Eime į virtuvę, pažiūrėsim, ko ten yra.

Ant jos vaikystės virtuvės stalo guli du daiktai: saldainiai *Sno balls* celofaniniame maišelyje ir maišelis apelsinų.

Starling tėvas atlenkia savo *Barlow* peiliuką su nulaužta geležte ir nulupa du apelsinus, jų oda susiraito ant klijuotės. Jie sėdi ant medinių virtuvės kėdžių, jis skirsto apelsinus skiltelėmis, vieną suvalgo, kitą duoda Starling. Ji išspjauna sėklas į delną ir deda į skreitą. Sėdėdamas jis atrodo labai aukštas, kaip Džonas Brigemas.

Jos tėvas viena puse kramtydavo daugiau negu kita, o vienas iš šoninių kandžių buvo su balto metalo karūnėle, pagal penktojo dešimtmečio armijos stomatologų paprotį. Juokiantis ji žibėdavo. Jie suvalgė po apelsiną ir po saldainį, pasakodami linksmas istorijėles. Starling jau buvo pamiršusi tą traškų glajaus skonį aplink kokoso riešutų masę. Virtuvė išnyko, jie dabar kalbėjosi kaip suaugę.

– Mergyte, kaip tau sekasi?

Klausimas buvo rimtas.

– Darbe ant manęs užsisėdo.

– Žinau. Brangute, jie – intrigomis mintančių maitvanagių būrys. Bjauresnių... pasaulis dar nematė. Tu nenušovei nieko, ko neturėjai nušauti.

– Tikiu. Bet yra dar daugiau.

– Tu niekada nemelavai.

– Ne, sere.

– Išgelbėjai tą kūdikį.

– Jam pasisekė.

– Aš tuo didžiavausi.

– Ačiū, sere.

– Brangioji, man reikia eiti. Dar pasikalbėsim.

– Gal galėtum likti?

Jis uždėjo jai ant galvos delną.

– Mergyte, niekada negalime pasilikti. Niekas negali pasilikti tiek, kiek norėtų.

Pabučiavo ją į kaktą ir išėjo iš kambario. Kai jis stabtelėjo tarpduryje, toks aukštas, ir jai pamojo, skrybėlėje pamatė kulkos skylę.

95 skyrius

Starling mylėjo savo tėvą, kaip kiekvienas iš mūsų myli savo, ir akimirksniu būtų puolusi kiekvieną, kuris bandytų suteršti jo atminimą. Tačiau kalbėdamasi su daktaru Lekteriu, paveikta hipnotinių vaistų, gilios hipnozės būsenoje pasakė štai ką:

– Aš ant jo tikrai labai pykstu. Kaip jis galėjo vidury nakties atsidurti už tos vaistinės ir susitikti tuos du niekšus, kurie jį užmušė. Jo senas pneumatinis šautuvas užsikirto, todėl jį užmušė. Jie buvo niekas, bet užmušė jį. Jis neišmanė savo darbo. Niekada nieko neišmoko.

Išgirdusi šiuos žodžius iš kieno kito lūpų, nedvejodama būtų trenkusi antausį.

Siaubūnas krėsle nematomai sujudėjo. *Aha, pagaliau mums pasisekė. Tie mokinukės prisiminimai pradėjo įkyrėti.*

Sėdėdama ant kėdės Starling norėjo patabaluoti kojomis kaip vaikystėje, bet kojos buvo per ilgos.

– Matote, jis dirbo, vykdė, kas būdavo liepiama, laikėsi tų prakeiktų naktinio patruliavimo darbo grafikų, ir staiga buvo užmuštas. Mama plovė kraują iš jo kepurės, kad galėtų palaidoti kartu su juo. Kas *mums* padėjo? Niekas. Patikėkite, liko tik skurdas. Mes su mama pradėjome valyti motelio kambarius. Ant naktinių stalelių žmonės palikdavo ką tik naudotus prezervatyvus. Jis leidosi užmušamas ir paliko mus todėl, kad buvo visiškas kvailys. Jis turėjo pasakyti visiems miesto mulkiams, kad susikištų tą darbą sau į subines.

To ji niekada nebūtų pasakiusi, nes protas slopino tokias mintis.

Nuo pat pažinties pradžios daktaras Lekteris erzino ją dėl tėvo, vadindamas jį naktiniu sargu. Dabar jis tapo jos tėvo atminimo saugotoju.

– Klarise, jis troško jums laimės ir gerovės.

– Troškimas vienoje saujoje, o mėšlas – kitoje, pažiūrėkit, kas nusvers, – atsakė Starling.

Šis vaikų namų posakis jos patraukliose lūpose turėjo nuskambėti ypač šlykščiai, bet daktaras Lekteris atrodė patenkintas, net padrąsintas.

– Klarise, dabar prašyčiau jus eiti su manimi į kitą kambarį, – tarė daktaras Lekteris. – Jus aplankė tėvas, geriausiai kaip įstengė. Matėte, kad, nepaisant jūsų karšto troškimo jį sulaikyti, jis negalėjo pasilikti. Jis jus aplankė. Dabar atėjo metas jums jį aplankyti.

Koridoriumi į svečių kambarį. Uždarytos durys.

– Klarise, luktelkit.

Jis įėjo į vidų.

Ji stovėjo prieškambaryje, padėjusi delną ant rankenos ir girdėjo, kaip brūkšteli degtukas.

Daktaras Lekteris atidarė duris.

– Klarise, jūs žinote, kad jūsų tėvas miręs. Žinote tai geriau nei bet kas kitas.

– Taip.

– Įeikite ir pažvelkite į jį.

Jos tėvo kaulai buvo išdėlioti ant plačios dvigulės lovos, ilgieji kaulai ir krūtinės ląsta užkloti. Po baltu apklotu iškilęs palaikų bareljefas priminė sniege vaikų paliktą angelo įspaudą.

Ant priegalvio gulėjo jos tėvo kaukolė, nuo kurios mažieji daktaro Lekterio paplūdimio gyventojai pašalino visas liekanas, išdžiovinta ir išbalinta.

– Klarise, kur jo žvaigždė?

– Ją atsiėmė, sakė, kad kainuoja septynis dolerius.

– Toks jis yra, tiek dabar iš jo liko. Tokį jį padarė laikas.

Starling žiūrėjo į kaulus. Paskui apsisuko ir greit išėjo iš kambario. Tai nebuvo atsitraukimas, ir Lekteris neišsekė paskui ją. Jis laukė prieblandoje. Jis nebijojo, tačiau išgirdo ją grįžtant savo jautria lyg vedamos skersti ožkos klausa. Jos rankoje žybtelėjo kažkoks metalinis daiktas. Ženklelis, Džono Brigemo ženklas. Ji padėjo jį ant užkloto.

– Klarise, ar ženklas tau ką nors reiškia? Daržinėje vieną su tokiu peršovei kiaurai.

– Jam tai buvo viskas. Taip, kaip jis suprato.

Paskutinis žodis išsikreipė, jos lūpų kampučiai nusileido. Ji paėmė savo tėvo kaukolę ir atsisėdo ant kitos lovos, o iš akių ritosi karštos ašaros ir liejosi skruostais.

Ji raudojo lyg kūdikis priglaudusi megztinio kraštą prie skruosto, karštos ašaros barbeno į kaukolę su švytinčiu dirbtiniu dantimi, gulinčią ant kelių.

– Myliu savo tėtį, jis man buvo toks geras, koks tik mokėjo būti. Tai buvo geriausi laikai mano gyvenime.

Tikra tiesa, tokia pat kaip ir ta, kai ji leido prasiveržti pykčiui.

Kai daktaras Lekteris padavė popierinę servetėlę, ji tiesiog suglamžė ją rankoje, tada jis pats nušluostė jai veidą.

– Klarise, paliksiu jus čia, su šitais palaikais. Palaikais, Klarise. Išrėkite savo bėdas jam į akiduobes, bet nesulauksite jokio atsako.

Jis rankomis suėmė jos galvą.

– Tai, ko jums reikia iš jūsų tėvo, yra čia, jūsų galvoje, ir pavaldu jums, ne jam. Dabar jus paliksiu. Norėtumėt žvakių?

– Taip, ačiū.

– Išeidama pasiimkite tik tai, ko jums reikia.

Jis laukė svetainėje prie židinio. Grojo savo tereminu, mojuodamas rankomis elektroniniame lauke, kad sukurtų melodiją, mojavo rankomis, kuriomis ką tik buvo suėmęs Klarisės galvą, tarsi dirigavo orkestrui. Jautė, kad Klarisė jau kurį laiką stovi už jo, laukdama, kol baigs kūrinį.

Kai pasisuko į ją, jos šypsena buvo švelni ir liūdna, o rankos tuščios.

Daktaras Lekteris visada ieškodavo elgesio modelio.

Jis žinojo, kad kaip ir kiekvieną gyvą būtybę Starling suformavo jos ankstesnių patirčių matricos, rėmai, iš kurių galima suprasti vėlesnį suvokimą.

Prieš daugelį metų kalbėdamasis su ja pro beprotnamio grotas jis rado tai, kas Starling buvo bene svarbiausia – avinėlių ir arklių skerdynes rančoje, į kurią buvo paimta globoti. Ji buvo pažymėta jų kančia.

Nenuilstamą ir sėkmingą Džeimo Gambo medžioklę įkvėpė jo belaisvio kančia.

Dėl tos pačios priežasties ji išgelbėjo jį nuo kankinimų.

Puiku. Elgesio modelis.

Nuolat ieškodamas pasikartojančių situacijų daktaras Lekteris tikėjo, kad Džonas Brigemas Starling įkūnijo gerąsias jos tėvo savybes – o kartu su tėvo dorybėmis nelaimingajam Brigemui teko iškęsti ir kraujomaišos tabu. Brigemas, turbūt ir Kroufordas, turėjo gerųjų jos tėvo savybių. Kam gi liko blogosios?

Daktaras Lekteris ieškojo kitos šios suskilusios matricos dalies. Pasinaudodamas hipnotiniais vaistais ir hipnozės technika, labai pakitusia nuo studijų laikų, Klarisės Starling asmenyje jis rado kietų

užsispyrusių krešulių, tarsi medžio mazgų, senų, bet vis dar opių nuoskaudų, pagiežos.

Jis pamatė negailestingai aiškius tolimos praeities paveikslus, bet gerai išsaugotus, labai detalius, iš kurių per Starling smegenis tarsi žaibai per audrą atsklisdavo pykčio protrūkiai.

Daugelis iš jų buvo susiję su Polu Krendleriu. Jos pasipiktinimas labai realia Krendlerio neteisybe buvo kupinas pykčio ant savo tėvo, bet to ji niekada nebūtų pripažinusi. Ji negalėjo atleisti savo tėvui mirties. Jis paliko šeimą, liovėsi virtuvėje lupti apelsinus. Jis pasmerkė jos motiną plūktis su kibiru ir šluota. Jis nebepriglausdavo prie savęs Starling, taip arti, kad ji jaustų jo didelę širdį plakant taip, kaip plakė Hanos širdis, kai abi išjojo į naktį.

Krendleris buvo nesėkmės ir žlugusių vilčių įkūnijimas. Jį galima kaltinti. Bet ar galima jam pasipriešinti? O gal Krendleris ir visi kiti valdžios atstovai bei draudimai turėjo galią sugrūsti Starling į tai, ką daktaras Lekteris laikė jos mažu ribotu gyvenimėliu?

Vienas vilties teikiantis dalykas: nors joje įspausta pagarba policijos ženkleliui, ji pajėgė jį peršauti ir nužudyti jį segintį žmogų. Kodėl? Todėl, kad ji stojo į kovą, žmoguje su ženklu įžvelgė nusikaltėlį ir iškart apsisprendė, nugalėdama žvaigždės pėdsaką galvoje. Potencialus lankstumas. Smegenų žievės dėsniai. Ar tai reikštų, kad Starling *viduje* yra vietos Mišai? O gal tai tiesiog dar viena gera savybė tos vietos, kurią Starling privalo palaisvinti?

96 skyrius

Vėl grįžęs į savo butą Baltimorėje, vėl pradėjęs dirbti Gailestingumo ligoninėje, Barnis tą dieną budėjo nuo trečios iki vienuoliktos. Grįždamas namo stabtelėjo užkandinėje suvalgyti lėkštę sriubos, o kai atsirakino buto duris ir įjungė šviesą, buvo jau beveik vidurnaktis.

Virtuvėje prie stalo sėdėjo Ardelija Mep, atsukusi juodą pusiau automatinį pistoletą tiesiai jam į veidą. Pagal vamzdžio kiaurymės dydį Barnis nusprendė, kad 40-ojo kalibro.

– Sėskis, slauguti, – tarė Mep.

Jos balsas buvo kimus, o akių baltymai aplink tamsius vyzdžius – oranžiniai.

– Pasiimk kėdę ir sėskis ten, prie sienos.

Labiau nei didysis pistoletas jos rankoje jį baugino kitas, gulintis prieš ją ant lėkštės padėklo. Tai buvo 22-ojo kalibro *Colt Woodsman* su priklijuotu plastmasiniu butelio dangteliu prie vamzdžio skylės vietoje duslintuvo.

Kėdė sugirgždėjo, prispausta Barnio svorio.

– Jei luš kėdės kojos, prašau manęs nenušauti, tai ne mano kaltė, – tarė jis.

– Žinai ką nors apie Klarisę Starling?

– Ne.

Mep paėmė mažesnio kalibro ginklą.

– Barni, aš nejuokauju. Tą pat akimirką, kai suprasiu, kad meluoji, nudažysiu tavo kėdę raudonai, tiki?

– Taip.

Barnis žinojo, kad tai tiesa.

– Dabar klausiu dar kartą. Ar žinai ką nors, kas man padėtų rasti Klarisę Starling? Pašte sužinojau, kad mėnesį savo paštą persisiųsdavai į Meisono Verdžerio namus. *Barni, kokia čia velniava*?

– Aš ten dirbau. Rūpinausi Meisonu Verdžeriu, o jis klausinėjo manęs apie Lekterį. Bet man ten nepatiko ir išėjau. Meisonas tikras niekšas.

– Starling dingo.

– Žinau.

– Gal ją sučiupo daktaras Lekteris, gal suėdė kiaulės. Jei ji su juo, ką jis gali jai padaryti?

– Būsiu atviras – nežinau. Jei galėčiau, tikrai padėčiau Starling. Kodėl turėčiau to nedaryti? Man ji patiko, žadėjo padėti atsikratyti teistumo. Paskaitykite jos raportus, užrašus ar...

– Jau skaičiau. Barni, noriu, kad kai ką suprastum. Toks pasiūlymas duodamas tik kartą gyvenime. Jei ką žinai, verčiau sakyk dabar. Jei kada sužinosiu, nesvarbu, kiek laiko bus praėję, kad nuslėpei ką nors, kas man galėjo padėti, aš grįšiu, o šitas pistoletas bus paskutinis tavo matytas daiktas. Ištaškysiu tavo storą, bjaurią šikną. Tiki?

– Taip.

– Ar ką nors žinai?

– Ne.

Ilgiausia tyla, kurios jam kada nors teko klausytis.

– Sėdėk nejudėdamas, kol išeisiu.

Barnis pusantros valandos negalėjo užmigti. Gulėjo lovoje žiūrėdamas į lubas, jo plačią lyg delfino kaktą čia pylė prakaitas, čia ji vėl nusausėdavo. Galvojo apie galimus svečius.

Prieš išjungdamas šviesą nuėjo į vonią ir iš skutimosi reikmenų krepšelio išsiėmė nerūdijančio plieno skutimosi veidrodėlį, tokį, kaip jūrų pėstininkų.

Nušlepsėjo į virtuvę, atidarė elektros saugiklių dėžę sienoje ir priklijavo veidrodėlį ant vidinės durelių pusės.

Daugiau nieko negalėjo padaryti. Miegodamas neramiai vartėsi lovoje.

Po kito budėjimo iš ligoninės parsinešė rinkinį smurtiniams nusikaltimams tirti.

97 skyrius

Negalėdamas atsikratyti vokiečio paliktų baldų, daktaras Lekteris jautėsi bejėgis. Gelbėjo tik gėlės ir užuolaidos. Įdomiai atrodė spalvos masyvių tamsių baldų fone – kerintis kontrastas – kaip peteliškė šarvuotame delne.

Namo šeimininką akivaizdžiai persekiojo įkyri mintis apie Ledą ir gulbiną. Name buvo mažiausiai keturios bronzinės šių santykiaujančių dviejų rūšių atstovų skulptūros, geriausia – Donatelo kopija, ir aštuoni paveikslai. Vienas iš paveikslų daktarui Lekteriui tikrai patiko: Anos Šinglton darbas – net aistringas aktas su genialiai išryškinta anatomija. Kitus uždengė drapiruotė. Siaubinga bronzinių skulptūrų kolekcija medžioklės tema irgi atsidūrė po skraistėmis.

Anksti ryte daktaras kruopščiai padengė stalą trims, laikydamas prie nosies piršto galiuką apžiūrėjo jį iš įvairių kampų, dukart pakei-

tė žvakides, o damasto patiesalus po lėkštėmis pakeitė staltiese, kad masyvus ovalus pietų stalas atrodytų nors truputį jaukesnio dydžio.

Tamsi, grėsminga, indais ir variu žvilgančiais maisto šildytuvais apkrauta indauja kiek mažiau priminė lėktuvuose naudojamą vežimėlį. Daktaras Lekteris ištraukė porą stalčių ir sustatė į juos gėles, sukurdamas kažką panašaus į kabančius sodus.

Suprato, jog kambaryje per daug gėlių, todėl, kad viskas stotų į savo vietas, jų reikia dar daugiau. Per daug buvo per daug, bet gerokai per daug – yra kaip tik. Apsistojo ties dviem stalo puokštėmis: kuplia žema baltų kaip sniegas bijūnų puokšte ant sidabrinio padėklo ir ilga, aukšta lelijų, kardelių, orchidėjų ir raudonų tulpių kompozicija. Jos gerokai sumažino stalo plotą ir sukūrė intymią erdvę.

Prie lėkščių žėrėjo krištolo taurės, bet stalo sidabras dar buvo šildytuve, jis atsiras ant stalo tik paskutinę akimirką.

Pirmasis patiekalas bus gaminamas čia pat, prie stalo, jis jau pasiruošė visus reikalingus įrankius: spiritinę viryklę, varinius puodus, keptuves, prieskonius ir autopsijos pjūkliuką.

Išėjo atsinešti daugiau gėlių. Klarisės Starling nekankino nerimas išgirdus, kad jis išeina. Jai pasiūlė dar nusnūsti.

98 skyrius

Penktą vakarą po žmogžudysčių Barnis baigė skustis ir plekšnojo odekoloną ant skruostų, kai išgirdo laiptinėje žingsnius. Jam jau reikėjo į darbą.

Garsus beldimas. Už durų stovėjo Margo Verdžer. Ji laikė didelį krepšį ir nedidelį krepšelį.

– Sveikas, Barni. – Ji atrodė pavargusi.

– Sveika, Margo. Užeik.

Pasodino ją virtuvėje prie stalo.

– Nori kolos?

Paskui prisiminė, kad Kodrelio galva buvo suskaldyta į šaldytuvą, ir pasigailėjo pasiūlęs.

– Ne, ačiū, – atsakė ji.

Jis atsisėdo prie stalo prieš ją. Ji apžiūrėjo jo rankas tarsi jis būtų jos varžovas imtynėse, paskui nukreipė žvilgsnį į veidą.

– Margo, tau viskas gerai?

– Matyt, – atsakė ji.

– Atrodo, neturi rūpesčių, bent taip galiu spręsti iš to, kas rašoma.

– Barni, kartais galvoju apie mūsų pokalbius. Manau, kad kartais gali mane aplankyti.

Jis svarstė, ar ji neturi plaktuko krepšyje arba krepšelyje.

– Jei sugalvočiau aplankyti, tai tik norėdamas sužinoti, kaip tau sekasi, ar viskas gerai. Niekada nieko neprašyčiau. Margo, man tu buvai teisinga.

– Žinai, kartais neramu dėl nebaigtų reikalų. Ne todėl, kad turėčiau ką slėpti.

Jis suprato, kad ji gavo spermos. Matyt, ji susirūpino dėl Barnio, kai sužinojo apie nėštumą – jei joms pasisekė.

– Jo mirtis tikrai buvo Dievo dovana. Nesirengiu dėl to meluoti.

Jos greita kalba išdavė Barniui augančią vidinę įtampą.

– Gal vis dėlto išgerčiau kolos, – tarė ji.

– Pirma norėčiau kai ką parodyti. Patikėk, galiu tave nuraminti ir tau tai nieko nekainuos. Luktelk, tik valandėlę.

Iš įrankių dėžės jis išsiėmė atsuktuvą. Galėjo darbuotis stovėdamas šonu į Margo.

Atrodė, kad virtuvės sienoje yra du elektros skaitiklių skydeliai, bet iš tiesų vienas iš jų pakeitė kitą senajame pastate ir veikė tik dešinysis.

Stovėdamas prie elektros skaitiklių Barnis turėjo atsukti Margo nugarą. Jis greit atidarė kairiąsias dureles. Dabar galėjo matyti jos atspindį viduje priklijuotame veidrodėlyje. Ji įkišo ranką į didįjį krepšį. Įkišo ir neištraukė.

Atsukęs keturis varžtus jis galėjo išimti iš dėžės neprijungtų saugiklių skydelį. Už jo sienoje buvo tuščia ertmė.

Atsargiai įkišęs ranką į vidų Barnis ištraukė plastikinį maišelį.

Ištraukęs iš jo daiktą išgirdo, kaip Margo sulaikė kvėpavimą. Tai buvo garsusis siaubūno veidas – kaukė, trukdanti kandžiotis, kurią daktaras Lekteris privalėjo nešioti Baltimorės sutrikusios psi-

chikos nusikaltėlių ligoninėje. Paskutinė ir vertingiausia iš Barnio turėtų Lekterio relikvijų.

– Oho! – net šūktelėjo Margo.

Barnis padėjo kaukę veidu į apačią ant virtuvės stalo, ant vaškinio popieriaus, po ryškia virtuvės lempos šviesa. Jis žinojo, kad daktarui Lekteriui buvo draudžiama valyti savo kaukę. Prie burnos angos buvo pridžiūvusių seilių, prie kaukės diržų prikibę trys plaukai, suspausti sagties, išrauti su šaknimis.

Žvilgtelėjęs į Margo suprato, kad jai viskas gerai.

Iš virtuvės spintelės Barnis paėmė laboratorinį smurtinių nusikaltimų tyrimo rinkinį. Mažoje plastikinėje dėžutėje buvo pagaliukų vata apsuktais galais, sterilaus vandens, tvarsčio gabalėlių ir švarių vaistų buteliukų.

Sudrėkinta vata jis labai atsargiai nuvalė seilių liekanas ir įkišo pagaliuką į vaistų buteliuką. Paskui atkabino plaukus ir įkišo į antrąjį buteliuką.

Pridėjo savo nykštį prie dviejų juostelės lipniosios pusės gabalėlių. Kaskart palikdamas piršto atspaudą užklijavo buteliukų dangtelius. Įteikė viską Margo maišelyje.

– Tarkim, aš patekčiau į kokią bėdą, prarasčiau sveiką nuovoką ir bandyčiau tave užsipulti, tarkim, papasakočiau policijai apie tave, kad apsiginčiau nuo man mestų kaltinimų. Čia turėsi įrodymą, kad aš mažų mažiausiai esu Meisono Verdžerio mirties bendrininkas, o gal net viską atlikau vienas. Bent jau parūpinau tau DNR.

– Būsi išteisintas dar nė nespėjęs išsižioti.

– Gal dėl sąmokslo, bet ne dėl dalyvavimo garsiojoje žmogžudystėje. Jie pažadės neliesti manęs kaip sąmokslininko, bet išdulkins vos supratę, kad padėjau žudyti. Būsiu sužlugdytas iki gyvenimo galo. Viskas tavo rankose.

Barnis nebuvo tikras, bet manė, kad jo žodžiai nuskambėjo gana įtikinamai.

Jie abu žinojo, kad prireikus ji gali perkelti Lekterio DNR ant Barnio lavono.

Ji žiūrėjo į jį žydromis akimis, atrodė, visą amžinybę.

Paskui padėjo ant stalo krepšelį.

– Čia daug pinigų, – tarė. – Gana, kad pamatytum visus pasaulyje esančius Vermejerio paveikslus. Po vieną kartą.

Ji atrodė lengvabūdė ir keistai laiminga.

– Mano mašinoje Franklino katinas, man reikia eiti. Kai Frankliną išrašys iš ligoninės, jis atvažiuos į Ondatrų fermą kartu su savo pamote, seserimi Širle, kažkokiu Stringbynu ir dar dievai žino kuo. Tas velnio katinas man kainavo penkiasdešimt dolerių. Jis gyveno Franklino kaimynystėje prisidengęs kitu vardu.

Ji neįdėjo plastikinio maišelio į savo krepšį. Laikė jį laisvąja ranka. Barnis spėjo, kad nenori išduoti, kas krepšyje.

Prie durų jis paklausė:

– Ar galiu tave pabučiuoti?

Ji pasistiebė ir pakštelėjo jam į lūpas.

– Tiek turėtų užtekti, – tarė šaltai.

Lipant laiptai girgždėjo nuo jos svorio.

Barnis užrakino duris ir ilgai stovėjo priglaudęs galvą prie šaldytuvo.

99 skyrius

Pabudusi Starling išgirdo tylią kamerinę muziką ir pajuto gaminamo maisto kvapus. Jautėsi nuostabiai pailsėjusi ir labai alkana. Išgirdo beldimą į duris, įėjo daktaras Lekteris, juodomis kelnėmis, baltais marškiniais, su kaklaskare. Jis nešė ilgą drabužių maišą ir puodelį karšto kapučino.

– Gerai miegojote?

– Puikiai, ačiū.

– Šefas sakė, kad pietausime po pusantros valandos. Jei neprieštarausite, kokteiliai bus paduoti po valandos. Manau, kad jums galėtų patikti... pasimatuokite, ar tinka.

Jis pakabino drabužių maišą į spintą ir išėjo netaręs daugiau nė žodžio.

Ji atsidarė spintą tik po ilgo maudymosi vonioje, o tai, ką pamatė, jai patiko. Ten kabėjo ilga vakarinė grietinėlės spalvos šilko suknia su siaura gilia iškirpte ir prabangus karoliukais siuvinėtas švarkelis.

Ant spintelės gulėjo auskarai su smaragdų kabošonais. Nepaisant lygaus šlifavimo, brangakmenių paviršius tarytum švietė.

Su plaukais ji niekada neturėjo vargo. Su šiais drabužiais jautėsi labai patogiai. Net nepratusi prie tokios prabangios aprangos ji ilgai nesižiūrėjo į save viedrodyje, tik pasitikrino, ar viskas vietose.

Visi savininko vokiečio namų židiniai buvo milžiniški. Svetainėje Starling rado degantį didoką rąsto gabalą. Šnarėdama šilku ji priėjo prie šilumos šaltinio.

Iš kampo sklido klavesino garsai. Prie instrumento sėdėjo daktaras Lekteris su baltu kaklaraiščiu.

Jis pakėlė akis, pamatė ją ir jam užgniaužė kvapą. Rankos sustingo virš klaviatūros. Klavesino garsai neaidi, svetainėje stojo netikėta tyla, ir abu išgirdo, kaip jis įkvepia oro.

Prieš židinį stovėjo dvi taurės. Jis pats paruošė gėrimus. *Lillet* su apelsino skiltele. Daktaras Lekteris padavė taurę Klarisei Starling.

– Nors kiekvieną dieną jus matau, visą likusį savo gyvenimą prisiminsiu šią akimirką.

Ji visa tilpo jo tamsiose akyse.

– Kiek kartų jūs mane matėte? Apie kuriuos aš nieko nežinau?

– Tik tris.

– Bet čia...

– Čia nesiskaito, o ką mačiau rūpindamasis jumis, jūsų nekompromituoja. Tai laikoma savo vietoje, kartu su jūsų ligos aprašu. Prisipažinsiu, *malonu* žiūrėti į jus miegančią. Klarise, jūs labai graži.

– Daktare Lekteri, išvaizda yra atsitiktinumas.

– Jei grožį reikėtų užsitarnauti, jūs irgi būtumėt graži.

– Ačiū.

– Nesakykite „ačiū".

Galvos suktelėjimas tarsi į židinį mesta dūžtanti taurė išdavė jo susierzinimą.

– Visada kalbu ką galvoju, – tarė Starling. – Ar jums labiau patiktų, jei būčiau pasakiusi „Džiaugiuosi, kad jums taip atrodo"? Tai būtų labiau rafinuota, bet lygiai taip pat teisinga.

Ji pakėlė taurę žvelgdama tyru, nieko neišduodančiu žvilgsniu.

Tą akimirką daktaras Lekteris suprato, kad, nepaisant visų savo žinių ir gebėjimo įsiskverbti į kitą žmogų, jis niekada negalės jos nuspėti ar visiškai užvaldyti. Jis gali ją veikti ir kalbinti, bet jos atsako prigimtis jam nepavaldi. Svarstė, ar prie kojos po suknia ji neturi 45-ojo kalibro pistoleto.

Tada Klarisė Starling jam nusišypsojo, auskarai sušvytėjo, ir siaubūnas pasidžiaugė savo geru skoniu bei sumanumu.

– Klarise, pietūs skirti skoniui ir uoslei, seniausiems ir arčiausiai proto vidurio esantiems jutimams. Skonis ir uoslė yra toje proto dalyje, kuri svarbesnė už gailestį, o prie mano stalo nėra vietos gailesčiui. Galvos smegenų žievėje tarsi bažnyčios skliautuose nušvintančiuose stebukluose vyksta pietų apeigos, reginiai, pokyčiai. Tai gali būti net įdomiau už teatrą.

Jis artėjo prie jos veido, kažką skaitydamas akyse.

– Klarise, noriu, kad suprastumėt, kuo jūs galite juos praturtinti ir kokios yra jūsų teisės. Klarise, ar pastaruoju metu tyrinėjote savo atvaizdą? Manau, ne. Abejoju, ar kada nors tai darėte. Eime į fojė, atsistokite prieš veidrodį.

Daktaras Lekteris paėmė nuo židinio žvakidę.

Aukštas veidrodis buvo vertingas aštuonioliktojo amžiaus dirbinys, tačiau kiek padūmavęs ir sutrūkinėjęs. Jis dievai žino kokiais keliais atkeliavo čia iš *Chateau Vaux-le-Vicomte*.

– Žiūrėkite, Klarise. Šis mielas atvaizdas – tai jūs. Vakare galėsite pažvelgti į save iš šalies. Pamatysite, kas yra tikra, pasakysite, kas yra teisinga. Jums niekada netrūko drąsos sakyti ką manote, tačiau jums trukdė. Kartoju, prie šito stalo gailesčiui – ne vieta.

– Jei išgirsite pastabų, kurios tą akimirką jums atrodys nemalonios, pamatysite, kad kontekstas gali padaryti jas keistas ar net beprotiškai juokingas. Jei bus pasakyta skausmingai tikrų dalykų, tai tebus laikinos tiesos, kurios pasikeis. – Jis gurkštelėjo aperityvo. – Jei pajusite savyje aštrėjantį skausmą, jis virs palengvėjimu. Supratote?

– Ne, bet prisiminsiu jūsų žodžius. Velniop savęs tobulinimą. Noriu maloniai pavakarieniauti.

– Galiu jums tai pažadėti.

Jis nusišypsojo daugelį bauginančia šypsena.

Dabar jau nė vienas iš jų nežiūrėjo į atspindžius padūmavusiame veidrodyje: pro žvakių liepsnas jie žvelgė vienas į kitą, o veidrodis žiūrėjo į abu.

– Klarise, pažvelk.

Ji žiūrėjo į raudonų kibirkščių ratus jo akių gelmėje ir džiaugėsi kaip vaikas, artėjantis prie tolumoje šurmuliuojančios mugės.

Iš švarko kišenės daktaras Lekteris išsitraukė švirkštą su plauko plonumo adata ir nežiūrėdamas, apčiuopomis, įbedė jai į ranką. Iš mažytės žaizdos neištryško nė lašas kraujo.

– Ką jūs skambinote, kai įėjau? – paklausė ji.

– „Jei karaliautų meilė".

– Tai sena melodija?

– Henrikas VIII sukūrė ją tūkstantis penki šimtai dešimtaisiais metais.

– Ar galėtumėte dar man pagroti? – paklausė ji. – Ar galėtumėt ją pabaigti?

100 skyrius

Jiems žengiant į valgomąjį vėjo gūsis suvirpino žvakių ir šildytuvų liepsnas. Tą kambarį Starling buvo mačiusi tik prabėgomis, dabar buvo nuostabu regėti jį pasikeitusį. Šviesų, jaukų. Aukštose krištolo taurėse ant baltos staltiesės atsispindėjo žvakių šviesa, gėlių uždanga, užstojanti kitą didžiulio stalo dalį, padėjo sukurti jaukų artumą.

Daktaras Lekteris paskutinę akimirką atnešė iš šildytuvo stalo sidabrą, palietusi peilio kotą Starling pajuto kone deginantį karštį.

Daktaras Lekteris įpylė vyno ir užkandai patiekė tik mažytį *amuse-gueule*, vieną austrę ir gabalėlį dešros, pats atsisėdo su vyno taure gėrėdamasis ja stalo fone.

Žvakidės buvo tinkamo aukščio. Liepsnos apšvietė jos iškirptės gelmę ir nereikėjo rūpintis dėl rankovių.

– Ką valgysim?

Jis pakėlė prie lūpų pirštą.

– Niekada neklausinėkite, tik sugadinsite staigmeną.

Jie kalbėjosi apie varnų plunksnų karpymą ir jų įtaką klavikordo skambėjimui, ir tik akimirką ji prisiminė varną, kadaise iš motelio balkono vogusią daiktus nuo motinos darbo vežimėlio. Žvelgdama iš laiko perspektyvos nusprendė, kad toks prisiminimas šį malonų vakarą yra nereikšmingas, ir ryžtingai nuvijo jį šalin.

– Alkana?

– Taip!

– Tuomet pirmasis patiekalas.

Daktaras Lekteris perkėlė padėklą nuo indaujos ant stalo prie savo vietos ir pristūmė prie stalo serviravimo staliuką. Ten stovėjo jo keptuvės, prikaistuviai, prieskoniai mažuose krištoliniuose dubenėliuose.

Jis užkaitė prikaistuvius, į varinį *fait-tout* puodą įdėjo gerą gabalą *Charante* sviesto ir maišė, kol šis išsilydė, paskui parudavo kaip *beurre-noisette.* Kai sviestas įgavo riešutų spalvą, nukėlė puodą ant trikojo.

Nusišypsojo Starling, rodydamas labai baltus dantis.

– Klarise, prisimenate mūsų pokalbius apie malonias ir nemalonias pastabas ir apie dalykus, kurie tam tikrame kontekste tampa juokingi?

– Nuostabus sviesto aromatas. Taip, prisimenu.

– O ar prisimenate, ką matėte veidrodyje ir kokia ji nuostabi?

– Daktare Lekteri, neįsižeiskite, bet tai jau darosi panašu į Diką ir Džeinę. Puikiai prisimenu.

– Gerai. Pirmąjį patiekalą kartu su mumis valgys ir ponas Krendleris.

Daktaras Lekteris nukėlė nuo stalo didžiąją gėlių kompoziciją ir pastatė ant indaujos.

Prie stalo masyviame ąžuoliniame krėsle sėdėjo generalinio inspektoriaus pavaduotojas Polas Krendleris. Jis atsimerkė ir apsidairė. Buvo su bėgiko juosta ant galvos ir prabangia numirėlio eilute, kaklaraiščiu, pritvirtintu prie marškinių. Nugaroje skėtėsi plyšys, bet daktarui Lekteriui šiaip taip pavyko sukamšyti skvernus ir paslėpti lipnią juostą, kuria jis buvo patvirtintas prie kėdės.

Starling akimirką primerkė akis, papūtė lūpas, kaip kartais darydavo šaudymo poligone.

Daktaras Lekteris paėmė nuo indaujos sidabrines žnyples ir nuplėšė nuo Krendlerio lūpų lipnią juostelę.

– Pone Krendleri, dar kartą labas vakaras.

– Labas vakaras.

Krendleris atrodė kaip nesavas. Prieš jį ant stalo stovėjo nedidelis sriubos dubuo.

– Ar nenorėtumėt pasisveikinti su panele Starling?

– Sveika, Starling, – jis tarsi nušvito. – Visada norėjau pamatyti tave valgančią.

Starling žvelgė į jį iš tolo, lyg pro jūros nugludintą stiklą.

– Sveiki, pone Krendleri.

Ji pasisuko į daktarą Lekterį, triūsiantį prie keptuvių.

– Kaip jums pavyko jį sučiupti?

– Ponas Krendleris vyksta į labai svarbų susitikimą dėl savo politinės ateities, – paaiškino daktaras Lekteris. – Margo Verdžer pakvietė jį, norėdama padaryti man paslaugą. Savotiškas *quid pro quo*. Ponas Krendleris atbėgo į nusileidimo aikštelę Rok Kryko parke ir planavo sėsti į Verdžerių sraigtasparnį. Bet jam teko skristi su manimi. Pone Krendleri, gal prieš pradėdamas valgyti norėtumėte sukalbėti padėkos maldą? Pone Krendleri?

– Padėkos maldą? Taip, – Krendleris užsimerkė. – Tėve, dėkojame už Tavo dovanas ant šio stalo ir skiriame jas Tau. Starling per sena dulkintis net su savo tėvu, nesvarbu, kad ji kilusi iš Pietų. Atleisk jai už tai ir skirk ją man. Vardan Jėzaus Kristaus, amen.

Starling pastebėjo, kad daktaras Lekteris klausosi maldos dievobaimingai užsimerkęs.

Ji jautėsi guvi ir rami.

– Polai, turiu jums pasakyti, kad nė pats apaštalas Paulius nebūtų sukalbėjęs geriau. Ir jis geidė moterų. Reikėjo jį pavadinti *gosliuoju*.

– Starling, šį kartą tu tikrai susimovei. Tavęs niekada nebepriims į tarnybą.

– Ar maldoje turėjau išgirsti *darbo* pasiūlymą? Tokio taktiškumo dar neteko matyti.

– Mane išrinks į kongresą, – Krendleris išsiviepė. – Ateik į rinkimų štabą, gal rasiu tau kokį darbelį. Galėtum būti sekretore. Moki spausdinti ir tvarkyti dokumentus?

– Aišku.

– Moki spausdinti, kai tau diktuoja?

– Naudojuosi balso atpažinimo programa, – atsakė Starling.

Paskui tęsė tokiu pat dalykiniu tonu:

– Atleiskite, kad prie stalo kalbu apie darbą, bet jūs nepakankamai vikrus prasmukti į kongresą. Vien nešvariai žaisdamas neįgysite daugiau proto. Atrodo, jums teks pasitenkinti kokio nors stambaus nusikaltėlio pastumdėlio vieta.

– Pone Krendleri, nelaukite mūsų, – paragino daktaras Lekteris. – Gerkite savo sultinį, nes atauš.

Jis pakėlė uždengtą dubenį su šiaudeliu Krendleriui prie lūpų.

Krendleris susiraukė.

– Sriuba neskani.

– Sakyčiau, tai petražolių ir kmynų nuoviras, – tarė daktaras Lekteris. – Labiau skirtas mums, ne jums. Prašau, dar kelis gurkšnius, leiskite jam pasklisti po kūną.

Starling kažką svarstė, rankomis vaizduodama Teisingumo svarstykles.

– Žinote, pone Krendleri, kaskart, kai juokdavotės iš manęs, negalėjau atsikratyti įkyraus jausmo, jog turėjau kažką padaryti, kad to nusipelnyčiau.

Ji kilnojo delnus aukštyn ir žemyn tarsi lygindama svorius.

– Bet aš to nenusipelniau. Kiekvieną kartą, kai įrašydavot ką nors neigiama į mano asmens bylą, piktindavausi, įsižeisdavau, bet kaltės ieškodavau savyje. Abejodavau savimi ir bandydavau atsikratyti rakšties, kurios pavadinimas: „Tėvelis protingesnis".

– Jūs ne protingesnis, pone Krendleri. Tiesą sakant, jūs nieko neišmanote, – Starling gurkštelėjo puikaus balto burgundiško vyno ir tarė daktarui Lekteriui.

– Nuostabus. Bet, manau, jau metas nuimti jį nuo ledo.

Ir vėl tarsi dėmesinga šeimininkė pasisuko į savo svečią.

– Jūs amžinai liksite... *kvailys*, be to, visai nesvarbus, – prabilo maloniu balsu. – O dabar gana kalbėti apie jus prie tokio gražaus stalo. Kadangi esate daktaro Lekterio svečias, tikiuosi, vakarienė jums patiks.

– *O kas jūs?* – paklausė Krendleris. – Jūs ne Starling. Ant jūsų veido yra dėmė, bet jūs ne Starling.

Daktaras Lekteris subėrė smulkintus svogūnėlius į karštą parudusį sviestą ir, kai tik jie pakvipo, sudėjo grūstus kaparėlius. Nukėlė puodą nuo ugnies, o ant prikaistuvio padėjo keptuvę. Nuo indaujos paėmė didelį krištolinį dubenį su lediniu vandeniu, sidabrinį padėklą ir sudėjo juos prie Polo Krendlerio.

– Turėjau planų dėl šios aštrialiežuvės, – kalbėjo Krendleris, – bet dabar tikrai jūsų nebesamdysiu. Kas pakvietė jus į šį susitikimą?

– Pone Krendleri, nesitikiu, kad visiškai pakeisit savo požiūrį, kaip tai padarė kitas Paulius, – tarė daktaras Lekteris. – Jūs ne pakeliui į Damaską ir net ne pakeliui į Verdžerių sraigtasparnį.

Daktaras Lekteris numovė Krendlerio galvos raištį tarsi guminę juostelę nuo ikrų skardinės.

– Tik prašau atverti savo galvą.

Atsargiai abiem rankomis jis nukėlė Krendlerio viršugalvį, padėjo jį ant padėklo ir perkėlė ant indaujos. Iš pjūvio neišsisunkė nė vienas kraujo lašas, pakaušis buvo nupjautas pusvalandį prieš vakarienę naudojant vietinę anesteziją, kruopščiai perrišus didžiuosius kraujo indus ir užspaudus kitus.

Daktaro Lekterio panaudotas būdas Krendlerio viršugalviui nuimti yra toks pat senas kaip Egipto medicina, tik daktaras turėjo geresnį pjūklą su kaukolei pritaikytais ašmenimis, svirtį ir geresnius anestetikus. Smegenys nejaučia skausmo.

Iš atvertos Krendlerio kaukolės pūpsojo pilkai rožinis smegenų kupolas.

Stovėdamas greta su instrumentu, panašiu į tą, kuriuo šalinamos migdolinės liaukos, daktaras Lekteris atriekė gabalėlį kaktinės dalies smegenų, paskui dar vieną ir dar, kol turėjo keturis. Krendleris pakėlė akis tarsi stebėdamas, kas vyksta. Daktaras Lekteris sumerkė gabalėlius į dubenį su lediniu vandeniu, parūgštintu citrinos sultimis, kad sustingtų.

– *Would you like to swing on a star,* – netikėtai užtraukė Krendleris, – *carry moonbeams home in a jar.**

* Gal norėtum pasisupti ant žvaigždės, parsinešti ąsotyje mėnulio spindulių. *(Angl.)*

Klasikiniuose valgių gaminimo receptuose rašoma, jog smegenis reikia išmirkyti, paskui suslėgus šaldyti per naktį, kad jos sustandėtų. Gaminant patiekalus iš šviežių smegenų svarbiausia yra neleisti joms virsti gumuluotų drebučių krūva.

Nuostabiai vikriai daktaras perkėlė sukietėjusius smegenų gabalėlius ant lėkštės, apvoliojo miltuose ir baltos duonos trupiniuose.

Į padažą įpjaustė šviežią juodąjį triufelį, o galiausiai įspaudė citrinos sulčių.

Apkepino gabalėlius, kol šie švelniai parudavo iš abiejų pusių.

– Skaniai kvepia! – šūktelėjo Krendleris.

Daktaras Lekteris sudėjo apskrudusias smegenis ant didelių skrebučių pašildytose lėkštėse ir užpylė viską padažu su triufelio gabalėliais. Kompoziciją papuošė petražolės šakele, kaparėliais su koteliais ir nasturtos žiedu ant rėžiuko lapo.

– Na, kaip? – paklausė Krendleris, vėl paslėptas už gėlių puokštės. Jis kalbėjo per garsiai, taip paprastai elgiasi žmonės po lobotomijos.

– Tikrai nuostabus skonis, – atsakė Starling. – Dar nebuvau ragavusi kaparėlių.

Sviesto blizgesys ant jos lūpų ypač jaudino daktarą Lekterį.

Už gėlių uždangos Krendleris dainavo vaikiškas daineles ir ragino sakyti savo pageidavimus.

Daktaras Lekteris su Starling, nekreipdami į jį dėmesio, kalbėjosi apie Mišą. Iš jų pokalbių apie netektis Starling jau žinojo daktaro sesers likimą, tačiau dabar daktaras su viltimi prabilo apie galimą jos grįžimą. Tokį vakarą Mišos sugrįžtuvės Starling neatrodė beprotiška svajonė.

Todėl pasakė, kad turi viltį su ja susitikti.

– Niekada negalėtum atsiliepinėti telefonu mano biure. Tu kalbi kaip kukurūziniais paplotėliais prakvipusi provincijos kekšytė, – rėkė Krendleris už gėlių uždangos.

– Žiūrėk, kad netapčiau panaši į Oliverį Tvistą, kai paprašysiu DAR, – atsakė Starling, suteikdama daktarui Lekteriui sunkiai tvardomo džiaugsmo.

Antroji porcija buvo iš didžiosios kaktos smegenų dalies, beveik iki pakaušio smegenų žievės. Dabar Krendleris kalbėjo tik apie daiktus iš savo akiračio ir bandė dainuoti ilgą nepadorų eilėraštį „Pokštas“.

Į pokalbį įsigilinusiems Starling ir Lekteriui jis trukdė ne daugiau nei „Ilgiausių metų“ dainavimas prie gretimo staliuko restorane, bet kai Krendlerio balsas tapo pernelyg įkyrus, daktaras Lekteris paėmė kampe stovintį arbaletą.

– Klarise, noriu, kad paklausytumėte šio styginio instrumento.

Jis palaukė, kol Krendleris akimirką nutilo ir paleido strėlę kitapus aukštų gėlių.

– Toks ypatingas arbaleto stygos skambėjimas, kad ir kada vėl jį išgirstumėt, jums reikš tik visišką laisvę, ramybę ir nepriklausomybę, – paaiškino daktaras Lekteris.

Plunksnuotas strėlės galas šiapus gėlių judėjo tarsi plakančiai širdžiai diriguojanti batuta. Krendleris nutilo tą pat akimirką, batuta, keletą kartų virptelėjusi, sustojo.

– Kažkur tarp *re* ir *do diez*? – paklausė Starling.

– Teisingai.

Dar po akimirkos iš kitapus gėlių pasigirdo Krendlerio gargimas. Tai buvo tik balso stygų spazmas, sukeltas padidėjusio kraujo rūgštingumo – jis ką tik mirė.

– Pereikime prie kito patiekalo, – pasiūlė daktaras. – Bet prieš pradedant skanauti putpeles, derėtų gurkštelėti šerbeto ir atgaivinti gomurius. Ne, nesistokite. Jums leidus, ponas Krendleris padės nurinkti nuo stalo.

Viskas įvyko labai greitai. Kitapus gėlių uždangos daktaras Lekteris tiesiog sumetė maisto likučius į Krendlerio kiaušą, o lėkštes krovė jam į skreitą. Padėjo į vietą viršugalvį ir, paėmęs už virvės, pritvirtintos prie vežimėlio po jo krėslu, ištempė į virtuvę.

Ten vėl įtempė arbaletą. Dėl patogumo naudojo tas pačias baterijas, kurias naudojo autopsijos pjūkliukui.

Putpelių odelė buvo traški, o įdaras – *foie gras*. Daktaras Lekteris pasakojo apie Henriką VIII – kompozitorių, o Starling kalbėjo

apie instrumentų garsų projektavimą kompiuteriu, siekiant atkurti malonius dažnius.

Daktaras Lekteris pranešė, kad desertas bus valgomas svetainėje.

101 skyrius

Suffle ir *Chateau d'Yquem* taurės – prie židinio svetainėje, kava ant staliuko – prie Starling.

Auksiniame vyne šoka liepsnos, jo aromatas jungiasi su sodriu degančio medžio kvapu.

Jie šnekasi apie arbatos puodelius, laiką, netvarkos taisyklę.

– Todėl įtikėjau, – kalbėjo daktaras Lekteris, – kad pasaulyje turi būti vietos Mišai, jai palaisvinta ypatinga vieta, ir supratau, kad toji geriausia pasaulyje vieta yra jūsų, Klarise.

Židinio atšvaitai neatskleidė jos iškirptės gilumos taip įspūdingai, kaip žvakių šviesa, bet nuostabiai pagyvino skruostikaulius.

Ji valandėlę galvojo.

– Daktare Lekteri, leiskite paklausti. Jei Mišai pasaulyje reikia ypatingos vietos, ir aš su tuo visiškai sutinku, kuo bloga jūsų vieta? Ji puiki, ir esu įsitikinusi, kad jūs niekada jai neatsakytumėte. Mes galėtumėm būti kaip seserys. Jei sakote, kad manyje pakanka vietos mano tėvui, kodėl jumyse nėra vietos Mišai?

Daktaras Lekteris atrodė patenkintas, sunku pasakyti, ar pačia mintimi, ar Starling sumanumu. Gal susirūpino, kad sukūrė ją geresnę nei tikėjosi.

Statydama taurę ant stalelio, ji pastūmė kavos puodelį, ir šis nukrito. Ji nenuleido akių į grindis.

Daktaras Lekteris žiūrėjo į šukes, jos gulėjo nejudėdamos.

– Nemanau, kad turėtumėt apsispręsti tuoj pat, šią akimirką, – tarė Starling.

Židinio šviesoje kibirkščiavo jos akys ir auskarai. Malkų traškesys, iki pat gelmių prasismelkianti ugnies kaitra, Starling galvoje šmėkštelintis prisiminimas: *daktaras Lekteris kažkada klausė senatorės Martin, ar ji žindė krūtimi savo dukrą.* Žaižaruojantis sūkurys virto

neįprasta Starling ramybe: akimirką ji pamatė visus savo proto langus, išrikiuotus į vieną eilę, ir pažvelgė nepalyginti toliau negu siekė jos patirtis. Paklausė:

– Hanibalai Lekteri, ar jūsų motina žindė jus krūtimi?

– Taip.

– Ar kada pagalvojote, kad turite užleisti krūtį Mišai? Ar kada jautėte, kad iš jūsų to reikalaujama?

Mirksnis.

– Klarise, aš neprisimenu. Jei ir tekdavo užleisti, mane tai džiugino.

Klarisė Starling įkišo ranką į savo iškirptės gelmes ir atidengė krūtį, kuri šokte iššoko į laisvę.

– Šios niekam nereikės užleisti, – tarė.

Žiūrėdama tiesiai jam į akis, smilių burnoje padažė į šiltą *Chateau d'Yquem*, palietė spenelį ir tirštas vyno lašas pakibo lyg auksinis auskaras, virpėdamas alsavimo ritmu.

Jis skubiai atsikėlė nuo kėdės, priėjo prie jos, priklaupė priešais ir palenkė tamsią glotnią galvą prie jos pieno ir kraujo.

102 skyrius

Buenos Airės, Argentina, po trejų metų.

Ankstyvą popietę Barnis ir Lilijana Herš vaikštinėjo prie Obelisko Liepos 9-osios prospekte. Panelė Herš dėstė Londono universitete, o dabar atostogavo. Ji sutiko Barnį Meksiko antropologijos muziejuje. Jie krito vienas kitam į akį, ir jau dvi savaites keliavo kasdien vis kitur, vis labiau smagindamiesi, vienas kitam nenusibosdami.

Į Buenos Aires atvyko per vėlai, nespėjo aplankyti nacionalinio muziejaus, kuriame eksponuojamas Vermejeris, laikinai atvežtas iš kito muziejaus. Barnio ryžtas pamatyti visus Vermejerio paveikslus visame pasaulyje linksmino Lilijaną Herš, bet netrukdė gerai leisti laiką. Jis jau apžiūrėjo ketvirtadalį visų Vermejerio kūrinių ir jų dar laukė ilga kelionė.

Ieškojo jaukios kavinės, kad galėtų valgyti terasoje.

Prie *Colon* teatro, didingo Buenos Airių operos pastato, stojo limuzinai. Jie stabtelėjo pažiūrėti į operos mėgėjus.

Vaidino „Tamerlaną", solistai puikūs, o publika, kuri renkasi į premjerą Buenos Airių operoje, visada traukia akį.

– Barni, ar nusiteikęs žiūrėti operą? Manau, tau patiks. Aš kviečiu.

Jis linksminosi klausydamasis jos žargono.

– Jei tau pavyks mane įsivesti, *aš vaišinu*, – atšovė Barnis. – Manai, mus įleis?

Tą akimirką prie šaligatvio prišnarėjo tamsiai mėlynas ir sidabrinis *Mercedes Maybach*. Pribėgęs durininkas atidarė dureles.

Išlipo grakštus, elegantiškas vyras vakarine eilute ir padėjo išlipti moteriai. Pamačius ją, per minią nuvilnijo susižavėjimo banga. Subtili platininių plaukų šukuosena, ilga siaura koralų spalvos suknia, švelninama šalio. Ant kaklo žaluma žaižaravo smaragdai. Barnis matė ją tik akimirką, pro susirinkusiųjų galvas, paskui ji ir jos kavalierius dingo viduje.

Vyrą spėjo įsižiūrėti geriau. Plaukai sušukuoti glotniai lyg ūdros kailis, nosis didingai kumpa kaip Perono. Dėl savo laikysenos atrodė aukštesnis negu buvo iš tikrųjų.

– Barni? Ei, Barni, – kalbėjo Lilijana, – kai atsipeikėsi, jei tai kada nors įvyks, pasakyk, ar nori į operą. Aišku, jei mus įleis su *mufti**. Štai, pagaliau pasakiau, nors ir nelabai tinka, visada norėjau pasakyti, kad esu su *mufti*.

Kai Barnis nepaklausė, ką reiškia *mufti*, ji paskersakiavo į jį nustebusi. Jis visada visko klausdavo.

– Taip, – tarė Barnis išsiblaškęs. – *Aš* kviečiu.

Barnis turėjo daug pinigų. Leido juos protingai, bet negailėjo. Tačiau vieninteliai dar likę bilietai buvo viršutiniame balkone, kartu su studentais.

Suprasdamas, kad sėdės labai toli nuo scenos, fojė išsinuomojo žiūronus.

Milžiniškas teatras – italų renesanso, graikiško ir prancūziško stilių mišinys – dosniai dekoruotas variu, auksu ir raudonu aksomu. Minioje tarsi blykstės per futbolo varžybas žiburiavo brangakmeniai.

Prieš prasidedant uvertiūrai Lilijana jam į ausį trumpai papasakojo siužetą.

* Kasdieniai džinsinio audinio drabužiai.

Dar neužgesus šviesoms Barnis, žvalgydamasis po teatrą iš savo pigios vietos, pamatė juos – šviesiaplaukę damą ir jos palydovą. Praskleidę auksines užuolaidas jie žengė į dekoruotą ložę prie scenos. Jai sėdantis smaragdų vėrinys ant kaklo sukibirkščiavo atspindėdamas teatro šviesas.

Prie operos Barnis tik akimirką matė jos profilį iš dešinės. Dabar galėjo apžiūrėti iš kairės.

Aplink sėdintys studentai, tolimų vietų veteranai, prisinešė įvairių stebėjimo priemonių. Vienas turėjo galingą žiūroną, tokį ilgą, kad lietė priešais sėdinčiojo plaukus. Norėdamas geriau įžiūrėti tolimą ložę Barnis pasikeitė su juo žiūronais. Pro ribotą ilgo vamzdžio regėjimo lauką sunkiai sekėsi ją rasti, tačiau kai pagaliau nukreipė į reikiamą vietą, pora atrodė bauginamai arti.

Ant moters veido buvo apgamas, ten, kur prancūzai vadina *courage**. Ji dairėsi po teatrą, žvilgtelėjo į jų balkoną ir nusuko akis toliau. Atrodė linksma, puikiai mokėjo žaisti savo raudonomis lūpomis. Palinko prie palydovo ir kažką pasakė, abu nusijuokė. Padėjo ranką ant jo rankos suimdama nykštį.

– *Starling*, – vos girdimai ištarė Barnis.

– Ką? – sušnibždėjo Lilijana.

Barnis negalėjo susikaupti per visą pirmąjį operos veiksmą. Vos užžiebė šviesas prieš pertrauką, jis vėl nukreipė žiūronus į ložę. Ponas paėmė šampano taurę nuo padavėjo padėklo ir padavė damai, paskui pasiėmė taurę sau. Barnis tyrinėjo jo profilį, ausų formą.

Pastebėjo moters rankų ilgį. Jos buvo nepridengtos, be ypatingų žymių ir jo patyrusiai akiai pakankamai ištreniruotos.

Barniui bežiūrint ponas pasuko galvą tarsi išgirdęs tolimą garsą ir atsisuko į jo pusę. Pakėlė prie akių teatro žiūronus. Barnis galėjo prisiekti, kad žiūronai nukreipti į jį. Jis užsidengė veidą programa ir susigūžė kėdėje, stengdamasis sumažėti iki vidutinio ūgio.

– Lilijana, – tarė, – prašau padaryti man didelę paslaugą.

– Hm, – prašneko ji, – jei ji panaši į kai kurias kitas, norėčiau iš anksto žinoti.

* Drąsa *(pranc.)*.

– Kai tik užges šviesa, išeinam. Šiandien išskrendam į Rio. Nieko neklausinėk.

Buenos Airėse eksponuojamas Vermejeris buvo vienintelis, kurio Barnis taip niekada ir nepamatė.

103 skyrius

Ar paseksime šią gražią porą iš operos? Gerai, bet labai atsargiai...

Tūkstantmečio pabaigoje Buenos Aires užvaldė tango. Naktis pulsuoja. *Mercedesas,* atdarais langais, kad girdėtųsi iš šokių klubų plūstanti muzika, tyliai birbia per Rekoletos rajoną į Alvearos aveniu ir išnyksta prabangaus *Beaux Arts* stiliaus pastato greta Prancūzijos ambasados kieme.

Oras švelnus, viršutinio aukšto terasoje padengtas stalas vėlyvai vakarienei, tarnai išėję.

Šių namų tarnai visada gerai nusiteikę, tačiau laikosi geležinės tvarkos. Jiems draudžiama užeiti į viršutinį vilos aukštą iki vidurdienio ir vakare, po pirmo patiekalo.

Per pietus daktaras Lekteris ir Klarisė Starling dažnai kalbasi kitomis kalbomis, ne gimtąja Klarisės anglų. Koledže ji mokėsi prancūzų ir ispanų kalbų, dabar, supratusi turinti gabumų, tobulinasi. Valgydami jie dažnai šnekučiuojasi itališkai. Starling mėgaujasi šios kalbos vaizdinių atspalvių teikiama laisve.

Kartais per pietus pora šoka. Kartais nebaigia valgyti pietų.

Jų santykiai skatina ir padeda Klarisei Starling gilintis į save. Jie paremti Hanibalo Lekterio globa ir peržengia jo patirties ribas. Kartais Klarisė Starling jį baugina. Kiekvieną dieną jie praturtina nuostabia santykiaujančių kūnų kūryba.

Klarisė Starling stato savo atminties rūmus. Kai kurie jos kambariai susisiekia su daktaro Lekterio atminties rūmų kambariais – jis keletą kartų ją ten užtiko – tačiau kyla ir jos asmeninių rūmų sienos. Jie pilni naujų daiktų. Ten ji gali aplankyti savo tėvą. Ganykloje besiganančią Haną. Ten yra Džekas Kroufordas, ji nori matyti jį palinkusį prie rašomojo stalo. Kai po mėnesio iš ligoninės grįžo namo, Kroufor-

dui naktį vėl suspaudė krūtinę. Jis nekvietė greitosios pagalbos, nenorėjo vėl visko kartoti. Ieškoti paguodos nusirito į savo velionės žmonos lovos pusę.

Apie Kroufordo mirtį Starling sužinojo, kai daktaras Lekteris naršė po viešąjį FTB tinklapį, norėdamas pasigėrėti savo veidu tarp dešimties labiausiai ieškomų nusikaltėlių. Biuro platinama nuotrauka dviem veidais atsiliko nuo dabartinio daktaro Lekterio veido.

Perskaičiusi Džeko Kroufordo nekrologą Starling visą dieną vaikštinėjo viena. Džiaugėsi, kai vakare grįžo namo.

Prieš metus ji užsakė padaryti žiedą su vienu iš savo vėrinio smaragdų. Žiedo viduje buvo išgraviruota AM-KS. Ardelija Mep gavo jį be atgalinio adreso, su rašteliu: „Brangioji Ardelija, man viskas gerai, net geriau negu gerai. Neieškok manęs. Myliu tave. Apgailestauju, kad tave išgąsdinau. Laišką sudegink. Starling."

Mep nusinešė žiedą prie Šenandoa upės, kur Starling mėgdavo bėgioti. Ilgai vaikštinėjo spausdama jį delne, pikta, paraudusiomis akimis, pasiruošusi sviesti žiedą į vandenį, įsivaizduodama, kaip jis sužiba ore ir pliūkšteldamas krenta į upę. Galiausiai užsimovė žiedą ant piršto ir paslėpė kumštį kišenėje. Mep verkė neilgai. Ji vaikščiojo, kol visai nusiramino. Grįžo prie automobilio jau sutemus.

Sunku pasakyti, ką Starling prisimena iš savo senojo gyvenimo, ką ji nusprendė išsaugoti. Pirmosiomis dienomis ją palaikiusių vaistų jau seniai nėra jos gyvenime. Ir ilgų pokalbių kambaryje su vienintelių šviesos šaltiniu.

Kartais daktaras Lekteris tyčia numeta puodelį, kad sudužtų į grindis. Džiaugiasi, kad puodelio šukės negrįžta į vieną visumą. Jau daug mėnesių jis nebesapnuoja Mišos.

Gal kada nors puodelio šukės vėl susidės į puodelį. Arba Starling išgirs arbaleto timpos gaidą ir bus priversta atsibusti, jei ji iš tiesų miega.

Paliksime juos šokančius terasoje... Išmintingasis Barnis jau išvažiavo iš miesto, ir mums derėtų juo pasekti. Mirtinai pavojinga, jei kuris iš jų mus pastebėtų.

Tiek tegalime žinoti ir gyventi toliau.

Padėka

Suprasti daktaro Lekterio atminties rūmų sandarą man padėjo nuostabi Frances A.Yates knyga „Atminties menas“ ir Jonathan D. Spence knyga „Matteo Ricci atminties rūmai“.

Buvo patogu ir malonu naudotis Robert Pinsky Dantės „Pragaro“ vertimu bei Nicole Pinsky pastabomis. Terminas „šventinė oda“ yra iš Pinsky Dantės vertimo.

„Uraganas akies sode“ – tai John Ciardi žodžiai ir vieno jo eilėraščio pavadinimas.

Pirmosios eilėraščio eilutės, kurias Klarisė Starling prisimena beprotnamyje, yra T. S. Eliot „Sudegęs Nortonas“, iš „Keturių kvartetų“.

Dėkoju Pace Barnes už padrąsinimą, paramą ir gerus patarimus.

Carole Baron, mano leidėja ir draugė, padėjo patobulinti šią knygą.

Athena Varounis ir Bill Trible Jungtinėse Valstijose, ir Ruggero Perugini Italijoje supažindino mane su geriausiais ir šviesiausiais teisėtvarkos pareigūnais. Nė vienas iš jų netapo šios knygos veikėju, kaip ir joks kitas gyvas žmogus. Visas vaizduojamas blogis yra iš mano paties lobyno.

Niccolo Capponi pasidalino su manimi savo giliomis žiniomis apie Florenciją ir jos meną, leisdamas daktarui Lekteriui pasinaudoti jo šeimos rūmais. Taip pat dėkoju Robert Held už erudiciją ir Caroline Michahelles už florentietišką įžvalgą.

Carnegie viešosios bibliotekos Koahomos apygardoje (Misisipės valstijoje) darbuotojai ilgus metus rinko man informaciją. Ačiū.

Esu be galo dėkingas Marguerite Schmitt: vienu baltuoju triufeliu ir širdies bei rankų kerais ji atvėrė man Florencijos stebuklus. Jau per vėlu dėkoti Marguerite, bet baigdamas noriu paminėti ir jos vardą.

Harris, Thomas

Ha331 Hanibalas: romanas / Thomas Harris; iš anglų kalbos vertė Inga Tuliševskaitė. – Vilnius: Vaga, 2003. – 360 p.

ISBN 5-415-01677-5

Šiuolaikinio amerikiečių rašytojo bestseleris. „Hanibalas" tęsia ankstesniojo romano „Avinėlių tylėjimas" siužetines gijas, atskleidžia šėtoniškai genialią žmogžudžio sąmonę, gebančią neįtikėtinai jausti aplinką ir veikti žmones.

UDK 820(73)-3

Thomas Harris
HANIBALAS
Romanas

Redaktorė *Vilma Pronckutė*
Viršelio dailininkas *Kęstutis Vasiliūnas*
Meninis redaktorius *Ramūnas Čeponis*
Maketavo *Jurga Morkūnienė*

Leidykla VAGA, Gedimino pr. 50, LT-2600 Vilnius
El. paštas: info@vaga.lt; http://www.vaga.lt

Spausdino UAB „Spaudos kontūrai",
Viršuliškių skg. 80, LT-2056 Vilnius

„Žinome, kad Hanibalas Lekteris gimė Lietuvoje. Jo tėvas buvo grafas, titulas gautas dešimtame amžiuje, o motina – kilminga italė, iš Viskončių šeimos. Vokiečiams traukiantis iš Rusijos, nacių tankai apšaudė jų dvarą prie Vilniaus, nužudė abu tėvus ir daugelį tarnų. Po to vaikai dingo. Jų buvo du – Hanibalas ir jo sesuo. Nežinome, kas atsitiko seseriai. Tačiau Hanibalas liko našlaitis kaip ir Klarisė Starling."

Garsusis Thomo Harrio bestseleris „Hanibalas" tęsia istoriją, papasakotą romane „Avinėlių tylėjimas". Galingas, hipnotizuojantis pasakotojas vedžioja mus, regis, po patį pragarą, meistriškai perkurdamas įprastinį pasaulį, atverdamas sudėtingus žmogėdros pasąmonės klodus. Jo sukurtas Hanibalas Lekteris švyti įgimta elegancija, yra subtilaus rafinuoto skonio, retos savitvardos, apdovanotas nepaprastai skvarbiu mokslininko protu. Tačiau nei gurmaniška meno trauka, nei kalėjimo vienatvė ar beprotnamio siaubas, nei tyra meilė moteriai negali užgožti vienintelės idėjos fix – išlaukti, kol sudužęs puodelis kada nors įgaus pirmykštę formą, ir atgis jo sesuo Miša, kurią per karą suvalgė dezertyrai.

